ТИПИК
ИЛИ
ЦЪРКОВЕН УСТАВ

БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ
СВЕТИ СИНОД

ЗА ИЗВЪРШВАНЕ ЕДНООБРАЗНО И ЧИННО ОБЩЕСТВЕНО БОГОСЛУЖЕНИЕ В ЕНОРИЙСКИТЕ ХРАМОВЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦРЪКВА

ВТОРО ИЗДАНИЕ (на български език)

СОФИЯ — 1980

СИНОДАЛНО ИЗДАТЕЛСТВО

ЗА СЛАВА НА СВЕТАТА,
ЕДИНОСЪЩНА, ЖИВОТВОРЯЩА
И НЕРАЗДЕЛНА ТРОИЦА,
ОТЦА И СИНА И СВЕТАГО ДУХА

с благословението
на Негово Светейшество Българския Патриарх
† МАКСИМ
и
СВЕТИЯ СИНОД
на Българската
православна църква

Напечата се този ТИПИК
в гр. София, 1980 година
от Рождество Христово

Този типик, съставен въз основа на издадения от Св. Синод типик през 1890 година и съобразен с последното издание на Цариградския патриаршески типик от 1969 година, е одобрен от Св. Синод в заседанието му на 18 март 1977 година.

Оказа се, че издаденият през 1959 година синодален типик е пригоден повече за лица, много добре запознати с църковния ред, понеже на много места има съкращения. В указанията за отделните празници не е показан целият богослужебен ред, а тези, които ползуват типика, биват отпращани да се съобразят с реда на други празници, имащи почти същото чинопоследование. Но това не винаги е ясно за свещениците и певците, понеже канони, катавасии, тропари и др. не са същите. В настоящето издание тези недостатъци са избегнати.

Новото издание се налага и поради въвеждането на новия календар, което особено засяга богослужебния ред на празниците, които се падат през времето на постния и цветния триод, от края на януари до началото на юли. За този период всичко е преработено.

Освен това типикът от 1959 година отдавна е изчерпан.

В манастирските църкви богослужението обикновено се извършва според Иерусалимския типик, както е установено у нас под влиянието на светогорските манастири.

В енорийските църкви обаче трябва да се спазва точно всичко установено по настоящия типик.

Това е необходимо не само да има еднообразие и да се спази повелята на св. ап. Павел: **«Всичко да става с приличие и ред»** *(1 Кор. 14:40), но и да може всеки певец и*

свещеник, когато отиде в друга църква, да знае какво ще се пее и как ще се служи.

Също и благочестивите богомолци, когато посещават храмове вън от своето местожителство, да не се смущават от непонятно за тях разнообразие, често пъти плод на немарливост или своеволие.

Всичко това задължава свещеници и певци, преди започване на църковната служба да преглеждат внимателно типика и се запознаят предварително с всички особености на известна служба. Но свещеникът и певецът трябва добре да се запознаят и с **общите указания** *за делничното и празнично богослужение, както са дадени в началото на този типик.*

Богослужението трябва да се извършва чинно, без бързане, но и без протакане; четенето да бъде разбрано, пеенето (хорово или едногласно — източно) да бъде според издаваните и одобрени от Св. Синод нотни книги, каквито трябва да има във всеки храм. Излезлите от печат досега служби на български и др. светии, и ония които в бъдеще ще се печатат, — също трябва да бъдат набавяни от всяко църковно настоятелство.

Певците трябва да се стараят да изговарят ясно думите на църковните песни. Забранено е още от древните правила (75-то правило на VI вселенски събор и др.) певците да викат и крещят, защото ако това не подобава за светското пение, то колко повече то не трябва да се допуска за църковното, което е молитва и славословие на Бога.

Църковните книги на клироса и в църковната библиотека трябва да бъдат добре подвързани и старателно подредени, за да може свещеникът и певецът при извършване на богослужението лесно да намират потребното за случая.

Съответно на добрия образцов ред в богослужението трябва да бъде подреден и светият храм: винаги чист, пригоден за богослужение в него през всяко време.

Централно място в храма е св. олтар, дето се намира св. престол (св. трапеза), върху който се извършва безкръвната **жертва.** *Поради тая изключителна важност на св. престол, върху него е забранено да се поставят други предмети и книги, освен св. антиминс, напрестолното евангелие, напрестолния кръст, св. дарохранител-*

ница и един или два свещника, може и седмокандилник, ако няма място за него зад св. престол.

Както през време на св. служби, така също и през всяко друго време върху св. престол не бива да се поставят неща, освен посочените по-горе. Ако в св. олтар, освен централния престол, има и други странични престоли, то казаното се отнася и за тях.

Съставителите

Редът на делничното богослужение е изложен в часослова и служебника. То се състои от вечерня и утреня. В някои случаи в енорийските храмове през великия пост се четат часове и повечерие.

Има два вида делнично богослужение:

1. за времето вън от обсега на триода и
2. през време на триода — постен и цветен.

Обикновената делнична служба (когато не е предпразненство или попразненство) се извършва по реда, указан в служебника и часослова.

Всекидневна вечерня. (В енорийските храмове у нас на всекидневната вечерня не се четат катизми. Това става в манастирите).

На *Господи воззвах* се пеят 6 стихири, които се вземат или от октоиха, на владеещия глас и съответния ден, и от минея, — или само от минея.

Първом гледаме в минея колко стихири има:

1. Ако случилият се в минея светия има три стихири и няма *Слава* или има една *Слава*, то пеем *Господи воззвах* на владеещия глас и вземаме три стихири от октоиха и трите от минея.

Забележка. През Петрови и Коледни пости в минея има след стихирите на дневния светия и Богородични стихири. Тези последните не се вземат под внимание. Ако има само три стихири (освен Богородичните), пеем *Господи воззвах* на владеещия глас и вземаме три стихири от октоиха и трите на светията от минея.

2. Ако пред трите стихири от минея пише да се пеят „на 6", т. е. да се повтарят, — пеем *Господи воззвах* по гласа на първата стихира от минея и пеем стихирите само от минея, като ги повтаряме.

3. Ако в минея има 6 стихири (на един светия, или когато в един ден се празнуват двама и повече светии, с по три отделни стихири), — пеем *Господи воззвах* по гласа на първата стихира и изпяваме шесттях стихири от минея (ако са двама светии — по 3 стихири за всеки).

4. Ако случилият се светия има три стихири и две *Слави* (на *Господи воззвах* и на стиховните), то стихирите от октоиха се изоставят, а се пеят само тези от минея, като се повтарят.

Ако на *Господи воззвах* **в минея има** *Слава*, изпяваме я и след нея пеем *И нине* — по гласа на Славата от края на минея (отдел „*Богородични осми гласов поемия, егда ест Слава святому в минеи*") за съответния ден вечерта. В петък вечер след Славата пеем: *И нине* — догматика[1] на владеещия глас (от края на минея, отдел „*Богородични воскресни осми гласов*").

Ако на *Господи воззвах* **в минея няма отделна** *Слава*, пеем (пак от минея) *Слава, И нине* — Богородичен (за вечерта в: неделя, понеделник и сряда), или — *Слава, И нине* — Кръстобогородичен (за вечерта във вторник и четвъртък). В петък вечерта, ако няма отделна *Слава* в

[1] **Догматиците се наричат още ПЪРВИ БОГОРОДИЧНИ НА ГЛАСА, защото са първи в съответния глас.**

минея, пеем *Слава, И нине* — догматика на владеещия глас.

Богородичните и Кръстобогородичните, за които става дума тук, се намират непосредствено след стихирите на *Господи воззвах* в минея.

След това се прочита *Свете тихий* и се изпява прокимена на деня три пъти, след което се прочита *Сподоби Господи*.

Стиховните стихири пеем от октоиха. Когато в минея има стиховна стихира, изпяваме я след стихирите в октоиха с нейния припев. Ако има *Слава* на стиховните в минея, изпяваме я след стиховните стихири и след нея пеем *И нине* — Богородичен от края на минея (в същия отдел, в който са Богородичните след Славата на *Господи воззвах*. Богородичните са едни и същи — пеят се по гласа на Славата и за съответния ден вечерта). Във вторник и четвъртък вечер пеем *И нине* — Кръстобогородичен, който се намира след Славата на стиховните в минея. Ако в минея няма *Слава* на стиховните, пеем *Слава, И нине* — Богородичен или Кръстобогородичен от октоиха, писан също веднага след стиховните.

Забележка. Когато има три стиховни стихири, както е обикновено в делник, започва десният клир. Когато са четири (с допълнителната една стихира в минея, или на малки празници, или при Възкресната вечерня), започва левият клир, — все с оглед щото *Славата* да запее левият клир в единия и в другия случай.

Чете се *Нине отпущаеши* и *Трисвятое*. След възгласа на свещеника: „*Яко Твое ест царство. . .*“ пеем **тропара** от минея и след него пеем *Слава, И нине* — Богородичен по гласа на тропара в отдела „*Богородични отпустителния по тропарех, поемия во все лето*“ — в края на минея.

Ако в минея има два тропара, след като изпеем първия, казваме *Слава* и изпяваме втория и казваме след това: *И нине* — и изпяваме отпустителния Богородичен по гласа на втория тропар.

Забележка. Ако случилият се светия няма тропар, то изпяваме съответния „общ тропар“ — от часослова

(стр. 214), след който пак следва *Слава, И нине* — Богородичен, или Кръстобогородичен.

Следва **сугуба ектения** и **отпуст.**

Всекидневна полунощница. Последованието ѝ е изложено в часослова.

Забележка. В предпразничните и попразничните дни на Господските и Богородичните празници вместо тропарите *„Се жених. . .“* се чете отпустителният тропар на предпразника или на празника. А вместо тропара *Помяни Господи* и пр. се чете кондака съответно на предпразника или на празника.

Всекидневна утреня. Докато в октоиха за всеки ден има всички нужни за утреното богослужение песнопения, — в минея, според степента на „непразнуемия“ светия, има само някои песнопения. Така: едни имат само канон; други — канон и светилни; трети — канон, светилни и *Слава* на стиховните; четвърти — седални, канон, светилен и стиховни стихири; пети — седални, канон, светилен, хвалитни стихири и стиховни стихири.

Тези различни случаи оказват влияние само за реда на утренята след изпяване на светилните, за което по-нататък се дават указания.

Когато пред утренята не е четена полунощница, началото е следното: Свещеникът — *Благословен Бог наш, Царю небесний*, четецът — *Трисвятое*. Свещеникът: *Яко Твое ест царство*, четецът: *Спаси Господи люди твоя* и т. н.

На *Бог Господ* **тропарите** се изпяват по същия начин както за вечернята, като само първият се повтаря.

Седалните се пеят от октоиха, където за всеки глас и ден има определени седални. За понеделник, вторник, сряда, четвъртък и петък те са дадени в октоиха като „седални умилителни“. Те се пеят след катизмите от псалтира (катизми се четат в манастирите), обозначени (катизмите) като „стихословия“. Понеже редът за четене псалтира през разните годишни времена е различен, някога се полага да се четат на утренята две катизми, а някога три[1], в зависимост от това и седалните се пеят: 1. Само след първите

[1] **Подробно за катизмите гледай в таблица № 5 в края на типика.**

две стихословия: от Томина неделя до 21 септември — отдание на Кръстовден; и от 20 декември до 14 януари — отдание на Богоявление; 2. пеят се и трите поредици (след трите „стихословия") през останалото време.

Ако в минея светията има седални, пеят се само тези седални.

През Пасхалната (Светлата) седмица псалтир не се чете и седални няма.

След *Помилуй мя Боже* се четат **каноните.** Никога не се четат повече от три канони. Когато в минея има само един, то от октоиха се четат два и единият от минея. Когато в минея има два канона, то чете се първият от октоиха и двата от минея. В предпразнични и попразнични дни се четат само каноните от минея.

Припевите на каноните от октоиха са следните: на първия — в понеделник и вторник: *Помилуй мя Боже, помилуй мя.* Тоя канон се нарича покаянен или умилителен. В сряда и петък: *Слава Господи кресту Твоему честному.* На втория канон се казва припев: в понеделник: *Святии архангели и ангели, молите Бога о нас;* във вторник: *Святий великий Иоанне Предтече Господен, моли Бога о нас;* в сряда и петък: *Пресвятая Богородице, спаси нас.* В четвъртък на първия канон припевът е: *Святии апостоли, молите Бога о нас,* а на втория: *Святителю отче Николае, моли Бога о нас.*

Припевите на каноните от минея са съобразно празнуемия светия: например: „*Святий мучениче. . .* (името му), *моли Бога о нас*", или: „*Преподобная Мати. . .* (името от заглавието на деня в минея), *моли Бога о нас*". На предпоследния тропар от последния канон се казва *Слава. . .*, а на последния тропар — *И нине.*

Редът за четене на каноните е следният:

1. Чете се първа песен от всички канони, които се полага да се четат през деня, след това се чете трета песен и веднага се изпява ирмоса на трета песен от последния канон.

2. След малката ектения се чете от минея писаното между трета и четвърта песен (накрая се чете Богородичен, а в сряда и петък се чете Кръстобогородичен), след което продължава четенето както отначало — от всички канони

четвърта песен, от всички канони пета песен и от всички канони шеста песен. След това веднага се изпява ирмоса на шеста песен от последния канон.

3. След малката ектения четем писаното между шеста и седма песен и казваме: „*Месяца тогожде в* (примерно) *девятий* (или друг) *ден памят празднуем. . .* (името на светията или светиите, чествувани в този ден — така както е писано в минея, в заглавието на деня) *того* (или *тех*) *молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*".

В първите дни от всеки месец казваме не „*Месяца тогожде*", а: „*Месяца февруариа в первий ден памят празднуем. . .* или, например за 1 октомври: „*Месяца октомвриа в первий ден празднуем Покров пресвятия Богородици и памят святаго апостола Ананиа, единаго от седмидесяти, преподобнаго отца Романа Сладкопевца и преподобнаго отца нашего Иоанна Кукузеля; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*".

След това продължаваме да четем — по същия ред — седма песен от всички канони, осма песен от всички канони и девета песен от всички канони. Без прекъсване изпяваме ирмоса на осма песен от последния канон, с припев: „*Хвалим, благословим, покланяемся Господеви, поюще и превозносяще во вся веки*".

След възгласа на свещеника: *Богородицу и матер света. . .* пеем *Честнейшую* с припевите от часослова и веднага изпяваме ирмоса на девета песен от последния канон.

След малката ектения пеем **светилните.** Ако в минея няма светилен, пеем светилните само от октоиха (писани са в края на октоиха: „*ексапостиларии всея седмици*"; има ги и в часослова — стр. 53). Изпяваме първия светилен, казваме *Слава, И нине* и изпяваме втория. Ако в минея има един светилен, пеем първом светилния от октоиха, казваме *Слава* и изпяваме светилния от минея, *И нине* — Богородичен пак от минея. Ако в минея има два светилни, изпяваме най-напред светилния от октоиха, след това първия от минея, казваме *Слава* и изпяваме втория светилен от минея, *И нине* — Богородичен от минея.

Когато в службата има хвалитни стихири пеем светилните само от минея.

След светилните утренята на делничните служби бива **три вида:**

1. **Когато няма славословие, нито хвалитни стихири.** След светилните четем утрените Хвалитни псалми (148—150) и след тях: *Тебе слава подобает*. Свещеникът казва просителна ектения и след нея пеем **стиховните стихири** от октоиха на гласа и деня.

Казаното за вечерните стиховни стихири се отнася и за утрените. Прочита се *Благо ест* и *Трисвятое*, след което се пеят тропарите както на вечернята. Богородичният последен тропар обаче е друг — намира се пак в същия отдел в края на минея „*Богородични отпустителния. . .*“, само че — „*в конец утрени*“. Следва **апостол** и **евангелие.** Казва се сугуба ектения и отпуст.

Забележка. Когато след утренята се отслужва св. литургия, след отпустителните тропари **не се чете апостол и евангелие,** а сугубата ектения свещеникът прочита тихо във време на стиховните.

2. **Когато има хвалитни стихири, но няма славословие.** След светилните пеем Всякое дихание по гласа на първата хвалитна стихира, пеем стихирите, изпяваме и *Слава*-та. . . , а после — *И нине*, посочения там Богородичен. След това четем *Тебе слава подобает*, казва се просителна ектения и пеем стиховните стихири от октоиха; *Слава* от минея, *И нине* — Богородичен или Кръстобогородичен, както при другите стиховни стихири. Тропарите и всичко нататък е както в първия случай.

3. **Когато има славословие.** След хвалитните стихири и Славата, пее се посочения там Богородичен и веднага се пее великото славословие по гласа на Славата. След славословието се изпяват тропарите както в първия случай. Сугуба и просителна ектения и отпуст.

Когато след утренята се отслужва св. литургия, пее се само тропара от минея, без Богородичен.

Св. литургия. Редът е даден в служебника, а също и в часослова, където има указания за певеца.

Когато през седмичните дни няма празнуем светия, а се отслужва св. литургия пеят се **всекидневните (делничните) антифони.**

Първият антифон е: Молитвами Богородици (3 пъти).

Вторият антифон: *Спаси ни Сине Божий, во святих дивен сий, поющия Ти аллилуиа* (3). *Слава . . . И нине. . . Единородний Сине. . .*

Третият антифон: *Во царствиим Твоем. . .* (Блаженствата).

След малкия вход се пее: „*Приидите поклонимся и припадем ко Христу; спаси ни Сине Божий, во святих дивен сий, поющия Ти аллилуиа*“. Веднага се пеят тропарите: на дневния светия от минея (ако има два тропара, изпяват се и двата), тропара на храмовия светия и съответния заключителен кондак (тези кондаци са показани в отделна таблица № 4 в края на типика, а има ги и в служебника и в часослова). През времето, когато е отредено да се пее заключителния кондак *Предстателство христиан*, — той се пее през всички дни на седмицата, освен събота, когато се пее *Яко начатки естества. . .* (а на задушница: *Со святими упокой. . .*).

Ако храмът е посветен на някой Господски или Богородичен празник (например: Св. Троица, св. Преображение Господне, Успение Богородично и пр.) тогава след малкия вход и след *Приидите поклонимся* най-напред се изпява тропара на храма, после на дневния светия и за заключителен кондак служи кондака на храма (напр. съответно: *Егда снизшед язики слия; На горе преобразился еси; В молитвах неусипающую* и пр.).

б. С октоих и миней в съботни дни

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят трите стихири от минея на шест. Ако има шест стихири, пеят се всичките от минея. Ако има *Слава*, изпява се; *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Ако няма *Слава*, пее се направо *Слава, И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. На стиховните — пеят се от октоиха мученични с припевите от часослова *(К Тебе возведох очи мои* и пр. . .). Тези мученични са трите последни стихири, писани в октоиха на *Господи воззвах. Слава* (ако има в минея), *И нине* — Богородичен — от края на минея. Ако в минея няма *Слава*, пее се *Слава И нине* — Богородичен от октои-

ха на стиховните. Отпустителни тропари — на светията от минея, *Слава, И нине* — Богородичен възкресен отпустителен на владеещия глас. Ако в минея има два тропара пеем първия тропар, *Слава* — втория тропар, *И нине* — Богородичен отпустителен възкресен на владеещия глас.

Всеки петък вечер на вечернята и в събота на утренята се отдава владеещия глас през седмицата.

*

Когато съботата се случи в предпразненствени или попразненствени дни и се полага да се отслужи и **полунощница (съботна)**, — тогава вместо тропара *Несозданное естество* се чете тропара на предпразненството или на празника, а вместо тропара *Помяни Господи. . .* се чете кондака на предпразненството или на празника.

*

На утренята. На *Бог Господ* **тропара** от минея два пъти. *Слава, И нине* — Богородичен отпустителен възкресен по гласа на тропара. Ако в минея има два тропара, пее се първия тропар, *Слава* — втория, *И нине* — Богородичен отпустителен възкресен по гласа на втория тропар.

Малка ектения. **Седални** след първото стихословие само първите два (мученични). *Слава, И нине* — Богородичния. Вторите седални се пеят както са писани в октоиха. Чете се *Помилуй мя Боже.*

Каноните се четат така: най-напред първа песен от канона в минея. Ако има два канона, четат се и двата. Първа песен от първия канон от октоиха, с припеви както са писани там: на първия тропар — *Святии мученици, молите Бога о нас;* на втория тропар — *Святии отци, молите Бога о нас;* на третия тропар—*Святии преподобнии отци, молите Бога о нас.* На четвъртия — *Слава Отцу и Сину и Святому Духу.* На петия—*И нине и присно и во веки веков.*

По същия начин се чете и трета песен. След това се изпява ирмоса на трета песен от октоиха.

Продължаваме четенето на каноните по същия начин — четвърта, пета и шеста песен, изпяваме ирмоса на шеста песен от октоиха. Малка ектения. Четем кондак (и икос,

ако има) от минея. *„Месяца тогожде. . .* (от минея — за светията). Продължаваме четенето на каноните — седма, осма и девета песни. Изпяваме ирмоса на осма песен от октоиха. След възгласа на свещеника: *Богородицу и матер света. . .* пеем *Честнейшую* и ирмоса на девета песен от октоиха. Малка ектения. **Светилни.** Ако в минея има светилен, пеем първо него, казваме *Слава: Иже и мертвими и живими* (Ч. стр. 54). *И нине: Ми о Тебе хвалимся.* Ако в минея няма светилен, пеят се само съботните светилни: *Иже и мертвими и живими, Слава, И нине: Ми о Тебе хвалимся.* Чете се *Тебе слава подобает.* (Но ако в минея има хвалитни стихири, изпяват се и тогава се чете *Тебе слава подобает*). Просителна ектения.

На стиховните пеем стихирите от октоиха, **писани на Хвалите,** само първите три с припевите от часослова (*Исполнихомся заутра* и пр.). *Слава* — от минея, ако има. *И нине* — Богородичен от края на минея. Ако няма *Слава* в минея, пеем *Слава, И нине* — Богородичен, писан на стиховните от октоиха. *Благо ест. Трисвятое.* Отпустителни тропари: на светията (ако има два, изпяват се и двата), *Слава, И нине* — Богородичен в края на утренята по гласа на последния тропар. Апостол и евангелие. Сугуба ектения и отпуст.

Забележка. Когато след утренята се отслужва св. литургия, — след отпустителните тропари не се чете апостол и евангелие, а сугубата ектения свещеникът прочита тихо във време на стиховните.

На св. литургия. Делнични антифони. След малкия вход тропари: на светията от минея, на храмовия светия (ако храмът е посветен на Господски празник или на св. Богородица, — то тропара на храма предшествува този на светията на деня). Кондак за събота: *Яко начатки естества* (Ч. стр. 213). Причастен: *Блажен яже избрал и приял еси Господи.*

в. Само от минея

Само от минея се взема службата в делничните дни, когато в тях се случат предпразненство, попразненство и отдание на Господските и Богородичните празници. Служ-

бата се извършва тъй както е писана в минея.

На вечернята тропарите се пеят: на светията, *Слава, И нине* — на празника.

На утренята, на *Бог Господ* тропарите се пеят по следния ред: на предпразненството или на празника (когато е попразненство), *Слава* — на светията, *И нине* — пак на предпразненството или на празника.

На св. литургия, след малкия вход се пее входното на празника (ако има особено входно) и след него най-напред се пее тропара на предпразненството или на празника, после на дневния светия, на храмовия светия и кондака на празника (или друг, според указанията в таблица № 4 в края на типика).

На отданието на празниците службата се взема от самия празник и се изпълнява както е писана там, или както е показано да се изпълни в типика. На отданието не се прави вход на вечернята и не се четат паримии. Сутринта, на полунощницата не се пеят литии, а на утренята няма полиелей, величание и утрено евангелие. Направо след вторите седални се чете *Помилуй мя Боже* и следват каноните. На св. литургия апостолът и евангелието се четат редовните на деня, а не на празника.

2. ДЕЛНИЧНО БОГОСЛУЖЕНИЕ ПРЕЗ ВРЕМЕ НА ТРИОДА

а. През ПОСТНИЯ триод

Богослужението през сирната седмица

За дните понеделник, вторник и четвъртък в триода се намират само стиховните стихири, със *Слава, И нине;* седалните на утренята след второто стихословие и канона. Следователно песнопенията ще се вземат от октоиха, минея и триода.

В сряда и петък на Сирната седмица богослужението се извършва вече по великопостния устав (правило), като на вечернята и утренята се правят поклони, с молитвата на

св. Ефрем Сирин. В тези дни вместо св. литургия се извършват часове по великопостното правило.

Ако през Сирната седмица (с изключение на събота) се случи празнуем светия, службата се извършва само от минея, а октоиха и триода се изоставят.

В сиропустната събота, както и на вечернята в петък, се пее последованието на „Преподобните отци", които са просияли в подвизи — по чина от триода.

СВ. ЧЕТИРИДЕСЕТНИЦА

Редът на делничните служби през св. Четиридесетница:

а. Утрено богослужение

1. В понеделник, вторник и четвъртък сутрин се извършва: полунощница, утреня, часове — 1, 3, 6 и 9, Изобразителни и Вечерня от следния ден.

2. В сряда и петък — горните служби се съединяват с Преждеосвещена св. литургия.

3. В събота — през всичките великопостни седмици утреното богослужение се състои от: полунощница, утреня и Златоустова св. литургия.

б. Вечерно богослужение

1. Вечерня се извършва срещу неделя и срещу понеделник.

2. Велико повечерие — срещу вторник, сряда, четвъртък и петък.

3. Малко повечерие — срещу събота.

Забележка. В сряда от петата седмица се чете малко повечерие с целия канон на св. Андрей Критски и в следващия ден се отслужва Преждеосвещена св. литургия.

В понеделник на първата седмица на великия пост сутринта не се извършва полунощница.

*

Забележка. Ако по някоя благовидна причина не се чете полунощница, **НАЧАЛОТО НА УТРЕНОТО БОГОСЛУЖЕНИЕ започва така:**

Свещеникът: *Благословен Бог наш. . .*, *Слава Тебе Боже наш, слава Тебе, Царю небесний.* Четецът: *Трисвятое.* Свещеникът: *Яко Твое ест царство. . .* Четецът тропарите: *Спаси Господи люди Твоя* и пр.

Ако е четена полунощница, началото на утренята се поставя така: Свещеникът: *Благословен Бог наш. . .* Четецът: *Трисвятое.* Свещеникът: *Яко Твое ест царство. . .* Четецът тропарите: *Спаси Господи люди твоя* и пр.

*

Утренята. Вместо *Бог Господ* **се пее (4 пъти)** *Аллилуиа* на владеещия глас и вместо тропари на светията— **троичните тропари,** които се намират в края на триода. Следват **седалните:** първите се вземат от края на триода — за съответния глас и ден по октоиха, а вторите и третите са на деня си в триода. След троичните тропари и седалните ектения не се казва, а четецът вместо нея казва: *Слава. . . И нине. . . аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, слава Тебе Боже* (3 пъти), *Господи помилуй* (3 пъти), *Слава. . . И нине. . .* След *Помилуй мя Боже* свещеникът казва молитвата *Спаси Боже люди Твоя.* Певецът изпява *Господи помилуй* 12 пъти (четири пъти по 3) и свещеникът произнася възгласа *Милостию и щедротами.*

Следва четенето на **каноните.** Те се вземат от минея и триода. В триода през делничните дни на великия пост няма цели канони, а два трипеснеца.

Припевите на трипеснеците през великия пост:

На първия трипеснец през всички седмици, освен четвъртата, се казва: *Помилуй мя, Боже, помилуй мя.* На последния тропар: *Пресветая Богородице, спаси нас.*

На втория трипеснец в понеделник и вторник също се казва: *Помилуй мя, Боже, помилуй мя. . .*, освен през четвъртата и шестата седмици. В сряда и петък през всичките седмици, освен шестата, се казва: *Слава Господи кресту Твоему честному.* В четвъртък: *Святии апостоли, молите Бога о нас.*

През четвъртата седмица, на първия трипеснец се

казва: *Слава Господи кресту Твоему честному* (както и на втория трипеснец).

През шестата седмица на втория трипеснец се казва: *Слава Тебе Боже наш, слава Тебе.*

На втория трипеснец през всички дни и седмици, там дето е отбелязано да се казва: *Слава. . . , И нине — Благословим Отца и Сина и Святаго Духа Господа, Слава Тебе Боже наш, слава Тебе* — тези припеви се казват както са писани.

Редът за четене на каноните е следният:

В понеделник: прочита се първа песен от минея и първа песен на двата трипеснеца от триода със съответните припеви, чете се след това трета песен от минея и се изпява ирмоса на трета песен от минея. Малка ектения. След това се четат седалния и Богородичния в минея, писани след трета песен. Следват четвърта, пета и шеста песен от минея и се изпява ирмоса на шеста песен. Малка ектения. Чете се кондака (и икоса, ако има) от минея. Казва се: „*Месяца тогожде*" (прочита се заглавието на светията от минея). Четат се седма, осма песен от минея и осма песен на двата трипеснеца от триода, девета песен от минея и девета песен на двата трипеснеца от триода. Изпява се *Хвалим, благословим. . .* и ирмоса на осма песен на втория трипеснец от триода. Свещеникът възглася: *Богородицу и матер света.* Пее се *Честнейшую*, и след това ирмоса на девета песен от втория трипеснец от триода и веднага се пее *Достойно ест. . .* Малка ектения. Следват светилните и т. н.

Във вторник. Прочита се първа песен от минея и втора песен на двата трипеснеца от триода, трета песен от минея и се изпява ирмоса на трета песен от минея. Малка ектения и нататък следва както в понеделник (четат се седалните и Богородичния от минея, писани след трета песен, следват 4, 5 и 6 песни от минея и пр.).

В сряда. Прочита се първа и трета песен от минея и трета песен на двата трипеснеца от триода. Изпява се ирмоса на трета песен от втория трипеснец от триода. Малка ектения. Чете се седалния и Кръстобогородичния след трета песен от минея. Нататък следва както в понеделник.

В четвъртък. Прочита се първа и трета песен от минея

и се изпява ирмоса на трета песен от минея. Малка ектения. Чете се седалния и Кръстобогородичния след трета песен от минея, четвърта песен от минея, четвърта песен на двата трипеснеца от триода и пета и шеста песен от минея. Изпява се ирмоса на шеста песен от минея. Малка ектения и нататък следва както в понеделник.

В петък. Прочита се първа и трета песен от минея и се изпява ирмоса на трета песен от минея. Малка ектения. Чете се седалния и Кръстобогородичния след трета песен от минея, четвърта и пета песен от минея, пета песен на двата трипеснеца от триода и шеста песен от минея. Изпява се ирмоса на шеста песен от минея. Малка ектения и нататък следва както по-горе.

Забележка. В някои дни след шеста песен в минея няма кондак. В такъв случай вместо него се прочита мученичния, писан след седалните на деня в края на триода. Значи, когато няма кондак, той (мученичният) се чете вместо него на това място на канона и **се изпуща при пението на седалните.**

Следват **светилните.** Те се намират при троичните песни на гласа и се пеят по напев на тропара на гласа, както троичните тропари. Писани са и в часослова (стр. 55). За всеки глас има нарочен светилен, с припеви според деня. След **хвалитните псалми** (148—150) прочита се *Тебе слава подобает.* Просителна ектения. Стиховните се пеят от триода, като първата (самогласна) стихира винаги се повтаря. Припевите са от часослова. Ако има *Слава* в минея, тя се изпява след мученичната стихира. В такъв случай — *И нине* — се пее Богородичен както обикновено от края на минея по гласа на Славата. Чете се *Благо ест* два пъти. *Трисвятое;* и след възгласа на свещеника: *Яко Твое ест царство,* четецът чете: *В храме стояще* и пр. както е в часослова (стр. 65). На възгласа на свещеника *Сий благословен,* завесата на царските двери се затваря. Веднага след поклоните започват **часовете.**

Първи час. *Приидите поклонимся,* трите псалми, *Слава, И нине, аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, слава Тебе Боже* (3 пъти), *Господи помилуй* (3 пъти) и се пее тропара *Заутра услиши глас мой. . .* с припевите от часослова. *Слава, И нине: Что тя наречем.* Пеят се стиховете: *Стопи*

моя направи. . . Трисвятое. Кондак: *Преславную Божию матер* (в понеделник, вторник и четвъртък), или: *Скоро предвари* (в сряда и петък). *Господи помилуй* (40 пъти), *Иже на всякое время* и след възгласа *Боже ущедри ни* — молитвата на св. Ефрем Сирин с поклони. Веднага се чете молитвата *Христе, свете истинний* и започва

Трети час. *Приидите поклонимся*, трите псалми, *Слава, И нине аллилуиа* (3 пъти), *Господи помилуй* (3 пъти) и се пее тропара: *Господи, Иже пресвятаго Твоего Духа. . .* с припевите; *Слава, И нине: Богородице Ти еси лоза истинная; Господ Бог благословен. Трисвятое.* Тропарите *Благословен еси Христе Боже наш* и нататък според часослова. След молитвата: *Владико Боже Отче Вседържителю* следва

Шести час. *Приидите поклонимся*, трите псалми, *Слава, И нине, аллилуиа* (3), *Господи помилуй* (3 пъти) и се пее тропара: *Иже в шестий ден же и час. . .* с припевите. *Слава, И нине: Яко не имами дерзновения. . .* Изпява се тропара „на пророчеството" от триода. Свещеникът казва: *Вонмем.* Четецът: *Прокимен глас. . .* (чете прокимена, без да казва „*псалом. . .*". Например за понеделник на първа седмица от великия пост четецът ще каже: „*Прокимен глас четвертий, Вест Господ пут праведних и пут нечестивих погибнет*), прочита и следващия стих. Свещеникът: *Премудрост.* Четецът: *Пророчества Исаина чтение* (или на български: **Из пророчеството на Исаия чтение**). Свещеникът: *Вонмем.* Четецът чете паримията. След като я изчете, четецът прочита или изпява и прокимена след паримията и веднага чете нататък от часослова: *Скоро да предварят ни. Трисвятое*, тропарите: *Спасение соделал еси и* пр. според часослвова и следва

Девети час. *Приидите поклонимся*, трите псалми. *Слава, И нине, аллилуиа* (3), *Господи помилуй* (три пъти). Пее се тропара: *Иже в девятий час*, с припевите, *Слава, И нине: Иже нас ради рождейся, Не предажд нас до конца. Трисвятое.* После: *Видя разбойник началника жизни* и пр. според часослова. Веднага след молитвата: *Владико Господи Иисусе Христе Боже наш. . .* се отваря завесата и следват

Изобразителните. Пее се: *Во царствии Твоем. . .* нататък според часослова. След *Отче наш* се четат **кондаци:** *На горе преобразился еси*, кондака на седмичния ден, писан в часослова (за четвъртък се четат и двата), кондака на храмовия светия, кондака на деня според минея (ако има такъв), *Слава — Со святими упокой*, *И нине — Предстателство христиан.*

Забележка. Ако храмът е в чест на св. Богородица (Рождество, Успение и пр.) кондаците се четат така: *На горе преобразился еси*, кондака на седмичния ден от часослова, кондака на светията от минея, *Слава — Со святими упокой*, *И нине* — кондака на храма. — Ако храмът е на Господски празник (Св. Троица, Преображение, Рождество Христово и пр.), кондаците се четат по следния ред: кондака на храма, на седмичния ден от часослова, на светията от минея, *Слава — Со святими упокой*, И нине — *Предстателство христиан.*

След кондаците се казва *Господи помилуй* 40 пъти, *Слава*, *И нине — Честнейшую. . .*, *именем Господним благослови, отче.* Свещеникът: *Боже ущедри ни. . .* и молитвата на св. Ефрем Сирин, с поклони и веднага започва

Вечернята. *Приидите поклонимся* и предначинателния псалом. Велика ектения. На *Господи воззвах* се пеят шест стихири — три от триода и три от минея. *Слава*, *И нине* — Богородичен от минея (във вторник и четвъртък — Кръстобогородичен). *Свете тихий.* Свещеникът казва: *Вонмем, мир всем.* Четецът: *И духови Твоему, прокимен глас* (и чете прокимена със съответния стих; не се казва псалом еди кой си). Свещеникът: *Премудрост.* Четецът: *Из книга Битие чтение.* Свещеникът: *Вонмем.* Четецът чете паримията и веднага казва и втория прокимен. Свещеникът: *Премудрост.* Четецът: *Из Притчи Соломонови чтение.* Свещеникът: *Вонмем.* Четецът чете втората паримия (на български за всички служби през великия пост има паримии в книгата Паримийник). Веднага след паримиите се чете *Сподоби Господи.* Просителна ектения. Стиховните се пеят от триода, както се пеят на утренята. *Нине отпущаеши. Трисвятое.* След възгласа на свещеника *Яко Твое ест царство*, се пеят тропарите *Богородице Дево* и следващите. *Господи помилуй* — 40 пъти. *Слава*, *И нине:*

Честнейшую, Именем Господним благослови, отче. Свещеникът: *Сий благословен. . .* (завесата се затваря). Чете се молитвата *Небесний царю* и след нея *Господи и Владико живота моего,* с поклони. *Трисвятое.* След възгласа *Яко Твое ест царство* се казва *Господи помилуй* 12 пъти, молитвата *Всесвятая Троице, Буди имя Господне* (три пъти) и псалом 33: *Благословлю Господа на всякое время.* Свещеникът: *Премудрост.* Четецът: *Благослови.* Следва пълен отпуст.

Когато вечернята се съединява с Преждеосвещена св. литургия, редът е следният:

В края на Изобразителните, след молитвата на св. Ефрем Сирин казваме *Господи помилуй* 12 пъти, молитвата *Всесвятая Троице* и свещеникът прави малък отпуст, като казва: *Слава Тебе Христе Боже, упование наше, слава Тебе.* Певецът: *Слава. . . И нине. . . Господи помилуй* (3 пъти), *благослови.* Свещеникът: „*Христос истинний Бог наш молитвами пречистия и пренепорочния святия Своея матере, преподобних и богоносних отец наших и всех святих помилует и спасет нас яко благ и человеколюбец*". Певецът: *Амин* (пространно). Свещеникът, след като се поклони пред св. престол, според указанията в служебника, казва:

Благословено царство и веднага се чете *Приидите поклонимся* и предначинателния псалом. След великата ектения **се чете 18-та катизма** по следния ред: в псалтира дето пръв и втори път е писано: „*Слава*", четецът казва: „*Слава Отцу и Сину и Святому Духу, и нине и присно и во веки веков, амин; аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, слава Тебе Боже* (три пъти), *Господи помилуй* (три пъти), *Слава Отцу и Сину и Святому Духу*" — свещеникът казва малка ектения и след това четецът продължава: *И нине и присно и во веки веков, амин.* И следва четенето на катизмата — същото се повтаря и при втората „*Слава*", а на края, след *Аллилуиа. . .* се казва *Упование наше Господи слава Тебе.*

Докато се чете катизмата свещеникът в св. олтар пренася преждеосветените св. Дарове от св. престол на жертвеника. След като прекади и се поклони, дава се знак със звънче, че става самото пренасяне и четецът (щом чуе звънчето) спира четенето на катизмата докъдето е стигнал.

Докато трае пренасянето всички коленичат. След като бъдат пренесени св. Дарове на жертвеника, дава се повторно знак със звънчето, богомолците стават прави и четецът продължава четенето на катизмата оттам, дето е спрял, като е чул първия удар на звънчето. В края на катизмата четецът пак казва: *Слава. . . И нине . . . аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, слава Тебе Боже* (3 пъти) и *Упование наше Господи. . .* Следва малка ектения.

На *Господи воззвах* **се изпяват 10 стихири.** Започва със самогласната (първата) от триода, която се повтаря, следва мученичния и следващите три стихири от триода, след което се изпяват и трите стихири от минея, като първата се повтаря. *Слава, И нине* — Богородичен от минея (пее се бавно, за да има време свещеникът да направи вход), а в петък се пее *Слава, И нине* — догматика на владеещия глас. Вход, *Свете тихий* (чете се или се пее). Паримиите се четат по реда, изложен по-горе за великопостната вечерня. Само че след изчитането на първата паримия и прокимена след нея, **певецът възглася повелите** и свещеникът казва отредения в служебника възглас, след което казва *Премудрост* и се чете втората паримия. Веднага след нея се пее *Да исправится молитва моя. . .* и нататък следва Преждеосвещена св. литургия: сугуба ектения, ектения за оглашените и след възгласа: *По дару Христа Твоего. . .* се пее вместо Херувимска — *Нине сили небесния. . .* (изпява се до половината). На великия вход всички богомолци коленичат.

След входа певецът доизпява втората половина на *Нине сили небесния* от. . . *Се жертва тайная. . .*, или от. . . *Верою и любовию. . .* Следва ектения. *Отче наш.* Причастен: *Вкусите и видите.* Свещеникът казва възгласа: *Со страхом Божиим. . .* Вместо *Видехом свет истинний* пее се: *Благословлю Господа на всякое время, вину хвала его во устех моих.* След възгласа на свещеника *Спаси Боже люди Твоя. . .* певецът доизпява: *Хлеб небесний и чашу жизни вкусите и видите яко благ Господ, аллилуиа* (3 пъти). Следва *Да исполнятся уста наша. . . Буди имя Господне* и отпуст.

След това се чете псалом 33: *Благословлю Господа на всякое время,* през което време свещеникът раздава нафора (антидор).

Забележка. Когато на Преждеосвещена св. литургия е положено да се чете евангелие, прави се вход със св. евангелие. Тогава евангелието (и апостолът, когато се полага такъв) се чете след изпяването на последното *Да исправится. . .* (направо без ектения и *Трисвятое*). В първите дни на Страстната седмица се чете само евангелие.

*

Преждеосвещена св. литургия се извършва само в сряда и петък през св. Четиридесетница, в четвъртък на петата седмица и в първите три дни на Страстната седмица.

Освен в тези дни, Преждеосвещена св. литургия се извършва и в понеделник, вторник и четвъртък, **когато се случи празнуем светия** (24. февруари, 9. март, 6. април и др., или храмов празник).

*

За стихирите на Господи воззвах в сряда и петък.

В сряда от I, II, III, IV и VI седмици на великия пост се вземат 6 стихири от триода и 4 от минея на светията от следващия ден. *Слава, И нине* — от минея.

В сряда на IV седмица, след стихирите — *Слава, И нине* се пее от триода.

В сряда на V седмица, на *Господи воззвах* се пеят повече стихири — пак от триода (за този ден в триода има 27 такива стихири).

В петък от I седмица, на *Господи воззвах* се пеят: двете стихири от триода и 4 мученични[1] от октоиха, след което и 4 стихири на св. Теодора, пак от триода; *Слава* — от триода, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас.

В петък от II, III и IV седмици: 2 стихири от триода, 4 мученични от октоиха и 4 от минея. *Слава* — мъртвената

[1] **Мъченичните стихири от октоиха се вземат от вечернята срещу събота и то на гласа, който владее през седмицата. Обикновено в петък вечер в октоиха има 6 стихири на *Господи воззвах*. Пеят се само I, IV, V и VI, а втората и третата се изоставят. Мъртвените стихири се вземат от стиховните в петък вечер. За всеки глас има отделна стихира.**

стихира на гласа, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас.

В петък от V и VI седмици всичките стихири се вземат от триода.

Когато в сряда и петък няма Преждеосвещена св. литургия

В сряда. Редът е същият както и в другите седмични дни. Особеност има само относно стихирите на *Господи воззвах* и на стиховните.

На *Господи воззвах* се пеят 6 стихири през I, II, III и VI седмици — 3 от триода и 3 от минея — на светията от следния ден. *Слава, И нине* — Богородичен от минея.

Забележка. В сряда, когато няма Преждеосвещена св. литургия, „самогласната" стихира и „мученичната" се изпущат, за да се пеят като стиховни, а на *Господи воззвах* се пеят от триода само последните три стихири (*„стихири подобния триоди Г"*).

На стиховните се пеят: два пъти самогласния на деня и мученичния. Припевите се вземат от часослова. *Слава, И нине* — Богородичен по гласа на мученичния — от малките в края на минея, като се обръща внимание на деня, в който се извършва вечернята.

В сряда от IV седмица. На *Господи воззвах* се пеят 3 стихири от триода (надписани са *„иния стихири"*) и 3 от минея. *Слава, И нине* — от триода. На стиховните — също както по-горе се каза.

В сряда от V седмица. На *Господи воззвах* се пеят повече — 27 стихири, с припевите пред самите стихири. *Слава* — от триода, *И нине* — пак от триода. На стиховните — както по-горе се каза.

В петък. През първата седмица: на *Господи воззвах* се пеят 6 стихири: 3 мученични от октоиха на гласа и 3 от триода на св. Теодора. *Слава* — от триода, *И нине* — първия Богородичен на гласа. **От минея не се пее нищо.**

На стиховните — самогласната на деня (два пъти), писана на *Господи воззвах* в триода, и мученичната стихира *Благословено воинство* (вж. в октоиха първата стихира на *Хвалите* в съботата на утренята — глас пети). *Слава: Божественних даров* (стихира на *Господи воззвах*

в триода). *И нине — Все упование мое* (от малките Богородични в края на минея).

След *Нине отпущаеши* и *Трисвятое*, тропарите се пеят така: *Велия вери, Слава, И нине: Вся паче смисла* и нататък завършва както великопостна вечерня.

В петък на II, III и IV седмици. След Изобразителните не се прави отпуст, *Трисвятое* и молитвата *Всесвятая Троице* не се четат, **а направо** след молитвата на св. Ефрем Сирин **започва вечерня та.**

На *Господи воззвах* се пеят пак 6 стихири: 3 мученични от октоиха и 3 от минея за следния ден. *Слава* — мъртвената стихира на гласа. *И нине* — първия Богородичен на гласа.

На стиховните — самогласния на деня два пъти и мученичния по гласа на самогласния (вж. първа стихира на *Господи воззвах* в петък вечер в октоиха). *Слава, И нине* — Богородичен по гласа на самогласния (от малките в края на минея).

След *Нине отпущаеши* и *Трисвятое* се пеят тропарите: *Апостоли, мученици и пророци, Слава — Помяни Господи, И нине — Мати святая.* Сугуба ектения и пр.

В петък от V седмица. На *Господи воззвах* се пеят 6 стихири от триода — на Пресвета Богородица. *Слава, И нине* — от триода.

На стиховните — пак самогласния на деня (2 пъти) и мученичния (от стихирите на *Господи воззвах*). *Слава, И нине: Язика егоже не ведяше. . .* (Славата от стихирите на *Хвалите* в събота на утренята).

След *Трисвятое* тропарите: *Повеленное тайно* и пр.

В петък на VI седмица. На *Господи воззвах* се пеят стихирите на св. Лазаря — от триода. *Слава, И нине: Душеполезное совершившие.*

На стиховните — самогласния (2 пъти) и мученичния (на *Господи воззвах*). *Слава, И нине: Представ гробу Лазареву* (Славата на *Господи воззвах* в триода). След *Трисвятое* тропара: *Общее воскресение* и пр.

*

КОГАТО ПО НЯКАКВА ПРИЧИНА В ДЕНЯ НА ПРАЗНУЕМ СВЕТИЯ НЕ СЕ ОТСЛУЖВА ПРЕЖДЕОСВЕЩЕНА СВ. ЛИТУРГИЯ

Отслужва се **празнична утреня,** четат се **часове «прости»,** с тропара и кондака на светията. След деветия час **Изобразителните** се четат така: псалмите 102 и 145 и след това се изпяват Блаженствата. След тях се чете апостол и евангелие на светията, прочита се молитвата на св. Ефрем Сирин, с поклони и веднага следва ВЕЧЕРНЯТА направо с *Приидите поклонимся. . .*

На вечернята, която е великопостна, се пеят 10 стихири, от които последните 4 са на празнуемия светия и се намират на вечернята срещу празника (деня на светията). Няма вход, четат се паримии на деня от триода и нататък следва великопостна вечерня до край.

*

Вечерно богослужение през св. Четиридесетница

За **вечернята,** която се извършва само в събота вечерта и в неделя вечер — има указания в самите дни в отдела за постния триод.

Велико повечерие се извършва вечерта в: понеделник, вторник, сряда и четвъртък. Чинопоследованието му е изложено в часослова. Особеностите на това повечерие през първата седмица на великия пост също са изложени в отдела за постния триод в този типик.

Малко повечерие се извършва всеки петък вечер. Редът му е даден в часослова. През I, II, III и IV седмици на великия пост на малкото повечерие, след „*Достойно ест*“ се пее Богородичния канон „*Отверзу уста моя*“, който се намира в петата седмица в триода „*в суботу на утрени*“. Ектения между песните не се казва.

След девета песен се пее *Возбранной воеводе* (пространното). В това време царските двери се отварят и свещеникът, облечен в епитрахил и фелон, излиза с кадилница в ръка, покадява иконите и застава пред иконата на Пресвета Бо-

городица, като почва да чете „на разпев“ определените **икоси и кондаци от акатиста на Св. Богородица,** като след всеки икос на клира се изпява *„Радуйся, невесто неневестная“*, а след всеки кондак — *„Аллилуиа“*. След последния кондак певците пеят пак *„Возбранной воеводе“* — краткото.

Този акатист се разделя на четири статии — по една за първите четири седмици от поста.

В петък на първата седмица, в края на повечерието, след молитвата *„Упование мое отец. . .“*, **се чете евангелие** подир което следва отпуст.

През петата седмица, **в сряда вечерта** се отслужва пак **малко повечерие,** на което се пее **целия канон на св. Андрей Критски.**

В петък на V седмица вечерта се отслужва пак **малко повечерие,** на което се пее Богородичния канон и **целия** акатист по следния ред: След *Достойно ест*, от клира се изпява три пъти *„Повеленное тайно“* и свещеникът започва да чете първа част от икосите; после се изпява първа и трета песен от канона. Изпява се *„Возбранной воеводе“*, след което се чете втора статия от акатиста и се изпяват четвърта, пета и шеста песни от канона. Изпява се пак *„Возбранной воеводе“* и се чете третата статия от акатиста. Певците изпяват седма, осма и девета песни от канона, като в края повтарят последния ирмос на девета песен: *Всяк земнородний*. Изпява се пак *Возбранной воеводе* и се прочита четвъртата статия от акатиста. Нататък следва *Трисвятое* и останалата част от повечерието.

В **шестата седмица, в петък вечерта на малкото повечерие** се пее канона *„Песн победную“*, с припев: *Слава Тебе Боже наш, слава Тебе.* Намира се в триода *„пяток Ваии на повечерии“*. След девета песен се изпява отново ирмоса на същата песен. Следва *Трисвятое* и т. н. до края.

б. През ЦВЕТНИЯ триод

Писаното тук се отнася за службите **от понеделник на Томина неделя до отдание на Петдесетница,** освен празничните дни и отданията. Всички служби са попразненствени.

(За богослуженията през Светлата седмица има отделно указания в отдела за Цветния триод).

На вечернята. След възгласа на свещеника *Благословен Бог наш*, той изпява от олтара един път *Христос воскресе;* певците изпяват два пъти същото и четецът започва предначинателния псалом: *Благослови душе моя Господа*. На *Господи воззвах* се пеят три стихири на празника от пентикостара и три на светията от минея.

Забележка. Под **«празник»** тук се разбира непосредно миналия празник, а не Пасха. Тези празници са: Томина неделя (отдава се в събота), Неделя на мироносиците (отдава се в събота), Неделя на разслабения (отдава се във вторник), Преполовение (отдава се в сряда), Неделя на самарянката (попразненството започва от четвъртък след отдание на Преполовение и се отдава в събота), Неделя на слепия (отдава се във вторник преди отдание на Пасха), Възнесение Господне (отданието е в петък преди задушница) и Петдесетница (отдава се в събота).

Слава — на светията от минея (ако има), *И нине* — на празника, писана на вечернята на деня. Ако няма *Слава* в минея — пее се *Слава, И нине* — на празника. Стиховните се пеят от пентикостара, с делничните припеви от часослова (когато няма посочени в пентикостара други припеви). *Слава* — на светията от минея, *И нине* — на празника. Ако няма отделна слава, пее се *Слава, И нине* — на празника. След *Нине отпущаеши* и *Трисвятое* се изпява първом тропара от минея, *Слава, И нине* — на празника. Ако в минея няма тропар, изпява се само един път тропара на празника. Прави се обикновен отпуст, но вместо *Молитвами святих отец. . .* свещеникът казва: *Христос воскресе. . .* На възгласа *„Пресвятая Богородице спаси нас“* се казва *„Честнейшую херувим. . .“*.

Забележка. За Неделя на мироносиците в Цветния триод има три тропара. В попразненството, от понеделник до петък, тропарите се пеят така: *Благообразний Иосиф, Слава* — на светията от минея, *И нине — Мироносицам женам*. Ако в минея няма тропар, пеят се само двата тропара: *Благообразний Иосиф, Слава, И нине — Мироносицам женам*.

На утренята. Свещеникът започва с възгласа: *Слава святей. . .* изпява един път *Христос воскресе;* същото се изпява още два пъти от певците и **веднага се чете шестопсалмието.**

Забележка. От Пасха до Петдесетница в никое последование не се чете *Царю небесний.*

След великата ектения, на *Бог Господ* **тропарите** се пеят така: на празника, *Слава* — от минея (ако има), *И нине* — на празника. Ако в минея няма тропар, изпява се само тропара на празника три пъти, без *Слава, И нине.*

Забележка. В попразненствените дни след Неделя на мироносиците, на *Бог Господ* тропарите се пеят така: *Благообразний Иосиф, Егда снизшел еси, Слава* — на светията от минея, *И нине — Мироносицам женам.* Ако в минея няма тропар, тогава тропарите се подреждат така: *Благообразний Иосиф, Слава — Егда снизшел еси, И нине — Мироносицам женам.*

Ако се случи да има в минея два тропара, то в началото на утренята, на *Бог Господ* се пее само един от първите два тропара на празника *(Благообразний Иосиф,* или *Егда снизшел еси),* след това първия тропар от минея, *Слава* — втория тропар от минея, *И нине — Мироносицам женам.*

Седалните се пеят от пентикостара. Чете се *Воскресение Христово* **един път (всеки ден до Възнесение Господне включително),** след това се чете 50 псалом.

Каноните се четат по следния ред: първа песен на празника и първа песен от минея, трета песен на празника и трета от минея (ако в минея има два канона, четат се и двата), пее се ирмоса на трета песен от последния канон (от минея). Малка ектения. Чете се от минея кондак и икос (ако има), писани след шеста песен, както и седалните след трета песен. Продължава четенето на четвърта, пета и шеста песни от пентикостара и от минея. Изпява се ирмоса на шеста песен от последния канон (от минея). Малка ектения. Четат се кондак и икос на празника от пентикостара. Казва се „*Месяца тогожде. . .*“ и пр. Четат се след това седма, осма и девета песни от пентикостара и от минея. Пее се *Хвалим благословим. . .* и ирмоса на осма песен от

последния канон. Пее се *Честнейшую*. Ирмоса на девета песен от последния канон. Малка ектения.

Светилните се подреждат така: на празника, *Слава* — светилния от минея, *И нине* — другия светилен на празника. Ако в минея няма светилен, изпяват се само светилните на празника (така както е положено да се изпеят на самия празник). Когато има само един светилен на празника, той се изпява два пъти, без *Слава, И нине*.

Всякое дихание (Хвалите) се пее всеки ден до Възнесение. Хвалитните стихири са писани в пентикостара. *Слава, И нине* — на празника. След това се чете *Тебе слава подобает*. Просителна ектения. Пеят се стиховните стихири от пентикостара. *Слава* — от минея (ако има), *И нине* — на празника. Ако в минея няма *Слава*, пее се *Слава, И нине* — на празника. *Благо ест. Трисвятое*. Тропарите се изпяват както на вечернята.

На св. литургия. След *Благословено царство* свещеникът изпява един път *Христос воскресе* и певците още два пъти същото. Следват делничните антифони. След малкия вход се пее **входното** на Пасха (до отданието на Пасхата). От Възнесение до отданието му се пее входното на Възнесение, освен в Неделята на св. отци, когато се пее *Приидите поклонимся. . . воскресий из мертвих. . .* В събота — на задушница се пее: *Приидите поклонимся. . . во святих дивен сий. . .* От Петдесетница до отданието ѝ — входното на Петдесетница. Тропари след входа: на празника, на светията от минея, на храмовия светия, заключителен кондак според указанията в таблица № 4 в края на типика.

Забележка. В храмове на Господски празници, от Пасха до отдание на Петдесетница тропара на храма не се пее. В храмове посветени на Св. Богородица, след тропара на празника се изпява първом тропара на храма; после на дневния светия. Заключителен кондак е все от пентикостара, според указанията в таблица № 4 на типика, освен на задушница пред Петдесетница, когато се пее кондак: *Со святими упокой*.

Вместо *Достойно ест* се пее задостойник *Ангел вопияше* — до отдание на Пасха (освен на Преполовение и на отданието му, когато се пее *Чужде матерем девство*).

От Възнесение до отданието му се пее *Тя паче ума*, освен в Неделята на св. отци, когато се пее *Достойно ест*. На задушницата също се пее *Достойно ест*. На Петдесетница и на отданието ѝ се пее *Нетления искушением рождшая*. В другите дни на попразненството на Петдесетница се пее *Радуйся царице*.

Как се изпълнява *Христос воскресе* в началото на службите.

На часове, полунощница, повечерие, помен за починали и всички други служби, след като свещеникът постави началото, той прочита веднаж *Христос воскресе* и певците прочитат същото още два пъти.

На вечерня, утреня, св. литургия, молебен, водосвет, панихида, опело, кръщение и венчаване — *Христос воскресе* се пее, а не се чете.

II. ПРАЗНИЧНО БОГОСЛУЖЕНИЕ

Празнично богослужение имаме в неделните дни, в Господски и Богородични празници, в празници на тачени светии и в някои други дни, посочени в типика.

Празнично е богослужението винаги на храмов празник, макар храмът да е посветен на светия, за когото няма празнична служба в минея. В такъв случай службата му се съставя от минея, като се допълва и от общия миней.

Девети час

Чинопоследованието му е изложено в часослова. **Тропара** се взема от минея, от службата на светията, която е дадена за този ден. Ако е предпразненство, чете се тропара на предпразненството. Ако е попразненство, чете се тропара на празника.

В събота вечер се чете тропара, който се е пял на *Бог Господ* — сутринта.

В неделя вечер се чете отпустителния възкресен тропар.

Кондака на деветия час се взема от минея за деня, в който се чете деветия час. Намира се в канона, след шеста песен.

В неделя вечер вместо кондак се чете **ипакои** на гласа.

В попразничните дни се чете кондака на празника.

1. ВЪЗКРЕСНО БОГОСЛУЖЕНИЕ

В събота вечер, след отпуста на деветия час, започва направо **вечернята**, по следния ред:

Свещеникът: *Благословен Бог наш.* Четецът: *Амин, Приидите поклонимся* и чете предначинателния псалом.

Забележка. Ако по някакви съображения се изпусне четенето на деветия час, ВЕЧЕРНЯТА ПОЧВА ТАКА:

Свещеникът: *Благословен Бог наш. . . Слава Тебе Боже наш, слава Тебе, Царю небесний.* Четецът: *Трисвятое.* Свещеникът: *Яко Твое ест царство. . .* Четецът: *Господи помилуй* — 12 пъти, *Слава. . . И нине. . . Приидите поклонимся. . .* и следва предначинателния псалом.

Велика ектения. Чете се цялата първа катизма. Следва малка ектения, след която се запява *Господи воззвах* на владеещия глас, който започва от събота вечерта. След *Положи Господи* се пеят седем възкресни стихири от октоиха и три от минея. *Слава, И нине* — догматика (първия Богородичен) на гласа.

Когато в минея има *Слава* на *Господи воззвах*, пеят се шест възкресни стихири и четири от минея (едната се повтаря). *Слава* — на светията от минея. *И нине* — догматика на владеещия глас. Също така шест и четири стихири се пеят когато в минея е означено, че стихирите на светията се пеят „на 6". Когато в минея има стихири на двама светии по три, пеят се пак шест стихири от октоиха и по две на двамата светии.

Вход. Пее се *Свете тихий.* Прокимен: *Господ воцарися.* Сугуба ектения. Чете се *Сподоби Господи.* Просителна ектения.

Стиховните стихири се пеят от октоиха (започва левият клир). *Слава, И нине* — Богородичен на гласа, който се намира непосредствено след стихирите. Ако в минея има *Слава* на стиховните, пее се тази *Слава* на светията, *И нине* — Богородичен възкресен по гласа на Славата от края на минея. Следва: *Нине отпущаеши, Трисвятое.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава, И нине* — Богородичен отпустителен възкресен на владеещия глас.

Възкресна полунощница (в неделя сутринта). Тя се отслужва според реда, изложен в часослова (стр. 26). Троичният канон се намира в октоиха — в събота след повечерието. Пеят се и Троичните величания: *Достойно ест яко воистину славити Тя Бога Слова.* Чете се ипакои на гласа и пр. и отпуст.

Възкресна утреня.

Забележка. Когато пред утренята не се е чела полунощница, началото е: свещеникът — *Благословен Бог наш. . . Слава Тебе Боже наш, слава Тебе, Царю небесний.*

Четецът — *Трисвятое*. Свещеникът: *Яко Твое ест царство...* Четецът: *Амин, Спаси Господи. . . Вознесийся на крест* и *Предстателство страшное. . .* следва съкратена сугуба ектения.

Чете се шестопсалмието и се произнася велика ектения. Пее се *Бог Господ* (4 пъти) на владеещия глас. Възкресният тропар се изпява два пъти. *Слава, И нине* — Богородичен възкресен по гласа на тропара. Малка ектения. Следват възкресните седални „след първо стихословие“[1]. Малка ектения. Възкресни седални „след второто стихословие“ и веднага следва: *Благословен еси Господи, Ангелский собор*. Малка ектения. Чете се **ипакоито** на владеещия глас и се запяват степенните от октоиха, без да се повтарят, като завършват с прокимена.

Каноните се четат по следния ред: първа и трета песен от възкресния канон от октоиха с припев: *Слава Господи святому воскресению Твоему;* първа и трета песен от канона на светията от минея със съответния припев. На предпоследния тропар от този канон се казва *Слава*, а на последния — *И нине*. Ако в минея има два канона, чете се единия от тях. Малка ектения. След това се четат кондак и икос (ако има) на светията от минея — намират се след шеста песен в минея. Продължава четенето на всичко, което е писано между трета и четвърта песен в минея (не се чете само Кръстобогородичния). После се четат: четвърта, пета и шеста песни от двата канона и на края се завършва с окончание. Малка ектения. Четат се възкресния кондак и икос от октоиха. Следват седма, осма и девета песни и се пеят **катавасиите** от първа до осма песен, като пред осмата песен се изпява: *Хвалим, благословим, покланяемся Господеви, поюще и превозносяще во вся веки*.

Следва **чинът на утреното възкресно евангелие,** който обхваща следното: Свещеникът (или дяконът, ако служи и дякон) възглася от олтара: *Господу помолимся*. Певците: *Господи помилуй*. Свещеникът: *Яко свят еси Боже наш и во святих почиваещи. . .* Певците: *Амин* и изпяват: *Всякое*

---

[1] **„Стихословие“ значи самото четене на псалтира, както се чете в манастирите. В енорийските храмове псалтир на това място не се чете, но е останал изразът „по първо“ или „по второ“. . . стихословие.**

дихание да хвалит Господа (3 пъти). Свещеникът: *И о сподобитися нам* и пр. Св. евангелие се чете на престола — от южната му страна. След „*Слава Тебе Господи, слава Тебе*" се чете *Воскресение Христово* и се пее 50 псалом. *Слава: Молитвами апостолов; И нине — Молитвами Богородици; Помилуй мя Боже. . . Воскрес Иисус от гроба. . .* Свещеникът (или дяконът) произнася литийната молитва: *Спаси, Боже, люди Твоя.* Певците изпяват *Господи помилуй* 12 пъти (4 пъти по 3).

Свещеникът: *Милостию и щедротами. . .* след което възглася: *Богородицу и матер света. . .* Пее се *Честнейшую* с припевите по гласа на катавасиите и след това се изпява девета песен от катавасиите. Малка ектения. *Свят Господ Бог наш. . .* Ексапостиларите, съответни на поредното утрено евангелие (намират се в края на октоиха и се пеят на втори глас). Пее се *Всякое дихание* (Хвалите) на владеещия глас със стихирите от октоиха. *Слава* — евангелска стихира, съответна на поредното утрено евангелие (от края на октоиха). *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист*, след което започва:

Св. литургия. След великата ектения се пеят **възкресните (неделните) антифони**, които за по-кратко се пишат в типика само **«Изобразителни, Блажени»**. Те обхващат: 1. *Благослови, душе моя, Господа* (стихове от 102 и 145 псалом). След малка ектения — 2. *Спаси ни Сине Божий, воскресий из мертвих. . . Слава, И нине. . . Единородний Сине. . .* Пак малка ектения и 3. *Во царствии Твоем* (пеят се блаженствата). След малкия вход: *Приидите поклонимся и припадем ко Христу, спаси ни Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* След това се пеят тропарите: възкресен и на храмовия светия и се изпява заключителния кондак (съгласно таблицата № 4 в края на типика).

2. БОГОСЛУЖЕНИЕ НА ГОСПОДСКИ И БОГОРОДИЧНИ ПРАЗНИЦИ

Тези празници са 12. Пасхата е празник на празниците и не се брои в това число.

Господски празници са: Кръстовден — 14. IX; Рож-

дество Христово — 25. XII; Богоявление — 6. I; Връбница, Възнесение Господне, Петдесетница и Преображение Господне — 6. VIII.

Богородични празници са: Рождество Богородично — 8. IX; Въведение Богородично — 21. XI; Сретение Господне — 2. II; Благовещение — 25. III и Успение Богородично — 15. VIII. Празникът Сретение Господне се счита и за Господски празник. Обрезание Господне не влиза в числото на 12-те велики празници.

Службата на Господските празници е изцяло според минея, респективно триода или пентикостара, без да се взема нещо от октоиха, в който и ден да се случат те.

Службата на Богородични празници е също само от минея. Но ако се случат в неделя, службата им се съединява с възкресната.

На вечернята на Господските празници се пее **велик прокимен** по следния начин: пръв път се изпява от св. олтар, втори път — от десния клир, трети път — от левия клир, четвърти път от служащите в св. олтар до половината, и втората половина се допява от десния клир.

На утренята се пее **«полиелей и величание».** Думата „полиелей" на църковно-богослужебен език означава двата псалми: 134 — „*Хвалите имя Господне: хвалите раби Господа. . .*" и 135 — „*Исповедайтеся Господеви, яко благ. . .*".

След полиелейните псалми, на великите Господски и Богородичните празници и когато има полиелейна служба на светии, се пее **величание** на празника (*„псалми избранния"*), намират се в Катавасийника (стр. 67—93). Полиелеят и величанието се пеят след вторите седални.[1]

Практикува се на Богородични празници да се пее полиелей: *Слово благо. . . Отригну сердце мое, слово благо. . .* (44 псалом), след което следва величанието за празника.

От юности моея се пее винаги на празничната утреня на Господските, Богородичните и светийските полиелейни празници, в който и ден да се случат те. Той се пее след „седалния след полиелея".

---

[1] **Според типика на Цариградската църква полиелеят и величанието би следвало да се пеят след тропарите на *Бог Господ*. Но у нас е възприета практиката да се пеят след вторите седални.**

Вместо *Честнейшую* винаги се пее девета песен от канона. Тя се пее и на отданията на Господските празници.

Когато Богородични празници се случат в неделя, службата им се съединява с възкресната, както е изложено за всеки празник в типика, като октоихът има предимство.

Отданието на тези празници се извършва според минея, както е на самия празник, но на вечернята не се прави вход и не се четат паримии; на полунощницата няма литии, а на утренята няма полиелей, величание и утрено евангелие. Направо след вторите седални се чете 50 псалом и след това каноните. На св. литургия апостол и евангелие не се четат на празника, а редовните на деня.

Изключение прави само отданието на празника Успение Богородично, когато на св. литургия апостолът и евангелието са **на празника,** а не на деня.

3. БОГОСЛУЖЕНИЕ В ПРАЗНИЦИ НА СВЕТИИ

а. Полиелейни празници

Службата на тези празници е **само от минея,** освен ако се случат в неделя, когато службата им се съединява с възкресната и тогава октоихът има предимство или ако се паднат в попразненствени дни, когато службата им се съединява със службата на Господския или Богородичния празник. За такива случаи има упътвания в типика за съответните дати.

По-главните особености на тия празници са следните:

На вечернята се чете само първия антифон от първа катизма: *Блажен муж*. Прави се вход, пее се *Свете тихий*, четат се паримии. На апостолски празници, когато паримиите са от Новия завет, те се четат „на разпев", като апостол, само че малко по-бързо.

На утренята. След седалните се пее **полиелей** (псалми 134 и 135) и **величание** (за празниците: 24 юни, 29 юни и 29 август има специални величания, а за другите празници — от общите величания). След това се пее винаги първи антифон от степенните на IV глас: *От юности моея*. Има утрено евангелие, което се чете на царските двери и нарочна стихира след него на стиха *Помилуй мя Боже*.

Пее се *Всякое дихание* и има хвалитни стихири със *Слава* — на светията, *И нине* — Богородичен по гласа на Славата (от малките в края на минея). След великото славословие се изпява тропара на светията.

Забележка. В утрената служба, пред канона на светията, има и канон на Пресвета Богородица, който някога не се намира в минея. В такъв случай се чете канона „*Воду прошед. . .*“ от часослова (стр. 266).

На св. литургия. Делнични антифони: 1. *Молитвами Богородици. . .* 2. *Спаси ни, Сине Божий, во святих дивен сий. . .* и 3. *Во царствии Твоем.* Апостол и евангелие — на светията.

Едни от тия празници се считат **по-големи,** като Рождество на св. Иоан Кръстител (Еньовден), Петровден, св. апостол и евангелист Иоан Богослов (26. IX), Гергьовден, Димитровден, св. св. Кирил и Методий, св. Три Светители и др.

Други се считат **по-малки,** каквито са повечето от полиелейните празници, като: преподобни Теодосий Велики (11. I.), преп. Антоний Велики (17. I.), св. Григорий Богослов (25. I.), св. евангелист Лука, св. Иван Рилски, св. Климент Охридски и др.

б. По-малки празници

На такива празници не се полага вход и паримии на вечернята, а на утренята няма полиелей и утрено евангелие. Обаче обикновено имат Хвалитни стихири — (пее се *Всякое дихание* и пр.) и велико славословие. На св. литургия се чете апостол и евангелие на светията (но не винаги). Такива празници са например: св. апостол Яков, брат Божи (23. X.), Св. Ана (9. XII), Събор на 12-те апостоли (30. VI) и др.

За някои по-особени случаи има указания в типика.

д. Празници на български светии

За някои от тях има издадени у нас служби, или се намират служби в руските издания на минеите. За други обаче няма още издадени служби, а паметта им се тачи у народа.

Докогато бъдат издадени тези служби, ще се извършва последованието на светията от минея.

Понеже издадените досега у нас служби са полиелейни (освен през великия пост), то когато се паднат в неделя, може да се вземе за образец службата на св. преподобни Харитон Изповедник — 28 септември, когато се случи в неделя, освен ако не е посочен друг ред в типика.

г. Храмови празници

Когато храмът е посветен на Господски или Богородичен празник, в службата няма промяна — извършва се по минея. Също така се постъпва и когато службата на храмовия светия е полиелейна (напр. св. Димитър, св. Николай, св. св. Кирил и Методий, св. Иоан Богослов и др.).

Но когато храмовият светия има делнична служба, напр.: св. Марина, св. Мина, св. Ана, св. Неделя и др. — от нея се взема каквото има в минея, а **се отслужва празнична служба според общия миней** по подобие на празничните: на вечернята с вход, паримии; на утренята — с полиелей, утрено евангелие и пр. (ако в минея липсват).

Понеже храмовите празници се честват тържествено, то за образец на такава служба може да служи тази на св. Иоан Богослов (26. IX) или на св. Иоан Златоуст (13. XI).

❊

4. Особености на св. литургия

По-горе се отбеляза какво се пее на св. литургия от началото ѝ до малкия вход в делничното, възкресното (неделно) и празничното богослужение.

Особеностите на св. литургия в Господските и Богородичните празници са дадени в съответните служби в минея, триода или пентикостара.

След изпяването на *Молитвами Богородици* и след малката ектения, **вторият антифон се пее както следва:**

а) **На Богородични празници и на отданието им** (8 и 12. IX, 21 и 25 XI, 15 и 23. VIII): „*Спаси ни, Сине Божий, во святих дивен сий, поющия Ти аллилуиа*“. Но ако

горните дати се случат в неделен ден, пее се . . . *воскреси из мертвих. . .*

б) На 14 септември — **Кръстовден:** *Спаси ни, Сине Божий, плотию разпнийся, поющия Ти аллилуиа.* Същото се пее и на 21 септември (отданието на празника), ако не е в неделя, когато се пее . . . *воскресий из мертвих. . .*

в) На 25 декември — **Рождество Христово** се пее: *Спаси ни Сине Божий, рождейся от Деви, поющия Ти аллилуиа.* Същото се пее и на 26 и 31 декември. Но ако тия две дати (26. и 31. XII) се случат в неделен ден пее се: . . . *воскресий из мертвих. . .*

г) На 1 януари — **Обрезание Господне:** *Спаси ни, Сине Божий, плотию обрезавийся, поющия Ти аллилуиа.* Ако се случи в неделя, пее се . . . *воскресий из мертвих. . .*

д) На 6 януари — **Богоявление:** *Спаси ни, Сине Божий, во Иордане крестивийся, поющия Ти аллилуиа.* Същото се пее и на 7 и на 14 януари, но ако тези две дати се случат в неделя, пее се . . . *воскресий из мертвих...*

е) На 2 февруари — **Сретение Господне:** *Спаси ни, Сине Божий, иже во обятиих праведнаго Симеона носивийся, поющия Ти аллилуиа.*

ж) На 25 март — **Благовещение:** *Спаси, ни Сине Божий, нас ради воплотивийся, поющия Ти аллилуиа.* Ако се случи в неделен ден, пее се *воскресий из мертвих. . .*

з) На 6 август — **Преображение Господне** и на отданието му на 13 август се пее: *Спаси ни, Сине Божий, преобразивийся на горе поющия Ти аллилуиа.*

На **Пасха,** през Светлата седмица и във всички дни до Възнесение, както и на Преполовение се пее: *Спаси ни, Сине Божий, воскресий, из мертвих поющия Ти аллилуиа.*

На **Възнесение** и до отданието му: *Спаси ни, Сине Божий, вознесийся во славе, поющия Ти аллилуиа.*

На **Петдесетница** и до отданието й: *Спаси ни, Утешителю благий, поющия Ти аллилуиа.*

Непосредствено след това се пее *Слава, И нине: Единородний Сине. . .*

Трети антифон, след втората малка ектения, — на **Господски празници** (на самите празници и на отданието

им), както и в някои други дни по указание на типика, се пее **съответния тропар.** От Пасха до отдание на Пасха се пее *Христос воскресе.*

*

Входно. След малкия вход на Господските празници се пее особено входно (вж. таблица № 3 в приложенията на типика). Същото се пее и в означените дни на попразненството и отданието, според указанията на типика. Тия входни са писани и в часослова (стр. 221—263). Например от Пасха до отданието на Пасха се пее: *В церквах благословите Бога Господа от источник Израилевих; Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих, поющия Ти аллилуиа.*

Тропарите след входа. След изпяване на входното на Господски и Богородични празници се пее тропара на празника и кондака на празника. В някои случаи — когато Богородични празници се случат в неделни дни, или в някои особени случаи, пее се и възкресен тропар (когато има такъв, той се пее в началото, непосредствено след входното), тропара на храмовия светия и пр. За всеки случай има указания в типика.

*

Преди четене на апостола се пее *Святий Боже.*

Вместо *Святий Боже,* преди четене на апостола, се пее *Елици во Христа крестистеся, во Христа облекостеся, аллилуиа* — в следните дни: на Пасха и през цялата Светла седмица, на отданията на Пасха, на Петдесетница, в понеделник — на Св. Дух и на отдание на Петдесетница, на 25, 26 и 31 декември, на 6, 7 и 14 януари и на Лазарова събота.

На Кръстовден и на Кръстопоклонна неделя вместо *Святий Боже* се пее: *Кресту Твоему покланяемся Владико и святое воскресение Твое славим.*

Вместо *Достойно ест,* на Господски и Богородични празници и на отданията им, както и в някои особени случаи на техни попразненства, се пее **Задостойник,** според указанията в типика за тези празници. Обикновено задостойниците са деветата песен от канона на празника.

Причастен. Причастните стихове са указани в службите на Господските празници. На Богородичните празници за причастен се пее *Чашу спасения. . .* На светийските празници има отредени стихове отделно за апостоли, отделно за мъченици и пр. В типика са указани нарочните причастни стихове за отделни дни (Томина неделя, Архангеловден и пр.).

След възгласа „*Со страхом Божиим. . .*“ се пее обикновено „*Благословен грядий во имя Господне, Бог Господ и явися нам*“. Само на Пасха, през цялата Светла седмица и на отдание на Пасха вместо *Благословен грядий* се пее *Христос воскресе.*

След възгласа на свещеника „*Спаси Боже люди Твоя. . .* се пее *Видехом свет истинний.*

Вместо *Видехом свет истинний. . .* в някои празници, дето е указано в типика, се пее тропара на празника. От Пасха до отдание на Пасха вместо *Видехом свет истинний. . .* се пее *Христос воскресе.* От Възнесение до отданието му: *Вознесся еси.* На задушница преди Петдесетница: *Глубиною мудрости. . .* (Ч., стр. 46). На Петдесетница тропара: *Благословен еси Христе Боже наш.* От понеделник на Св. Дух и нататък се пее вече *Видехом свет истинний.* На 14 и 21 септември и на Кръстопоклонна неделя вместо *Видехом свет истинний* се пее тропара: *Спаси Господи люди Твоя.* На 24 декември, когато се служи на тоя ден св. Василиева литургия, на 25, 26 и 31 декември се пее *Рождество Твое Христе Боже наш.* На 1 януари се пее тропара: *На престоле огнезрачнем.* На 5 януари, когато се служи на тоя ден св. Василиева литургия, както и на 6, 7 и 14 януари — се пее *Во Иордане крещающуся. . .* На 6 и 13 август: *Преобразился еси на горе. . .* На Лазарова събота и на Връбница: *Общее воскресение.* На Велики четвъртък: *Вечери Твоея тайния.* На Велика събота: *Помяни благоутробне.*

След възгласа на свещеника: *Всегда нине и присно и во веки веков* се пее: *Амин, Да исполнятся уста наша. . .* Само на Пасха, през цялата Светла седмица и на отдание на Пасха вместо това се пее *Христос воскресе.*

На Пасха, през Светлата седмица и на отдание на Пасха, вместо *Буди имя Господне,* се пее *Христос воскресе* три пъти.

Забележка:

1. Тези указания не важат за Преждеосвещена св. литургия, за която има особено чинопоследование.

2. Когато в неделя се случи празник, последованието е писано за съответната дата в типика.

3. Когато Господските празници: Кръстовден, Рождество Христово, Богоявление или Преображение Господне се паднат в неделя, нищо възкресно от октоиха не се взема, а цялото последование е само на празника — от минея.

III. АРХИЕРЕЙСКА СЛУЖБА (упътване за певците)

На вечернята. След като се прочете в притвора на храма деветия час и свещеникът направи отпуст, архиереят влиза заедно с придружаващите го свещенослужители и като застане насред храма благославя, а певците пеят „*На многая лета Владико*“. После архиереят застава на трона, а свещеникът взема благословение от него, влиза в олтара и възглася началото на вечернята. Архиереят чете: *Приидите поклонимся* и предначинателния псалом. Следва реда на великата вечерня. Архиереят чете още: *Свете тихий*, *Сподоби Господи*, *Нине отпущаеши*.

Във време на отпуста архиереят слиза от трона, застава на средата на храма и благославя кръстообразно, а певецът пее „*Владику и священоначалника нашего, Господи, сохрани, на многая лета, на многая лета, на многая лета Владико*“. Свещеникът казва: „*Молитвами святаго владики нашего Господи Иисусе Христе Боже наш помилуй нас*“. Певецът: *Амин*.

На утренята. Архиереят идва обикновено малко преди запяване на катавасиите, облича мантията и при влизане в храма певецът пее: *На многая лета Владико* (пс. лит., с. 3). Като застане на трона, архиереят запява катавасиите. След утреното възкресно евангелие той чете (в неделя) *Воскресение Христово*. След завършване чина на утреното евангелие, архиереят пее *Честнейшую*. След като се изпее *Всякое дихание*, когато той „взема време“, певецът пее пространното „*Владику и священоначалника нашего, Господи, сохрани, на многая лета Владико*“. След като архиереят благослови, певецът започва да пее хвалитните стихири. След изпяването на *Славата. . . И нине. . .* архиереят заедно с всички съслужители излизат и застават насред храма, през което време се пее славословието. Старшият свещенослужител взема време от архиерея и влиза в олтара, като възглася началото на св. литургия с „*Благословено царство*“.

На св. литургия. На малкия вход архиерейт и придружаващите го свещенослужители запяват *Приидите поклонимся* (или друго съответно **входно**) и влизат в олтара. През това време, когато архиереят благославя с дикирия и трикирия певците пеят *На многая лета Владико*. После певецът повтаря: *Спаси ни Сине Божий. . .* След изпяването на тропарите, обикновено заключителния кондак се изпява от архиерея или от свещенослужителите в олтара.

Святий Боже (или *Елици. . .* или *Кресту Твоему*) се изпява по следния начин: певецът изпява два пъти *Святий Боже*. Третия път се пее от свещенослужителите в олтара. Четвърти път — пак от певеца. Петия път — в олтара. Певецът: *Слава. . . И нине. . . Святий безсмертний, помилуй нас*. Следва олтарното *Святий Боже*: съслужещите в олтара пеят разделно: *Святий Боже*, след което архиереят от царските двери: *Господи, Господи, призри с небесе. . .* Певецът: *На многая лета Владико*. Свещенослужителите в олтара: *Святий крепкий*. Архиереят: *Господи, Господи, призри с небесе. . .* Певецът: *На многая лета Владико*. Свещенослужителите: *Святий безсмертний*. Архиереят: *Господи, Господи. . .* Певецът: *На многая лета Владико*. Свещенослужителите: *Помилуй нас*. След това дяконът (или свещеникът) възглася: „*Сила*“ и певецът изпява цялото *Святий Боже*. Дяконът (или свещеникът) пак възглася: *Господи спаси благочестивия*. Архиереят и съслужещите изпяват същото. Дяконът пак: *Господи, спаси благочестивия*. Певецът изпява същото. Дяконът: *И услиши ни*. Свещенослужителите в олтара изпяват същото: *И услиши ни*.

В това време, когато служи епархийският архиерей, при по-тържествени служби, дяконът възглася **обширно многолетствие**, след което певецът изпява същото многолетствие.

След великия вход, при възгласа от олтара „*Возлюбим друг друга, да единомислием исповеми*“, певецът след като изпее „*Отца и Сина. . .*“, когато има повече съслужители, изпява още „*Возлюблю Тя Господи. . .*“

При по-тържествени служби, след възгласа „*В первих помяни Господи. . .*“, по желание на служещия патриарх или митрополит, дяконът казва **«Викличка»** (спе-

циално многолетствие) и певецът изпява: „*И о всех, и за вся*“.

В края на св. литургия, когато архиереят казва отпуста, певецът пее *Владику и священоначалника нашего. . .*, а архиереят благославя народа.

Когато има дякон, който ще възгласи многолетствие, **певецът не пее** *Владику и священоначалника.*

Когато архиерей отслужва Преждеосвещена св. литургия

Обикновено архиереят идва при четене часовете. В края на Изобразителните четецът казва Господи помилуй 12 пъти и архиереят чете молитвата: *Всесвятая Троице. . .* След „*Благословено царство*“ също архиереят чете предначинателния псалом. При четене на 18-та катизма архиереят „взема време“ и влиза в св. олтар и след като се облече, при пеене стихирите на *Господи воззвах* излиза и застава сред храма. След възгласа: *Премудрост прости*, архиереят и всички съслужители пеят *Свете тихий* и влизат в олтара. След това се четат паримиите, пее се *Да исправится молитва моя. . .* и следва реда на Преждеосвещената св. литургия.

IV. ВСЕНОЩНО БДЕНИЕ

Чинопоследованието на всенощното бдение у нас се извършва по съкратения ред, въведен в енорийските църкви в диоцеза на Руската православна църква. На някои места се практикува да се извършва такова бдение и с източно църковно пение.

Желателно е да се въведе еднаквост в извършване на това последование, за да се избегне вкореняване на практики, които не са съобразени с чина на бдението, тъй както то е предвидено да се извършва в типика.

Чинът ще бъде изложен за съслужение на свещеник с дякон, като в забележки ще се отбелязват особеностите в случай че свещеникът служи без дякон.

1. БДЕНИЕ СРЕЩУ НЕДЕЛНИ ДНИ

Свещеникът облича епитрахил и фелон, а дяконът стихар и орар. Завесата и царските двери се отварят. Дяконът със запалена свещ обикаля, заставащ всякога срещу свещеника, св. престол, като свещеникът прекадява св. престол от четирите страни и застава пак пред св. престол. Дяконът излиза пред царските двери и възглася: *Востаните, Господи благослови*. Свещеникът кади св. престол и възглася: *Слава святей. . .* Свещеникът заедно с дякона (и други клирици, ако има в св. олтар) пеят: *Приидите поклонимся. . .* (както е писано в часослова), като прибавят веднага след това и: *Приидите поклонимся и припадем Ему*.

Забележка. Ако свещеник служи без дякон, той след като прекади от четирите страни св. престол, при отворени царски двери, възглася: *Слава святей. . .* и певците пеят: *Приидите поклонимся. . .* и предначинателния псалом.

Певците пеят предначинателния псалом, а свещеникът придружен от дякона кади св. олтар, иконите на иконо-

стаса и целия храм и богомолците в него, като гледа да привърши каденето докато певците пеят псалома. Свещеникът и дяконът влизат в св. олтар, затварят се царските двери и дяконът от солея казва великата ектения. След възгласа на свещеника певците пеят от първа катизма: *Блажен муж* ... След нея дяконът казва малка ектения. След това се пее *Господи воззвах* на владеещия глас и първата възкресна стихира (така се практикува обикновено, а останалите стихири се четат). *Слава. . . И нине. . .* пее се догматика на владеещия глас. Вход с кадилница. Дяконът възглася: *Премудрост, прости.* Певците пеят: *Свете тихий.* На определеното време свещеникът и дяконът влизат в св. олтар и застават на „горното място", откъдето дяконът казва: *Вонмем*, а свещеникът — *Мир всем.* Дяконът: *Премудрост вонмем, прокимен глас шестий, Господ воцарися в лепоту облечеся.* Певците: *Господ воцарися. . .* Дяконът: *Облечеся Господ в силу и препоясася.* Певците: *Господ воцарися. . .* Дяконът: *Ибо утверди вселенную яже не подвижится.* Певците: *Господ воцарися.* Дяконът: *Господ воцарися.* Певците: *В лепоту облечеся.* Свещеникът затваря царските двери и застава пред св. престол, а дяконът излиза на солея и казва сугубата ектения: *Рцем вси. . .* Четецът: *Сподоби Господи.* Дяконът казва просителната ектения: *Исполним вечернюю молитву нашу Господеви.*

Забележка. Ако свещеникът служи сам, след входа той влиза в св. олтар и застава на „горното място", откъдето възглася: *Вечерний прокимен.* Певците изпяват четири пъти *Господ воцарися.* Свещеникът затваря дверите и казва ектениите.

Стиховните стихири обикновено се четат. Певците пеят *Нине отпущаеши.* Четецът чете *Трисвятое.* Свещеникът: *Яко Твое ест царство. . .* Певците: *Богородице Дево. . . Буди имя Господне . . .* (три пъти). Дяконът: *Господу помолимся.* Свещеникът: *Благословение Господне на вас. . .* и веднага се чете шестопсалмието. (Когато свещеникът служи сам, той не казва: *Господу помолимся*, а направо след *Буди имя Господне* казва: *Благословение Господне на вас. . .* и веднага се чете шестопсалмието.

След шестопсалмието дяконът произнася великата ектения и след възгласа на свещеника от солея възглася: *Глас*

първий (или който се полага) *Бог Господ и явися нам, благословен грядий во имя Господне*, и произнася четирите стиха: *Исповедайтеся Господеви* и пр. (от часослова), а певците в това време пеят *Бог Господ. . .* (4 пъти) и възкресния тропар. (Ако не служи дякон, певците направо след великата ектения пеят *Бог Господ*).

В енорийските църкви, след тропарите не се четат катизми. При бдение, певците след *Бог Господ* направо пеят: *Слава. . . И нине. . . аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, слава Тебе Боже* (три пъти), *Господи помилуй* (три пъти), *Слава Отцу и Сину и Святому Духу*. Четецът: *И нине. . .* и чете първите седални (или само Богородичния им), *Слава. . .* певците: *И нине. . . аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа. . .* (както по-горе). Четецът: *И нине* и чете вторите седални. Дяконът казва малка ектения. След възгласа от свещеника певците пеят полиелей: *Хвалите имя Господне*. Веднага след това: *Благословен еси Господи. . .* и тропарите: *Ангелский собор. . .* Дяконът казва малка ектения. Четецът чете **ипакоито** на гласа, степенни и прокимен на гласа. Следва чинът на утреното възкресно евангелие.

Когато служи дякон, след възгласа на свещеника: *Яко свят еси Боже наш. . .* той възглася: *Всякое дихание да хвалит Господа*. Певците — същото. Дяконът: *Хвалите Бога во святих Его, хвалите Его во утверждении сили Его*. Певците: *Всякое дихание да хвалит Господа*. Дяконът: *Всякое дихание*. Певците: *Да хвалит Господа*. Дяконът: *И о сподобитися*. Певците: *Господи помилуй* (три пъти). Дяконът: *Премудрост, прости, услишим святаго евангелия*. Свещеникът: *Мир всем*. Певците: *И духови Твоему*. Свещеникът: *От Матея* (или друг евангелист, от когото се полага да се чете утреното евангелие) *святаго евангелия чтение*. Певците: *Слава Тебе, Господи, слава Тебе*. Дяконът: *Вонмем*. Свещеникът прочита на св. престол светото евангелие. Певците: *Слава Тебе, Господи, слава Тебе*. Свещеникът изнася св. евангелие за целуване от богомолците, а дяконът със запалена свещ върви пред него. Певците пеят: *Воскресенце Христово*. Слава: *Молитвами апостолов. . . И нине. . . Молитвами Богородици. . . Помилуй мя Боже. . . Воскрес Иисус от гроба*. Дяконът: *Спаси Боже люди Твоя. . .* Певците: *Господи помилуй* — 12 пъти (4 пъти по три). Свещеникът: *Милостию и щедротами. . .*

Чете се канона както е указано за обикновени неделни утрени, с ектении след трета и шеста песни. Катавасии. След осма песен дяконът възглася: *Богородицу и матер света. . .* Певците пеят *Честнейшую.* Дяконът кади св. олтар и целия храм. След като се изпее девета песен, дяконът казва малка ектения. След възгласа на свещеника веднага дяконът възглася: *Свят Господ Бог наш.* Певците: *Свят Господ Бог наш.* Дяконът: *Яко свят Господ Бог наш.* Певците: *Свят Господ Бог наш.* Дяконът: *Над всеми людми Бог наш.* Певците: *Свят Господ Бог наш* и се пее *Всякое дихание* на владеещия глас, като се прочитат хвалитните стихири, както и *Слава* — евангелската стихира. Певците: *И нине — Преблагословена еси.* Свещеникът при отворени царски двери възглася: *Слава Тебе показавшему нам свет.* Певците пеят славословието: *Слава в вишних Богу. . .* и пр.

Дяконът възглася: *Премудрост.* Певците: *Благослови.* Свещеникът: *Сий благословен. . .* Певците: *Амин.* Четецът: *Утверди Боже. . .* Свещеникът: *Пресвятая Богородице спаси нас.* Певците: *Честнейшую. . .* Свещеникът: *Слава Тебе Христе Боже, упование наше, слава Тебе.* Певците: *Слава. . . И нине. . . Господи помилуй* (три пъти), *Благослови.* Свещеникът казва пълния възкресен отпуст.

След отпуста се затварят царските двери и завесата. Свещеникът съблича фелона си, а дяконът съблича църковните одежди (той вече не взема участие в останалото богослужение).

Четецът прочита **първи час.** След псалмите прочита *Слава* — възкресния тропар на гласа, *И нине* — Богородичен от часослова. След *Трисвятое* — ипакои от октоиха. След възгласа на свещеника: *Боже ущедри ни. . .* четецът прочита молитвата: *Христе свете истинний. . .* и казва след това: *Слава. . . И нине. . . Господи помилуй* (3 пъти), *благослови.* Свещеникът от солея пред царските двери казва съкратен отпуст: *Воскресий им мертвих Христос истинний Бог наш. . .* Четецът: *Амин.* Свещеникът: *Молитвами святих отец. . .* Четецът: *Амин.*

Забележка. Прието е, когато се отслужва бдение, на празника сутринта пред св. литургия да се прочитат трети и шести часове.

2. БДЕНИЕ СРЕЩУ ПРАЗНИЧНИ ДНИ

а. ГОСПОДСКИ И БОГОРОДИЧНИ ПРАЗНИЦИ

Началото на бдението срещу такива празници е същото както възкресното. След великата ектения срещу Господските празници не се чете катизма *(Блажен муж)*. Срещу Богородичните се пее: *Блажен муж* (за по-голяма точност, добре е да се сверява предварително в типика за всеки празник). *Господи воззвах* се пее по гласа на първата стихира, която се изпява, а останалите се прочитат. *Слава. . . И ныне. . .* стихирата на празника. За Богородичните празници, когато се случат в неделя, гледай изложеното в типика. Вход, *Свете тихий*. Прокимен на деня. Например: ако празникът се падне в сряда и бдението се отслужва във вторник вечерта, дяконът от „горното място", дето след входа застават със свещеника, възглася: *Вонмем*. Свещеникът: *Мир всем*. Дяконът: *Премудрост, вонмем, прокимен глас первий: Милост Твоя Господи поженет мя, вся дни живота моего*. Певците пеят прокимена. Дяконът: *Господ пасет мя и ничтоже мя лишит, на месте злачне тамо всели мя*. Певците изпяват пак прокимена. Дяконът: *Милост Твоя Господи поженет мя*. Певците: *Вся дни живота моего*. Дяконът: *Премудрост*. Четецът: *Из книга Битие чтение* (или от друга книга, каквато се полага на паримиите за празника). Дяконът: *Вонмем*. Четецът прочита първата паримия. Така възглася дяконът и на следващите паримии.

Забележка. Когато свещеникът служи без дякон, след *Свете тихий* той възглася само: *Вечерний прокимен* и певците изпяват три пъти съответния прокимен на деня. След това свещеникът преди паримиите казва: *Премудрост и вонмем*, както се полага.

След сугубата ектения, прочита се *Сподоби Господи*. Просителна ектения. Изпяват се литийните стихири и в това време свещеникът и дяконът излизат от св. олтар през царските двери и застават на мястото, дето ще става литията и ще се извърши чина на петохлебието. Дяконът казва ектениите: *Помилуй мя Боже* и пр. Свещеникът казва възгласа: *Услыши ны Боже. . .* и след като певците изпеят *Амин*, казва: *Мир всем*. Певците: *И духови Твоему*. Дяконът: *Главы наша Господеви приклоним*. Свещеникът чете молит-

вата: *Владико многомилостиве*, а певците: *Амин*. След това пеят (или четат) стиховните стихири; *Слава. . . И нине* — съответната стихира на празника. Веднага след това пеят *Нине отпущаеши*. Четецът прочита *Трисвятое*. След възгласа на свещеника певците изпяват тропара на празника три пъти. В това време свещеникът кади околовръст масата, на която е поставено петохлебието, а дяконът със светилник обикаля срещу него. Дяконът: *Господу помолимся*. Свещеникът: *Господи Иисусе Христе Боже наш. . .* Певците: *Амин*. Клириците изпяват: *Богатии обнищаша и взалкаша. . .* Същото изпяват и певците два пъти. Дяконът: *Господу помолимся*. Свещеникът от солея с кръста благославя народа и казва: *Благословение Господне на вас. . .* Следва шестопсалмието.

На *Бог Господ* тропарите се пеят според указанието на типика. Нататък следват седалните и пр. както в неделни дни. Когато започне да се пее полиелей, клириците излизат от св. олтар, през царските двери, застават пред иконата на празника, която е поставена на аналой сред храма, а до него има поставена масичка и на нея съсъд с елей за помазване. Каденето започва оттук, кади се после св. олтар и целия храм. След полиелея свещенослужителите със запалени свещи в ръка изпяват насред храма пред иконата величанието на празника. Същото изпяват и певците. Дяконът казва малка ектения. Певците пеят: *От юности моея*. Дяконът пред царските двери възглася прокимена със стиха; певците го пеят по реда както се каза за прокимена на вечернята. Дяконът възглася: *Господу помолимся*. Свещеникът *Яко свят еси Боже наш и во святих почиваеши. . .* Дяконът от царските двери със св. евангелие в ръце и обърнат към народа казва: *Всякое дихание* и пр., както е отбелязано при възкресната служба. Свещеникът прочита св. евангелие насред храма. Дяконът след това го внася в св. олтар и го поставя на мястото му. Четецът прочита *Помилуй мя Боже*. Певците пеят: *Слава. . .* и съответните стихове за Господския празник, или — *Слава: Молитвами Богородици* (за Богородичен празник). *И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже. . .* и стихирата.

В това време, веднага след прочитане на св. евангелие започва помазването с елей. Свещеникът помазва себе си, след това помазва дякона и поред богомолците, които це-

луват св. икона и пристъпват към свещеника да бъдат помазани.

Дяконът: *Спаси Боже люди Твоя. . .* Свещеникът казва възгласа: *Милостию и щедротами. . .* Четецът чете от канона. Певците пеят съответните катавасии. Дяконът възглася: *Богородицу и матер света.* Певците пеят девета песен. След малката ектения веднага следват светилните (не се пее *Свят Господ Бог наш*) и *Хвалите*, както и славословието по реда, изложен за възкресната служба. След славословието се изпява тропара на празника.

След отпуста се прочита първи час, като след псалмите се чете тропара на празника и след *Трисвятое* — кондака на празника.

6. ПРАЗНИЦИ НА СВЕТИИ С ПОЛИЕЛЕЙНА СЛУЖБА

Началото е както е посочено и при другите празници. След великата ектения се пее първи антифон от първата катизма: *Блажен муж. Господи воззвах* се пее по гласа на първата стихира. Четат се положените стихири и Славата на светията. *И нине* — догматика по гласа на Славата — се изпява. След входа и прокимена на деня се четат паримии, както е показано и при другите празници. Следват ектениите, литията и петохлебието по реда, изложен погоре. След *Трисвятое* се пее два пъти тропара на светията и един път *Богородице Дево.*

На утренята реда следва тъй, както е изложен в типика за Господските празници. След полиелея, величанието се изпява пред иконата на светията, поставена насред храма. След прочитане на утреното евангелие (също насред храма) и 50 псалом, певците пеят *Слава: Молитвами святителя* (или *преподобнаго*, или друго — според празника) *милостиве. . . И нине: Молитвами Богородици. . . Помилуй мя Боже* и стихирата. Помазване с елей става след като се прочете евангелието. Нататък всичко следва според реда, изложен за Господски и Богородични празници. След славословието се изпява тропара на светията.

Сутринта на самия празник богослужението започва по-късно, тъй като не се отслужва утреня. Когато свещеникът извършва проскомидията, четецът прочита трети и

шести час. Веднага след това започва св. литургия с *Благословено царство*.

Забележка I. За чинопоследованието на Богородични празници, когато се случат в неделен ден или когато честувани светии (с полиелейна служба) се паднат в неделя или в попразненство на Господски или Богородичен празник, спазва се реда, изложен по-нататък в типика, дето е отбелязано колко и кои стихири се пеят на *Господи воззвах*, на стиховните, на *Хвалите*, какви и кои стихири се пеят на *Слава*, на *И нине*, кои тропари и по какъв ред се пеят на *Бог Господ* и пр.

На празници на светии, когато се случат в неделен ден, след полиелея се пеят и тропарите с *Благословен еси Господи — Ангелский собор* и пр.

Забележка II. Понеже едва ли има у нас хор, който да научи всички стихири, тропари и пр., за да ги пее на бдение, — то повечето от тях се прочитат, а се пеят само заучените. Там, дето при бдение се пее източен напев, следва да се пеят всички стихири, тропари и пр. според реда, изложен в типика за съответния празник.

Забележка III. Освен в неделни и празнични дни, отбелязани в минеите и другите богослужебни книги, — полага се да се отслужва бдение и срещу храмов празник, макар и храмовият светия да няма полиелейна служба (напр. св. Марина, св. Неделя и др.). В такъв случай се отслужва празнична служба с вход, паримии на вечернята, с полиелей, утрено евангелие на утренята и пр., като се съставя службата според общия миней по подобие на празничните служби (26. IX или 13. XI).

V. ПОСЛЕДОВАНИЕ НА ОПЕЛОТО НА ПРЕСВЕТА БОГОРОДИЦА

В храмове, посветени в чест на Успение Богородично, някъде се извършва по особен чин Опело на Пресветата Богородица.

Това последование обикновено се извършва на следния ден вечерта (на 16 август вечерта). Ако обаче Успение Богородично се случи в петък, то за да не се смесва възкресната служба с чина на Опелото, — това последование се извършва в неделя вечерта, значи на 17 август, или пък, ако благослови предстоятелят — на самия ден на празника вечерта (в петък вечерта на 15 август).

Последованието е следното:

Извършва се служба по чина на всенощно бдение — вечерня, последвана от утреня.

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 8 стихири (на първи глас): 3 стихири от минея на празника: *О дивное чудо*, и следващите две; една стихира самогласна на шести глас, 3 стихири на втори глас подобни: *Егда от древа* и една самогласна стихира на пети глас (всичките от чина на Опелото). *Слава. . . И нине. . . Богоначалним мановением.* Вход, *Свете тихий*, прокимен глас втори: *Воскресни Господи в покой Твой, Ти и кивот святини Твоея.* Стих: *Клятся Господ Давиду истиною и не отвержется ея.* Трите паримии от службата на празника (К. 31—33). Също и стиховните оттам. Ако има петохлебие, пее се тропара на празника: *В рождестве девство.* След възгласа: *Благословение Господне на вас. . .* направо започва.

Утренята. След прочитане шестопсалмието и след великата ектения, когато се пеят тропарите на *Бог Господ* се изнася от св. олтар плащаницата с изображение на Успение Богородично и се поставя посред храма на аналой или на кувуклия, употребявана за св. плащаница на Велики петък. Там се поставя и отделна икона на св. Богородица,

или ако плащаницата е поставена на аналой, иконата се поставя на отделен аналой отляво. На *Бог Господ* се пеят тропарите на втори глас: *Благообразний ученик лик. . . Слава: Егда снизшла еси к смерти. . . И нине: Священним учеником. . .*

Веднага следват трите статии на Опелото на св. Богородица, с малка ектения и особени възгласи след първа и втора статии. След третата статия веднага се пеят на пети глас тропарите с припев: *Благословенная Владичице, просвети мя светом Сина Твоего.* В това време старшият свещенослужител кади целия храм. Следва малка ектения. Веднага след това се пеят степенните: *От юности моея* и прокимен на глас четвърти: *Помяну имя твое во всяком роде и роде.* Евангелие: *Во дни они восставши Мариам. . . Слава: Молитвами Богородици. И нине* — същото. Стих: *Помилуй мя Боже* и стихирата на шести глас: *Егда преставление. . . Спаси Боже люди Твоя. . .* След възгласа — следват двата канона на празника. След трета песен ипакои. След шеста песен кондак и икос. Катавасии *Отверзу уста моя* (— за Успение). Пее се девета песен с припевите на празника. Светилен: *Апостоли от конец. . . Всякое дихание. . .* и стихирите на празника. Велико славословие.

Когато се запее последното *Святий Боже* (пространно), **прави се лития около храма** с плащаницата на св. Богородица, като се пее тропара: *В рождестве девство. . .* След литията плащаницата пак се поставя насред храма; казват се сугуба и просителна ектения и се прави отпуст.

Забележка. Когато почне да се чете канона, става помазване с елей при плащаницата. Богомолците пристъпват към плащаницата, целуват я, целуват и иконата на св. Богородица и свещенослужителят помазва поред богомолците с осветен елей.

Плащаницата се внася в св. олтар на следния ден преди да започне утреното богослужение, като се пее тропара: *В рождестве девство сохранила еси. . .*

ВТОРИ ОТДЕЛ

ПРАЗНИЦИ ОТ МИНЕЯ

(Месецослов)

СЕПТЕМВРИ

1 СЕПТЕМВРИ — ЦЪРКОВНА НОВА ГОДИНА («НАЧАЛО ИНДИКТА»). СВ. ПРЕПОДОБНИ СИМЕОН СТЪЛПНИК

Редът на службата е изцяло от минея.

На вечернята. След предначинателния псалом се чете първия антифон от първа катизма — *Блажен муж.* На *Господи воззвах* се пеят 3 стихири на индикта и 7 на преподобния. Слава на преподобния: *Божественная благодат. И нине* — на индикта: *Иже со Духом Святим соединен.* Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (П., стр. 59). Стиховните от минея (започва левият клир). *Слава* на преподобния: *Преподобне отче. . . И нине* — на индикта: *Ти Царю сий присно. Нине отпущаеши.* Отпустителни тропари: на индикта, *Слава* — на преподобния: *Терпения столп бил еси, И нине: Радуйся обрадованная.*

На утренята. На *Бог Господ:* тропара на индикта два пъти, *Слава* — на преподобния, *И нине: Радуйся обрадованная.* Седалните от минея. *Помилуй мя Боже.* Каноните както са в минея: на индикта и на преподобния. След трета песен седалния на индикта и на преподобния. След шеста песен кондак и икос. „*Месяца септемврия в първий ден начало индикта, сиреч новаго лета церковнаго,*

и памят преподобнаго отца нашего Симеона Столпника и матере его Марти, и святаго мученика Айтала, и святих мученицъ четиридесяти жен и святаго Аммуна диакона и учителя их, и святих мученик Каллисти, Евода и Ермогена самобратии, и памят праведнаго Иисуса сина Навина; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин".

Катавасии: *Крест начертав. Честнейшую.* Светилни — три, както са писани в минея. На *Хвалите* се пеят 4 самогласни стихири от минея. *Слава* на преподобния: *От корене благаго, И нине* — на индикта: *Неизреченною мудростию.* Велико славословие. Тропар на индикта.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на индикта, *Радуйся обрадованная*, на преподобния, на храмовия светия. Кондак на индикта: *Веков Творче и Владико* (Ч. 218). Апостол (стр. 369) и евангелие — на индикта. Причастен: *Благословиши венец лета благости Твоея Господи, Аллилуиа. Видехом свет истинний* и отпуст.

КОГАТО 1 СЕПТЕМВРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята, в събота вечер, след предначинателния псалом се чете цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 10 стихири: 4 възкресни, 3 на индикта и 3 на преподобния. *Слава* на индикта: *Иже со Духом Святим соединен. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (П., стр. 59). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — на преподобния: *Преподобне отче. И нине* — на индикта: *Ти Царю сий присно.* Отпустителни тропари: възкресен, на индикта, *Слава* — на преподобния, *И нине: Радуйся обрадованная.*

На полунощницата, след троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на индикта.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Възкресни седални, *Слава, И нине* — седалните на индикта. Вторите седални — по същия начин. *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен, на индикта и на преподобния. След трета песен кондак и икос на пре-

подобния, седален на индикта: *Иже времена плодоносна, Слава* — седален на преподобния: *Земная вся оставив. И нине* — кондак на индикта: *В вишних живий.* След шеста песен кондак и икос възкресни. Следва: „*Месяца септемврια в первий ден начало индикта, сиреч новаго лета церковнаго, и памят преподобнаго отца нашего Симеона Столпника и матере его Марти, и святаго мученика Айтала, и святих мучениц четиридесяти жен, и святаго Аммуна диакона и учителя их, и святих мученик Каллисти, Евода и Ермогена самобратии, и памят праведнаго Иисуса сина Навина; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Крест начертав.* Утрено евангелие възкресно. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине* — на индикта: *Содетелю и правителю.* На *Хвалите* 4 възкресни стихири и 4 на индикта (от вечерната служба): *Самославнаго и божественнаго. . .*, със следните припеви на седмата и осмата стихири: 1. *Тебе подобает песн Боже в Сионе и Тебе воздастся молитва во Иерусалиме;* 2. *Благословиши венец лета благости Твоея Господи. Слава* на индикта: *Неизреченною мудростию. И нине: Преблагословена еси. Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, на индикта, *Радуйся обрадованная,* на преподобния, на храмовия светия и кондак на индикта: *Веков Творче и Владико* (Ч. 218). Апостол (стр. 369) и евангелие — на индикта. Причастен: *Благословиши венец лета. Видехом свет истинний.*

5 СЕПТЕМВРИ — СВ. ПРОРОК ЗАХАРИЯ

Службата е изцяло от минея (първата служба).

КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на пророка. *Слава* — на пророка: *Священства законнаго. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися.* На стиховните — възкресните стихири.

Слава на пророка: *Яко чист иерей. И нине: О чудесе новаго.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на пророка, *И нине: Еже от века. . .*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Седални възкресни; ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на пророка от минея. Катавасии: *Крест начертав.* Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — на пророка: *Первее гласом, И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на пророка (стиховните стихири от вечернята на втората служба), заедно с припевите към последните две стихири. *Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на пророка: *Священства одеждею,* на храмовия светия. Кондак: *Иоаким и Анна поношения безчадства.* Апостол на пророка (стр. 372). Евангелие на неделята.

6 СЕПТЕМВРИ — ЧУДО НА СВ. АРХАНГЕЛ МИХАИЛ

Службата е според минея. Утренята е писана след канона на мъченика Евдоксия.

КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, последованието е следното:

На вечернята, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на св. архистратига Михаила. *Слава: Срадуйтеся нам вся. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися.* Стиховни — възкресните стихири. *Слава, И нине: Яко чиноначалник и поборник.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на архистратига Михаила, *И нине — Еже от века утаенное.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни.

Канони: възкресен и на св. арх. Михаила. Катавасии: *Крест начертав*. Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую*. Светилни: възкресен, на архистратига Михаила, с Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на арх. Михаила, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Творяй ангели Своя духи и слуги Своя пламен огненний;* 2. *Хвалите Его вси ангели Его, хвалите Его вся сили Его. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, *Небесних воинств* (Ч. 211), на храмовия светия. Кондак: *Иоаким и Анна поношения безчадства* (Ч. 220). Апостол — стр. 373. Евангелие — на неделята.

7 СЕПТЕМВРИ — ПРЕДПРАЗНЕНСТВО НА РОЖДЕСТВО БОГОРОДИЧНО

Цялата служба е от минея.

Забележка. Така се постъпва пред всички Господски и Богородични празници, чиито служби са писани в минея: на 13 септември — предпразненство на Кръстовден; на 20 ноември — предпразненство на Въведение Богородично; на 20, 21, 22, 23 и 24 декември — предпразненство на Рождество Христово; на 2, 3, 4 и 5 януари — предпразненство на Богоявление; на 1 февруари — предпразненство на Сретение Господне; на 5 август — предпразненство на Преображение Господне и на 14 август — предпразненство на Успение Богородично.

За дните преди Рождество Христово и Богоявление, когато се четат царските часове, — има отделно последование, поместено на съответното място в този типик.

За предпразненството на Благовещение има подробни указания за всеки отделен случай при честуването на този празник.

КОГАТО ПРЕДПРАЗНЕНСТВОТО НА РОЖДЕСТВО БОГОРОДИЧНО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ.

На вечернята, в събота вечер, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на предпразненството (едната се повтаря). *Слава* на предпразненството: *Всечестное твое рождество. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*. На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине* — на предпразненството: *Всемирная радост*. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава, И нине: От корене Иесеева*.

На полунощницата, след троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя*. Тропар на предпразненството.

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти, *Слава И нине* — на предпразненството. Два възкресни седални, Слава, И нине — на предпразненството: *Рождшися преславно*. Пак два възкресни седални, *Слава, И нине: Небесная вся. Благословен еси Господи, Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на предпразненството. След трета песен — седален на предпразненството: *Да радуется небо*. След шеста песен — кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в седмий ден предпраздненство рождества пресвятия Богородици, и святаго мученика Созонта; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Крест начертав*. Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую*. Светилни: възкресен, *Слава, И нине* — на предпразненството: *Адаме обновися*. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на предпразненството (писани на стиховни, със съответните им припеви към последните две стихири). *Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на предпразненството и на храмовия светия. Кондак на предпразненството: *Дева днес и Богородица Мария* (Ч. 219). Апостол (стр. 378); евангелие на неделята (пред Въздвижение).

8 СЕПТЕМВРИ — РОЖДЕСТВО БОГОРОДИЧНО

Цялата служба е от минея.

На вечернята. След предначинателния псалом се чете първа статия от първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 6 стихири. *Слава, И нине: Днес иже на разумних престолех.* Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (стр. 31—32). Стиховните стихири от минея. Отпустителния тропар на празника три пъти, без *Слава, И нине.*

Празнична полунощница. Литийни стихири и тропар на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на празника 3 пъти. Седалните според указанията в минея. Полиелей и величание (К., стр. 67). Седални след полиелея. Степенни: *От юности моея.* Прокимен: *Помяну имя Твое во всяком роде и роде.* Утрено евангелие на празника. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами Богородици, И нине: Молитвами Богородици.* Стих: *Помилуй мя Боже* и стихирата на празника: *Сей ден Господен.* Двата канона от минея, с припев: *Пресвятая Богородице спаси нас.* На предпоследния тропар от втория канон се казва *Слава*, а на последния — *И нине.* След шеста песен кондак и икос и следва: „*Месяца тогожде во осмий ден Рождество пресвятия Владичици нашея Богородици и приснодеви Марии; тоя молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Крест начертав.* Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона, според указанията в минея. Светилен: *От неплодния днес. Слава, И нине: Адаме обновися.* На *Хвалите* — стихирите според указанията в минея. *Слава, И нине: Сей ден Господен.* Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия — празнични антифони. Първи: *Молитвами Богородици;* втори — *Спаси ни, Сине Божий, во святих дивен сий. . .* Трети: *Рождество Твое Богородице Дево.* След входа: *Приидите поклонимся. . . Спаси ни, Сине Божий, во святих дивен сий. . .* и тропара: *Рождество Твое. . . ;* кондак на празника: *Иоаким и Анна. . .* (Ч. 220). Апостол (стр. 374) и евангелие на празника. Задостойник: *Величай душе моя. . . Чужде матерем девство.* Причастен: *Чашу спасения. Видехом свет истинний.*

КОГАТО РОЖДЕСТВО БОГОРОДИЧНО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята, в събота вечер, след предначинателния псалом, се чете цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и 6 на празника. *Слава, И нине* на празника: *Днес иже на разумних престолех.* Вход, *Свете тихий,* и прокимен *Господ воцарися.* Четат се паримии (стр. 31—32). На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине* — на празника: *Приидите вси верни.* Отпустителни тропари: възкресен, и два пъти на празника (без *Слава, И нине*).

На полунощницата, след тричния канон се пеят литийните стихири на празника. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални — два възкресни, *Слава, И нине: Возопий Давиде.* Пак два възкресни, *Слава, И нине: От корене Иесеева.* Полиелей на празника: *Отригну сердце мое, Слово благо...* и величанието на празника (К., стр. 69). След ектенията — третите седални на празника. Ипакои и степенни — възкресни, на владеещия глас. Прокимен: *Помяну имя Твое во всяком роде и роде.* Утрено евангелие на празника (чете се от царските двери). *Воскресение Христово;* чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами Богородици, И нине* — същото. *Помилуй мя Боже* и стихирата на празника: *Всемирная радост* (писана на стиховните на вечернята).

Канони: възкресен и двата на празника. След трета песен се чете възкресен кондак. *Слава, И нине* — седалния на празника: *Дева Мария.* След шеста песен кондак и икос на празника. «*Месяца тогожде во осмий ден Рождество пресвятия Владичици нашея Богородици и Приснодеви Марии; тоя молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Крест начертав.* Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на празника. На *Хвалите* — 4 възкресни стихири и 4 на празника, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Слиши дщи и вижд и приклони ухо твое;* 2. *Лицу твоему помолятся богатии людстии. Слава: Сей ден Господен. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Празднични антифони: първи — *Молитвами Богородици;* втори: *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* трети: Тропара на празника. След входа тропари: възкресен и на празника. Кондак: *Иоаким и Анна поношения безчадства.* Апостол (стр. 378) и евангелие — на Неделя пред Въздвижение. *На Изрядно: Величай душе моя. . . Чужде матерем девство.* Причастен: *Чашу спасения. Видехом свет истинний.*

9 СЕПТЕМВРИ — СВ. ПРАВЕДНИ БОГООТЦИ ИОАКИМ И АННА

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 3 стихири на празника: *О дивнаго чудесе* (писани на *Хвалите* на самия празник — 8. IX), и 3 на св. богоотци: *Приидите нине ликуим песченно. Слава, И нине: О блаженная двоице.* Вход, *Свете тихий,* прокимен на деня. На стиховните: *Иоаким и Анна торжествуют* (писани на *Господи воззвах*). *Слава, И нине: Иже из неплодних ложесн.* Отпустителен тропар на св. богоотци, *Слава, И нине: Рождество Твое Богородице Дево.*

На утренята. На *Бог Господ* тропара на св. богоотци — два пъти, *Слава, И нине — Рождвство Твое Богородице Дево. Седални на празника.* 50 псалом се чете. Каноните: на празника и на св. богоотци, както са дадени в минея. След кондака и икоса на шеста песен: «*Месяца то гожде в девятий ден памят празднуем святих и праведних богоотец Иоаким и Анни, и святаго мученика Севириана; тех молитеами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Крест начертав. Честнейшую.* Светилни от минея. На *Хвалите:* 4 стихири: *Приидите нине ликуим* (писани на вечернята). *Слава, И нине: Днес всенепорочная чистая* (на стиховните на утренята). Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на празника, на светите богоотци, на храмовия светия. Кондак: *Иоаким и Анна* (Ч. 220). *Достойно ест.* Причастен: *Радуйтеся праведнии. . .*

КОГАТО 9 СЕПТЕМВРИ СЕ ПАДНЕ В НЕДЕЛЯ, последованието е следното:

На вечернята, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на светите богоотци: *Приидите нине ликуим. Слава* на св. богоотци: *О блаженная двоице. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине* — на св. богоотци: *Иже из неплодних ложесн.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на св. богоотци (Ч. 220), *И нине: Рождество Твое Богородице Дево.*

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти, *Слава* — на св. богоотци, *И нине: Рождество Твое Богородице Дево.* Седални възкресни, *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен, на празника и на св. богоотци. След трета песен — седалния: *Иоаким и Анна торжествуют.* След шеста песен — възкресен кондак и икос. «*Месяца тогожде в девятий ден памят празднуем святих и праведних богоотец Иоакима и Анни, и святаго мученика Севириана; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Крест начертав.* Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава, И нине* — на празника: *Адаме обновися.* На *Хвалите* — 4 възкресни стихири и 4 на попразненството: *Нине играй пророче Давиде* (писани като стиховни на утренята на 9. IX), със съответните си припеви към последните две стихири. *Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на празника, на св. богоотци, на храмовия светия. Кондак: *Иоаким и Анна* (Ч. 220). Апостол (стр. 378) и евангелие — на Неделя пред Въздвижение.

12 СЕПТЕМВРИ — ОТДАНИЕ НА ПРАЗНИКА РОЖДЕСТВО БОГОРОДИЧНО

Службата е според минея, както е на самия празник, — но на вечернята не се прави вход, не се четат паримии; на полунощницата няма литии, а на утренята няма полиелей, величание и утрено евангелие. Направо след вторите седални се чете 50 псалом и след това каноните. На св. литургия — апостол и евангелие не се четат на празника, а редовните на деня.

Забележка. Такъв е редът за отдаване на всички Господски и Богородични празници. Само на отдание на Успение Богородично на св. литургия апостолът и евангелието се четат на празника, а не на деня.

КОГАТО ОТДАНИЕ НА ПРАЗНИКА СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и 6 на празника. *Слава* — на празника. *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине* — на празника. Отпустителни тропари: възкресен и на празника — два пъти, без *Слава, И нине.*

На полунощницата, след троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя Бога Слова.* Тропар на празника.

На утренята. На *Бог Господ* — тропарите както на вечернята. Възкресни седални, като на *Слава, И нине* се пеят седалните на празника. *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — на владеещия глас. Канони: възкресен и втория на празника. След трета песен седален на празника. След шеста песен — кондак и икос възкресни. «*Месяца тогожде в дванадесятий ден° памят празднуем святаго священомученика Автонома; в тойже ден отдается праздник Рождества пресвятия Владичици нашея Богородици и приснодеви Марии; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*».

Катавасии: *Крест начертав.* Възкресно утрено еван-

гелие. Пее се *Честнейшую*. Светилни: възкресен и двата на празника. На *Хвалите* — 4 възкресни стихири и 4 на празника (трите редовни и четвърта — стихирата на Славата: *Сей ден Господен*), със следните припеви на последните две стихири: 1. *Слыши дщи и вижд и приклони ухо твое;* 2. *Лицу Твоему помолятся богатии людстии. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Празничните антифони: първи — *Молитвами Богородици;* втори — *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих;* трети — тропара на празника. След входа тропари: възкресен, на празника и на храмовия светия. Кондак на празника: *Иоаким и Анна.* Апостол и евангелие — на Неделя пред Въздвижение. Задостойник: *Величай душе моя. . . Чужде матерем девство.* Причастен: *Хвалите Господа с небес. Видехом свет истинний* и отпуст.

13 СЕПТЕМВРИ — ПРЕДПРАЗНЕНСТВО НА ВЪЗДВИЖЕНИЕ НА ЧЕСТНИЯ КРЪСТ. ОБНОВЛЕНИЕ НА ХРАМА СВ. ВЪЗКРЕСЕНИЕ

Цялата служба е от минея.

АКО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, последованието е следното

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят: 4 възкресни стихири, 3 на обновлението: *Обновление почитати* — и другите две, и 3 на кръста (вземат се от малката вечерня на Кръстовден — 14. IX: *Крест возносится*, и другите две). *Слава: Памят обновлений. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (на български паримиите се намират както следва: I паримия — стр. 39; II — на стр. 106 и III — на стр. 32). На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине* — на кръста: *Божественное сокровище.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на обновлението: *Якоже вишния тверди благолепие, И нине* — на кръста: *Животворящий крест.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се повтаря. Седални и пр. възкресни. Канони: възкресен, на обновлението и на предпразненството. След трета песен — седален на обновлението: *Свидетелства скинию Христос показа.* След шеста песен кондак и икос възкресни. «*Месяца тогожде в тринадесятий ден памят обновлений храма святаго Христа и Бога нашего воскресения, и предпразненство воздвижения честнаго и животворящаго Креста, и святаго священомученика Корнилия Сотника. Силою честнаго Креста Твоего спаси нас, Господи*». Катавасии: *Крест начертав.* Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — на обновлението, *И нине* — на предпразненството. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на обновлението: *Днес божественний*, със следните припеви: на предпоследната — *Господи возлюбих благолепие дому Твоего*, и на последната — *Тебе подобает песн Боже в Сионе. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на предпразненството, на обновлението и на храмовия светия. Кондак: *Небо многосветлое* (Ч., стр. 220). Апостол и евангелие — на Неделя пред Въздвижение.

14 СЕПТЕМВРИ — ВЪЗДИГАНЕ НА ЧЕСТНИЯ И ЖИВОТВОРЯЩ КРЪСТ (КРЪСТОВДЕН)

Цялата служба е от минея, в какъвто и ден да се случи

Предварителни бележки:

1. Ако празникът се случи в събота, на вечернята в петък вечерта се пее великият прокимен: *Бог наш на небеси и на земли, вся елика восхоте сотвори.*

2. След евангелието на утренята се чете *Воскресение Христово* в какъвто и ден да се случи празникът.

3. **За катизмата:** ако е събота вечер, след предначи-

нателния псалом се чете цялата първа катизма; ако е неделя вечер — чете се само първа статия от първата катизма; ако е друг ден — не се чете катизма, а направо след ектенията се запява *Господи воззвах*.

4. Преди да почне вечернята, свещеникът взема честния Кръст от мястото, дето се пази през годината, поставя го на приготвен дискос върху босилек и цветя и го слага върху жертвеника.

*

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят трите стихири на 6. *Слава, И нине: Приидите вси язици*. Вход, *Свете тихий*, прокимен и паримии (стр. 62). Стиховните пеем по реда, указан в минея. Отпустителен тропар *Спаси Господи* — три пъти и отпуст.

След отпуста на вечернята свещеникът **пренася честния Кръст** от жертвеника на престола по следния ред:

Благословен Бог наш, Трисвятое, Яко Твое ест царство. Певците пеят *Спаси Господи*, свещеникът покадява приготвения на дискоса св. кръст, целува го и когато певците запеят кондака: *Вознесийся на крест*, взема дискоса на главата си и, предшествуван от свещоносец с кадилница, го пренася на св. престол и го поставя на мястото на св. евангелие, което пък се поставя малко по-горе. След това прави малък отпуст.

Цяла нощ на св. престол гори кандило или светилник.

Празнична полунощница, с литиите на празника. Тропар на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропара три пъти. Седалните според минея. Полиелей и величание (К., стр. 68). След ектенията седалния след полиелея и се пее: *От юности моея*. Прокимен: *Видеша вси конци земли спасение Бога нашего*. Утрено евангелие на празника. *Воскресение Христово;* чете се 50 псалом. *Слава: Ти мой покров державен еси* (писана на литията), *И нине* — същото. Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата на празника: *Кресте Христов*. Канон на кръста, без припеви, само на предпоследния тропар

се казва *Слава*, и на последния — *И нине* (това се прави за всяка песен). След трета песен седалния: *В тебе тебла-женне*. След шеста песен — кондак и икос. «*Месяца тогожде в четиринадесятий ден всемирное Воздвижение честнаго и животворящаго Креста. Силою Твоего честнаго и животворящаго Креста спаси нас, Господи, Амин*». Катавасии: *Крест начертав*. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона. Светилните според указанията в минея. На *Хвалите* се пеят четирите стихири. *Слава, И нине: Днес происходит крест Господен*. Велико славословие на четвърти глас. Последното *Святий Боже* от славословието се пее бавно и тогава се извършва

Изнасяне на св. Кръст. Чредният свещеник (ако има съслужение — старшият свещеник) покадява св. кръст, прави три поклона и го целува. След това взема дискоса със св. кръст на главата си и предшествуван от дякон (или свещеник, или църковнослужител), който кади с кадилница пред него, обхожда св. престол и през северната врата излиза от олтара, като пред тях вървят свещоносец и певците, които пеят бавно *Святий Боже*. Като дойде насред храма, дето има приготвен от по-рано аналой, свещеникът обикаля три пъти аналоя и застава пред него. Певците в това време допяват *Святий Боже* и свещеникът пред аналоя възглася: *Премудрост, прости* — и поставя дискоса с честния кръст върху аналоя. След това свещеникът изпява един път и певците още два пъти *Спаси Господи*. В това време свещеникът обикаля три пъти около аналоя и кади. После прави три земни поклони (в какъвто и ден да се случи празникът), взема честния кръст в ръце заедно с босилкови клончета, повдига го, застанал пред аналоя, и гледайки към изток, възглася: «*Помилуй нас, Боже, по велицей милости Твоей, молимся Тебе, услиши нас, Господи, и помилуй*». Певците почват да пеят първата стотица *Господи помилуй*. а свещеникът осенява с кръста и почва да се навежда постепенно, като към средата на стотицата се навежда до земята колкото на една педя. След това почва да се изправя и към края на стотицата съвсем се изправя и пак осенява с кръста.

След това свещеникът застава на южната страна на аналоя и гледайки към север казва: «*Еще молимся о благо-*

честивем православнем нашем народе и о христолюбивем воинстве». Певците почват втората стотица *Господи помилуй* и свещеникът като осени с кръста, се навежда и изправя както първия път.

После застава на източната страна на аналоя и гледайки към запад казва: «*Еще молимся о преосвященнейшем митрополите нашем* (името) *и о всем во Христе братстве нашем*». Певците почват третата стотица *Господи помилуй*, и свещеникът пак се навежда до земята и се изправя.

После свещеникът застава на северната страна на аналоя и гледайки към юг казва: «*Еще молимся о присущующих зде и отсутствующих православних христианех, живущих во граде сем* (или: *во веси сей*)». Певците почват четвъртата стотица *Господи помилуй* и свещеникът пак се навежда и изправя.

Свещеникът пак застава на западната страна пред аналоя и гледайки към изток казва: «*Еще молимся о служащих и послужившихъ во святем храме сем и о всякой души христиан православних, о здравии же и спасении и оставлении грехов их рцем*». Певците започват петата стотица *Господи помилуй* и свещеникът пак се навежда и изправя.

След това свещеникът издига честния кръст заедно с босилкови клончета и изпява кондака: «*Вознесийся на крест. . .*». Оставя св. кръст пак на дискоса, прави три земни поклони (в какъвто и ден да се случи празникът) и изпява веднаж «*Кресту Твоему покланяемся Владико и святое воскресение Твое славим*». Певците изпяват още два пъти същото и почват да пеят стихирата: *Приидите вернии*. В това време народът пристъпва, всеки се покланя и целува честния кръст.

Забележка I. След като богомолците целунат честния кръст, аналоя със св. кръст се поставя до малкия иконостас, дето седи храмовата и празнична икона и там остава до отдание на празника (21 септември), когато се внася в св. олтар по реда, означен в деня на отданието на празника.

Забележка II. Ако присъствува архиерей: 1. **Ако служи,** на *Всякое дихание*, когато взема време, не целува светите икони; 2. Когато стои на трона (служи или не), към края на славословието (ако не служи), му донасят

епитрахил и малък омофор, които той облича. След като завърши петата стотица *Господи помилуй*, архиереят слиза от трона, взема сложения върху дискоса св. кръст заедно с босилкови клончета, издига го и пее: *Вознесийся на крест...* След като остави честния кръст, прави три поклона като пее *Кресту Твоему*, целува честния кръст, благославя народа по приетия ред и застава пак на трона.

Певците изпяват тропара *Спаси Господи...* и започва св. литургия.

На св. литургия. Първи антифон: *Молитвами Богородици*. Втори антифон: *Спаси ни, Сине Божий, плотию разпнийся, поющия Ти аллилуиа* (така се пее в какъвто и ден да се случи празникът). Трети антифон: *Спаси Господи*. След входа: «*Возносите Господа Бога нашего и покланяйтеся подножию ногу Его, яко свято ест. Спаси ни, Сине Божий, плотию разпнийся, поющия Ти аллилуиа*». Тропара *Спаси Господи*, кондак: *Вознесийся на крест...* Вместо *Трисвятое* се пее: *Кресту Твоему...* Апостол и евангелие — на празника. На *Изрядно: Величай, душе моя, пречестний крест Господен. Таин еси Богородице рай*. Причастен: «*Знаменася на нас свет лица Твоего Господи, Аллилуиа*». Вместо *Видехом свет истинний* се пее *Спаси Господи*.

Забележка I. Този ден е постен. Ако обаче се падне в събота или неделя, разрешава се елей и вино.

Забележка II. Вечерта същия ден на вечернята се прави вход и се пее **велик прокимен:** *Бог наш на небеси и на земли, вся елика восхоте сотвори*. Ако обаче Кръстовден се случи в събота, то великия прокимен се пее срещу празника — в петък вечерта, а в събота вечерта се пее *Господ воцарися*.

СЪБОТА ПОДИР ВЪЗДВИЖЕНИЕ

Последованието се извършва според минея. След прочитане на каноните, изпява се ирмоса на осмата песен, *Честнейшую* и девета песен (ирмоса). Светилни: на дневния светия и на празника. Пее се *Всякое дихание* и хвалитни стихири (вземат се стиховните стихири от малката вечерня на празника — 14. IX).

На св. литургия се пеят антифоните на празника. Апостол и евангелие на събота след Въздвижение.

Забележка. В попразненствените дни от 15 до 20 септември, когато се случат в делник, службата е изцяло според минея.

НЕДЕЛЯ СЛЕД ВЪЗДВИЖЕНИЕ

1. КОГАТО СЕ СЛУЧИ НА 15, 16, 17 или 20 СЕПТЕМВРИ, на които дати има светийски празници, последованието е следното:

На вечернята. След катизмата, на *Господи возвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на кръста (на попразненството) и 3 на светията. *Слава* — на празника (която е поместена на деня), *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. След входа — *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*. Възкресните стиховни стихири. *Слава* — на светията. (За 17. IX. — Славата от службата за 16. IX: *Всех язик да подвижится*. . . , като се заменя само името на светицата.) *И нине* — на кръста.

Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на светията. (За 17.IX. общия тропар на мъчениците от Часослова, стр. 216). *И нине* — *Спаси Господи*.

Възкресна полунощница.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Нататък всичко възкресно. Канони: възкресен и на кръста. След трета песен — седален на светията, *Слава, И нине* — на кръста. След шеста песен кондак и икос възкресни. *„Месяца тогожде*. . . (според минея). Катавасии: *Крест начертав* Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую* се пее. Светилни: възкресен, *Слава* — на светията, *И нине* — на кръста. (А за 17. IX: възкресен, *Слава, И нине* — на кръста). На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на кръста (от стиховните, като се прибави и стихирата от «*И нине*» на кръста, с припевите за последните две стихири — писани пред стиховните: 1. *Возносите Господа Бога нашего и покланяйтеся подножию ногу Его*

яко свято ест; 2. *Бог же цар наш прежде века, содела спасение посреде земли. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, *Спаси Господи*, на светията, на храмовия светия. Кондак: *Вознесийся на крест.* Апостол (стр. 381) и евангелие на Неделя след Въздвижение.

2. КОГАТО НЕДЕЛЯ СЛЕД ВЪЗДВИЖЕНИЕ СЕ СЛУЧИ НА 18 или 19 септември.

Тези дни не са празнуеми. Редът на службата е следният:

На вечерня та. На *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на кръста. *Слава* — на кръста, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися.* На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине* — на кръста. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава, И нине: Спаси Господи.*

Възкресна полунощница.

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти. *Слава, И нине — Спаси Господи.* Седални, ипакои и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на кръста. След трета песен кондак: *Вознесийся на крест.* След шеста песен кондак и икос възкресни. «*Месяца тогожде. . .* (съобразно деня)» Катавасии: *Крест начертав.* Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава, И нине* — на кръста. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на кръста (от стиховните на деня, които са на кръста, като се прибави и стихирата от *И нине* — на кръста), с припевите за последните две стихири, писани пред стиховните: 1. *Возносите Господа Бога нашего и покланяйтеся подножию ногу Его, яко свято ест;* 2. *Бог же цар наш прежде века, содела спасение посреде земли. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени.

След входа тропари: възкресен, *Спаси господи*, на храмовия светия. Кондак: *Вознесийся на крест*. Апостол (стр. 381) и евангелие — на Неделя след Въздвижение.

21 СЕПТЕМВРИ — ОТДАНИЕ НА ПРАЗНИКА ВЪЗДВИЖЕНИЕ НА СВ. КРЪСТ

Цялата служба е както на самия празник, но на вечернята не се прави вход, не се четат паримии и на полунощницата няма литии.

На утренята няма полиелей и величание и не се чете утрено св. евангелие. След вторите седални направо се прочита 50 псалом и следват каноните (без припеви). Катавасии: *Крест начертав*. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона.

На св. литургия апостол и евангелие се четат на деня, а не на празника.

КОГАТО ОТДАНИЕТО—21.IX.—СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята, в събота вечер, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на кръста. *Слава* — на кръста, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий* и прокимен *Господ воцарися*. На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине* — на кръста. Отпустителни тропари: възкресния един път и на кръста — два пъти.

На полунощницата, след троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя*. Тропар на кръста.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Възкресни седални, *Слава, И нине* — от седалните на кръста. *Благословен еси Господи, Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и на кръста. След трета песен — седален на кръста. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде*. . . (според деня)". Катавасии: *Крест начертав*. Чинът на утреното възкресно евангелие. *Честнейшую*. Све-

тилни: възкресен, *Слава: Крест хранител, И нине: Крест воздвизается днес.* На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на кръста, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Возносите Господа Бога нашего и покланяйтеся подножию ногу Его, яко свято ест;* 2. *Бог же цар наш прежде века, содела спасение посреде земли. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Антифоните на празника. Вторият антифон е: *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* Третият: *Спаси Господи.* След входа тропари: възкресен, *Спаси Господи,* на храмовия светия. Кондак: *Вознесийся на крест. Святий Боже.* Апостол и евангелие на Неделя след Въздвижение. На *Изрядно* — задостойник: *Снедию древа* — ирмоса на втория канон от девета песен на празника (на осми глас). Причастен: *Знаменася на нас.* Вместо *Видехом свет истинний: Спаси Господи.*

Внасяне на кръста. След св. литургия на отдание на празника, или ако не се е служила св. литургия — след края на утренята, св. кръст **се внася по следния ред:** свещеникът, както е в одежди, кади св. кръст пред аналоя, на който той е поставен, взема го с дискоса на главата си и, предшествуван от дякон (или църковнослужител) със светилник и кадилница, влиза в св. олтар през царските двери и слага дискоса на св. престол. В това време певците пеят: *Спаси Господи.* Свещеникът след това покадява пак св. кръст, целува го и го поставя на мястото, дето стои през цялата година.

23 СЕПТЕМВРИ — ЗАЧАТИЕ НА СВ. ИОАН ПРЕДТЕЧА

Службата се извършва според реда, изложен в минея.

КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на светията. *Слава* — на Предтеча: *От неплоднаго. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися.* На стиховните — възкресните стихири. *Сла-*

ва — на св. Предтеча. *И нине* — Богородичен: *Творец и избавител мой*. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на светията, *И нине* — Богородичен.

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти. *Слава* — на св. И. Предтеча, *И нине* — Богородичен възкресен. Канони: възкресен и на светията. След третата песен седален на св. И. Предтеча: *Кадящу в храме Захарии. И нине — Удивися Иосиф*. След шеста песен възкресен кондак и икос. „*Месяца тогожде в двадесят и третий ден Зачатие честнаго славнаго пророка, предтечи и крестителя Господня Иоанна; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя*. Утрено евангелие. *Честнейшую*. Светилни: възкресен, *Слава* на св. И. Предтеча, *И нине* — Богородичен възкресен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на пророка, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Возвеселится праведник о Господе и уповает на него;* 2. *Праведник яко финикс процветет и яко кедр иже в Ливане умножится. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на св. И. Предтеча, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан*. Апостол на св. И. Предтеча (стр. 887), евангелие — на неделята.

25 СЕПТЕМВРИ — ПРЕПОДОБНА ЕФРОСИНИЯ. ПРЕПОДОБНИ СЕРГИЙ РАДОНЕЖКИ

В минея има изложена пълна служба на св. Сергий Радонежки, писана след службата на преподобна Ефросиния, която и се извършва на този ден, изцяло според минея. (За паримиите на български виж по-нататък, когато празникът се случи в неделя).

КОГАТО 25. IX. СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, последованието е следното:

На вечерната, след катизмата, на *Господи воз-*

звах се пеят 6 възкресни стихири и 4 на преподобния. *Слава* на преподобния: *Еже по образу соблюд. . . И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен и паримии (П., стр. 20—21 — първа и втора паримии, и на стр. 25 — трета паримия). На стиховните — възкресните стиховни стихири. *Слава* — на преподобния: *Монахов множества. И нине* — Богородичен възкресен: *Безневестная Дево*. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на св. Сергия, *И нине* — Богородичен: *Еже от века утаенное*.

На полунощницата, след троичния канон, се пеят литийните стихири на преподобния. *Достойно ест яко воистину славити Тя*. Тропар на преподобния.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални. *Благословен еси Господи. Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и първия на преподобния. След трета песен кондак на преподобния, *Слава* — седален на преподобния, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в двадесят и пятий ден памят празднуем преподобния матере нашея Ефросинии и првподобнаго отца нашего Сергия Радонежскаго; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя*. Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую. Свят Господ Бог наш*. Светилни: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине* — Богородичен възкресен. На *Хвалите* — 4 възкресни стихири и 4 на преподобния, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Честна пред Господем смерт преподобних Его;* 2. *Блажен муж, бояйся Господа, в заповедех Его восхощет зело. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси. Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на преподобния, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан*. Апостол на преподобния (стр. 390). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес*.

26 СЕПТЕМВРИ — УСПЕНИЕ НА СВ. АПОСТОЛ И ЕВАНГЕЛИСТ ИОАН БОГОСЛОВ

Цялата служба е според минея.

На вечернята. Чете се първи антифон от първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят трите стихири на 6. *Слава: Сина громова. И нине: Прейде сен законная.* (Ако празникът е в събота, в петък вечер се пее *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас). Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня. Паримии (стр. 37—38) — четат се „на разпев".

Стиховните от минея. *Слава: Апостоле Христов, И нине: Богородице, Ти еси лоза истинная. . . молися, Владичице, со святим апостолом. . .* Тропар на апостола (Ч. 222). *Слава, И нине* — Богородичен: *Вся паче смисла.*

Празнична полунощница, с литийните стихири и тропара на апостола.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като тропара на апостола се изпява два пъти. Седалните според минея. Полиелей и величание на апостола (К., стр. 83). След малката ектения — третите седални и веднага степенни: *От юности моея.* Прокимен: *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их.* Утрено евангелие. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами апостола, И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже. . .* и стихирата: *Богослове девствениче.* Каноните както са в минея — Богородичен и двата на светията. След трета песен седалните. След шеста песен кондак и икос. *«Месяца тогожде в двадесят и шестий ден преставление святаго апостола и евангелиста Иоанна Богослова; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин".* Катавасии: *Отверзу уста моя.* Светилните и хвалитните стихири според минея. *Слава: Благовестниче Иоанне. И нине: Владичице приими.* Велико славословие. Тропар на апостола.

На св. литургия. Делнични антифони. След малкия вход тропара на апостола, на храмовия светия, кондак: *Предстателство христиан.* Апостол (стр. 389) и евангелие

на св. И. Богослова. Причастен: *Во всю землю изиде вещание их. . . Видехом свет истинний.*

КОГАТО 26 СЕПТЕМВРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и 6 на апостола. *Слава* — на апостола, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. След входа паримии (П., стр. 37—38). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — на апостола, *И нине: Творец и избавител мой.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на апостола, *И нине: Вся паче смисла.*

На полунощницата. След троичния канон се пеят литийните стихири на светията. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропара на светията.

На утренята. На *Бог Господ* тропари: възкресния два пъти, *Слава* — на апостола, *И нине: Вся паче смисла.* Седалните: два възкресни, *Слава* — на апостола, *И нине* — Богородичен. Вторите седални — по същия начин. Полиелей и величание на апостола (К., стр. 83). *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и двата на апостола. След трета песен възкресен кондак, седален на апостола, *Слава, И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на апостола. *„Месяца тогожде в двадесят и шестий ден преставление святаго апостола и евангелиста Иоанна Богослова; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: *Отверзу уста моя.* Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — на апостола, *И нине* — Богородичен: *При кресте Сина Твоего.* На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на апостола, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их;* 2. *Небеса поведают славу Божию, творение же руку Его возвещает тверд. Слава* на апостола: *Благовестниче Иоанне. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на апостола, на храмовия

светия. Кондак: *Предстателство християн.* Апостол (стр. 389) и евангелие — на апостола.

Забележка. В празниците на св. евангелисти: Матей, Марк, Лука и Иоан, както и на св. ап. Андрей Първозванний, когато се случат в неделя, на *Хвалите* се пее *Слава* — на апостола.

28 СЕПТЕМВРИ — СВ. ПРЕПОДОБЕН И ИЗПОВЕДНИК ХАРИТОН

Службата е изцяло според минея.

На вечернята се чете първия антифон от първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят трите стихири на 6. *Слава: Богоносе Харитоне. И нине: Иже Тебе ради.* (Ако 28 септември се падне в събота, то в петък вечер на вечернята се пее И нине — първия Богородичен на владеещия глас). Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (стр. 15—16). Стиховните стихири от минея. *Слава: Монахов множества* (пс. мин., с. 99). *И нине: Безневестная Дево.* Отпустителни тропари: на светията, *Слава, И нине: Иже нас ради рождейся. . .*

Полунощница всекидневна, с тропар и кондак на преподобния.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на светията два пъти, *Слава, И нине: Иже нас ради.* Седалните според минея. Полиелей и величание на преподобния (К., стр. 91). След малката ектения — третите седални и веднага степенните: *От юности моея.* Прокимен: *Честна пред Господем смерт преподобних Его.* Утрено евангелие на преподобния. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами преподобнаго, И нине: Молитвами Богородици.* Стих: *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Преподобне отче* (пс. мин., стр. 101). Каноните според минея — Богородичен и на преподобния. След трета песен седалните. След шеста песен кондак и икос. „*Месяца тогожде в двадесят и осмий ден памят празднуем преподобнаго отца нашего и исповедника Харитона; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Отверзу уста моя.* Светилните и хвалитните стихири от

минея. *Слава: Преподобне отче. И нине: Блажим Тя Богородице Дево.* Велико славословие. Тропара на преподобния.

На св. литургия. Делнични антифони. След малкия вход тропари: на преподобния, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство християн.* Апостол и евангелие на преподобния. Причастен: *В памят вечную.*

КОГАТО 28 СЕПТЕМВРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. След предначинателния псалом се чете цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на преподобния. *Слава* — на преподобния, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 15—16). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — на преподобния. *И нине* — Богородичен възкресен на стиховните по гласа на Славата. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине: Иже нас ради рождейся.*

Възкресна полунощница.

На утренята. На *Бог Господ* се пеят: възкресния тропар два пъти, *Слава* — на преподобния, *И нине* — Богородичен. Седални възкресни. *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на преподобния. След трета песен кондак на преподобния, *Слава* — седален на преподобния, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в двадесят и осмий ден памят празднуем преподобнаго отца нашего и исповедника Харитона; того молитвами, Христе Боже наш, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Отверзу уста моя.* Чинът на утренното възкресно евангелие. *Честнейшую. Свят Господ Бог наш.* Светилни: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине* — Богородичен възкресен.

На *Хвалите* се пеят: 4 възкресни стихири и 4 на преподобния, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Честна пред Господем смерт преподобних Его;* 2. *Восхвалятся преподобнии во славе и возрадуются на ложах своих.*

Слава — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на преподобния, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство християн.* Апостол на преподобния (стр. 390). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес, Аллилуиа.*

ОКТОМВРИ

1 ОКТОМВРИ — ПОКРОВ НА ПРЕСВЕТА БОГОРОДИЦА. СВ. АП. АНАНИЯ, един от 70-те. ПРЕПОДОБНИ РОМАН СЛАДКОПЕВЕЦ И ПРЕПОДОБНИ ИОАН КУКУЗЕЛ

Службата на св. ап. Анания и на преподобни Роман Сладкопевец се чете на малкото повечерие.

СЛУЖБАТА НА ПОКРОВ НА ПРЕСВЕТА БОГОРОДИЦА Е ИЗЦЯЛО ОТ МИНЕЯ, писана след службата на ап. Анания и преподобни Роман Сладкопевец.

Службата на преподобни Иоан Кукузел се съдържа в отделна книга, издание на Св. Синод.

1. КОГАТО СЛУЖБАТА НА ПОКРОВА СЕ СЪЧЕТАВА СЪС СЛУЖБАТА НА ПРЕПОДОБНИ ИОАН КУКУЗЕЛ, последованието е следното:

На вечернята, след *Блажен муж*, на *Господи воззвах* се пеят 4 стихири на Покрова и 4 на преподобни Иоан Кукузел. *Слава* — на преподобния. *И нине* — на Покрова. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (две на Покрова — стр. 31—32, и една на преподобния — стр. 16). Стиховни стихири на преподобния, също и *Слава; И нине* — на Покрова. Отпустителни тропари — на преподобния (Ч. 223). *Слава, И нине* — на Покрова.

Полунощница празнична, с лития на преподобния, също и *Слава. И нине* — на Покрова. Тропар на преподобния.

На утренята, на *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като първия тропар се изпява два пъти. Първи и втори седални на преподобния, *Слава, И нине* — на Покрова. Полиелей и величание на преподобния (К., стр. 91). Седален след полиелея — също на преподобния, *Слава, И нине* — на Покрова. *От юности моея.* Прокимен: *Честна*

пред Господем смерт преподобних Его. Утрено евангелие на преподобния. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами преподобнаго. И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже.* . . и стихирата на преподобния. Канони: на Покрова и на преподобния. След трета песен кондак и икос на преподобния, седален също; *Слава, И нине* — на Покрова. След шеста песен кондак и икос на Покрова. „*Месяца октомврια, в первий ден, празднуем Покров пресвятия Богородици и памят святаго апостола Анании, единаго от седмидесяти и преподобнаго отца Романа Сладкопевца и преподобнаго отца нашего Иоанна Кукузеля; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя. Честнейшую.* Светилни: на преподобния, *Слава, И нине* — на Покрова. На *Хвалите:* 3 стихири на Покрова и 3 на преподобния, *Слава* — на преподобния, *И нине* — на Покрова. Велико славословие. Тропар на преподобния.

На св. литургия. Делнични антифони. Тропари след входа: на Покрова, на преподобния и на храмовия светия. Кондак: *Дева днес предстоит в церкви* (Ч., стр. 223). Апостол на преподобния (стр. 392). Евангелие — на Покрова. Причастен: *Чашу спасения. Видехом свет истинний.*

2. КОГАТО 1 ОКТОМВРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. Чете се цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на Покрова и 3 на преподобния. *Слава* — на Покрова. *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися,* и паримии (две на Покрова — стр. 31—32, и една на преподобния — стр. 16). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на преподобния. *И нине* — на Покрова. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на преподобния (Ч. 223), *И нине* — на Покрова.

Възкресно-празнична полунощница. След троичния канон — литиите на преподобния, както и *Слава, И нине*—на Покрова. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на преподобния.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Първи и

втори седални възкресни. Полиелей и величание на преподобния (К., стр. 91). Веднага се пее *Благословен еси Господи, Ангелский собор*. Малка ектения. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен, на Покрова и на преподобния. След трета песен кондак на преподобния. *Слава* — седален на преподобния, *И нине* — на Покрова. След шеста песен кондак и икос възкресни. *„Месяца октомврия, в первий ден, празднуем Покров пресвятия Богородици и памят святаго апостола Ананиа, единаго от седмидесяти, и преподобнаго отца Романа Сладкопевца и преподобнаго отца нашего Иоанна Кукузеля; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас. Амин"*. Катавасии: *Отверзу уста моя*. Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую*. Светилни: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине* — на Покрова. На *Хвалите*: 2 възкресни стихири, 3 на Покрова и 3 на преподобния, с припеви на последните две стихири: 1. *Честна пред Господем смерт преподобних Его;* 2. *Блажен муж боящся Господа в заповедех Его восхощет зело. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. Днес спасение миру бист.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, на Покрова, на преподобния и на храмовия светия. Кондак на Покрова: *Дева днес предстоит в церкви* (Ч., стр. 223). Апостол на преподобния (стр. 392). Евангелие на неделята. Причастен: *Чашу спасения. Видехом свет истинний*.

6 ОКТОМВРИ — СВ. АПОСТОЛ ТОМА

Службата е изцяло от минея. Канони: 1. Богородичен *Воду прошед* (Ч., стр. 266 — Молебния канон на пресвета Богородица); и 2. от минея — на апостола. Паримии, стр. 37—38.

КОГАТО ПРАЗНИКЪТ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на апостола. *Слава* — на апостола: *Яко слуга слова. . . И нине* — първия Богоро-

дичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 37—38). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — на апостола: *Божественния видя. И нине: Творец и избавител мой.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на апостола. *И нине* — Богородичен възкресен.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Седални възкресни. *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на апостола. След трета песен кондак на апостола, *Слава* — седален също, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в шестий ден памят празднуем святаго и славнаго апостола Томи; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя.* Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую. Свят Господ Бог наш.* Светилни: възкресен, *Слава* — на апостола, *И нине* — Богородичен възкресен. Хвалитни стихири: 4 възкресни и 4 на апостола, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их;* 2. *Небеса поведают славу Божию, творение же руку Его возвещает тверд. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на апостола, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство християн* (Ч. 263). Апостол на св. ап. Тома (стр. 393). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес, аллилуиа.*

9 ОКТОМВРИ — СВ. АПОСТОЛ ЯКОВ АЛФЕЕВ

Службата е изцяло от минея.

КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е същият както на предидущата служба за 6 октомври. На утренята, след шеста песен на канона, след кондака и икоса се казва: „*Месяца тогожде в девятий ден памят празднуем святаго*

апостола Иакова Алфеева и преподобнаго отца нашего Андроника и жени его Атанасии; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин".

НЕДЕЛЯ НА СВ. ОТЦИ ОТ СЕДМИЯ ВСЕЛЕНСКИ СЪБОР

Празнува се в неделния ден, който се пада от 11 до 17 октомври.

Службата е поместена в минея на 11 октомври (след службата на дневния светия).

Редът е следният (освен на 14 октомври, за който ден има отделно последование):

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и 6 на св. отци. *Слава: Таинственния днес. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (стр. 47—48). На стиховните — възкресните стихири. *Слава: Молебную памят. И нине: Призри на моления.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на св. отци, *И нине* — Богородичен: *Иже нас ради.*

На полунощницата: след тройчния канон, *Слава: Апостолских преданий* (на литията), *И нине: Богородице предстателнице всех молящихся Тебе* (писан в края на минея за в неделя вечер — на трети глас, в отдел „Богородични на осемте гласа, които се пеят, когато има Слава в минея"). *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на св. отци.

На утренята. На *Бог Господ* тропари: възкресен — два пъти, *Слава* — на св. отци, *И нине* — Богородичен: *Иже нас ради.* Възкресни седални. *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и на св. отци. След трета песен се чете възкресен кондак; седален и Богородичен — на св. отци. След шеста песен кондак и икос на св. отци. „*В сию неделю воспоминаем святих отцев святаго и седмаго вселенскаго собора; тех молитвами, Христе Боже, помилуй* и *спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя.* Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни: въз

кресен, *Слава* — на св. отци, *И нине* — Богородичен: *Молбами преблагий Господи Матере Твоея* (от минея). Хвалитни стихири: 4 възкресни и 4 на св. отци, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Благословен еси Господи Боже отец наших и хвално и прославлено имя Твое во веки;* 2. *Соберите Ему преподобния Его. . . Слава: Святих отцев лик. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на св. отци, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан.* Апостол (стр. 398) и евангелие на неделята на св. отци. Всичко останало както в обикновена неделя.

14 ОКТОМВРИ — СВ. ПЕТКА

Пренасяне мощите на Преподобна Параскева от Епиват във великия град Търново

Последованието на св. Петка е дадено в минея след това на мъчениците. Службата на св. Петка е издадена от Св. Синод.

КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на св. отци и 3 на преподобната. *Слава* — на св. отци. *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии на св. отци (П., с. 47—48). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — на преподобната, *И нине* — на св. отци: *Молебную памят днес.* Отпустителни тропари: възкресен, на св. отци, *Слава* — на преподобната, *И нине* — Богородичен възкресен: *Иже нас ради.*

На полунощницата. След троичния канон — литийни стихири на преподобната. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на св. отци.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Възкресни седални. Полиелей и величание

на преподобната (К., стр. 91). Седални след полиелея. *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен, втория на св. отци и на преподобната. След трета песен възкресния кондак, седален на св. отци, *Слава* — на преподобната, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на св. отци. *„В сию неделю воспоминаем святих отцев святаго и седмаго вселенскаго собора. В тойже ден памят празднуем и преподобния матере нашея Параскеви и святих мученик Назариа, Гервасиа, Протасиа и Целсиа: тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: *Отверзу уста моя.* Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, на св. отци, *Слава* — на преподобната, *И нине* — Богородичен възкресен. Хвалитни стихири: 4 възкресни, 3 на св. отци и 3 на преподобната със следните припеви: на третата стихира на св. отци: *Благословен еси Господи Боже отец наших и хвално и прославлено имя Твое во веки;* а на трите стихири на преподобната: 1. *Честна пред Господем смерт преподобних Его;* 2. *Блажени вси боящиися Господа, ходящии в путех Его;* 3. *В церквах благословите Бога Господа от источник израилевих. Слава* — на св. отци, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на св. отци, на преподобната, на храма и кондак: *Предстателство христиан* (Ч. 263). Апостол (стр. 398) и евангелие на св. отци. Останалото — както в обикновена неделя.

18 ОКТОМВРИ — СВ. АПОСТОЛ И ЕВАНГЕЛИСТ ЛУКА. СВ. ВЕЛИКОМЪЧЕНИЦА ЗЛАТА МЪГЛЕНСКА

Докато се издаде отделна служба на св. Злата Мъгленска, последованието ѝ се взема от **ОБЩИЯ МИНЕЙ.**

На вечернята. След *Блажен муж*, на *Господи воззвах* се пеят 5 стихири на св. Лука и 3 на св. Злата. *Слава* — на св. евангелист: *Апостоле Христов. И нине: Кто Тебе не ублажит.* Вход, *Свете тихий*, прокимен и паримии (две на св. евангелист Лука — стр. 37—38 и една

за св. Злата — стр. 30). Стиховни стихири — на св. ев. Лука. *Слава* — на св. Злата. *И нине* — втория възкресен Богородичен по гласа на Славата. Отпустителни тропари: на св. евангелист Лука, *Слава* — на св. Злата, *И нине* — Богородичен възкресен.

Празнична полунощница, с литийни стихири на св. Злата. *Слава* — на св. евангелист Лука: *Оставив земная. . . апостоле Луко* (гл. на 6 октомври — *Слава* на литията). *И нине: Все упование мое. . .* Тропар на св. Злата.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като първия се изпява два пъти. След първото и второто стихословия — седални на св. Лука, *Слава* — на св. Злата, *И нине* — Богородичен. Полиелей и величание на св. ев. Лука (стр. 83). Седални след полиелея: на св. Лука, *Слава* — на св. Злата, *И нине* — Богородичен. *От юности моея.* Прокимен: *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их.* Утрено евангелие на св. Лука. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами апостола, И нине: Молитвами Богородици.* Стихира след това от минея: *Путеходив ти по востании.* Канони: Богородичен *Воду прошед,* на св. евангелист и на св. Злата. След трета песен кондак на св. Злата, седален на св. Лука, *Слава* — седален на св. Злата, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на св. Лука. „*Месяца тогожде в осемнадесятий ден памят празднуем святаго апостола и евангелиста Луки и святия великомученици Злати Мегленския; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя. Честнейшую.* Светилни: на св. евангелист Лука, *Слава* — на св. Злата, *И нине:* Богородичен. На *Хвалите:* 3 стихири на св. евангелист Лука и 3 на св. Злата. *Слава* — на св. евангелист: *Давидски сошедшеся верни. И нине: Владичице приими молитви рабов твоих.* Велико славословие. Тропар на св. ев. Лука.

На св. литургия. Делнични антифони. Тропари след входа: на св. евангелист Лука, на св. Злата и на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан* (Ч. 263) Апостол — на св. Злата (стр. 400). Евангелие — на св евангелист Лука. Причастен: *Во всю землю.*

КОГАТО 18 ОКТОМВРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята, след прочитане на цялата първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на св. ев. Лука и 3 на св. Злата. *Слава* — на св. евангелист. *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Паримии (две на св. ев. Лука — стр. 37—38 и една на св. Злата — стр. 30). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на св. Злата, *И нине* — втория възкресен Богородичен по гласа на Славата. Отпустителни тропари: възкресен, на св. евангелист. *Слава* — на св. Злата, *И нине* — Богородичен.

Възкресна полунощница, с лития на св. Злата. *Достойно ест яко воистину славити Тя. . . Слава* — на св. ев. Лука. *И нине: Все упсвание мое.* Тропар на св. Злата.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Възкресни седални. Полиелей и величание на св. Лука (стр. 83). Веднага се пее *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Малка ектения, ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен, на св. евангелист Лука и на св. Злата. След трета песен кондак на св. евангелист Лука, седален на св. Лука, *Слава* — седален на св. Злата, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни. *„Месяца тогожде в осемнадесятий ден памят празднуем святаго апостола и евангелиста Луки и святия великомученици Злати Мегленския; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: *Отверзу уста моя.* Чинът на утреното възкресно евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, на св. ев. Лука, *Слава* — на св. Злата, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири, 2 на св. ев. Лука и 2 на св. Злата (последните две с припеви: 1. *Дивен Бог во святих Своих Бог Израилев,* 2. *Святим иже сут на земли Его удиви Господ вся хотения Своя в них*). *Слава* — на св. евангелист Лука: *Давидски сошедшеся верни. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени

Тропари след входа: възкресен; на св. ев. Лука, на св. Злата и на храмовия светия. Кондак: *Предстателство християн*. Апостол — на св. Злата (стр. 400). Евангелие — на св. Лука. Причастен: *Хвалите Господа с небес*.

19 ОКТОМВРИ — ПРЕПОДОБНИ ИОАН РИЛСКИ

Последованието на св. Иоан Рилски е според службата издадена от Св. Синод (стр. 110—126).

АКО ПРАЗНИКЪТ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и 6 на преподобния. *Слава* — на преподобния. *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии на преподобния (стр. 15—16). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — на преподобния. *И нине* — Богородичен по гласа на Славата. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава: Покаяния основание. . .* (Ч. 224). *И нине: Гавриилу вещавшу*.

На полунощницата. След троичния канон се пеят литийните стихири на преподобния. *Достойно ест яко воистину славити Тя*. Тропара на преподобния.

На утренята. На *Бог Господ* тропари: възкресния два пъти, *Слава: Покаяния основание. . . И нине: Гавриилу вещавшу*. Седалните: два възкресни, *Слава* — на преподобния, *И нине* — Богородичен. На вторите седални — също. Полиелей и величание на преподобния (стр. 91). Седален след полиелея, *Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен, на преподобния. След трета песен — възкресен кондак, седален на преподобния, *Слава*, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на преподобния. „*Месяца тогожде в девятнадесятий ден памят празднуем святаго пророка Иоиля и святаго мученика Уара и преподобнаго отца нашего Иоанна Рилскаго Чудотворца; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Отверзу уста*

моя. Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине* — Богородичен също на преподобния. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на преподобния, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Честна пред Господем смерт преподобних Его;* 2. *Блажен муж бояйся Господа, в заповедех Его восхощет зело. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на преподобния, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан.* Апостол на преподобния (стр. 401). Евангелие на неделята.

21 ОКТОМВРИ — ПРЕПОДОБНИ ИЛАРИОН ВЕЛИКИ. СВ. ИЛАРИОН МЪГЛЕНСКИ (пренасяне мощите му от Мъглен в Търново)

Службата се извършва по реда изложен в минея за св. Иларион Мъгленски, писана след службата на св. Иларион Велики.

КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята, след катизмата, на *Господи возвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на светителя. *Слава* на светителя: *Архиереев похвалу. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. След входа — *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 20—23). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — на светителя. *И нине* — Богородичен възкресен по гласа на Славата. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на светителя: *Чудо явився извещения* (Ч. 225). *И нине: Тя ходатайствовавшую.*

Възкресна полунощница, с тропар на светителя.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Седал-

ни възкресни. Полиелей и величание на светителя (К., стр. 90). *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони — възкресен и на светителя. След трета песен кондак възкресен, *Слава* — седален на светителя, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на св. Илариона. „*Месяца тогожде в двадесят и первий ден памят празднуем преподобнаго Илариона Великаго и отца нашего Илариона Мегленскаго; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя.* Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую. Свят Господ Бог наш.* Светилни: възкресен, *Слава* — на светителя, *И нине* — Богородичен възкресен. Хвалитни стихири — 4 възкресни и 4 на светителя, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Священици Твои облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуются;* 2. *Восхвалятся преподобнии во славе и возрадуются на ложах своих. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на светителя, на храмовия светия, кондак: *Предстателство христиан.* Апостол на светителя (стр. 402). Евангелие на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

23 ОКТОМВРИ — СВ. АПОСТОЛ ИАКОВ, БРАТ БОЖИ

Службата се извършва според реда изложен в минея.

КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечерната. На *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на апостола. *Слава* — на апостола. *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися.* На стиховните — възкресните стихири, *Слава* — на апостола, *И нине* — Богородичен: *Безневестная Дево.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на апостола, *И нине: Вся паче смисла.*

Полунощница възкресна.

На утренята. На *Бог Господ* тропари: възкресния два пъти, *Слава* — на апостола, *И нине: Вся паче смисла*. Възкресни седални и пр. по реда за обикновена неделя. Канони: възкресен и първия на апостола. След трета песен — кондак на апостола, седален — също, със *Слава И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в двадесят и третий ден памят празднуем святаго апостола Иакова, брата Божия; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя*. Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую*. Светилни: възкресен, *Слава* — на апостола, *И нине* — Богородичен възкресен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на апостола, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенныя глаголи их*. 2. *Небеса поведают славу Божия, творение же руку Его возвещает тверд. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на апостола, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан*. Апостол на ап. Иакова (стр. 403). Евангелие на неделята.

26 ОКТОМВРИ — СВ. СЛАВЕН ВЕЛИКОМЪЧЕНИК ДИМИТРИЙ МИРОТОЧЕЦ

1. Извършва се службата само на св. великомъченик Димитрия по следния ред:

На вечернята. След *Блажен муж*, на *Господи воззвах* се пеят 6 стихири на мъченика. *Слава: Днес созивает нас. И нине: Кто Тебе не ублажит*. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии на мъченика (стр. 65). На стиховните се пеят стихирите писани на литията, с припеви: 1. *Праведник яко финикс процветет, яко кедр иже в Ливане умножится;* 2. *Насаждении в дому Господни во дворех Бога нашего процветут. Слава: Имеет убо божественнейшая твоя душа* (писана на стиховните). *И нине: Безневестная Дево*. Отпустителни тропари: на мъченика (Ч. 225), *Слава, И нине: Тя ходатайствовавшую*.

Празнична полунощница, със *Слава* от литията: *Стецемся верою и любовию. И нине: Вострубим трубою песней.* Тропар на светията.

На утренята. На *Бог Господ* тропари: на мъченика два пъти, *Слава, И нине: Тя ходатайствовавшую.* Седалните от минея. Полиелей и величание на мъченика (стр. 96). Седални след полиелея. Степенни: *От юности моея.* Прокимен: *Дивен Бог во всятих своих Бог израилевих.* Утренó евангелие на мъченика. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами страстотерпца милостиве. . . И нине: Молитвами Богородици.* Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Днес созивает нас.* Канони: двата на светителя от минея. След трета песен седален на мъченика: *Яко доблему страдалцу. Слава, И нине: Призри на моления.* След шеста песен — кондак и икос на мъченика. „*Месяца тогожде в двадесят и шестий ден памят празднуем святаго и славнаго великомученика Димитриа Мироточца; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Отверзу уста моя. Честнейшую.* Светилни: на мъченика, *Крест вооружил еси Нестора; Слава, И нине* Богородичен: *Яко оружие непобедимое* (в службата на св. мъченик Нестора — на 27 октомври). На *Хвалите:* 4 стихири на мъченика от минея. *Слава: Копиями наследовавшаго. И нине: Избави ни от нужд наших.* Велико славословие. Тропар на мъченика.

На св. литургия. Делнични антифони. След малкия вход тропари: на мъченика, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан.* Апостол на мъченика (стр. 404). Евангелие — също. Причастен: *В памят вечную. Видехом свет истинний* и отпуст.

2. КОГАТО ДИМИТРОВДЕН СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА.

На вечернята в тази събота срещу неделя Славата на *Господи воззвах,* както и Славата на стиховните — се вземат от 26 октомври — на св. Димитрия, защото на 27 октомври на св. Нестора няма такива.

3. КОГАТО ДИМИТРОВДЕН СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ,

редът е следният:

На вечерната, в събота вечер, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и 6 на мъченика. *Слава* — на св. Димитрия, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии на мъченика (стр. 65). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — на мъченика, *И нине* — Богородичен: *Безневестная Дево*. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на мъченика (Ч. 225). *И нине: Тя ходатайствовавшую*.

На полунощницата, след троичния канон се пеят литийните стихири на светията. *Достойно ест яко воистину славити Тя*. Тропар на светията.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални. *Слава* — на мъченика, *И нине* — Богородичен. На вторите седални — също. Полиелей и величание на мъченика (стр. 88). *Благословен еси Господи, Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и първия на мъченика: *Моря чермную пучину* (писан след канона на Трясения, който не се чете). След трета песен — възкресен кондак и седален на мъченика: *Яко доблему страдалцу. Слава, И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на мъченика. „*Месяца тогожде в двадесят и шестий ден памят празднуем святаго и славнаго великомученика Димитриа мироточца; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя*. Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую*. Светилни: възкресен, *Слава* — на мъченика: *Крестом вооружил еси Нестора, И нине* Богородичен: *Яко оружие непобедимое* (от службата на св. Нестора — 27. X.). На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на св. Димитрия, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Праведник яко финикс процветет, яко кедр иже в Ливане умножится;* 2. *Насаждении в дому Господни во дворех Бога нашего процветут. Слава* — на мъченика. *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на мъченика, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан*. Апостол на св. Димитрия (стр. 404). Евангелие — на неделята.

28 ОКТОМВРИ — СВ. МЪЧЕНИЦА ПАРАСКЕВА

Службата е дадена в минея след службите на другите светии.

КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. След предначинателния псалом се чете цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на мъчениците. *Слава* — на мъчениците. *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. След входа, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (първата на стр. 29, а втората и третата — на стр. 15—16). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — на мъчениците: *Сия глаголет Параскева. И нине* — Богородичен: *Безневестная Дево*. Тропари: възкресен, *Слава* — на мъчениците, *И нине* — Богородичен: *Еже от века*.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се пее два пъти. Седални възкресни. *Благословен еси Господи: Ангелский собор*. Ипакои, степенни, прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на мъчениците. След трета песен кондак на св. Параскева. *Слава* — седален на мъчениците. *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в двадесят и осмий ден памят празднуем святих мученик Терентия и Неонили и преподобнаго отца нашего Стефана Савваита и творца канонов и иже во святих отца нашего Арсения, архиепископа Сербскаго и святия мученици Параскеви, нареченния Пятници; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Отверзу уста моя*. Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую. Свят Господ Бог наш*. Светилни: възкресен, *Слава* — на мъчениците, *И нине* — Богородичен възкресен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на мъчениците, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Святим, иже сут на земли Его, удиви Господ, вся хотения Своя в них;* 2. *Терпя потерпех Господа, и внят ми, и услиша молитву мою. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси. Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на мъчениците, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство християн*. Апостол на мъчениците (стр. 405). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

НОЕМВРИ

ЗАДУШНИЦА ПРЕДИ АРХАНГЕЛОВДЕН

В съботата преди Архангеловден има обичай у нас да се прави помен за починалите както на задушниците преди Месопустна неделя и преди Петдесетница.

Тази събота се пада в един от първите седем дни на ноември.

Богослужебният ред за тази събота е следният:[1]

На вечернята, в петък вечер, *Господи воззвах* се пее по гласа на стихирите от минея; пеят се всичко 6 стихири, от които 3 от минея и три мученични от октоиха, на владеещия глас, начиная от припева *„Яко у Господа милост. . .“. Слава, И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. **Вход не се прави.** *Свете тихий*, прокимен на деня: *Боже заступник мой еси Ти и милост Твоя предварит мя.* Чете се *Сподоби Господи.* Просителна ектения. Стиховните от октоиха, както са писани там: един мученичен, два мертвени (покойни) с обикновените припеви от часослова. *Нине отпущаеши, Трисвятое.* Отпустителни тропари: *Апостоли, мученици и пророци* (Ч., стр. 213), *Слава — Помяни Господи яко благ, И нине: Мати святая неизреченнаго света* (Богородичен от края на минея, на утренята в понеделник — гл. II). Сугуба ектения и отпуст.

Там където след вечернята на този ден се извършва панихида, тя се прави след отпуста на вечернята по реда, указан в требника, служебника и часослова (стр. 279).

Иначе след отпуста на вечернята се извършва кратка заупокойна молитва: *Со духи праведних. . .*, ектения и пр.

На утренята, в събота, вместо *Бог Господ* се пее на втори глас *Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа* (4 пъти) и се пеят същите тропари както на вечернята, като първия

[1] **Всички песнопения и ектении за тази събота се намират в октоиха — в съботните служби за I и V глас.**

се повтаря. Малка ектения — обикновена. Седалните се пеят както следва: направо втория „след първото стихословие“ (без припев) и веднага без прекъсване седалните след второто стихословие“, като на втория от тях се казва „*Дивен Бог во святих Своих Бог Израилев*“. Веднага след седалните се пее: *Благословен еси Господи. . . Святих лик обрете. . .* Малка заупокойна ектения: *Паки, паки. . . Еще молимся о упокоение душ усопших рабов Божиих. . . Яко да Господ Бог. . . Милости Божия. . . Господу помолимся. . . Боже духов. . . Яко Ти еси воскресение. . .* Следва седалния: *Покой Спасе наш*, с Богородичния. Чете се 50 псалом.

Каноните се четат така: най-напред се чете първа песен от канона в минея, като на последния тропар — Богородичния се казва припев: *Пресвятая Богородице спаси нас.* След това се чете първа песен от втория канон в октоиха с писаните там припеви, които се казват и на следващите песни от същия канон. По същия начин се прочита трета песен и се изпява ирмоса на трета песен от втория канон в октоиха. Малка ектения. Чете се кондака от минея (писан след шеста песен), прочита се и икоса (ако има такъв) и седалния с Богородичния, писани след трета песен. Продължава четенето на канона, както се указа по-горе. След като се изчете шеста песен, изпява се ирмоса на шестата песен от октоиха. Малка ектения. Чете се кондака: *Со святими упокой* (Ч., стр. 283) и икоса: *Сам еси един Безсмертний* (пак там). След това се казва: „*Месяца тогожде в . . . ден памят совершаем. . .* (прочита се от минея празнувания светия) и следва: *В сий ден памят творим от века благочестно скончавшихся отец и братии наших, яже в праведних Твоих селениих учини, Владико Христе, и помилуй нас, яко един безсмертен, Амин*“. Продължава четенето на седма, осма и девета песен от канона и се изпява ирмоса на осма песен от канона в октоиха. Пее се *Честнейшую*, а след него — ирмоса на девета песен. Малка ектения. Светилни: *Иже и мертвими и живими. . . Слава, И нине: Ми о Тебе хвалимся Богородице* (писани и в часослова — стр. 54). На *Хвалите* се пеят: 4 стихири мученични (от октоиха), *Слава* — мертвен (покоин). *И нине* — Богородичен, писани все в октоиха. *Тебе слава подобает. . .* Просителна ектения. На стиховните — покойните стихири, *Слава*, *И*

нине — Богородичен, както са дадени в октоиха. *Благо ест. Трисвятое.* Отпустителни тропари както на вечернята.

На св. литургия. Делничии антифони. След малкия вход тропари: *Апостоли, мученици и пророци. . .*, *Помяни Господи. . .*, на храмовия светия. Кондак: *Со святими упокой. . .* Апостол и евангелие — които се четат на панихида. Причастен: *Блажени яже избрал и приял еси Господи и памят их в род и род.*

8 НОЕМВРИ — СЪБОР НА СВ. АРХИСТРАТИГА МИХАИЛА И ДРУГИТЕ БЕЗПЛЪТНИ СИЛИ

1. Редът е изложен в минея.

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят: 6 стихири. *Слава — Срадуйтеся нам вся ангелская. И нине: Срадуйтеся нам вся девственних*, Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (стр. 68). След стиховните — *Слава, И нине: Яко чиноначалник. . .* Тропар: *Небесних воинств, Слава И нине: Еже от века утаенное.*

Празнична полунощница, с литии и тропар на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропара *Небесних воинств* (два пъти), *Слава, И нине: Еже от века утаенное.* Седалните от минея. Полиелей и величание (стр. 93). *От юности моея*, прокимен: *Творяй ангели своя духи и слуги своя пламен огненний.* Чинът на утреното евангелие. *Слава: Молитвами архангелов, Милостиве. И нине: Молитвами Богородици.* Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Невещественний престол. . .* (литийна стихира). Канони: Богородичен *Воду прошед* и втория на архангелите: *Умния безплотних чинов. . .*, с припев: *Святии архангели и ангели, молите Бога о нас.* След трета песен седален с Богородичен на ангелите. След кондака и икоса се казва: „*Месяца тогожде в осмий деч собор архистратигов Михаила и Гавриила и прочих святих безплотних небесних чинов серафимов, херувимов, престолов, господств, властей, начал, сил, архангелов и ангелов. Достойно что чином девятим кое би рождение*

извещало девятомесечное? Щедре, испрошающе предстателстви и молитвами тех и в нинешнем веце злих обрести избавление и в будущем небесния благодати и чина сподобитися, Амин". Катавасии: *Отверзу уста моя. . . тоя вхождение* (от канона за Въведение Богородично, Катавасийник, стр. 11). Пее се *Честнейшую*. Светилните от минея. На *Хвалите* — 4 стихири. *Слава: Идеже осеняют, И нине: Блажим Тя Богородице Дево*. Велико славословие. Тропар на ангелите.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа: *Приидите поклонимся и припадем ко Христу, Спаси ни, Сине Божий, во святих дивен сий, поющия Ти аллилуиа*. Тропари — на ангелите и на храмовия светия. Кондак: *Пречистий храм Спасов* (Ч., стр. 228). Апостол (стр. 408) и евангелие на празника. Причастен: *Творяй ангели своя духи. . . Видехом свет истинний*.

2. **КОГАТО 8. XI. СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ,** последованието е следното:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 стихири възкресни и 6 на празника. *Слава* — на празника: *Срадуйтеся нам вся ангелская. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 68). На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине: Яко чиноначалник. . .* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на празника, *И нине: Еже от века*.

На полунощницата. След троичния канон се пеят литийните стихири на Архангеловден. *Достойно ест яко воистину славити Тя*. Тропар на ангелите.

На утренята. На *Бог Господ* тропари: възкресен два пъти. *Слава* на празника, *И нине: Еже от века утаенное*. Двата възкресни седални, *Слава* — на ангелите, *И нине* — Богородичен. На вторите седални — също. Полиелей и величание на св. архангели (стр. 93). Веднага се пее *Благословен еси Господи, Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и първия на архангелите. След трета песен възкресен кондак и седалния на архангела. *Слава, И нине* — Богородичен. След

шеста песен — кондак и икос на архангелите и се казва: *„Месяца тогожде во осмий ден собор архистратигов Михаила и Гавриила и прочих святих безплотних небесних чинов серафимов, херувимов, престолов, господств, властей, начал, сил, архангелов и ангелов. Достойно что чином девятим кое би рождение извещало девятомесечное? Щедре испрошающе предстателстви и молитвами тех и в нинешнем веце злих обрести избавление и в будущем небесния благодати и чина сподобитися, Амин“*. Катавасии: *Отверзу уста моя. . . тоя вхождение* и пр. (от първия канон на Въведение Богородично — 21. XI. — Катавас., стр. 11). Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую*. Светилни: възкресен, *Слава* — на празника, *И нине* — Богородичен: *Честнейшая еси*. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на Архангеловден, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Творяй ангели Своя духи, и слуги Своя пламен огненний;* 2. *Хвалите Его вси ангели Его, хвалите Его вся сили Его. Слава* — на ангелите: *Идеже осеняют. И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на Архангеловден (Ч. 211), на храмовия светия и кондак: *Пречистий храм Спасов* (Ч. 228). Апостол на св. архангели (стр. 408). Евангелие — на неделята. Причастен: *Творяй ангели Своя духи и слуги Своя пламен огненний*.

11 НОЕМВРИ — МЪЧЕНИЦИ МИНА, ВИКТОР И ВИКЕНТИЙ. ПРЕПОДОБНИ ТЕОДОР СТУДИТ

Службата е според минея.

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 3 стихири на мъчениците и 3 на преподобния. *Слава* на мъчениците: *Паки нам летняя памят. И нине: Кто Тебе не ублажит*. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня. Стиховните от октоиха и допълнителна от минея: *Приидите, любострадалци. . .* с припева си. *Слава* от минея: *Преподобне отче во всю землю. . . И нине: Богородице, Ти еси лоза истинная. . .*

молися, Владичице, с преподобним. Отпустителни тропари: на св. Мина (Ч. 226), *Слава* — на преподобния, *И нине* — Богородичен.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални от октоиха. Чете се 50 псалом. Канони: от октоиха и двата от минея. След трета песен се чете всичко писано в минея след тази песен до четвъртата. След шеста песен — кондак и икос от минея. *„Месяца тогожде во единонадесятий ден памят празднуем святих мученик Мини, Виктора и Викентия и святия мученици Стефаниди и преподобнаго отца нашего и исповедника Теодора Студита; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: *Отверзу уста моя* — за Въведение Богородично (К., стр. 11). Пее се *Честнейшую.* Светилни от минея, със *Слава* и Богородичен. На *Хвалите* се пеят стихирите на *Господи воззвах* от вечернята — на 4. *Слава: Приидите верни почтим* (стихирата на стиховните на утренята). *И нине: Все упование мое.* Велико славословие. Тропар на св. Мина.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на св. Мина, на преподобни Т. Студита, на храмовия светия. Кондак: *Пречистий храм Спасов.* Апостол (стр. 409) и евангелие — на деня. Причастен: *В памят вечную.*

КОГАТО 11 НОЕМВРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

Службата на св. Теодор Студита се чете на повечерието.

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на св. Мина. *Слава* — на светията: *Паки нам летняя. И нине:* първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий* и прокимен на деня. Възкресните стиховни стихири. *Слава* — на св. Мина: *Преподобне отче. И нине* — Богородичен. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на св. Мина (Ч. 226), *И нине: Еже от века утаенное.*

Възкресна полунощница.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както

на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и първия от минея. След трета песен кондака на св. Мина (писан след шеста песен), седален: *Иже прежде неведения, Слава* — другия седален: *Божественними догмати, И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде во единонадесятий ден памят празднуем святих мученик Мини, Виктора и Викентия и святия мученици Стефаниди и преподобнаго отца нашего и исповедника Теодора Студита; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя* (К., стр. 11). Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни. Възкресен, *Слава* — на св. Мина: *Небеса звезди украшают. И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на св. Мина (трите от вечернята на *Господи воззвах* и стиховната стихира от минея: *Приидите верний почтим*) със следните припеви на последните две стихири: 1. *Святим, иже сут на земли Его, удиви Господ вся хотения Своя в них;* 2. *Воззваша праведнии и Господ услиша их. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на св. Мина (Ч. 226), на преподобни Т. Студита, на храмовия светия. Кондак: *Пречистий храм Спасов* (Ч. 228). Апостол на св. Мина (стр. 409). Евангелие — на неделята.

13 НОЕМВРИ — СВ. ИОАН ЗЛАТОУСТ

Службата е полиелейна и се извършва от минея.

На вечернята. Чете се *Блажен муж.* На *Господи воззвах* се пеят трите стихири на 6. *Слава: Преподобне треблаженне. И нине: Кто тебе не ублажит* (ако вечернята е в петък — пее се първия Богородичен на владеещия глас). Вход, *Свете тихий,* прокимен на деня и паримии (стр. 20—23). Стиховните от минея. *Слава: Труба златогласная. И нине: Богородице Ти еси лоза истинная. . . со*

святим Златоустим помиловатися душам нашим. Тропар на св. Златоуста (Ч. 227), *Слава, И нине: Иже нас ради.*

Празнична полунощница, с литийните стихири и тропара на светителя.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на светителя се изпява два пъти, *Слава, И нине: Иже нас ради.* Седалните според минея. Полиелей и величание (К., стр. 90). Третите седални и веднага: *От юности моея.* Прокимен: *Уста моя возглаголют премудрост и поучение сердца моего разум.* Утрено евангелие. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами святителя, Милостиве, И нине: Молитвами Богородици.* Стих *Помилуй мя Боже* и самогласната стихира: *Излияся благодат.* Каноните както са в минея: Богородичен *Воду прошед* и на светителя. След трета песен седалните, а след шеста песен кондак и икос. „*Месяца тогожде в тринадесятий ден памят празднуем святаго отца нашего Иоанна Архиепископа Константина града, Златоустаго; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя* — от канона на Въведение (К. 11). Светилните и хвалитните стихири според минея. *Слава: Златими словеси. И нине: Владичице приими.* Велико славословие. Тропар на светията.

На св. литургия. Делнични антифони. След малкия вход тропари: на светителя (Ч. 227), на храмовия светия и кондак: *Пречистий храм Спасов* (Ч. 228). Апостол (стр. 411) и евангелие — на св. Златоуста. Причастен: *В памят вечную. Видехом свет истинний.*

КОГАТО ПАМЕТТА НА СВ. ЗЛАТОУСТА СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, последованието е следното:

На вечернята. След катизмата, на *Господи возвах* се пеят 4 възкресни стихири и 6 на светителя. *Слава* — на светителя: *Преподобне треблаженне. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися.* Паримии (стр. 20—23). На стиховните — възкресните стихири. *Слава: Труба златогласная. И нине: Творец и избавител мой.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на светителя, *И нине: Иже нас ради.*

На полунощницата. След троичния канон се пеят литийните стихири на светителя. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на светителя.

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти, *Слава* на светителя, *И нине: Иже нас ради.* Седалните — два възкресни, *Слава* — на светителя, *И нине* — Богородичен. На вторите седални — също. Полиелей и величание на светителя (стр. 90). *Ангелский собор*, ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на светителя. След трета песен — възкресен кондак, седален на светителя, *Слава, И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на светителя. „*Месяца тогожде в тринадесятий ден памят празднуем святаго отца нашего Иоанна, Архиепископа Константина града, Златоустаго; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя* — от канона на Въведение Богородично (К. 11). Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую.* Светилни — възкресни, *Слава* — втория на светителя: *Великогласнейшаго покаяния, И нине* — Богородичен: *Дево всенепорочная.* На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на светителя, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Уста моя возглаголют премудрост и поучение сердца моего разум;* 2. *Священици Твои облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуются. Слава* на светителя: *Златими словеси. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на св. И. Златоуста (Ч. 227), на храмовия светия. Кондак: *Пречистий храм Спасов.* Апостол — на светителя (стр. 411), евангелие — на неделята.

14 НОЕМВРИ — СВ. АПОСТОЛ ФИЛИП

Службата е изцяло според минея.

На вечернята. Паримии — стр. 73—77. **Празнична полунощница,** с литии и тропар на апостола.

На утренята. Канони: *Воду прошед* (Ч., стр. 266) и от минея на апостола. Катавасии: *Отверзу уста моя* — от канона на Въведение Богородично (К., стр. 11).

На св. литургия. Делнични антифони. Кондак: *Пречистий храм Спасов* (Ч. 228). Апостол (стр. 349) и евангелие — на апостола. Причастен: *Во всю землю изиде вещание их. . .*

КОГАТО 14 НОЕМВРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. Чете се цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на апостола. *Слава* — на апостола: *Великаго Филипа. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 73—77). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — на св. апостол, *И нине — О чудесе новаго.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на св. апостол, *И нине* — Богородичен възкресен.

На полунощницата, след троичния канон се пеят литийните стихири на апостола. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на апостола.

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти, *Слава* — на апостола, *И нине* — възкресен Богородичен. Седални възкресни. *Благословен еси Господи, Ангелский собор*, ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на апостола. След трета песен кондак на апостола, *Слава* — седален, *И нине* — Богородичен (все на апостола). След шеста песен кондак и икос възкресни. *„Месяца тогожде в четиринадесятий ден памят празднуем святаго и всехвалнаго апостола Филипа; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: *Отверзу уста моя. . . тоя вхождение* (от канона на Въведение Богородично — К. 11). Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую. Свят Господ Бог наш.* Светилни: възкресен, *Слава* — на апостола, *И нине* — Богородичен. Хвалитни стихири — 4 възкресни и 4 на апостола, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их;* 2. *Небеса поведают*

славу Божию, творение же руку Его возвещает тверд. Слава — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на апостола, на храмовия светия. Кондак: *Пречистий храм Спасов.* Апостол на ап. Филипа (стр. 349), евангелие на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

Забележка I. От 15 ноември започва коледният пост. Според някои типици в делнични дни на тоя пост се пее „*Аллилуиа*" вместо *Бог Господ*, както през великия пост. Според практиката, усвоена в нашата Църква, в енорийските храмове във всички дни се пее *Бог Господ* и службите нямат великопостен характер.

Забележка II. Когато 14 ноември (заговезни) се случи в сряда или петък, заговява се на 13 ноември — предния ден.

16 НОЕМВРИ — СВ. АПОСТОЛ И ЕВАНГЕЛИСТ МАТЕЙ

Цялата служба е според минея.

На вечернята. След *Блажен муж*, на *Господи воззвах* се пеят стихирите на 6. *Слава: Зовущу Христу. И нине: Иже тебе ради*, — но ако е в петък вечер — пее се първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (стр. 73—77). Стиховните от минея. *Слава: Из глубини злоби. И нине: Творец и избавител мой.* Тропар на апостола, *Слава, И нине* — възкресен Богородичен.

Празнична полунощница с литийни стихири (от 14 ноември) и тропар на апостола.

На утренята. Тропара на апостола два пъти. *Слава, И нине* — възкресен Богородичен отпустителен. Седалните според минея. Полиелей и величание на апостола (К., стр. 83). Малка ектения и седалните след полиелея. *От юности моея.* Прокимен: *Во всю землю. . .* Утрено еван-

гелие. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами апостола, И нине: Молитвами Богородици.* Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Восплещем в песнех днес.* Канони: *Воду прошед* и на апостола от минея. След трета песен седалните със *Слава* и Богородичен. След шеста песен кондак и икос също на апостола. „*Месяца тогожде в шестнадесятий ден памят празднуем святаго апостола и евангелиста Матея; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя* — от канона на Въведение Богородично (К., с. 11). Светилните и хвалитните стихири според минея. *Слава: Иго оставив неправди, И нине: Спаси от бед раби Твоя.* Велико славословие. Тропар на апостола.

На св. литургия. Делнични антифони. След малкия вход тропара на апостола, на храмовия светия, кондак: *Пречистий храм Спасов.* Апостол (стр. 413) и евангелие на св. евангелист Матей. Причастен: *Во всю землю изиде вещание их. . .*

КОГАТО 16 НОЕМВРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и 6 на апостола. *Слава* — на апостола: *Зовущу Христу. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 73—77). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — на апостола: *Из глубини злоби. И нине: Творец и избавител мой.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на апостола, *И нинѐ* — възкресен Богородичен.

На полунощницата, след троичния канон се пеят литийните стихири (от 14 ноември) на апостола. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на апостола.

На утренята, след *Бог Господ* се пеят тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Седалните — два възкресни, *Слава* — на апостола, *И нине* — Богородичен. На вторите седални — също. Полиелей и величание на апостола (К., стр. 83). *Ангелский собор*, ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и на апостола. След трета песен възкресен кондак, седален на апостола, *Слава, И нине* — Богородичен. След шеста

песен кондак и икос на апостола. „*Месяца тогожде в шестнадесятий ден памят празднуем святаго апостола и евангелиста Матея; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Отверзу уста моя* — от канона на Въведение Богородично (К. 11). Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую*. Светилни: възкресен, *Слава* — на апостола, *И нине* — Богородичен: *Всесвятия руки твоя*. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на апостола, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Во всю землю изиде вещание их, и в конци вселенния глаголи их;* 2. *Небеса поведают славу Божию, творение же руку Его возвещает тверд. Слава* — на апостола: *Иго оставив неправди. И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на апостола, на храмовия светия. Кондак: *Пречистий храм Спасов* (Ч. 228). Апостол (стр. 413) и евангелие — на апостола.

20 НОЕМВРИ — ПРЕДПРАЗНЕНСТВО НА ВЪВЕДЕНИЕ БОГОРОДИЧНО

Службата е само от минея, както е във всички предпразненствени дни.

АКО ПРЕДПРАЗНЕНСТВОТО НА ВЪВЕДЕНИЕ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ. В събота вечер, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на предпразненството. *Слава* — на предпразненството: *Днес боговместимий храм. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий* и прокимен *Господ воцарися*. На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине* — на предпразненството: *Приидите вси верни*. Тропари: възкресен, *Слава, И нине* — на предпразненството: *Радост предобручает*.

На полунощницата, след троичния канон, *Достойно ест яко воистину славити Тя*. Тропар на предпразненството.

На утренята. На *Бог Господ:* възкресния тропар два пъти, *Слава, И нине* — на предпразненството. Възкресни седални, *Слава, И нине* — седален на предпразненството: *Прежде зачатия.* Така и след второто стихословие, *Слава, И нине: Храм Божий. Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на предпразненството. След трета песен — седален на предпразненството: *Возхвалите Деви.* След шеста песен кондак и икос възкресни. *„Месяца тогожде в двадесятий ден предпразненство в храм входа пресвятия Богородици и преподобнаго отца нашего Григориа Декаполита и отца нашего Прокла, архиепископа Константина града"; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин.* Катавасии: *Отверзу уста моя* — от канона на Въведение Богородично (К., стр. 11). Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава, И нине* — на предпразненството: *Ден предпразненственний.* На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на предпразненството: *Приидите верний сошедшеся* (писани на стиховните на утренята, като първата се повтаря, със съответните им припеви за последните две стихири). *Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на предпразненството (Ч. 228) и на храмовия светия. Кондак: *Веселия днес вселенная исполнися вся* (Ч. 228). Апостол и евангелие — на неделята.

21 НОЕМВРИ — ВЪВЕДЕНИЕ БОГОРОДИЧНО

Службата се извършва според минея.

На вечерната. След предначинателния псалом, *Блажен муж.* На *Господи воззвах* се пеят 6 стихири. *Слава, И нине: По Рождестве твоем.* Вход, *Свете тихий,* прокимен на деня и паримии (стр. 71). На стиховните — както е в минея. *Слава, И нине: Днес собори верних.* Отпустителния тропар на празника три пъти.

Празнична полунощница, с литийните стихири на празника; също и тропара *Днес благоволения. . .*

На утренята. На *Бог Господ* тропара три пъти. Седалните според указанията в минея. Полиелей Богородичен: *Отригну сердце мое слово благо. . .*, и величание за празника (К., стр. 69). Седален след полиелея. Степенни: *От юности моея.* Прокимен: *Слыши дщи и вижд и приклони ухо твое.* Утрено евангелие на празника. Чете се 50 псалом. Вместо *Молитвами апостолов* и пр. се пее: *Слава: Днес храм одушевленний* (от минея), *И нине* — същото. Стихира: *Днес боговместимий. . .* Канони: двата на празника, с припев: *Пресвятая Богородице спаси нас.* На предпоследния тропар от втория канон — *Слава. . .*, а на последния — *И нине. . .* След трета песен — двата седални. След кондака и икоса на шеста песен се казва: „*Месяца тогожде в двадесят и первий ден Вход во храм Пресвятия Владичици нашея Богородици и приснодеви Марии; тоя молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Христос раждается.* Вместо *Честнейшую* се пее девета песен с припевите, както са в минея. Светилният се пее три пъти. След хвалитните стихири, *Слава, И нине: Днес в храм приводится.* Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Празнични антифони: първия — *Молитвами Богородици;* втория — *Спаси ни, Сине Божий, во святих дивен сий. . .* третия — *Днес благоволения. . .* След входа тропара на празника и кондак: *Пречистий храм Спасов.* Апостол (стр. 415) и евангелие — на празника. Вместо *Достойно* се пее задостойник: *Ангели вхождение пречистия видевше. . . Яко одушевленному Божию кивоту.* Причастен: *Чашу спасения. Видехом свет истинчий.*

КОГАТО ВЪВЕДЕНИЕ БОГОРОДИЧНО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, последованието е следното:

На вечернята. Чете се цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и 6 на празника. *Слава, И нине: По рождестве твоем.* Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 71). Възкресните стиховни стихири. *Слава, И нине: Днес собори верних.* Отпустителни тропари: възкресен един път и на празника — два пъти, без *Слава, И нине.*

На полунощницата. След троичния канон се

пеят литийните стихири на празника. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропара на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. След двата възкресни седални, *Слава, И нине: Праведних плод.* Пак два възкресни седални и *Слава, И нине: Прежде зачатия.* Полиелей и величание на празника (К., стр. 69). **Ангелский собор не се пее.** Ипакои, степенни на гласа и прокимен: *Слыши дщи и вижд и приклони ухо твое.* Утрено евангелие на празника. *Воскресение Христово.* Чете се 50 псалом. *Слава: Днес храм одушевленний. . . И нине* — същото. Самогласната стихира: *Днес боговместимий храм.* Канони: възкресен и двата на празника. След трета песен — възкресния кондак и двата седални на празника със *Слава, И нине.* След шеста песен кондак и икос на празника. „*Месяца тогожде в двадесят и первий ден Вход во храм Пресвятия Владичици нашея Богородици и приснодеви Марии: тоя молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Христос раждается.* Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на празника, според указанията в минея. Светилни: възкресен и на празника два пъти. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на празника, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Приведутся царю Деви в след ея, искренния ея приведутся тебе;* 2. *Приведутся в веселии и радовании, введутся в храм царев. Слава: Днес в храм приводится. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Празнични антифони. Втория: *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* Третия антифон: *Днес благоволения Божия предображение. . .* След входа тропари: възкресен, на празника. Кондак: *Пречистий храм Спасов.* Апостол на празника (стр. 415). Евангелие на неделята. На *Изрядно: Достойно ест.* Нататък следва както в обикновена неделя.

24 НОЕМВРИ — СВ. ВЕЛИКОМЪЧЕНИЦА ЕКАТЕРИНА И СВ. ВЕЛИКОМЪЧЕНИК МЕРКУРИЙ

Службата е изцяло според минея.

КОГАТО ПРАЗНИКЪТ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят: 4 възкресни стихири, 3 на попразненството: *Приидите празднолюбци вси* (писани на стиховните) и 3 на св. Екатерина: *Днес красуется град Александрия. Слава* на попразненството: *По Рождестве твоем. И нине:* първия Богородичен на владеещия глас. Възкресните стиховни стихири. *Слава* — на св. Екатерина: *Житие невещественное навикши. И нине* — на празника: *Давид провозглашаше тебе.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на св. Екатерина (Ч. 229), *И нине* — на празника.

Възкресна полунощница.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресният се изпява два пъти. Седални възкресни. *Ангелский собор*, ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен, на празника: *Премудрости пречистая* и на св. Екатерина. След трета песен кондак и икос на мъчениците. *Слава* — седален на св. Екатерина: *Жениха Твоего Христе возлюбиши. И нине* — на празника: *Давиде предиди в храм Божий.* След шеста песен възкресен кондак и икос. „*Месяца тогожде в двадесят и четвертий ден памят празднуем святия великомученици Екатерини и святаго великомученика Меркурия; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Христос раждается.* Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — на св. Екатерина, *И нине* — на празника: *Ангелстии чини.* На *Хвалите* — 4 възкресни стихири и 4 на св. Екатерина, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Дивен Бог во святих Своих Бог Израилев;* 2. *В церквах благословите Бога Господа от источник Израилевих. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на празника, на св. Екатерина, на храмовия светия. Кондак: *Пречистий храм Спасов.* Апостол на св. Екатерина (стр. 418). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес, Аллилуиа.*

25 НОЕМВРИ — СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ И ОТДАНИЕ НА ПРАЗНИКА ВЪВЕДЕНИЕ БОГОРОДИЧНО

Службата за този празник е дадена в книгата за св. Седмочисленици, стр. 168—196.

На вечернята, след *Блажен муж*, на *Господи воззвах* се пеят 4 стихири на празника и 4 на св. Климента. *Слава* на светията. *И нине* — на празника. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (стр. 17—19). Стиховните на празника, *Слава* — на светията, *И нине* — на празника. Отпустителни тропари: на св. Климента и на празника (два пъти, без *Слава, И нине*).

На полунощницата. Лития на светията, тропар на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални на светията, *Слава, И нине* — на празника. Полиелей и величание на св. Климента (К., стр. 90). Седални след полиелея — също на светеца. *От юности моея.* Прокимен: *Честна пред Господем смерт преподобних Его.* Утрено евангелие на светията. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами святителя, И нине: Молитвами Богородици.* Стих *Помилуй мя Боже* и самогласната стихира на светията. Канони: на празника и на св. Климента — вторият. След трета песен кондак на светията, *Слава* — седален; *И нине* — на празника. След шеста песен кондак и икос на празника. „*Месяца тогожде в двадесят и пятий ден Отдание праздника Введения в храм Пресвятия Владичици нашея Богородици и приснодеви Марии и памят иже во святих отца нашего и священомученика Климента, папи Римскаго, Петра Александрийскаго и иже во святих отца нашего и равноапостолнаго Климента, Архиепископа Ох-*

ридскаго, просветителя Болгарскаго, чудотворца; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин". Катавасии: *Христос раждается*. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на празника. Светилни: на светията, *Слава, И нине* — на празника. На *Хвалите:* 4 стихири на празника и 4 на светията, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Священици Твои Господи облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуются*, 2. *Уста праведнаго поучатся премудрости и язик его возглаголет суд. Слава* — на светията, *И нине* — на празника. Велико славословие. Тропар на светията.

На св. литургия. Антифоните на празника. След входа тропари: на празника, на светията, на храмовия светия. Кондак на празника: *Пречистий храм Спасов*. Апостол (стр. 419) и евангелие на светията. Вместо *Достойно ест* се пее задостойник: *Ангели вхождение пречистия видевше. . . Яко одушевленному Божию кивоту*. Причастен: *Чашу спасения. Видехом свет истинний*.

КОГАТО 25 НОЕМВРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на празника и 3 на св. Климента. *Слава* — на празника, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 17—19). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — на св. Климента, *И нине* — на празника. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на св. Климента, *И нине* — на празника.

Възкресна полунощница.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Седални възкресни. Полиелей и величание на св. Климента (К., стр. 90). Следва *Благословен еси Господи, Ангелский собор*, ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен, на празника (писан на самия празник, от книгата за св. Седмочисленици — стр. 178) и на св. Климента — вторият от книгата. След трета песен кондак и икос на св. Климента, *Слава* — седален също на св. Климента, *И нине* —

на празника. След шеста песен възкресен кондак и икос. „*Месяца тогожде в двадесят и пятий ден Отдание праздника Введения в храм Пресвятия Владичици нашея Богородици и Приснодеви Марии и памят иже во святих отца нашего и священомученика Климента, папи Римскаго, Петра Александрийскаго и иже во святих отца нашего и равноапостолнаго Климента, Архиепископа Охридскаго, просветителя Болгарскаго, чудотворца; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Христос раждается*. Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую*. Светилни: възкресен, *Слава* — на св. Климента, *И нине* — на празника. На *Хвалите* — 4 възкресни стихири и 4 на св. Климента, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Священици Твои, Господи, облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуются*, 2. *Уста праведнаго поучатся премудрости и язик его возглаголет суд. Слава* — на св. Климента, *И нине* — на празника: *Днес в храм приводится*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Антифоните на празника. Втория: *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* След входа: *Приидите поклонимся. . . Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* Тропари: възкресен, на св. Климента и на храмовия светия. Кондак: *Пречистий храм Спасов*. Апостол на св. Климента (стр. 419). Евангелие — на неделята. Задостойник на празника: *Ангели вхождение пречистия видевше. . . Яко одушевленному Божию кивоту*. Причастен: *Чашу спасения. Видехом свет истинний*.

27 НОЕМВРИ — СВ. ВЕЛИКОМЪЧЕНИК ЯКОВ ПЕРСКИ. ПРЕПОДОБНИ ТЕОДОСИЙ ТЪРНОВСКИ

Последованието на св. преподобни Теодосия се извършва според издадената от Св. Синод книга. Службата е празнична (полиелейна).

КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. След предначинателния псалом се чете цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят

6 възкресни стихири и 4 на преподобния. *Слава* — на преподобния, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 15—16). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — на преподобния. *И нине* — Богородичен възкресен на стиховните по гласа на Славата. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине* — Богородичен възкресен.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Седални възкресни, *Благословен еси Господи, Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на преподобния. След трета песен кондак на преподобния, *Слава* — седален на преподобния. *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в двадесят и седмий ден памят празднуем святаго великомученика Иакова персянина и преподобнаго отца нашего Паладиа и преподобнаго отца нашего Теодосиа Терновскаго; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Христос раждается*. Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую*. *Свят Господ Бог наш*. Светилни: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине* — Богородичен възкресен. Хвалитни стихири: 4 възкресни и 4 на преподобния, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Честна пред Господем смерт преподобних Его;* 2. *Блажен муж бояйся Господа, в заповедах Его восхощет зело. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на преподобния, на храмовия светия. Кондак: *Дева днес превечное Слово* (Ч. 232). Апостол на преподобния (стр. 361). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес, аллилуиа*.

30 НОЕМВРИ — СВ. АПОСТОЛ АНДРЕЙ ПЪРВОЗВАННИЙ

Службата е изцяло според минея.

На вечернята. След *Блажен муж*, на *Господи воззвах* се пеят трите стихири на 6. *Слава: Риб ловитву оста-*

вив, И нине: Исаие ликуй Слово. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (стр. 73—76). След стиховните *Слава: Скровника Петрова, И нине: Иосифе рци нам.* Отпустителни тропари: на апостола (Ч. 230), *Слава, И нине: Еже от века утаенное.*

На полунощницата — литийните стихири и тропара на апостола.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на апостола два пъти, *Слава, И нине: Еже от века утаенное.* След седалните, полиелей и величание (стр. 83). Седалния след полиелея. *От юности моея.* Прокимен: *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их.* След утреното евангелие се чете 50 псалом. *Слава: Молитвами апостола, И нине: Молитвами Богородици* и след стиха *Помилуй мя Боже* — самогласната стихира: *Первозванний ученик* (първата литийна стихира). Канони: Богородичния и първия на апостола (все от минея). След трета песен — седалния на апостола и Богородичен. След шеста песен кондак и икос. „*Месяца тогожде в тридесятий ден памят празднуем святаго и всехвалнаго апостола Андреа первозваннаго; того молитвами, Христе Боже наш, помилуй нас, Амин*". Катавасии: *Христос раждается.* Пее се *Честнейшую.* Светилни: втория — *Петрова скровника, Слава, И нине: Бога Егоже родила еси.* На *Хвалите:* 4 стихири, *Слава: Проповедника вери, И нине: Восприими, Витлееме.* Велико славословие. Тропар на апостола.

На св. литургия. Делнични антифони. След малкия вход тропари: на апостола, на храма и кондак: *Дева днес превечное Слово.* Апостол (стр. 421) и евангелие — на ап. Андрей. Причастен: *Во всю землю изиде вещание их. . . Видехом свет истинний* и отпуст.

КОГАТО 30 НОЕМВРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. След катизмата, на *Господи возвах* се пеят 6 възкресни стиихири и 4 на апостола. *Слава* — на апостола: *Риб ловитву оставив. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 73—76). На стиховните —

възкресните стихири. *Слава* на апостола: *Скровника Петрова. И нине: Иосифе рци нам.* Тропари: възкресен, *Слава* — на апостола, *И нине: Еже от века утаенное.*

На полунощницата, след троичния канон се пеят литийните стихири на апостола. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на апостола.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Двата възкресни седални, *Слава* — на апостола, *И нине* — Богородичен. Вторите седални — по същия начин. Полиелей и величание на апостола (К., стр. 83). *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и първия на апостола от минея. След трета песен възкресен кондак. След шеста песен кондак и икос на апостола. „*Месяца тогожде в тридесятий ден памят празднуем святаго и всехвалнаго апостола Андреа первозваннаго; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Христос раждается.* Утрено възкресно евангелие. Пее се *Честнейшую. Свят Господ Бог наш.* Светилни: възкресен, *Слава* — на апостола, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите* се пеят: 4 възкресни стихири и 4 на апостола, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их;* 2. *Небеса поведают славу Божию, творение же руку Его возвещает тверд. Слава* — на апостола: *Проповедника вери. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на апостола, на храмовия светия. Кондак: *Дева днес превечное Слово.* Апостол стр. 421) и евангелие на св. ап. Андрей. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

ДЕКЕМВРИ

4 ДЕКЕМВРИ — СВ. ВЕЛИКОМЪЧЕНИЦА ВАРВАРА И ПРЕПОДОБНИ ИОАН ДАМАСКИН

Службата се извършва от минея.

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят: 3 стихири на св. Варвара и 3 на преподобни Дамаскин. *Слава* на светицата: *Отечество, род. . .*, *И нине: Кто тебе не ублажит.* Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня. Стиховните стихири от октоиха, *Слава: Преподобне отче. . .*, *И нине: Богородице Ти еси лоза истинная. . . с преподобним Иоанном, помиловатися душам нашим.* Тропари: На св. Варвара, *Слава* — на преподобния, *И нине: Иже нас ради.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални от октоиха. Каноните: на светицата и на преподобния. След трета песен се прочита всичко, писано след тази песен, без Кръстобогородичния. След шеста песен — кондак и икос. „*Месяца тогожде в четвертий ден памят празднуем святия великомученици Варвари и преподобнаго отца нашего Иоанна Дамаскина; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Христос раждается.* Пее се *Честнейшую.* Светилните от минея. На *Хвалите:* 4 самогласни стихири на светицата. *Слава: Страдалческим шествоваше путем. И нине* — Богородичен: *Богородице Ти еси лоза истинная.* Велико славословие. Тропар на св. Варвара.

На св. литургия. Делнични антифони. След малкия вход тропари: на св. Варвара (Ч. 230), на преподобни И. Дамаскин, на храмовия светия и кондак: *Дева днес пречестное Слово* (Ч. 232). Апостол — стр. 422. Причастен: *В памят вечную.*

КОГАТО 4. XII. СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, последованието е следното:

На вечернята. След катизмата, на *Господи возвах* се пеят: 4 възкресни стихири, 3 на светицата и 3 на преподобни И. Дамаскин. *Слава* — на св. Варвара, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*. Възкресните стиховни стихири. *Слава* на преподобния: *Преподобне отче. И нине: Творец и избавител мой.* Отпустителни тропари: възкресен, на св. Варвара, *Слава* — на преподобния, *И нине: Иже нас ради.*

Възкресна полунощница.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални възкресни. *Благословен еси Господи.* Ипакои, степенни и прокимен — също възкресни. Канони: възкресен, на св. Варвара и на преподобния. След трета песен кондак на св. Варвара, *Слава* — седален на преподобния: *Труба благогласна освящена. И нине* — Богородичен: *Божественная скиния била еси Слова.* След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в четвертий ден памят празднуем святия великомученици Варвари и преподобнаго отца нашего Иоанна Дамаскина; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Христос раждается.* Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, на св. Варвара, *Слава* — на преподобния, *И нине* — Богородичен възкресен. На *Хвалите* — 4 възкресни стихири и 4 на светицата, със следните припеви на седмата и осмата стихири: 1. *Дивен Бог во святих Своих, Бог Израилев;* 2. *В церквах благословите Бога Господа от источник Израилевих. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на св. Варвара, на преподобни И. Дамаскин, на храмовия светия. Кондак: *Дева днес превечное Слово.* Апостол — на светицата (стр. 422), евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа.*

5 ДЕКЕМВРИ — ПРЕПОДОБНИ САВА ОСВЯЩЕНИ

Службата е полиелейна — изцяло според минея.

На вечернята. След *Блажен муж*, на *Господи воззвах* се пеят трите стихири от минея на 6. *Слава: Еже по образу соблюд. И нине: Кто тебе не ублажит.* Вход, *Свете тихий*, прокимен и паримии (стр. 77). Стиховните от минея. *Слава: Монахов множества. И нине: Владичице, приими молитви рабов твоих.* Тропари: на преподобния, *Слава, И нине: Иже нас ради.*

Празнична полунощница, с литии и тропар на преподобния.

На утренята, на *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като тропара на преподобния се изпява два пъти. Седалните според минея. Полиелей и величание (К., стр. 91). Седален след полиелея. *От юности моея.* Прокимен: *Честна пред Господем смерт преподобних Его.* Утрено евангелие на преподобния. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами преподобнаго, И нине: Молитвами Богородици.* Стих *Помилуй мя Боже* и самогласната стихира: *Преподобне отче.* Канони: Богородичния *Воду прошед* и на преподобния. След кондака и икоса: „*Месяца тогожде в пятий ден памят празднуем преподобнаго и богоноснаго отца нашего Савви освященнаго; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Христос раждается. Честнейшую.* Светилни от минея. Хвалитните стихири също според минея. *Слава: Преподобне отче. . . , И нине: Богородице Ти еси лоза истинная. . .* Велико славословие. Тропар на преподобния.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на преподобния, на храмовия светия. Кондак: *Дева днес превечное Слово.* Апостол (стр. 423) и евангелие на преподобния. Причастен: *В памят вечную.*

КОГАТО 5 ДЕКЕМВРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на преподобния. *Сла-*

ва — на преподобния, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен и паримии (стр. 77). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на преподобния, *И нине* — *Безневестная Дево*. Тропари: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине: Иже нас ради рождейся*.

На полунощницата, след троичния канон — литийните стихири на преподобния. *Достойно ест яко воистину славити Тя*. Тропар на преподобния.

На утренята. На *Бог Господ:* възкресния тропар два пъти, *Слава* — на преподобния, *И нине: Иже нас ради*. Седални възкресни. *Благословен еси Господи: Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и на преподобния. След трета песен — седален на преподобния. *Слава* — също. *И нине* — Богородичен. След шеста песен — кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в пятий ден памят празднуем преподобнаго и богоноснаго отца нашего Савви освященнаго; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Христос раждается*. Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую*. Светилни: възкресен. *Слава* — на преподобния, *И нине* — Богородичен възкресен. Хвалитни стихири: 4 възкресни и 4 на преподобния, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Честна пред Господем смерт преподобних Его;* 2. *Блажен муж бояйся Господа, в заповедех Его восхощет зело. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на преподобния, на храмовия светия и кондак: *Дева днес превечное Слово*. Апостол на преподобния (стр. 423). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес*.

6 ДЕКЕМВРИ — СВ. НИКОЛАЙ МИРЛИКИЙСКИ

Службата се извършва според минея.

На вечернята. След *Блажен муж*, на *Господи воззвах* се пеят само първите четири стихири — на 6. *Слава:*

Святителей удобрение. И нине: Вертепе благоукрасися. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (стр. 79). След стиховните — *Слава: Человече Божий, И нине: Безневестная Дево откуду пришла еси.* Тропар: *Правило вери, Слава, И нине: Еже от века утаенное.*

На полунощницата — лития и тропар на светията.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на светията два пъти, *Слава, И нине* — Богородичен възкресен. Седалните от минея. Полиелей и величание (стр. 90). Седални след полиелея. *От юности моея.* Прокимен: *Честна пред Господем смерт преподобних Его.* Утрено евангелие. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами святителя, И нине: Молитвами Богородици.* Стих: *Помилуй мя Боже* и самогласната стихира: *Наследниче Божий.* Канони: Богородичен и втория на светията (все от минея): *Недоуменним язиком и устнами.* След кондака и икоса: „*Месяца тогожде в шестий ден памят празднуем иже во святих отца нашего Николаа, архиепископа Мир-ликийских чудотворца; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас,* Амин". Катавасии: *Христос раждается.* Пее се *Честнейшую.* Светилните както са в минея. На *Хвалите* — стихирите от минея, *Слава: Вострубим трубою. И нине: Блажим Тя Богородице Дево. . .* Велико славословие. Тропар на светията.

На св. литургия. Делнични антифони. След малкия вход тропара на светителя (Ч. 212), на храмовия светия. Кондак: *Дева днес превечное Слово.* Апостол на светителя (стр. 424). Евангелие — също. Причастен: *В памят вечную.*

КОГАТО НИКУЛДЕН СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, последованието е следното:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и първите 4 стихири на светителя — на 6. *Слава* — на светителя, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 79). Възкресните

стиховни стихири. *Слава* на светителя: *Человече Божий. И нине: Безневестная Дево откуду пришла еси.* Тропари: възкресен, *Слава* — на светителя, *И нине: Еже от века утаенное.*

На полунощницата, след троичния канон се пеят литийните стихири на светителя. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на светителя.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Първите два седални възкресни. *Слава* — на светителя, *И нине* — Богородичен. Вторите седални по същия начин. Полиелей и величание на светителя (К. 90). *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и втория на светителя. След трета песен възкресен кондак, седален на светителя, *Слава, И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на светителя. „*Месяца тогожде в шестий ден памят празднуем иже во святих отца нашего Николаа Архиепископа Мир-ликийских чудотворца; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Христос раждается.* Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — на светителя: *Великаго архипастиря. И нине:* Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на светителя, със следните припеви на седмата и осмата стихири: 1. *Честна пред Господем смерт преподобних Его,* 2. *Священици Твои облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуются. Слава* на светителя: *Вострубим трубой песней. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на светителя, на храмовия светия, кондак: *Дева днес превечное Слово* (Ч. 232). Апостол — на светителя (стр. 424). Евангелие — неделно. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

9 ДЕКЕМВРИ — ЗАЧАТИЕ НА СВ. АНА — МАЙКА НА ПРЕСВЕТА БОГОРОДИЦА

Службата е според минея.

КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. След катизмата, на *Господи возвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на св. Ана. *Слава* от минея: *Недоведомое ангелом. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися.* Възкресни стиховни стихири, *Слава, И нине: Днес из корене Давидова.* Тропари: възкресен, *Слава, И нине* — на св. Ана.

На полунощницата, след троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на св. Ана.

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти, *Слава, И нине* — на св. Ана. Възкресни седални, *Слава, И нине* — от минея. Вторите седални — по същия начин. *Ангелский собор*; ипакои, степенни — възкресни. Канони: възкресен и първия на св. Ана. След трета песен седалните от минея. След шеста песен възкресен кондак и икос. „*Месяца тогожде в девятий ден зачатие святия Анни, егда зачат Пресвятую Богородицу; тоя молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Христос раждается.* Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава, И нине* — на св. Ана: *Свет рождшая.* На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на св. Ана, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Клятся Господ Давиду истинною и не отвержется ея;* 2. *От плода чрева твоего посажду на престоле твоем. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, на св. Ана (Ч. 235), на храмовия светия. Кондак: *Празднует днес вселенная.* Апостол — на св. Ана (стр. 425). Евангелие — на неделята. *Достойно ест.* Причастен: *Хвалите Господа с небес, Видехом свет истинний.*

НЕДЕЛЯ НА СВ. ПРАОТЦИ

Празнува се в неделния ден, който се падне от 11 до 17 декември.

Редът (освен за дните 12, 15 и 17 декември) е следният:

На вечернята, след катизмата, на *Господи возвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на св. праотци. *Слава: Иже прежде закона отци. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий* и прокимен *Господ воцарися*. Няма паримии. На стиховните — възкресните стихири. *Слава: Праотцев собор; И нине: Без семене от Божественнаго Духа*. Тропари: възкресен, *Слава* — на св. праотци (Ч. 231), *И нине: Вся паче смисла*.

На полунощницата, след троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя. . .* Тропар на праотците.

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти. *Слава* — на св. праотци, *И нине: Вся паче смисла*. Възкресни седални. *Ангелский собор;* ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и на св. праотци. След трета песен се чете ипакои и възкресния кондак, а след шеста песен — кондак и икос на св. праотци и веднага се казва: „*В тойже ден Неделя святих Праотец. Восприимите радост древнии праотци, зряще приближающася Христа Мессию, веселися Аврааме, яко прадед Христов явился еси. Молитвами святих праотец, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Христос раждается*. Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую*. Светилни: възкресен, *Слава* — на св. праотци: *Адама возхвалим, И нине* — Богородичен: *Солнце великое*. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на св. праотци, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Благословен еси Господи, Боже отец наших и хвално и прославлено имя Твое во веки;* 2. *Яко праведен еси о всех, яже сотворил еси нам. Слава: Приидите вси верно торжествуим. И нине: Преблагословена еси*. Славословие велико. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на св. праотци (Ч. 231), на

храмовия светия. Кондак: *Дева днес превечное Слово*. Апостол — на св. праотци (стр. 426). Евангелие — на неделята на св. праотци. Нататък следва редът на обикновена неделя.

12 ДЕКЕМВРИ — СВ. СПИРИДОН ЧУДОТВОРЕЦ

Службата е според минея.

В места, **КЪДЕТО СЕ ПРАЗНУВА ПАМЕТТА НА СВ. СПИРИДОНА, МОЖЕ ДА СЕ ИЗВЪРШИ ПРАЗНИЧНА СЛУЖБА,** по следния ред:

На вечернята. След *Блажен муж*, на *Господи воззвах* се пеят трите стихири на 6. *Слава: Преподобне отче блаженне Спиридоне. И нине: Вертепе благоукрасися* (писана на 6 декември — Богородичен на *Господи воззвах*). Стиховните — от октоиха, *Слава: Святителей божественний сосуд. И нине: О чудесе новаго*. Отпустителни тропари: втория на св. Спиридона: *Собора перваго* (Ч. 231), *Слава, И нине: Гавриилу вещавшу*.

Полунощница всекидневна, с тропар на светителя.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на св. Спиридона два пъти, *Слава, И нине: Гавриилу вещавшу*. Седални от октоиха. *От юности моея*. Прокимен: *Священици Твои Господи облекутся правдою*. . . Утрено евангелие — на светителя (от 13 ноември на утренята). Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами святителя. И нине: Молитвами Богородици*. Стих *Помилуй мя Боже* и самогласната стихира на 6 глас (пс. мин., стр. 546): „*Отцев украшение и верх, Спиридоне мудре, чудес твоих светлостию конци вселенния просвещаяй и Ариева беснования истребител явився. Спаса моли спастися душам нашим*“. Канони: Богородичния *Воду прошед* и на св. Спиридона. След трета песен седалния на светителя. След шеста песен кондак и икос. „*Месяца тогожде в дванадесятий ден памят празднуем преподобнаго и богоноснаго отца нашего Спиридона чудотворца, епископа Тримитунтскаго; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Христос раждается. Чест-*

нейшую. Светилни на светителя. *Слава, И нине* — Богородичен. На *Хвалите* — стихирите на *Господи воззвах* от вечернята — на 4. *Слава: Преподобне отче, святителю прехвалне* (от стиховните — на утренята). *И нине: От всех бед раби Твоя*. Велико славословие. Тропар на св. Спиридона.

На св. литургия. Всекидневни антифони. След входа тропари: на св. Спиридона, на храмовия светия и кондак: *Дева днес превечное Слово*. Апостол (стр. 427) и евангелие на светителя. *Достойно ест*. Причастен: *В памят вечную. Видехом свет истинний*.

КОГАТО 12 ДЕКЕМВРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ — НА СВ. ПРАОТЦИ, последованието е следното:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят: 4 възкресни стихири, 3 на св. праотци и 3 на св. Спиридона. *Слава* — на св. праотци: *Иже прежде закона. И нине:* първия Богородичен на владеещия глас. След входа няма паримии. Възкресните стиховни стихири. *Слава: Святителей божественний сосуд. И нине: Праотцев собор*. Тропари: възкресен, на св. Спиридона, *Слава* — на св. праотци, *И нине: Вся паче смисла*.

На полунощницата, след троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя*. Тропар на св. праотци.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Възкресни седални. *Благословен еси Господи, Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони три: възкресен, на св. праотци и на св. Спиридона. След трета песен ипакои и кондак възкресни, *Слава, И нине* — седалния на св. Спиридона. След шеста песен кондак и икос на св. праотци. Следва: „*Месяца тогожде в дванадесятий ден памят празднуем преподобнаго и богоноснаго отца нашего Спиридона Чудотворца, епископа Тримитунтскаго. В тойже ден Неделя святих Праотец. Восприимите радост древнии праотци, зряще приближающася Христа Мессию, веселися Аврааме, яко прадед Христов явился еси; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Христос раждается*. Възкресно

утрено евангелие. *Честнейшую*. Светилни: възкресен, на св. праотци, *Слава* — на св. Спиридона, *И нине* — Богородичен. Хвалитни стихири: възкресни — 2, на св. праотци — 3 и на св. Спиридона — 3, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Честна пред Господем смерт преподобних Его;* 2. *Священици Твои облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуются* (стихирите за св. Спиридона се вземат от вечернята — на *Господи воззвах*). *Слава* — на св. праотци, *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, на св. праотци, на св. Спиридона (Ч. 231), на храмовия светия. Кондак: *Дева днес, превечное Слово*. Апостол на св. Спиридона (стр. 427). Евангелие — на св. праотци. Причастен: *Хвалите Господа с небес. Видехом свет истинний*.

15 ДЕКЕМВРИ — СВ. СВЕЩЕНОМЪЧЕНИК ЕЛЕВТЕРИЙ

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят първите три стихири — на 6. *Слава: Богоносе Елевтерие* (взема се от 20. XII. на св. Игнатия, като се заменя името на светителя). *И нине: Вертепе благоукрасися* (от 6. XII. — на св. Николая). Вход, *Свете тихий* и прокимен. На стиховните — от октоиха. *Слава: О твердия и адамантския твоея души* (от 20. XII., като се заменя името на светителя). *И нине: Владичице приими. . .* Отпустителен тропар — на св. Елевтерия, *Слава, И нине: Еже от века утаенное*.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални от октоиха. Канон — първия от минея. След трета песен седалния на свещеномъченика, а след шестата песен кондак и икос също на св. Елевтерия. „*Месяца тогожде в пятнадесятий ден памят празднуем святаго священомученика Елевтерия и преподобнаго отца нашего Павла, иже в Латре; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Христос раждается*. Светилни: от минея: *Давидски процвел еси, Слава, И нине* — Богородичен. *Тебе слава подобает*. Стиховни от октоиха и завършек на обикновена утреня.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на св. Елевтерия, на храмовия светия и кондак: *Дева днес превечное Слово.* Апостол (стр. 428) и евангелие на свещеномъченика Елевтерия. Причастен: *В памят вечную. Видехом свет истинний.*

КОГАТО 15. XII. СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ — НА СВ. ПРАОТЦИ, редът е следният:

На вечернята. След катизмата, на *Господи возвах* се пеят: 4 възкресни стихири, 3 на св. праотци и 3 на свещеномъченика. *Слава* на св. праотци: *Иже прежде закона. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. След входа няма паримии. На стиховните — възкресните стихири. *Слава: О твердия и адамантския твоея души* (от 20. XII., като се заменя името на светителя). *И нине: Праотцев собор.* Тропари: възкресен, на св. Елевтерия, *Слава* — на св. праотци, *И нине: Вся паче смисла.*

На полунощницата, след троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на св. праотци.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Възкресни седални. *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен, на св. праотци и на свещеномъченика. След трета песен ипакои и кондак възкресни. След шеста песен кондак и икос на св. праотци. Следва: „*Месяца тогожде в пятнадесятий ден памят празднуем святаго священомученика Елевтерия и преподобнаго отца нашего Павла, иже в Латре. В тойже ден Неделя святих Праотец. Восприимите радост древния праотци, зряще приближающася Христа Мессию, веселися Аврааме, яко прадед Христов явился еси; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Христос раждается.* Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, на св. праотци. *Слава* на св. Елевтерия, *И нине* — Богородичен от минея. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на св. праотци със следните припеви на последните две стихири: 1. *Благословен еси Господи, Боже отец наших и хвално и прославлено имя Твое во веки;* 2. *Яко праведен еси*

о всех, яже сотворил еси нам. Слава: Приидите вси верно торжествуим (на св. праотци). *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, на св. праотци, на св. Елевтерия, на храмовия светия. Кондак: *Дева днес превечное Слово.* Апостол на св. Елевтерия (стр. 428). Евангелие — на св. праотци. Причастен: *Хвалите Господа с небес. Видехом свет истинний.*

17 ДЕКЕМВРИ — СВ. ПРОРОК ДАНИИЛ И СВ. ТРИ ОТРОЦИ: АНАНИЯ, АЗАРИЯ И МИСАИЛ

Службата е според минея.

КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА СВ. ПРАОТЦИ, извършва се възкресна служба, заедно с тази на св. праотци, както е дадена за Неделя на св. праотци (11 декември), като **на вечернята** отпустителните тропари се изпяват така: възкресен, тропара за 17. XII.: *Велия вери исправления,* на св. праотци и Богородичен.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропарите се подреждат така: възкресен, на св. праотци, *Велия вери исправления* (Ч. 232), на храмовия светия и кондак: *Дева днес превечное Слово.*

В такъв случай (когато се падне в неделя) последованието на пророк Даниил и трите отроци се пее на повечерието.

НЕДЕЛЯ ПРЕД РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО

празнува се в неделния ден, който се падне от 18 до 24 декември.

1.КОГАТО ТАЗИ НЕДЕЛЯ СЕ ПАДНЕ НА 18 ИЛИ 19 ДЕКЕМВРИ, възкресната служба се извършва заедно с тази **на св. отци** по следния ред.

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на св. отци. *Слава:*

Даниил муж желаний. И нине — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен и паримии (стр. 47—48). На стиховните — възкресните стихири. *Слава: Радуйтеся пророци честнии. И нине: О чудесе новаго.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на св. отци: *Велия вери исправления, И нине: Вся паче смисла.*

На полунощницата, след троичния канон, *Слава: Лучами облиставшеся* (на литията в минея — за св. отци), *И нине: Благоукрасися Витлееме. Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на св. отци.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: два пъти възкресния, *Слава — Велия вери исправления, И нине: Вся паче смисла.* Възкресни седални. *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: не се чете възкресен канон от октоиха, а вместо него се чете канона *Волною морскою*[1], с припев на първия и втория тропари: *Слава Господи святому воскресению Твоему*, а на другите тропари: *Святии отци молите Бога о нас.* След трета песен — ипакои и възкресен кондак. След шеста песен кондак: *Рукописаннаго образа* и следващия икос: *Простри твою руку. . . „В тойже ден, в Неделю пред Рождеством Христовим, памят совершати повелеся нам от святих и Богоносних отец, всех иже от века Богу благоугодивших Праведних отцев, от Адама даже до Иосифа Обручника Пресвятия Богородици по родословию, якоже евангелист Матей повествователно изчислил ест, такожде и Пророков и Пророчиц; тех молитвами, Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: *Христос раждается.* Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* на отците: *Патриархов избранний, И нине: Агница нескверная.* На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на св. отци, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Благословен еси Господи, Боже отец наших, и хвално и прославлено имя Твое во веки;* 2. *Яко праведен еси о всех, яже сотворил еси нам. Слава: Законних ученій. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

---

[1] **Канонът *Волною морскою* се намира в минея на 24. XII., след вечернята — на повечерието.**

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, *Велия вери исправления*, и на храмовия светия. Кондак: *Дева днес превечное Слово*. Апостол (стр. 431) и евангелие — на Неделята пред Рождество Христово.

*

ДНИТЕ ОТ 20 ДО 24 ДЕКЕМВРИ ВКЛ. СА ПРЕДПРАЗНЕНСТВО НА РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО И СЛУЖБАТА В ТИЯ ДНИ Е САМО ОТ МИНЕЯ.

1. КОГАТО 20 ДЕКЕМВРИ — СВЕЩЕНОМЪЧЕНИК ИГНАТИЙ БОГОНОСЕЦ, се случи В НЕДЕЛЯ, службата на СВ. ИГНАТИЯ се пренася в събота (предния ден) и се извършва по следния ред:

На вечернята, в петък вечер, на *Господи воззвах* се пеят 3 стихири на св. Игнатия и 3 на св. Бонифация. *Слава: Богоносе Игнатие. И нине: Цар небесний.* Стиховните от октоиха. *Слава: О твердия и адамантския твоея души. И нине: Воистину паче ума* (от Богородичните в края на минея, които се пеят, когато има *Слава* на светията). Отпустителни тропари: *Апостоли, мученици и пророци* (Ч. 213), *И нравом причастник, Слава: Мученик Твой, Господи, Бонифаций, И нине: Еже от века утаенное.*

На утренята, в събота, на *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални от октоиха. Канони: един от октоиха, на св. Игнатия (от 20. XII.) и на св. Бонифация (от 19. XII.). След трета песен кондака на св. Бонифация. След шеста песен кондак и икос на св. Игнатия. „*Месяца тогожде в девятнадесятий ден памят празднуем святаго мученика Бонифация; в сий ден и памят святаго священомученика Игнатия Богоносца; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. „*Хвалим благословим. . .*“ и ирмоса на осма песен от последния канон (на св. Бонифация): *Избавителю всех всесилне.* Пее се *Честнейшую.* Светилни: на св. Игнатия, *Слава, И нине:* „*Марие чистейшая,*

златая Кадилнице, невместимаго Божества приятелище бившая, в немже Отец благоволи, Син же вселися, и Дух Святий осенив тя отроковице, показа Богородицу". Хвалитни и стиховни — от октоиха. *Слава* на св. Игнатия: *Столп одушевлен, И нине: Воистину паче ума* (гл. в края на минея, отдел Богородични, когато има Слава. . . на I глас за петък вечер).

На св. литургия. Всекидневните антифони. След входа тропари: *Апостоли, мученици и пророци* (Ч. 213), *И нравом причастник, Мученик Твой Господи Бонифаций*, на храмовия светия. Кондак: *Яко начатки естества* (Ч. 213). Апостол и евангелие — на съботата пред Рождество Христово. Причастен — на деня.

2. КОГАТО НЕДЕЛЯ ПРЕД РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО се случи на 20, 21, 22 и 23 декември, редът е следният:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на предпразненството: *Незаходимое солнце*, и 3 на св. отци. *Слава: Даниил муж желаний. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. След входа — паримии (стр. 47—48). На стиховните — възкресните стихири. *Слава: Радуйтеся пророци честнии. И нине: Се время приближися.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава: Велия вери исправления, И нине: Готовися Витлееме* (Ч. 232).

На полунощницата, след троичния канон се пее *Слава: Лучами облиставшеся, И нине: Благоукрасися Витлееме; Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар: *Готовися Витлееме.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Седалните от октоиха. *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: *Волною морскою*[1], с припев: *Слава Господи святому воскресению Твоему*, и канона, писан непосредствено след него — на

[1] **Канонът *Волною морскою* се намира на 24. XII., след вечернята — на повечерието.**

св. отци, с припев: *Святии отци молите Бога о нас.* След трета песен — ипакои и възкресен кондак. След шеста песен кондак: *Веселися Витлееме,* икос: *Твоего рождества Дево.* Веднага се казва: „*В тойже ден, в Неделю пред Рождеством Христовим, памят совершаем повелеся нам от святих и Богоносних отец, всех иже от века Богу благоугодивших праведних отцев, от Адама даже до Иосифа Обручника Пресвятия Богородици по родословию, якоже евангелист Матей повествователно изчислил ест, такожде и Пророков и Пророчиц; тех молитвами, Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Христос раждается.* Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — на отците, *И нине* — на предпразненството. На *Хвалите* се пеят 4 възкресни стихири и 4 на отците, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Благословен еси, Господи, Боже отец наших, и хвално и прославлено имя Твое во веки;* 2. *Яко праведен еси о всех, яже сотворил еси нам. Слава: Законних учений сословие. . . И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на предпразненството (Ч. 232), *Велия вери исправления,* на храмовия светия. Кондак: *Дева днес превечное Слово.* Апостол (стр. 431) и евангелие на Неделя пред Рождество Христово.

23 ДЕКЕМВРИ — СВ. 10 МЪЧЕНИЦИ В КРИТ. ПРЕПОДОБНИ НАУМ ОХРИДСКИ

Службата на преподобни Наум, заедно с тази на предпразненството се съдържа в издадената от Св. Синод книга **«Служба на св. Седмочисленици»**, стр. 202—229.

Това последование се извършва в който и ден да се случи паметта на св. Наума, освен неделя.

КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, службата на св. преподобни Наум се изпуща.

КОГАТО СЕ СЛУЧИ В ПЕТЪК, когато тоя ден се четат царските часове, след празничната утреня се четат царските часове и се прави отпуст.

3. КОГАТО НЕДЕЛЯ ПРЕД РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО се случи на 24 декември.

На вечерната[1], след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 стихири на отците и 4 на предпразненството: *Предпразднуим людие* (писани на 20 декември). *Слава: Даниил муж желаний. И нине: Вертепе благоукрасися.* След входа, *Свете тихий*, прокимен и паримии на отците (стр. 47—48). На стиховните — стихирите на предпразненството: *Доме Ефратов* (писани на службата на Неделя на св. отци, със съответните си припеви). *Слава: Радуйтеся пророци честнии. И нине: Се время приближися.* Отпустителни тропари: *Велия вери исправления, Слава, И нине: Написовашеся иногда* (писан на 24 декември).

На полунощницата, вместо троичния канон се пее канона: *Волною морскою* (писан на 24. XII. на повечерието). Тропар: *Написовашеся иногда.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: възкресния два пъти, *Слава: Велия вери исправления, И нине: Написовашеся иногда.* Седални: два възкресни, *Слава, И нине: Пророческая речения.* Пак два възкресни седални, *Слава, И нине: Свирелей пастирских* (от 24 декември). (*Благословен еси Господи и Ангелский собор* **не се пее**). Веднага ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: *Волною морскою*, като на първите два тропара се казва припев: *Слава Господи святому воскресению Твоему*, а на останалите: *Святии отци, молите Бога о нас;* втория канон е на предпразненството: *Христос плотию младенствовавшаго*, с припев: *Слава Тебе Боже наш, слава Тебе* (и двата канона са писани на Неделята на св. отци). След трета песен ипакои: *Ангел отроков ороси пещ.* След шеста песен кондак: *Рукописаннаго образа.* Икос: *Простри твою руку* (писани в Неделя на св. отци). След това: „*В тойже ден, в Неделю пред Рождеством Христовим, памят совершаем повелеся нам от святих и Богоносних отец, всех иже от века Богу благоугодивших Праведних отцев, от Адама даже до Иосифа Обручника Пресвятия Богородици по родословию, якоже еван-*

[1] **На тази вечерня не се пее нищо възкресно, а само службата на св. отци и на предпразненството.**

гелист Матей повествователно изчислил ест, такожде и Пророков и Пророчиц; тех молитвами, Боже, помилуй и спаси нас, Амин". Катавасии: *Христос раждается*. Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую* се пее. Светилни: възкресен, *Слава* — на св. отци: *От семене вводится Авраамля, И нине: Веселися Витлееме* (писани в Неделята на св. отци). На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на отците, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Благословен еси, Господи, Боже отец наших, и хвално и прославлено имя Твое во веки;* 2. *Яко праведен еси о всех, яже сотворил еси нам. Слава: Законних учений. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, на отците, на предпразненството: *Написовашеся иногда*, на храмовия светия. Кондак: *Дева днес превечное Слово.* Апостол и евангелие на Неделя пред Рождество Христово.

ПОСЛЕДОВАНИЕ НА ЦАРСКИТЕ ЧАСОВЕ В НАВЕЧЕРИЕТО НА РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО

Забележка. Ако Рождество Христово се случи в неделя или понеделник, царските часове се четат в петък преди празника, с отпуст, без вечерня и без Василиева св. литургия.

Ако Рождество Христово се случи в друг седмичен ден (т. е. във вторник, сряда, четвъртък, петък или събота), — тогава **царските часове се четат на предния ден (на 24 декември) по следния ред:**

След полунощницата и утренята (когато чредникът е извършил вече проскомидията), свещеникът отваря царските двери (които стоят отворени до края на часовете), взема св. евангелие и, предшествуван от свещоносец, го изнася и поставя на предварително приготвен аналой сред храма, и казва: *Благословен Бог наш, Царю небесний.* Четецът: *Трисвятое* и чете специалните псалми за **първи час.** Свещеникът кади св. олтар и целия храм. Също така кади и на третия, шестия и деветия час.

Тропар на часовете. Когато е на 24. XII.: *Написовашеся иногда*, а когато е на 22 и 23 декември — чете се тропара: *Готовися Витлееме* (има го и в часослова — стр. 232). След тропара и Богородичния се пеят положените стихири, без да се повтарят, и веднага се четат паримии (стр. 82), апостол и евангелие, и нататък според часослова.

Кондак на часовете: *Дева днес превечное Слово.* След *Боже ущедри ни* — веднага молитвата *Христе свете истинний* и започва непосредствено **третия час,** който се чете по същия начин.

Забележка. Ако служи дякон, на третия и шестия час той кади само св. евангелие и аналоя, св. икони и предстоятеля. На деветия час кади целия храм.

На деветия час, след като се изпеят двете стихири, пее се *Слава, И нине* на 6-и глас и певецът застава насред храма и чете велегласно, както се чете апостол: „*Днес раждается от Деви, рукою всю содержай твар*“ (това се повтаря три пъти) и продължава до края. След това тази стихира се изпява. Когато се прочете молитвата *Владико Господи Иисусе Христе Боже наш*, свещеникът внася св. евангелие в св. олтар. След молитвата прави обикновен отпуст и веднага започва:

Вечерня със св. Василиева литургия. След *Благословено царство* четецът: *Амин, Приидите поклонимся. . .* и предначинателния псалом. На *Господи воззвах* се пеят — на 6 — стихирите: *Приидите возрадуемся Господеви. Слава, И нине: Августу единоначалствующу.* Вход с евангелие. *Свете тихий* и веднага (без прокимен): *Премудрост, Бития чтение, Вонмем. . .* и паримиите (стр. 84—85). Те се четат по следния ред: след първата паримия от кн. Битие се изпява тропара: *Тайно родился еси в вертепе.* Четецът чете стиховете: *Основания его на горах святих. . .* и другите, а певецът изпява три пъти края на същия тропар: *И волхви Ти приведе. . .* Изпява се накрая пак целия тропар: *Тайно родился еси.* Чете се втора паримия от книгата на пророк Исаия. Пак се пее тропар: *Возсиял еси Христе от Деви. . .* със стиховете: *Господ воцарися* и пр. . . , като певецът пее края на тропара: *Волхви наставил еси. . .* — три пъти, и накрая пак целия тропар. След това се чете

третата паримия (последната). Малка ектения. Пее се *Святий Боже* и се чете апостол (стр. 438). Евангелието се чете от амвона. Нататък следва **св. Василиева литургия.** Причастен: *Хвалите Господа с небес.* Вместо *Видехом свет истинний*, се пее *Рождество Твое Христе Боже наш.*

Забележка I. Ако по благословна причина на тоя ден не се отслужи св. литургия, вечернята се чете по гореизложения ред до третата паримия включително. След това направо се четат апостол и евангелие. *Рцем вси. . .* и нататък следва великата вечерня според реда, изложен в минея, и завършва с празничния отпуст.

Забележка II. Когато царските часове се четат в петък на 22 декември или на 23 декември, и ако в този ден не се отслужва св. литургия, — то след отпуста на утренята свещеникът облича фелон, отваря царските двери, изнася св. евангелие, казва: *Благословен Бог наш* и царските часове се четат по същия начин, както е изложено по-горе. След молитвата на деветия час свещеникът прави отпуст и службата свършва.

Забележка III. На самия празник **Рождество Христово се отслужва св. Златоустова литургия,** а св. Василиева литургия се отслужва заедно с царските часове в навечерието на празника.

Ако обаче празникът се случи в неделя или понеделник, — тогава царските часове се четат в петък и след тях се прави отпуст, а св. Василиева литургия се отслужва на самия празник.

25 ДЕКЕМВРИ — РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО

Забележка. Когато празникът се случи във вторник, сряда, четвъртък, петък или събота, — **вечернята се извършва предния ден,** след **царските часове, като се съединява със св. Василиева литургия** и вечерта срещу самия празник не се отслужва вечерня.

Когато празникът се падне в неделя или понеделник, то царските часове се четат в петък и след тях се казва отпуст, а **вечернята** се **извършва вечерта срещу самия празник,** според чина, изложен в минея, както следва:

На вечернята. След предначинателния псалом се произнася ектения и направо: *Господи воззвах* (на II глас) и се пеят стихирите: *Приидите возрадуемся Господеви* — на 6. *Слава, И нине: Августу единоначалствующу.* Вход с евангелие, *Свете тихий* и прокимен.

Забележка за прокимена. Когато **Рождество Христово се падне в неделя,** то в събота вечерта прокименът е *Господ воцарися*, а в неделя вечерта — на вечернята срещу 26 декември **се пее великия прокимен:** *Кто Бог велий.*

Ако **Рождество Христово се падне в събота,** то в петък сутринта на вечернята, която се съединява със св. Василиева литургия, — след входа, се пее великия прокимен *Кто Бог велий* и след това се четат паримиите.

Когато Рождество Христово се падне в другите седмични дни, то срещу празника на вечернята не се пее прокимен, а **направо след** *Свете тихий* **се четат паримиите.**

Паримиите се четат по следния ред: След прочитане **първата паримия** от кн. Битие (П., стр. 84) се изпява тропара от минея: *Тайно родился еси в вертепе.* Четецът чете стиховете: *Основания его на горах святих. . .* и другите стихове, а певецът изпява три пъти края на същия тропар *„И волхви Ти приведе, верою покланяющияся Тебе, с нимиже помилуй нас“.* И накрая се изпява пак целия тропар: *Тайно родился еси в вертепе..* Чете се **втората паримия** от кн. на пророк Исаия (стр. 85). Пак се пее тропар: *Возсиял еси Христе от Деви;* четецът чете стиховете: *Господ воцарися. . .* и другите, а певецът изпява три пъти: *„Волсви наставил еси на поклонение Твое, с нимиже Тя величаем, Жизнодавче, слава Тебе“,* и накрая пак целия тропар. След това се чете **третата паримия,** след която направо се чете апостол и евангелие. Следва сугуба ектения, чете се *Сподоби Господи,* просителна ектения. Стиховните стихири според минея: *Велие и преславное чудо. . .* и следващите две. *Слава: Веселися Иерусалиме, И нине: В вертепе вселился еси.* Тропар *Рождество Твое Христе Боже наш* — три пъти, без *Слава, И нине.*

На полунощницата се пеят литиите и тропара на празника.

На утренята (извършва се от минея), на *Бог Господ* тропара се изпява три пъти, както на вечернята. След седалните се пее полиелей и величание (К., стр. 71). *От юности моея.* Прокимен: *Из чрева прежде денници родих Тя, клятся Господ и не раскается.* Следва чинът на утреното евангелие. *Слава. . . : Всяческая днес. . . И нине: Всяческая днес. . .* Самогласната стихира: *Слава в вишних Богу. . .* Четат се **двата канона** от минея. След третата песен — ипакои. След шестата песен — кондак и икос и се казва: „*Месяца тогожде в двадесят и пятий ден, Еже по плоти Рождество Господа и Бога и Спаса нашего Иисуса Христа; Бог ест рождшееся, Матер же Дева. Что болшее ино ново виде твар; Девица Мариа Бога роди в двадесят пятий. Тому слава и держава во веки веков, Амин*". Пеят се двойни катавасии: *Христос раждается. . .* и *Спасе люди.* Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от двата канона със съответните припеви. Светилния: *Посетил ни ест. . .* се пее три пъти. На *Хвалите* се пеят 4 самогласни стихири. *Слава: Егда время. . . И нине: Днес Христос* (пее се до „*ми же непрестанно вопием*" вкл.) и веднага се пее Велико славословие, което започва направо от: *Слава в вишних Богу. . .* След славословието — тропара на празника.

На св. литургия. (Св. Златоустова литургия; а когато Рождество Христово се случи в неделя или понеделник — св. Василиева литургия). Празнични антифони: първия — *Молитвами Богородици. . .*, втория — *Спаси ни, Сине Божий, рождейся от Деви, поющия Ти аллилуиа.* Трети антифон: *Рождество Твое Христе Боже наш.* **Входно:** *Из чрева прежде денници родих Тя, клятся Господ и не раскается, Ти иерей во век по чину Мелхиседекову, спаси ни, Сине Божий, рождейся от Деви, поющия Ти аллилуиа.* След входа: тропар *Рождество Твое Христе Боже наш* и кондака: *Дева днес пресущественнаго раждает. . .* Вместо *Святий Боже* се пее *Елици.* Задостйник: *Величай душе моя. . . Таинство странное.* Причастен: *Избавление посла Господ людем Своим, аллилуиа.* Вместо *Видехом свет истинний: Рождество Твое Христе Боже наш. . .* и отпуст.

26 ДЕКЕМВРИ — РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО. СЪБОР НА ПРЕСВЕТА БОГОРОДИЦА

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят стихирите *Приидите возрадуемся* — на 6. *Слава, И нине: Слава в вишних Богу.* Вход, *Свете тихий*, велик прокимен: *Кто Бог велий, яко Бог наш; Ти еси Бог, творяй чудеса* (освен в събота вечер, когато се пее *Господ воцарися*). На стиховните — стихирите: *Преславное таинство* и другите две. *Слава, И нине: В Витлеем стекошася пастирие.* Тропар: *Рождество Твое Христе Боже наш* (3).

Полунощницата се чете така: *Благословен Бог наш, Слава Тебе Боже наш, слава Тебе, Царю Небесний, Трисвятое, Господи помилуй* (12 пъти), *Приидите поклонимся*, 50 псалом, тропар: *Рождество Твое*, ектения: *Помолимся. . .* и отпуст.

На утренята. На *Бог Господ* — тропара както на вечернята. Седалните според минея. Веднага се чете 50 псалом. Канони — двата на празника (писани на 25 декември), без припеви. След трета песен — кондак: *Дева днес.* След шеста песен кондак: *Иже прежде денници*, икос: *Невозделанний грозд* (от минея за 26. XII.). Следва: „*Месяца тогожде в двадесят и шестий ден Собор Пресвятия Богородици и памят святаго священомученика Евтимия, епископа Сардийскаго, и святих и праведних Иосифа Обручника, Давида царя и Иакова, брата Божия; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Спасе люди чудодействуяй Владика.* Вместо *Честнейшую* се пее девета песен с припевите от втория канон. Светилен: *Посетил ни ест* (три пъти), без *Слава И нине.* На *Хвалите* — четиритех стихири, *Слава: Днес невидимое естество, И нине: Днес Христос в Витлееме.* Велико славословие. Тропар: *Рождество Твое.*

На св. литургия. Празднични антифони — както са на 25 декември. Входно, тропар и кондак — също както на 25. XII. Вместо *Святий Боже* се пее *Елици во Христа крестистеся.* Задостойник: *Величай душе моя. . . Любити убо нам.* Причастен: *Избавление посла Господ лю-*

дем Своим. Вместо *Видехом свет истинний: Рождество Твое Христе Боже наш.*

КОГАТО 26 ДЕКЕМВРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ СЛЕД РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО, последованието е следното:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на празника: *Приидите возрадуемся Господеви. . .* и 3 на светиите: *Богоотца вси возхвалим* (писани на Неделя след Рождество Христово). *Слава: Памят совершаем* (пак там), *И нине: Слава в вишних Богу* (от 25. XII.). Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися.* На стиховните — възкресните стихири. *Слава: Священних памят* (на Неделята след Рождество Христово), *И нине: В Витлеем стекошася пастирие* (от 26. XII.). Отпустителни тропари: възкресен, *Слава: Благовествуй Иосифе* (от Неделя след Рождество), *И нине: Рождество Твое Христе Боже наш.*

На полунощницата, след троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар: *Рождество Твое Христе Боже наш.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Седални възкресни. *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на светиите: *Елици рождественная сотворяем* (гл. Неделя след Рождество). След трета песен — възкресния кондак, *Слава* — седалния: *Иосифа праведнаго Деви Обручника; И нине: Лик пророческий.* След шеста песен — кондак: *Веселия днес Давид исполняется. . .* икос: *Неизреченним советом* (все от Неделя след Рождество). „*Месяца тогожде в двадесят и шестий ден Собор Пресвятия Богородици. В тойже ден, в Неделю по Рождестве Христовем, памят совершаем святих и праведних Иосифа Обручника, Давида царя и Иакова, брата Божия; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Спасе люди.* Възкресно утрено евангелие. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на празника, с припевите. Светилни: възкресен, *Слава: Со Иаковом воспоим славним* (в Неделя сл. Р. Хр.), *И нине: Посетил ни ест.* На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на празника: *Веселитеся праведнии. . .* със следните припеви на последните две сти-

хири: 1. *Из чрева прежде денници родих Тя; клятся Господ и не раскается;* 2. *Рече Господ Господеви Моему: седи одесную Мене. Слава: Кров и огн* (от Неделя след Р. Хр.), *И нине: Днес невидимое естество* (Славата на Хвалите на 26. XII.). Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия — празничните антифони: първия — *Молитвами Богородици*, втория: *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* Третия: *Рождество Твое Христе Боже наш.* След входа: *Придите поклонимся. . . воскресий из мертвих.* Тропари: възкресен, *Рождество Твоѥ, Благовествуй Иосифе* (Ч. 233), на храмовия светия. Кондак: *Дева днес пресущественнаго раждает.* Вместо *Святий Боже* се пее: *Елици.* Апостол и евангелие — на Неделя след Рождество Христово. Задостойник: *Величай душе моя. . . Любити убо нам.* Причастен: *Избавление посла Господ.* Вместо *Видехом свет истинний — Рождество Твое Христе Боже наш.*

27 ДЕКЕМВРИ — СВ. АПОСТОЛ ПЪРВОМЪЧЕНИК И АРХИДЯКОН СТЕФАН. ПРЕПОДОБНИ ТЕОДОР НАЧЕРТАНИ

Службата е според минея, с някои особености:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят три стихири на св. Стефана и три — на преподобния. *Слава* — на св. Стефана: *Царю и Владице. И нине: Велие и преславное.* Вход, *Свете тихий* и прокимен на деня. Стиховните от минея. *Слава: Первий в мученицех, И нине: Ликуют ангели.* Тропари: на св. Стефана, *Слава* — на преподобния, *И нине: Рождество Твое.*

Всекидневна полунощница, с тропар на св. Стефана.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: на Рождество, на св. Стефана, *Слава* — на преподобния, *И нине:* на Рождество. Седалните от минея. Понеже не се чете утрено евангелие, то след седалните направо се чете *Помилуй мя Боже.* Канони: първите два от минея. След трета песен

се прочита писаното след тази песен. След шеста песен — кондак и икос на св. Стефана. „*Месяца тогожде в двадесят и седмий ден памят празднуем святаго апостола, первомученика и архидякона Стефана и преподобнаго отца нашего и исповедника Теодора Начертаннаго и брата Теофана творца; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Спасе люди*. Пее се *Честнейшую*. Светилните както са в минея. На *Хвалите* — 6 стихири. *Слава: Первомучениче апостоле. И нине: Непостижимое совершаем.* Велико славословие. Тропар на св. Стефана.

На св. литургия. Антифоните на празника. Тропари след входа: *Рождество Твое*, на св. Стефана, на храмовия светия и кондак: *Дева днес*. Пее се *Святий Боже. Достойно ест*. Причастен: *Избавление посла Господ. Видехом свет истинний*.

КОГАТО 27. XII. СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ — НЕДЕЛЯ СЛЕД РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО, последованието е следното:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на светиите: *Богоотца вси возхвалим* (на Неделя след Р. Хр.) и 3 на св. Стефана. *Слава: Памят совершаем, И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня. Възкресни стиховни стихири. *Слава: Первий в мученицех показался еси. И нине: Ликуют ангели.* Отпустителни тропари: възкресен, на св. Стефана, *Слава: Благовествуй Иосифе* (Ч. 233), *И нине: Рождество Твое.*

На полунощницата. След троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя;* тропар: *Благовествуй Иосифе.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални възкресни. *Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на Неделя след Рождество: *Елици рождественная сотворяем*. След трета песен — възкресен кондак, седален: Иосифа праведнаго Деви Обручника, *Слава* — на св. Стефана: *Апостоле Христов, диаконов первий, И нине: Лик пророческий*. След шеста песен кондак от Неделята след Рождество:

Веселия днес Давид исполняется. Икос: *Неизреченним советом.* И се казва: „*Месяца тогожде в двадесят и седмий ден памят празднуем святаго апостола, первомученика и архидиакона Стефана и преподобнаго отца нашего исповедника Теодора Начертаннаго. В тойже ден, в Неделю по Рождестве Христовем, памят совершаем святих и праведних Иосифа Обручника, Давида царя и Иакова, брата Божия; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Спасе люди.* Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — на св. Стефана: *Одесную стояща, Отца видел еси. И нине: Со Иаковом воспоим славним* (от Неделя сл. Р. Хр.). На *Хвалите* се пеят 4 възкресни стихири и 4 на св. Стефана, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их;* 2. *Небеса поведают славу Божию, творение же руку Его возвещает тверд. Слава: Кров и огч* (на Неделя сл. Р. Хр.). *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Първи антифон: *Молитвами Богородици;* втория — *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* Третия: *Рождество Твое. . .* След входа тропари: възкресен, *Рождество Твое, Благовествуй Иосифе, Подвигом добрим подвизался еси* (на св. Стефана) и на храмовия светия. Кондак: *Дева днес.* Пее се *Святий Боже.* Апостол на св. Стефана (стр. 443). Евангелие — на Неделя след Рождество Христово. На *Изрядно — Достойно ест.* Причастен: *Хвалите Господа с небес. Видехом свет истинний.*

НЕДЕЛЯ СЛЕД РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО — когато се случи на 28, 29 или 30 декември

На вечернята. След катизмата, на *Господи возвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на празника: *Приидите возрадуемся Господеви* (от 25. XII.), и 3 на светиите (писани на Неделя след Рождество Христово). *Слава: Памят совершаем* (пак там), *И нине:* първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися.* На стиховните — възкресните стихири. *Слава: Священних па-*

мят. И нине: Ликуют ангели (на Неделя сл. Р. Хр.). Отпустителни тропари: възкресен, *Слава: Благовествуй Иосифе* (на Неделята сл. Р. Хр.), *И нине: Рождество Твое.*

На полунощницата. След тройчния канон—*Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар: *Рождество Твое.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Седални възкресни. *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на светиите. След трета песен — възкресния кондак. *Слава* — седалния *Иосифа праведнаго Деви Обручника. И нине — Лик пророческий.* След шеста песен кондак и икос от минея. „*Месяца тогожде. . .*". Катавасии: *Спасе люди.* Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава: Со Иаковом воспоим славним* (от Неделя сл. Р. Хр.), *И нине: Посетил ни ест.* На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на празника: *Веселитеся праведнии,* със следните припеви на последните две стихири: 1. *Из чрева прежде денници родих тя, клятся Господ и не раскается;* 2. *Вся земля да поклонится Тебе, и поет Тебе. Слава: Кров и огн* (в Неделя сл. Р. Хр.), *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Първи антифон: *Молитвами Богородици;* втори — *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* Трети: *Рождество Твое.* След входа тропари: възкресен, *Рождество Твое, Благовествуй Иосифе,* на храмовия светия. Кондак: *Дева днес пресущественнаго раждает. Святий Боже.* Апостол и евангелие на Неделя след Рождество Христово[1]. На *Изрядно — Достойно ест.* Причастен: *Хвалите Господа с небес. Видехом свет истинний.*

31 ДЕКЕМВРИ — ОТДАНИЕ НА РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят стихирите на празника на 6. *Слава, И нине: Августу единона-*

[1] Когато тази неделя се случи на 30 декември и съвпадне с Неделя пред Богоявление, тогава апостолът и евангелието се четат на Неделя пред Богоявление (Просвещение).

чалствующу. Няма вход. *Свете тихий*, прокимен на деня. Не се четат паримии, а направо се чете *Сподоби Господи*. На стиховните — празничните стихири: *Велие и преславное*. *Слава*, *И нине* — също на празника; тропар *Рождество Твое* — три пъти. Сугуба ектения и отпуст.

Всекидневна полунощница, без литийни стихири.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на празника три пъти. След седалните се чете 50 псалом и направо каноните. След трета песен — ипакои от канона. След шеста песен кондак и икос на празника. Катавасии двойни: *Христос раждается* и *Спасе люди*. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от двата канона. Светилен на празника (три пъти). На *Хвалите* — стихирите на празника — на 4. *Слава: Егда время*, *И нине: Днес Христос* (все от 25. XII.). Велико славословие. Тропар: *Рождество Твое*.

На св. литургия. Антифоните на празника. След входа тропар и кондак на празника. Пее се *Елици*. . . Апостол и евангелие — на деня.

КОГАТО 31 ДЕКЕМВРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, тогава службата на отданието на празника се съчетава с тази на Неделя след Рождество Христово по следния ред:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 3 възкресни стихири и 4 на празника: *Приидите возрадуемся* и 3 от Неделя след Рождество: *Богоотца вси восхвалим*. *Слава: Памят совершаем*, *И нине: Августу единоначалствующу* (от 25. XII.). Възкресни стиховни стихири. *Слава: Священних памят* (от Неделя сл. Р. Хр.), *И нине: В вертепе вселился еси* (25. XII.). Отпустителни тропари: възкресен, *Слава: Благовествуй Иосифе*, *И нине: Рождество Твое Христе Боже наш*.

На полунощницата, след троичния канон—*Достойно ест яко воистину славити Тя*. Тропар: *Рождество Твое*.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални. *Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен, първия на праз-

ника: *Христос раждается. . .* и на светиите от Неделя след Рождество Христово. След трета песен възкресния кондак, седалния: *Иосифа праведнаго Деви Обручника* (от Неделя сл. Р. Хр.). *Слава, И нине: Лик пророческий.* След шеста песен кондак и икос на светиите от Неделя след Рождество: *Веселия днес Давид исполняется* и пр. „*Месяца тогожде. . . в недели по Рождестве Христовем памят совершаем святих и праведних Иосифа Обручника, Давида царя и Иакова брата Божия; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Христос раждается и Спасе люди* (двойни). Утрено възкресно евангелие. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на празника. Светилни: възкресен, *Слава: Со Иаковом воспоим славним* (от Неделя сл. Р. Хр.). *И нине: Посетил ни ест.* На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на празника: *Веселитеся праведнии*, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Из чрева прежде деннищи родих Тя, клятся Господ и не раскается; 2. Рече Господ Господеви Моему: Седи одесную Мене. Слава: Кров и огн. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Първи антифон: *Молитвами Богородици,* втория — *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* Третия: *Рождество Твое Христе Боже наш.* Входно: *Приидите поклонимся и припадем ко Христу, спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* След входа тропари: възкресен, *Рождество Твое, Благовествуй Иосифе* и на храмовия светия. Кондак: *Дева днес пресущественнаго раждает.* Пее се *Святий Боже.* Апостол и евангелие на Неделя пред Просвещение. На *Изрядно* — задостойник: *Величай душе моя. . . Любити убо нам.* Причастен: *Избавление посла Господ.* Вместо *Видехом свет истинний — Рождество Твое Христе Боже наш,* и отпуст.

ЯНУАРИ

1 ЯНУАРИ — ОБРЕЗАНИЕ НА ГОСПОДА НАШЕГО ИИСУСА ХРИСТА. СВ. ВАСИЛИЙ ВЕЛИКИ

Службата е според минея.

На вечернята. След *Блажен муж*, на *Господи воззвах* се пеят 6 стихири, като се повтаря само първата. *Слава: Премудрости рачител бив. И нине: Сходяй Спас.* Вход, *Свете тихий*, прокимен и паримии (стр. 5). Стиховните от минея. *Слава: Благодат чудес, И нине: Не устидеся.* Отпустителни тропари: на св. Василий, *Слава, И нине* — на празника (Ч. 234).

На полунощницата, след литията се пее тропара на светителя.

На утренята: На *Бог Господ* тропара на светителя два пъти. *Слава, И нине* — на празника. Седални, полиелей и величание на светителя (К., стр. 90). Седални след полиелея. *От юности моея.* Прокимен: *Уста моя возглаголют премудрост и поучение сердца моего разум.* След утреното евангелие се чете 50 псалом и веднага: *Слава: Молитвами святителя, Милостиве. . . И нине: Молитвами Богородици.* Стих: *Помилуй мя Боже* и самогласната стихира от минея: *Излияся благодат.* Канони: на Обрезанието и на светителя. След трета песен — седален на светителя, *Слава, И нине* — на Обрезанието. След шеста песен — кондак и икос на светителя. Следва „*Месяца януариа в первий ден еже по плоти Обрезание Господа нашего Иисуса Христа; и памят иже во святих отца нашего Василиа Великаго, архиепископа Кесарии Кападокийския; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии двойни: *Глубини открил ест дно. . .* и *Шествует морскую.* Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от двата канона, с припевите им. Светилни: на светителя и на празника. На *Хва-*

лите — стихирите на светителя, *Слава: Излияся благодат, И нине* — на празника: *Сходяй Спас*. След великото славословие — тропара на светителя.

На св. литургия — празнични антифони: първи — *Молитвами Богородици;* втори — *Спаси ни, Сине Божий, плотию обрезавийся, поющия Ти аллилуиа*. Трети: *На престоле огнезрачнем*. Входно: *Приидите поклонимся и припадем ко Христу, спаси ни, Сине Божий, плотию обрезавийся, поющия Ти аллилуиа*. След входа тропари: на празника, на св. Василий и на храмовия светия. Кондак: *Всех Господ обрезание терпит* (Ч. 234). Отслужва се **св. Василиева литургия**. Апостол — стр. 446. Евангелие на празника. Причастен: *Хвалите Господа*. Вместо *Видехом свет истинний* — тропара: *На престоле огнезрачнем*.

КОГАТО 1 ЯНУАРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, последованието е следното:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят: 4 възкресни стихири, 3 на празника и 3 на светителя. *Слава* — на светителя. *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен и паримии (стр. 5). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на светителя, *И нине* — на празника. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на светителя, *И нине* — на празника.

На полунощницата, след троичния канон литиите според минея. *Достойно ест яко воистину славити Тя*. Тропар на светителя.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Седални възкресни — два, *Слава* — втория на светителя, *И нине* — на празника. Полиелей и величание на светителя (К. 90). *Благословен еси Господи, Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен, на празника и на светителя. След трета песен — възкресния кондак, *Слава* — седален на светителя, *И нине* — на празника. След шеста песен — кондак и икос на светителя. *„Месяца януариа в первий ден еже по плоти обрезание Господа нашего Иисуса Христа; и памят иже во всятих отца нашего Василиа Великаго, архиепископа Кесарии Кападокийския;*

того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин". Катавасии двойни: *Глубини откри ест дно. . .* и *Шествует морскую*. Възкресно утрено евангелие. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от двата канона, с припевите им. Светилни: възкресен, *Слава* — на светителя, *И нине* — на празника. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на светителя, като се почва от втората стихира: *По благодати син Божий див*, — със следните припеви на последните две стихири: 1. *Уста моя возглаголют премудрост и поучение сердца моего разум;* 2. *Уста праведнаго поучатся премудрости и язик его возглаголет суд. Слава: Излияся благодат. И нине: Сходяй Спас.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия — антифони: *Молитвами Богородици; Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* Трети: *На престоле огнезрачнем. . .* Входно: *Приидите поклонимся и припадем ко Христу, спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих поющия Ти аллилуиа.* Тропари след входа: възкресен, на празника, на светителя, на храмовия светия. Кондак: *Всех Господ обрезание терпит* (Ч. 234). Апостол на светителя (стр. 446). Евангелие на празника. Извършва се **св. Василиева литургия.** Причастен: *Хвалите Господа с небес.* Вместо *Видехом свет истинний — На престоле огнезрачнем.*

2 ЯНУАРИ — ПРЕДПРАЗНЕНСТВО НА СВ. БОГОЯВЛЕНИЕ. СВ. СИЛВЕСТЪР, ПАПА РИМСКИ. ПРЕПОДОБНИ СЕРАФИМ САРОВСКИ

Службата е според минея.

Ако някъде се пожелае **да се тачи особено паметта на св. СЕРАФИМ САРОВСКИ, — службата му следва да се извърши от общия миней,** съчетана с предпразненството на Богоявление.

НЕДЕЛЯ ПРЕД БОГОЯВЛЕНИЕ (ПРОСВЕЩЕНИЕ), когато се случи на 2 или 3 януари

На вечерната. На *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на предпразненството: *Предпразненственния песни* (гл. на 2 януари), *Слава: Грядет ко Иордану* (също там), *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Възкресни стиховни стихири, *Слава, И нине: Иоанне Крестителю* (също там — на стиховните на утренята). Отпустителни тропари: възкресен, *Слава, И нине* — на предпразненството: *Готовися Завулоне* (Ч. 235).

На полунощницата, след троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар: *Готовися Завулоне.*

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти, *Слава, И нине: Готовися Завулоне.* Нататък всичко възкресно до канона. Канони: възкресен и на предпразненството (на деня, в който се случи неделята). След трета песен — само седалния: *Невидимий Боже* (гл. на 2 януари). След шеста песен кондак и икос възкресни. Следва: 1. „*Месяца тогожде* **во вторий ден** *Предпразненство Просвещения, и памят иже во святих отца нашего Силвестра, папи Римскаго и преподобнаго отца нашего Серафима Саровскаго; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*"; 2. **(за 3 януари)** „*Месяца тогожде в третий ден Предпразненство Просвещения и памят святаго пророка Малахии и святаго мученика Гордиа; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Глубини открил ест дно.* Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую.* Светилни — възкресен и на предпразненството: *Како струи Тя речния приимут* (на 2 януари). На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на предпразненството: *Ангелския предидите сили,* със следните припеви на последните 2 стихири: 1. *Сего ради помянут Тя от земли Иорданьски и Ермониимски;* 2. *Видеша Тя води Боже видеша Тя води и убояшася. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, *Готовися Завулоне* (Ч. 235),

на храмовия светия. Кондак: *Во струях днес Иорданских бив Господ.* Апостол (стр. 448) и евангелие — на Неделя пред Просвещение. На *Изрядно: Достойно ест.* Причастен: *Хвалите Господа с небес. Видехом свет истинний.*

4 ЯНУАРИ — СВ. 70 АПОСТОЛИ. ПРЕПОДОБНИ ТЕОКТИСТ. ПРЕПОДОБНИ ОНУФРИЙ ГАБРОВСКИ

СЛУЖБАТА НА ПРЕПОДОБНИ ОНУФРИЙ ГАБРОВСКИ Е ПРАЗНИЧНА и се извършва по книгата за св. Онуфрия, издание на Св. Синод.

На вечернята. Чете се първа статия от първа катизма — *Блажен муж.* На *Господи воззвах* се пеят 3 стихири на предпразненството и 3 на преподобния. *Слава* на преподобния, *И нине* — на предпразненството: *Грядет ко Иордану.* Вход, *Свете тихий,* прокимен на деня и паримии на преподобния (стр. 15). Стиховните на предпразненството. *Слава* на преподобния, *И нине* — на предпразненството. Отпустителни тропари: на св. Онуфрия (Ч. 235); *Слава, И нине* — на предпразненството: *Готовися Завулоне.*

Празнична полунощница, с лития и тропар на преподобния.

На утренята. На *Бог Господ* тропари: на предпразненството, *Слава* — на преподобния, *И нине* — на предпразненството. Седални: на преподобния, *Слава, И нине* — на предпразненството. По същия начин се пеят седалните и на второто стихословие. Полиелей и величание на преподобния (стр. 91). Утрено евангелие на преподобния. Чете се *Помилуй мя Боже. Слава: Молитвами преподобнаго, И нине: Молитвами Богородици;* стихира след 50 псалом. Канони: на предпразненството и на преподобния. След трета песен кондак на предпразненството: *Во струях днес. Слава* — седален на преподобния, *И нине* — седален на предпразненството. След шеста песен кондак и икос на преподобния. *„Месяца тогожде в четвертий ден Предпразненство Просвещения, и Собор святих седмидесяти апостол, преподобнаго отца нашего Теоктиста и преподобнаго отца*

нашего Онуфрия Габровскаго; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин". Катавасии: *Глубини откри ест дно*. Светилни: на предпразненството, *Слава* — на преподобни Онуфрия, *И нине* — на предпразненството. На *Хвалите* се пеят 3 стихири на предпразненството и 3 на преподобни Онуфрия. *Слава* на преподобния; *И нине* — на предпразненството: *Ти Израиля столпом*. Велико славословие. Тропар на преподобния.

На св. литургия. Делнични антифони. След малкия вход тропари: на преподобни Онуфрия (Ч., с. 235), на предпразненството и на храмовия светия. Кондак: *Во. струях днес. . . Достойно*. Причастен: *В памят вечную*

КОГАТО 4 ЯНУАРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ ПРЕД БОГОЯВЛЕНИЕ

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на предпразненството и 3 на преподобни Онуфрия. *Слава: Ясен убо мимошедший праздник, И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен и паримии на преподобния (стр. 15—16). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на преподобни Онуфрия. *И нине: Грядет ко Иордану* (на стиховните в минея). Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине* — на предпразненството.

На полунощницата, след *Достойно ест яко воистину славити Тя Бога Слова* — лития на преподобни Онуфрия. *Слава, И нине* — на предпразненството: *Ти Израиля столпом* (писана на *Хвалите*). Тропар на преподобния.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални след първото и второто стихословия. Полиелей и величание на преподобни Онуфрия (К., стр. 91). Веднага се пее *Благословен еси Господи, Ангелский собор*. Малка ектения. Седални след полиелея — на преподобния. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен, на предпразненството и на преподобни Онуфрия.

След трета песен възкресния кондак, *Слава* — седален на преподобния, *И нине* — седален на предпразненството: *Иисусу рождшуся от Деви* (от 4 януари). След шеста песен кондак и икос на преподобния. „*Месяца тогожде в четвертий ден Предпразненство Просвещения Господа нашего Иисуса Христа: в тойже ден — Собор святих седмидесяти апостол памят празднуем иже во святих отца нашего Теоктиста и преподобнаго отца нашего Онуфрия Габровскаго; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Глубини открил ест дно*. Чинът на утреното възкресно евангелие. Пее се *Честнейшую*. Светилни: възкресен, *Слава* — на преподобни Онуфрия, *И нине* — на предпразненството: *Готовися, Завулоне, Нефталиме*. . . На *Хвалите* се пеят: 2 възкресни стихири, 3 на предпразненството: *Ангелския предидите сили* (от 2 януари) и 3 на преподобния, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Честна пред Господем смерт преподобних Его;* 2. *Что воздам Господеви о всех яже воздаде ми. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, *Готовися Завулоне*, на преподобни Онуфрия (Ч., с. 235) и на храмовия светия. Кондак: *Во струях днес Иорданских див*. . . Апостол на преподобния (стр. 361). Евангелие на Неделя пред Просвещение. Причастен: *Хвалите Господа с небес. Видехом свет истинний*.

КОГАТО 4 ЯНУАРИ СЕ СЛУЧИ В ПЕТЪК, когато се четат **ЦАРСКИТЕ ЧАСОВЕ,** — то след утренята се четат **часовете и се прави отпуст.**

НЕДЕЛЯ ПРЕД БОГОЯВЛЕНИЕ — КОГАТО СЕ СЛУЧИ НА 5 ЯНУАРИ

На вечерната, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на предпразненството (от 2 януари). *Слава* — на предпразненството: *Грядет ко Иордану* (пак от втори януари). *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен

Господ воцарися. На стиховните = възкресните стихири. *Слава, И нине* — на предпразненството (от 5 януари): *Да возрадуется пустиня.* Тропари: възкресен, *Слава, И нине: Возвращашеся иногда Иордан река* (Ч. 235).

На полунощницата, след троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на предпразненството: *Возвращашеся иногда.*

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти, *Слава, И нине: Возвращашеся иногда.* Възкресни седални. *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на предпразненството: *Христос грядет ко крещения* (на 5 януари). След трета песен — възкресния кондак, *Слава, И нине* — седален на предпразненството: *Великий дожд и речним струям предгрядет* (от 5 януари). След шеста песен кондак и икос на предпразненството: *Во струях днес Иорданских. „Месяца тогожде в пятий ден Предпразненство Просвещения Господа нашего Иисуса Христа, и памят святих мученик Теопемпта и Теони и преподобния Синклитикии; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: *Глубини открил ест дно.* Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен и на предпразненството: *Како струи тя речния* (на 2 януари). На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на предпразненството: *Се цар, се чаяние Израилево прииде* (стиховните на 5 януари на утренята), с припевите им, като първата се повтаря. *Слава: Иоанне Крестителю* (също на стиховните от 5 януари). *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, *Возвращашеся иногда* (Ч. 235), на храмовия светия. Кондак: *Во струях днес.* Апостол (стр. 448) и евангелие — на Неделя пред Богоявление. *Достойно ест.* Причастен: *Хвалите Господа. Видехом свет истинний.*

*

След *Буди имя Господне* **се запява самогласно** *„Глас Господен на водах. . .“* **и се извършва Великия водосвет,** по реда изложен в минея.

ПОСЛЕДОВАНИЕ НА ЦАРСКИТЕ ЧАСОВЕ В НАВЕЧЕРИЕТО НА БОГОЯВЛЕНИЕ

Забележка. Ако Богоявление се случи в неделя или понеделник, царските часове се четат в петък преди празника, с отпуст, без вечерня и без св. Василиева литургия.

Ако Богоявление се случи в друг седмичен ден, т. е. от вторник до събота вкл., тогава царските часове се четат на предидущия ден (на 5 януари), по същия ред, както е изложен пред Рождество Христово, а именно:

След полунощницата и утренята (когато чредникът вече е извършил проскомидията), свещеникът отваря царските двери (които стоят отворени до края на часовете), взема св. евангелие и, предшествуван от свещоносец, го изнася и поставя на предварително приготвен аналой сред храма, и казва: *Благословен Бог наш, Царю небесний*, и четецът започва след *Трисвятое* специалните псалми за **ПЪРВИ ЧАС.** Свещеникът кади св. олтар и целия храм. Също така кади и на третия, шестия и деветия час.

Тропар на часовете: За 3 и 4 януари: *Готовися Завулоне*, а за 5 януари: *Возвращашеся иногда Иордан река*. След тропара и Богородичния се пеят положените за всеки час стихири, без да се повтарят и веднага се чете паримия, апостол и евангелие, и нататък според часослова.

Кондак на часовете: *Во струях днес Иорданских див Господ*. След *Боже ущедри ни* — веднага молитвата *Христе Свете истинний* и започва непосредствено **ТРЕТИ ЧАС,** който се чете по същия начин.

Така се чете и **ШЕСТИЯ ЧАС.**

Забележка. Ако служи дякон, на третия и шестия час той кади само св. евангелие, аналоя, св. икони и предстоятеля. На деветия час обаче кади целия храм.

На ДЕВЕТИЯ ЧАС, след като се изпеят двете стихири, пее се *Слава, И нине* на 5 глас и певецът застава насред храма и чете велегласно: „*Руку твою прикоснувшуюся пречистому верху Владичню*“ (това се повтаря три пъти) и продължава до края. След това същата тази стихира се из-

пява. Когато се прочете молитвата „*Владико Господи Иисусе Христе Боже наш. . .*“ и се внесе св. евангелие в св. олтар, прави се обикновен отпуст и веднага започва:

Вечерня с Василиева св. литургия. След *Благословено царство* — четецът: *Амин, Приидите поклонимся. . .* и предначинателния псалом. На *Господи воззвах* се пеят стихирите: *Просветителя нашего. . .* — на 6. *Слава, И нине: Приклонил еси главу. . .* Вход с евангелие. *Свете тихий* и веднага (без прокимен) се четат паримиите (стр. 10). Те се четат по следния ред: след **първата паримия** от кн. Битие се изпява тропара: *Явился еси в мире. . .* Четецът чете стиховете: *Боже ущедри ни и благослови ни*, и другите, а певецът изпява три пъти само края на същия тропар: „*Да просветиши во тме седящия, человеколюбче слава Тебе*“. На края се изпява пак целия тропар: *Явился еси в мире. . .* Чете се **втората паримия** из книгата на Царствата. Пак се пее тропара: *Грешником и митарем. . .* След това четецът чете стиховете: „*Господ воцарися*“ и другите, а певецът пее три пъти края на тропара: „*Где бо имел би свет Твой возсияти, токмо на седящия во тме, слава Тебе*“. И на края пак се изпява целия тропар: *Грешником и митарем...*

След това се чете **третата паримия** (последната) с окончание. Малка ектения. Пее се *Святий Боже* и се чете апостол. Евангелието се чете от амвона. Нататък следва **св. Василиева литургия.** Причастен: *Хвалите Господа с небес.* Вместо *Видехом свет истинний — Во Иордане крещающуся.*

*

I забележка. Ако по благословна причина на тоя ден не се отслужи св. литургия, — вечернята се чете по гореизложения ред до третата паримия включително. След това направо се четат апостол и евангелие. Свещеникът произнася ектенията: *Рцем вси. . .* и нататък следва великата вечерня според реда, изложен в минея, и завършва с празничен отпуст.

II забележка. Когато царските часове се четат в петък на 3 или на 4 януари, след отпуста на утренята свещеникът облича фелон, отваря царските двери, изнася св. евангелие, казва *благословен Бог наш* и царските ча-

сове се четат по същия начин, както е изложено по-горе. След молитвата на деветия час свещеникът прави обикновен отпуст и службата завършва (не се извършва св. литургия).

III забележка. На самия празник Богоявление се извършва св. Златоустова литургия, а св. Василиева литургия се отслужва заедно с царските часове в навечерието на празника (предния ден).

Ако обаче празникът се случи в неделя или понеделник, царските часове се четат в петък и след тях се прави отпуст, а св. Василиева литургия се отслужва на самия празник.

*

Великият водосвет се извършва на 5 и на 6 януари, независимо от това в какъв ден се пада празникът Богоявление и кога се четат царските часове.

Денят 5 януари е строг пост. Ако обаче се случи в събота или неделя, разрешава се елей и вино.

6 ЯНУАРИ — БОГОЯВЛЕНИЕ
(Йордановден)

Когато Богоявление се случи във вторник, сряда, четвъртък, петък или събота, ВЕЧЕРНЯТА се извършва предния ден (на 5 януари) след царските часове, като се съединява със св. Василиева литургия, а вечерта срещу самия празник не се извършва вечерня.

Когато празникът се случи в **НЕДЕЛЯ или ПОНЕДЕЛНИК,** то царските часове се четат в петък и след тях се прави отпуст, а **ВЕЧЕРНЯТА се извършва вечерта срещу самия празник,** според чина, изложен в минея, както следва:

Вечерня. След предначинателния псалом, на *Господи воззвах* се пеят стихирите: *Просветителя нашего. . .* — на 6. *Слава, И нине: Приклонил еси главу.* Вход с евангелие. *Свете тихий,* прокимен: *„Бог наш на небеси и на земли, вся елика восхоте сотвори.*

Забележка. Когато Богоявление се случи в неделя, то в събота вечерта **прокименът е** *Господ воцарися*, а в неделя вечерта на вечернята се пее **великия прокимен:** *Бог наш на небеси. . .*

Ако Богоявление е в събота, то в **петък вечерта се пее великия прокимен,** а в събота вечерта — *Господ воцарися.*

Ако Богоявление се случи **в другите седмични дни,** тогава **срещу самия празник на вечернята не се пее прокимен,** а направо след *Свете тихий* се четат паримиите. Великият прокимен се пее вечерта срещу 7 януари, на вечернята.

Паримиите (стр. 10) се четат със съответните тропари и стихове (от минея), както следва:

След **първата паримия** от книга Битие се изпява тропара: *Явился еси в мире* (на 5 глас) целия. Четецът чете стиховете: *Боже ущедри ни и благослови ни* и другите, а певецът изпява три пъти края на тропара *„Да просветиши во тме седящия, человеколюбче слава Тебе“*. На края се изпява пак целия тропар: *Явился еси в мире. . .* Чете се **втората паримия** из книгата на Царствата. Пак се пее тропара: *Грешником и митарем. . .* След това четецът чете стиховете: *Господ воцарися. . .* и другите, а певецът изпява три пъти края на тропара: *„Где бо имел би свет Твой возсияти, токмо на седящия во тме, слава Тебе“*. И на края се изпява целия тропар: *Грешником и митарем.* След това се чете **третата паримия** (последната), с окончание. Веднага се пее *Святий Боже* и се чете апостол. Евангелието се чете от амвона. Ектения: *Рцем вси. . .* Стиховните стихири от минея (след литийните стихири), *Слава, И нине: Еже от Деви солнце. . .* Тропар: *Во Иордане крещающуся* (три пъти без *Слава, И нине*) и отпуст.

На полунощницата се пеят литиите и тропара на празника.

Утренята (само според минея). На *Бог Господ* тропара *Во Иордане* — три пъти. Следват седалните, полиелей и величание (К., стр. 72), седален след полиелея. *От юности моея*, прокимен: *Море виде и побеже, Иордан возвратися вспят.* Чинът на утреното евангелие. Чете се *Помилуй мя Боже. Слава: Всяческая днес. И нине* — същото. Стихира: *Бог Слово явися плотию.* Каноните се четат без

припеви; само на втория канон, на предпоследния тропар се казва *Слава* и на последния — *И нине*. След трета песен се чете ипакои, а след кондака и икоса на шеста песен се казва: „*Месяца тогожде в шестий ден Святое Богоявление Господа и Бога и Спаса нашего Иисуса Христа. Небеса крещение Христово разверзши, Сего не оскверняющих внутр вводит. Кресте в реце Христа Предтеча в шестий. Тому слава и держава во веки веков, Амин*". Катавасии двойни: *Глубини открил ест дно. . .* и *Шествует морскую*. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от двата канона с припевите. Светилен: *Явися Спас* (три пъти). На *Хвалите* се пеят стихирите на 6, като се повтарят първата и втората. *Слава: Водами Иорданскими. И нине: Днес Христос на Иордан прииде*. Велико славословие. Тропар: *Во Иордане крещающуся*.

На св. литургия. Първи антифон: *Молитвами Богородици;* втори — *Спаси ни, Сине Божий, во Иордане крестивийся, поющия Ти аллилуия*. Трети: *Во Иордане крещающуся Тебе Господи. . .* Входно: „*Благословен грядий во имя Господне, благословихом ви из дому Господня, Бог Господ и явися нам, спаси ни, Сине Божий, во Иордане крестивийся, поющия Ти аллилуиа*. След входа тропара *Во Иордане крещающуся*. Кондак: *Явился еси днес вселенней* (Ч. 236). Вместо *Святий Боже* се пее: *Елици во Христа крестистеся*. Задостойник: *Величай душе моя. . . Недоумеет всяк язик*. Причастен: *Явися благодат Божия спасителная всем человеком*. Вместо *Видехом свет истинний* се пее тропара *Во Иордане крещающуся*.

Забележка. Когато празник Богоявление се случи в неделя или в понеделник, в самия ден на празника се служи св. Василиева литургия. А когато се падне в друг ден от седмицата, св. Василиевата литургия се отслужва предния ден — в навечерието на празника, след царските часове и вечернята, а на самия празник се служи **св. Златоустова литургия.**

СЛЕД БУДИ ИМЯ ГОСПОДНЕ СЕ ИЗВЪРШВА ВЕЛИК ВОДОСВЕТ по реда, изложен в минея.

7 ЯНУАРИ — БОГОЯВЛЕНИЕ СЪБОР НА СВ. ИОАННА КРЪСТИТЕЛЯ (Ивановден)

Службата се извършва според минея.

На вечерня та. На *Господи воззвах* се пеят 6 стихири: три на празника и три на св. И. Предтеча. *Слава: Во плоти светилниче. И нине: Бог Слово.* Вход, *Свете тихий*, прокимен: *Бог наш на небеси. . .* със стиховете му. Трите стиховни стихири. *Слава: Яко духа рачител. И нине: Приидите подражаим.* Тропари: *Во Иордане, Слава* — на Предтеча: *Памят праведнаго* (Ч. 236), *И нине: Во Иордане.*

Полунощницата се извършва по следния ред: *Благословен Бог наш, Слава Тебе Боже наш, Царю небесний, Трисвятое, Господи помилуй* (12 пъти), *Приидите поклонимся*, 50 псалом, тропара *Во Иордане крещающуся.* Ектения и отпуст.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седалните според минея, със *Слава, И нине.* Не се чете утрено евангелие, а направо се чете *Помилуй мя Боже.* Канони: първия на празника и канона на св. И. Предтеча. След трета песен — седалния: *Иордан струями.* След шеста песен кондак и икос на св. И. Предтеча. „*Месяца тогожде в седмий ден собор святаго славнаго пророка, предтечи и крестителя Иоанна; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Шествует морскую* (К. 18). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от втория канон на празника и на св. И. Предтеча, с припевите им. Светилни: на Предтеча и на празника. На *Хвалите* — стихирите на 6, като се повтарят първата и втората. *Слава: Ангел из неплодних ложесн. И нине: Днес Христос.* Велико славословие. Тропар на св. И. Предтеча.

На св. литургия. Антифоните и входното на празника Богоявление. Тропарите след входа: *Во Иордане крещающуся, Памят праведнаго,* на храмовия светия и кондак: *Явился еси* (Ч. 236). Вместо *Святий Боже* се пее *Елици.* Апостол и евангелие — на Предтеча. Задостойник: *Величай душе моя. . . О паче ума.* Причастен: *В памят вечную* Вместо *Видехом свет истинний: Во Иордане крещающуся.*

КОГАТО 7 ЯНУАРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ
(Неделя след Богоявление)

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на празника: *Просветителя нашего* и 3 на Предтеча. *Слава: Во плоти светилниче. И нине: Бог Слово.* Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися.* На стиховните — възкресните стихири. *Слава: Яко духа рачител. И нине: Приидите подражаим мудрия деви.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава: Памят праведнаго, И нине: Во Иордане.*

На полунощницата, след троичния канон се пее *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар: *Памят праведнаго.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални. *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен, на празника (първия) и на Предтеча. След трета песен възкресен кондак, седален: *Иордан струями служит* (от 7. I.). След шеста песен кондак и икос на Предтеча. „*Месяца тогожде в седмий ден собор святаго славнаго пророка, предтечи и крестителя Иоанна; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Шествует морскую.* Възкресно утрено евангелие. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на празника от втория канон (*О паче ума*) и на св. И. Предтеча, с припевите им. Светилни: възкресен, *Слава* — на Предтеча: *Стези предуготовил еси. И нине: Явися Спас.* На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на празника, със следните припеви на седмата и осмата стихири: 1. *Благословен грядий во имя Господне, Бог Господ и явися нам;* 2. *Исповедайтеся Господеви яко благ, яко в век милост Его. Слава: Ангел из неплодних ложесн. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Първи антифон: *Молитвами Богородици.* Втори антифон: *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* Трети антифон: *Во Иордане крещающуся.* Входно: *Приидите поклонимся и припадем ко Христу, спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* Тро-

пари след входа: възкресен, *Во Иордане, Памят праведнаго*, на храмовия светия. Кондак: *Явился еси днес вселенней*. Вместо *Святий Боже* се пее *Елици*. Апостол и евангелие — на празника — 7. I. (*Ап.*, стр. 455). Задостойник: *Величай душе моя. . . О паче ума*. Причастен: *Хвалите. Видехом свет истинний*.

*

ОТДАНИЕ НА ПРАЗНИК БОГОЯВЛЕНИЕ СТАВА НА 14 ЯНУАРИ.

НЕДЕЛЯ СЛЕД БОГОЯВЛЕНИЕ (ПРОСВЕЩЕНИЕ), когато се случи на 8, 9, 10, 12 или 13 януари

Вечерня. На *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на попразненството. *Слава* — на празника, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Възкресни стиховни стихири, *Слава, И нине* — на празника. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава, И нине: Во Иордане. . .*

Възкресна полунощница

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални. *Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и първия на празника. След трета песен се чете кондака на предпразненството, а след шеста песен — възкресния кондак и икос. Катавасии: *Шествует морскую* (К.,с. 18). Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую*. Светилни: възкресен, *Слава, И нине: Явися Спас*. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на празника, със следните припеви на седмата и осмата стихири: 1. *Море виде и побеже, Иордан возвратися вспят;* 2. *Что ти ест море, яко побегло еси, и тебе Иордане, яко возвратился еси вспят. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Празничните антифони на

Богоявление: първи — *Молитвами Богородици;* втори — *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* Трети — *Во Иордане крещающуся.* Входно: *Приидите поклонимся. . . воскресий из мертвих.* Тропари след входа: възкресен, *Во Иордане* и на храмовия светия. Кондак: *Явился еси днес вселенней.* Апостол и евангелие — на Неделя след Просвещение. На *Изрядно: Достойно ест.* Причастен: *Хвалите Господа с небес. Видехом свет истинний.*

11 ЯНУАРИ — ПРЕПОДОБНИ ТЕОДОСИЙ ВЕЛИКИ

Службата е полиелейна и се извършва според минея.

КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, последованието е следното:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на празника: *Видел еси како обложихся* (гл. на стиховните) и 3 на преподобния. *Слава* — на празника: *Приклонил еси главу Предтечи* (на 6 януари), *И нине* първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий,* прокимен и паримии на преподобния (стр. 15—16). Възкресни стиховни стихири. *Слава* на преподобния: *Монахов множества. И нине* — на празника. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине: Во Иордане.*

На утренята: На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Седални възкресни. *Благословен еси Господи: Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и първия канон на празника. След трета песен — седалния на преподобния: *Воздержанием и болезнми. . .*, *Слава, И нине: Иордан струями служит.* След шеста песен възкресния кондак и икос. „*Месяца тогожде в единонадесятий ден памят празднуем преподобнаго отца нашего Теодосия, общих житий началника; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Шествует морскую.* Възкресно утрено евангелие. Светилни: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине* — на празника. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на празника, със следните

припеви на седмата и осмата стихири: 1. *Море виде и побеже, Иордан возвратися вспят;* 2. *Что ти ест море, яко побегло еси, и тебе Иордане, яко возвратился еси вспят. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, *Во Иордане*, на преподобния и на храмовия светия. Кондак: *Явился еси днес вселенней.* Апостол — на преподобния. Евангелие на неделя след Просвещение. *Достойно ест.* Причастен: *Хвалите Господа с небес. Видехом свет истинний* и отпуст.

14 ЯНУАРИ — ОТДАНИЕ НА ПРАЗНИК БОГОЯВЛЕНИЕ

На вечернята. На *Господи воззвах* стихирите на празника — на 6. *Слава, И нине: Приклонил еси главу.* Няма вход. *Свете тихий*, прокимен на деня. Не се четат паримии, а направо се чете *Сподоби Господи.* На стиховните — стихирите на празника. *Слава, И нине* — на празника. Тропар: *Во Иордане крещающуся* (три пъти).

Всекидневна полунощница, без литийни стихири.

На утренята. На *Бог Господ* тропара три пъти. След седалните, чете се направо 50 псалом и следват каноните. След трета песен — ипакои: *Егда явлением твоим.* След шеста песен кондак и икос на празника. „*Месяца тогожде в четиринадесятий ден памят совершаем преподобних отец наших в Синаи и Раите избиенних; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Глубини открил ест дно. . .* и *Шествует морскую* (двойни). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от каноните с припевите им. Светилен на празника — три пъти. На *Хвалите* — стихирите на празника — на 4. *Слава: Водами Йорданскими. И нине: Днес Христос на Иордан* (все от 6 януари). Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Антифоните и входното на празника. След входа тропара и кондака на празника. Пее се *Елици.* Апостол и евангелие — на деня, а не на праз-

ника. Задостойник: *Величай душе моя. . . Недоумеет всяк язик.* Причастен: *Явися благодат Божия, спасителная всем человеком.* Вместо *Видехом свет истинний — Во Иордане крещающуся.*

КОГАТО ОТДАНИЕТО НА БОГОЯВЛЕНИЕ (14 януари) СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на празника. *Слава* — на празника, *И ниче* — първия Богородичен на владеещия глас. Възкресни стиховни стихири. *Слава, И нине: Еже от Деви солнце* (от стиховните на празника, писани след литийните стихири на 6 януари). Отпустителни тропари: възкресен и два пъти *Во Иордане крещающуся* (без *Слава, И нине*).

На полунощницата — след троичния канон: *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар: *Во Иордане.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Възкресни седални. *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и първия на празника. Катавасии на празника двойни: *Глубини открил ест дно. . .* и *Шествует морскую.* Възкресно утрено евангелие. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на празника с припевите. Светилни: възкресен и два пъти на празника: *Явися спас* (без *Слава, И нине*). На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на празника, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Море виде и побеже, Иордан възвратися вспят;* и 2. *Что ти ест море, яко побегло еси; и тебе Иордане, яко возвратился еси вспят. Слава* — на празника, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Празничните антифони на Богоявление. Първи: *Молитвами Богородици;* втори — *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих поющия ти аллилуиа;* трети: *Во Иордане крещающуся.* Входно: *Приидите поклонимся. . . воскресий из мертвих.* Тропари след входа: възкресен и *Во Иордане.* Кондак: *Явился еси днес вселенней.* Вместо *Святий Боже* се пее *Елици во Христа*

крестистеся. . . Апостол и евангелие — на Неделя след Просвещение. Вместо *Достойно: Величай душе моя. . . О паче ума*. Причастен: *Явися благодат Божия*. Вместо *Видехом свет истинний — Во Иордане*, и отпуст.

*

Забележка. За четене на евангелските четива на св. литургия в неделните дни след Неделя подир Просвещение до настъпване на триода (до Неделя на митаря и фарисея) — вж. в таблица № 1 в Приложенията в края на този типик, стр. 483.

16 ЯНУАРИ — ЧЕСТНИТЕ ВЕРИГИ НА СВ. АП. ПЕТЪР. ПРЕПОДОБНИ РОМИЛ ВИДИНСКИ

Отслужва се ПОСЛЕДОВАНИЕТО НА ПРЕПОДОБНИ РОМИЛ ВИДИНСКИ, както е изложено в издадената от Св. Синод служба.

Редът е същия както за следния ден — 17 януари (вж. следната стр.).

КОГАТО 16 ЯНУАРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечерната. След предначинателния псалом се чете цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на преподобния Ромил Видински. *Слава* на преподобния. *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен и паримии (стр. 15—16). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — на преподобния. *И нине:* възкресен Богородичен на стиховните по гласа на Славата. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине* — Богородичен.

На полунощницата, след троичния канон — литийните стихири на преподобния. *Достойно ест яко воистину славити Тя Бога Слова*. Тропар на преподобния.

На утренята. На *Бог Господ* тропари: възкресен — два пъти, *Слава* — на преподобни Ромил, *И нине* — Богородичен. Седални възкресни. Полиелей и величание на преподобния (К. 91). Седални след полиелея. *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и на преподобния. След трета песен кондак на преподобния, *Слава* — на преподобния, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в шестнадесятий ден Поклонение честних вериг святаго и всехвалнаго апостола Петра и памят преподобнаго отца нашего Дамаскина Габровскаго и преподобнаго отца нашего Ромила Видинскаго; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Сушу глубородителную землю* (К., стр. 22). Чинът на утреното възкресно евангелие. Пее се *Честнейшую. Свят Господ Бог наш.* Светилни: възкресен, *Слава* — на преподобния. *И нине* — Богородичен възкресен. Хвалитни стихири: 4 възкресни и 4 на преподобния, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Честна пред Господем смерт преподобних Его;* 2. *Что воздам Господеви о всех, яже воздаде ми. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на преподобния, на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий.* Апостол на преподобния (стр. 361). Евангелие на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес. Видехом свет истинний.*

17 ЯНУАРИ — ПРЕПОДОБНИ АНТОНИЙ ВЕЛИКИ

Службата е изцяло според минея.

На вечерната. Чете се първа статия от първа катизма — *Блажен муж.* На *Господи воззвах* се пеят трите стихири на 6. *Слава: Еже по образу соблюд. И нине: Кто тебе не ублажит.* Вход, *Свете тихий,* прокимен и паримии (стр. 15—16). След стиховните *Слава: Монахов множества. И нине: Безневестная Дево.* Отпустителен тропар —

на св. Антония (Ч. 237), *Слава, И нине: Еже от века утаенное.*

Празнична полунощница, с литийните стихири и тропара на преподобния.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на св. Антония два пъти, *Слава, И нине: Еже от века утаенное.* Седалните от минея. Полиелей и величание на преподобния (К. 91). След малка ектения — седалните след полиелея. *От юности моея.* Прокимен: *Честна пред Господем смерт преподобних Его.* Утрено евангелие на преподобния. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами преподобнаго, И нине: Молитвами Богородици.* Стих: *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Преподобне отче, во всю землю.* Канони: на св. Богородица: *Воду прошед* и на преподобния. След трета песен седален на преподобния с Богородичния. След шеста песен кондак и икос от минея. „*Месяца тогожде в седемнадесятий ден памят празднуем преподобнаго и богоноснаго отца нашего Антония Великаго; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Сушу глубородителную землю. Честнейшую.* Светилните и Хвалитните стихири от минея. *Слава: На небо текущую возшед. И нине: Владичице приими молитви. . .* Велико славословие. Тропар на преподобния.

На св. литургия. Делнични антифони. След малкия вход тропари: на преподобния, на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий.* Апостол и евангелие — на преподобния. Причастен: *В памят вечную будет праведник.*

КОГАТО 17 ЯНУАРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, последованието е следното:

На вечернята. След предначинателния псалом се чете цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на преподобния. *Слава* — на преподобния: *Еже по образу. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий,* прокимен и паримии (стр. 15—16). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — на преподобния: *Монахов множества. И нине:*

Безневестная Дево. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине: Еже от века утаенное*.

На полунощницата, след троичния канон се пеят литийните стихири на преподобния. *Достойно ест яко воистину славити Тя*. Тропар на преподобния.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: възкресен два пъти. *Слава* на преподобния, *И нине: Еже от века утаенное*. Седални възкресни. Полиелей и величание на преподобния (К. 91). *Благословен еси Господи, Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на преподобния. След трета песен кондак на преподобния. *Слава* — седален на преподобния, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в седемнадесятий ден памят празднуем преподобнаго и богоноснаго отца нашего Антония Великаго; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Сушу глубородителную землю* (К. 22). Утрено възкресно евангелие. Пее се *Честнейшую. Свят Господ Бог наш* и светилни: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине* — Богородичен възкресен. Хвалитни стихири: 4 възкресни и 4 на преподобния, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Честна пред Господем смерт преподобних Его;* 2. *Блажен муж бояйся Господа, в заповедех Его восхощет зело. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на преподобния, на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий* (Ч. 240). Апостол — на преподобния (стр. 461). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес. Видехом свет истинний*

18 ЯНУАРИ — СВ. АТАНАСИЙ И КИРИЛ АЛЕКСАНДРИЙСКИ. СВ. ИОАКИМ, ПАТРИАРХ ТЪРНОВСКИ

Службата на св. Иоаким, Патриарх Търновски, заедно със службата на св. Атанасия, ще се извършва след като бъде отпечатана от Св. Синод.

Службата на св. Кирила Александрийски се чете на малкото повечерие.

1. СЛУЖБАТА НА СВ. АТАНАСИЙ АЛЕКСАНДРИЙСКИ е празнична, според минея:

На вечерната. Чете се първа статия от първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят трите стихири на св. Атанасия — на 6. *Слава: Христова иерарха воспоим вси Атанасиа. И нине: Кто тебе не ублажит.* Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (П., с. 24). Стиховните от октоиха. *Слава* от минея: *Паки нам златотечний. И нине* — възкресен Богородичен: *Без семене от Божественнаго Духа.* Отпустителен тропар: *Дели возсиявше православия* (Ч. 237). *Слава, И нине: Тя ходатайствовавшую.*

Полунощница, с тропар на светителя.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на светителя два пъти. *Слава, И нине: Тя ходатайствовавшую.* Седални от октоиха. Чете се 50 псалом. Канони: Богородичен *Воду прошед* и първия от минея. След трета песен седален на св. Атанасия: *Якоже предопредели. . . Слава, И нине* — Богородичен: *Неискусобрачная.* След шеста песен кондак и икос на св. Атанасия. „*Месяца тогожде в осемнадесятий ден памят празднуем иже во святих отец наших Атанасиа и Кирилла, архиепископов Александрийских, и отца нашего Иоакима, патриарха Терновскаго; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Сушу глубородителную землю. Честнейшую.* Светилните от минея. На *Хвалите:* 4 стихири на св. Атанасия (от вечернята на Господи воззвах), *Слава: Велика истини труба* (след стиховната стихира на утренята), *И нине: Без семене*

зачала еси (Богородичен за Славите за III глас за вторник — от края на минея). Велико славословие. Тропар на светителя.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: *Дели возсиявше*, и на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий* (Ч. 240). Апостол на св. Атанасия (стр. 462). Евангелие също на светителя. Причастен. *Радуйтеся праведнии о Господе.*

2. КОГАТО 18 ЯНУАРИ — СВ. АТАНАСИЙ — СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. След прочитане на цялата първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на светителя от минея. *Слава: Христова иерарха воспоим вси Атанасиа. И нине:* първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен и паримии (стр. 24). Възкресните стиховни стихири. *Слава* на св. Атанасия: *Паки нам златотечний. И нине — Без семене от Божественнаго Духа.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на св. Атанасия, *И нине* — възкресен Богородичен.

Възкресна полунощница.

На утренята. На *Бог Господ:* възкресния тропар два пъти. *Слава* на св. Атанасия, *И нине* — Богородичен възкресен. Седални възкресни. *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Малка ектения. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на св. Атанасия. След трета песен кондак и седален на св. Атанасия, *Слава, И нине* — Богородичен: *Недомислено.* След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в осемнадесятий ден памят празднуем иже во святих отец наших Атанасиа и Кирилла, архиепископов Александрийских, и Иоакима, патриарха Терновскаго; тех молитвами. Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Сушу глубородителную землю.* Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* на св. Атанасия, *И нине:* Богородичен възкресен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на св. Атанасия (от вечернята), със следните припеви на седмата и осмата стихири: 1. *Священици Твои облекутся в правду и*

преподобнии Твои возрадуются; 2. *Воспойте Господеви песн нову, хваление Его в церкви преподобних. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на св. Атанасия, на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий.* Апостол на светителя (стр. 462). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

3. КОГАТО СЛУЖБАТА НА СВ. АТАНАСИЯ СЕ СЪЧЕТАВА СЪС СЛУЖБАТА НА СВ. ИОАКИМА ПАТРИАРХ ТЪРНОВСКИ, последованието е следното:[1]

На вечернята. След прочитане първа статия от първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 4 стихири на св. Атанасия и 4 на св. Иоакима. *Слава* — на св. Атанасия: *Христова иерарха. И нине: Кто тебе не ублажит.* Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии на светителите (стр. 24). Стиховните и *Славата* — на св. Иоаким. *И нине* — втория Богородичен по гласа на Славата. Отпустителни тропари: на св. Атанасия: *Дели возсиявше* (Ч. 237), *Слава* — на св. Иоаким: *В вертепех красних, И нине* Богородичен: *Гавриилу вещавшу.*

Празнична полунощница, с литийни стихири на св. Иоаким. *Слава* — на св. Атанасия: *Паки нам златотечний Нил* (от минея — на стиховните), *И нине: Без семене от божественнаго Духа.* Тропар на св. Иоакима.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Първите и вторите седални на св. Атанасия, *Слава* — на св. Иоакима, *И нине* — Богородичен. Полиелей и величание на светителите (К. 90). Седални след полиелея: на св. Атанасия: *Якоже предопредели* (писан след III песен на канона), *Слава* — на св. Иоаким, *И ниче* — Богородичен. *От юности моея.* Прокимен: *Священици Твои Господи облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуют-*

[1] **Това последование ще се извършва след като се отпечата отделна служба за св. Иоаким, патриарх Търновски.**

ся. Стих: *Что воздам Господеви о всех, яже воздаде ми.* Утрено евангелие на светителите (за 18. I.). Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами святителей. И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже* и стихирата на св. Иоаким. Канони: Богородичен *Воду прошед*, на св. Атанасия и на св. Иоаким. След трета песен кондак на св. Атанасия, седален — също. *Слава* — седален на св. Иоаким, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на св. Иоаким. *„Месяца тогожде в осемнадесятий ден памят празднуем иже во святих отец наших Атанасиа и Кирилла, архиепископов Александрийских, и Иоакима, патриарха Терновскаго; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин".* Катавасии: *Сушу глубородителную землю. Честнейшую.* Светилни: на св. Атанасия, *Слава* — на св. Иоаким, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 3 стихири на св. Атанасия (от стихирите на *Господи воззвах*) и 3 на св. Иоаким. *Слава* — на св. Иоаким, *И нине* — Богородичен по гласа на Славата (от кратките). Велико славословие. Тропар на св. Иоаким.

На св. литургия. Тропари след входа: на св. Атанасия, на св. Иоаким, на храмовия светия и кондак: *Утробу девичу освятивий* (Ч. 240). Апостол и евангелие — на светителите. Причастен: *Радуйтеся праведнии о Господе.*

4. КОГАТО СЛУЖБАТА НА СВ. АТАНАСИЯ, ЗАЕДНО С ТАЗИ НА СВ. ИОАКИМА, СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, последованието е следното:

На вечернята се чете цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят: 4 възкресни стихири, 3 на св. Атанасия и 3 на св. Иоакима. *Слава* — на св. Атанасия, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии на светителите (стр. 24). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на св. Иоакима, *И нине* — втория Богородичен по гласа на Славата. Отпустителни тропари: възкресен, на св. Атанасия, *Слава* — на св. Иоакима, *И нине: Гавриилу вещавшу.*

Възкресно-празнична полунощница. След троичния канон, литийните стихири на св. Иоаким.

Достойно ест яко воистину славити Тя. Тропар на св. Иоаким.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Възкресни седални. Полиелей на светителите, величание също (К. 90). Веднага след това: *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Малка ектения. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен, на св. Атанасия и на св. Иоакима. След трета песен кондак на св. Иоаким, *Слава* — седален на св. Атанасия, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни. *„Месяца тогожде в осемнадесятий ден памят празднуем иже во святих отец наших Атанасиа и Кирилла, архиепископов Александрийских, и Иоакима, патриарха Терновскаго; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: *Сушу глубородителную землю.* Чинът на утреното възкресно евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, на св. Атанасия, *Слава* — на св. Иоаким, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири, 2 на св. Атанасия (от вечернята) и 2 на св. Иоаким, с припеви на последните две стихири: 1. *Блажен муж, боящйся Господа, в заповедех Его восхощет зело;* 2. *Силно на земли будет семя его, род правих благословится. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, на св. Атанасия, на св. Иоакима и на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий.* Апостол на светителите (стр. 462). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

20 ЯНУАРИ — ПРЕПОДОБНИ ЕВТИМИЙ ВЕЛИКИ. СВ. ЕВТИМИЙ, ПАТРИАРХ ТЪРНОВСКИ

ИЗВЪРШВА СЕ СЛУЖБАТА НА СВ. ЕВТИМИЙ, ПАТРИАРХ ТЪРНОВСКИ.

Редът на тази служба е изложен в отделна книга, издание на Св. Синод.

КОГАТО 20 ЯНУАРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, последованието е следното:

На вечернята. След предначинателния псалом се чете цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на св. Евтимия. *Слава* — на светителя. *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 15—16). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на светителя. *И нине* — Богородичен възкресен по гласа на Славата. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на светителя, *И нине* — възкресен Богородичен.

На полунощницата, след троичния канон, литийните стихири на светителя. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на св. Евтимия.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: възкресния два пъти, *Слава* — на св. Евтимия, *И нине* — възкресен Богородичен. Възкресни седални. Полиелей и величание на св. Евтимия (К., стр. 90). *Благословен еси Господи: Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на светителя. След трета песен кондак на светията, *Слава* — седален на светията, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни. *„Месяца тогожде в двадесятий ден памят празднуем преподобнаго и богоноснаго отца нашего Евтимия Великаго и отца нашего Евтимиа, патриарха Терновскаго; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: *Сушу глубородителную землю.* Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую. Свят Господ Бог наш.* Светилни: възкресен, *Слава* — на светията, *И нине* — Богородичен възкресен. Хвалитни стихири: 4 възкресни и 4 на св. Евтимия, със следните припеви на седмата и осмата стихири: 1. *Честна пред Господем смерт преподобних Его;* 2. *Что воздам Господеви о всех, яже воздаде ми. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на св. Евтимия Търновски, на преподобни Евтими Велики (Ч. 238), на храмо-

вия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий* (Ч. 240). Апостол на св. Евтимия (стр. 463). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

*

НАЙ-РАННАТА ПАСХА МОЖЕ ДА СЕ СЛУЧИ НА 4 АПРИЛ.

Въ такъв случай **НЕДЕЛЯ НА МИТАРЯ И ФАРИСЕЯ МОЖЕ ДА СЕ СЛУЧИ НАЙ-РАНО НА 24 ЯНУАРИ.**

25 ЯНУАРИ — СВ. ГРИГОРИЙ БОГОСЛОВ

1. Службата е според минея.

На вечернята. След прочитане първа статия от първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 6 стихири от минея. *Слава: Бодрий язик твой, И нине: Цар небесний.* Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (стр. 17—19). След стиховните, *Слава: Сердца верних земледелая. И нине: Владичице приими.* Тропар на светията (Ч. 238). *Слава, И нине: Гавриилу вещавшу.*

Празнична полунощница. След литийните стихири се пее тропара на светията.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на светията два пъти. *Слава, И нине: Гавриилу вещавшу.* Седалните според минея. Полиелей и величание на светията (К., стр. 90). След малката ектения третите седални. *От юности моея.* Прокимен: *Уста моя возглаголют премудрост и поучение сердца моего разум.* Утрено евангелие на светията. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами святителя. И нине: Молитвами Богородици.* Стих: *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Преподобне треблаженне.* Канони: Богородичен *Воду прошед* и първия на светията. След трета песен седалния на светията и Богородичен. След шеста песен кондак и икос. „*Месяца тогожде в двадесят и пятий ден памят празднуем иже во святих отца нашего Григориа, архиепископа Константина града, Богослова; того молитвами, Хри-*

сте Боже, помилуй и спаси нас, Амин". Катавасии: *Сушу глубородителную землю. Честнейшую.* Светилните и хвалитните стихири — от минея. *Слава: Цевницу духа. И нине: Молитвами Господи. . .* Велико славословие. Тропар на светията.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на св. Григория, на храмовия светия и кондак: *Утробу девичу освятивий.* Апостол (стр. 466) и евангелие — на св. Григория. Причастен: *В памят вечную.*

2. КОГАТО 25 ЯНУАРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. След предначинателния псалом се чете цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и 6 на светителя. *Слава* — на светията: *Бодрий язик твой. И нине:* първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 17—19). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* на светителя: *Сердца верних. И нине: Безневестная Дево.* Тропари: възкресен, *Слава* — на светителя, *И нине: Гавриилу вещавшу.*

На полунощницата, след троичния канон се пеят литийните стихири на светителя. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на светителя.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се повтаря. Седалните: два възкресни, *Слава* — на светителя, *И нине* — Богородичен. На второто стихословие — също. Полиелей и величание на светителя (стр. 90). Седалните след полиелея. *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и първия на св. Григория. След трета песен се прочита първом възкресния кондак и след това седалните на светителя, със *Слава* и Богородичен. След шеста песен кондак и икос на светията. „*Месяца тогожде в двадесет и пятий ден памят празднуем иже во святих отца нашего Григориа, архиепископа Константина града, Богослова;*

[1] **Намира се в Октоиха 1 глас последната стихира на стиховните на вечернята в неделя вечер. Също и в кр. пс. воскр., стр. 49.**

того молитвами, Христе Боже помилуй и спаси нас, Амин". Катавасии: *Сушу глубородителную землю*. Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую*. Светилни: възкресен, *Слава*—на светията, *И нине* — Богородичен възкресен. На *Хвалите* се пеят 4 възкресни стихири и 4 на св. Григория, със следните припеви на седмата и осмата стихири: 1. *Уста моя возглаголют премудрост и поучение сердца моего разум;* 2. *Уста праведнаго поучатся премудрости и язик его возглаголет суд. Слава* — на светията: *Цевницу духа ересей. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на светията, на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий*. Апостол на светията (стр. 466), евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

3. КОГАТО 25 ЯНУАРИ СЕ ПАДНЕ В НЕДЕЛЯ НА МИТАРЯ И ФАРИСЕЯ

На вечернята. Чете се цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 от триода и първите 3 на св. Григория: *Отче Григорие. Слава* — от триода. *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен и паримии на светията (стр. 17—19). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на светията. *И нине* — от триода. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на светията, *И нине: Гавриилу вещавшу.*

На полунощницата. След троичния канон се пее литията на св. Григория. *Слава* на литията от триода, *И нине* — Богородичен (пак там). *Достойно ест яко воистину славити Тя Бога слова.* Тропар на светията.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални. Полиелей и величание на светията (К., стр. 90). *Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен, от триода и на светията. След трета песен възкресния кондак, седален от триода, *Слава* — седален на светията, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос от триода. „*Месяца тогожде в двадесят*

и пятий ден памят празднуем иже во святих отца нашего Григориа, архиепископа Константина града, Богослова. В настоящий же ден с Богом и триод начинаем. Фарисейски кто живет, церкви далече бивает. Христос бо внутр, о смиреннии, приемлемий. Триод убо мнози от святих и богоносних красотодетел наших отец добре и яко достояше от Святаго движими Духа сложивше песноделаша. Святих всех песноделателей Твоих молитвами и молитвами иже во святих отца нашего Григориа Богослова, Христе Боже наш, помилуй нас, Амин". Катавасии: *Сушу глубородителную землю.* Утрено евангелие възкресно. След прочитане *Воскресение Христово* и 50 псалом, пее се: *Слава: Покаяния отверзи ми двери. . . И нине: На спасения стези;* стих *Помилуй мя Боже* и: *Множества содеяних мною лютих* (Ч. 50). Светилни: възкресен, от триода, *Слава* — на светията, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите* се пеят 4 възкресни стихири и 4 на светията, със следните припеви на седмата и осмата стихири: 1. *Уста моя возглаголют премудрост и поучение сердца моего разум;* 2. *Уста праведнаго поучатся премудрости и язик его возглаголет суд. Слава* — от триода. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на светията (Ч. 238), на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий* (Ч. 240). Апостол на св. Григория (стр. 466). Евангелие — на неделята от триода. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

27 ЯНУАРИ — ПРЕНАСЯНЕ МОЩИТЕ НА СВ. ИОАН ЗЛАТОУСТ

1. Службата е според минея, както следва:

На вечернята. След *Блажен муж*, на *Господи воззвах* се пеят 6 стихири от минея. *Слава: Не подобаше тебе Златоусте. И нине: Иже тебе ради. . .* Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (стр. 20—22). След стиховните стихири, *Слава: Преподобне треблаженне. И нине: Богородице Ти еси лоза истинная. . . со святителем Иоанном Зла-*

тоустим. . .[1] Отпустителни тропари: на светителя, *Слава, И нине: Иже нас ради.*

На полунощницата — литийните стихири на светията се вземат от 13 ноември. Тропар на светията.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на светията два пъти, *Слава, И нине: Иже нас ради.* Седалните от минея. Полиелей и величание на светителя (К. 90). Седален след полиелея. *От юности моея.* Прокимен: *Уста моя возглаголют премудрост и поучение сердца моего разум.* Утрено евангелие. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами святителя, И нине: Молитвами Богородици.* Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Труба златогласная.* Канони: Богородичен от минея и първия на светията. След трета песен — седален на светията, *Слава, И нине* — Богородичен (все от минея). След шеста песен кондак и икос. „*Месяца тогожде в двадесят и седмий ден пренесение мощей иже во святих отца нашего Иоанна Златоустаго; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Сушу глубородителную землю. Честнейшую.* Светилните от минея. На *Хвалите* — четирите стихири на св. Златоуста, *Слава: Отче Златоусте. И нине: От всех бед раби твоя.* Славословие велико. Тропар на св. Златоуста.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на св. Златоуста (Ч. 227), на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий* (Ч. 240). Апостол (стр. 467) и евангелие — на св. Златоуста. Причастен: *В памят вечную.*

2. КОГАТО 27 ЯНУАРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ (извън триода).

На вечернята. След предначинателния псалом се чете цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на св. Златоуста (първите). *Слава* на светителя: *Не подобаше тебе. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий,* прокимен и паримии (стр. 20—22). Възкресни стиховни стихири. *Слава*

[1] **Намира се в Часослова — третия час; също и в кр. пс. воскр., стр. 34.**

на светителя: *Преподобне треблаженне. И нине: Богородице Ти еси лоза истинная. . . со святителем Иоанном Златоустим.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на светителя, *И нине: Иже нас ради.*

На полунощницата, след троичния канон, литийните стихири се вземат от 13 ноември. *Достойно ест яко воистину славити Тя. . .* Тропар на светителя.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални. Полиелей и величание на светителя (К. 90). *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и първия на св. Златоуста. След трета песен кондак на светителя, *Слава* — седален на светителя. *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в двадесят и седмий ден пренесение мощей иже во святих отца нашего Иоанна Златоустаго; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Сушу глубородителную землю.* Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую. Свят Господ Бог наш.* Светилни: възкресен, *Слава* — на св. Златоуста, *И нине* — възкресен Богородичен. Хвалитни стихири: 4 възкресни и 4 на св. Златоуста, със следните припеви на седмата и осмата стихири: 1. *Уста моя возглаголют премудрост и поучение сердца моего разум;* 2. *Уста праведнаго поучатся премудрости и язик его возглаголет суд. Слава* на св. Златоуста: *Отче Златоусте. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, на св. Златоуста, на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий.* Апостол на светията (стр. 467). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

3. КОГАТО 27 ЯНУАРИ СЕ ПАДНЕ В НЕДЕЛЯ НА МИТАРЯ И ФАРИСЕЯ.

На вечернята. След *Блажен муж* се чете цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни

стихири, 3 от триода и първите 3 от минея. *Слава* — от триода. *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен и паримии (стр. 20—22). Възкресните стиховни стихири. *Слава* на светителя: *Преподобне треблаженне. И нине* — от триода. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на светителя, *И нине: Иже нас ради.*

На полунощницата. След троичния канон се пее лития на светителя (от 13 ноември). *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на светителя.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални. Полиелей и величание на светителя (К. 90). *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен, от триода и на светителя. След трета песен възкресния кондак, седален от триода, *Слава* — седален на светителя, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос от триода. „*Месяца тогожде в двадесят и седмий ден пренесение мощей иже во святих отца нашего Иоанна Златоустаго. В настоящий же ден с Богом и триод начинаем. Фарисейски кто живет, церкви далече бивает. Христос бо внутр, о смиренний, приемлемий. Триод убо мнози от святих и богоносних красотодетел наших отец добре и яко достояше от Святаго движими Духа сложивше песноделаша. Святих всех песноделателей Твоих молитвами и молитвами иже во святих отца нашего Иоанна Златоустаго, Христе Боже наш, помилуй нас, Амин*“. Катавасии: *Сушу глубородителную. землю.* Утрено възкресно евангелие. *Воскресенне Христово*, чете се 50 псалом и се пее: *Слава: Покаяния отверзи ми двери. И нине: На спасения стези. . . Помилуй мя Боже* и стихирата: *Множества содеянних мною лютих.* Светилни: възкресен, *Слава* — на светителя, *И нине* — от триода. На *Хвалите* се пеят 4 възкресни стихири и 4 на светителя, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Уста моя возглаголют премудрост и поучение сердца моего разум;* 2. *Уста праведнаго поучатся премудрости и язик его возглаголет суд. Слава* — от триода. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на светителя, на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий* (Ч. 240). Апостол на св. Златоуста (стр. 467). Евангелие на Неделята за митаря и фарисея. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

30 ЯНУАРИ — СВ. ИПОЛИТ, ПАПА РИМСКИ. СВ. ТРИ СВЕТИТЕЛИ: ВАСИЛИЙ ВЕЛИКИ, ГРИГОРИЙ БОГОСЛОВ И ИОАН ЗЛАТОУСТ

Службата на св. Иполита се чете на повечерието.

1. Когато празникът СВ. ТРИ СВЕТИТЕЛИ се случи извън триода, нищо не се взема от октоиха. Службата се извършва както следва:

На вечернята. След *Блажен муж*, на *Господи воззвах* се пеят 6 стихири. *Слава: Тайния днес. И нине: Кто тебе не ублажит.* Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (стр. 24). Стиховните от минея. *Слава: Днес души земнородних. И нине: Все упование мое. . .* Отпустителен тропар на светителите: *Три величайшия светила* (Ч., стр. 239). *Слава, И нине: Гавриилу вещавшу.*

Празнична полунощница, с литийните стихири на светителите. Тропар от минея: *Яко апостолов единонравнии.*

На утренята. На *Бог Господ* тропара на светителите: *Три величайшия светила. Слава — Яко апостолов единонравнии, И нине: Еже от века утаенное.* Седалните от минея. Полиелей и величание на светителите (К. 90). След малката ектения — трите седални след полиелея и веднага: *От юности моея.* Прокимен: *Священици Твои облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуются.* Утрено евангелие. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами учителей, И нине: Молитвами Богородице.* Стих: *Помилуй мя Боже* и самогласната стихира: *Излияся благодат.* Канони: Богородичния от минея и втория на св. Три светители. След третата песен седалните след тази песен. След шестата песен кондак и икос. „*Месяца тогожде в тридесятий ден памят*

празднуем святаго священомученика Иполита, папи Римскаго, и иже во святих отец наших и великих иерархов Василиа Великаго, Григориа Богослова и Иоанна Златоустаго и святаго благовернаго Петра, царя Болгарскаго; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин". Катавасии: *Сушу глубородителную землю.* Пее се *Честнейшую.* Светилните и хвалитните стихири от минея. На хвалите *Слава: Вострубим трубою песней. И нине: Днес Христос во святилище* (след стиховните на вечернята). Велико славословие. Тропар: *Яко апостолов единонравнии.*

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: *Три величайшия светила* (Ч. 239), на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий.* Апостол (стр. 468) и евангелие — на св. Три светители. Причастен: *Во всю землю.*

2. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ 30. I. СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ (извън триода).

На вечернята. Чете се цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и 6 на св. Три светители. *Слава* от минея: *Тайная днес. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 24). Възкресните стиховни стихири. *Слава* — на св. Три светители: *Днес души земнородних. И нине: О чудесе новаго.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на св. Три светители: *Три величайшия светила* (Ч. 239), *И нине: Гавриилу вещавшу.*

На полунощницата. След троичния канон се пеят литийните стихири на светителите. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар: *Яко апостолов единонравнии.*

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти, *Слава: Три величайшия светила, И нине: Гавриилу вещавшу.* Седални възкресни. Полиелей и величание на светителите (К. 90). *Благословен еси Господи: Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и втория на светителите. След трета песен —

възкресен кондак и седални на св. Три светители, със *Слава* и Богородичен. След шеста песен кондак и икос на св. Три светители. „*Месяца тогожде в тридесятий ден памят празднуем святаго священомученика Иполита, папи Римскаго, и святаго благовернаго Петра, царя Болгарскаго, и иже во святих отец наших и великих иерархов Василиа Великаго, Григориа Богослова и Иоанна Златоустаго; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Сушу глубородителную землю.* Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую. Свят Господ Бог наш.* Светилни: възкресен, *Слава* — на св. Три светители, *И нине* — възкресен Богородичен. Хвалитни стихири: 4 възкресни и 4 на св. Три светители, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Священици Твои облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуются;* 2. *Уста моя возглаголют премудрост и поучение сердца моего разум. Слава: Вострубим трубою, И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на св. Три светители: *Три величайшия светила*, на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий.* Апостол на св. Три светители (стр. 468). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с чебес.*

3. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ НА СВ. ТРИ СВЕТИТЕЛИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА МИТАРЯ И ФАРИСЕЯ, последованието е следното:

На вечернята. След катизмата, на *Господи возвах* се пеят 4 възкресни стихири, 2 от триода и 4 на св. Три светители. *Слава* — от триода. *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии на светителите (стр. 24). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на св. Три светители: *Вострубим трубою песней* (писана на Хвалитните стихири на утренята). *И нине* — от триода. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на св. Три светители: *Три величайшия светила* (Ч. 239), *И нине* — Богородичен възкресен.

На полунощницата, след троичния канон, литийните стихири на светителите. *Слава* — на литията от триода. *И нине* — Богородичен. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на светителите: *Яко апостолов единонравнии.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални. Полиелей и величание на светителите (К. 90). *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен, от триода и втория на светителите. След трета песен възкресния кондак, *Слава* — седален на светителите, *И нине* — от триода. След шеста песен кондак и икос от триода. „*Месяца тогожде в тридесятий ден памят празднуем святаго священомученика Ипполита, папи Римскаго, и святаго благовернаго Петра, царя Болгарскаго, и иже во святих отец наших и великих иерархов Василиа Великаго, Григориа Богослова и Иоанна Златоустаго. В настоящий же ден с Богом и триод начинаем. Фарисейски кто живет, церкви далече бивает. Христос бо внутр, о смиренни, приемлемий. Триод убо мнози от святих и богоносних красотодетел наших отец добре и яко достояше от Святаго движими Духа сложивше песноделаша. Святих всех песноделателей Твоих молитвами и молитвами иже во святих отец наших и великих иерархов Василиа Великаго, Григориа Богослова и Иоанна Златоустаго и иже во святих священомученика Ипполита, папи Римскаго, Христе Боже наш, помилуй нас, Амин*“. Катавасии: *Сушу глубородителную землю.* Възкресно утрено евангелие. *Воскресение Христово,* 50 псалом. *Слава: Покаяния отверзи ми двери, И нине: На спасения стези,* стих *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Множества содеяних мною лютих. Честнейшую.* Светилни: възкресен, светилния от триода, *Слава* — на светителите, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на св. Три светители със следните припеви на последните две стихири: 1. *Восхвалятся преподобнии во славе и возрадуются на ложах своих;* 2. *Священици Твои облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуются. Слава* — от триода. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, на св. Три светители, на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий*. Апостол на светителите (стр. 468). Евангелие на Неделя за митаря и фарисея. Причастен: *Во всю землю изиде вещание их*.

ФЕВРУАРИ

1 ФЕВРУАРИ — ПРЕДПРАЗНЕНСТВО НА СРЕТЕНИЕ ГОСПОДНЕ. СВ. МЪЧЕНИК ТРИФОН

Този празник може да се случи **най-късно в понеделник след Неделята на блудния син.**

1. Службата се извършва изцяло **според минея** (на предпразненството и на св. Трифона), както следва:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 6 стихири, от които 3 на предпразненството и 3 на мъченика. *Слава* на мъченика: *Преобидел еси. И нине: Днес Симеон.* Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (стр. 33—34). Стиховните от минея. *Слава, И нине: Священнаго священная.* Тропари: на св. Трифона, *Слава, И нине* — на предпразненството.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на предпразненството, *Слава* — на св. Трифона, *И нине* — на предпразненството. Седални от минея. Чете се 50 псалом. Канони: на предпразненството и на мъченика. След трета песен — кондак и седален на мъченика, *Слава, И нине* — на предпразненството. След шеста песен кондак и икос на предпразненството. „*Месяца февруариа в первий ден предпраздненство Сретения Господа Бога и Спаса нашего Иисуса Христа. В тойже ден памят празднуем святаго мученика Трифона; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Сушу глубородителную землю* (К., с. 22). Пее се *Честнейшую*. Светилните от минея. На *Хвалите* се пеят стихирите, писани на стиховни от утренята, като първата се повтаря. *Слава: Преобидел еси сущия* (от вечернята — на мъченика), *И нине: Зиждителя небесе и земли* (на стиховните на утренята). Велико славословие. Тропар на мъченика.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на предпразненството, на мъченика, на храмовия светия. Кондак: *Со Отцем Слово сий* (Ч., с. 240). Апостол (стр. 469) и евангелие — на мъченика.

Забележка. Където има книгата със службата на св. мъченик Трифона, последованието за този ден ще се извършва от тази служба, съчетано с предпразненството на Сретение Господне.

2. КОГАТО 1 ФЕВРУАРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ преди Неделя на митаря и фарисея), редът е следният:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на предпразненството и 3 на св. Трифона. *Слава* — на мъченика: *Преобидел еси. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 33—34). На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине* — на предпразненството: *Священнаго священная.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на св. Трифона, *И нине* — на предпразненството.

Възкресна полунощница, с тропар на св. Трифона.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, с повторение на възкресния. Възкресни седални. *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен, на предпразненството и на мъченика. След трета песен кондак на мъченика, *Слава* — седален на мъченика. *И нине* — на предпразненството. След шеста песен кондак и икос възкресни. Следва: „*Месяца февруариа в первий ден предпразненство Сретения Господа Бога и Спаса нашего Иисуса Христа. В тойже ден памят празднуем святаго мученика Трифона; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Сушу глубородителную землю.* Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — на св. Трифона, *И нине* — на предпразненството (от минея). На *Хвалите* — 4 възкресни стихири и 4 на мъченика (от вечернята на *Господи воззвах*, като първата: *Трифоне всехвал-*

не — се повтаря) със следните припеви на последните две стихири: 1. *Праведник яко финикс процветет, яко кедр иже в Ливане умножится;* 2. *Возвеселится праведник о Господе и уповает на Него. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на предпразненството, на св. Трифона и на храмовия светия. Кондак: *Со отцем Слово сий невидимо* (Ч., с. 240). Апостол на мъченика (Ап., с. 469). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

3. КОГАТО 1 ФЕВРУАРИ — ПРЕДПРАЗНЕНСТВО НА СРЕТЕНИЕ ГОСПОДНЕ — СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА МИТАРЯ И ФАРИСЕЯ, или в НЕДЕЛЯ НА БЛУДНИЯ СИН, редът е следният:

На вечернята. След катизмата, на *Господи возвах* се пеят: 4 възкресни стихири, 3 от триода и 3 на предпразненството. *Слава* — от триода, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен. Паримии на мъченика (П., с. 33—34). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на мъченика: *Преобидел еси сущия на земли. И нине* — на предпразненството. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на мъченика, *И нине* — на предпразненството.

Възкресна полунощница.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен, от триода и на предпразненството (с припев: *Слава Тебе Боже наш, слава Тебе*). След трета песен — възкресен кондак, *Слава* — седален на мъченика: *Болезнми блаженне наслаждаяся плотскими. И нине* — на предпразненството: *Сокровище вечное.* След шеста песен кондак и икос от триода. „*Месяца февруариа в первий ден памят празнуем святаго мученика Трифона. В настоящий же ден с Богом и триод начинаем. Фарисейски кто жи-*

вет, церкви далече бивает. Христос бо внутр, о смиреннии, приемлемий. Триод убо мнози от святих и богоносних красотодетел наших отец добре и яко достояше от Святаго движими Духа сложивше песноделаша. Святих всех песноделателей Твоих молитвами и молитвами святаго мученика Трифона, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин".

(Ако е в Неделя на блудния син): „*Месяца февруариа в първий ден памят празднуем святаго мученика Трифона. В сий ден блуднаго сина воззвание празднуем. Блудник аще кто ест яко аз, дерзай, гряди: Божиих щедрот всем отверзеся двер. Неизреченним человеколюбием Твоим, Христе Боже наш, и молитвами святаго мученика Трифона, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Сушу глубородителную землю.* Възкресно утрено евангелие, след което се пее: *Слава — Покаяния отверзи ми* и пр. Светилни: възкресен, *Слава* — на мъченика, *И нине* — на предпразненството. На *Хвалите* се пеят 4 възкресни стихири и 4 на мъченика — от вечернята, като първата: *Трифоне всехвалне* — се повтаря, — със следните припеви на последните две стихири: 1. *Праведник яко финикс процветет, яко кедр иже в Ливане умножится;* 2. *Возвеселится праведник о Господе и уповает на Него. Слава* — от триода. *И нине — Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на предпразненството, на св. Трифона и на храмовия светия. Кондак: *Со отцем Слово сий невидимо.* Апостол — на мъченика (стр. 469). Евангелие — на неделята от триода.

2 ФЕВРУАРИ — СРЕТЕНИЕ ГОСПОДНЕ

Този празник може да се случи **най-късно във вторник след Неделя на блудния син.**

1. Службата се извършва по следния ред:

На вечернята. Прочита се първа статия от първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят трите стихири на празника — на 6. *Слава, И нине: Да отверзется двер небесная.* Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии

(стр. 26—28). След стиховните, *Слава, И нине: Иже на херувимех*. Отпустителния тропар на празника — три пъти, без *Слава, И нине*.

Празнична полунощница, с литийните стихири и тропара на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропара както на вечернята. След седалните полиелей: *Слово благо. . . Отригну сердце мое;* величание (К. 74). Седален след полиелея. *От юности моея.* Прокимен: *Помяну имя твое во всяком роде и роде.* Утрено евангелие на празника. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами Богородици, И нине* — същото. Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Да отверзется свер.* Канонът се чете без други припеви, само на предпоследния тропар се казва *Слава*, а на последния — *И нине.* След трета песен — седалния един път. След шеста песен кондак и икос. Казва се: „*Недра Отца образуют Твоего, Христе мой, Симеони руце носящии Тя. Прият во вторий Христа Симеон во храме. Тому слава и держава во веки веков, Амин*". Катавасии: *Сушу глубородителную землю.* Вместо *Честнейшую* се пеят припевите на девета песен от канона, докато останат 4, които се пеят като припеви на тропарите на канона. Светилния: *Духом во святилищи. . .*, три пъти, без *Слава, И нине.* След хвалитните стихири — *Слава, И нине: На руках старческих. . .* Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Празнични антифони: 1. *Молитвами Богородици. . .* 2. *Спаси ни, Сине Божий, иже во обятиих праведнаго Симеона носивийся, поющия Ти аллилуиа;* 3. *Радуйся благодатная Богородице Дево.* Входно: *Сказа Господ спасение Свое, пред язики откри правду Свою, спаси ни, Сине Божий, иже во обятиих праведнаго Симеона носивийся, поющия Ти аллилуиа.* След входа тропара: *Радуйся благодатная* и кондак: *Утробу девичу освятивий* (Ч. 240). Апостол (стр. 471) и евангелие — на празника. Задостойник: *Богородице Дево, упование христианом. . . В законе сени и писаний.* Причастен: *Чашу спасения приму и имя Господне призову. Видехом свет истинний.*

2. КОГАТО СРЕТЕНИЕ ГОСПОДНЕ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ (преди Неделя на митаря и фарисея), последованието е следното:

На вечернята, след предначинателния псалом се чете цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на празника. *Слава, И нине: Да отверзется двер.* Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 26). На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине* — на празника: *Иже на херувимех носимий.* Отпустителни тропари: възкресен един път и на празника — два пъти, без *Слава, И нине.*

На полунощницата, след троичния канон се пеят литийните стихири на празника. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седалните: два възкресни, *Слава, И нине: Лик ангелский.* Пак два възкресни (по второто стихословие), *Слава, И нине: Сий со Отцем.* Полиелей и величание на празника (стр. 74). След ектенията — третия седален на празника. Ипакои, степенни — възкресни, но прокимена — на празника: *Помяну име Твое во всяком роде и роде.* Утрено евангелие на празника. *Воскресение Христово* и 50 псалом се четат. *Слава: Молитвами Богородици. И нине* — същото. Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата на празника: *Да отверзется двер.* Канони: възкресен и на празника. След трета песен възкресния кондак, *Слава, И нине* — седалния на празника. След шеста песен кондак и икос на празника. Казва се: „*Недра Отца образуют Твоего, Христе мой, Симеон руце носящии Тя; прият во вторий Христа Симеон во храме; Тому слава и держава во веки веков, Амин*“. Катавасии: *Сушу глубородителную землю.* Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от минея, като отначало се пеят само припевите, докато останат 4, които се пеят като припеви на тропарите на канона от девета песен. Светилни: възкресен, *Слава, И нине* — на празника. На *Хвалите* се пеят 4 възкресни стихири и 4 на празника, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Нине отпущаеши раба Твоего Владико, по глаголу Твоему смиром;* 2. *Свет во откровение языков, и славу людей Твоих Израиля. Слава: На*

руках старческих. И нине: Преблагословена еси. Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Първи антифон: *Молитвами Богородици.* Втори — *Спаси ни, Сине Божий воскресий из мертвих. . .* Трети: *Радуйся благодатная Богородице Дево.* След входа: *Сказа Господ спасение Свое, пред язики откри правду Свою, Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих, поющия Ти аллилуиа.* Следват тропари: възкресен, *Радуйся благодатная* и на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий.* Апостол и евангелие — на празника. Задостойник: *Богородице Дево христианом. . . В законе сени и писаний. . .* Причастен: *Чашу спасения. . . Видехом свет истинний,* и отпуст.

3. КОГАТО СРЕТЕНИЕ ГОСПОДНЕ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯТА НА МИТАРЯ И ФАРИСЕЯ или в НЕДЕЛЯТА НА БЛУДНИЯ СИН, редът е следният:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воз, звах* се пеят 4 възкресни стихири, 2 от триода и 4 на празника. *Слава* — от триода, *И нине* — на празника. Вход-*Свете тихий,* прокимен и паримии на празника (стр. 26—28). Възкресни стиховни стихири, *Слава* — от триода, *И нине* — на празника. Отпустителни тропари — възкресен и два пъти на празника, без *Слава, И нине.*

На полунощницата, след троичния канон — лития на празника, *Слава* от триода, *И нине* — на празника. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални: първите два възкресни, *Слава, И нине: Лик ангелский.* Вторите два възкресни, *Слава, И нине: Сий со Отцем.* Полиелей и величание на празника (К. 74). След ектенията — седалния: *Младенствуеши мене ради. . .* и веднага ипакои, степенни — възкресни (*Ангелский собор* **не се пее**), прокимен: *Помяну имя Твое во всяком роде и роде.* Утрено евангелие на празника, което се полага на светата литургия. *Воскресение Христово* и 50 псалом се четат. *Слава: Молитвами Богородици* (*Покаяния* **не се пее**).

И нине — същото. *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Да отверзется двер небесная.* Канони: възкресен, от триода и на празника. След трета песен възкресния кондак, *Слава* — седален от триода. *И нине* — на празника: *На горе Синайстей.* След шеста песен — кондак и икос от триода. След това се казва: „*Недра Отца образуют Твоего, Христе мой, Симеони руце носящии Тя. Прият во вторий Христа Симеон во храме. Тому слава и держава во веки веков.* След това продължава: **1. Ако е в Неделя на митаря и фарисея:** „*В настоящий же ден с Богом и триод начинаем. Фарисейски кто живет, церкви далече бивает. Христос бо внутр, о смиреннии, приемлемий. Триод убо мнози от святих и богоносних красотодетел наших отец добре и яко достояше от Святаго движими Духа сложивше песноделаша. Святих всех песноделателей Твоих молитвами, Христе Боже наш, помилуй нас, Амин*".

2. Ако е в Неделя на блудния син: „*В сий ден блуднаго сина воззвание празднуем. Блудник аще кто ест яко аз, дерзай, гряди: Божиих бо щедрот всем отверзется двер. Неизреченним человеколюбием Твоим, Христе Боже наш, помилуй нас, Амин*".

Катавасии: *Сушу глубородителную землю.* Вместо *Честнейшую* се пеят припевите на девета песен, докато останат четири, които се пеят като припеви на тропарите на девета песен (четирите). Светилни: възкресен, *Слава* — от триода, *И нине* — на празника. На *Хвалите* — 4 възкресни стихири и 4 на празника, със следните припеви на седмата и осмата стихири: 1. *Нине отпущаеши раба Твоего Владико, по глаголу Твоему смиром;* 2. *Свет во откровение язиков и славу людей Твоих Израиля. Слава* — от триода, *И нине* — на празника: *На руках старческих.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Първи антифон: *Молитвами Богородици*); втори — *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих поющия Ти аллилуиа.* Трети — *Радуйся благодатная Богородице Дево. . .* Входно: *Сказа Господ спасение Свое, пред язики откри правду Свою, спаси ни Сине Божий, воскресий из мертвих поющия Ти аллилуиа.* След входа тропари: възкресен, на празника, на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий.* Апостол — на празника (Ап.,

с. 471). Евангелие — на неделята от триода. Задостойник: *Богородице Дево христианом. . . В законе сени и писаний.* Причастен: *Чашу спасения. . . Видехом свет истинний.*

*

Богослужението в попразненствените дни след празника се извършва според минея.

4. КОГАТО НЕДЕЛЯ НА МИТАРЯ И ФАРИСЕЯ, или НЕДЕЛЯ НА БЛУДНИЯ СИН, или НЕДЕЛЯ МЕСОПУСТНА СЕ СЛУЧАТ ПРЕДИ ОТДАНИЕТО НА СРЕТЕНИЕ ГОСПОДНЕ, последованието е следното:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят: 4 възкресни стихири, 3 от триода и 3 на попразненството — на деня от минея. *Слава* — от триода. *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Възкресни стиховни стихири. *Слава* — от триода. *И нине* — на празника. Тропари: възкресен, *Слава, И нине* — на празника.

Възкресна полунощница. (Когато се случи в Неделя месопустна — пее се и лития от триода и умилителните тропари).

На утренята. На *Бог Господ:* възкресния тропар два пъти, *Слава, И нине* — на празника. Седални възкресни. *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен, от триода и на празника. След трета песен възкресния кондак, *Слава* — седален от триода, *И нине* — седален на празника. След шеста песен — кондак и икос от триода и се казва: „*Месяца тогожде в. . . ден памят празднуем. . .* и продължава:

а) Ако е в Неделя на митаря и фарисея: „*В настоящий же ден с Богом и триод начинаем. Фарисейски кто живет, церкви далече бивает. Христос бо внутр, о смиренни, приемлемий. Триод убо мнози от святих и богоносних красотодетел наших отец добре и яко достояше от Святаго движими Духа сложивше песноделаша. Святих всех песноделате-*

лей Твоих молитвами и молитвами (поставя се името на дневния светия), Христе Боже наш, помилуй нас, Амин".

б) Ако е в Неделя на блудния син: „*В сий ден блуднаго сина воззвание празднуем. Блудник аще кто ест яко аз, дерзай, гряди: Божиих бо щедрот всем отверзеся двер. Неизреченним человеколюбием Твоим, Христе Боже наш, помилуй нас, Амин*".

в) Ако е в Неделя месопустна: „. . . *В сий ден втораго и неумитнаго пришествия Христова памят творим. Егда судяй земли судие всех сядеши. Приидите, онаго гласа, достойна и мене усуди. Неизреченним человеколюбием Твоим Христе Боже, желателнаго Твоего гласа нас сподоби, и сущим одесную Тебе сопричти и помилуй нас, Амин*". Катавасии: *Сушу глубородителную землю.* Възкресно утрено евангелие. *Воскресение Христово*, 50 псалом, *Слава: Покаяния отверзи ми. И нине: На спасения стези. . . Помилуй мя Боже* и стихирата: *Множества содеяних мною лютих. . .* Пее се *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — от триода, *И нине* — на празника: *Непременно по ипостаси* (писана на 3 февруари). На *Хвалите* — 4 възкресни стихири и 4 на празника (от 2. II.), със следните припеви на последните две стихири: 1. *Нине отпущаеши раба Твоего Владико, по глаголу Твоему смиром;* 2. *Свет во откровение языков и славу людей Твоих Израиля.* (Ако е Месопустна неделя — на *Хвалите* се пеят 5 възкресни стихири и 3 от триода, със съответните им там припеви). *Слава* — от триода, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, на празника и на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий.* Апостол и евангелие — на неделята от триода. *Видехом свет истинний.* Отпуст.

*

Забележка. Ако попразненството на Сретение Господне се падне в СЪБОТА МЕСОПУСТНА, — тогава не се взема нищо от минея, а цялата служба е на задушницата.

ЗАДУШНИЦА МОЖЕ ДА СЕ СЛУЧИ НАЙ-РАНО НА 6 ФЕВРУАРИ.

НЕДЕЛЯ СЛЕД СРЕТЕНИЕ ГОСПОДНЕ (извън триода)

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на попразненството. *Слава* — на празника, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*. Възкресни стиховни стихири. *Слава*, *И нине* — на празника. Тропар възкресен, *Слава*, *И нине* — на празника.

Възкресна полунощница, с тропар на празника.

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар — два пъти. *Слава*, *И нине* — на празника. Възкресни седални. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на празника. След трета песен седален на празника. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде. . .* (съответно деня) *памят празднуем. . .*“. Катавасии: *Сушу глубородителную землю*. Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую*. Светилни: възкресен и на празника. На *Хвалите* се пеят 4 възкресни стихири и 4 на празника (от 2 февруари), със следните припеви на последните две стихири: 1. *Нине отпущаеши раба Твоего Владико, по глаголу Твоему смиром;* 2. *Свет во откровение язиков, и славу людей Твоих Израиля*. *Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, на празника, на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий*. Апостол и евангелие — на неделята.

6 ФЕВРУАРИ — ПРЕПОДОБНИ ВУКОЛ, ЕПИСКОП СМИРНЕНСКИ.

СВ. РАВНОАПОСТОЛЕН ФОТИЙ, ПАТРИАРХ ЦАРИГРАДСКИ

Службата на св. равноапостолен ФОТИЙ е полиелейна и се извършва изцяло според последованието, изложено в книгата, издадена от Св. Синод.

ОТДАНИЕ НА ПРАЗНИКА СРЕТЕНИЕ ГОСПОДНЕ — 9 ФЕВРУАРИ

1. **Последованието е както на самия празник,** само че на вечернята няма вход и не се четат паримии; на полунощницата няма литии; на утренята няма полиелей, величание и утрено евангелие. Направо след вторите седални се чете 50 псалом и след това каноните.

На св. литургия апостолът и евангелието **са тези на деня,** а не на празника.

2. **КОГАТО ОТДАНИЕ НА СРЕТЕНИЕ ГОСПОДНЕ — 9. II. — СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ** (преди Неделя на митаря и фарисея), редът е следният:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят: 4 възкресни стихири и 6 на празника (от 2. II.). *Слава* — на празника. *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине* — на празника. Отпустителни тропари: възкресен и два пъти на празника.

На полунощницата, след троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на празника.

На утренята, след *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални, със *Слава, И нине* — на празника. *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на празника.

След трета песен — седален на празника. След шеста песен: кондак и икос — възкресни. „*Месяца тогожде в девятий ден отдается празник Сретения Господня. В сий ден памят празднуем и святаго мученика Никифора; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Сущу глубородителную землю.* Пее се *Честнейшую.* Светилни: възкресен и на празника. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на празника, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Нине отпущаеши раба Твоего Владико, по глаголу Твоему смиром;* 2. *Свет во откровение языков, и славу людей Твоих Израиля. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Първи антифон: *Молитвами Богородици;* втори — *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .*, трети — *Радуйся благодатная Богородице Дево.* Входно: *Сказа Господ спасение Свое, пред язики откри правду Свою, спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* След входа тропари: възкресен, на празника и на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий.* Апостол и евангелие — на неделята. Задостойник: *Богородице Дево упование христианом. . . В законе сени и писаний.* Причастен: *Хвалите Господа с небес. Видехом свет истинний.* Отпуст.

3. КОГАТО ОТДАНИЕТО НА СРЕТЕНИЕ ГОСПОДНЕ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ на МИТАРЯ И ФАРИСЕЯ, или в НЕДЕЛЯ НА БЛУДНИЯ СИН, или в НЕДЕЛЯ МЕСОПУСТНА, редът е следният:

На вечернята, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 от триода и 3 на празника. *Слава* — от триода, *И нине* — на празника. Възкресни стиховни стихири. *Слава* — от триода, *И нине* — на празника. Възкресния отпустителен тропар, *Слава, И нине* — на празника.

Възкресна полунощница.

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти, *Слава, И нине* — на празника. Първи и втори се-

дален възкресен, *Слава, И нине* — на празника. *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен, от триода и на празника. След трета песен възкресния кондак, седален на празника. След шеста песен кондак и икос от триода. „*Месяца тогожде в девятий ден отдается праздник Сретения Господня. . .* (и следва):

а) Ако е в Неделя на митаря и фарисея: „. . . *В настоящий же ден с Богом и триод начинаем. Фарисейски кто живет, церкви далече бивает. Христос бо внутр, о смиреннии, приемлемий. Триод убо мнози от святих и богоносних красотодетел наших отец добре и яко достояше от Святаго движими Духа сложивше песноделаша. Святих всех песноделателей Твоих молитвами, Христе Боже наш, помилуй нас, Амин*".

б) Ако е в Неделя на блудния син: „. . . *В сий ден блуднаго сина воззвание празднуем. Блудник аще кто ест яко аз, дерзай, гряди: Божиих бо щедрот всем отверзеся двер. Неизреченним человеколюбием Твоим, Христе Боже наш, помулий и спаси нас, Амин*".

в) Ако е в Неделя месопустна: „. . . *В сий ден втораго и неумитнаго пришествия Христова памят творим, юже божественнейшии отци по двою притчу положиша. Егда судяй земли судие всех сядеши. Приидите, онаго гласа, достойна и мене усуди. Неизреченним человеколюбием Твоим, Христе Боже, желателнаго Твоего гласа нас сподоби и сущим одесную Тебе сопричти и помилуй нас, Амин*".

Катавасии: *Сушу глуборолителную землю.* Възкресно утрено евангелие. *Воскресение Христово.* 50 псалом се пее. *Слава: Покаяния отверзи ми. И нине: На спасения стези. Помилуй мя Боже: Множества содеянних мною лютих.* Пее се *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — от триода, *И нине: Духом во святилище. . .* На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на празника, със следните припеви на седмата и осмата стихири: 1. *Нине отпущаеши раба Твоего Владико, по глаголу Твоему смиром;* 2. *Свет во откровение язиков и славу людей Твоих Израиля. Слава* — от триода. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Антифони на празника. На

втория . . . *воскресий из мертвих*. Входно: *Сказа Господ спасение Свое, пред язики откри правду Свою. Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих*. . . След входа тропари: възкресен, на празника, на храмовия светия. Кондак: *Утробу девичу освятивий*. Апостол и евангелие — на неделята от триода. Задостойник: *Богородице Дево. . . В законе сени и писаний*. Причастен: *Чашу спасения приму и имя Господне призову*.

10 ФЕВРУАРИ — СВ. СВЕЩЕНОМЪЧЕНИК ХАРАЛАМПИЙ

Този празник може да се случи най-късно до сряда включително на Сиропустната седмица.

1. Службата е празнична и се извършва по отделната книга, а там дето няма такава — от общия миней, както следва:

На вечерната. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят стихирите на 6. *Слава* на мъченика, *И нине* — първия Богородичен по гласа на Славата. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня. Паримии на свещеномъченика (П., с. 29). След редовните стиховни стихири — *Слава* на свещеномъченика, *И нине* — празничен Богородичен. Отпустителен тропар на свещеномъченика, *Слава, И нине: Еже от века утаенное*.

Празнична полунощница, с лития и тропар на свещеномъченика.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на мъченика два пъти, *Слава, И нине: Еже от века утаенное*. Седалните от минея. Полиелей и величание на мъченика (стр. 88). *От юности моея*. Прокимен: *Праведник яко финикс процветет и яко кедр иже в Ливане умножится*. Утрено евангелие на мъченика. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами страстотерпца, И нине: Молитвами Богородици*. Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата. Каноните: на св. Богородица — *Воду прошед* и на мъченика. След трета песен седален с Богородичен на мъченика. След шеста песен кондак

и икос. „*Месяца тогожде в десятий ден памят празднуем святаго священомученика Харалампиа Чудотворца; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Отверзу уста моя. Честнейшую.* Светилните и хвалитните — от минея. *Слава* — на свещеномъченика. *И нине* — Богородичен от кратките. Велико славословие. Тропар на мъченика.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на св. Харалампия, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан.* Апостол на свещеномъченика (стр. 473). Евангелие — също на мъченика. Причастен: *В памят вечную.*

2. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ НА СВ. ХАРАЛАМПИЙ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. След предначинателния псалом се чете цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на свещеномъченика. *Слава* — на мъченика, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен и паримии (стр. 29—30). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — на мъченика. *И нине* — възкресен Богородичен по гласа на Славата. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на мъченика, *И нине: Еже от века утаенное.*

На полунощницата. След троичния канон — литийните стихири на мъченика. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на мъченика.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални. Полиелей и величание на мъченика (К. 88). *Благословен еси Господи: Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на мъченика. След трета песен възкресен кондак, *Слава* — седален на мъченика, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на свещеномъченика. „*Месяца тогожде в десятий ден памят празднуем святаго священомученика Харалампиа Чудотворца; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Отверзу уста моя.*

Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую. Свят Господ Бог наш.* Светилни: възкресен, *Слава* на свещеномъченика, *И нине* — възкресен Богородичен. Хвалитни стихири: 4 възкресни и 4 на мъченика, със следните припеви на седмата и осмата стихири: 1. *Праведник яко финикс процветет и яко кедр иже в Ливане умножится;* 2. *Насаждени в дому Господни, во дворех Бога нашего процветут. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на мъченика, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство християн.* Апостол на мъченика (стр. 473). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес. Видехом свет истинний.*

3. КОГАТО 10 ФЕВРУАРИ — СВ. ХАРАЛАМПИЙ — СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА МЕСОПУСТНА — ЗАДУШНИЦА, — тогава службата му се извършва в петък същата седмица (предния ден), според минея, а в съботата се извършва службата на задушницата от триода.

4. КОГАТО ПАМЕТТА НА СВ. ХАРАЛАМПИЙ СЕ СЛУЧИ В ПЕТЪК ПРЕДИ ЗАДУШНИЦА, или НА САМАТА ЗАДУШНИЦА — в СЪБОТА, и в такъв случай службата му се прехвърля в петък, — и този петък е отдание на Сретение Господне, — последованието е следното:

На вечернята, в четвъртък вечерта, на *Господи воззвах* се пеят 4 самогласни стихири на празника (от 2.II.) и 6 на св. Харалампия. *Слава* — на свещеномъченика, *И нине* — на празника. Вход, *Свете тихий,* прокимен и паримии на свещеномъченика (стр. 29). На стиховните — стихирите на празника (от 2. II.). *Слава* на свещеномъченика, *И нине* — на празника. Отпустителни тропари: на празника, *Слава* — на мъченика, *И нине* — на празника.

Празнична полунощница, с лития и тропар на св. Харалампия.

На утренята, в петък сутринта, на *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седалните на свещеномъче-

ника, *Слава, И нине* — на празника. Вторите седални — по същия начин. Полиелей и величание на св. Харалампия. *От юности моея.* Прокимен: *Праведник яко финикс процветет.* Чинът на утреното евангелие на св. Харалампия. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами страстотерпца, И нине: Молитвами Богородици.* Стих *Помилуй мя Боже* и самогласна стихира на мъченика. Канони: на празника и на свещеномъченика. След трета песен — седален на свещеномъченика, *Слава, И нине* — на празника. След шеста песен кондак и икос на мъченика. „*Месяца тогожде в десятий ден памят празднуем святаго свещеномученика Харалампиа Чудотворца; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Сушу глубородителную землю.* Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона на празника (от 2 февруари). Светилни: на празника, *Слава* — на мъченика, *И нине* — на празника. На *Хвалите* се пеят 3 стихири на празника и 3 на св. Харалампия. *Слава* — на свещеномъченика, *И нине* — на празника. Велико славословие. Тропар на св. Харалампия.

На св. литургия. Празничните антифони (от 2 февруари). Входно: *Сказа Господ спасение Свое, пред языки откри правду Свою, спаси ни, Сине Божий, иже во обятиих праведнаго Симеона носивийся поющия Ти аллилуиа.* След входа тропари: на празника, на св. Харалампия, на храмовия светия. Кондак на празника: *Утробу девичу освятивий.* Апостол на свещеномъченика (стр. 473). Евангелие на св. Харалампия. Задостойник: *Богородице Дево. . . В законе сени и писаний.* Причастен: *Чашу спасения. . . Видехом свет истинний* и отпуст.

5. КОГАТО 10 ФЕВРУАРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА МИТАРЯ И ФАРИСЕЯ, или в НЕДЕЛЯ НА БЛУДНИЯ СИН, или в НЕДЕЛЯ МЕСОПУСТНА, последованието е следното:

На вечернята. Чете се цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 от триода и 3 на мъченика. *Слава* — от триода, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 29). Възкресни сти-

ховни стихири. *Слава* — на мъченика, *И нине* — от триода. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на мъченика, *И нине: Еже от века утаенное.*

На полунощницата, след троичния канон — лития на мъченика. *Слава* — на литията от триода, *И нине* — Богородичен пак от триода. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на мъченика.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални. Полиелей: а) за Неделя на митаря и фарисея: *Хвалите имя Господне. . . ;* б) за Неделя на блудния син и за Неделя месопустна: *На реках Вавилонских.* Следва величание за свещеномъченик Харалампия (стр. 88). *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен, от триода и на свещеномъченика. След трета песен възкресния кондак, седален от триода, *Слава* — седален на свещеномъченика, *И нине* — Богородичен. След шеста песен — кондак и икос от триода. „*Месяца тогожде в десятий ден памят празднуем святаго священомученика Харалампиа Чудотворца. . .* (и следва):

а) Когато е в Неделя на митаря и фарисея: „*. . . В настоящий же ден с Богом и триод начинаем. Фарисейски кто живет, церкви далече бивает. Христос бо внутр, о смиренний, приемлемий. Триод убо мнози от святих и богоносних красотодетел наших отец добре и яко достояше от Святаго движими Духа сложившие песноделаша. Святих всех песноделателей Твоих молитвами и молитвами святаго священомученика Харалампиа, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*".

б) Ако е в Неделя на блудния син: „*. . . В сий ден блуднаго сина воззвание празднуем. Блудник аще кто ест яко аз, дерзай, гряди: Божиих бо щедрот всем отверзеся двер. Неизреченним человеколюбием Твоим, Христе Боже наш, и молитвами святаго священомученика Харалампиа помилуй и спаси нас, Амин*".

в) Ако е в Неделя месопустна: „*. . . В сий ден втораго и неумитнаго пришествия Христова памят творим. Егда судяй земли судие всех сядеши. Приидите, онаго гласа, достойна и мене усуди. Неизреченним человеколюбием Твоим, Христе Боже, желателнаго Твоего гласа нас сподоби и сущим*

одесную Тебе сопричти и молитвами святаго священомученика Харалампиа помилуй и спаси нас, Амин".

Катавасии — от триода (според неделята, вж. таблицата за катавасиите в края на типика — приложение № 2). Утрено възкресно евангелие. Чете се *Воскресение Христово*, пее се 50 псалом. *Слава: Покаяния отверзи ми двери. И нине: На Спасения стези. Помилуй мя Боже: Множества содеянних мною лютих. Честнейшую.* Светилни: възкресен, от триода, *Слава* — на мъченика, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на мъченика, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Возвеселится праведник о Господе и уповает на Него;* 2. *Праведник процветет яко финикс и яко кедр иже в Ливане умножится. Слава* — от триода, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на мъченика, на храмовия светия. Кондак от триода — според неделята (съгласно таблицата в края). Апостол на мъченика (стр. 473). Евангелие на неделята от триода. Причастен: *Хвалите Господа с небес.* Отпуст.

6. АКО ПАМЕТТА НА СВ. ХАРАЛАМПИЙ СЕ СЛУЧИ В СРЯДА НА СИРНАТА СЕДМИЦА, тогава службата му не е великопостна, а празнична според реда, изложен в т. 1 за този празник.

11 ФЕВРУАРИ — СВ. СВЕЩЕНОМЪЧЕНИК ВЛАСИЙ. СВ. МЪЧЕНИК ГЕОРГИ СОФИЙСКИ НОВИ

Може да се случи **най-късно до четвъртък вкл. на Сирната седмица.**

СЛУЖБАТА НА СВ. МЪЧЕНИК ГЕОРГИ СОФИЙСКИ НОВИ Е ПРАЗНИЧНА и се намира в издадената от Св. Синод книга «*Последование с житиями святих трием мучеников Софийских Георгиа, Георгиа и Николаа*» — София, 1955 г., стр. 39—56.

На вечернята паримията може да се чете на български от Паримийника — стр. 15. Апостол на мъченика — стр. 501.

Когато празникът 11 февруари се случи **в неделя** преди триода, или в Неделя на митаря и фарисея или в следващите недели, — редът е както този на 10 февруари.

14 ФЕВРУАРИ — ПРЕПОДОБНИ АВКСЕНТИ. ПРЕПОДОБНИ КИРИЛ СЛОВЕНСКИ

Може да се случи **най-късно до Неделя сиропустна включително.**

Последованието на св. Кирил Словенски се съдържа в книгата **„Служба на св. Седмочисленици"**, издание на Св. Синод — 1958 г., стр. 54.

Тропар на св. Кирила има и в часослова, стр. 241.

24 ФЕВРУАРИ — ПЪРВО И ВТОРО НАМИРАНЕ ГЛАВАТА НА СВ. ИОАН ПРЕДТЕЧА[1]

1. Службата на този празник се извършва от минея, по следния ред:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят трите стихири на 6. *Слава: Сокровище божественних даров. И нине: Кто тебе не ублажит.* Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (стр. 54). Стиховните — от минея. *Слава: Якоже божественних. . . И нине* — Богородичен: *О чудесе новаго.* Отпустителен тропар на Предтеча, *Слава, И нине: Еже от века утаенное.*

Полунощница празнична, с тропар на Предтеча.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на Предтеча два пъти, *Слава, И ниче: Еже от века утаенное.* Седалните от минея. Полиелей и величание (К. 87). Седален

[1] **Този празник може да се случи най-късно до сряда включително на втората седмица от великия пост.**

след полиелея. *От юности моея.* Прокимен: *Тамо возращу рог Давиду, уготовах светилник помазанному Моему.* Утрено евангелие на Предтеча. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами Предтечи, Милостиве, И нине: Молитвами Богородици.* Стих: *Помилуй мя Боже. . .* и самогласната стихира: *Яже прежде на блюде.* Канони: Богородичен *Воду прошед* (от часослова) и на Предтеча. След трета песен седалния, *Слава, И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на Предчета. Следва: «*Месяца тогожде в двадесят и четвертий ден первое и второе обретение честния глави Предтечи; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Отверзу уста моя.* Светилните от минея. На *Хвалите* — 4 стихири на Предтеча, *Слава: Всечестную главу Крестителя. И нине: Боголюбивий Боже и Спасе.* Велико славословие. Тропар на Предтеча.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на Предтеча, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан.* Апостол на Предтеча (стр. 476). Евангелие — също. Следва св. Златоустова литургия. Причастен: *В памят вечную. Видехом свет истинний.*

2. КОГАТО 24. II. СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА МИТАРЯ И ФАРИСЕЯ, или в НЕДЕЛЯ НА БЛУДНИЯ СИН, или в НЕДЕЛЯ МЕСОПУСТНА, или в НЕДЕЛЯ СИРОПУСТНА, последованието е следното:

На вечернята. Чете се цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят: 4 възкресни стихири, 3 от триода и 3 на Предтеча. *Слава* — от триода, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии на Предтеча (стр. 54). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на Предтеча: *Якоже божественних, И нине* — от триода. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на Предтеча, *И нине: Еже от века утаенное.*

На полунощницата. След троичния канон, *Слава* — на литията от триода (когато има такава), *И нине* — Богородичен — също от триода. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на Предтеча.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се повтаря. Възкресни седални. *Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен, от триода и на Предтеча. След трета песен се чете възкресен кондак, *Слава* — седален на Предтеча, *И нине* — седален от триода. След шеста песен кондак и икос от триода. «*Месяца тогожде в двадесят и четвертий ден первое и второе обретение честния глави Предтечеви* (и следва):

а) Ако е в Неделя на митаря и фарисея: «. . . *В настоящий же ден с Богом и триод начинаем. Фарисейски кто живет, церкви далече бивает. Христос бо внутр, о смиреннии, приемлемий. Триод убо мнози от святих и богоносних красотодетел наших отец добре и яко достояше от Святаго движими Духа сложивше песноделаша. Святих всех песноделателей Твоих молитвами и молитвами честнаго и славнаго пророка, предтечи и крестителя Господня Иоанна, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*».

б) Ако е в Неделя на блудния син: «. . . *В сий ден блуднаго сина воззвание празднуем. Блудник ище кто ест яко аз, дерзай, гряди: Божиих бо щедрот всем отверзеся двер. Неизреченним человеколюбием Твоим, Христе Боже наш, и молитзами честнаго и славнаго пророка, предтечи и крестителя Иоанна помилуй и спаси нас, Амин*».

в) Ако е в Неделя месопустна: «. . . *В сий ден втораго и неумитнаго пришествия Христова памят творим. Егда судяй земли судие всех сядеши. Приидите, онаго гласа, достойна и мене усуди. Неизреченним человеколюбием Твоим, Христе Боже, желателнаго Твоего гласа и нас сподоби и сущим одесную Тебе сопричти и молитвами честнаго и славнаго пророка, предтечи и крестителя Иоанна помилуй и спаси нас, Амин*».

г) Ако е в Неделя сиропустна: «. . . *В сий ден воспоминание творим от райския пищи испадения первозданнаго Адама. Мир с родоначалники горко да восплачет. Снедию сладкою падший с падшим. Неизреченним Твоим благоутробием, Христе Боже наш, пищи райския нас сподоби и помилуй, яко един и человеколюбец, и молитвами честнаго и славнаго пророка, предтечи и крестителя Иоанна помилуй и спаси нас, Амин*».

Катавасии: от триода — според неделята. Утрено въз-

кресно евангелие. Чете се *Воскресение Христово* и 50 псалом. *Слава: Покаяния отверзи ми. И нине: На спасения стези.* Стих *Помилуй мя Боже: Множества содеянних мною лютих.* Пее се *Честнейшую.* Светилни: възкресен, от триода, *Слава* — на Предтеча, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на Предтеча, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Возвеселится праведник о Господе и уповает на Него;* 2. *Праведник яко финикс процветет, яко кедр иже в Ливане умножится. Слава* — от триода, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на Предтеча, на храмовия светия. Кондак на неделята от триода (съгласно приложение №4). Апостол на Предтеча (стр. 476). Евангелие — на неделята от триода. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

3. КОГАТО 24 ФЕВРУАРИ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА МЕСОПУСТНА (ЗАДУШНИЦА), службата на св. И. Предтеча се извършва в петък (предния ден) от минея, без изменение, а в събота се извършва службата от триода.

4. КОГАТО 24 ФЕВРУАРИ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА НА СИРНАТА СЕДМИЦА, службата на св. И. Предтеча се съединява със службата на св. преподобни отци — от триода, както следва:

В петък вечер, на вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 3 стихири на Предтеча и 3 на преподобните отци — от триода. *Слава* — на Предтеча, *И нине: Кто тебе не ублажит.* Вход, *Свете тихий,* прокимен на деня и паримии на Предтеча (стр. 54). Стихвоните стихири на Предтеча: *Приидите честную главу. Слава* — на преподобните от триода, *И нине: Владичице приими.* Отпустителни тропари: на Предтеча, на преподобните отци и Богородичен възкресен.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Нататък до канона службата е според минея, с полиелей, утрено евангелие и пр. След евангелието и про-

читане на 50 псалом — *Слава: Молитвами Предтечи, Милостиве. И нине: Молитвами Богородици.* Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Яже первое на блюде.* Канони: на Предтеча и на преподобните. След трета песен кондак на преподобните, *Слава* — седален на Предтеча: *Яко в хранилищи сокровище. И нине* — Богородичен: *Повеленное тайно* След шеста песен — кондак и икос на Предтеча. «*Месяца тогожде в двадесет и четвертий ден първое и второе обретение честния глави Предтечеви. В сию же суботу сиропустную памят чествуем преподобних отец в подвизе просиявших. Молитвами честнаго и славнаго пророка, предтечи и крестителя Иоанна и преподобних отец наших, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Отверзу уста моя.* Светилни: на Предтеча, на преподобните и Богородичен. На *Хвалите* — 3 стихири на Предтеча и 3 на преподобните. *Слава* — на Предтеча, *И нине: Богородице Ти еси лоза истинная. . . молися Владичице с Предтечею. . .* Велико славословие. Тропар на Предтеча.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на Предтеча, на преподобните и на храмовия светия. Кондак: *Предстателство християн.* Апостол и евангелие — на Предтеча. Причастен: *В памят вечную.*

5. КОГАТО ТОЗИ ПРАЗНИК СЕ СЛУЧИ В ПОНЕДЕЛНИК НА ПЪРВАТА СЕДМИЦА ОТ ВЕЛИКИЯ ПОСТ, службата му се извършва **предния ден, на Неделя сиропустна,** по реда когато се падне в Неделя на митаря и фарисея и пр. (гл. т. 2 за този празник).

6. КОГАТО 24 ФЕВРУАРИ СЕ СЛУЧИ В ДЕЛНИЧНИ ДНИ ПРЕЗ ВЕЛИКИЯ ПОСТ (освен събота), редът е следният:

Сутринта на 24 февруари, на утренята. На *Бог Господ* тропара на Предтеча — два пъти, *Слава, И нине: Еже от века утаенное.* Нататък всичко според минея — с полиелей, величание и утрено евангелие на Предтеча. Катавасии: *Отверзу уста моя.* След великото славословие — тропар на Предтеча. Веднага след това за-

почва **първи час:** *Приидите поклонимся* и пр. Часовете са обикновени: след псалмите се чете *Слава* — тропара на Предтеча, *И нине* — Богородичен. След *Трисвятое* — кондак на Предтеча. Четат се Изобразителните. Кондак — на Предтеча. След молитвата: *Всесвятая Троице. . .* започва:

Преждеосвещена св. литургия. *Благословено царство.* Предначинателния псалом и пр. На *Господи воззвах* се пеят 6 стихири от триода, а именно: самоглсния на деня от стиховните (два пъти), мученичния и трите редовни стихири (на *Господи воззвах*), и 4 на Предтеча (от вечернята на празника). *Слава* — на Предтеча. *И нине: Кто тебе не ублажит.* Вход с евангелие. *Свете тихий.* Паримии от триода. *Да исправится.* Апостол и евангелие и нататък следва Преждеосвещена св. литургия. Причастен: *В памят вечную.*

7. КОГАТО 24 ФЕВРУАРИ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА НА ПЪРВАТА СЕДМИЦА ОТ ВЕЛИКИЯ ПОСТ — ТОДОРОВДЕН, — последованието е следното:

В петък сутринта след часовете, на вечернята, на *Господи воззвах* се изпява самогласния на деня: *Приидите верни* — два пъти, 4 стихири на Предтеча и 4 на св. Теодора. *Слава* — от триода: *Сосуда употребив враг. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход с кадилница. *Свете тихий.* Паримии от триода (П. 104—106). *Да исправится молитва моя. . .* и нататък следва по реда си Преждеосвещена св. литургия.

ВЕЧЕРТА СЕ ЧЕТЕ МАЛКО ПОВЕЧЕРИЕ С АКАТИСТ, без други особености.

В събота сутринта, на утренята. На *Бог Господ* тропари: на Предтеча, *Слава* — на св. Теодора, *И нине* — Богородичен: *Вся паче смисла.* Седални — първите от минея: *Яко Божественное сокровище. Слава, И нине* — Богородичен: *Поем тя Богоневесто.* Вторите седални от триода: *Кипя вери православием, Слава, И нине* — Богородичен. Полиелей и величание на Предтеча (К. 87). Седал-

ните след полиелея — от минея. *От юности моея.* Прокимен: *Тамо возращу рог Давиду, уготовах светилник помазанному Моему.* Утрено евангелие на Предтеча. Канони: първия от триода и на Предтеча. След трета песен — седалния от триода, *Слава* — седален на Предтеча, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на Предтеча. «*Месяца тогожде в двадесят и четвертий ден первое и второе обретение честния глави Предтечеви. В сий ден, в субботу первую постов, еже коливами преславное чудо святаго и славнаго великомученика Теодора Тирона празднуем; того молитвами, Христе Боже, и молитвами честнаго и славнаго Предтечи Твоего помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Отверзу уста моя.* Светилни — на Предтеча и двата от триода. На *Хвалите:* 3 стихири на Предтеча и 3 от триода. *Слава* — на Предтеча: *Всечестную главу Крестителя Твоего, И нине: Боголюбивий Боже и Спасе.* Велико славословие. Тропар на Предтеча.

На св. литургия. Делнични антифони. Тропари след входа: на Предтеча, на св. Теодора (Ч. 256) и на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан.* Апостол на Предтеча (стр. 476). Евангелие — от триода. Причастен: *В памят вечную.*

8. КОГАТО 24 ФЕВРУАРИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ ПРАВОСЛАВНА (ПЪРВА НА ВЕЛИКИЯ ПОСТ), последованието е следното:

На вечернята, в събота вечерта, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 3 възкресни стихири, 4 от триода и 3 на Предтеча. *Слава* — от триода, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися* и паримии на Предтеча (П., стр. 54). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на Предтеча, *И нине* — от триода. Отпустителни тропари: възкресен, от триода (Ч. 252), *Слава* — на Предтеча, *И нине* — Богородичен.

Възкресна полунощница.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Нататък всичко възкресно до канона. Кано-

ни: възкресен, от триода и на Предтеча. След трета песен — възкресния кондак, седален от триода, *Слава* — седален на Предтеча. *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос от триода. «*Месяца тогожде в двадесят и четвертий ден первое и второе обретение честния глави Предтечеви. В сий ден, в неделю первую святих постов православия, сиреч востановление святих и честних икон Церков Христова празновати прият. Неизменний Образе Отчий, молитвами святих Твоих исповедников и честнаго и славнаго Предтечи Твоего помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии от триода — за първа неделя: *Моря чермную* (К., с. 40). Възкресно утрено евангелие. Светилни: възкресен, от триода, *Слава* — на Предтеча, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 2 възкресни стихири, 3 от триода и 3 на Предтеча, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Честна пред Господем смерт преподобних Его;* 2. *Праведник яко финикс процветет, яко кедр иже в Ливане умножится. Слава* от триода, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Празнични антифони: първия — *Молитвами Богородици.* Втория: *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих поющия Ти аллилуиа.* Трети антифон: *Пречистому образу Твоему покланяемся благий* (Ч., стр. 252). Тропари след входа: възкресен, *Пречистому образу Твоему,* на Предтеча, на храмовия светия. Кондак: *Возбранной воеводе победителная.* Апостол и евангелие — на Неделя православна. **Следва Василиева св. литургия.**

9. КОГАТО 24 ФЕВРУАРИ СЕ СЛУЧИ В ПОНЕДЕЛНИК НА ВТОРА СЕДМИЦА ОТ ВЕЛИКИЯ ПОСТ, — службата на св. И. ПРЕДТЕЧА СЕ ИЗВЪРШВА **заедно с тази от триода.**

В неделя вечер, на вечернята, след *Нине отпущаеши* и *Трисвятое* се изпява тропара на Предтеча, *Слава, И нине: Еже от века утаенное,* и се прави отпуст (без да се пее *Богородице Дево* и без поклони).

МАРТ

9 МАРТ — СВ. 40 МЪЧЕНИЦИ

Този празник може да се случи в периода от сряда след Неделя на блудния син до вторник на четвъртата седмица от великия пост.

За реда, по който се извършва службата на св. 40 мъченици в делнични дни, събота или неделя, се ръководим от същите правила, както и при празнуването на 24 февруари.

1. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ СЕ СЛУЧИ В ДЕЛНИЧНИ ДНИ до Сирната неделя, службата се извършва изцяло само според минея (както е изложен редът за 24. II. т. 1).

2. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА МЕСОПУСТНА (ЗАДУШНИЦА), службата на мъчениците се извършва предния ден — в петък на същата седмица, според минея, а в съботата се пее само службата на задушницата.

3. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ МЕСОПУСТНА, или в НЕДЕЛЯ СИРОПУСТНА, — тогава службата на мъчениците се извършва заедно с тази на неделята, както следва:

На вечерня та. На *Господи воззвах* се пеят: 3 възкресни стихири, 4 на неделята (от триода) и 3 на мъчениците (от минея). *Слава* — от триода, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, и паримии на св. мъченици (стр. 29). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на мъчениците, *И нине* — от триода. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на св. мъченици (Ч. 215), *И нине: Гавриилу вещавшу.*

На полунощницата, след троичния канон — *Слава* на литията от триода, *И нине* — също от триода. Следва *Достойно ест яко воистину славити Тя*, тропар на мъчениците.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: възкресния два пъти, *Слава* — на мъчениците, *И нине — Гавриилу вещавшу*. Първи и втори седални от октоиха. Полиелей: *На реках Вавилонских* (К. 66). Величание на св. мъченици (К. 88). *Благословен еси Господи, Ангелский собор*. Малка ектения. Ипакои, степенни — от октоиха. Утрено възкресно евангелие. След 50 псалом, *Слава: Покаяния отверзи ми двери* и пр. Канони: възкресен, от триода и на светите мъченици. След трета песен се чете възкресен кондак, *Слава* — седален на мъчениците, *И нине* — седален от триода. След шеста песен кондак и икос от триода. «*Месяца тогожде в девятий ден памят празднуем святих четиридесяти мученик иже в Севастии. . .* (и следва):

а) Ако е в Неделя месопустна: «. . . *В сий ден втораго и неумитнаго пришествия Христова памят творим. Неизреченним человеколюбием Твоим, Христе Боже, желателнаго Твоего гласа нас сподоби и сущим одесную Тебе сопричти и помилуй нас, Амин*».

б) Ако е в Неделя сиропустна: «. . . *В сий ден воспоминание творим от райския пищи испадения первозданнаго Адама, еже божественнии святии отци наши прежде святия четиридесятници вчиниша. Мир с родоначалники горко да посплачет. Снедию сладкою падший с падшими. Неизреченним Твоим благоутробием, Христе Боже наш, пищи райския нас сподоби и помилуй, яко един человеколюбец, Амин*».

Катавасии — от триода: *Помощник и покровител* (ако е в Неделя месопустна), или: *Яко по суху пешествовав Израил* (ако е в Неделя сиропустна). Светилни: възкресен, от триода, *Слава* — на мъчениците, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 3 възкресни стихири, 3 от триода и 2 на мъчениците, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Дивен Бог во святих Своих Бог Израилев;* 2. *Небеса поведают славу Божию, творение же руку Его возвещает тверд. Слава* — от триода, *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, на св. мъченици, на храмовия светия, кондак — на неделята от триода. Апостол на мъчениците (стр. 478). Евангелие — на неделята от триода.

4. КОГАТО 2 МАРТ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА НА СИРНАТА СЕДМИЦА, службата на св. мъченици **се съчетава със службата на св. преподобни отци — от триода,** по следния ред:

На вечернята, в петък вечерта, на *Господи воззвах* се пеят три стихири на мъчениците и три на преподобните отци. *Слава* на мъчениците, *И нине:* първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня. Паримии на мъчениците (П., с. 29). Стиховните от триода. *Слава* — на мъчениците: *В песнопениих восхвалим. И нине: Богородице Ти еси лоза истинная.* Тропари: на мъчениците, на преподобните и Богородичен.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Нататък — до канона, службата е според минея — с полиелей, утрено евангелие и пр. След евангелието — 50 псалом. *Слава: Молитвами мученик Твоих, Милостиве. . . И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже* и стихирата след 50 псалом. Канони: на мъчениците и на преподобните отци. След трета песен — кондак на преподобните, *Слава* — седален на мъчениците, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на св. мъченици. «*Месяца тогожде в девятий ден памят празднуем святих четиридесяти мученик, в Севастийстем езере мучившихся. В сию же субботу сиропустную памят чествуем и преподобних отец в подвизе просиявших. Молитвами святих четиридесяти мученик и преподобних отец наших, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Отверзу уста моя.* Светилни: на мъчениците, на преподобните и Богородичен. На *Хвалите:* три стихири на мъчениците и три на преподобните. *Слава* — на мъчениците, *И нине: Блажим Тя Богородице Дево.* Велико славословие. Тропар на мъчениците.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на мъчениците, на преподобните и на хра-

мовия светия. Кондак: *Предстателство христиан*. Апостол (Ап., с. 478), и евангелие — на мъчениците. Причастен: *Радуйтеся праведнии о Господе*.

5. КОГАТО 9 МАРТ СЕ СЛУЧИ В ПОНЕДЕЛНИК НА ПЪРВАТА СЕДМИЦА от великия пост, службата на св. 40 мъченици се извършва заедно с тази от триода **в НЕДЕЛЯ СИРОПУСТНА,** както е даден редът в т. 3 за този празник.

6. КОГАТО 9 МАРТ СЕ СЛУЧИ В ДЕЛНИЧЕН ДЕН (освен събота) ПРЕЗ ВЕЛИКИЯ ПОСТ, редът е следният:

На утренята (на 9 март сутринта), на *Бог Господ* се пее тропара на мъчениците два пъти, *Слава, И нине — Гавриилу вещавшу*. Нататък всичко според минея, с полиелей, величание и утрено евангелие на мъчениците. Каноните също от минея. Катавасии: *Отверзу уста моя*. След великото славословие — тропара на мъчениците.

Веднага след това започва **ПЪРВИ ЧАС:** *Приидите поклонимся* и пр. Часовете са обикновени («прости»): след псалмите се чете *Слава* — тропара на мъчениците. *И нине* — Богородичен. След *Трисвятое* кондака на мъчениците. След деветия час се пеят Блаженствата и се прочита молитвата: *Всесвятая Троице*, след което следва:

Преждеосвещена св. литургия. *Благословено царство*. Предначинателния псалом и катизмата *Ко Господу внегда скорбети ми*. На *Господи воззвах* се пеят: 6 стихири от триода (самогласния на деня от стиховните — два пъти, мученичния и трите редовни стихири), и 4 на св. 40 мъченици от минея: *Терпяще настоящая. Слава: В песнопениих восхвалим. И нине* — Богородичен: *Кто тебе не ублажит*. Вход с евангелие, *Свете тихий*. Паримии от триода (според деня). Следва: *Да исправится молитва моя. . .* Апостол и евангелие. *Нине сили небесния* и пр. Причастен: *В памят вечную будет праведник*.

7. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ на св. 40 МЪЧЕНИЦИ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА НА ПЪРВАТА СЕДМИЦА ОТ ВЕЛИКИЯ ПОСТ (ТОДОРОВДЕН), последованието е следното:

В петък сутринта, след часовете, на вечернята, на *Господи воззвах* се изпява самогласния на деня от триода (два пъти), 4 стихири на мъчениците и четири стихири на св. Теодора. *Слава* — от триода. *Сосуда употребив враг. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, паримии от триода (П., стр. 104). Следва: *Да исправится молитва моя. . .* и по реда си Преждеосвещена св. литургия.

ВЕЧЕРТА В ПЕТЪК се чете **МАЛКО ПОВЕЧЕРИЕ С АКАТИСТ,** по реда, посочен в отдела за Постния триод за същия ден (Тодоровден) в този типик (стр. 428).

В събота на утренята. На *Бог Господ* тропарите: на мъчениците (Ч. 215), *Слава* — на св. Теодора (Ч. 256), *И нине* — Богородичен: *Вся паче смисла*. Седални: първите от минея. Вторите седални — от триода: *Кипя вери православием: Слава, И нине* — Богородичен. Полиелей и величание на мъчениците (К. 88). Седални след полиелея (от минея). *От юности моея*. Прокимен: *Проидохом сквозе огн и воду, и извел ни еси в покой*. Утрено евангелие на мъчениците. Канони: от триода и първия на мъчениците. След трета песен — седалния от триода, *Слава* — седален на мъчениците, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на мъчениците. «*Месяца тогожде в девятий ден памят празднуем святих четиридесяти мученик в Севастийстем езере мучившихся. В сий ден, в субботу первую постов, еже коливами преславное чудо святаго и славнаго великомученика Теодора Тирона празднуем; того молитвами, Христе Боже, и молитвами святих четиридесяти мучеников помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Отверзу уста моя*. Светилни: на мъчениците и двата от триода. На *Хвалите:* три стихири на мъчениците и три от триода. *Слава: Страстотерпци Христови* (от минея), *И нине: Блажим Тя Богородице Дево*. Велико славословие. Тропар на мъчениците.

На св. литургия. Делнични антифони. Тропари след входа: на мъчениците, на св. Теодора и на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан*. Апостол на мъчениците (стр. 478), евангелие на св. Теодора. Причастен: *В памят вечную будет праведник. . .*

8. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ СВ. 40 МЪЧЕНИЦИ СЕ СЛУЧИ В ПЪРВАТА НЕДЕЛЯ НА ВЕЛИКИЯ ПОСТ — НЕДЕЛЯ ПРАВОСЛАВНА, или в ТРЕТАТА НЕДЕЛЯ — КРЪСТОПОКЛОННА, редът е следният:

На вечернята (в събота вечер) след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят: три възкресни стихири, четири от триода и три на мъчениците. *Слава* от триода, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися* и паримии на мъчениците (стр. 29). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на мъчениците: *Пророчески убо вопияше Давид* (утренята стихира на 50 псалом). *И нине* — от триода. Отпустителни тропари: а) за Православната неделя — възкресен, от триода, *Слава* — на мъчениците, *И нине: Гавриилу вещавшу;* б) за Кръстопоклонна неделя: възкресен, на мъчениците, *Слава* — *Спаси Господи, И нине: Гавриилу вещавшу.*

На полунощницата, след троичния канон, *Слава* — на мъчениците: *В песнопениих восхвалим. И нине — Богородице Ти еси лоза. . . молися, Владичице, со святими мученики. . . Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на мъчениците.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Възкресни седални. Полиелей и величание на мъчениците (К. 88). *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен, от триода и първия на мъчениците. След трета песен — възкресния кондак, седален от триода, *Слава* — седален на мъчениците, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос от триода. (И следва):

а) За Православна неделя: «*Месяца тогожде в девятий ден памят празднуем святих четиридесяти мученик в Севастийстем езере мучившихся. В сий ден, в неделю первую святих постов православия, сиреч востановление святих и честних икон Церков Христова праздновати прият. Неизменний Образе Отчий, молитвами святих Твоих исповедников и молитвами святих четиридесяти мученик помилуй и спаси нас, Амин*».

б) За Кръстопоклонна неделя: «*Месяца тогожде в девятий ден памят празднуем святих четиридесяти муче-*

ник в Севастийстем езере мучившихся. В тойже ден, в неделю третию постов, поклонение празднуем честнаго и животворящаго Креста. Того силою, Христе Боже, и нас сохрани от лукаваго искушений, и божественним Твоим страстем и живоносному воскресению поклонитися сподоби четиридесятодневное благовестие прешедшим поприще и молитвами святих четиридесяти мучеников помилуй и спаси нас, яко един благ и человеколюбец, Амин».

Катавасии: а) за Православна неделя — *Моря чермную пучину;* б) за Кръстопоклонна неделя — *Божественнейший прообрази* (К., с. 42). Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, от триода, *Слава* — на мъчениците, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 2 възкресни стихири, 3 от триода и 3 на мъчениците, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Проидохом сквозе огн и воду, и извел ни еси в покой;* 2. *Яко искусил ни еси, Боже, разжегл ни еси якоже разжизается сребро.*

Забележка. За Кръстопоклонна неделя, след славословието, относно последованието за поклонението на св. Кръст има указания в отдела за триода — за самата Неделя кръстопоклонна.

На св. литургия. Първи антифон: *Молитвами Богородици;* втори — *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих поющия Ти аллилуиа.* Трети — а) за Православна неделя: *Пречистому образу Твоему покланяемся благий* (Ч., с. 252); б) за Кръстопоклонна неделя: *Спаси Господи люди Твоя.* Тропари след входа: възкресен, от триода, на мъчениците и на храмовия светия. Кондак: *Возбранной воеводе.* Апостол и евангелие — на неделята от триода. Нататък следва божествената литургия на св. Василий Велики.

9. КОГАТО 9 МАРТ СЕ СЛУЧИ В ПОНЕДЕЛНИК НА ВТОРАТА, ТРЕТАТА или ЧЕТВЪРТАТА СЕДМИЦА от великия пост.

В неделя вечерта се извършва **велика вечерня** по реда както е даден за вечерта в Неделя сиропустна (в отдела за Постния триод). След *Нине отпущаеши* и *Трисвятое* се изпява тропара на мъчениците. *Слава, И нине: Гавриилу ве-*

щавшу, и се прави отпуст, без да се пее *Богородице Дево* и без поклони.

Сутринта в понеделник службата се извършва по реда, изложен в т. 6 за този празник.

10. КОГАТО 9 МАРТ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА НА ВТОРАТА или ТРЕТАТА СЕДМИЦА от поста, службата е изцяло според минея.

11. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ СВ. 40 МЪЧЕНИЦИ СЕ СЛУЧИ ВЪВ ВТОРАТА НЕДЕЛЯ на великия пост, редът е следният:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят: 4 възкресни стихири, 3 на мъчениците и 3 от триода — на св. Григорий Палама. *Слава* — на мъчениците. *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримиите на мъчениците (стр. 29). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — от триода на св. Григорий: *Бодрий язик твой. И нине* — Богородичен: *Безневестная Дево.* Отпустителни тропари: възкресен, на мъчениците (Ч. 215), *Слава* — на св. Григорий (Ч. 246), *И нине: Иже нас ради.*

Възкресна полунощница.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални възкресни. Полиелей и величание на мъчениците (К., стр. 88). *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен, на мъчениците и от триода на св. Григория. След трета песен седален на мъчениците. *Слава* — седален на св. Григория, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни, и следва: «*Месяца тогожде в девятий ден памят празднуем святих четиридесяти мученик, иже в Севастийстем езере мучившихся. Сию неделю вторую поста памят празднуем иже во святих отца нашего Григориа Палами. Тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Отверзу уста моя.* Възкресно утрено евангелие. Светилни: възкресен, на мъчениците, *Слава* — от триода — на св. Григория, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на мъчениците, със следните

припеви на последните две стихири: 1. *Проидохом сквозе огн и воду, и извел ни еси в покой;* 2. *Яко искусил ни еси Боже, разжегл ни еси, якоже разжизается сребро. Слава* — от триода. *И ниче: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на мъчениците, от триода и на храмовия светия. Кондак: *Возбранной воеводе.* Апостол на мъчениците (стр. 478). Евангелие — на неделята от триода. Следва божествена **литургия на св. Василий Велики.**

25 МАРТ — БЛАГОВЕЩЕНИЕ

Този празник се пада винаги през великия пост — **в периода между петък на първата седмица и четвъртък на шестата седмица от поста.**

В какъвто и ден да се случи, служи се св. Златоустова литургия.

1. КОГАТО ПРАЗНИК БЛАГОВЕЩЕНИЕ СЕ СЛУЧИ В ЧЕТВЪРТЪК ИЛИ СЪБОТА.

В предния ден — срядата или петъка — **не се отслужва Преждеосвещена св. литургия,** а след като привърши шестия час, казва се кратък отпуст. В тия дни часовете са обикновени, т. е. не се пеят тропарите *Заутра услиши глас мой* и пр., а се чете тропара на предпразненството, и след *Трисвятое* се прочита кондака на предпразненството.

Вечерта срещу самия празник се отслужва велика вечерня, а на самия празник — 25 март — **полунощница, утреня и св. Златоустова литургия.**

2. КОГАТО БЛАГОВЕЩЕНИЕ СЕ ПАДНЕ В ПЕТЪК НА ПЪРВАТА СЕДМИЦА на великия пост.

В сряда вечерта, на великото повечерие се четат третата и четвъртата част от **великия канон** на св. Андрей Критски.

В четвъртък сутринта се отслужва полунощница, утреня и се четат първи, трети и шести час — обикновени («прости»), с тропара и кондака на предпразненството и се прави кратък отпуст.

На вечернята, в четвъртък вечерта (както и в петък сутринта) службата е изцяло според минея.

На *Господи воззвах* се пеят стихирите: *Совет превечний* — на 6. *Слава, И нине: Послан бист с небесе.* Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня, паримии на празника (стр. 31). Стиховните стихири на празника: *В шестий месяц послан бист архангел. Слава, И нине: Днес радост благовещения. Нине отпущаеши, Трисвятое* и се изпява тропара на празника: *Днес спасения нашего главизна* (3 пъти) и се прави отпуст.

Празнична полунощница, с лития и тропар на празника.

На утренята, в петък сутринта, на *Бог Господ* тропара както на вечернята. Седални: *Великий воевода, Слава, И нине* — същия. Втори седален: *Днес вся твар радуется, Слава, И нине* — същия. Полиелей и величание на празника (К. 75). Малка ектения и седален след полиелея: *Гавриил с небесе, Слава, И нине: Послан бист Гавриил к Деве Марии. От юности моея.* Прокимен: *Благовестите ден от дне спасение Бога нашего.* Утрено евангелие на празника. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами Богородици, И нине* — същото. *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Благовествует Гавриил.* Канона на празника, без припеви, защото той е написан в диалогична форма. След трета песен се прочита само седалния: *Слово Божие на землю.* След шеста песен кондак и икос на празника. След това се казва: «*Месяца тогожде в двадесят и пятий ден Благовещение Пресвятия Владичици нашея Богородици и приснодеви Марии. Возвести Сина ангел Деве Отча величайше совета Ангела велика. Радуйся Марии рече ангел в двадесят пятий. Христе Боже наш, помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Отверзу уста моя* (с особеностите за този празник — вж. приложение № 2 в края на типика). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона с припев: *Благовествуй земле радост велию, хвалите небеса Божию славу.* Светилни: *Ангелских сил архи-*

стратиг; Слава, И нине: Еже от века днес. На *Хвалите:* 4 стихири: *С небесних кругов слетев Гавриил. Слава, И нине Еже от века таинство.* Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Празнични антифони: първия — *Молитвами Богородици*, втория — *Спаси ни, Сине Божий, нас ради воплотившийся поющия Ти аллилуиа.* Третия: *Днес спасения нашего главизна.* Входно: *Благовестите ден от дне спасение Бога нашего, спаси ни, Сине Божий, нас ради воплотившийся поющия Ти аллилуиа.* След входа тропари: *Днес спасения нашего главизна.* Кондак: *Возбранной воеводе.* Нататък **следва Златоустова св. литургия.** Задостойник: *Благовестуй земле радост велию. . . Яко одушевленному Божию кивоту.* Причастен: *Избра Господ Сиона и изволи его в жилище Себе. Видехом свет истинний.* Отпуст.

Вечерта в петък се отслужва **велика вечерня.** На *Господи воззвах* се пеят: 3 стихири на празника: *Совет превечний*, 3 на св. Архангел: *Гавриил великий* (писани след службата на Благовещение), и 4 на св. Теодора от триода. *Слава* — на св. Теодора, *И нине: Послан бист с небесе Гавриил архангел.* Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня. Стиховните на празника. *Слава* — на св. Теодора, *И нине: Днес радост благовещения* (от минея). *Нине отпущаеши.* Пее се *Возбранной воеводе* и се чете първата статия от Богородичния акатист. Пее се пак *Возбранной воеводе. Трисвятое*, тропара на празника, *Слава* — на св. Теодора, *И нине* — пак на празника и се прави отпуст, с **което се отдава празника.**

3. КОГАТО ПРАЗНИК БЛАГОВЕЩЕНИЕ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА НА ПЪРВАТА СЕДМИЦА НА ПОСТА (ТОДОРОВДЕН), редът е следният:

В петък сутринта се отслужва полунощница, утреня и се четат първи, трети и шести час — обикновени, с тропара и кондака на предпразненството и се прави кратък отпуст.

Вечерта в петък се извършва **велика вечерня** (последованието е само от минея). На *Господи*

воззвах се пеят на 6 стихирите: *Совет превечний. Слава, И нине: Послан бист с небесе.* Вход, *Севте тихий*, прокимен на деня. Паримии на празника (П., с. 31). Стиховните стихири на празника: *В шестий месяц послан бист архангел. Слава, И нине: Днес радост благовещения. Нине отпущаеши.* Пее се *Возбранной воеводе* и се чете първата статия от Богородичния акатист. Пе се пак *Возбранной воеводе, Трисвятое* и тропара: *Днес спасения нашего главизна* — три пъти, без *Слава, И нине*, и се прави отпуст.

Празнична полунощница, с лития и тропар на празника.

На утренята, в събота. На *Бог Господ* тропара както на вечернята. Седални: *Великий воевода, Слава, И нине* — същия. Втори седален: *Днес вся твар радуется. Слава, И нине* — същия. Полиелей и величание на празника (К., с. 75). Малка ектения и седален след полиелея: *Гавриил с небесе, Слава, И нине: Послан бист Гавриил к Деве Марии. От юности моея.* Прокимен: *Благовестите ден от дне спасение Бога нашего.* Утрено евангелие на празника. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами Богородици, И нине* — същото. *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Благовествует Гавриил.* Канона на празника, без припеви, защото е написан в диалогична форма. След трета песен само седалния: *Слово Божие на землю.* След шеста песен кондак и икос на празника. След това се казва: «*Месяца тогожде в двадесят и пятий ден Благовещение Пресвятия Владичици нашея Богородици и приснодеви Марии. Возвести Сина ангел Деве Отча величайша совета Ангела велика. Радуйся Марии рече ангел в двадесят пятий. Христе Боже наш, помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Отверзу уста моя* (К., с. 25). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона с припев: *Благовествуй земле радост велию, хвалите небеса Божию славу. . .* Светилни: *Ангелских сил архистратиг, Слава, И нине: Еже от века днес.* На *Хвалите:* 4 стихири: *С небесних кругов слетев Гавриил. Слава, И нине: Еже от века таинство.* Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Първи антифон: *Молитвами Богородици.* Втори — *Спаси ни, Сине Божий, нас ради воплотивийся поющия Ти аллилуиа.* Трети — *Днес спасения*

нашего главизна. Входно: *Благовестите ден от дне спасение Бога нашего, спаси ни, Сине Божий, нас ради воплотивийся. . .* След входа тропари: *Днес спасения нашего главизна* и кондак: *Возбранной воеводе*. Нататък следва **св. Златоустова литургия.** Задостойник: *Благовествуй земле радост велию. . . Яко одушевленному Божию кивоту*. Причастен: *Избра Господ Сиона и изволи его в жилище Себе. Видехом свет истинний*, и отпуст.

Отданието става вечерта в събота, както следва: на *Господи воззвах* се пеят: 4 възкресни стихири, 3 от триода (за първата неделя — Православна) и 3 на празника: *Совет превечний. Слава* — от триода. *И нине* — на празника: *Послан бист с небесе*. Възкресни стиховни стихири. *Слава* — от триода, *И нине* — на празника: *В шестий месяц послан бист архангел к Деве чистей* (писана на стиховните). Отпустителни тропари: възкресен, *Слава: Пречистому образу Твоему, И нине: Днес спасения нашего главизна*.

4. КОГАТО БЛАГОВЕЩЕНИЕ СЕ СЛУЧИ В ПЪРВАТА НЕДЕЛЯ НА ВЕЛИКИЯ ПОСТ (НЕДЕЛЯ ПРАВОСЛАВНА), последованието е следното:

В петък сутринта, на Преждеосвещената св. литургия, на *Господи воззвах* се пее стихирата от триода: *Приидите верни* (два пъти), 4 стихири на св. Теодора и 4 на предпразненството на Благовещение: *Сокровенное таинство. Слава* — на св. Теодора, *И нине* — на предпразненството: *Благовествует Гавриил*. След входа — паримии от триода (П., стр. 104). Пее се *Да исправится молитва моя. . .* и следва по реда си Преждеосвещена св. литургия.

Вечерта в петък, на малкото повечерие се чете **първата статия от акатиста** на св. Богородица.

На утренята, в събота, на *Бог Господ* тропара на предпразненството, *Слава* — на св. Теодора, *И нине* — на предпразненството. Седалните — от триода. Канони: на предпразненството и на св. Теодора. След трета песен се чете седален на предпразненството. След шеста песен — кондак и икос на св. Теодора. «*Месяца тогожде*

в . . . ден предпразненство Благовещения Пресвятия Владичици нашея Богородици и приснодеви Марии. В сий ден, в субботу первую постов, еже коливами преславное чудо святаго и славнаго великомученика Теодора Тирона празднуем. Того молитвами, Христе Боже наш, помилуй и спаси нас, Амин». Катавасии: *Отверзу уста моя* (общите). *Честнейшую.* Светилни: на св. Теодора, *Слава, И нине* — на предпразненството: *Гавриил с висоти слетев.* На *Хвалите:* 3 стихири от малката вечерня на празника (срещу 25 март): *Началник вишних сил* и 3 на св. Теодора. *Слава* — на св. Теодора, *И нине: В шестий месяц архистратиг послан бист* (от малката вечерня). Велико славословие; тропар на предпразненството.

Св. Златоустова литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на предпразненството: *Днес всемирния радости начатки*, на св. Теодора (Ч. 256) и на храмовия светия. Кондак на предпразненството: *Всем земним начало* (от канона на 24 март, след шеста песен).

На вечернята, в събота вечерта, на *Господи воззвах* се пеят: 3 възкресни стихири, 3 на Неделя православна и 4 на празника. *Слава* — от триода — на Православната неделя: *Благодат возсия истини. И нине* — на празника: *Послан бист с небесе.* Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии на Благовещение (стр. 31). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — от триода на Неделя православна, *И нине* — на Благовещение: *Днес радост благовещения.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава: Пречистому образу Твоему* (Ч. 252), *И нине: Днес спасения нашего главизна.*

Празнична полунощница, с лития и тропар на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седалните: първите два възкресни, *Слава, И нине: Великий воевода* (на Благовещение). След второто стихословие пак два възкресни, *Слава, И нине: Днес вся твар радуется.* Полиелей и величание на празника (К. 75). Ипакои, степенни — възкресни. Прокимен: *Благовестите ден от дне спасение Бога нашего.* Утрено евангелие на празника: *Воставши Мариам. Воскресение Христово*, чете се

50 псалом. *Слава: Молитвами Богородици, И нине* — същото. *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Благовествует Гавриил.* Канони: първом от триода, със съответните припеви пред тропарите, след това канона на Благовещение, без припеви, понеже е в диалогична форма. След трета песен седален от триода, *Слава, И нине* — на празника: *Слово Божие на землю сниде.* След шеста песен — кондак и икос на Благовещение. Следва: «*Месяца тогожде в двадесят и пятий ден Благовещение Пресвятия Владичици нашея Богородици и приснодеви Марии. Возвести Сина ангел Деве Отча величайша совета Ангела велика. Радуйся Марии рече ангел в двадесят пятий. В сий ден, в неделю первую святих постов, православия, сиреч востановление святих и честник икон Церков Христова праздновати прият. Неизменний Образе Отчий, молитвами пречистия Владичици нашея Богородици и святих Твоих исповедников помилуй и спаси нас, Амин*».

Катавасии — на празника Благовещение (К., стр. 25). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на празника. Светилни: възкресен, *Слава* — от триода, *И нине* — на празника: *Еже от века днес.* На *Хвалите:* 2 възкресни стихири, 3 от триода и 3 на Благовещение, като на последните две стихири се пеят припевите: 1. *Благовестите ден от дне спасение Бога нашего;* 2. *Воспойте Господеви песн нову, воспойте Господеви вся земля. Слава, И нине* — на празника: *Еже от века таинство.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Празничните антифони: първия *Молитвами Богородици;* втория — *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих поющия Ти аллилуиа.* Третия — *Днес спасения нашего главизна.* Входно: *Благовестите ден от дне спасение Бога нашего, спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* Тропари след входа: възкресен, на Неделя на православието и на Благовещение. Кондак: *Возбранной воеводе* (Ч. с. 242). Апостол на неделята (Ап., стр. 325). Евангелие — на Благовещение. Следва **св. Златоустова литургия.** Задостойник: *Благовествуй земле. . . Яко одушевленному.* Причастен: *Избра Господ Сиона; Видехом свет истинний.*

ОТДАНИЕТО НА ПРАЗНИКА СТАВА ВЕЧЕРТА В НЕДЕЛЯ, по следния ред:

На вечернята, в неделя вечер, на *Господи воззвах* се пеят 3 стихири на празника: *Совет превечний* и 3 писани след службата на празника: *Гавриил великий, ум Боговиднейший* (на архангела). *Слава, И нине: Послан бист с небесе* (писана пак там — след службата на празника). Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня: *Се нине благословите Господа. . .* На стиховните — стихирите на празника: *В шестий месяц послан бист архангел* (трите стихири), *Слава, И нине: Днес радост Благовещения.* Отпустителен тропар — на празника (три пъти, без *Слава, И нине*).

Забележка. По тоя ред се отдава празника вечерта в същия ден във всички случаи, освен когато е посочен отделен чин за отданието.

5. КОГАТО БЛАГОВЕЩЕНИЕ СЕ СЛУЧИ В ПЕТЪК на II, III и IV седмица от великия пост.

За четвърта седмица е важно да се знае, че **внасянето на св. кръст става в четвъртък сутринта след отпуст** на часовете.

В четвъртък вечерта се извършва **велика вечерня.**

В петък сутринта — празнична полунощница, утреня и св. Златоустова литургия, по същия ред както се посочи по-горе за другите делнични дни.

В петък вечерта, на *Господи воззвах* се пеят: 3 стихири на празника: *Совет превечний* и 3 стихири пак от минея (писани след службата на празника): *Гавриил великий. Слава, И нине* — на празника: *Послан бист с небесе* (писана пак там). Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня. Стиховни стихири на празника: *В шестий месяц послан бист архангел. Слава, И нине: Днес радост Благовещения.* След *Нине отпущаеши* веднага се пее *Возбранной воеводе*, чете се съответната статия на акатиста на св. Богородица, пак се изпява *Возбранной воеводе* (краткото), чете се *Три-*

святое и се изпява два пъти тропара на празника, без *Слава, И нине,* и се прави отпуст.

ОТДАНИЕТО СТАВА В СЪБОТА СУТРИНТА, по следния ред:

На утренята. На *Бог Господ* тропара на празника — два пъти, както на вечернята. Пеят се седалните на празника. Чете се 50 псалом. Канони — на празника и на архангела (писан на 26 март). Светилни: двата на празника. На *Хвалите* се пеят 4 стихири на празника, *Слава, И нине: Да веселятся небеса* (писана след хвалитните стихири на празника). Велико славословие. Тропара на празника.

На св. литургия. Антифоните на празника. Входно: *Приидите поклонимся и припадем ко Христу, спаси ни, Сине Божий, нас ради воплотивийся поющия Ти аллилуиа.* Тропари след входа: на празника и на храмовия светия. Кондак: *Возбранной воеводе.* Апостол на архангела (стр. 373 — от 6. IX.). Евангелие — също на архангела (от 8 ноември). На *Изрядно — Достойно ест.* Причастен: *Творяй ангели своя духи. . . Видехом свет истинний* и отпуст.

С ТОВА СЕ ОТДАВА ПРАЗНИКА БЛАГОВЕЩЕНИЕ.

6. КОГАТО БЛАГОВЕЩЕНИЕ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА НА ВТОРА ИЛИ ТРЕТА СЕДМИЦА от великия пост, последованието е следното:

В петък сутринта, след шестия час се прави отпуст.

На вечернята, в петък вечерта, на *Господи воззвах* се пеят на 6 стихирите: *Совет превечний, Слава, И нине: Послан бист с небесе.* Вход, *Свете тихий,* прокимен на деня: *Боже заступник мой еси ти. . .* Паримии на празника (стр. 31). Стиховните стихири на празника: *В шестий месяц послан бист архангел. Слава, И нине: Днес радост Благовещения. Нине отпущаеши* и се пее *Возбранной воеводе,* чете се съответната част от акатиста на св. Богородица.

След заключителното *Возбранной воеводе* (краткото) се чете *Трисвятое*. Пее се три пъти, без *Слава, И нине*, тропара на празника: *Днес спасения нашего главизна*, и се прави отпуст.

Празнична полунощница, с лития и тропар на празника.

На утренята, на *Бог Господ* тропара както на вечернята. Седални: *Великий воевода, Слава, И нине* — същия. Втория седален: *Днес вся твар радуется, Слава, И нине* — същия. Полиелей Богородичен *(Слово благо)* и величание (К., стр. 75) — на празника. Седални след полиелея. *От юности моея*. Прокимен: *Благовестите ден от дне спасение Бога нашего*. Утрено евангелие на празника. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами Богородици, И нине* — същото. *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Благовествует Гавриил*. Канона на празника без припеви, защото той е написан в диалогична форма. След трета песен седален: *Слово Божие на землю* (само този). След шеста песен кондак и икос на празника. След това се казва: «*Месяца тогожде в двадесят и пятий ден Благовещение Пресвятия Владичици нашея Богородици и приснодеви Марии. Возвести Сина ангел Деве Отча величайша совета Ангела велика. Радуйся Марии рече ангел в двадесят пятий; Христе Боже наш, помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Отверзу уста моя* (с особеностите за този празник — К., стр. 25). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона, с припев: *Благовествуй земле радост велию, хвалите небеса Божию славу*. Светилни: *Ангелских сил архистратиг. Слава, И нине: Еже от века днес*. На *Хвалите* се пеят 4 стихири: *С небесних кругов слетев Гавриил. Слава, И нине: Еже от века таинство*. Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Първи антифон: *Молитвами Богородици*. Втория — *Спаси ни, Сине Божий, нас ради воплотивийся поющия Ти аллилуиа*. Третия: *Днес спасения нашего главизна*. Входно: *Благовестите ден от дне спасение Бога нашего; спаси ни, Сине Божий, нас ради воплотивийся поющия Ти аллилуиа*. След входа тропара: *Днес спасения нашего главизна*. Кондак: *Возбранной воеводе* (Ч. 242). **Следва св. Златоустова литургия.** Задостойник: *Благовествуй*

земле радост велию. . . Яко одушевленному Божию кивоту. Причастен: *Избра Господ Сиона. Видехом свет истинний.*

ОТДАНИЕТО СТАВА ВЕЧЕРТА В СЪБОТА, както следва:

На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на празника *Совет превечний* и 3 на архангела: *Гавриил великий ум боговиднейший* (писани след службата на 25 март). *Слава: Послан бист с небесе. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Възкресни стиховни стихири. *Слава, И нине: Да веселятся небеса* (писана след хвалитните стихири на празника). Отпустителни тропари: възкресен и на празника два пъти (без *Слава, И нине*).

7. КОГАТО БЛАГОВЕЩЕНИЕ СЕ ПАДНЕ ВЪВ ВТОРАТА или ЧЕТВЪРТАТА НЕДЕЛЯ на великия пост, последованието е следното:

В петък сутринта на Преждеосвещената св. литургия, на *Господи воззвах* се пее: самогласния на деня от триода (два пъти), мученичния на гласа (пак два пъти) и 4 стихири на предпразненството. *Слава, И нине: Благовествует Гавриил.* Нататък следва св. Преждеосвещена литургия по реда си.

Вечерта в петък, на **малкото повечерие** се **чете акатиста.**

В събота на утренята. На *Бог Господ* се изпява тропара на предпразненството два пъти, без *Слава, И нине.* Седални: *Нашествием Духа всесвятаго, Слава, И нине: Днес вся твар радуется* (писани на 24 март, след трета песен на канона). Чете се 50 псалом. Канон на предпразненството. Светилен — също на предпразненството — два пъти. На стиховните стихири: *Началник вишних сил* (от малката вечерня на празника). *Слава, И нине: В шестий месяц послан бист* (писана също на малката вечерня на 24 март).

На св. литургия. Делнични антифони. Тропари след входа: на предпразненството: *Днес всемирния радости начатки,* на храмовия светия. Кондак на предпразненството: *Всем земним начало спасения.*

На вечернята, в събота вечер, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и 6 на празника: *Совет превечний. Слава, И нине: Послан бист с небесе.* Вход, *Свете тихий,* прокимен на деня, паримии на Благовещение (стр. 31). Възкресни стиховни стихири. *Слава, И нине* — на празника. Отпустителни тропари: възкресен и два пъти на празника, без *Слава, И нине.*

Празнична полунощница, с лития и тропар на празника.

На утренята, в неделя сутринта, на *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални — два възкресни, *Слава, И нине* — на празника. Вторите седални — по същия начин. Полиелей и величание на празника (К., стр. 75). Третите седални — след полиелея — от минея. Ипакои и степенни — възкресни. Прокимен: *Благовестите ден от дне спасение Бога нашего.* Утрено евангелие на празника. Чете се *Воскресение Христово* и 50 псалом. *Слава: Молитвами Богородици, И нине* — същото. *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Благовествует Гавриил.* Канони: възкресен и на празника. След трета песен — възкресния кондак. *Слава, И нине* — седалния на празника. След шеста песен — кондак и икос на празника. Следва: «*Месяца тогожде в двадесят и пятий ден Благовещение Пресвятия Владичици нашея Богородици и приснодеви Марии. Возвести Сина ангел Деве Отча величайша совета Ангела велика. Радуйся Марии рече ангел в двадесят пятий. Тоя молитвами, Христе Боже наш, и молитвами:* а) за Втората неделя — «. . . *иже во святих отца нашего Григориа Палами помилуй и спаси нас, Амин*»; или б) за Четвъртата неделя: «. . . *преподобнаго отца нашего Иоанна Лествичника помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Отверзу уста моя* (стр. 25). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона на празника. Светилни: възкресен и двата на празника. На *Хвалите* се пеят: 4 възкресни стихири и 4 на празника, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Благовестите ден от дне спасение Бога нашего,* и 2. *Воспойте Господеви песн нову, воспойте Господеви вся земля. Слава* на празника, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Празничните антифони: първия — *Молитвами Богородици;* втория — *Спаси ни Сине Божий, воскресий из мертвих, поющия Ти аллилуиа.* Третия — *Днес спасения нашего главизна.* Входно: *Благовестите ден от дне спасение Бога нашего, спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* Тропари след входа: възкресен и на празника. Кондак: *Возбранной воеводе.* Апостол и евангелие на празника. Следва **св. Златоустова литургия.** Задостойник: *Благовествуй земле радост велию. . . Яко одушевленному Божию кивоту.* Причастен: *Избра Господ Сиона. Видехом свет истинний.*

ОТДАНИЕТО НА ПРАЗНИКА СТАВА В НЕДЕЛЯ ВЕЧЕРТА по същия начин както на Първата неделя на великия пост (т. 4 за този празник).

8. КОГАТО ПРАЗНИК БЛАГОВЕЩЕНИЕ СЕ СЛУЧИ В ТРЕТАТА НЕДЕЛЯ — КРЪСТОПОКЛОННА, последованието е следното:

В петък сутринта, на Преждеосвещената св. литургия, на *Господи воззвах* се пее от триода стихирата: *Яко блудний отступих* (два пъти), 4 мученични от октоиха на владеещия глас и 4 на предпразненството: *Сокровенное таинство. Слава, И нине: Благовествует Гавриил.* След входа паримии от триода (П., стр. 134). *Да исправится молитва моя,* и следва по реда си Преждеосвещената св. литургия.

Вечерта в петък, на **малкото повечерие** се чете акатиста по реда си.

Сутринта в събота, на *Бог Господ* тропара на предпразненството два пъти. Седалните от триода. Канони: от триода и на предпразненството. След ирмоса на осмата песен — *Честнейшую.* Светилния: *Гавриил с висоти слетев* — два пъти. Чете се *Тебе слава подобает.* Стиховните стихири от малката вечерня на празника (25 март): *Началник вишних сил.*

Св. Златоустова литургия. Делнични антифони. След входа тропара на предпразненството: *Днес всемирная ра-*

дости начатки, и на храмовия светия. Кондак на предпразненството: *Всем земним начало спасения.*

Преди вечернята свещеникът пренася св. кръст от св. престол на жертвеника.

На вечернята, в събота вечер, на *Господи возвах* се пеят 3 възкресни стихири, 3 на кръста и 4 на празника. *Слава* — на кръста, *И нине* — на празника: *Послан бист с небесе.* Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии на празника (стр. 31). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на кръста, *И нине* — на празника: *Днес радост Благовещения.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава: Спаси Господи, И нине — Днес спасения нашего главизна.*

Полунощница празнична, с лития и тропар на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални: първите два възкресни, *Слава, И нине* — на празника: *Великий воевода.* Пак два възкресни, *Слава, И нине: Днес вся твар радуется.* Полиелей и величание на празника (К. 75). Ипакои, степенни — възкресни. Прокимен: *Благовестите ден от дне спасение Бога нашего.* Утрено евангелие: *Воставши Мариам. Воскресение Христово*, 50 псалом се чете. *Слава: Молитвами Богородици, И нине* — същото. *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Благовествует Гавриил.* Канони: първом от триода, с припеви: на първия тропар — *Слава Господи святому воскресению Твоему*, — а на останалите тропари — *Слава Тебе Боже наш, слава Тебе.* След това канона на празника — без припеви, понеже е в диалогична форма. След трета песен — седален от триода, *Слава, И нине* — на празника: *Слово Божие на землю нине сниде.* След шеста песен кондак и икос на празника. И следва: «*Месяца тогожде в двадесят и пятий ден Благовещение Пресвятия Владичици нашея Богородици и приснодеви Марии. Возвести Сина ангел Деве Отча величайша совета ангела велика. Радуйся Марии рече ангел в двадесят пятий. В тойже ден, в неделю третию постов, поклонение празднуем честнаго и животворящаго креста. Того силою, Христе Боже, и молитвами пречистия*

Владичици нашея Богородици и нас сохрани от лукаваго искушений, и божественним Твоим страстем и живоносному воскресению поклонитися сподоби, четиридесятодневное благосветле прешедшим поприще, яко един благ и человеколюбец, Амин». Катавасии: *Божественнейший прообрази древле Мойсей* (К., стр. 42). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона на празника. Светилни: възкресен, *Слава* — от триода: *Крест Христов честний днес, И нине* — на празника: *Еже от века днес*. На *Хвалите:* 2 възкресни стихири, 3 от триода: *Во гласех воскликнем* и 3 на празника, като на последните две стихири се пеят припевите: 1. *Благовестите ден от дне спасение Бога нашего;* 2. *Воспойте Господеви песн нову, воспойте Господеви вся земля. Слава, И нине* — на празника: *Еже от века таинство*. Велико славословие, след което става **изнасяне на честния кръст,** според реда изложен на Кръстопоклонна неделя (в отдела за триода).

На св. литургия. Празнични антифони: I — *Молитвами Богородици*, II — *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих поющия Ти аллилуиа*. III — *Днес спасения нашего главизна*. Входно: *Благовестите ден от дне спасение Бога нашего, спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих*. . . След входа тропари: възкресен, на кръста и на празника. Кондак: *Возбранной воеводе* (Ч. 242). Вместо *Святий Боже* се пее: *Кресту Твоему*. Апостол — на неделята от триода (стр. 329). Евангелие на празника. Следва **св. Златоустова литургия.** Задостойник: *Благовествуй земле радост велию. . . Яко одушевленному Божию кивоту*. Причастен: *Избра Господ Сиона. Видехом свет истинний*.

ОТДАНИЕТО СТАВА ВЕЧЕРТА СЪЩИЯ ДЕН НА ВЕЧЕРНЯТА, по реда както се описа за вечернята на Първа неделя — Православна (т. 4 за този празник).

9. КОГАТО БЛАГОВЕЩЕНИЕ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА НА ЧЕТВЪРТАТА СЕДМИЦА от великия пост, последованието е следното:

В петък сутринта, след шестия час се прави отпуст.

На вечернята, в петък вечерта, на *Господи воззвах* се пеят стихирите на празника — на 6. *Слава, И нине: Послан бист с небесе.* Вход, *Свете тихий,* прокимен: *Боже заступник мой еси Ти и милост Твоя предварит мя.* Паримии на празника (стр. 31). Стиховните стихири също на празника, *Слава, И нине: Днес радост Благовещения.* След *Нине отпущаеши* се пее *Возбранной воеводе,* чете се съответната част от акатиста на св. Богородица и след заключителното (краткото) *Возбранной воеводе* — се чете *Трисвятое.* Тропара на празника се изпява три пъти без *Слава, И нине.*

Сутринта в събота, утренята и св. Златоустова литургия се отслужват по реда както е описан т. 6 за този празник.

В събота вечерта, на вечернята, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на празника: *Совет превечний* и 3 на архангела: *Гавриил великий ум Боговиднейший* (писани след службата на 25 март). *Слава: Послан бист с небесе. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Възкресни стиховни стихири. *Слава, И нине: Да веселятся небеса* (писана след хвалитните стихири на празника). Отпустителни тропари: възкресен и на празника — два пъти (без *Слава, И нине*).

В неделя сутринта, на полунощницата, след троичния канон се пее *Достойно ест яко воистину славити Тя Бога Слова.* Тропар на празника.

На утренята (в неделя), на *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални: два възкресни, *Слава, И нине* — на празника. Вторите седални — по същия начин. *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на празника. След трета песен — седален на архангела: *Безплотних служителей, Слава, И нине* — същия (писан на 26 март). След шеста песен възкресния кондак и икос. Синаксар от триода. Катавасии: *Отверзу уста моя.* Възкресно устерно евангелие. След 50 псалом: *Покаяния отверзи ми двери* и пр. *Честнейшую.* Светилни: възкресен и двата на празника. На *Хвалите* се пеят 4 възкресни стихири и 4 на празника, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Благовестите ден*

от дне спасение Бога нашего; 2. *Воспойте Господеви песн нову, воспойте Господеви вся земля.*

С изпяването на хвалитните стихири на празника **СЕ ОТДАВА ПРАЗНИКА БЛАГОВЕЩЕНИЕ.**

Нататък следва *Слава* — от триода и всичко според реда изложен за Четвъртата неделя на великия пост (възкресна служба със св. Василиева литургия).

10. КОГАТО БЛАГОВЕЩЕНИЕ СЕ СЛУЧИ В СРЯДА НА ПЕТАТА СЕДМИЦА от великия пост, последованието срещу и на самия празник се извършва според минея, както се посочи в т. 2 за този празник.

В такъв случай **ВЕЛИКИЯТ КАНОН СЕ ПЕЕ В ПОНЕДЕЛНИК ВЕЧЕРТА, с МАЛКО ПОВЕЧЕРИЕ.**

11. КОГАТО БЛАГОВЕЩЕНИЕ СЕ ПАДНЕ В ЧЕТВЪРТЪК НА ПЕТАТА СЕДМИЦА от великия пост, последованието е следното:

Във вторник сутринта, след утренята и великопостните часове, подир молитвата на деветия час: *Владико Господи. . .* **направо почва вечернята,** с *Приидите поклонимся* и предначинателния псалом. На *Господи воззвах* се пеят 3 стихири от триода: *Брашно любов творяще. . .* и следващите две, — и 3 на предпразненството (24 март): *Сокровенное таинство. Слава, И нине: Благовествует Гавриил. Свете тихий* и се четат паримии от триода (стр. 152). Чете се *Сподоби Господи.* Стиховните от триода — двата самогласни: *Поползнувся от праваго пути Твоего* и следващата: *Из Иерусалима снидох,* и мученичния. Веднага след това се пеят стихирите по азбучния ред, писани за сряда на вечернята: *Все житие мое со блудницами* и т. н. до края с припев: *Слава Тебе Боже наш, слава Тебе. Слава: О неизреченнаго Твоего благоутробия. И нине: О неизреченнаго снисхождения* (пак там накрая). *Нине отпущаеши. Трисвятое.* Тропарите: *Богородице Дево. Господи помилуй* (40 пъти) и пр. Вечернята привършва по реда на великия пост. Прави се отпуст.

ВЕЧЕРТА ВЪВ ВТОРНИК се чете МАЛКО ПОВЕЧЕРИЕ и се пее ВЕЛИКИЯ КАНОН.

В сряда сутринта, на утренята, редът е както в обикновена утреня през великия пост. На стиховните се пее от триода: *Висоту добродетелей* и следващата стихира: *Разбойническими помишленми*. Веднага се пее *Слава, И нине: Язика егоже не ведяше* (писана на стиховните на самия празник). Часове обикновени — с тропар и кондак на предпразненството. След последната молитва на шестия час — Блажените се четат; кондак на предпразненството. *Всесвятая Троице. . .* и отпуст.

В сряда вечерта се извършва **велика вечерня** (както в т. 3).

В четвъртък сутринта се извършва утреня и св. Златоустова литургия.

ОТДАНИЕТО СТАВА ВЕЧЕРТА В ЧЕТВЪРТЪК, на вечернята, по реда както се описа за вечерта на Първата неделя — Православна (т. 4).

12. КОГАТО БЛАГОВЕЩЕНИЕ СЕ СЛУЧИ В ПЕТЪК НА ПЕТАТА СЕДМИЦА от великия пост, редът е следният:

В сряда сутринта, на Преждеосвещената св. литургия, на *Господи воззвах* се пеят 16 стихири, като се почне от стиховете: *На пути сем по немуже хождах скриша сет мне*. От триода самогласната стихира: *Моими помишлении* — два пъти и мъченичния: *Аще кая добродетел*, след това 10 стихири от азбучните, начиная от стихирата: *Все житие мое со блудницами. . .* и 3 на предпразненството: *Сокровенное таинство. Слава, И нине: Благовествует Гавриил*. Нататък следва Преждеосвещената св. литургия.

В сряда вечерта се пее великия канон с малко повечерие.

В четвъртък сутринта, след утренята се четат обикновени часове с тропар и кондак на предпразненството. След шестия час се прави отпуст.

В четвъртък вечерта — ВЕЛИКА ВЕЧЕРНЯ и **в петък сутринта** — утреня на празника и следва св. Златоустова литургия. Причастен: *Избра Господ Сиона. Видехом свет истинний*.

Отданието започва в петък вечерта: на вечернята редът е както на вечернята в Първата неделя — Православна. На *Господи воззвах* се пеят 3 стихири на празника: *Совет превечний* и 3 писани след службата: *Гавриил великий. Слава, И нине* — на празника: *Послан бист*. Вход, *Свете тихий*, прокимен: *Боже заступник мой еси Ти и милост Твоя предварит мя*. Стиховните стихири — на празника: *В шестий месяц послан бист* и следващите две. *Слава, И нине: Днес радост Благовещения. Нине отпущаеши* и *Трисвятое*, след което се запява *Повеленное тайно* (3 пъти) и **се чете целият акатист.** След първата статия от икоси и кондаци от акатиста, пее се канона: *Отверзу уста моя*. След трета песен, пак *Возбранной воеводе* и се чете **втората статия** от акатиста. Пеят се IV, V и VI песни от канона и след изпяването на *Возбранной воеводе* се чете **третата статия** на акатиста. Пак се пеят седма, осма и девета песни от канона и пак *Возбранной воеводе*. Прочита се и **четвъртата статия** от акатиста и се прави отпуст.

В събота сутринта богослужението се извършва по реда, изложен в триода. Катавасии: *Отверзу уста моя. Честнейшую*. Светилен: *Еже от века днес. Слава, И нине* — същия. На *Хвалите:* 4 стихири от триода: *Сокровенное таинство, Слава, И нине: Язика егоже не ведяше*. Велико славословие. Тропар: *Повеленное тайно*.

На св. литургия. Делнични антифони. Входно: *Приидите поклонимся ко Христу, спаси ни, Сине Божий, во святих дивен сий, поющия Ти аллилуиа*. След входа тропар: *Повеленное тайно*. Кондак: *Возбранной воеводе*. Апостол (стр. 331) и евангелие — на св. Богородица (Лука, гл. 10:28—42, Ев., с. 455). Задостойник: *Всяк земнородний*. Причастен: *Чашу спасения. Видехом свет истинний*. И **с това се отдава празника.**

13. КОГАТО БЛАГОВЕЩЕНИЕ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА НА ПЕТАТА СЕДМИЦА на великия пост, последованието е следното:

В петък сутринта, след утренята се четат обикновени часове и след шестия час се прави отпуст.

Вечерта в петък се отслужва **велика вечерня на празника.**

Сутринта в събота, преди утренята се извършва **празнична полунощница** с лития и тропар на празника.

На утренята, в събота, на *Бог Господ* тропара на празника три пъти (без *Слава, И нине*). Седалните на празника от минея. Полиелей и величание на празника (К. 75). *От юности моея.* Прокимен: *Благовестите ден от дне спасение Бога нашего.* Утрено евангелие на празника: *Воставши Мариам.* Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами Богородици, И нине:* същото. *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Благовествует Гавриил.* След *Милостию и щедротами,* веднага почва да се пее *Возбранной воеводе* и се чете **първата статия от акатиста на св. Богородица.** Пее се втори път *Возбранной воеводе* и се чете **втората статия** от акатиста. Запява се канона на празника; катавасии: *Отверзу уста моя* (според триода), първа и трета песен до «*венцев слави сподоби*» вкл. Пее се трети път *Возбранной воеводе* и се чете **трета статия** от акатиста. Малка ектения, след която се прочита седалния: *Слово Божие. Слава, И нине: Послан бист Гавриил.* Пее се четвърта, пета и шеста песен от канона и катавасиите — четвърта, пета и шеста песен (според минея). Пее се четвърти път *Возбранной воеводе* и се чете **четвърта статия** от акатиста. Малка ектения. Кондак и икос на празника (от минея); синаксар от триода: «*Песнми неусипними благодарствено град во бранех бодрую поет предстателницу. В сий ден неседалную песн празднуем Пресвятия Владичици нашея Богородици. Твоея поборници же и непоборимия Матере молитвами, Христе Боже, от облежащих напастей и нас избави и помилуй нас яко един человеколюбец, Амин*». Пее се седма и осма песен. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от минея. Светилни — двата от минея. На *Хвалите* се пеят 4 стихири: *С небесних кругов, Слава, И нине: Еже от века таинство.* Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Антифони и входно — на празника. Тропар и кондак — също на празника. Апостол и евангелие също на празника. Следва св. Златоустова ли-

тургия. Задостойник: *Благовествуй земле радост велию. . . Яко одушевленному Божию кивоту.* Причастен: *Избра Господ Сиона. Видехом свет истинний.*

В събота вечерта и в неделя сутринта последованието е същото както в събота и неделя на Четвъртата неделя на поста (виж по-горе т. 9). И в този случай **отданието приключва с изпяване стихирите на** *Хвалите* (4 възкресни и 4 на празника), след което следва от триода *Слава: Нест царство Божие. . .* и пр. — възкресна служба с **литургия на св. Василий велики** — за Петата неделя.

Последованието на преподобна Мария Египетска се пее на повечерието.

14. КОГАТО БЛАГОВЕЩЕНИЕ СЕ ПАДНЕ В ПЕТА НЕДЕЛЯ от великия пост, редът е следният:

В петък сутринта, на Преждеосвещената св. литургия, след предначинателния псалом и 18-та катизма, на *Господи воззвах* се пеят 3 стихири от триода: самогласния *Яко от Иерусалима* (два пъти) и мученичния: *Мученици Твои Господи;* и 3 на празника: *Совет превечний. Слава, И нине: Еже от века таинство* (Славата на *Хвалите* на празника). Вход, *Свете тихий,* и паримии (от триода — П., стр. 161). Пее се *Да исправится молитва моя* и следва Преждеосвещена св. литургия.

Вечерта в петък се чете **малко повечерие с целия акатист.**

В събота сутринта, вместо **полунощница,** се чете следното:

Благословен Бог наш. Слава Тебе Боже наш, слава Тебе. Царю небесний. Трисвятое. Господи помилуй 12 пъти, *Приидите поклонимся,* 50 псалом. Тропар: *Повеленное тайно.* Ектения: *Помолимся. . .* и отпуст.

На утренята (в събота) пак почва с начало за утреня: *Благословен Бог наш, Трисвятое* и пр. *Спаси Господи люди Твоя* и шестопсалмието. На *Бог Господ* тропара *Повеленное тайно* — два пъти. Чете се седален: *Великий воин. Слава, И нине* — същото (писан след десетия кондак в триода, преди четвърта песен от канона). Чете се 50 пса-

лом. Канони: от триода: *Отверзу уста моя*, с припев: *Пресвятая Богородице спаси нас*, — и от минея на предпразненството: *Мир обрадованно веселится* (на 24 март), със същия припев. След трета песен се прочита само седалния: *Днес вся твар радуется* (пак от 24 март). След шеста песен кондак: *Возбранной воеводе*, икос: *Ангел предстател*. След това се казва: «*В сей ден неседалную песн празднуем Пресвятия Владичици нашея Богородици. Твоея поборници же и непоборимия Матере молитвами, Христе Боже, от облежащих напастей и нас избави и помилуй нас яко един человеколюбец, Амин*». Катавасии: *Отверзу уста моя* (общите). *Честнейшую*. Светилни: от триода, *Слава, И нине: Гавриил с висоти слетев* (от минея — от 24 март). На *Хвалите* се пеят 4 стихири от триода: *Сокровенное таинство, Слава, И нине: Язика егоже не ведяше*. Велико славословие. Тропара на предпразненството.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: *Повеленное тайно*, на предпразненството и на храмовия светия. Кондака на предпразненството: *Всем земним начало*. Апостол (стр. 331) и евангелие — на св. Богородица. Задостойник: *Всяк земнородний*. Причастен: *Чашу спасения. Видехом свет истинний* и отпуст.

На великата вечерня, в събота вечерта, след предначинателния псалом, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и на празника: *Совет превечний* — на 6. *Слава, И нине: Послан бист с небесе*. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии на празника (стр. 31). Възкресните стиховни стихири. *Слава, И нине* — на празника. Отпустителни тропари: възкресен и на празника (два пъти, без *Слава, И нине*).

Последованието на преподобна Мария Египетска се пее на повечерието.

Празнична полунощница, с лития и тропар на празника.

На утренята, в **неделя сутринта,** на *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални — два възкресни, *Слава, И нине* — на празника. Вторите седални — по същия начин. Полиелей и величание на празника (К. 75). Третите седални от минея. Ипакои, степенни — възкресни.

Прокимен: *Благовестите ден от дне спасение Бога нашего.* Утрено евангелие на празника. *Воскресение Христово* и 50 псалом се четат. *Слава: Молитвами Богородици, И нине* — същото. *Помилуй мя Боже* и стихирата на празника: *Благовествует Гавриил.* Канони: възкресен и на празника. След трета песен — възкресния кондак: *Слава, И нине* — седалния на празника. След шеста песен — кондак и икос на празника. «*Месяца тогожде в двадесят и пятий ден Благовещение Пресвятия Владичици нашея Богородици и приснодеви Марии. Возвести Сина ангел Деве Отча величайша совета Ангела велика. Радуйся рече ангел в двадесят пятий. Тоя молитвами, Христе Боже наш, и молитвами преподобния Марии Египтянини помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Отверзу уста моя* (К. 25). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона на празника. Светилни: възкресен и двата на празника. На *Хвалите* се пеят 4 възкресни стихири и 4 на празника със следните припеви на последните две стихири: 1. *Благовестите ден от дне спасение Бога нашего;* 2. *Воспойте Господеви песн нову, воспойте Господеви вся земля. Слава* — на празника, *И нине — Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Празничните антифони: първия — *Молитвами Богородици*, втория: *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих поющия Ти аллилуиа.* Трети — *Днес спасения нашего главизна.* Входно: *Благовестите ден от дне спасение Бога нашего, спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* Тропари след входа — възкресен и на празника. Кондак: *Возбранной воеводе* (Ч. 242). Апостол (стр. 481) и евангелие — на празника. Нататък следва **св. Златоустова литургия.** Задостойник: *Благовествуй земле. . . Яко одушевленному Божию кивоту.* Причастен: *Избра Господ Сиона. Видехом свет истинний.*

Вечерта в неделя празника СЕ ОТДАВА по реда, изложен за Първата неделя — Православна, вечерта (вж. т. 4 — края).

15. КОГАТО БЛАГОВЕЩЕНИЕ СЕ СЛУЧИ В ПОНЕДЕЛНИК НА ШЕСТАТА СЕДМИЦА (ПОНЕДЕЛНИК ВАИА), последованието е следното:

На вечернята, в събота вечер, на *Господи возвах* се пеят: 4 възкресни стихири, 3 на предпразненството: *Сокровенное таинство* и 3 от триода: *Тебе убо возбраняше. Слава* — от минея: *Язика егоже не ведяше* (писана на стиховните сутринта на 24 март), *И нине* — Първия Богородичен на владеещия глас. Възкресни стиховни стихири, *Слава* — от триода: *Душевная ловления, И нине: Благовествует Гавриил благодатней днес* (в службата на 25 март — на литията). Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — *В тебе мати известно спасеся* (от триода), *И нине* — на предпразненството.

На утренята, в неделя, на *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния тропар се изпява два пъти. Нататък службата е възкресна. Канони — възкресен и на предпразненството: *Мир обрадованно веселится*, с припев: *Слава Тебе Боже наш, слава Тебе.* След трета песен само седалния *Днес вся твар радуется.* След шеста песен възкресния кондак и икос. Катавасии: *Отверзу уста моя.* Възкресно утрено евангелие. Светилни: възкресен, *Слава* — от триода: *Образ покаяния, И нине* — на предпразненството: *Гавриил с висоти слетев.* На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на предпразненството: *Началник вишних сил* и следващите (писани на малката вечерня на празника, на стиховните, с припевите им пред самите стихири). *Слава* — от триода: *Нест царство Божие пища и питие. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на предпразненството, на преподобна Мария Египетска и на храмовия светия. Кондак на предпразненството: *Всем земним начало.* И нататък следва **св. Василиева литургия.**

Вечерта в неделя се отслужва велика вечерня срещу празника.

Сутринта в понеделник, на самия празник, утренята и св. Златоустова литургия се извършват според минея, тъй както се изложи реда в т. 2 за този празник.

Вечерта в понеделник става отдание на празника; редът е изложен в т. 4 — За Първа неделя на поста — Православна — края.

АПРИЛ

6 АПРИЛ — УСПЕНИЕ НА СВ. МЕТОДИЙ — ПРОСВЕТИТЕЛ СЛОВЕНСКИ И АРХИЕПИСКОП МОРАВСКИ

Този празник може да се случи **от сряда на третата седмица от великия пост до светлия вторник след Пасха.**

Службата му се намира в книгата със службите за св. Седмочисленици, издание на Св. Синод, стр. 80—93. Тропар има и в часослова — стр. 242.

Последованието е делнично, съчетано със службата от триода за деня.

КОГАТО 6 АПРИЛ СЕ СЛУЧИ НА ВРЪБНИЦА или през един от дните НА СТРАСТНАТА СЕДМИЦА, — паметта на св. Методия се **празнува в ПЕТЪК ПРЕДИ ВРЪБНИЦА** и се извършва неговото последование, вместо службата писана в минея за този ден.

КОГАТО СЕ СЛУЧИ ПРЕЗ ПАСХАЛНАТА СЕДМИЦА, гледай забележките за службата на св. Георги.

23 АПРИЛ — СВ. ВЕЛИКОМЪЧЕНИК ГЕОРГИ ПОБЕДОНОСЕЦ

Този празник може да се случи в дните **между СЪБОТА НА ПЕТАТА СЕДМИЦА ОТ ВЕЛИКИЯ ПОСТ ДО ПЕТЪК НА ТРЕТАТА СЕДМИЦА СЛЕД ПАСХА.**

1. КОГАТО ПАМЕТТА НА СВ. ВЕЛИКОМЪЧЕНИК ГЕОРГИ ПОБЕДОНОСЕЦ СЕ СЛУЧИ В ДНИТЕ НА ВЕЛИКИЯ ПОСТ, СТРАСТНАТА СЕДМИЦА, ПАСХА, ИЛИ В СВЕТЛИЯ ПОНЕДЕЛНИК, — ЦЪРКОВНАТА СЛУЖБА

СЕ ИЗВЪРШВА В СВЕТЛИЯ ПОНЕДЕЛНИК (втория ден на Великден) по следния ред:

(По същия ред се извършва службата му и когато се случи в кой да е ден **на Светлата седмица,** освен в петък, за когато има отделно последование.)

На вечернята — на Пасха, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири: *Прежде век от Отца рождшемуся. . .* и 4 на великомъченика. *Слава* — на св. Георги, *И нине* — от пентикостара. Вход с евангелие. *Свете тихий.* Велик прокимен: *Кто Бог велий яко Бог наш, Ти еси Бог творяй чудеса.* След това **се чете св. евангелие на разни езици.**

Забележка. Когато паметта на св. Георги се празнува не в Светлия понеделник, а в друг ден от Светлата седмица, — тогава входът е само с кадилница и евангелие не се чете, а се четат **ПАРИМИИ на мъченика** (П., стр. 33). Великият прокимен е за съответния ден.

На стиховните — възкресната стихира: *Воскресение Твое Христе Спасе. . .* и *Пасха священная. . . Слава* — на великомъченика, *И нине — Воскресения ден. Христос воскресе,* веднага: *Яко пленних свободител, Христос воскресе* и отпуст.

На утренята. След *Христос воскресе* и великата ектения, веднага се пее: *От юности моея.* Прокимен: *Праведник яко финикс процветет. . .* Утрено евангелие на великомъченика. *Воскресение Христово* — един път. *Слава: Молитвами страстотерпца, Милостиве, И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже* и стихирата от минея: *Днес вселенная вся. Спаси Боже люди Твоя. Господи помилуй* — 12 пъти. *Милостию и щедротами.* След това се пеят каноните на Пасха и на светията, след всяка песен се пее *Христос воскресе* три пъти, *Воскрес Иисус от гроба* — един път и се казва малка ектения според реда изложен за пасхалната служба. След трета песен — ипакои и кондак на Пасха. След шеста песен кондак и икос на великомъченика. Казва се: «*В сей ден памят празднуем святаго славнаго великомученика, победоносца и чудотворца Георгиа; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*». Чете се *Воскресение Христово* — три пъти, *Воскрес Иисус*

от гроба — три пъти и продължават каноните — седма и осма песен. След малката ектения, подир осмата песен, се казва: *Богородицу и матер света. . .* Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от пасхалния канон — 4 и на мъченика — на 4. *Ангел вопияше, Светися, светися, Христос воскресе* и пр. Светилни — на Пасха, *Слава* — на великомъченика. *И нине* — на Пасха. На *Хвалите* — 4 възкресни стихири и 4 на великомъченика, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Праведник яко финикс процветет, яко кедр иже в Ливане умножится;* 2. *Насаждени в дому Господни, во дворех Бога нашего процветут.* Следва *Пасха священная. Слава* — на великомъченика. *И нине — Воскресения ден. Христос воскресе* — три пъти.

На св. литургия. Пасхалните антифони. Входното — също. След входа тропари: *Христос воскресе*, ипакои на Пасха: *Предварившия утро, Яко пленних свободител.* Кондак: *Аще и во гроб снизшел еси.* Апостол и евангелие — на св. Георги. Задостойник: *Ангел вопияше.* Причастен: *В памят вечную.* Нататък следва пасхалният ред.

2. КОГАТО ГЕРГЬОВДЕН СЕ СЛУЧИ В ПЕТЪК НА СВЕТЛА СЕДМИЦА, редът е следният:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят: 3 възкресни стихири, 3 Богородични и 4 на мъченика. *Слава* — на св. Георги. *И нине: Кто возглаголет сили твоя источниче.* Вход, *Свете тихий*, велик прокимен. Паримии на мъченика (стр. 33). Стиховни стихири: възкресната *Воскресение Твое Христе Спасе*, 3 Богородични: *Радуйся живоносний источниче* и следващите две. *Слава* — на мъченика. *И нине — Воскресения ден, Христос воскресе, Яко пленних свободител. Христос воскресе,* отпуст.

На утренята. След *Христос воскресе* и великата ектения, веднага се пее *От юности моея.* Прокимен: *Праведник яко финикс процветет, яко кедр иже в Ливане умножится.* Утрено евангелие на великомъченика. *Воскресение Христово* — един път. *Слава: Молитвами страстотерпца, Милостиве. . . И нине: Молитвами Богородици.* Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата. Следва *Спаси Боже люди Твоя. Господи помилуй* 12 пъти. *Милостию и щедротами.* След

това се пеят каноните на Пасха и на св. Богородица с припев: *Пресвятая Богородице спаси нас*, и от канона на св. Георги, като след всяка песен се пее ирмоса на пасхалния канон, *Христос воскресе* и пр. и се казва ектения, както в другите дни. След трета песен се чете кондака на Пасха: *Аще и во гроб*, *Слава* — седалния на великомъченика, *И нине* — седалния: *Приснотекущий источник* (от пентикостара). След шеста песен — кондак и икос на великомъченика. Синаксар от пентикостара за Светлия петък: «*В пяток светлия седмици празднуем обновление храма Пресвятия и Госпожи нашея Богородици, именуемаго Живоноснаго источника. В сий двадесят третий ден месяца априлия памят празднуем святаго славнаго великомученика, победоносца и чудотворца Георгиа. Твоея Матере молитвами и молитвами святаго великомученика Георгиа, Христе Боже наш, помилуй нас, Амин*». След това се чете *Воскресение Христово* — 3 пъти, и пр. — седма, осма песен. Ектения. *Богородицу и матер света. . .* и се пее девета песен от пасхалния канон, като се оставят двата последни припева, пее се Богородичния канон с припев *Пресвятая Богородице спаси нас*, и след това се пее: *Слава, Величай душе моя триипостаснаго. . . И нине: Радуйся Дево радуйся*, с последните тропари от Богородичния канон: 1. *Возвисися источника Твоего вода*, и 2. *Веселиши Дево. . .* и 4 тропара от канона на св. Георги. Пее се след това ирмоса на девета песен от пасхалния канон: *Ангел вопияше, Светися, светися; Христос воскресе* — 3 пъти и пр. Малка ектения. Светилни: *Плотию уснув. . . Слава* — на св. Георги, *И нине: Источник еси воистину води живия* (от пентикостара). На *Хвалите* се пеят: 2 възкресни стихири, 3 на св. Богородица: *Вода источника* и следващите две и 3 на св. Георги, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Праведник яко финикс процветет, яко кедр иже в Ливане умножится;* 2. *Насаждени в дому Господня, во дворех Бога нашего процветут*. Следва: *Пасха священная. Слава* — на св. Георги, *И нине* — *Воскресения ден, Христос воскресе* — 3 пъти.

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. След входа тропари: *Христос воскресе*, ипакои на Пасха: *Предварившия утро*, тропара на св. Георги. Кондаци: *От неистощимия ти, источниче* (Ч. 260) и пасхалния — *Аще*

и во гроб снизшел еси. Апостол и евангелие на великомъченика (Ап., стр. 485). Задостойник: *Ангел вопияше.* Причастен: *В памят вечную.*

3. **КОГАТО ГЕРГЬОВДЕН СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ ТОМИНА,** последованието е следното:

На вечернята, в събота вечер, след *Благословен Бог наш* се изпява *Христос воскресе* — от олтара един път и два пъти от клиросите. Веднага се чете предначинателния псалом (без *Приидите поклонимся*). След великата ектения се чете първа катизма от псалтира. На *Господи воззвах* се пеят 6 стихири от пентикостара: *Дверем заключенним учеником собранним. . .* и следващите, и 4 на великомъченика. *Слава* — на св. Георги, *И нине: Дверем заключенним пришел еси Христе.* Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися.* Паримии на св. Георги (стр. 33). Стиховни от пентикостара: *О преславнаго чудесе, Слава* — на св. Георги, *И нине: Человеколюбче, велие и безприкладное* (от пентикостара). Отпустителни тропари: *Запечатану гробу, Слава: Яко пленних свободител, И нине: Запечатану гробу.*

На полунощницата. След Троичния канон на първи глас — пеят се литийните стихири от пентикостара (без Славата) и от минея на св. Георги. *Слава* — на св. Георги: *Возсия весна, приидите насладимся. И нине* — от пентикостара: *Дверем заключенним учеником собранним. Достойно ест яко воистину славити Тя Бога Слова.* Тропар *Запечатану гробу.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални: първите от минея: *Се возсия благодати весна, Слава, И нине* — от пентикостара: *Страха ради иудейска.* Вторите — от минея: *Воинство еже на земли возненавидев, Слава, И нине* — от пентикостара: *Предстал еси животе.* Полиелей и величание на св. Георги (К., стр. 88). Степенни: *От юности моея.* Прокимен: *Похвали Иерусалиме Господа, хвали Бога Твоего Сионе.* Канони: от пентикостара и първия от минея. След трета песен — ипакои от пентикостара: *Яко посреде учеников Твоих,* и кондака на св. Георги. След шеста песен — кондак и икос от пентикостара. След това се казва: «*Месяца тогожде в двадесят и*

третий ден памят празднуем святаго славнаго великомученика, победоносца и чудотворца Георгиа. В сий ден, в неделю вторую по Пасце обновления празднуем Христова воскресения, и святаго апостола Томи осязание. Твоего апостола Томи молитвами и молитвами святаго великомученика Георгиа победоносца, Христе Боже наш, помилуй и спаси нас, Амин». Катавасии: *Воскресения ден.* Възкресно утрено евангелие. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от пентикостара: *Тебе светлую свещу* — на 4 и от минея — на 4. След това се изпява *Ангел вопияше, Светися, светися.* Светилни: *Моих удов рукою испитавий язви. Слава* — от минея: *Весна нам возсия. И нине* — от пентикостара: *Днес весна благоухает.* На *Хвалите:* 3 стихири от пентикостара и 3 на св. Георги. *Слава* — на св. Георги: *Да помавают праведная. И нине: По днех осмих востания Твоего* (от пентикостара). Велико славословие. Тропар: *Запечатану гробу.*

На св. литургия. Антифоните и входното — на Пасха. Тропари след входа: *Запечатану гробу. Яко пленних свободител* и на храмовия светия. Кондак: *Аще и во гроб снизшел еси.* Пее се *Святий Боже.* Апостол — на св. Георги (стр. 485). Евангелие на Томина неделя. Задостойник: *Тебе светлую свещу.* Причастен: *Похвали Иерусалиме.* Вместо *Видехом свет истинний* се пее *Христос воскресе.*

Забележка. От Лазарова събота **до празник Петдесетница включително не се пее** *Видехом свет истинний.*

4. КОГАТО ПАМЕТТА НА СВ. ГЕОРГИ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА НА ВТОРАТА СЕДМИЦА СЛЕД ПАСХА — ОТДАНИЕ НА ТОМИНА НЕДЕЛЯ, редът е следният:

Вечерта в петък, на вечернята, на *Господи воззвах* се пеят 3 стихири от пентикостара и 5 на св. Георги. *Слава* — на св. Георги, *И нине — Кто тебе не ублажит.* Вход, *Свете тихий,* прокимен на деня и паримии на великомъченика (стр. 33). Стиховните стихири на великомъченика, също и *Слава*-та, а *И нине* — на Томина неделя: *Человеколюбче, велие и безприкладное.* Отпустителни тропари: на св. Георги, *Слава, И нине: Запечатану гробу.*

Празнична полунощница, с лития и тропар на великомъченика.

На утренята, на *Бог Господ* тропарите: *Запечатану гробу, Слава* — на св. Георги, *И нине: Запечатану гробу.* Седални: първите на великомъченика, *Слава, И нине* — на празника. Вторите — по същия начин. Полиелей и величание на св. Георги (стр. 88). Седални след полиелей. *От юности моея.* Прокимен на великомъченика: *Праведник яко финикс процветет, яко кедр иже в Ливане умножится.* Утрено евангелие на св. Георги. *Воскресение Христово* и 50 псалом се четат. *Слава: Молитвами страстотерпца милостиве. И нине: Молитвами Богородици.* Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Днес вселенная вся.* Канони: на Томина неделя и първия на св. Георги. След трета песен седален на великомъченика, *Слава, И нине* — на празника. След шеста песен кондак и икос на св. Георги. «*Месяца тогожде в двадесят и третий ден памят празднуем святаго славнаго великомученика, победоносца и чудотворца Георгиа; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Воскресения ден.* Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона на Томина неделя (от самия празник) и накрая катавасията *Ангел вопияше, светися, светися. . .* Светилни: първия на празника (от неделята), *Слава* — на св. Георги, *И нине* — втория на празника (пак от неделята). На *Хвалите:* 3 стихири на отданието на празника — от пентикостара и 3 на св. Георги. *Слава* — на великомъченика. *И нине* от пентикостара: *По днех осмих.* Велико славословие. Тропар *Запечатану гробу.*

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. Тропари след входа: *Запечатану гробу. Яко пленних свободител,* на храмовия светия. Кондак: *Любопитною десницею.* Апостол и евангелие на св. Георги. Задостойник: *Тебе светлую свещу.* Причастен: *Похвали Иерусалиме.* Вместо *Видехом свет истинний — Христос воскресе.*

5. КОГАТО ГЕРГЬОВДЕН СЕ СЛУЧИ В ДЕЛНИЧНИТЕ ДНИ ОТ ПОНЕДЕЛНИК СЛЕД ТОМИНА НЕДЕЛЯ ДО ПЕТЪК ВКЛЮЧИТЕЛНО НА ТРЕТАТА СЕДМИЦА СЛЕД ПАСХА, последованието е следното:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят: 2 стихири на празника (в тоя случай под «празник» се разбира

предшествуващия неделен ден — Томина неделя и Неделя на мироносиците) от пентикостара и 6 стихири на великомъченика. *Слава* — на св. Георги. *И нине* — на празника. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня. Паримиите на св. Георги (стр. 33). Стиховните на великомъченика, също и Славата. *И нине* — на празника. Отпустителни тропари: 1. За Томина неделя: *Яко пленних свободител, Слава И нине — Запечатану гробу;* 2. За Неделя на мироносиците: *Егда снизшел еси к смерти, Благообразний Иосиф, Слава — Яко пленних свободител, И нине — Мироносицам женам при гробе представ.*

Празнична полунощница, с лития и тропар на св. Георги.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на св. Георги — два пъти, *Слава, И нине* — на празника — веднаж. (Но за седмицата след Неделя на мироносиците тропарите се изпяват както на вечернята). Седални: първите от минея: *Се возсия благодати весна, Слава, И нине* — на празника. Вторите: *Воинство еже на земли возненавидев* (от минея), *Слава, И нине* — на празника. Полиелей и величание на великомъченика (К. 88). Третите седални от минея. *От юности моея.* Прокимен: *Праведник яко финикс процветет. . .* Утрено евангелие на великомъченика. *Воскресение Христово* и 50 псалом се четат. *Слава: Молитвами страстотерпца, Милостиве. И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже* и стихирата: *Днес вселенная вся.* Канони — на празника и на великомъченика — първия. След трета песен — седален на великомъченика: *Благочестния образи, Слава, И нине* — седален на празника. След шеста песен — кондак и икос на св. Георги. «*Месяца тогожде в двадесят и третий ден памят празднуем святаго славнаго великомученика, победоносца и чудотворца Георгиа. Того молитвами Христе Боже помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Воскресения ден.* Пее се *Честнейшую.* Светилни — на великомъченика, *Слава, И нине* — на празника. На *Хвалите* 4 стихири на великомъченика, *Слава* — също: *Да помавают праведная. И нине* — на празника. Велико славословие. Тропар на св. Георги.

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. Тропари след входа: на празника, на великомъчени-

ка, на храмовия светия. Кондак на празника (съгласно указанията в приложение № 4): за седмицата след Томина неделя: *Любопитною десницею;* а за седмицата след Неделя на мироносиците: *Аще и во гроб снизшел еси.* Апостол и евангелие — на великомъченика. Задостойник: *Ангел вопияше.* Причастен: *В памят вечную.* Вместо *Видехом свет истинний — Христос воскресе.*

6. КОГАТО ПАМЕТТА НА СВ. ГЕОРГИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА МИРОНОСИЦИТЕ, последованието е следното:

На вечернята, в събота вечер, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 2 на мироносиците и 4 на св. Георги. *Слава* — на великомъченика. *И нине* — на мироносиците: *Мироносици жени гроба Твоего достигша.* Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися* и паримии на великомъченика (стр. 33). Стиховни: една възкресна и *Пасха священная. Слава* — на великомъченика, *И нине — Тебе одеющагося светом.* Отпустителни тропари: *Егда снизшел еси к смерти, Благообразний Иосиф, Слава: Яко пленних свободител, И нине: Мироносицам женам при гробе представ.*

Забележка. Както в **Общите указания** в началото на този типик се каза, че отпустителни тропари на вечернята (както и на *Бог Господ*) се пеят най-много четири, — така и сега се напомня, че например през седмицата след Неделя на мироносиците, ако се случи в минея да има два тропара, те се изпяват, а се изпуща един от първите два на празника. Това правило важи и за през цялата година.

На полунощницата. След троичния канон — лития на св. Георги. *Слава* — също от минея. *И нине* — от пентикостара: *Проси Иосиф тело Иисусово. Достойно есть яко воистину славити Тя Бога Слова.* Тропар: *Егда снизшел еси.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални — първите: *Камен гробни. Воскресни Господи: Недро пречистое; Слава* — от минея: *Се возсия бла-*

годати весна. И нине: Вся паче смисла. Вторите седални по същия начин: *Мироносици утро пришедшия. Исповемся Тебе Господи: Мири погребения Твоего. Слава* — от минея: *Воинство еже на земли возненавидев, И нине: Препрославлена еси Богородице Дево.* Полиелей и величание на великомъченика (К., с. 88). *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и първия на великомъченика. След трета песен кондака от пентикостара: *Радоватися мироносицам повелел еси. Слава* — седален от минея: *Благочестия образи, И нине* — седален от пентикостара: *Учеников Твоих лик.* След шеста песен кондак и икос на великомъченика. «*Месяца тогожде в двадесят и третий ден памят празднуем святаго, славнаго великомученика, победоносца и чудотворца Георгиа. В сию неделю, третию по Пасце, памят творим святих жен мироносиц и святих приснопамятних учеников Христових Иосифа, иже от Аримафеи, и Никодима. Тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Воскресения ден.* Възкресно утрено евангелие. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от пасхалния канон с Богородичните и от първия канон на великомъченика. Светилни: *Плотию уснув. Слава* — на великомъченика: *Весна нам возсия. И нине: Жени услишите.* На *Хвалите* се пеят 3 възкресни стихири и 3 на великомъченика, *Пасха священная; Слава* — на великомъченика, *И нине: Воскресения ден.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. Тропари след входа: трите от пентикостара, *Яко пленних свободител* и на храмовия светия. Кондак: *Аще и во гроб снизшел еси.* Апостол на мъченика (стр. 485). Евангелие — на Неделя на мироносиците. Задостойник: *Ангел вопияше.* Причастен: *Тело Христово приимите.* Вместо *Видехом свет истинний* — *Христос воскресе.*

25 АПРИЛ — СВ. АПОСТОЛ И ЕВАНГЕЛИСТ МАРК

Този празник може да се случи в дните **от понеделник на шестата седмица от великия пост до Четвърта неделя след Пасха — на Разслабения, включително.**

1. **КОГАТО СЕ СЛУЧИ ПРЕДИ ПАСХА ИЛИ НА САМИЯ ДЕН ПАСХА,** паметта на св. евангелист МАРК се празнува **в СВЕТЛИЯ ПОНЕДЕЛНИК,** по реда, изложен за 23 април (т. 1).

2. **КОГАТО СЕ СЛУЧИ ПРЕЗ СВЕТЛАТА СЕДМИЦА, или в НЕДЕЛЯ ТОМИНА, или в СЪБОТА НА ОТДАНИЕ НА ТОМИНА НЕДЕЛЯ, или в НЕДЕЛЯ НА МИРОНОСИЦИТЕ,** — редът е както на 23 април, когато се случи в тези дни (т. т. 2, 3, 4 и 6 за 23 април).

3. **КОГАТО СЕ СЛУЧИ В ДЕЛНИЧНИ ДНИ СЛЕД ТОМИНА НЕДЕЛЯ,** редът е същият както за 23 април, когато се случи в такива дни (т. 5).

4. **КОГАТО СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА НА ТРЕТА СЕДМИЦА,** когато е **ОТДАНИЕ НА НЕДЕЛЯ НА МИРОНОСИЦИТЕ,** редът е следният:

В петък вечерта, на вечернята, на *Господи воззвах* се пеят 3 стихири от пентикостара и 5 на св. апостол. *Слава* на апостола, *И нине: Прейде сен законная.* Вход, *Свете тихий,* прокимен и паримии на апостола (от 30 април — на български се намират в Апостола, стр. 277—279). Стиховните стихири на апостола, също и *Слава; И нине:* на празника: *Тебе одеющагося.* Отпустителни тропари: *Благообразний Иосиф, Егда снизшел еси, Слава* — на апостола, *И нине: Мироносицам женам.*

Празнична полунощница, с лития от Неделя на мироносиците, тропар на апостола.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални: първия на апостола, *Слава, И нине* — на празника. Вторите — по същия начин. Полиелей и величание на апостола (К., стр. 83). Седален след полиелея от минея. *От юности моея.* Прокимен: *Во всю землю изиде вещание их. . .* Утрено евангелие на апостола. *Воскресение Христово* и 50 псалом се четат. *Слава: Молитвами апостола, И нине: Молитвами Богородици.* Самогласната

стихира: *Излияся благодат* (Славата на *Господи воззвах*). Канони: *Моисейскую песн* (от Неделя на мироносиците) и на апостола. След трета песен кондак на Неделята на мироносиците: *Радоватися мироносицам* и седален на апостола. След шеста песен кондак и икос на апостола. «*Месяца тогожде в двадесят пятий ден памят празднуем святаго апостола и евангелиста Марка; того молитвами, Христе Боже наш, помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Воскресения ден*. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от Пасхалния канон, и накрая катавасията *Ангел вопияше, Светися, светися*. Светилни: *Плотию уснув, Слава* — на апостола, *И нине: Жени услышите*. На *Хвалите:* 3 стихири на празника (на неделята) и 3 на апостола. *Слава* на апостола: *Премудрий ловче. И нине — Воскресения ден*. Велико славословие. Тропар на апостола.

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. Тропари след входа: *Мироносицам женам, Егда снизшел еси, Благообразний Иосиф*, на ап. Марка, на храмовия светия. Кондак: *Аще и во гроб снизшел еси*. Апостол (стр. 487) и евангелие на ев. Марка. Задостойник: *Ангел вопияше*. Причастен: *Во всю землю*.

5. КОГАТО 25 АПРИЛ СЕ СЛУЧИ В ЧЕТВЪРТА НЕДЕЛЯ — НА РАЗСЛАБЕНИЯ, последованието е следното:

На вечернята, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 2 на Неделя на разслабения и 4 на апостола. *Слава* на апостола, *И нине: Како не дивимся*. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии на св. ев. Марк (на български се намират в Апостола — стр. 277—279). Стиховни стихири: една възкресна и *Пасха священная. Слава* на апостола. *И нине* от Неделята на разслабения: *В притворе Соломонове*. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на апостола, *И нине: Тя ходатайствовавшую*.

Възкресна полунощница, със *Слава, И нине* — след литийните стихири на Неделята от пентикостара. Тропар на апостола.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Седални: първите от пентикостара, *Слава* на апостола, *И нине* — от пентикостара. Вторите седални по същия начин. Полиелей и величание на апостола (стр. 83). *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Малка ектения. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: един от пентикостара и на апостола. След трета песен седален от пентикостара, *Слава* — седален на апостола. *И нине* — от пентикостара. След шеста песен кондак и икос на апостола. «*Месяца тогожде в двадесят пятий ден памят празднуем святаго апостола и евангелиста Марка. В тойже ден, в неделю четвертую по Пасце, разслабленнаго памят творим. Глагол Христов, стягнение разслабленному. Сице исцеление сей глагол и токмо. Неизреченную милостию Твоею и молитвами святаго апостола и евангелиста Марка, Христе Боже наш, помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Воскресения ден.* Възкресно утрено евангелие. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от Пасхалния канон, с Богородичните — на 4 и на апостола — на 4. Светилни: *Плотию уснув, Слава* на апостола, *И нине: Предста человеколюбец* (от пентикостара). На *Хвалите:* 3 възкресни стихири и 3 на апостола, *Пасха священная. Слава* на апостола: *Премудрий ловче, И нине — Воскресения ден.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. Тропари след входа: *Да веселятся небесная,* на апостола, на храмовия светия. Кондак: *Аще и во гроб снизшел еси.* Апостол на евангелист Марко (стр. 487). Евангелие на неделята от триода. Задостойник: *Ангел вопияше.* Причастен: *Тело Христово приимите.*

30 АПРИЛ СВ. — АПОСТОЛ ИАКОВ ЗЕВЕДЕЕВ

Този празник може да се случи в дните **от събота на шестата седмица от великия пост (Лазарова събота) до петък на четвъртата седмица след Пасха.**

1. Когато се случи в дните **ОТ ЛАЗАРОВА СЪБОТА ДО ПЪРВИЯ ДЕН НА ПАСХА включително,** — паметта

на апостола **се празнува на ВТОРИЯ ДЕН НА ПАСХА — СВЕТЛИЯ ПОНЕДЕЛНИК,** по същия ред както се описа за 23 април (т. 1).

Забележка. Когато обаче се случи на втория ден на Пасха (Светлия понеделник) по същите причини да се празнува **и паметта на св. великомъченик Георги** (в такъв случай се събират два празника за един ден), — тогава **службата на ап. Иакова се прехвърля на следващия ден — СВЕТЛИЯ ВТОРНИК,** и редът е същият, както за Светлия понеделник.

2. **КОГАТО 30 АПРИЛ СЕ СЛУЧИ В ДЕЛНИЧНИ ДНИ** след Пасха, или в **НЕДЕЛНИТЕ ДНИ,** или в **СЪБОТА НА ТРЕТА СЕДМИЦА — ОТДАНИЕ НА НЕДЕЛЯ НА МИРОНОСИЦИТЕ,** или в **НЕДЕЛЯ НА РАЗСЛАБЕНИЯ,** — редът е същият както за 23 април, когато се случи в тези дни, и за 25 април — също (гл. т. т. 4 и 5 за 25 април).

3. **КОГАТО ПРАЗНИКЪТ СЕ СЛУЧИ ВЪВ ВТОРНИК НА IV СЕДМИЦА** след Пасха — **ОТДАНИЕ НА НЕДЕЛЯ НА РАЗСЛАБЕНИЯ,** редът е следният:

В понеделник вечерта, на вечернята, на *Господи воззвах* се пеят 3 стихири от пентикостара: *Дланию пречистою*, и 3 на апостола. *Слава* — на апостола: *Приидите небеснаго таинства. И нине* от пентикостара: *Взиде Иисус во Иерусалим.* Вход, *Свете тихий*, прокимен и паримии (на български в Апостола — стр. 277—279). Стиховни стихири от минея на апостола, *Слава* — на апостола: *Христу последовал еси. И нине* — от пентикостара: *В притворе Соломонове.* Отпустителни тропари: *Да веселятся небесная, Слава* — на апостола, *И нине: Тя ходатайствовавшую.*

На утренята, във вторник сутринта, на *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални: първия от пентикостара, *Слава* — седален от минея, *И нине* — пак от пентикостара. Вторите седални само от пентикостара. Полиелей и величание на апостола (К. 83). Седалния след по-

лиелея (от минея). *От юности моея.* Прокимен: *Во всю землю изиде вещание их. . .* Утрено евангелие на апостола. *Воскресение Христово* и 50 псалом се четат. *Слава: Молитвами апостола, И нине: Молитвами Богородици.* Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Христу последовал еси* (Славата на стиховните от вечернята). Канони: от пентикостара (от самата Неделя на разслабения): *Дивно славно творяй чудеса,* и на апостола. След трета песен седален от пентикостара, *Слава* — седален на апостола, *И нине* — от пентикостара. След шеста песен кондак и икос на апостола. «*Месяца тогожде в тридесятий ден памят празднуем святаго апостола Иакова, брата святаго Иоанна Богослова; того молитвами, Христе Боже наш, помилуй и спаси нас, Амин*». Катавасии: *Воскресения ден.* Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от пасхалния канон. Светилни: *Плотию уснув, Слава* — на апостола, *И нине* от пентикостара: *Предста человеколюбец. . .* На *Хвалите* се пеят 3 стихири от пентикостара и 3 от минея на апостола. *Слава: Премудрий ловче. И нине* от пентикостара: *Господи разслабленнаго не купел изцели.* Велико славословие. Тропар на апостола.

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. Тропари след входа: *Да веселятся небесная,* на апостола, на храмовия светия. Кондак: *Аще и во гроб.* Апостол (стр. 488) и евангелие на апостол Иакова. Задостойник: *Ангел вопияше.* Причастен: *Во всю землю.*

4. КОГАТО 30 АПРИЛ СЕ СЛУЧИ В СРЯДА НА IV СЕДМИЦА СЛЕД ПАСХА — НА ПРЕПОЛОВЕНИЕ, последованието е следното:

На вечернята, във вторник, се чете първа статия от първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят трите стихири на Преполовение — на 4 и на апостола — на 4. *Слава* — на апостола, *И нине* — на Преполовение. Вход, *Свете тихий,* прокимен на деня: *Милост Твоя Господи. . .* и паримии на Преполовение (стр. 216) — две и на апостола — една (в Апостола, стр. 277). Стиховните от пентикостара. *Слава* — на апостола: *Христу последовал еси, И нине* — на Преполовение. Отпустителни тропари: *Преполовившуся празднику. Слава* — на апостола, *И нине — Преполовившуся празднику.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални: първите на апостола: *Лучу яко солнце, Слава, И нине: Всех сердец помишления ведий* (от пентикостара). Вторите по същия начин: *Уловив язики апостол славний* (след третата песен на канона в минея), *Слава, И нине: Владика всех во храме стоя.* Полиелей и величание на апостола (К., стр. 83). След малката ектения седалния след полиелея от минея. *От юности моея.* Прокимен: *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их.* Утрено евангелие на апостола. Канони: първия на Преполовение, и на апостола. След трета песен кондака на Преполовение, *Слава* — седален от минея, *И нине* — от пентикостара. След шеста песен кондак и икос на апостола. *„Месяца тогожде в тридесятий ден памят празднуем святаго апостола Иакова, брата святаго Иоанна Богослова. Став научает посреде празника Христос Мессиа среди учителей. В среду разслабленнаго праздник Преполовения Пятдесятници празднуем. Неизчетною милостию Твоею, Христе Боже наш, и молитвами святаго апостола Иакова, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: *Море огустил еси* (К., стр. 54). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на Преполовение. На *Хвалите* се пеят 3 стихири на Преполовение и 3 на апостола. *Слава* — на апостола: *Премудрий ловче. И нине* — от пентикостара. *Просветившеся братие.* Велико славословие. Тропар на апостола.

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. Тропари след входа: *Преполовившуся празднику, Апостол Христов бил еси избранний* и на храмовия светия. Кондак: *Празднику законному преполовившуся.* Апостол на св. Иакова (стр. 488). Евангелие — на Преполовение. Задостойник: *Чуждe матерем девство.* Причастен: *Ядий Мою плот и пияй Мою кров, во Мне пребивает и Аз в нем, рече Господ, Аллилуиа.* Вместо *Видехом свет истинний — Христос воскресе.*

МАЙ

2 МАЙ — СВ. АТАНАСИЙ ВЕЛИКИ. СВ. БЛАГОВЕРНИ ЦАР БОРИС-МИХАИЛ, ПОКРЪСТИТЕЛ НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОД

Този празник може да се случи в дните **от ВЕЛИКИ ПОНЕДЕЛНИК до ПЕТА НЕДЕЛЯ СЛЕД ПАСХА (НЕДЕЛЯ НА САМАРЯНКАТА), включително.**

I. ИЗВЪРШВА СЕ СЛУЖБАТА НА СВ. ЦАР БОРИС-МИХАИЛА.

Службата на св. Атанасия, в такъв случай, се извършва на малката вечерня, или на повечерието.

За св. благоверни цар Борис-Михаил има издадена отделна служба.

1. **Когато паметта на св. благоверни цар Борис-Михаил СЕ СЛУЧИ В ДНИТЕ ОТ ВЕЛИКИ ПОНЕДЕЛНИК ДО СВЕТЛИЯ ПОНЕДЕЛНИК,** — тогава **СЛУЖБАТА МУ СЕ ИЗВЪРШВА НА СВЕТЛИЯ ПОНЕДЕЛНИК,** по следния ред:

Забележка. По същия ред се извършва службата му и когато се случи празника в който и да е ден на СВЕТЛАТА СЕДМИЦА, освен петък, когато има отделно последование.

На вечернята на Пасха, на Господи возвах се пеят 4 възкресни стихири: *Прежде век от Отца рождшемуся*, и 4 на св. цар Бориса. *Слава* — на св. цар Бориса. *И нине* — от пентикостара. Вход с евангелие. *Свете тихий*. Велик прокимен: *Кто Бог велий яко Бог наш, Ти еси Бог творяй чудеса*. **Чете се св. евангелие на разни езици.**

Забележка. Когато паметта на св. цар Бориса се празнува не в Светлия понеделник, а в друг ден на Светлата седмица, — тогава входът е с кадилница. Евангелие **не се чете,** а се четат паримиите на светеца (П., стр. 35).

На стиховните — възкресната стихира: *Воскресение Твое Христе Спасе, Пасха священная. Слава* — на св. цар Бориса, *И нине — Воскресения ден, Христос воскресе*, тропара: *Исполнен страха Божия* (Ч., стр. 243), *Христос воскресе* и отпуст.

На утренята. След *Христос воскресе* и великата ектения, веднага се пее *От юности моея*. Прокимен: *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их*. Утрено евангелие на светията. *Воскресение Христово* — един път. *Слава: Молитвами боговенчаннаго и равноапостола царя Бориса, Милостиве. . . И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже* и стихирата: *Вся дела смиреннаго явленна сут* (от службата на св. цар Бориса). *Спаси Боже люди Твоя. . . Господи помилуй* — 12 пъти. *Милостию и щедротами*. След това се пеят каноните на Пасха и на светията, като след всяка песен се пее *Христос воскресе* три пъти, *Воскрес Иисус от гроба* — един път и се казва малка ектения според реда, изложен в пасхалната служба. След трета песен — ипакои и кондак на Пасха. След шеста песен кондак и икос на светията. „*Месяца тогожде во вторий ден памят празднуем иже во святих отца нашего Атанасия, архиепископа Александрийскаго, святаго Ипполита, папи Римскаго, и святаго благовернаго царя Бориса-Михаила; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". *Воскресение Христово* — три пъти, *Воскрес Иисус от гроба* — три пъти и продължават каноните — седма и осма песен. След малката ектения, подир осмата песен, се казва: *Богородицу и матер света*. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от пасхалния канон на 4 и на светията — на 4. *Ангел вопияше, Светися, светися, Христос воскресе* и пр. Светилни: на Пасха, *Слава* — на св. цар Бориса, *И нине* — на Пасха. На *Хвалите* се пеят 4 възкресни стихири и 4 на св. цар Бориса, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Вознесох избраннаго от людей Моих, обретох Давида раба Моего;* 2. *Сего ради помаза Тя Боже Бог Твой елеем радости*. Следва: *Пасха священная.*

Слава — на св. цар Бориса, *И нине* — *Воскресения ден. Христос воскресе* — три пъти.

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. След входа тропари: *Христос воскресе*, ипакои на Пасха: *Предварившия утро*, *Исполнен страха Божия*. Кондак: *Аще и во гроб снизшел еси*. Апостол (стр. 490) и евангелие на св. цар Бориса. Задостойник: *Ангел вопияше*. Причастен: *В памят вечную*. Пасхален отпуст.

2. КОГАТО ПАМЕТТА НА СВ. ЦАР БОРИСА — 2 МАЙ — СЕ СЛУЧИ В СВЕТЛАТА СЕДМИЦА, или в НЕДЕЛЯ ТОМИНА, или в НЕДЕЛЯ НА МИРОНОСИЦИТЕ и на отданията на тези недели, — редът е същият както за 23 април, когато се случи в тези дни (гл. т. т. 2, 3, 4 и 6 за 23 април).

За **Четвърта и Пета недели след Пасха,** — редът е **както за 11 май,** когато се случи в тези дни (т. 6 за 11 май).

3. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ НА СВ. ЦАР БОРИСА СЕ СЛУЧИ НА ПРЕПОЛОВЕНИЕ, последованието е същото както за 11 май, когато се случи на този празник (гл. т. 7 за 11 май).

4. КОГАТО ПАМЕТТА НА СВ. ЦАР БОРИСА СЕ СЛУЧИ В ДЕЛНИЧНИ ДНИ, освен през дните на Светла седмица, редът е следният:

На вечерната. На *Господи воззвах* се пеят 2 стихири на празника (в този случай под празник се разбира предшествуващия неделен ден; например: Томина неделя, Неделя на мироносиците и пр. или празник Преполовение, когато се случи да не е отдаден) от пентикостара и 6 на св. цар Бориса. *Слава* — на светията, *И нине* — на празника. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня. Паримии на св. цар Бориса (П., стр. 35). Стиховни на св. цар Борис, също и *Славата*. *И нине* — на празника. Отпустителни тропари — на св. цар Борис, *Слава*, *И нине* — на празника (за тропа-

рите през седмицата на Неделя на мироносиците — гледай реда за този случай за празника 23 април — т. 6).

Празнична полунощница, с лития и тропар на св. цар Бориса.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на св. цар Бориса — два пъти, *Слава, И нине* — на празника един път (освен през дните след Неделя на мироносиците). Седални — първите на светията, *Слава, И нине* — на празника. Вторите седални — по същия начин. Полиелей и величание на св. цар Бориса (К., с. 90). Седалния след полиелея на светията. *От юности моея.* Прокимен: *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их.* Утрено евангелие на светията. *Воскресение Христово* и 50 псалом се четат. *Слава: Молитвами боговенчаннаго и равноапостола царя Бориса, Милостиве. И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже* и стихирата на светията. Канони: на празника и на св. цар Бориса. След трета песен седален на светията, *Слава, И нине* — седален на празника. След шеста песен кондак и икос на св. цар Бориса. „*Месяца тогожде во вторий ден памят празднуем иже во святих отца нашего Атанасия, архиепископа Александрийскаго, святаго Ипполита, папи Римскаго, и святаго благовернаго царя Бориса-Михаил; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*".

Катавасии: *Воскресения ден.* Пее се *Честнейшую.* Светилни — на светията, *Слава, И нине* — на празника. На *Хвалите:* 4 стихири на светията, *Слава* също на св. цар Бориса: *Не от человек звание приял еси. И нине* — на празника. .Велико славословие. Тропар на светията.

На св. литургия. Пасхалните антифони и входно. Тропари след входа: на празника, на св. цар Бориса, на храмовия светия. Кондак на празника (според указанията в таблица № 4 в приложенията към типика). Апостол и евангелие — на св. цар Бориса. Задостойник: *Ангел вопияше.* Причастен: *Во всю землю изиде вещание их. . .* Вместо *Видехом свет истинний — Христос воскресе.*

II. Понеже на много места у нас има **ХРАМОВЕ, ПОСВЕТЕНИ НА ПАМЕТТА НА СВ. АТАНАСИЯ, — ИЗВЪРШВА СЕ НЕГОВАТА СЛУЖБА,** по следния ред:

1. Когато се случи в дните **от Велики понеделник до Светлия понеделник,** както и **през Светлата седмица** (освен през Светлия петък), редът е същият както се изложи погоре за св. цар Бориса (гл. т. т. 1 и 2).

2. КОГАТО ХРАМОВ ПРАЗНИК НА СВ. АТАНАСИЯ СЕ СЛУЧИ В ДЕЛНИЧНИ ДНИ, освен през дните в Светлата седмица, редът е следният:

На великата вечерня се чете първия антифон от първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят две стихири на празника, 3 на св. Атанасия и 3 на св. цар Бориса. *Слава* — на св. Атанасия. *И нине* — на празника. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня, и паримии: 2 на св. Атанасия (гл. на 6 декември — стр. 79) и една на св. цар Бориса (П., с. 35). Стиховни — на св. цар Бориса. *Слава* — на св. Атанасия: *Паки нам златотечний Нил. И нине* — на празника. Отпустителни тропари: на св. Атанасия, *Слава* — на св. цар Бориса, *И нине* — на празника.

Забележка. Когато няма тропар на празника, а се пее възкресен тропар (*Да веселятся небесная. . .* или друг), отпустителните тропари ще бъдат: на св. Атанасия, *Слава* — на св. цар Бориса, *И нине: Благословенную нарекий.*

Празнична полунощница, с лития и *Слава* на св. цар Бориса. *И нине* — на празника. Тропар: *Столп бил еси православия.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални от службата на св. цар Бориса. Полиелей и величание на св. Атанасия (К., с. 90); седален след полиелея. *От юности моея.* Прокимен: *Священици Твои Господи облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуются.* Стих: *Что воздам Господеви о всех яже воздаде ми. . .* Утрено евангелие на св. Атанасия (за светител). *Воскресение Христово.* Чете се 50 псалом. *Слава: Молит-*

вами святителя. И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже и стихирата на св. цар Бориса. Канони: на празника, на св. Атанасия и на св. цар Бориса. След трета песен — кондак на празника, седален на св. Атанасия, *Слава* — седален на св. цар Бориса, *И нине* — на празника. След шеста песен — кондак и икос на св. Атанасия. „*Месяца тогожде во вторий ден памят празднуем иже во святих отца нашего Атанасиа, архиепископа Александрийскаго, святаго Ипполита, папи Римскаго, и святаго благовернаго царя Бориса-Михаила; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Воскресения ден.* Пее се *Честнейшую.* Светилни — на св. Атанасия, *Слава* — на св. цар Бориса, *И нине* — на празника. На *Хвалите:* три стихири на св. Атанасия и три на св. цар Бориса. *Слава* — на св. Атанасия: *Великая церковная истинная трубо. И нине* — на празника. Велико славословие. Тропар на св. Атанасия.

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. Тропари след входа: на празника, на св. Атанасия и на св. цар Бориса. Кондак на празника — според указанията в приложение № 4 в края на типика. Апостол (стр. 490) и евангелие на св. Атанасия. Причастен: *Радуйтеся праведнии о Господе.* Вместо *Видехом свет истинний* се пее *Христос воскресе.*

3. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ НА СВ. АТАНАСИЯ — 2 МАЙ — СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ ТОМИНА, последованието е следното:

На вечернята, в събота вечер, *Благословен Бог наш. Христос воскресе* се изпява един път от олтара и два пъти от клиросите. Веднага се чете предначинателния псалом (без *Придите поклонимся. . .*). След великата ектения се чете първа катизма от псалтира. На *Господи воззвах* се пеят 6 стихири от пентикостара: *Дверем заключенним учеником собранним. . .* и следващите, — и 4 на св. Атанасия. *Слава* — на св. Атанасия. *И нине: Дверем заключенним пришел еси Христе.* Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися.* Паримии на св. Атанасия (стр. 79). Стиховните от пентикостара: *О преславнаго чудесе. Слава* —

на св. Атанасия. *И нине: Человеколюбче, велие и безприкладное* (от пентикостара). Отпустителни тропари: *Запечатану гробу, Слава — Столп бил еси православия. И нине: Запечатану гробу.*

На полунощницата, след троичния канон на първи глас, литийните стихири на св. цар Бориса, *Слава* — на св. цар Бориса, Тропар на св. Атанасия.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални: първите и вторите на св. цар Бориса, *Слава, И нине* — на празника. Полиелей и величание на св. Атанасия (К., стр. 90). *От юности моея.* Канони: от пентикостара и от минея — на св. Атанасия. След трета песен ипакои от пентикостара и седалния на св. Атанасия. След шеста песен — кондак и икос на св. Атанасия. След това се казва: „*Месяца тогожде во вторий ден памят празднуем иже во святих отца нашего Атанасия, архиепископа Александрийскаго, святаго Ипполита, папи Римскаго, и святаго благовернаго царя Бориса-Михаила. В сий ден, в неделю вторую по Пасце, обновление празднуем Христова воскресения и святаго апостола Томи осязание. Твоего апостола Томи молитвами и молитвами святаго Атанасия Александрийскаго и благовернаго царя Бориса-Михаила, Христе Боже наш, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Воскресения ден.* Възкресно утрено евангелие. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от пентикостара и от минея. Светилни: *Моих удов рукою испитавий язви. Слава* на св. Атанасия, *И нине* — от пентикостара: *Днес весна благоухает.* На *Хвалите:* 3 стихири от пентикостара и 3 на св. Атанасия, *Слава* на светителя, *И нине* — от пентикостара: *По днех осмих востания Твоего.* Велико славословие. Тропар на св. Атанасия.

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. Тропари след входа: *Запечатану гробу* и на св. Атанасия. Кондак: *Аще и во гроб снизшел еси.* Пее се *Святий Боже.* Апостол на св. Атанасия (стр. 490). Евангелие на Томина неделя. Задостойник: *Тебе светлую свещу.* Причастен: *Похвали Иерусалиме.* Вместо *Видехом свет истинний* — пее се *Христос воскресе.*

4. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ НА СВ. АТАНАСИЯ СЕ СЛУЧИ В ЕДИН ОТ СЛЕДВАЩИТЕ НЕДЕЛНИ ДНИ: НЕДЕЛЯ НА МИРОНОСИЦИТЕ, НЕДЕЛЯ НА РАЗСЛАБЕНИЯ (IV), НЕДЕЛЯ НА САМАРЯНКАТА (V), последованието е следното:

На вечернята, в събота вечер, се чете цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на св. Атанасия и 3 на св. цар Бориса. *Слава* — на неделята, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Паримии: две на св. Атанасия (стр. 79) и една на св. цар Бориса (стр. 35). На стиховните — една възкресна стихира и *Пасха священная*. *Слава* — на св. Атанасия, *И нине: Воскресения ден*, Отпустителни тропари: възкресен, на св. Атанасия, *Слава* — на св. цар Бориса, *И нине* — *Благословенную нарекий* (или на празника).

Забележка. За реда на тропарите на Неделя на мироносиците вж. упътванията за тази неделя. Когато пък празникът се падне в Неделя на самарянката — последния тропар няма да бъде *Благословенную нарекий*, а на празник Преполовение: *Преполовившуся празднику*.

Възкресна полунощница, с литии и *Слава* на св. цар Бориса, *И нине* — на празника. Тропар на св. Атанасия.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални — според пентикостара. Полиелей и величание на св. Атанасия (К., стр. 90). Веднага след това се пее *Благословен еси Господи*, *Ангелский собор*. Малка ектения. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: от пентикостара — един и на св. Атанасия. След трета песен възкресен кондак, *Слава* — седален на св. Атанасия, *И нине* — на неделята. След шеста песен кондак и икос на св. Атанасия. Следват синаксарите:

а) За **Неделя на мироносиците.** „*Месяца тогожде во вторий ден памят празднуем иже во святих отца нашего Атанасия, архиепископа Александрийскаго, святаго Ипполита, папи Римскаго, и святаго благовернаго царя Бориса-Михаила. В сий ден, неделю третию по Пасце, святих жен мироносиц празник празднуем и святих приснопаметних*

учеников Христових Иосифа иже от Ариматеи и Никодима; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин".

б) За Неделя на разслабения: „*Месяца тогожде во вторий ден памят празднуем иже во святих отца нашего Атанасия, архиепископа Александрийскаго, святаго Ипполита, папи Римскаго, и святаго благовернаго царя Бориса-Михаила. В тойже ден, в неделю четвертую по Пасце, разслабленнаго памят творим. Глагол Христов, стягнение разслабленному. Сице исцеление сей глагол и токмо. Неизреченною милостию Твоею и молитвами святаго отца нашего Атанасия, архиепископа Александрийскаго, святаго Ипполита, папи Римскаго, и святаго благовернаго царя Бориса-Михаила, Христе Боже наш, помилуй и спаси нас, Амин*".

в) За Неделя на самарянката: „*Месяца тогожде во вторий ден памят празднуем иже во святих отца нашего Атанасия, архиепископа Александрийскаго, святаго Ипполита, папи Римскаго, и святаго благовернаго царя Бориса-Михаила. В тойже ден, в неделю пятую по Пасце, самарянини праздник празднуем. Тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*".

Катавасии: *Воскресения ден.* Последованието на утреното възкресно евангелие. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от пасхалния канон с богородичните. Светилни: първия на празника, *Слава* — на св. Атанасия, *И нине* — на празника — втория. На *Хвалите* се пеят 3 възкресни стихири, 3 на св. Атанасия и *Пасха священная. Слава* — от пентикостара. *И нине: Воскресения ден.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. Тропари след входа: от пентикостара (за Неделя на мироносиците — трите тропари от неделята; за Неделя на разслабения — възкресния: *Да веселятся небесная;* на Пета неделя — възкресния: *Светлую воскресения* и на Преполовение), — следва тропара на Св. Атанасия и на св. цар Бориса. Кондак: *Аще и во гроб снизшел еси.* Апостол на св. Атанасия (стр. 490). Нататък следва всичко както е предвидено за съответната неделя.

5. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ НА СВ. АТАНАСИЯ се случи **В СЪБОТА НА ТРЕТАТА СЕДМИЦА — ОТДАНИЕ НА НЕДЕЛЯ НА МИРОНОСИЦИТЕ,** редът е същият както за 25 април — св. апостол и евангелист Марко — когато се случи в тази събота (гл. т. 4 за 25 април).

ЗА ОТДАНИЕТО НА ЧЕТВЪРТА НЕДЕЛЯ гл. т. 3 за 30 април.

ЗА ОТДАНИЕТО НА ПЕТА НЕДЕЛЯ гл. т. 9 за 8 май.

6. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ НА СВ. АТАНАСИЯ СЕ СЛУЧИ НА ПРЕПОЛОВЕНИЕ, редът е следният:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 4 стихири на Преполовение и 4 на св. Атанасия. *Слава* — на светителя, *И нине* — на Преполовение. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня. Паримии: две на празника (П., стр. 216) и една на св. Атанасия (П., стр. 79). Стиховни — на празника. *Слава* — на светителя, *И нине* — на празника. Отпустителни тропари: на празника, *Слава* — на св. Атанасия, *И нине* — на празника.

Празнична полунощница, с литии и *Слава* на св. цар Бориса, *И нине* — на празника: *Егда Преполовение праздника наста* (писана на стиховните на вечернята). Тропар на светителя.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Първи седални: на празника, *Слава, И нине* — също на празника. Вторите седални — по същия начин. Полиелей и величание на св. Атанасия (К., с. 90). *От юности моея.* Прокимен: *Священици Твои Господи облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуются.* Утрено евангелие на светителя. *Воскресение Христово* и 50 псалом се четат. *Слава: Молитвами святителя. И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже. . .* и стихирата на св. цар Бориса. Канони: първия на празника Преполовение и на св. Атанасия. След трета песен кондак на Преполовение, *Слава* — седален на св. Атанасия, И нине — седален на Преполовение. След шеста песен кондак и икос на св. Атанасия. „*Став научает посреде праздника Христос Мессиа*

среди учителей. В среду разслабленнаго праздник Преполовения Пятдесятници празднуем. Месяца тогожде во вторий ден памят празднуем иже во святих отца нашего Атанасиа, архиепископа Александрийскаго, святаго Ипполита, папи Римскаго, и святаго благовернаго царя Бориса-Михаила. Тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин". Катавасии: *Море огустил еси* (К., с. 54). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на Преполовение. Светилни: на св. Атанасия, *Слава, И нине* — на Преполовение. На *Хвалите:* 3 стихири на празника и 3 на светителя. *Слава* на св. Атанасия, *И нине* — на Преполовение: *Просветившеся братие.* Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. Тропари след входа: на празник Преполовение и на св. Атанасия. Кондак: *Празднику законному преполовляющуся.* Апостол на св. Атанасия (стр. 490). Евангелие на Преполовение. Задостойник: *Чужде матерем девство.* Причастен: *Ядий Мою плот. . .* Вместо *Видехом свет истинний — Христос воскресе.*

8 МАЙ — СВ. АПОСТОЛ И ЕВАНГЕЛИСТ ИОАН БОГОСЛОВ И ПРЕПОДОБНИ АРСЕНИЙ ВЕЛИКИ

(Службата на преподобни Арсений Велики се изпуща).

Този празник може да се случи в дните **от Пасха до събота на Пета седмица след Пасха, включително.**

1. КОГАТО СЕ СЛУЧИ ПРЕЗ СВЕТЛАТА СЕДМИЦА, освен Светлия петък, редът е следният:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и 4 на апостола. *Слава* — на апостола, *И нине* — от пентикостара. Вход с кадилница. *Свете тихий,* прокимен на деня и паримии на апостола (П., стр. 37).

Забележка. Когато паметта на св. И. Богослов се случи на Пасха, или в Светлия понеделник, — тогава службата му се извършва в понеделника и на вечернята срещу празника, в неделя вечерта, се прави вход с еванге-

лие. *Свете тихий*, прокимен (велик) и се чете евангелието на разни езици.

На стиховните — възкресната стихира. . . *Пасха священная*, *Слава* — на апостола, *И нине* — *Воскресения ден*, *Христос воскресе*, тропара на апостола, *Христос воскресе* и пасхален отпуст.

На утренята. След *Христос воскресе* и великата ектения, веднага се пее *От юности моея*. Прокимен: *Во всю землю изиде вещание их*. . . Утрено евангелие на апостола. *Воскресение Христово* — един път. *Слава: Молитвами апостола, И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже* и стихирата: *Богослове девствениче. Спаси Боже люди Твоя. Господи помилуй* 12 пъти. *Милостию и щедротами*. След това се пеят каноните на Пасха и на апостола, след всяка песен се пее *Христос воскресе* — три пъти, *Воскрес Иисус от гроба* — един път и се казва малка ектения според реда, изложен за пасхалната служба. След трета песен — ипакои и кондак на Пасха. След шеста песен кондак и икос на апостола. „*Месяца тогожде во осмий ден памят празднуем святаго славнаго апостола и евангелиста Иоанна Богослова и преподобнаго Арсения великаго; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". *Воскресение Христово* — три пъти, *Воскрес Иисус от гроба* — три пъти, и продължава пеенето на каноните — седма и осма песен. Подир осмата песен, след малката ектения, се казва: *Богородицу и матер света*. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на пасхалния канон — на 4 и от канона на апостола — на 4. *Ангел вопияше*, *Светися*, *светися*, *Христос воскресе* и пр. Светилни: на Пасха, *Слава* — на апостола, *И нине* — на Пасха. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на апостола, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их;* 2. *Небеса поведают славу Божию, творение же руку Его возвещает тверд*. Следва *Пасха священная. Слава* на апостола: *Благовестниче Иоанне. И нине — Воскресения ден, Христос воскресе* — три пъти.

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. След входа тропари: *Христос воскресе*, ипакои на Пасхата — *Предварившия утро*, тропар на апостола; кондак: *Аще и во гроб снизшел еси*. Апостол (стр. 490) и евган-

гелие на св. И. Богослова. Задостойник: *Ангел вопияше.* Причастен: *Во всю землю.* Нататък следва пасхалния ред.

2. КОГАТО 8 МАЙ СЕ СЛУЧИ В ПЕТЪК НА СВЕТЛАТА СЕДМИЦА, последованието е следното:

На вечерната. На *Господи воззвах* се пеят 3 възкресни стихири, 3 Богородични и 4 на апостола. *Слава* — на апостола, *И нине* — от пентикостара: *Кто возглаголет сили твоя, источниче.* Вход, *Свете тихий.* Велик прокимен: *Возлюблю Тя Господи. . .* Паримии на апостола (П., стр. 37). Стиховни стихири: възкресната *Воскресение Твое Христе Спасе,* 3 Богородични: *Радуйся живоносний источниче* и следващите две. *Слава* — на апостола: *Апостоле Христов. И нине — Воскресения ден, Христос воскресе,* тропара на апостола, *Христос воскресе.* Отпуст.

На утренята. След *Христос воскресе* и великата ектения, веднага се пее *От юности моея.* Прокимен: *Во всю землю изиде вещание их. . .* Утрено евангелие на апостола. *Воскресение Христово* един път. *Слава: Молитвами апостола, Милостиве, И нине: Молитвами Богородици.* Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата. Следва: *Спаси Боже люди Твоя. Господи помилуй* 12 пъти. *Милостию и щедротами.* След това се пеят каноните на Пасха и на св. Богородица с припев: *Пресвятая Богородице, спаси нас* и от канона на апостола, като след всяка песен се пее ирмоса на пасхалния канон, *Христос воскресе* и пр. и се казва ектения, както в другите дни. След трета песен се чете кондака на Пасха: *Аще и во гроб, Слава* — седалния на апостола, *И нине* — седалния: *Приснотекущий источниче* (от пентикостара). След шеста песен кондак и икос на апостола. Синаксар от пентикостара за Светлия петък: „*В пяток светлия седмици празднуем обновление храма Пресвятия и Госпожи нашея Богородици, именуемаго Живоноснаго источника. В сей осмий ден месяца майа памят празднуем святаго славнаго и всехвалнаго апостола и евангелиста наперстника, возлюбленнаго девственика Иоанна Богослова и преподобнаго отца нашего Арсения великаго. Твоея Матере молитвами и молитвами святаго апостола и евангелиста Иоанна, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. След това се чете *Воскре-*

сение Христово 3 пъти и пр. и следват седма и осма песен. Ектения. *Богородицу и матер света* и се пее девета песен от пасхалния канон, като се оставят двата последни припева; пее се Богородичния канон с припев *Пресвятая Богородице, спаси нас*, а след това се пее: *Слава — Величай душе моя триипостаснаго. . . И нине: Радуйся, Дево, радуйся*, с последните тропари от Богородичния канон: 1. *Возвисися источника Твоего вода* и 2. *Веселиши Дево. . .* и 4 тропара от канона на апостола. Пее се след това ирмоса на девета песен от пасхалния канон: *Ангел вопияше, Светися, светися; Христос воскресе* 3 пъти и пр. Малка ектения. Светилни: *Плотию уснув, Слава* на апостола, *И нине: Источник еси воистину води живия* (от пентикостара). На *Хвалите* се пеят: 2 възкресни стихири, 3 на св. Богородица: *Вода источника* и следващите две и 3 на апостола, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их*, и 2. *Небеса поведают славу Божию, творение же руку Его возвещает тверд*,— следва *Пасха священная. Слава* — на апостола, *И нине — Воскресения ден. Христос воскресе* 3 пъти.

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. След входа тропари: *Христос воскресе*, ипакои на Пасха: *Предварившия утро*, тропара на апостола. Кондаци: *От неистощимия ти источниче* (Ч. 260) и пасхалния: *Аще и во гроб.* Апостол и евангелие на св. И. Богослова (Ап., стр. 493). Задостойник: *Ангел вопияше.*

3. КОГАТО ПАМЕТТА НА СВ. И. БОГОСЛОВА — 8 МАЙ — СЕ СЛУЧИ В ТОМИНА НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята, в събота вечер, след *Благословен Бог наш, Христос воскресе* се изпява един път от олтара и два пъти от певеца. Веднага се чете предначинателния псалом (без *Приидите поклонимся*). След великата ектения се чете първа катизма от псалтира. На *Господи воззвах* се пеят 6 стихири от пентикостара: *Дверем заключенним учеников собранним. . .* и следващите, и 4 на апостола. *Слава* — на апостола, *И нине: Дверем заключенним пришел еси Христе.* Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися.* Паримии на

апостола (стр. 37). Стиховните — от пентикостара: *О преславнаго чудесе. Слава* на апостола, *И нине: Человеколюбче, велие и безприкладное.* Отпустителни тропари: *Запечатану гробу, Слава* на апостола, *И нине: Запечатану гробу.*

На полунощницата, след троичния канон на първи глас — литийните стихири от пентикостара (без Славата) и от минея — на апостола. *Слава* — на апостола, *И нине* — от пентикостара: *Дверем заключенним учеником собранним. Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар *Запечатану гробу.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални: първите от минея, *Слава, И нине* — от пентикостара: *Страха ради иудейска.* Вторите — пак от минея и *Слава, И нине* — от пентикостара: *Предстал еси животе.* Полиелей и величание на апостола (К., стр. 83). Степенни: *От юности моея.* Прокимен: *Похвали, Иерусалиме, Господа, хвали Бога Твоего, Сионе.* Канони: от пентикостара и първия от минея. След трета песен — ипакои от пентикостара: *Яко посреде учеников Твоих,* и кондака на апостола. След шеста песен — кондак и икос от пентикостара. След това се казва: „*Месяца тогожде во осмий ден памят празднуем святаго славнаго апостола и евангелиста Иоанна Богослова и преподобнаго Арсения великаго. В сий ден, в неделю вторую по Пасце, обновления празднуем Христова воскресения, и святаго апостола Томи осязание. Твоего апостола Томи молитвами и молитвами святаго славнаго апостола и евангелиста Иоанна Богослова и преподобнаго Арсения великаго, Христе Боже наш, помилуй нас, Амин*“. Катавасии: *Воскресения ден.* Възкресно утрено евангелие. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона в пентикостара: *Тебе светлую свещу* — на 4 и от минея — на апостола — на 4. След това следва: *Ангел вопияше, Светися, светися. . .* Светилни: *Моих удов рукою твоею. Слава* — на апостола: *Громов син бив, И нине* — от пентикостара: *Днес весна благоухает.* На *Хвалите:* 3 стихири от пентикостара и 3 на апостола. *Слава* на апостола: *Благовестниче Иоанне. И нине* — от пентикостара: *По днех осмих востания Твоего.* Велико славословие. Тропар: *Запечатану гробу.*

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. Тропари след входа: *Запечатану гробу, Апостолу*

Христу Богу возлюбленне и на храмовия светия. Кондак: *Аще и во гроб снизшел еси*. Пее се *Святий Боже*. Апостол на св. Иоанна Богослова (стр. 493). Евангелие — на Томина неделя. Задостойник: *Тебе светлую свещу*. Причастен: *Похвали Иерусалиме*. Вместо *Видехом свет истинний — Христос воскресе*.

4. КОГАТО ПАМЕТТА НА СВ. И. БОГОСЛОВА — 8 МАЙ — СЕ СЛУЧИ В ДЕЛНИЧЕН ДЕН СЛЕД ТОМИНА НЕДЕЛЯ (освен отданията) редът е следният:

На вечернята. След *Блажен муж*, на *Господи воззвах* се пеят 2 стихири от пентикостара и трите стихири на апостола — на 4, като се повтаря едната. *Слава* — на апостола. *И нине* — на празника. Вход, *Свете тихий*. Прокимен на деня. Паримии на апостола (П., стр. 37). Стиховни също на апостола, както и *Слава; И нине* — на празника. Отпустителни тропари: на апостола, *Слава, И нине* — на празника (за тропарите след Неделя на мироносиците вж. в тази неделя, когато се случи на 25 април).

Празнична полунощница, с лития и тропар на апостола.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на апостола два пъти, *Слава, И нине* — на празника — един път (освен след Неделя на мироносиците). Седални — първите от минея, *Слава, И нине* — на празника. Вторите пак от минея, *Слава, И нине* — на празника. Полиелей и величание на апостола (К., стр. 83). Третите седални на апостола след полиелея. *От юности моея*. Прокимен: *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их*. Утрено евангелие на апостола. *Воскресение Христово* и 50 псалом се четат. *Слава: Молитвами апостола, И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже* и стихирата: *Богослове девствениче*. Канони — на празника и на апостола (първия в минея). След трета песен — седален на апостола, *Слава, И нине* — седален на празника. След шеста песен — кондак и икос на апостола. „*Месяца тогожде во осмий ден памят празднуем святаго славнаго апостола и евангелиста Иоанна Богослова и преподобнаго Арсения великаго. Тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии:

Воскресения ден. Пее се *Честнейшую.* Светилни — на апостола. *Слава, И нине* — на празника. На *Хвалите* — 4 стихири на апостола, *Слава* — също на апостола, *И нине* — на празника. Велико славословие. Тропара на апостола.

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. Тропари след входа: на празника, на апостола, на храмовия светия. Кондак на празника (според указанията в приложение № 4 в края на типика). Апостол и евангелие на св. И. Богослова. Задостойник: *Ангел вопияше.* Причастен: *Во всю землю изиде вещание их.* Вместо *Видехом свет истинний* се пее *Христос воскресе.*

5. КОГАТО 8 МАЙ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА НА ВТОРАТА СЕДМИЦА СЛЕД ПАСХА — ОТДАНИЕ НА ТОМИНА НЕДЕЛЯ, редът е същият както за 23 април, когато се случи в тази събота (гл. т. 6 на 23. IV).

6. КОГАТО 8 МАЙ СЕ СЛУЧИ В ТРЕТАТА, ЧЕТВЪРТАТА или ПЕТАТА НЕДЕЛЯ СЛЕД ПАСХА, последованието е следното:

На вечернята, в събота вечер, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 2 на неделята и 4 на апостола. *Слава* — на апостола. *И нине* от пентикостара. Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися* и паримии на апостола (стр. 37). Стиховни — една възкресна, *Пасха священная. Слава* — на апостола, *И нине* — на празника (на неделята). Отпустителни тропари:

а) За Неделя на мироносиците (трета неделя): *Егда снизшел еси, Благообразний Иосиф, Слава* — на апостола, *И нине: Мироносицам женам;*

б) За IV неделя — на разслабения: *Да веселятся небесная, Слава* — на апостола, *И нине: Вся паче смисла;*

в) На Пета неделя — на самарянката: *Светлую воскресения, Слава* — на апостола, *И нине: Преполовившуся празднику.*

Възкресна полунощница, с лития и тропар на апостола.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както

на вечернята. Седални: първите от пентикостара, *Слава* — от минея: *Христа ученик бив, И нине* — от пентикостара. Вторите седални — по същия начин. Полиелей и величание на св. И. Богослов (К., стр. 83). Веднага се пее: *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Малка ектения. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: от пентикостара един и на апостола. След трета песен възкресния кондак, *Слава* — седален на апостола: *Премудрости на перси возлег, И нине* — седален от пентикостара. След шеста песен кондак и икос на апостола. Следват синаксарите на съответната неделя и за св. И. Богослова:

а. За Трета неделя — на мироносиците: „*В сий ден, неделю третию по Пасце, святих жен мироносиц праздник празднуем. Христу носят ученици мира. Еже же и памят творим иже от Ариматеи Иосифу и нощнаго ученика Никодима. Месяца тогожде во осмий ден памят празднуем святаго славнаго апостола и евангелиста Иоанна Богослова и преподобнаго Арсениа великаго. Тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“.

б. За Четвърта неделя — на разслабения. „*В тойже ден, в неделю четвертую по Пасце, разслабленнаго памят творим. Глагол Христов, стягнение разслабленному. Сице исцеление сей глагол и токмо. Месяца тогожде во осмий ден памят празднуем святаго славнаго апостола и евангелиста Иоанна Богослова и преподобнаго Арсениа великаго. Тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“.

в. За Пета неделя — на самарянката. „*В тойже ден, в неделю пятую по Пасце, самарянини праздник празднуем. Воду приати пришедши тленную жено: Живую почерпаеши, еюже скверни душевния омываеши. Месяца тогожде во осмий ден памят празднуем святаго славнаго апостола и евангелиста Иоанна Богослова и преподобнаго Арсения великаго. Тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Воскресения ден.* Възкресно утрено евангелие. Чете се *Воскресение Христово* и 50 псалом. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от пасхалния канон — на 4, с Богородичните, и от канона на апостола — на 4. Светилни: *Плотию уснув, Слава* — на апостола, *И нине* — пак от пентикостара. На *Хвалите* — 3 възкресни стихири и 3 на апостола. *Пасха священная. Слава* — на апостола, *И нине:*

Воскресения ден. Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. Тропари след входа: на неделята, на апостола и на храмовия светия (за Неделя на мироносиците се пеят трите тропари от пентикостара). Кондак: *Аще и во гроб снизшел еси.* Апостол на св. И. Богослова (Ап., стр. 493). Евангелие на неделята. Задостойник: *Ангел вопияше.* Причастен на апостола: *Во всю землю изиде вещание их. . .* Вместо *Видехом свет истинний — Христос воскресе.*

7. КОГАТО ПАМЕТТА НА СВ. И. БОГОСЛОВА СЕ СЛУЧИ ВЪВ ВТОРНИК НА ЧЕТВЪРТА СЕДМИЦА СЛЕД ПАСХА — ОТДАНИЕ НА НЕДЕЛЯ НА РАЗСЛАБЕНИЯ, редът е същият както за 30 април, когато се случи в този вторник (гл. т. 3 за 30 април).

8. КОГАТО ПАМЕТТА НА СВ. И. БОГОСЛОВА СЕ СЛУЧИ НА ПРЕПОЛОВЕНИЕ, последованието е следното:

Във вторник вечерта, на вечернята срещу Преполовение, се чете първа статия от първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят трите стихири на Преполовение — на 4 и 4 на апостола. *Слава* — на апостола. *И нине* — на Преполовение. След входа паримии — на Преполовение две (П., стр. 216) и на апостола една (П., с. 37). Стиховните стихири се вземат от пентикостара. *Слава* — на апостола, *И нине* — на Преполовение. Отпустителни тропари: *Преполовившуся празднику, Слава* — на апостола, *И нине — Преполовившуся празднику.*

Празнична полунощница, с лития на апостола, *Слава* — също на апостола, *И нине: Егда преполовение праздника наста* (писана на стиховните на вечернята). Тропар на апостола.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални — първите на апостола. *Слава, И нине* — от пентикостара: *Всех сердец.* Вторите седални по същия начин. Полиелей и величание на апостола. *От юности моея.* Прокимен на апостола (от минея): *Во всю землю*

изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их. Утрено евангелие — на апостола. Чете се *Воскресечие Христово* и 50 псалом. Канони: първия на Преполовение и на апостола. След трета песен — кондака на Преполовение, *Слава* — седален на апостола, *И нине* — от пентикостара: *Премудрости воду и жизни.* След шеста песен — кондак и икос на апостола. „*Месяца тогожде во осмий ден памят празднуем святаго славнаго апостола и евангелиста Иоанна Богослова и преподобнаго Арсения великаго. Став научает посреде праздника Христос Мессиа среди учителей. В среду расслабленнаго праздник Преполовения Пятдесятници празднуем. Неизчетною милостию Твоею, Христе Боже наш, и молитвами святаго славнаго апостола и евангелиста Иоанна Богослова и преподобнаго отца нашего Арсения великаго помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Море огустил еси* (К., с. 54). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на Преполовение. На *Хвалите* се пеят 3 стихири на Преполовение и 3 на апостола. *Слава* — на апостола, *И нине* — от пентикостара: *Просветившеся братие.* Велико славословие. Тропар на апостола.

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. Тропари след входа: *Преполовившуся празднику, Апостоле Христу Богу возлюбленне* и на храмовия светия. Кондак: *Празднику законному преполовляющуся.* Апостол на св. И. Богослова (Ап., с. 493). Евангелие — на Преполовение. Задостойник: *Чужде матерем девство.* Причастен: *Ядий Мою плот и пияй Мою кров во Мне пребивает и Аз в нем, рече Господ, Аллилуиа.* Вместо *Видехом свет истинний — Христос воскресе.*

9. КОГАТО ПАМЕТТА НА СВ. И. БОГОСЛОВА — 8 МАЙ — СЕ СЛУЧИ В СРЯДА НА ПЕТАТА СЕДМИЦА СЛЕД ПАСХА — ОТДАНИЕ НА ПРЕПОЛОВЕНИЕ, редът е следният:

На вечерната, във вторник вечерта, на *Господи воззвах* се пеят 3 стихири на празника Преполовение и 3 на апостола — от минея. *Слава* — на апостола, *И нине* — на празника. Вход, *Свете тихий,* прокимен на деня. Паримии на апостола (П., стр. 37). Стиховните стихири от минея, също

и *Слава: И нине* — от пентикостара. Отпустителни тропари: на апостола, *Слава, И нине* — на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: *Преполовившуся празднику, Слава* — на апостола, *И нине* — на празника. Седалните — на апостола, *Слава, И нине* — на празника. Вторите — по същия начин. Полиелей и величание на апостола (К. 83). Седален след полиелея — от минея. *От юности моея.* Прокимен: *Во всю землю изиде вещание их. . .* Утрено евангелие на апостола. *Воскресение Христово* и 50 псалом се четат. *Слава: Молитвами апостола, И нине: Молитвами Богородици.* Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Богослове девствениче.* Канони: първия на Преполовение и на апостола. След трета песен кондака на Преполовение, *Слава* — седален на апостола, *И нине* — седален от пентикостара: *Премудрости воду и жизни.* След шеста песен кондак и икос на апостола. „*Месяца тогожде во осмий ден памят празднуем святаго славнаго, всехвалнаго апостола и евангелиста, наперстника, возлюбленнаго девственника, Иоанна Богослова и преподобнаго отца нашего Арсения великаго. Тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Море огустил еси* (К., стр. 54). Пее се *Честнейшую.* Светилни: на апостола, *Слава, И нине* — на празника. На *Хвалите* се пеят 3 стихири на Преполовение и 3 на апостола. *Слава* — на апостола, *И нине* — на празника. Велико славословие. Тропар на апостола.

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. Тропари след входа: на Преполовение, на апостола и на храмовия светия. Кондак на Преполовение. Апостол на св. И. Богослова (Ап., стр. 493), евангелие също на апостола. Задостойник: *Чуждe матерем девство.* Причастен: *Ядий Мою плот. . .* Вместо *Видехом свет истинний* — *Христос воскресе.*

10. КОГАТО 8 МАЙ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА НА V СЕДМИЦА СЛЕД ПАСХА — ОТДАНИЕ НА НЕДЕЛЯ НА САМАРЯНКАТА, редът е следният:

В петък вечерта, на вечернята, на *Господи воззвах* се пеят 3 стихири от Неделя на самарянката от пентикостара и 3 от минея — на апостола. *Слава* — на

апостола, *И нине: Иже Тебе ради*. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии на апостола (П., стр. 37). Стиховните стихири на апостола, също и *Слава. И нине* — от пентикостара: *Егда явился еси во плоти*. Тропари: *Светлую воскресения, Слава* — на апостола, *И нине: Вся паче смисла*.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седалните от пентикостара. Полиелей и величание на апостола (К., с. 83). Седален след полиелея от минея. *От юности моея*. Прокимен: *Во всю землю изиде вещание их*. . . Утрено евангелие на апостола. *Воскресение Христово* и 50 псалом се четат. *Слава: Молитвами апостола, И нине: Молитвами Богородици*. Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Богослове девствениче*. Канони: третия от Неделя на самарянката и на апостола. След трета песен седален на апостола. *Слава, И нине* — седален от пентикостара. След шеста песен кондак и икос на апостола. „*Месяца тогожде во осмий ден памят празднуем святаго славнаго, всехвалнаго апостола и евангелиста, наперстника, возлюбленнаго девственика, Иоанна Богослова и преподобнаго отца нашего Арсения великаго. Тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Воскресения ден*. Пее се *Честнейшую*. Светилни: на апостола, *Слава, И нине* — от Неделя на самарянката. На *Хвалите:* 4 стихири на апостола и 4 от пентикостара — на Неделя на самарянката, с припевите им. *Слава* на апостола: *Благовестниче Иоанне. И нине* — от пентикостара: *Тако глаголет Господ самарянини* (последната стихира на *Хвалите* от утренята на Петата неделя). Велико славословие. Тропар на апостола.

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. Тропари след входа: *Светлую воскресения*, на апостола, на храмовия светия. Кондак: *Аще и во гроб снизшел еси*. Задостойник: *Ангел вопияше*. Причастен: *Тело Христово приимите*. . .

9 МАЙ — СВ. ПРОРОК ИСАИЯ И СВ. МЪЧЕНИК ХРИСТОФОР. ПРЕНАСЯНЕ МОЩИТЕ НА СВ. НИКОЛАЙ МИРЛИКИЙСКИ (ЛЕТЕН СВ. НИКОЛА)

Този празник може да се случи в дните **от Светлия понеделник до Шестата неделя след Пасха, включително.**

Извършва се службата на св. Николая, която се намира след първата служба в минея.

1. КОГАТО 9 МАЙ СЕ СЛУЧИ ПРЕЗ СВЕТЛАТА СЕДМИЦА (освен Светлия петък) или в **Светлия петък,** или в **Томина неделя,** редът е същият както за 8 май, когато се случи в тия дни (гл. т. т. 1, 2 и 3 за 8 май).

2. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ СЕ СЛУЧИ В ДЕЛНИЧЕН ДЕН СЛЕД ТОМИНА НЕДЕЛЯ, редът е **както за 8 май** (т. 4 за 8 май) със следните особености:

Паримиите на български се намират в Паримийника — стр. 79. Полиелей — на светител (К., с. 90). Утрено евангелие — на светител. На св. литургия: апостол (Ап., стр. 424) и евангелие — на светителя.

Това важи и за другите точки за този празник.

3. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА СЛЕД ТОМИНА НЕДЕЛЯ (отданието на тази неделя), или в **Трета, Четвърта, Пета и Шеста неделя** след Пасха, или на отданията на тези недели, — редът е същият както за 11 май, когато се случи в тези дни (гл. т. т. 5 и 6 за 11 май).

4. КОГАТО 9 МАЙ СЕ СЛУЧИ НА ПРЕПОЛОВЕНИЕ ИЛИ НА ОТДАНИЕТО МУ, редът е както за 11 май за тези дни (гл. т. т. 7 и 8 за 11 май).

11 МАЙ — СВ. РАВНОАПОСТОЛНИ МЕТОДИЙ И КИРИЛ, СЛАВЯНСКИ ПРОСВЕТИТЕЛИ

Този празник може да се случи **най-рано на Светлата сряда и най-късно във вторник от шестата седмица след Пасха,** един ден преди отдание на Пасха.

Службата на светите братя се намира **в книгата със службите на св. Седмочисленици,** стр. 94—110.

1. КОГАТО 11 МАЙ СЕ СЛУЧИ В СВЕТЛИТЕ СРЯДА, ЧЕТВЪРТЪК или СЪБОТА, редът е следният:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и 4 на св. равноапостоли. *Слава* на св. равноапостоли, *И нине* — от пентикостара. Вход с кадилница, *Свете тихий*, велик прокимен. Паримии на равноапостолите (стр. 97, 18 и 16). На стиховните — възкресната стихира; *Пасха священная, Слава* — на равноапостолите, *И нине — Воскресения ден, Христос воскресе* и тропар *Яко апостолом единонравнии, Христос воскресе* и отпуст.

На утренята. След *Христос воскресе* и великата ектения, веднага се пее: *От юности моея.* Прокимен: *Священици Твои облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуются.* Утрено евангелие на св. равноапостоли. *Воскзесение Христово* — един път. *Слава: Молитвами равнрапостолов, Милостиве. И нине: Молитвами Богородицио Помилуй мя Боже* и стихирата: *Излияся благодат во устнах ваших. Спаси Боже люди Твоя. Господи помилуй* — 12 пъти. *Милостию и щедротами.* След това се пеят каноните на Пасха и на св. равноапостоли, като след всяка песен се пее *Христос воскресе* — три пъти, *Воскрес Иисус от гроба* — един път и се казва малка ектения според реда, изложен за пасхалната служба. След трета песен — ипакои и кондак на Пасха. След шеста песен — кондак и икос на св. равноапостоли. „*Месяца тогожде в единонадесятий ден памят празднуем святих равноапостолних Методиа и Кирилла, учителей словенских. Тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. След това пак се чете *Воскресение Христово* — три пъти, *Воскрес Иисус от гроба* — три пъти и продължава пеенето на каноните — седма и осма песен. Подир малката ектения след осмата песен се казва: *Богородицу и матер света.* Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от пасхалния канон — на 4 и от канона на св. равноапостоли — на 4. *Ангел вопияше, Светися, светися, Христос воскресе* и пр. Светилни: на Пасха, *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине* — на Пасха. На *Хвалите* се пеят 4 възкресни стихири и 4 на св. равноапостоли, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Священици Твои облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуются;* 2. *Уста праведнаго поучатся премудрости и язык*

его возглаголет суд. Слава на св. равноапостоли. *И нине — Воскресения ден, Христос воскресе* — три пъти.

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. След входа тропари: *Христос воскресе*, ипакои на Пасха: *Предварившия утро*, на св. равноапостоли. Кондак: *Аще и во гроб снизшел еси.* Апостол и евангелие на св. равноапостоли. Задостойник: *Ангел вопияше.* Причастен: *В памят вечную.* Следва пасхалния ред и отпуст.

2. КОГАТО 11 МАЙ СЕ СЛУЧИ В ПЕТЪК НА СВЕТЛАТА СЕДМИЦА, последованието е следното:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 2 възкресни стихири, 3 Богородични и 3 на св. равноапостоли. *Слава* на св. Кирил и Методий, *И нине* — от пентикостара: *Кто возглаголет сили твоя источниче.* Вход, *Свете тихий.* Велик прокимен. Паримии на св. равноапостоли (П., стр. 97, 18 и 16). Стиховни стихири: възкресната, 3 богородични: *Радуйся живоносний источниче* и следващите две. *Слава* на св. равноапостоли: *Радуйся двоице священная. И нине — Воскресения ден, Христос воскресе*, тропара *Яко апостолом единонравний, Христос воскресе* и отпуст.

На утренята. Редът до каноните е същия както по-горе се изложи в т. 1. След това се пее пасхалния канон и на св. Богородица, с припев: *Пресвятая Богородице спаси нас* и на св. равноапостоли, като след всяка песен се пее ирмоса на пасхалния канон, *Христос воскресе* и пр. и се казва ектения, както в другите дни от пасхалната седмица. След трета песен се чете кондака от пентикостара: *От неистощимия. . . Слава* — седалния на св. равноапостоли, *И нине* — седалния от пентикостара: *Приснотекущий источник.* След шеста песен кондак и икос на св. равноапостоли. Следва синаксара от пентикостара: „*В пяток светлия седмици празднуем обновление храма Пресвятия и Госпожи нашея Богородици, именуемаго Живоноснаго источника. В сей единонадесятий ден месеца майя памят празднуем святих равноапостолних Методиа и Кирилла, учителей словенских. Тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*".

Когато се пее девета песен от пасхалния канон се оста-

вят двата последни припева, пее се Богородичния канон с припев *Пресвятая Богородице спаси нас*, и след това се пее: *Слава — Величай душе моя триипостаснаго, И нине: Радуйся Дево, радуйся. . .* с последните тропари на Богородичния канон: 1. *Возвисися источника твоего вода* и 2. *Веселиши Дево. . .* и 4 тропара на девета песен от канона на св. равноапостоли. Пее се след това ирмоса на девета песен с припева: *Ангел вопияше, Светися, светися, Христос воскресе* 3 пъти и пр. Малка ектения. Светилни: *Плотию уснув, Слава* — на св. равноапостоли, *И нине: Источник еси воистину води живия* (от пентикостара). На *Хвалите* — 2 възкресни стихири, 3 на св. Богородица: *Вода источника*, и следващите две и — 3 на св. равноапостоли, с припеви на последните две стихири: 1. *Священици Твои облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуются;* 2. *Уста праведнаго поучатся премудрости и язик его возглаголет суд.* Следва *Пасха священная*, с припевите. *Слава* — на св. равноапостоли. *И нине — Воскресения ден, Христос воскресе* — три пъти.

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. След входа тропари: *Христос воскресе*, ипакои на Пасха: *Предварившия утро*, на св. равноапостоли. Кондак: *От неистощимия ти источниче* (Ч. 260) и пасхалния кондак: *Аще и во гроб снизшел еси.* Апостол и евангелие — на св. равноапостоли. Задостойник: *Ангел вопияше.* Причастен: *В памят вечную.*

3. КОГАТО ПАМЕТТА НА СВ. РАВНОАПОСТОЛИ — 11 МАЙ — СЕ СЛУЧИ НА ТОМИНА НЕДЕЛЯ, редът е следният:

В събота вечер, на вечернята. След *Благословен Бог наш* се изпява от олтара един път *Христос воскресе* и от певеца — два пъти. Веднага се чете предначинателния псалом без *Приидите поклонимся.* След великата ектения се чете първа катизма от псалтира. На *Господи воззвах* се пеят 6 стихири от пентикостара: *Дверем заключенним учеником собранним* и следващите, и 4 на св. равноапостоли. *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине: Дверем заключенним пришел еси Христе.* Вход, *Свете*

тихий, прокимен *Господ воцарися*. Паримии на св. равноапостоли (стр. 97, 18 и 16). Стиховните от пентикостара: *О преславнаго чудесе*. *Слава* — на св. равноапостоли. *И нине: Человеколюбче, велие и безприкладное* (от пентикостара). Отпустителни тропари: *Запечатану гробу*, *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине: Запечатану гробу*.

На полунощницата, след троичния канон на първи глас — литийните стихири от пентикостара (без Славата) и от службата на св. равноапостоли. *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине* — от пентикостара: *Дверем заключенним учеником собранним. Достойно ест яко воистину славити Тя*. Тропар *Запечатану гробу*.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални: първите на св. равноапостоли, *Слава*, *И нине* — от пентикостара: *Страха ради иудейска*. Вторите — пак на св. равноапостоли; *Слава*, *И нине* — от пентикостара: *Предстал еси животе*. Полиелей и величание на св. равноапостоли (К. 83). Степенни: *От юности моея*. Прокимен: *Священици Твои облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуются*. Канони: от пентикостара и на св. равноапостоли. След трета песен — ипакои от пентикостара: *Яко посреде учеников Твоих* и кондака на св. равноапостоли. След шеста песен — кондак и икос от пентикостара. След това се казва: „*Месяца тогожде во единонадесятий ден памят празднуем святих равноапостолних Методиа и Кирилла, учителей словенских. В сий ден, в неделю вторую по Пасце, обновления празднуем Христова воскресения, и святаго апостола Томи осязание. Твоего апостола Томи молитвами и молитвами равноапостолних Методиа и Кирилла, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Воскресения ден*. Възкресно утрено евангелие. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от пентикостара: *Тебе светлую свещу* — на 4 и от канона на св. равноапостоли — на 4. След това следва *Ангел вопияше, Светися, светися*. Светилни: *Моих удов рукою твоею. Слава* — на св. равноапостоли. *И нине* — от пентикостара: *Днес весна благоухает*. На *Хвалите:* 3 стихири от пентикостара и 3 на св. равноапостоли. *Слава* — на св. равноапостоли. *И нине* — от пентикостара: *По днех осмих*

востания Твоего. Велико славословие. Тропар: *Запечатану гробу*.

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. Тропари след входа: *Запечатану гробу, Яко апостолом единонравнии* и на храмовия светия. Кондак: *Аще и во гроб снизшел еси*. Пее се *Святий Боже*. Апостол на св. равноапостоли (стр. 495). Евангелие — на Томина неделя. Задостойник: *Тебе светлую свещу*. Причастен: *Похвали Иерусалиме*. Вместо *Видехом свет истинний — Христос воскресе*.

4. КОГАТО 11 МАЙ СЕ СЛУЧИ В ДЕЛНИЧЕН ДЕН СЛЕД ТОМИНА НЕДЕЛЯ, последованието е следното:

На вечернята. *Блажен муж*. На *Господи воззвах* се пеят 2 стихири от пентикостара и 4 стихири на св. равноапостоли. *Слава* — на св. равноапостоли. *И нине* — на празника. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии на св. равноапостоли (стр. 97, 18 и 16). Стиховни стихири също на св. равноапостоли, както и Славата, *И нине:* от пентикостара. Отпустителни тропари: на св. равноапостоли, *Слава, И нине* — на празника.

(Тропарите след Неделя на мироносиците — до събота на тази неделя — се пеят така: *Егда снизшел еси, Благообразний Иосиф, Слава — Яко апостолом единонравнии, И нине — Мироносицам женам*).

Празнична полунощница, с лития и тропар на св. равноапостоли.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на св. равноапостоли два пъти, *Слава, И нине:* на празника — един път (освен в дните след Неделя на мироносиците, когато тропарите се пеят както на вечернята за тази неделя — виж по-горе). Седални — първите на св. равноапостоли, *Слава, И нине* — на празника. Вторите по същия начин. Полиелей и величание на св. равноапостоли (К. 83). Третите седални от службата на св. равноапостоли. *От юности моея*. Прокимен: *Священици Твои облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуются*. Утрено евангелие на св. равноапостоли. *Воскресение Христово* и 50 псалом

се четат. *Слава: Молитвами равноапостолов, Милостиве. . . И нине: Молитвами Богородици.* Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Излияся благодат во устнах ваших.* Канони: на празника и на св. равноапостоли. След трета песен — седален на св. равноапостоли, *Слава, И нине* — седален на празника. След шеста песен кондак и икос на св. равноапостоли. *„Месяца тогожде во единонадесятий ден памят празднуем святих равноапостолних Методиа и Кирилла, учителей словенских. Тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: *Воскресения ден.* Пее се *Честнейшую.* Светилни: на св. равноапостоли, *Слава, И нине* — на празника. На *Хвалите* — 4 стихири на св. равноапостоли. *Слава* — също. *И нине* — на празника. Велико славословие. Тропар на св. равноапостоли.

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. Тропари след входа: на празника, на св. равноапостоли, на храмовия светия. Кондак на празника (според указанията в таблица № 4 в края на типика). Апостол и евангелие на св. равноапостоли. Задостойник: *Ангел вопияше.* Причастен: *Во всю землю изиде вещание.* Вместо *Видехом свет истинний — Христос воскресе.*

5. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ НА СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ — 11 МАЙ — СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА СЛЕД ТОМИНА НЕДЕЛЯ — ОТДАНИЕ НА ТАЗИ НЕДЕЛЯ, последованието е следното:

На вечернята, в петък вечерта. *Блажен муж,* на *Господи воззвах* се пеят 3 стихири от пентикостара: *Дверем заключенним* и другите две и 3 стихири на св. равноапостоли. *Слава* — на равноапостолите. *И нине:* на празника. Вход, *Свете тихий,* прокимен и паримии на равноапостолите (стр. 97, 18 и 16). Стиховни на светите братя, както и *Слава. И нине* — на Томина неделя. Отпустителни тропари: на равноапостолите, *Слава, И нине* — на празника.

Празнична полунощница, с лития и тропар на равноапостолите.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: на празника, *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине* — на праз-

ника. Седални — първите на равноапостолите, *Слава, И нине* — на празника. Вторите по същия начин. Полиелей и величание на равноапостолите (стр. 83). Седалния след полиелея. *От юности моея*, прокимен от минея. Утрено евангелие на равноапостолите. *Слава: Молитвами равноапостолов, Милостиве, И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже* и стихирата: *Излияся благодат*. Канони: на празника (от пентикостара — за Томина неделя) и на равноапостолите. След трета песен седален на равноапостолите, *Слава, И нине* — седален на празника. След шеста песен кондак и икос на равноапостолите. Следва „*Месяца тогожде во единонадесятий ден памят празднуем святих равноапостолних Методиа и Кирилла, учителей словенских; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Воскресения ден*. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона на Томина неделя (от самия празник) и накрая катавасията *Ангел вопияше, Светися, светися*. Светилни: първия на празника (от неделята), *Слава* — на равноапостолите, *И нине* — втория на празника (пак от неделята). На *Хвалите* се пеят три стихири на празника от пентикостара и 3 на равноапостолите. *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине* — от пентикостара: *По днех осмих*. Велико славословие. Тропар *Запечатану гробу*.

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. Тропари след входа: *Запечатану гробу, Яко апостолом единонравнии*, на храмовия светия. Кондак: *Любопитною десницею*. Апостол и евангелие на равноапостолите. Задостойник: *Тебе светлую свещу*. Причастен: *Похвали Иерусалиме*. Вместо *Видехом свет истинний* се пее *Христос воскресе*.

6. КОГАТО 11 МАЙ СЕ СЛУЧИ В ТРЕТА, ЧЕТВЪРТА, ПЕТА или ШЕСТА НЕДЕЛЯ СЛЕД ПАСХА, редът е следният:

На вечернята, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 2 на неделята и 4 на св. равноапостоли. *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине* — на неделята. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*

и паримии (стр. 97, 18, 16). Стиховни — една възкресна, *Пасха священная. Слава* — на св. равноапостоли, *И нине* — на празника (неделята). Редът на отпустителните тропари в отделните недели е следният:

а) За Трета неделя — на мироносиците: *Егда снизшел еси, Благообразний Иосиф, Слава* — на св. равноапостоли, *И нине: Мироносицам женам.*

б) За Четвърта неделя — на разслабения: *Да веселятся небесная, Слава* — на св. равноапостоли, *И нине: Еже от века утаенное.*

в) За Пета неделя — на самарянката: *Светлую воскресения, Слава* — на св. равноапостоли, *И нине: Преполовившуся празднику.*

г) За Шеста неделя — на слепия: *Собезначалное Слово, Слава* — на св. равноапостоли, *И нине: Еже от века утаенное.*

Възкресна полунощница, с лития и тропар на св. равноапостоли.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални от пентикостара, *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине* — от пентикостара. Вторите — по същия начин. Полиелей и величание на св. равноапостоли. Веднага се пее *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Малка ектения. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: от пентикостара — един и на св. равноапостоли. След трета песен възкресен кондак, *Слава* — седален на св. равноапостоли, *И нине* — седален на празника.

След шеста песен — кондак и икос на св. равноапостоли (и следват синаксарите за съответните недели и за св. равноапостоли):

а) **За Трета неделя — на мироносиците:** „*В сий ден неделю третию по Пасце, святих жен мироносиц праздник празднуем. Христу носят ученици мира. Еще же и памят творим иже от Ариматея Иосифу и нощнаго ученика Никодима. Месяца тогожде во единонадесятий ден памят празднуем святих равноапостолних Методиа и Кирилла, учителей словенских. Тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“.

б) **За Четвърта неделя — на разслабения:** „*В тойже ден, в неделю четвертую по Пасце, разслабленнаго памят*

творим. Глагол Христов, стягнение разслабленному. Сице исцеление сей глагол и токмо. Месяца тогожде во единонадесятий ден памят празднуем святих равноапостолних Методиа и Кирилла, просветителей словенских. Неизреченною милостию Твоею и молитвами святих равноапостолних Методиа и Кирилла, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин".

в) **За Пета неделя — на Самарянката:** „*В тойже ден, в неделю пятую по Пасце, самарянини праздник празднуем. Воду прияти пришедши тленную жено: Живую почерпаеши, еюже скверни душевния омиваеши. Месяца тогожде во единонадесятий ден памят празднуем святих равноапостолних Методиа и Кирилла, учителей словенских. Тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*".

г) **За Шеста неделя — на слепия:** „*В тойже ден, в неделю шестую по Пасце, иже от рождения слепаго празднуем Господа Бога и Спаса нашего Иисуса Христа чудо, еже убо и то от води содеяся, якоже и еже о самарянини и о разслабленнем. Месяца тогожде во единонадесятий ден памят празднуем святих равноапостолних Методиа и Кирилла, учителей словенских. Неизчетною милостию Твоею, Христе Боже наш, и молитвами равноапостолних Методиа и Кирилла помилуй и спаси нас, Амин*".

Катавасии: *Воскресения ден* (а за Неделя на слепия: *Спасителю Богу*). Възкресно утрено евангелие. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от пасхалния канон с Богородичните. Светилни: *Плотию уснув*, *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине* — на празника от пентикостара. На *Хвалите* — 3 възкресни стихири и 3 на св. равноапостоли, *Пасха священная. Слава* — на св. равноапостоли, *И нине — Воскресения ден.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. Тропари след входа: на неделята, на св. равноапостоли и на храмовия светия. (За неделя на мироносиците се пеят трите тропари от пентикостара). Кондак: *Аще и во гроб снизшел еси.* Апостол на св. равноапостоли (стр. 495). Евангелие — на неделята. Задостойник: *Ангел вопияше.* Причастен: *Тело Христово приимите.* Вместо *Видехом свет истинний* се пее *Христос воскресе.*

КОГАТО 11 МАЙ СЕ СЛУЧИ НА ОТДАНИЯТА НА ТЕЗИ НЕДЕЛИ, редът е същият както за другите празници, както следва:

а. За Трета неделя — на мироносиците, гл. т. 4 за 25. IV., стр. 275.

б. За Четвърта неделя — на разслабения, гл. т. 3 за 30. IV., стр. 278.

в. За Пета неделя — на самарянката, гл. т. 9 за 8. V., стр. 300.

7. КОГАТО ПАМЕТТА НА СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ СЕ СЛУЧИ НА ПРЕПОЛОВЕНИЕ, последованието е следното:

На вечернята, във вторник вечерта, се чете първа статия от първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят трите стихири на Преполовение — на 4 и 4 на св. равноапостоли. *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине* — на Преполовение. След входа паримиите се четат: на Преполовение две (стр. 216) и на св. равноапостоли — една (стр. 97). Стиховните — от пентикостара. *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине* — на Преполовение. Отпустителни тропари: *Преполовившуся празднику*, *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине* — *Преполовившуся празднику*.

Празнична полунощница, с лития на св. равноапостоли, *Слава* — също. *И нине* — *Егда преполовение праздника наста* (писана на стиховните на вечернята). Тропар на св. равноапостоли.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седалните — първите на св. равноапостоли, *Слава*, *И нине* — от пентикостара: *Всех сердец*. Вторите седални — по същия начин. Полиелей и величание на св. равноапостоли. *От юности моея*. Прокимен: *Священици Твои облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуются*. Утрено евангелие на равноапостолите. *Воскресение Христово* и 50 псалом се четат. *Слава: Молитвами равноапостолов, Милостиве. . . И нине: Молитвами Богородици*. Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата *Излияся благодат*. Канони: първия на Преполовение, *Слава* — седален на св.

равноапостоли, *И нине* — от пентикостара: *Премудрости води и жизни*. След шеста песен кондак и икос на св. равноапостоли. „*Месяца тогожде во единонадесятий ден памят празднуем святих равноапостолних Методиа и Кирилла, учителей словенских. Став научает посреде праздника Христос Мессиа среди учителей. В среду разслабленнаго праздник Преполовения пятдесятници празднуем. Неизчетною милостию Твоею, Христе Боже наш, и молитвами святих равноапостолних Методиа и Кирилла помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Море огустил еси* (К. 54). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона на Преполовение. На *Хвалите* се пеят 3 стихири на Преполовение и 3 на св. равноапостоли. *Слава* — на св. равноапостоли. *И нине* — от пентикостара: *Просветившеся братие*. Велико славословие. Тропар на св. равноапостоли.

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. Тропари след входа: *Преполовившуся празднику, Яко апостолом единонравнии* и на храмовия светия. Кондак: *Празднику законному преполовляющуся*. Апостол на св. Кирила и Методия. Евангелие — на Преполовение. Задостойник: *Чужде матерем девство*. Причастен: *Ядий Мою плот и пияй Мою кров во Мне пребивает и Аз в нем, рече Господ, аллилуиа*. Вместо *Видехом свет истинний* — пее се *Христос воскресе*.

8. АКО ПРАЗНИКЪТ 11 МАЙ СЕ СЛУЧИ В СРЯДА НА ПЕТА СЕДМИЦА СЛЕД ПАСХА — ОТДАНИЕ НА ПРЕПОЛОВЕНИЕ, редът е следният:

На вечерната, във вторник вечерта, на *Господи воззвах* се пеят 3 стихири на празника Преполовение и 3 на св. равноапостоли. *Слава* на равноапостолите, *И нине* — на празника. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня. Паримии на равноапостолите (стр. 97, 18 и 16). Стиховните стихири на св. равноапостоли. *Слава* — на равноапостолите. *И нине* — на Преполовение. Отпустителни тропари: *Преполовившуся празднику*, на равноапостолите, *Слава*, *И нине* — на празник Преполовение.

На утрената. На *Бог Господ* тропарите: на Преполовение, *Слава* на равноапостолите, *И нине* — на праз-

ник Преполовение. Седални: първите на равноапостолите, *Слава, И нине* — на празника. Вторите — по същия начин. Полиелей и величание на равноапостолите (К., с. 83). Седален след полиелея — също на равноапостолите. *От юности моея*. Прокимен: *Священици Твои облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуются*. Утрено евангелие на св. равноапостоли. *Воскресение Христово* и 50 псалом се четат. *Слава: Молитвами равноапостолов, Милостиве, И нине: Молитвами Богородици. . .* Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Излияся благодат*. Канони: първия на Преполовение и на св. равноапостоли. След трета песен кондака на Преполовение, *Слава* — седален на св. равноапостоли, *И нине* — от пентикостара: *Премудрости воду и жизни*. След шеста песен кондак и икос на св. равноапостоли. *„Месяца тогожде во единонадесятий ден памят празднуем святих равноапостолних Методиа и Кирилла, учителей словенских; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“* (без синаксар за Преполовение). Катавасии: *Море огустил еси* (К., с. 54). Пее се *Честнейшую*. Светилни: на св. равноапостоли, *Слава, И нине* — на празника. На *Хвалите* се пеят 3 стихири на Преполовение и 3 на св. равноапостоли. *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине* — на празника. Велико славословие. Тропар на равноапостолите.

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. Тропари след входа: на Преполовение, на св. равноапостоли и на храмовия светия. Кондак на Преполовение. Апостол на св. равноапостоли. Евангелие — на деня. Задостойник: *Чуждe матерем девство*. Причастен: *Ядий Мою плот*. Вместо *Видехом свет истинний — Христос воскресе*.

9. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ НА СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ — 11 МАЙ — СЕ СЛУЧИ ВЪВ ВТОРНИК НА VI СЕДМИЦА — ОТДАНИЕ НА НЕДЕЛЯ НА СЛЕПИЯ, последованието е следното:

На вечернята, в понеделник вечерта, на *Господи воззвах* се пеят 3 стихири на празника (от Неделя на слепия): 1. *Слепий родившийся*, 2. *Мимоходя Иисус. . .* (писани на вечернята на *Господи воззвах* срещу Неделя на слепия), 3. *Все житие слепий* (на литията за същата неделя) и

3 на равноапостолите. *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине — В чермнем мори*. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня: *Господ услишит мя*. Паримии на св. равноапостоли (стр. 97, 18 и 16). Възкресни стиховни стихири: *Тебе воплощеннаго Спаса Христа*. . . и следващите, с припевите: *Господ воцарися*. . . и др. *Слава* на св. равноапостоли. *И нине: Правди солнце* (писана на стиховните на вечернята в събота срещу Неделя на слепия). Отпустителни тропари: *Собезначалное Слово, Слава — Яко апостолом единонравнии, И нине: Еже от века утаенное*.

На утренята, във вторник, на *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални: възкресните от Неделя на слепия, *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине* — от пентикостара. Вторите седални — по същия начин. Полиелей и величание на равноапостолите (К., с. 83). Прокимен от минея. Утрено евангелие на светите равноапостоли. *Слава: Молитвами равноапостолов, Милостиве. И нине: Молитвами Богородици*. Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата на 50 псалом: *Излияся благодат*. Канони: първия от Неделята на слепия: *Землю на нюже не возсия*. . . и на св. равноапостоли. След трета песен се чете кондак от Неделята на слепия, *Слава, И нине* — седален на светите братя. След шеста песен кондак и икос на светите равноапостоли (без синаксара за неделята): „*Месяца тогожде во единонадесятий ден памят празднуем святих равноапостолних Методиа и Кирилла, учителей словенских; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Спасителю Богу* (К., стр. 56). Пее се *Честнейшую*. Светилни: *Умния мои очи* (писан в неделята). *Слава* на светите равноапостоли, *И нине: Мимоидий Спас наш* (пак от неделята). На *Хвалите:* 3 възкресни стихири на Неделята на слепия и 3 на светите братя. *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине: Кто возглаголет* (писана във вторник на вечернята). Велико славословие. Тропар на св. братя: *Яко апостолом единонравнии*.

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. Тропари след входа: *Собезначалное Слово*, на св. равноапостоли, на храмовия светия. Кондак: *Душевнима очима ослеплен* (в Неделя на слепия). Задостойник: *Ангел вопияше*. Причастен: *В памят вечную*.

17 МАЙ — СВ. АПОСТОЛ АНДРОНИК. СВ. МЪЧЕНИК НИКОЛАЙ СОФИЙСКИ

Може да се случи **от вторник на втора седмица след Пасха до понеделник на седмицата преди Петдесетница** (седма седмица).

Извършва се службата на св. Николай Софийски, която се съдържа в книгата *„Последования с житиями святих трием мучеников Софийских Георгиа, Георгиа и Николаа“* — изд. 1955 година, стр. 113.

Когато паметта на св. Николай Софийски се падне в неделен ден, или на отданията на тези недели, или на празник Преполовение или на отданието му, — редът е същият както за 11 май, когато се случи в тези дни.

Когато 17 май съвпадне с Отданието на Пасха или с празник Възнесение Господне, или с Неделя на св. отци, редът е както този за 21 май.

21 МАЙ — СВ. РАВНОАПОСТОЛНИ КОНСТАНТИН И ЕЛЕНА

Този празник може да се случи **ОТ СЪБОТА НА ВТОРА СЕДМИЦА СЛЕД ПАСХА ДО ПЕТЪК ПРЕДИ ПЕТДЕСЕТНИЦА.**

1. **КОГАТО ПРАЗНИКЪТ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА НА ВТОРА СЕДМИЦА СЛЕД ПАСХА — ОТДАНИЕ НА ТОМИНА НЕДЕЛЯ,** редът е както за 11 май в този ден (т. 5 за 11 май).

2. **КОГАТО 21 МАЙ СЕ СЛУЧИ В ТРЕТА НЕДЕЛЯ — НА МИРОНОСИЦИТЕ; ЧЕТВЪРТА НЕДЕЛЯ — НА РАЗСЛАБЕНИЯ; ПЕТА НЕДЕЛЯ — НА САМАРЯНКАТА,** или **НА ШЕСТА НЕДЕЛЯ — НА СЛЕПИЯ,** или на **отданията на тези недели,** — редът е същият както за 11 май, когато се случи в тези дни (т. т. 6—10 за 11. V.).

3. КОГАТО 21 МАЙ СЕ СЛУЧИ В ДЕЛНИЧНИ ДНИ (до Отдание на Пасха), редът е следният:

На вечернята, след прочитане първа статия от първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 2 стихири от пентикостара и стихирите на св. равноапостоли — на 4. *Слава* — на св. равноапостоли. *И нине* — на празника. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии на св. равноапостоли (стр. 39). Стиховните и *Славата* след тях — от минея. *И нине* — на празника. Отпустителните тропари се пеят така:

а) **През трета седмица:** *Благообразний Иосиф, Егда снизшел еси, Слава* — на св. равноапостоли, *И нине: Мироносицам женам.*

б) В понеделник и вторник на IV седмица: *Да веселятся небесная, Слава* — на св. равноапостоли, *И нине: Иже нас ради.*

в) В попразненството на Преполовение: тропара на равноапостолите. *Слава, И нине* — на Преполовение.

г) В четвъртък и петък на пета седмица: *Светлую воскресения, Слава* — на равноапостолите, И *нине: Иже нас ради.*

д) В понеделник и вторник на VI седмица: *Собезначалное Слово, Слава*—на св. равноапостоли, *И нине: Иже нас ради.*

Празнична полунощница, с лития и тропар на св. равноапостоли.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални: първите от минея, *Слава, И нине* — на празника. Вторите — по същия начин. Полиелей и величание — на св. равноапостоли (К. .стр. 83). Седалните след полиелея (от минея). *От юности моея.* Прокимен: *Вознесох избраннаго от людей Моих.* Утрено евангелие. Чете се *Воскресение Христово* и 50 псалом. *Слава: Молитвами боговенчанних царей, Милостиве. . . И нине: Молитвами Богородици.* Стих *Помилуй мя Боже* и самогласната стихира: *Благочестиваго Константина* (третата от литийните). Канони: на празника и на св. Константин и Елена. След трета песен седален на св. равноапостоли, *Слава, И нине* — на празника. След шеста песен кондак и икос на св. равноапостоли. „*Месяца тогожде в двадесят и первий ден памят празднуем святих великих царей и равноапостолов Кон-*

стантина и Елени; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин". Катавасии: *Воскресения ден*. Пее се *Честнейшую*. Светилни: първия на св. равноапостоли, *Слава* — втория на равноапостолите, *И нине* — на празника. На *Хвалите* — стихирите от минея. *Слава* — също: *Цар царей и Бог. И нине* — на празника от пентикостара. Велико славословие. Тропар на св. равноапостоли.

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. Тропари след входа: на празника, на св. равноапостоли, на храмовия светия. Кондак — съобразно указанията в приложение № 4 в края на типика. Апостол на св. Константин и Елена (стр. 497). Евангелие — също на равноапостолите. Задостойник: *Ангел вопияше*. Причастен: *Во всю землю изиде вещание*.

4. КОГАТО 21 МАЙ СЕ СЛУЧИ НА ПРЕПОЛОВЕНИЕ, последованието е следното:

На вечернята, във вторник вечерта, след първа статия от първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят трите стихири на Преполовение — на 4 и на св. Константин и Елена — 4. *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине* — на Преполовение. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии: две на Преполовение (стр. 216) и една на равноапостолите (стр. 39). Стиховните от пентикостара. *Слава* — на равноапостолите. *И нине* — на Преполовение. Отпустителни тропари: *Преполовившуся празднику. Слава: Креста Твоего образ на небеси видев* (от минея), *И нине* — пак на Преполовение.

Празнична полунощница, с лития и *Слава* на литиите — на св. равноапостоли, *И нине* — на Преполовение: *Егда Преполовение праздника наста* (писана на стиховните). Тропар на св. равноапостоли.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални — първите от минея, *Слава, И нине* — от пентикостара. Вторите по същия начин. Полиелей и величание на св. Константин и Елена (стр. 83). След малката ектения — третите седални от минея. *От юности моея*. Прокимен: *Вознесох избраннаго от людей моих. . .* Утрено евангелие на св. равноапостоли. Канони: първия на Пре-

половение и на св. равноапостоли. След трета песен кондака на Преполовение, *Слава* — седален от минея: *Чувства простер на небеси. И нине* — от пентикостара: *Премудрости воду и жизни.* След шеста песен — кондак и икос на св. Константин и Елена. „*Месяца тогожде в двадесят и первий ден памят празднуем святих великих царей и равноапостолов Константина и Елени. Став научает посреде праздника Христос Мессиа среди учителей. В среду разслабленнаго праздник Преполовения Пятдесятници празднуем. Неизчетною милостию Твоею, Христе Боже наш, и молитвами святих великих царей и равноапостолов Константина и Елени помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Море огустил еси* (К., стр. 54). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона на Преполовение. На *Хвалите* се пеят 3 стихири на Преполовение и 3 на св. равноапостоли: *Слава: Цар царей и Бог* (от минея). *И нине* — от пентикостара: *Просветившеся братие.* Велико славословие. Тропар на св. Константин и Елена.

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. Тропари след входа: *Преполовившуся празднику, Креста Твоего образ на небеси видев* (Ч. 255) и на храмовия светия. Кондак: *Празднику законному преполовляющуся* (Ч. 261). Апостол на св. равноапостоли (стр. 497). Евангелие — на Преполовение. Задостойник: *Чуждe матерем девство.* Причастен: *Ядий Мою плот и пияй Мою кров во Мне пребивает и Аз в нем, рече Господ, Аллилуиа.* Вместо *Видехом свет истинний* се пее *Христос воскресе.*

АКО 21 МАЙ СЕ СЛУЧИ НА ОТДАНИЕТО НА ПРЕПОЛОВЕНИЕ, редът е същият, само че се пее *Честнейшую* вместо девета песен от канона.

5. КОГАТО ПАМЕТТА НА СВ. КОНСТАНТИН И ЕЛЕНА СЕ СЛУЧИ ВЪВ ВТОРНИК НА VI СЕДМИЦА — ОТДАНИЕ НА НЕДЕЛЯ НА СЛЕПИЯ, последованието е следното:

На вечернята, на *Господи воззвах* се пеят 3 стихири на празника (Неделя на слепия): 1. *Слепий родивийся,* 2. *Мимоходя Иисус* (писани на вечернята на *Господи*

воззвах срещу Неделя на слепия), и 3. *Все житие слепий* (на литията за същата неделя) и 3 стихири на равноапостолите. *Слава* — на равноапостолите, *И нине* — първия Богородичен на неделята: *В чермнем мори.* Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня: *Господ услишит мя.* Паримии на равноапостолите (стр. 39). Възкресни стиховни стихири: *Тебе воплощеннаго Спаса Христа* и следващите с припевите: *Господ воцарися. Слава* — на равноапостолите. *И нине: Правди солнце* (писана на стиховните на вечернята в събота срещу Неделя на слепия). Отпустителни тропари: *Собезначалное Слово, Слава: Креста Твоего образ на небеси. И нине: Иже нас ради.*

На утренята, вторник сутринта, на *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални: възкресните от Неделя на слепия, *Слава* — на равноапостолите, *И нине* — от пентикостара. Вторите седални по същия начин. *От юности моея.* Прокимен от минея. Утрено евангелие на св. Константин и Елена. *Слава: Молитвами боговенчанних царей, Милостиве, И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже* и стихирата: *Благочестиваго Константина* (третата от литийните). Канони: първия от Неделята на слепия: *Землю на нюже не возсия. . .* и на св. равноапостоли. След трета песен кондак и икос на Неделя на слепия. *Слава, И нине* — седален на равноапостолите. След шеста песен кондак и икос на св. равноапостоли. „*Месяца тогожде в двадесят и первий ден памят празднуем святих великих царей и равноапостолов Константина и Елени; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин* (без синаксар от пентикостара). Катавасии: *Спасителю Богу* (К., стр. 56). Пее се *Честнейшую.* Светилни: *Умния мои очи* (писани в неделята). *Слава* — на светите равноапостоли, *И нине: Мимоидий Спас наш* (пак от неделята). На *Хвалите* се пеят: 3 възкресни стихири на Неделята на слепия и 3 на светите Константин и Елена. *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине: Кто возглаголет* (писана като *Слава* на *Господи воззвах* на вечернята срещу вторник). Велико славословие. Тропар на св. равноапостоли.

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. Тропари след входа; *Собезначалное Слово*, на св. равноапостоли, на храмовия светия. Кондак: *Душевнима очим*

ослеплен (за Неделя на слепия). Задостойник: *Ангел вопияше*. Причастен: *В памят вечную*.

6. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ — 21 МАЙ — се случи в СРЯДА ПРЕДИ ВЪЗНЕСЕНИЕ — НА ОТДАНИЕ НА ПАСХА, редът е следният:

Във вторник вечерта **се чете обикновен ДЕВЕТИ ЧАС,** с тропар *Собезначалное Слово* и вместо кондак — ипакои на петия глас.

Пасхална вечерня: *Слава Святей, Христос воскресе* — както през Светлата седмица. Велика ектения. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири на първи глас и 4 на св. Константин и Елена. *Слава* — на св. равноапостоли. *И нине: Всемирную славу*. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня: *Милост Твоя Господи поженет мя. . .* Паримии на св. равноапостоли (стр. 39). На стиховните — възкресната стихира: *Страстию Твоею Христе. . . Пасха священная, Слава* — на св. равноапостоли, *И нине: Воскресения ден* и без прекъсване: *Христос воскресе*, тропара на равноапостолите (Ч. 244) и пак *Христос воскресе*. Пасхален отпуст.

Чете се пасхална полунощница.

На утренята. *Слава Святей, Христос воскресе* (както на Пасха), но вместо деветото *Христос воскресе*, когато свещеникът възгласи *Слава* — пее се тропара на св. равноапостоли, *И нине — Христос воскресе*. Велика ектения и веднага се пее *От юности моея*. Прокимен: *Вознесох избраннаго от людей Моих, обретох Давида раба Моего*. Следва утрено евангелие на равноапостолите. *Воскресение Христово* — един път. *Слава: Молитвами боговенчанних царей, Милостиве. И нине: Молитвами Богородици*. Стих *Помилуй мя Боже* и самогласната стихира: *Благочестиваго Константина* (третата от литийните). *Спаси Боже люди Твоя. Господи помилуй* (12 пъти). *Милостию и щедротами*. След това се пеят каноните на Пасха и на равноапостолите, като след всяка песен се пее *Христос воскресе* (3 пъти), *Воскрес Иисус от гроба* (един път) и се казва малка ектения, според реда изложен в пасхалната

служба. След трета песен се прочита ипакои и кондак на Пасха. След шеста песен — кондак и икос на св. равноапостоли. Следва: „*Месяца тогожде в двадесят и первий ден памят празднуем святих великих царей и равноапостолов Константина и Елени; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Чете се *Воскресение Христово* (3 пъти) и *Воскрес Иисус от гроба* (3) и продължава пеенето на каноните — седма и осма песен. След малката ектения се възглася: *Богородицу и матер света*. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на пасхалния канон — на 4 и на равноапостолите — на 4. *Ангел вопияше, Светися, светися. . . Христос воскресе* и пр. както след всяка песен.

Светилни: на Пасха, *Слава* — на равноапостолите, *И нине* — на Пасха. На *Хвалите* се пеят 3 възкресни стихири на първи глас: *Поем Твою Христе спасителную страст. . .* и 3 стихири на св. равноапостоли; *Пасха священная. Слава* — на св. равноапостоли, *И нине* — *Воскресения ден, Христос воскресе* 3 пъти и почва св. литургия.

На св. литургия. След *Благословено царство* се пее *Христос воскресе* както през Светлата седмица (без тропара на св. равноапостоли). Антифони и входно на Пасха. След входа тропари: *Христос воскресе*, ипакои на Пасха, тропар на равноапостолите. Кондак: *Аще и во гроб снизшел еси*. Вместо *Святий Боже* се пее *Елици*. Апостол и евангелие на св. Константин и Елена (Ап., стр. 497). На *Изрядно* — *Ангел вопияше*. Причастен на Пасха. Вместо *Благословен грядий* и вместо *Видехом свет истинний* се пее *Христос воскресе*. Вместо *Буди имя Господне* се пее 3 пъти *Христос воскресе*.

7. КОГАТО 21 МАЙ СЪВПАДНЕ С ПРАЗНИК ВЪЗНЕСЕНИЕ ГОСПОДНЕ — В ЧЕТВЪРТЪК НА ШЕСТАТА СЕДМИЦА, редът е следният:

Преди вечернята, в сряда вечерта, **се чете пасхален девети час.**

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 6 стихири на празника и 4 на св. Константин и Елена. *Слава* — на равноапостолите, *И нине* — на празника. Паримии:

2 на празника (стр. 218) и една на св. равноапостоли (стр. 39). Стиховните стихири на празника. *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине* — на празника. Отпустителни тропари: на празника. *Слава* — на равноапостолите, *И нине* — на празника.

Празнична полунощница, с лития на празника, а след това и на равноапостолите. *Слава* — на равноапостолите, *И нине* — на празника. Тропар на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални на празника. Полиелей и величание на празника (К. 79). Седален след полиелея на равноапостолите: *Благонарочита памят твоя. Слава, И нине* — на празника: *Сошедший с небесе на земная. От юности моея.* Прокимен: *Взиде Бог в воскликновении. . .* Утрено евангелие на празника. Чете се *Воскресение Христово* един път, 50 псалом. *Слава: Молитвами апостолов, И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже* и стихирата: *Днес на небесех.* Канони: на празника и на св. равноапостоли. След шеста песен — кондак и икос на празника, „*Месяца тогожде в двадесят и первий ден памят празднуем святих великих царей и равноапостолов Константина и Елени. Одесную сел еси Отца веру учеником известившую показавий. . . В тойже ден, в четверток шестия недели по Пасце, Вознесение празднуем Господа Бога и Спаса нашего Иисуса Христа. Вознесийся во славе, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Божественним покровен* (стр. 58). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона на празника. Светилни: на празника, *Слава* — на равноапостолите, *И нине* — на празника. На *Хвалите:* 3 стихири на празника и 3 на св. равноапостоли. *Слава* — на равноапостолите, *И нине* — на празника. Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Антифони и входно — на празника: първи антифон *Молитвами Богородици;* втори — *Спаси ни, Сине Божий, вознесийся во славе поющия Ти аллилуиа.* Трети: *Вознеслся еси во славе.* Входно: *Взиде Бог в воскликновении, Господ во гласе трубне, спаси ни, Сине Божий вознесийся во славе поющия Ти аллилуиа.* След входа

тропари: на празника и на равноапостолите. Кондак на празника: *Еже о нас исполнив смотрения*. Апостол на равноапостолите (Ап., с. 497). Евангелие на празника. Задостойник: *Тя паче ума* (ирмоса на девета песен от първия канон на празника). Причастен на празника: *Взиде Бог в воскликновении*. Вместо *Видехом свет истинний* се пее тропара: *Вознесся еси во славе*.

В ЧЕТВЪРТЪК ВЕЧЕРТА СЕ ИЗВЪРШВА ВЕЛИКА ВЕЧЕРНЯ С ВЕЛИК ПРОКИМЕН: БОГ НАШ НА НЕБЕСИ И НА ЗЕМЛИ, ВСЯ ЕЛИКА ВОСХОТЕ СОТВОРИ.

8. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ 21 МАЙ СЕ СЛУЧИ В ДЕЛНИЧЕН ДЕН след ВЪЗНЕСЕНИЕ (попразненство на празника), редът е следният:

На вечерната. Чете се първа статия от първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 3 стихири от петдесетница и 3 на равноапостолите. *Слава* от минея. *И нине* — на празника. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии на равноапостолите (П., с. 39). Стиховните и Славата след тях — от минея. *И нине* — на празника. Тропари: на равноапостолите, *Слава*, *И нине* — на празника.

Празнична полунощница, с лития и тропар на равноапостолите.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: на празника, *Слава* на равноапостолите, *И нине* — на празника. Седални: първите от минея, *Слава*, *И нине* — на празника. Вторите седални — по същия начин. Полиелей и величание на равноапостолите (К., стр. 83). Третите седални след полиелея (от минея). *От юности моея*. Прокимен. Евангелие. Чете се направо *Помилуй мя Боже* (50 псалом). *Слава: Молитвами боговенчанних царей, Милостиве*, *И нине: Молитвами Богородици*. Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Благочестиваго Константина* (третата от литийните). Канони: на Възнесение и на св. равноапостоли. След трета песен седален на св. равноапостоли. *Слава*, *И нине* — на празника. След шеста песен кондак и икос на равноапостолите. „*Месяца тогожде в двадесят и первий ден па-*

мят празднуем святих великих царей и равноапостолов Константина и Елени; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин". Катавасии: *Спасителю Богу* (К., стр. 56). *Честнейшую*. Светилни: първия на равноапостолите, *Слава* — втория на тях. *И нине* — на празника. На *Хвалите* се пеят стихирите от минея. *Слава* — също на равноапостолите, *И нине* — на празника (писана на стиховните). Велико славословие. Тропар на равноапостолите.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: *Вознесся еси*, на св. Константин и Елена, на храмовия светия. Кондак на Възнесение: *Еже о нас исполнив* (Ч., с. 262). Апостол на св. равноапостоли (Ап., с. 497). Евангелие също на равноапостолите. Задостойник: *Тя паче ума*. Причастен: *Во всю землю. . .* Вместо *Видехом свет истинний* се пее тропара на Възнесение.

9. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ 21 МАЙ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА СВ. ОТЦИ, последованието се взема от октоиха, минея и пентикостара (за неделята на св. отци), но **не се пее нищо от службата за празника Възнесение.**

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 3 възкресни стихири, 3 на св. равноапостоли и 4 на светите отци. *Слава* — на св. Константин и Елена. *И нине: Кто тебе не ублажит*. Паримии: 2 на равноапостолите (П., с. 39) и една на св. отци (П., с. 220). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на равноапостолите, *И нине* — на св. отци: *Молебную памят днес*. Отпустителни тропари: възкресен, на св. равноапостоли (Ч., с. 244), *Слава* — на св. отци (Ч., с. 217), *И нине: Иже нас ради рождейся*.

На полунощницата — след троичния канон се пее лития на равноапостолите, също и *Слава, И нине* — на св. отци: *Апостолских преданий. Достойно ест яко воистину славити Тя*. Тропар на св. отци.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални възкресни. Полиелей и величание на св. Константин и Елена (К., стр. 83). Седални след по-

лиелея (от минея), *Слава, И нине* — Богородичен: *Обновила еси чистая* (пак там). Веднага: *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Малка ектения, ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен (от пентикостара), на св. равноапостоли и на св. отци: *Святих отец восхваляя всесвятий собор.* След трета песен кондак на св. отци, *Слава* — седален на равноапостолите, *И нине* — на св. отци: *Светила пресветлая.* След шеста песен — кондак и икос на равноапостолите. *„Месяца тогожде в двадесят и първий ден памят празднуем святих великих царей и равноапостолов Константина и Елени. Светил собрание избранное, лучевидни просветите мне мисли. Странна Сина Отча същества глаголя: Арий сице Божия слави странен. В тойже ден, в неделю седмую по Пасце, иже в Никеи първий собор празднуем триста и осминадесяти богоносних отец. Тех молитвами и молитвами святих великих царей и равноапостолов Константина и Елени, Христе Боже наш, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: *Божественним покровен* (К. 58). Възкресно утрено евангелие. Светилни: възкресен, на св. Константин и Елена, *Слава* — на св. отци, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири, 3 на св. равноапостоли и 3 на св. отци. Припеви: на седмата поред стихира: *Вознесох избраннаго от людей Моих, обретох Давида раба Моего;* за трите стихири на св. отци: 1. *Благословен еси, Господи, Боже отец наших, и хвално и прославлено имя Твое во веки;* 2. *Соберите Ему преподобния Его, завещающия завет Его о жертвах;* 3. *Яко праведен еси во всех, яже сотворил еси нам. Слава* — на св. равноапостоли, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, на св. равноапостоли, на св. отци и на храмовия светия. Кондак: *Еже о нас исполнив* (Ч. 262). Апостол на св. равноапостоли (стр. 497). Евангелие — на св. отци. На *Изрядно — Достойно ест.* Причастен: *Хвалите Господа с небес.* Вместо *Видехом свет истинний* — тропара на Възнесение.

10. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ НА СВ. КОНСТАНТИН И ЕЛЕНА СЕ СЛУЧИ В ПЕТЪК ПРЕДИ ПЕТДЕСЕТНИЦА —

ОТДАНИЕ НА ВЪЗНЕСЕНИЕ ГОСПОДНЕ, последованието е следното:

На вечернята, в четвъртък вечерта, след прочитане на първа статия от първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 6 стихири на Възнесение и 4 на св. равноапостоли. *Слава* на равноапостолите, *И нине* — на празника. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии на равноапостолите (стр. 39). Стиховните на празника, *Слава* на св. равноапостоли, *И нине* — на празника. Отпустителни тропари: на празника, *Слава* на св. равноапостоли, *И нине* — пак на празника.

Празнична полунощница, с лития на равноапостолите, *Слава, И нине* — на празник Възнесение: *Господи таинство еже от веков.* Тропар на св. равноапостоли, (Ч. 244).

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални на празник Възнесение. Полиелей и величание на равноапостолите (К., стр. 83). Третите седални от минея. *От юности моея.* Прокимен от минея. Утрено евангелие на равноапостолите. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами боговенчанних царей, Милостиве, И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже* и стихирата: *Благочестиваго Константина* (третата литийна стихира). Канони: първия на Възнесение и на св. равноапостоли. След трета песен седален на св. равноапостоли. *Слава, И нине* — на празника. След шеста песен кондак и икос на св. равноапостоли. „*Месяца тогожде в двадесят и первий ден памят празднуем святих великих царей и равноапостолов Константина и Елени; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Божественним покровен* (К. 58). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на празника. Светилни: на празника, *Слава* — на св. равноапостоли, *И нине* — на празника. На *Хвалите* — 3 стихири на празника и 3 на св. равноапостоли. *Слава* — на равноапостолите, *И нине* — на празника. Велико славословие. Тропар: *Креста Твоего образ на небеси видев.*

На св. литургия. Антифони и входно — на празник Възнесение. След входа тропари: на празника, на равноапостолите и на храмовия светия. Кондак: *Еже о*

нас исполнив смотрение (Ч. 262). Апостол и евангелие на св. равноапостоли. Задостойник: *Тя паче ума*. Причастен на празника: *Взиде Бог в воскликновении*. Вместо *Видехом свет истинний* — тропара на празника: *Вознеслся еси во славе*. . . Отпуст и **отдание на празника.**

В петък вечерта и в събота сутринта — всичко от пентикостара, за задушница.

Забележка. Когато празникът 21 май се случи в събота преди Петдесетница, службата му се прехвърля в петък — предния ден и се извършва по същия ред, както по-горе се описа, а в събота се извършва последованието на задушницата.

25 МАЙ — ТРЕТО НАМИРАНЕ ЧЕСТНАТА ГЛАВА НА СВ. ИОАН ПРЕДТЕЧА

Този празник може да се случи в дните **от сряда на третата седмица след Пасха до вторник след Петдесетница.**

1. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ СЪВПАДНЕ С ЧЕТВЪРТА, ПЕТА ИЛИ ШЕСТА НЕДЕЛЯ СЛЕД ПАСХА, редът е следният:

На вечернята, в събота вечер, на *Господи воззвах* се пеят: 4 възкресни стихири, 2 на неделята от пентикостара и 4 на св. И. Предтеча. *Слава* — на Предтеча. *И нине* — от пентикостара. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии на св. И. Предтеча (I — стр. 44; II — на стр. 55 и III — на стр. 16). На стиховните — първата възкресна стихира и *Пасха священная. Слава* — на Предтеча. *И нине* от пентикостара на неделята. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на Предтеча, *И нине* — Богородичен по гласа на последния тропар.

На полунощницата, след троичния канон — лития от пентикостара. *Достойно ест яко воистину славити Тя Бога Слова* — Тропар на Предтеча.

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти. *Слава*, на Предтеча, *И нине* — Богородичен.

Първите и вторите седални от пентикостара. Полиелей и величание на Предтеча (К. 87). *Благословен еси Господи, Ангелский собор*, малка ектения и третите седални от минея. Ипакои, степенни и прокимен възкресни — от пентикостара. Канони: от пентикостара и на Предтеча. След трета песен кондак на неделята от пентикостара, *Слава* — седален на Предтеча. *И нине* — също от минея. След шеста песен кондак и икос на Предтеча: „*Месяца тогожде в двадесят и пятий ден памят празднуем третияго обретения честния глави святаго славнаго и всехвалнаго Иоанна Предтечи и Крестителя Господня*. . . и следва от синаксара на неделята по пентикостара (например за IV неделя на разслабения: *В тойже ден, в неделю четвертую по Пасце, разслабленнаго памят творим. Неизреченною милостию Твоею, Христе Боже наш, помилуй нас, Амин*“). Катавасии — съгласно указанията в приложение № 2 в края на типика. Чинът на възкресно утрено евангелие. Светилни: *Плотию уснув*, *Слава* — на Предтеча, *И нине* от пентикостара за неделята. На *Хвалите* — 3 възкресни стихири и 3 на Предтеча, *Пасха священная. Слава* — на Предтеча (от минея). *И нине — Воскресения ден.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. Тропари след входа: възкресен, на Предтеча и на храмовия светия. Кондак: *Аще и во гроб снизшел еси.* Апостол на Предтеча (стр. 500). Евангелие на Неделята от пентикостара. Задостойник: *Ангел вопияше.* Причастен: *Тело Христово приимите.* Вместо *Видехом свет истинний — Христос воскресе.*

2. КОГАТО 25 МАЙ СЕ СЛУЧИ НА ОТДАНИЯТА НА ПРАЗНИЦИТЕ ПРЕЗ ПЕРИОДА ДО ВТОРНИК СЛЕД ПЕТДЕСЕТНИЦА, редът е същият както за миналите празници:

а) В събота на трета седмица — Отданието на Трета неделя — както реда на 25. IV. (т. 4 за 25. IV. — стр. 275).

б) Във вторник на IV седмица — Отдание на Неделя на разслабения, редът е както за 30. IV. (т. 3 за 30. IV. стр. 278).

в) В сряда на пета седмица — Отдание на Преполовение, редът е както за 8 май (т. 9 за 8 май, стр. 300).

г) В събота на пета седмица — Отдание на V — Неделя на самарянката, редът е както за 8 май (т. 10 за 8 май, стр. 301).

д) Във вторник на VI седмица — Отдание на Шеста неделя — на слепия, редът е както за 11 май (т. 9 за 11 май, стр. 315).

е) В сряда на VI седмица — Отдание на Пасха, редът е както за 21 май (т. 6 за 21 май, стр. 321).

3. КОГАТО 25 МАЙ СЕ СЛУЧИ В ДЕНЯ НА ПРЕПОЛОВЕНИЕ, или на ВЪЗНЕСЕНИЕ и на ОТДАНИЕТО МУ, или в НЕДЕЛЯ НА СВ. ОТЦИ, редът е същият както по-горе за празника на 21 май, когато се случи в тези дни (вж. т. т. 4, 6, 7 и 9 за 21 май).

4. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ 25 МАЙ СЪВПАДНЕ СЪС ЗАДУШНИЦА преди Петдесетница, **службата му се прехвърля в петък, предния ден,** когато е **ОТДАНИЕ НА ВЪЗНЕСЕНИЕ** и редът е същия както за 21 май, когато съвпадне с Отдание на Възнесение (вж. т. 9 за 21 май).

5. КОГАТО 25 МАЙ СЕ СЛУЧИ В ДЕНЯ НА ПЕТДЕСЕТНИЦА, СЛУЖБАТА МУ СЕ ПРЕХВЪРЛЯ НА СЛЕДНИЯ ДЕН — в ПОНЕДЕЛНИК — СВ. ДУХ и последованието е следното (същото последование се извършва и когато 25 май се случи на самия понеделник — Св. Дух):

На вечернята, в неделя преди пладне, след св. литургия, на *Господи воззвах* се пеят 3 стихири на празника и 3 на св. Иоан Предтеча. *Слава, И нине* — на празника. Вход с кадилница. *Свете тихий.* Прокимен: *Кто Бог велий. . .* Молитвите на коленопреклонението. На стиховните — стихирите на Предтеча, *Слава, И нине* — на празника. Тропари: на празника, *Слава* — на св. И. Предтеча, *И нине* — на празника.

На утренята, в понеделник сутринта. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални: първом

на св. И. Предтеча, *Слава, И нине* — на празника. Полиелей и величание на Предтеча (К., стр. 87). Третия седален от минея. *От юности моея.* Прокимен: *Тамо возращу рог Давидови, уготовах светилник помазанному Моему.* Стих: *Помяни, Господи, Давида и всю кротост его.* Евангелие на св. И. Предтеча. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами Предтечи Твоего, Милостиве. . . И нине: Молитвами Богородици.* Стих *Помилуй мя Боже* и самогласната стихира: *Яже первее на блюде.* Канони: на празника и на св. И. Предтеча. След трета песен седален на св. И. Предтеча. *Слава, И нине* — на празника: *Спасови рачители.* След шеста песен кондак и икос на празника. „*Месяца тогожде в двадесят и пятий ден Третие обретение честния глави святаго славнаго пророка, предтечи и крестителя Иоанна. В сий ден, в понеделник Пятдесятници, всесвятаго и животворящаго и всесилнаго Духа празднуем, единаго от Трощи Бога, единочестна и единосущна и единославна Отцу и Сину. Молитвами святаго славнаго пророка, предтечи и крестителя Иоанна и святих апостол, Христе Боже наш, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Божественним покровен* (К., стр. 58). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на празника. Светилни: първия на празника, *Слава* — на св. И. Предтеча, *И нине* — на празника — втория. На *Хвалите:* 3 стихири на празника и 3 на св. И. Предтеча. *Слава* — на Предтеча, *И нине* — на празника. Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Антифони и входно на празника. След входа тропари: на празника, на св. И. Предтеча. Кондак: *Егда снизшед языки. . .* (Ч. 263). Вместо *Святий Боже* се пее *Елици.* Апостол (стр. 500) и евангелие — на св. И. Предтеча. Задостойник: *Радуйся царице матеродевственная славо.* Причастен: *Дух Твой благий. Видехом свет истинний.*

Забележка. От този ден нататък започва да се пее *Видехом свет истинний.*

6. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ НА СВ. И. ПРЕДТЕЧА СЕ СЛУЧИ ВЪВ ВТОРНИК СЛЕД ПЕТДЕСЕТНИЦА, последованието е следното:

На вечернята, след първа статия от първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят две стихири от пентикостара и 4 на Предтеча. *Слава* — на Предтеча, *И нине* — на Петдесетница. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (стр. 54). Стиховните и Славата след тях — от минея. *И нине* — на празника. Отпустителни тропари: на Предтеча, *Слава*, *И нине* — на празника.

Празнична полунощница, с лития и тропар на Предтеча.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: на празника, *Слава* — на Предтеча, *И нине* — на празника. Седални: първите от минея. *Слава*, *И нине* — на празника. Вторите по същия начин. Полиелей и величание (К. 87). Третите седални от минея. *От юности моея*. Прокимен: *Тамо возращу рог Давидови, уготовах светилник помазанному Моему*. Утрено евангелие на Предтеча. Чете се направо 50 псалом. *Слава: Молитвами Предтечи, Милостиве, И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже* и стихирата: *Яже первее на блюде*. Канони: на празника и на Предтеча. След трета песен седален на Предтеча, *Слава*, *И нине* — на празника. След шеста песен кондак и икос на Предтеча. *„Месяца тогожде в двадесят и пятий ден Третие обретение честния глави святаго славнаго пророка, предтечи и крестителя Иоанна; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“*. Катавасии: *Божественним покровен* (К., стр. 58). *Честнейшую*. Светилни: на Предтеча, *Слава*, *И нине* — на празника. На *Хвалите:* стихирите от минея — на 4, *Слава* — на Предтеча, *И нине* — на празника: *Вся подает Дух Святий* (от стиховните). Велико славословие. Тропар на Предтеча.

На св. литургия. Делнични антифони. Тропари след входа: на 50-ца, на Предтеча и на храмовия светия. Кондак: *Егда снизшед языки слия* (Ч. 263). Апостол и евангелие на Предтеча. На *Изрядно: Достойно ест*. Причастен: *В памят вечную*.

26 МАЙ — СВ. МЪЧЕНИК ГЕОРГИ СОФИЙСКИ, пострадал при султан Селим. СВ. АПОСТОЛ КАРП

Службата на св. Георги Софийски е празнична и се съдържа в книгата за Тримата Софийски светии (стр. 140).

В минея също има служба за св. Георги Софийски (втората служба).

Последованието е същото както за 21 май и 25 май.

ЮНИ

20 ЮНИ — СВЕЩЕНОМЪЧЕНИК МЕТОДИ ПАТАРСКИ. ПРЕПОДОБНИ НАУМ ОХРИДСКИ

Този празник може да се случи **от понеделник след Неделя на св. отци до Четвърта неделя след Петдесетница, включително.**

Извършвасе службата на преподобни Наум Охридски, която се намира в книгата със службите на св. Седмочисленици, стр. 230—250.

1. Когато този празник се случи в **ДЕЛНИЧЕН ДЕН,** или в **ПЕТЪК ПРЕДИ ПЕТДЕСЕТНИЦА** (Отдание на Възнесение Господне), или **НА ПЕТДЕСЕТНИЦА,** или **НА СВ. ДУХ,** — гледай съответните служби за тези дни на 21 май и на 25 май.

А когато се случи **на Отдание на Петдесетница** (събота след Петдесетница) или на **Неделя на всички светии,** последованието е същото както за 24 юни, когато се случи в тия дни (т. т. 5 и 6 за 24 юни).

2. **КОГАТО ПРАЗНИКЪТ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЕН ДЕН СЛЕД НЕДЕЛЯ НА ВСИЧКИ БЪЛГАРСКИ СВЕТИИ** (III и IV седмици след Петдесетница), редът е следният:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на преподобния. *Слава* — на преподобния. *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 15—16). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на преподобния. *И нине: Безневестная Дево.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине: Еже от века утаенное.*

На полунощницата, след троичния канон се пеят литийните стихири на преподобния. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на преподобния.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: възкресния два пъти. *Слава* — на преподобния, *И нине: Еже от века.* Седални възкресни. Полиелей и величание на преподобния (К., стр. 91). *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и втория на преподобния. След трета песен кондак на преподобния, *Слава* — седален на преподобния, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в двадесятий ден памят празднуем святаго священомученика Методия, епископа Патарскаго, и преподобнаго отца нашего равноапостолнаго Наума Охридскаго, чудотворца; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя* (общите). Чинът на утреното възкресно евангелие. Пее се *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине* — Богородичен възкресен. Хвалитни стихири: 4 възкресни и 4 на преподобния, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Честна пред Господем смерт преподобних Его;* 2. *Блажен муж бояйся Господа, в заповедех Его восхощет зело. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на преподобния, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан.* Апостол на преподобния (стр. 508). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

24 ЮНИ — РОЖДЕНИЕ НА СВ. ИОАН ПРЕДТЕЧА (ЕНЬОВДЕН)

Този празник може да се случи **ОТ ПЕТЪК ПРЕДИ ПЕТДЕСЕТНИЦА ДО ЧЕТВЪРТЪК НА ЧЕТВЪРТАТА СЕДМИЦА СЛЕД ПЕТДЕСЕТНИЦА.**

1. КОГАТО СЕ СЛУЧИ В ПЕТЪК ПРЕДИ ПЕТДЕСЕТНИЦА (Отдание на Възнесение Господне), редът е следният:

На вечернята, в четвъртък вечерта, се чете първа статия от първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 4 стихири на празник Възнесение и 4 на св. И. Предтеча. *Слава* — на Предтеча, *И нине* — на празника. Отпустителни тропари: на празника, *Слава* — на Предтеча, *И нине* — на празника.

Празнична полунощница, с лития на Предтеча, *Слава, И нине* — на Възнесение: *Господи таинство еже от века.* Тропар на Предтеча.

На утренята, в петък сутринта, на *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални: първите и вторите на Предтеча, *Слава, И нине* — на празника. Полиелей и величание на Предтеча (К. 82). Третите седални от минея. *От юности моея.* Прокимен и утрено евангелие на Предтеча. Канони: на празника и на Предтеча. След трета песен седален на Предтеча, *Слава, И нине* — на празника. След шеста песен кондак и икос на Предтеча. Казва се „*Месяца тогожде в двадесят и четвертий ден Рождество честнаго славнаго пророка, предтечи и крестителя Иоанна; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Божественним покровен* (К. 58). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на канона на Възнесение. На *Хвалите* се пеят 3 стихири на празник Възнесение и 3 на Предтеча. *Слава* — на Предтеча, *И нине* — на празника. Велико славословие. Тропар на Предтеча.

На св. литургия. Антифони и входно на празник Възнесение. След входа тропари: на празника, на Предтеча (Ч. 246) и на храмовия светия. Кондак на празника: *Еже о нас исполнив смотрение* (Ч. 262). Апостол (стр. 509) и евангелие на Предтеча. Задостойник: *Тя паче ума.* Причастен на празника: *Взиде Бог в воскликновении.* Вместо *Видехом свет истинний* — тропара на празника: *Вознесся еси во славе.*

А в петък вечерта и в събота сутринта — всичко от пентикостара — за задушница.

Забележка. В църквите, дето празникът 24 юни —

Еньовден, е храмов празник и службата е извършена в петък, — в събота на задушница след края на утренята, преди да почне св. литургия, се пее тропара на св. И. Предтеча, и се извършва петохлебие. След *Богатии обнищаша* се пее тропара *Глубиною мудрости* и започва св. литургия.

2. **КОГАТО 24 ЮНИ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА ПРЕДИ ПЕТДЕСЕТНИЦА — ЗАДУШНИЦА,** службата на празника **се прехвърля В ПЕТЪК, предния ден** и редът е същият както се изложи по-горе в т. 1 за 24 юни, а в съботата се отслужва последованието на задушницата.

3. **КОГАТО 24 ЮНИ (ЕНЬОВДЕН) СЕ СЛУЧИ НА ПЕТДЕСЕТНИЦА, службата му СЕ ПРЕХВЪРЛЯ на следния ден — В ПОНЕДЕЛНИК — СВ. ДУХ** и последованието е следното:

В неделя преди пладне, след св. литургия, **на вечернята,** на *Господи воззвах* се пеят 3 стихири на празника и 3 на св. И. Предтеча. *Слава, И нине* — на празника. Вход с кадилница. *Свете тихий.* Велик прокимен: *Кто Бог велий. . .* Молитвите на коленопреклонението. На стиховните — стихирите на св. И. Предтеча, *Слава, И нине* — на празника. Тропари: на празника, *Слава* — на св. И. Предтеча, *И нине* — на празника.

На утренята (в понеделник сутринта). На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални: на св. И. Предтеча, *Слава, И нине* — на празника. Полиелей и величание на Предтеча (К., стр. 82). Третия седален от минея. *От юности моея.* Прокимен: *Тамо возращу рог Давидови, уготовах светилник помазанному Моему.* Стих: *Помяни Господи, Давида, и всю кротост его.* Евангелие на св. И. Предтеча. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами Предтечи Твоего, Милостиве. И нине: Молитвами Богородици.* Стих *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Из чрева матерня освящся* (писана на стиховните на вечернята). Канони: на празника и на Предтеча. След трета песен седален на Предтеча, *Слава, И нине* — на празника: *Спасови рачители.* След шеста песен кондак и икос на празника. *„Месяца тогожде в двадесят четвертий ден Рождество честнаго славнаго пророка, предтечи и крестителя Иоанна. В сий ден, в по-*

неделник Пятдесятници всесвятаго и животворящаго и всесилнаго Духа празднуем, единаго от Троици Бога, единочестна и единосущна и единославна Отцу и Сину. Молитвами святих апостол, Христе Боже наш, и святаго славнаго пророка, предтечи и крестителя Иоанна помилуй и спаси нас, Амин". Катавасии: *Божественним покровен* (К. 58). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на празника. Светилни: първия на празника, *Слава* — на св. И. Предтеча, *И нине* — втория на празника. На *Хвалите:* 3 стихири на празника и 3 на Предтеча. *Слава* — на Предтеча, *И нине* — на празника. Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Антифони и входно на празника. След входа тропари: на празника, на св. И. Предтеча; кондак: *Егда снизшед язики слия.* Вместо *Святий Боже* се пее *Елици.* Апостол и евангелие — на св. И. Предтеча. Задостойник: *Радуйся царице матеродевственная славо.* Причастен: *Дух Твой благий. Видехом свет истинний.*

Забележка I. От този ден нататък започва да се пее *Видехом свет истинний.*

Забележка II. Същото последование се отслужва и когато празник **ЕНЬОВДЕН — 24 ЮНИ — се случи на самия понеделник след Петдесетница — Св. Дух.**

4. КОГАТО 24 ЮНИ — ЕНЬОВДЕН — СЕ СЛУЧИ В ПОПРАЗНЕНСТВОТО НА ПЕТДЕСЕТНИЦА (от вторник до петък вкл.), последованието е същото както за 25 май, когато се случи във вторник след Петдесетница (т. 6 за 25 май, стр. 332).

5. КОГАТО 24 ЮНИ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА СЛЕД ПЕТДЕСЕТНИЦА — ОТДАНИЕТО НА ПРАЗНИКА, редът е следният:

На вечернята, в петъка, след прочитане първа статия от първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 4 стихири на празника Петдесетница и 4 на св. И. Предтеча. *Слава* — на св. И. Предтеча, *И нине* — на празника. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня: *Боже заступник мой еси Ти. . .* Паримии на Предтеча (стр. 42). Стиховните

на празника. *Слава* — на Предтеча. *И нине* — на празника. Отпустителни тропари: на Предтеча, *Слава*, *И нине* — на празника.

Полунощница, с лития и тропар на св. И. Предтеча.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: на празника, *Слава* — на св. И. Предтеча, *И нине* — на празника. Седални: на Предтеча, *Слава*, *И нине* — на празника. Вторите седални — по същия начин. Полиелей и величание на Предтеча (К. 92). Третия седален от минея — на Предтеча. *От юности моея.* Редът на утреното евангелие на Предтеча. *Слава: Молитвами Предтечи Твоего, Милостиве. . . И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже* и стихирата от минея: *Из чрева матерния освящся* (третата от стиховните на вечернята). Канони: на празника двата и на св. И. Предтеча. След трета песен кондак на празника: *Егда снизшед языки слия. Слава* — седален на Предтеча, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на Предтеча. „*Месяца тогожде в двадесят четвертий ден Рождество честнаго славнаго пророка, предтечи и крестителя Иоанна; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии двойни както на самия празник. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на двата канона на празника. Светилни: първия на празника, *Слава* — на св. И. Предтеча, *И нине* — втория на празника. На *Хвалите:* 3 стихири на празника и 3 на Предтеча. *Слава* — на Предтеча, *И нине* — на празника. Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Антифони и входно на празника. След входа тропари: на празника, на св. И. Предтеча и на храмовия светия. Кондак: *Егда снизшед языки слия.* Вместо *Святий Боже* се пее *Елици.* Апостол и евангелие — на Предтеча. Задостойник: *Радуйся царице матеродевственная славо.* Причастен: *Дух Твой благий.* Пее се *Видехом свет истинний.*

6. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ 24 ЮНИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА ВСИЧКИ СВЕТИИ, редът е следният:

На вечернята, в събота вечер, след прочитане

на първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят: 4 възкресни стихири, 3 на св. И. Предтеча и 3 на всички светии. *Слава* — на всички светии. *И нине: Цар небесний*. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии: 2 на всички светии (стр. 224) и една на св. И. Предтеча (стр. 42). Възкресни стиховни стихири. *Слава* на св. И. Предтеча, *И нине* — на всички светии. Отпустителни тропари: възкресен, на всички светии, *Слава* — на Предтеча, *И нине: Еже от века утаенное*.

На полунощницата, след троичния канон се пее лития и *Слава* на св. И. Предтеча, *И нине* — на всички светии. *Достойно ест яко воистину славити Тя Бога Слова*. Тропар на св. И. Предтеча.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални — възкресни (от пентикостара), *Слава* — от минея, *И нине* — също от минея. Вторите седални — по същия начин. Полиелей и величание на св. И. Предтеча (К., с. 82). *Ангелский собор*. Малка ектения. Третите седални от минея. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и на св. И. Предтеча. След трета песен кондак на Предтеча, седалния на всички светии, *Слава* — седален на Предтеча, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на всички светии. „*Месяца тогожде в двадесят и четвертий ден Рождество честнаго славнаго пророка, предтечи и крестителя Иоанна. В тойже ден, неделю по Пятдесятнице, иже по всюду вселенния святих всех праздник празднуем. Прежде же всех и во всех и со всеми, святих святую, пресвятую и тех пребезсравнително лучшую ангелских чинов Господу нашу и Владичицу Богородицу Марию Приснодеву, еяже молитвами, Христе Боже, и молитвами святаго славнаго пророка, предтечи и крестителя Иоанна и всех святих Твоих помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя*. Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую*. Светилни: възкресен, на всички светии, *Слава* — на св. И. Предтеча, *И нине* — Богородичен от минея. На *Хвалите:* 3 възкресни стихири, 3 на всички светии, и 2 на св. И. Предтеча, със следните припеви на последните две стихири: 1. *И ти отроча пророк Вишняго наречешися*, и 2. *Возвеселится праведник о Господе, праведним подобает похвала. Слава* — евангелска

стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, на всички светии, на св. И. Предтеча и на храмовия светия. Кондак: *Яко начатки естества.* Апостол на св. И. Предтеча (Ап., с. 509). Евангелие на Неделя на всички светии. На *Изрядно: Достойно ест.* Причастен: *Радуйтеся праведнии. Видехом свет истинний.*

7. КОГАТО 24 ЮНИ СЕ СЛУЧИ В ДЕЛНИЧНИ ДНИ (след Неделя на всички светии) службата е според минея както следва:

На вечернята. След *Блажен муж*, на *Господи воззвах* се пеят стихирите от минея, като първата се повтаря — всичко 8. *Слава: Днес света. И нине: Елисавет зачат.* Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (стр. 42). Стиховните и *Слава, И нине* — от минея. Отпустителен тропар на св. И. Предтеча, *Слава, И нине: Еже от века утаенное.*

Празнична полунощница, с литийните стихири и тропара на св. И. Предтеча.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на Предтеча два пъти, *Слава, И нине: Еже от века.* Седалните от минея. Полиелей и величание (стр. 82). Седален след полиелея. *От юности моея.* Утрено евангелие на Предтеча. След 50 псалом *Слава: Молитвами Предтечи Твоего, Милостиве. И нине: Молитвами Богородици.* Стих: *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Из чрева матерня освящся* (третата от стиховните на вечернята). Канони: двата от минея. След трета песен седален на Предтеча, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос също на Предтеча. „*Месяца тогожде в двадесят и четвертий ден Рождество честнаго пророка, предтечи и крестителя Иоанна; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Отверзу уста моя* (общите). *Честнейшую.* Светилни и хвалитни — от минея. *Слава: Звезда звезд Предтеча. И нине: Богородице Ти еси лоза истинная. . . молися, Владичице, со Предтечею. . .* Велико славословие. Тропар на Предтеча.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на Предтеча и на храмовия светия. Кондак: *Предстателство християн.* Апостол (стр. 509) и евангелие — на Предтеча. Причастен: *В памят вечную.*

8. КОГАТО 24 ЮНИ — ЕНЬОВДЕН — СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА ВСИЧКИ БЪЛГАРСКИ СВЕТИИ, последованието е **както когато се случи в Неделя на всички светии, със следните изменения:**

На утренята, след шестата песен на канона се казва: „*Месяца тогожде в двадесят и четвертий ден Рождество честнаго славнаго пророка, предтечи и крестителя Иоанна. В сий ден, неделю вторую по Пятдесятнице, памят празднуем всех святих в земле болгарстей просиявших; молитвами святаго славнаго пророка, предтечи и крестителя Иоанна и молитвами всех святих в земле болгарстей просиявших, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*".

Има специален тропар за Неделя на всички български светии: *Собор ваш честния почитающе,* глас четвърти.

На св. литургия кондака е *Предстателство християн.* Също и апостола е за българските светии (Ап., стр. 171).

9. КОГАТО 24 ЮНИ СЕ СЛУЧИ В ПЕТЪК, то в самия петък **НА ВЕЧЕРНЯТА** на *Господи воззвах* се пеят първите 3 самогласни стихири на св. И. Предтеча (от вечернята на 24 юни) и 3 на св. преподобна Феврония (от 25 юни). *Слава: Елисавет зачат. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий,* прокимен на деня. Сугуба ектения. *Сподоби Господи.* Просителна ектения. Стиховни: *Уясни твой язик светло Захарие* (стиховните от малката вечерня на 24 юни). *Слава, И нине: Вижд Елисавет.* Отпустителни тропари: *Пророче и Предтече, Слава: Агница Твоя Иисусе Феврония. . .* (от минея за 25 юни), *И нине: Еже от века.*

На утренята, в събота, редът е според октоиха и минея (за 25 юни). Каноните се четат от октоиха и минея. Изпява се ирмоса на осма песен. *Честнейшую.* Светилни: на Предтеча и Богородичен. На *Хвалите* се пеят стихирите

от октоиха. Чете се *Тебе слава подобает*. Стиховните от октоиха, *Слава: Звезда звезд Предтечи* (писана на *Хвалите* на празника — от 24 юни), *И нине: Богородице Ти еси лоза истинная. Благо ест* и пр. Тропар на Предтеча.

На св. литургия. Делнични антифони. Тропари след входа: на Предтеча, на храмовия светия. Кондак: *Яко начатки естества*. Апостол и евангелие на деня.

10. КОГАТО 24 ЮНИ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА.

На вечернята (в събота срещу неделя), след като се прочете цялата първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на св. И. Предтеча: *Из неплодния родился еси утроби* (писани на малката вечерня на празника — 24 юни). *Слава: Елисавет зачат* (от великата *вечерня*), *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Възкресни стиховни стихири. *Слава, И нине: Вижд Елисавет* (Богородичен на стиховните от великата вечерня на празника — 24 юни). Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на св. И. Предтеча, *И нине: Еже от века утаенное*.

Дотук свършва службата на св. И. Предтеча.

В неделя сутринта — на утрената службата си е изцяло възкресна.

11. КОГАТО 24 ЮНИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ (след Неделя на всички български светии), редът е следният:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и 6 на св. И. Предтеча. *Слава* — на Предтеча, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 42). Възкресни стиховни стихири. *Слава, И нине: Вижд Елисавет*. Тропари: възкресен, *Слава* — на св. И. Предтеча, *И нине: Еже от века утаенное*.

На полунощницата, след троичния канон се пеят литийните стихири на св. И. Предтеча. *Достойно ест яко воистину славити Тя*. Тропар на Предтеча.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: възкресен два пъти. *Слава* — на св. И. Предтеча, *И нине: Еже*

от века утаенное. Седалните: два възкресни, *Слава* — на Предтеча, *И нине* — Богородичен. На вторите седални — по същия начин. Полиелей и величание на св. И. Предтеча (К. 82). *Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и двата на св. И. Предтеча. След трета песен възкресен кондак, седален на Предтеча, *Слава*, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на св. И. Предтеча. „*Месяца тогожде в двадесят и четвертий ден Рождество честнаго славнаго пророка, предтечи и крестителя Иоанна: того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя* (общите). Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую*. Светилни: възкресен, *Слава* — на св. И. Предтеча, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите* се пеят 4 възкресни стихири и 4 на Предтеча, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Благословен Господ Бог Израилев, яко посети, и сотвори избавление людем Своим;* 2. *И ти, отроча, пророк Вишняго наречешися. Слава* — на св. Предтеча: *Звезда звезд Предтеча. И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на св. И. Предтеча, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан*. Апостол — на съответната неделя, а евангелието е на св. И. Предтеча. Нататък следва редът на неделната св. литургия.

29 ЮНИ — СВ. СЛАВНИ И ВСЕХВАЛНИ ПЪРВОВЪРХОВНИ АПОСТОЛИ ПЕТЪР И ПАВЕЛ (ПЕТРОВДЕН)

Този празник може да се случи **ОТ СРЯДА СЛЕД ПЕТДЕСЕТНИЦА ДО ВТОРНИК НА ПЕТА СЕДМИЦА СЛЕД ПЕТДЕСЕТНИЦА.**

1. КОГАТО ПЕТРОВДЕН СЕ СЛУЧИ В СРЯДА, ЧЕТВЪРТЪК или ПЕТЪК СЛЕД ПЕТДЕСЕТНИЦА, редът е следният:

На вечернята. След прочитане първа статия от първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 2 стихири от

пентикостара и 4 на св. апостоли. *Слава* — на апостолите, *И нине* — от пентикостара. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии на апостолите (П., с. 45). Стиховните и Славата — от минея, *И нине* — от пентикостара. Тропари: на св. апостоли, *Слава*, *И нине* — на празника.

Празнична полунощница, с лития и тропар на апостолите.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на празника, *Слава* — на св. апостоли, *И нине* — на празника. Седални — първите от минея, *Слава*, *И нине* — на празника. Вторите — по същия начин. Полиелей и величание на св. ап. Петра и Павла (К., с. 83). След полиелея — третите седални от минея. *От юности моея.* Утрено евангелие на апостолите. Направо се чете 50 псалом и се пее *Слава: Молитвами апостолов, И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже* и стихирата: *Благочестия истинния.* Канони: втория на празника и двата на апостолите. След трета песен седален на апостолите, *Слава*, *И нине* — на празника. След шеста песен кондак и икос на св. апостоли. „*Месяца тогожде в двадесят девятий ден памят празднуем святих славних и всехвалних первоверховних апостол Петра и Павла; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Божественним покровен* (К. 58). Пее се *Честнейшую.* Светилни: на св. апостоли, *Слава*, *И нине* — на празника. На *Хвалите* — 4 стихири от минея, *Слава* — също от минея, *И нине* — на празника (от стиховните). Велико славословие. Тропар на св. апостоли.

На св. литургия. Делнични антифони. Тропари след входа: *Благословен еси, Христе Боже наш,* на св. апостоли, на храмовия светия. Кондак: *Егда снизшед язики слия.* Апостол и евангелие на св. апостоли. На *Изрядно: Достойно ест.* Причастен: *Радуйтеся праведнии. Видехом свет истинний.*

2. КОГАТО 29 ЮНИ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА СЛЕД ПЕТДЕСЕТНИЦА — ОТДАНИЕТО НА ПРАЗНИКА, последованието е следното:

На вечернята, в петък вечер, след прочитане първа статия от първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 4 стихири на празника Петдесетница и 4 на св. апостоли Петър и Павел. *Слава* — на св. апостоли. *И нине* - - на празника. Вход, *Свете тихий*, прокимен: *Боже заступник мой еси Ти. . .* Паримии на апостолите (стр. 45). Стиховните на празника. *Слава* — на апостолите: *Праздник радостен возсия. И нине* — на празника. Отпустителни тропари: *Апостолов первопрестолници, Слава, И нине* — на празника.

Полунощница, с лития и тропар на св. апостоли.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: на празника, *Слава* — на апостолите, *И нине* — на празника. Седални: на апостолите, *Слава, И нине* — на празника. Вторите седални по същия начин. Полиелей и величание на апостолите (стр. 83). Третите седални от минея. *От юности моея.* Редът на утреното евангелие на апостолите. *Слава: Молитвами апостолов, Милостиве. И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже. . .* и стихирата от минея: *Благочестия истинния проповедници.* Канони: двата на празника и първия от минея. След трета песен кондак на празника и ипакои на апостолите. След шеста песен кондак и икос на апостолите. „*Месяца тогожде в двадесят девятий ден памят празднуем святих славних и всехвалних первоверховних апостол Петра и Павла; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: двойни, както на самия празник. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от двата канона на празника. Светилни: първия на празника, *Слава* — на апостолите, *И нине* — втория на празника. На *Хвалите:* 3 стихири на празника и 3 на апостолите. *Слава* — на апостолите: *Всечестний апостолов, И нине* — на празника. Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Антифони и входно на празника. След входа тропари: на празника, *Апостолов первопрестолници* и на храмовия светия. Кондак: *Егда снизшед языки слия.* Вместо *Святий Боже* се пее *Елици.* Апостол (стр. 510) и евангелие на св. апостоли. Задостойник: *Ра-*

дуйся царице матеродевственная славо. Причастен: *Дух Твой благий.* Пее се *Видехом свет истинний.*

3. КОГАТО ПЕТРОВДЕН — 29 ЮНИ — СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА ВСИЧКИ СВЕТИИ, редът е следният:

На вечернята. След прочитане на цялата първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири (от Пентикостара), 3 на всички светии и 3 на апостолите. *Слава* — на всички светии, *И нине: Цар небесний.* Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии: две на всички светии (стр. 224) и третата на св. ап. Петра и Павла (стр. 46). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на апостолите, *И нине* — на всички светии. Отпустителни тропари: възкресен, на всички светии, *Слава* — на апостолите, *И ниче* — Богородичен възкресен.

На полунощницата. След троичния канон се пее литията на апостолите, *Слава* — също, *И нине* — на всички светии: *Нинешнему торжеству. Достойно ест яко воистину славити Тя Бога Слова.* Тропар на апостолите.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални възкресни от пентикостара: *Воскресл еси из мертвих*, *Слава* — на апостолите, Богородичен — също. Вторите седални пак възкресни от пентикостара. Полиелей и величание на апостолите (К., с. 83), и веднага: *Ангелский собор*, след което се казва малка ектения и третите седални — след полиелея — от минея. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и двата на апостолите. След трета песен кондак на апостолите, седален на всички светии, *Слава* седален на апостолите, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на всички светии. *„Месяца тогожде в двадесят и девятий ден памят празднуем святих славних и всехвалних первоверховних апостол Петра и Павла. В тойже ден, неделю по Пятдесятнице, иже повсюду вселенную святих всех праздник празднуем. Прежде же всех, и во всех, и со всеми, святих святую, пресвятую, и тех пребезсравнително лучшую ангелских чинов, госпожу нашу и Владичицу, Богородицу Марию приснодеву; еяже молитвами и молитвами первовер-*

ховних апостол Петра и Павла и всех от века святих Твоих, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин".

Катавасии: *Отверзу уста моя*. Възкресно утрено евангелие. Светилни: възкресен, на всички светии, *Слава* — на апостолите, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите*: 3 възкресни стихири от пентикостара, 3 на всички светии и 2 на апостолите, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Во всю землю изиде вещание их, и в конци вселенния глаголи их;* 2. *Небеса поведают славу Божию, творение же руку Его возвещает тверд. Слава* — на апостолите, *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, на всички светии, на апостолите и на храмовия светия. Кондак: *Яко начатки естества* (Ч. 213). Апостол на Петровден (стр. 510). Евангелие — на Неделя на всички светии. На *Изрядно — Достойно ест*. Причастен: *Радуйтеся праведнии. Видехом свет истинний*.

4. КОГАТО ПЕТРОВДЕН СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА ВСИЧКИ БЪЛГАРСКИ СВЕТИИ, последованието е както ако се случи в неделя на всички светии със следните изменения:

След прочитане кондака и икоса на шестата песен на каноните, казва се: „*Месяца тогожде в двадесят и девятий ден памят празднуем святих славних и всехвалних первоверховних апостол Петра и Павла. В сей ден, неделю вторую по Пятдесятнице, памят празднуем всех святих в земле болгарстей просиявших; тех молитвами и молитвами святих апостол Петра и Павла, Христе Боже наш, помилуй и спаси нас, Амин*".

На св. литургия тропарите: възкресен, на всички български светии, на св. апостоли и на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан*. Апостол на св. апостоли (стр. 510), евангелие на неделята.

5. КОГАТО 29 ЮНИ — ПЕТРОВДЕН — СЕ СЛУЧИ В ДЕЛНИЧЕН ДЕН, след Неделя на всички светии, редът е следният:

На вечернята. След *Блажен муж*, на *Господи воззвах* се пеят трите стихири на 6. *Слава: Трикратним вопрошением. И нине: Иже тебе ради.* Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня. Паримии (стр. 45—46). Стиховните и *Славата* след тях — от минея. *И нине: Творец и Избавител мой.* Отпустителни тропари: *Апостолов первопрестолници, Слава, И нине: Еже от века утаенное.*

Полунощница празнична, с литийните стихири на празника. Тропар също на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на празника два пъти, *Слава, И нине: Еже от века утаенное.* Седалните от минея. Полиелей и величание на апостолите (К. 83). Седалните след полиелея. *От юности моея.* Утрено евангелие на апостолите. *Слава: Молитвами апостолов. И нине: Молитвами Богородици.* Стих: *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Благочестия истинния.* Двата канона на апостолите. След трета песен ипакои. След шеста песен кондак и икос. *„Месяца тогожде в двадесят и девятий ден памят празднуем святих славних и всехвалних первоверховних апостол Петра и Павла; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: *Отверзу уста моя. Честнейшую.* Светилните от минея. На *Хвалите* — четирите стихири. *Слава: Всечестний апостолов приспе. И нине: Богородице ти еси лоза. . .* Велико славословие. Тропар на апостолите.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на апостолите и на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан.* Апостол и евангелие — на апостолите.

6. КОГАТО ПЕТРОВДЕН СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ (след Неделя на всички български светии), редът е следният:

На вечернята, след прочитане на цялата първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и 6 на апостолите. *Слава* на апостолите, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися.* Паримии (стр. 45—46). Възкресните стиховни стихири. *Слава* — на апостолите: *Праздник ра-*

достен. И нине: Творец и Избавител мой. Тропари: възкресен, *Слава* — на апостолите, *И нине: Еже от века утаенное.*

На полунощницата. След троичния канон — литията на апостолите. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на апостолите.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Седалните: два възкресни, *Слава* — на апостолите, *И нине* — Богородичен. Вторите седални — също. Полиелей и величание на апостолите (К. 83). Седален след полиелея. *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и двата на апостолите. След трета песен възкресния кондак. След шеста песен кондак и икос на апостолите. „*Месяца тогожде в двадесят и девятий ден памят празднуем святих славних и всехвалних первоверховних апостол Петра и Павла; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Отверзу уста моя.* Утрено възкресно евангелие. Пее се *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — на апостолите, *И нине:* Богородичен. На *Хвалите* — 4 възкресни стихири и 4 на апостолите, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их;* 2. *Небеса поведают славу Божию, творение же руку Его возвещает тверд. Слава* — на апостолите: *Всечестний апостолов. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, на апостолите и на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан.* Апостол и евангелие — на апостолите.

30 ЮНИ — СВ. СЛАВНИ И ВСЕХВАЛНИ 12 АПОСТОЛИ

Този празник може да се случи **от четвъртък след Петдесетница до сряда на пета седмица след Петдесетница.**

1. Когато се случи **В ЧЕТВЪРТЪК или ПЕТЪК СЛЕД ПЕТДЕСЕТНИЦА,** последованието е същото както за 29 юни — Петровден — за тези дни, т. 1, стр. 345.

2. КОГАТО 30 ЮНИ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА СЛЕД ПЕТДЕСЕТНИЦА — ОТДАНИЕТО Й — службата се извършва по следния ред:

На вечернята, в петък вечерта, след прочитане първа статия от първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 4 стихири на празник Петдесетница и 4 на 12-те апостоли. *Слава* — на апостолите, *И нине* — на празника. *Свете тихий*, прокимен: *Боже заступник мой еси Ти.* Стиховните на празника. *Слава* — на 12-те апостоли, *И нине* — на празника. Отпустителни тропари: *Апостоли святии. . . Слава, И нине* — на празника.

Полунощница, с тропар на апостолите.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: на празника, *Слава* — на апостолите, *И нине* — на празника. Седални на апостолите. *Слава, И нине* — на празника. Вторите седални по същия начин. Чете се 50 псалом и следват каноните: двата на празника (без синаксар) и вторите от минея. След трета песен седален на апостолите, *Слава, И нине* — седален на празника (писан в Неделя на Петдесетница). След шеста песен кондак и икос на празника. *„Месяца тогожде в тридесятий ден памят празднуем собор святих славних и всехвалних апостол дванадесят; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: двойни както на самия празник. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на каноните на празника. На *Хвалите:* 3 стихири на празника и 3 на апостолите. *Слава, И нине* — на празника. Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Антифони и входно на празника. След входа тропари: на празника, на апостолите: *Апостоли святии* и на храмовия светия. Кондак: *Егда снизшед языки.* Вместо *Святий Боже* се пее *Елици.* Апостол и евангелие на апостолите. Задостойник: *Радуйся царице матеродевственная славо.* Причастен: *Дух Твой благий.* Пее се *Видехом свет истинний* и отпуст.

3. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ НА 12-ТЕ АПОСТОЛИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА ВСИЧКИ СВЕТИИ, редът е следният:

На вечернята, в събота вечер, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на всички светии и 3 на 12-те апостоли. *Слава* — на всички светии, *И нине: Цар небесний*. Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримиите на Неделя на всички светии (стр. 224). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на 12-те апостоли, *И нине* — на всички светии. Отпустителни тропари: възкресен, на всички светии, *Слава* — на апостолите, *И нине* — възкресен Богородичен.

Възкресна полунощница, с лития на всички светии.

На утренята, на *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални от пентикостара. *Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен, на всички светии (от пентикостара) и на апостолите (от миней). След трета песен кондак на апостолите, седалния на всички светии, *Слава, И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на Неделя на всички светии. Следва: *„Месяца тогожде в тридесятий ден* памят *празднуем собор святих славних и всехвалних апостол дванадесят. В тойже ден, неделю по Пятдесятнице, иже по всюду вселенния святих всех праздник празднуем. Прежде же всех, и во всех, и со всеми, святих святую, пресвятую и тех пребезсравнително лучшую ангелских чинов госпожу нашу и владичицу Богородицу Марию Приснодеву; еяже молитвами и молитвами святих дванадесяти апостол, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*".

Катавасии: *Отверзу уста моя*. Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую*. Светилни: възкресен, *Слава* — на всички светии, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 3 възкресни стихири, 3 на всички светии и 2 на св. апостоли, със следните припеви на последните 2 стихири: 1. *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их;* 2. *Небеса поведают славу Божию творение же руку Его возвещает тверд. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, на всички светии, на св. апостоли и на храмовия светия. Кондак: *Яко начатки*

естества. Апостол на 12-те апостоли. Евангелие — на Неделя на всички светии. На *Изрядно: Достойно ест.* Причастен: *Радуйтеся праведнии. Видехом свет истинний.*

4. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ НА 12-ТЕ АПОСТОЛИ СЕ СЛУЧИ В ДЕЛНИЧЕН ДЕН след Неделя на всички светии, редът е следният:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 3 стихири на апостолите Петра и Павла и 3 на 12-те апостоли. *Слава* — на 12-те апостоли: *Всечестний апостолов приспе. И нине: Кто тебе не ублажит.* Вход, *Свете тихий,* прокимен на деня. Стиховните както и Славата — от минея. *И нине: Творец и Избавител мой.* Отпустителни тропари: на ап. Петра и Павла, *Слава* — на 12-те апостоли: *Апостоли святии, молите милостиваго Бога. . . И нине: Тя ходатайствовавшую. . .*

Полунощница всекидневна, с тропар на 12-те апостоли: *Апостоли святии.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седалните от минея. Чете се 50 псалом. Канони: двата от минея. След трета песен седалния, *Слава, И нине: Великия светилници* (от минея за 30 юни). След шеста песен кондак и икос. „*Месяца тогожде в тридесятий ден собор святих славних и всехвалних апостол дванадесят; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя. Честнейшую.* Светилните и Хвалитните — от минея. *Слава: Юже проидосте твар. И нине: Владичице, приими молитви рабов твоих.* Велико славословие. Тропар на 12-те апостоли.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на 12-те апостоли и на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан.* Апостол и евангелие — на 12-те апостоли. Причастен: *Во всю землю изиде вещание их. . .*

5. КОГАТО 30 ЮНИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА ВСИЧКИ БЪЛГАРСКИ СВЕТИИ, последованието е същото **както когато, се случи в Неделя на всички светии, със следните изменения:**

На утренята, след шеста песен на канона се казва: „*Месяца тогожде в тридесятий ден памят празднуем собор святих славних и всехвалних апостол дванадесят. В сей ден, неделю вторую по Пятдесятнице, памят празднуем всех святих в земле болгарстей просиявших; тех молитвами и молитвамии святих дванадесяти апостол, Христе Боже наш, помилуй и спаси нас, Амин*".

Тропара на българските светии: *Собор ваш честнии почитающе. . .* се пее на вечернята, на утренята и на св. литургия.

На св. литургия. Кондака е *Предстателство христиан.* Апостола и евангелието — също са на българските светии (Ап., стр. 171).

6. КОГАТО 30 ЮНИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЕН ДЕН (след Неделя на всички български светии), редът е следният:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на 12-те апостоли. *Слава: Всечестний апостолов приспе. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися.* Паримии няма. Възкресни стиховни стихири. *Слава: Праздник радостен. И нине: Творец и Избавител мой.* Тропари: възкресен, *Слава* — на 12-те апостоли: *Апостоли святии. . . И нине: Тя ходатайстзовавшую.*

Възкресна полунощница.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: възкресния два пъти, *Слава* — на 12-те апостоли: *Апостоли святии. . . И нине: Тя ходатайствовавшую.* Седални възкресни. *Благословен еси Господи, Анггелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и втория от минея на апостолите. След трета песен седален на апостолите с Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в тридесятий ден памят празднуем собор святих славних и всехвалних апостол дванадесят; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя.* Утрено възкресно евангелие. Пее се *Честнейшую.* Светилни: възкресен, на апостолите и Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на апостолите, със следните припеви

на последните две стихири: 1. *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их;* 2. *Небеса поведают славу Божию, творение же руку Его возвещает тверд. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на 12-те апостоли и на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан.* Апостол и евангелие — на 12-те апостоли.

ЮЛИ

1 ЮЛИ — СВ. ЧУДОТВОРЦИ И БЕЗСРЕБРЕНИЦИ КОЗМА И ДАМЯН

В СЪЩИЯ ДЕН ПРАЗНУВАМЕ ВЪЗВРЪЩАНЕТО НА ЧЕСТНИТЕ МОЩИ НА ПРЕПОДОБНИЯ НАШ ОТЕЦ ИВАН РИЛСКИ ОТ ТЪРНОВО В РИЛСКИЯ МАНАСТИР.

Службата на св. ИВ. РИЛСКИ се намира в книгата *„Богослужебная последования на все лето преподобному и богоносному отцу нашему Иоанну Рилскому с приложением“*, София, 1955 г., стр. 39—55.

Този празник може да се случи **от петък след Петдесетница до четвъртък на пета седмица след Петдесетница.**

Службата на св. безсребреници Козма и Дамян се извършва на повечерието.

1. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ СЕ СЛУЧИ В ПЕТЪК СЛЕД ПЕТДЕСЕТНИЦА, последованието е същото както за 29 юни — Петровден, когато се случи в този ден (т. 1 за 29 юни).

2. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА СЛЕД ПЕТДЕСЕТНИЦА — ОТДАНИЕ НА ПЕТДЕСЕТНИЦА, редът е следният:

На вечернята, в петък вечерта, след прочитане първа статия от първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 4 стихири на празника Петдесетница и 4 на преподобни Иван Рилски. *Слава* — на преподобния: *Приидите тело отступим. И нине* — на празник Петдесетница. *Свете тихий*, прокимен: *Боже заступник мой еси Ти. . .* и паримии на преподобния (стр. 15—16). Стиховните на празника. *Слава* — на преподобния: *Царскаго видения. И нине* — на празника. Отпустителни тропари: *Твоих мощей возвращением, Слава, И нине* — на празника.

Полунощница, с тропар на преподобния.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: на празника, *Слава* — на преподобния: *Твоих мощей возвращением. И нине* — на празника. Седални на преподобния, *Слава, И нине* — на празника. Вторите седални по същия начин. Полиелей и величание на преподобния (К., стр. 91), третия седален на преподобния. *От юности моея.* Редът на утреното евангелие на преподобния. Чете се 50 псалом. След псалома самогласна стихира: *Духа святаго благодатию.* Канони: двата на празника (без синаксара) и на преподобния. След трета песен кондак на преподобния, *Слава* седален на преподобния, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на празника Петдесетница. *„Месяца юлия в первий ден воспоминание о возвращении честних мощей преподобнаго отца нашего Иоанна из Търнова града в Рилскую его обител; того молитвами, Христе Боже наш, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: На Петдесетница — двойни (К., с. 78). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на двата канона на празника. Светилни: първия на празника, *Слава* — на преподобния, *И нине* — втория на празника. На *Хвалите:* 3 стихири на празника от Пентикостара и 3 на преподобния. *Слава* на преподобния: *Новое обители Рилстей. И нине* — на празника. Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Антифони и входно на празника Петдесетница. След входа тропари: на празника, на преподобния: *Твоих мощей возвращением* и на храмовия светия. Кондак: *Егда снизшед языки слия* Вместо *Святий Боже* се пее *Елици.* Апостол (Ап., с. 401). Евангелие за преподобния. Задостойник: *Радуйся царице матеродевственная славо.* Причастен: *Дух Твой благий. Видехом свет истинний.*

3. КОГАТО 1 ЮЛИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА ВСИЧКИ СВЕТИИ, последованието е следното:

На вечерната. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят: 4 възкресни стихири, 3 на всички светии и 3 на преподобния. *Слава* — на всички светии. *И нине:*

Цар небесний. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии: две на всички светии (стр. 224) и една на преподобния (стр. 15). Възкресни стиховни стихири. *Слава* на преподобния, *И нине* — на всички светии. Отпустителни тропари: възкресен, на всички светии (Ч., с. 263), *Слава* — на преподобния (стр. 38 от Службата за св. И. Рилски), *И нине* — Богородичен.

Възкресна полунощница, с лития от Неделя на всички светии.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални възкресни: *Воскресл еси из мертвих*, *Слава* — на преподобния, *И нине* — Богородичен. Полиелей и величание на преподобния (К. 91). *Ангелский собор*. Ипакои, степенни възкресни. Канони: възкресен, на всички светии (от пентикостара) и на преподобния. След трета песен кондак на преподобния, седален на всички светии, *Слава, И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на Неделя на всички светии; „*Месяца юлия в первий ден памят празднуем святих и чудотворцев безсребренников Косми и Дамиана и возвращение честних мощей преподобнаго отца нашего Иоанна Рилскаго чудотворца из Тернова града в Рилскую его обител. В тойже ден, неделю по Пятдесятнице, иже повсюду вселенния святих всех праздник празднуем. Прежде же всех, и во всех, и со всеми, святих святую, пресвятую и тех пребезсравнително лучшую ангелских чинов госпожу нашу и владичицу Богородицу Марию приснодеву; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Отверзу уста моя*. Възкресно утрено евангелие. Светилни: възкресен, на всички светии, *Слава* на преподобния, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири, 3 на всички светии и 3 на преподобния, със следните припеви на последните 4 стихири: 1. *Дивен Бог во святих Своих Бог Израилев;* 2. *Честна пред Господем смерт преподобних Его;* 3. *Что воздам Господеви о всех, яже воздаде ми* и 4. *Блажен муж бояйся Господа, в заповедех Его восхощет зело. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на всички светии (Ч. 263),

на възвръщането мощите на преподобния, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан* (Ч. 263). Апостол на преподобния (стр. 401). Евангелие — на неделята на всички светии. На *Изрядно: Достойно ест.* Причастен: *Радуйтеся праведнии. Видехом свет истинний.*

4. КОГАТО 1 ЮЛИ — ВЪЗВРЪЩАНЕ ЧЕСТНИТЕ МОЩИ НА ПРЕПОДОБНИ ИОАН РИЛСКИ — СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА ВСИЧКИ БЪЛГАРСКИ СВЕТИИ,

отслужва се само последованието на всички български светии, в чиито сонм влиза и преподобни Иоан Рилски (срв. забележка I в края на отдела за Цветния триод).

5. КОГАТО 1 ЮЛИ СЕ СЛУЧИ В ДЕЛНИЧЕН ДЕН, последованието е според реда в книгата със службата на преподобни Иоан Рилски (стр. 39—55).

6. КОГАТО ПРАЗНИКЪТ 1 ЮЛИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЕН ДЕН след Неделя на всички български светии, редът е следният:

На вечернята. След предначинателния псалом се чете цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на преподобния. *Слава* на преподобния: *Приидите отступим. И нине:* първия Богородичен на гласа. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*, паримии на преподобния (стр. 15—16). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — на преподобния: *Царскаго видения. И нине: Безневестная Дево.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на възвръщането мощите на св. И. Рилски, *И нине* — Богородичен.

На полунощницата, след троичния канон се пеят литийните стихири на преподобния. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар *Твоих мощей возвращением.*

На утренята. На *Бог Господ* — възкресния тропар два пъти, *Слава* — на възвръщането мощите на преподобния, *И нине* — Богородичен. Седални възкресни.

Полиелей и величание на преподобния (К. 91). *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на препдобния. След трета песен кондак на преподобния, *Слава* — седален на преподобния, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца юлия в первий ден памят празднуем святих и чудотворцев безсребреников Косми и Дамиана и возвращение честних мощей преподобнаго отца нашего Иоанна Рилскаго чудотворца из Тернова града в Рилскую его обител; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя.* Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую. Свят Господ Бог наш.* Светилни: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине* — възкресен Богородичен. Хвалитни стихири: 4 възкресни и 4 на преподобния, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Честна пред Господем смерт преподобних Его;* 2. *Блажен муж бояйся Господа, в заповедех Его восхощет зело. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на възвръщането мощите на преподобния, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан* (Ч. 263). Апостол на преподобния (стр. 401). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

7. КЪДЕТО ИМА ХРАМ В ЧЕСТ НА СВ. БЕЗСРЕБРЕНИЦИ КОЗМА И ДАМЯН, службата на св. Иван Рилски се изоставя, а се отслужва тази на св. безсребреници, тъй както е дадена в минея.

8. КОГАТО 1 ЮЛИ — СВ. БЕЗСРЕБРЕНИЦИ — се падне в ПЕТЪК СЛЕД ПЕТДЕСЕТНИЦА, в СЪБОТА СЛЕД ПЕТДЕСЕТНИЦА и др., редът е същият както по-горе — за св. И. Рилски (т. т. 1—6).

9. КОГАТО 1 ЮЛИ — СВ. БЕЗСРЕБРЕНИЦИ КОЗМА И ДАМЯН се случи В НЕДЕЛЕН ДЕН И Е ХРАМОВ ПРАЗНИК, последованието е следното:

На вечернята, в събота вечер, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на св. безсребреници. *Слава* — на светиите, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*. Възкресните стиховни стихири. *Слава* — на светиите. *И нине: Творец и Избавител мой*. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на св. безсребреници (Ч. 226), *И нине: Иже нас ради*.

Възкресна полунощница.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални. *Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и на светиите. След трета песен седален на светиите. *Слава, И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца юлия в первий ден памят празднуем святих безсребренников и чудотворцев Косми и Дамиана и возвращение честних мощей преподобнаго отца нашего Иоанна Рилскаго чудотворца из Тернова града в Рилскую его обител; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя*. Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую*. Светилни: възкресен, *Слава* — на светиите, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на светиите, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Дивен Бог во святих своих Бог Израилев;* 2. *Святии, иже сут на земли его, удиви Господ вся хотения своя в них. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на св. безсребреници, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан*. Апостол на светиите (стр. 513). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес*.

2 ЮЛИ — ПОЛАГАНЕ ЧЕСТНАТА ДРЕХА НА ПРЕСВЕТА БОГОРОДИЦА ВЪВ ВЛАХЕРНА

1. Службата е изцяло според минея, както следва:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят трите подобни стихири — на 6. *Слава, И нине: Смисл очистивше.* Вход, *Свете тихий,* прокимен на деня. Стиховните също от минея. *Слава, И нине: Яко венцем пресветлим.* Тропар: *Богородице Приснодево* (Ч. 247) — един път.

Всекидневна полунощница, с тропар на св. Богородица.

На утренята. На *Бог Господ* тропара *Богородице Приснодево* — 3 пъти. Седалните от минея. Чете се 50 псалом. Двата канона от минея. „*Месяца тогожде во вторий ден положение честния ризи Пресвятия Владичици нашея Богородици во Влахерне; тоя молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя.* Пее се *Честнейшую.* Двата светилни. Хвалитните стихири от минея. *Слава, И нине: Смисл очистивше.* Велико славословие. Тропар: *Богородице Приснодево.*

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: *Богородице Приснодево,* на храмовия светия. Кондак: *Одеяние всем верним* (Ч. 247 — от шеста песен на канона). Апостол — на деня (стр. 414). Евангелие също на деня. Причастен: *Чашу спасения. Видехом свет истинний.*

2. КОГАТО 2 ЮЛИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА ВСИЧКИ СВЕТИИ, редът е следният:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят: 4 възкресни стихири от Пентикостара, 3 на всички светии и 3 на св. Богородица. *Слава* — на всички светии, *И нине: Цар небесний.* Вход, *Свете тихий,* прокимен на деня и паримиите на Неделята на всички светии (П., стр. 224). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на всички светии. *И нине* — на св. Богородица: *Яко венцем.* Отпустителни тропари: възкресен, на всички светии (Ч. 263), *Слава, И нине: Богородице Приснодево* (Ч. 247).

Полунощница възкресна, с лития на всички светии.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални от пентикостара. *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен, на всички светии и втория на св. Богородица. След трета песен кондак на св. Богородица, седален на всички светии, *Слава, И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на Неделя на всички светии. Следва: „*Месяца тогожде во вторий ден положение честния ризи Пресвятия Владичици нашея Богородици во Влахерне. В тойже ден, в неделю по Пятдесятнице, иже по всюду вселенния святих всех праздник празднуем. Прежде же всех, и во всех, и со всеми, святих святую, пресвятую и тех пребезсравнително лучшую ангелских чинов Госпожу нашу й Владичицу Богородицу Марию Приснодеву; еяже молитвами и молитвами всех святих Твоих, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя.* Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава, И нине* — втория от минея. На *Хвалите:* 3 възкресни стихири, 3 на всички светии и 2 на св. Богородица, със следните припеви на последните 2 стихири: 1. *Воскресни Господи в покой Твой, Ти и кивот святини Твоея;* 2. *Лицу Твоему помолятся богатии людстии. Слава* — евангелска стихира, *И нине — Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, на св. Богородица (Ч., с. 247), на всички светии (Ч., с. 263) и на храмовия светия. Кондак: *Одеяние всем верним* (Ч. 247). Апостол на св. Богородица (Ап., с. 514). Евангелие на Неделя на всички светии. На *Изрядно: Достойно ест.* Причастен: *Радуйтеся праведнии. Видехом свет истинний.*

3. КОГАТО 2 ЮЛИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА ВСИЧКИ БЪЛГАРСКИ СВЕТИИ, последованието е същото както за Неделя на всички светии, **със следните изменения.**

На утренята, след прочитане кондака и икоса лед шеста песен на канона се казва: „*Месяца тогожде во*

вторий ден положение честния ризи Пресвятия Владичици нашея Богородици во Влахерне. В сей ден, в неделю вторую по Пятдесятнице, памят празднуем всех святих в земле болгарстей просиявших; тех молитвами, Христе Боже, и молитвами Пресвятия Богородици помилуй и спаси нас, Амин".

Тропар на всички български светии: *Собор ваш честнии почитающе*, — се пее на вечернята, на утренята и на св. литургия.

Кондак на св. литургия: *Предстателство христиан.* Апостол (стр. 171). Евангелие също на Неделя на всички български светии.

4. КОГАТО 2 ЮЛИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЕН ДЕН, (след Неделя на всички български светии), последованието е следното:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на св. Богородица. *Слава* от минея: *Смисл очистивше. И нине* — първия Богородичен на гласа. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*. На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине: Яко венцем пресветлим.* Тропари: възкресен, *Слава, И нине: Богородице Приснодево* (Ч. 247).

На полунощницата, след троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар *Богородице Приснодево.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, с повторение на възкресния. Два възкресни седални, *Слава, И нине* — от минея: *Красотою девства.* После пак два възкресни седални и *Слава, И нине* — от минея: *Рождество нетленно. Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и втория на св. Богородица. След трета песен седален от минея: *Чудес реки.* След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде во вторий ден положение честния ризи Пресвятия Владичици нашея Богородици во Влахерне; тоя молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя.* Утрено възкресно евангелие. Пее се *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава И,*

нине — на св. Богородица. На *Хвалите:* възкресни стихири — 4 и на св. Богородица — 4, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Воскресени Господи в покой Твой, Ти и кивот святини Твоея;* 2. *Лицу Твоему помолятся богатии людстии. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на св. Богородица, на храмовия светия. Кондак: *Одеяние всем верним* (Ч. 247). Апостол на св. Богородица (стр. 514). Евангелие на неделята.

5 ЮЛИ — ПРЕПОДОБНИ АТАНАСИЙ АТОНСКИ

Службата е изложена в минея. Паримии на български стр. 15—16.

1. КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята, след катизмата, на *Господи возззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на преподобния. *Слава* — на преподобния. *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися.* Паримии (стр. 15—16). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — от минея: *Отеческую доброту. И нине: Творец и Избавител мой.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине: Тя ходатайствовавшую.*

На полунощницата, след троичния канон се пеят литийните стихири на преподобния. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на преподобния.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: възкресния два пъти, *Слава* на преподобния. *И нине: Тя ходатайствовавшую.* Седални възкресни. *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и на преподобния (втория от минея). След трета песен кондак на преподобния, *Слава* — седален също, *И нине* — Богородичен. След шеста песен

кондак и икос възкресни. *„Месяца тогожде в пятий ден памят празднуем преподобнаго отца нашего Атанасия Атонскаго; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: *Отверзу уста моя. Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на преподобния, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Честна пред Господем смерт преподобних Его;* 2. *Что воздам Господеви о всех, яже воздаде ми. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на преподобния, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство християн.* Апостол — на преподобния стр. 515). Евангелие — на неделята.

2. КОГАТО 5 ЮЛИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА ВСИЧКИ БЪЛГАРСКИ СВЕТИИ, редът е както за 2 юли, когато се случи в този ден (вж. т. 3 за 2 юли).

7 ЮЛИ — СВ. ВЕЛИКОМЪЧЕНИЦА НЕДЕЛЯ. ПРЕПОДОБНИ ТОМА И АКАКИЙ

1. ИЗВЪРШВА СЕ ПРАЗНИЧНА СЛУЖБА ЗА СВ. ВЕЛИКОМЪЧЕНИЦА НЕДЕЛЯ.[1]

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят стихирите на великомъчениците — на 6. *Слава* — на св. Неделя, *И нине* — първия Богородичен по гласа на Славата (ако е петък вечер, пее се първия Богородичен на владеещия глас). Стиховните стихири от октоиха. *Слава* на великомъчениците, *И нине* — Богородичен. Отпустителни тропари: на св. Неделя: *Одеянием твоим чудесним* (Ч., стр. 247), *Слава, И нине: Тя ходатайствовавшую.*

---

[1] Издадената в 1866 г. служба за св. Неделя рядко се намира в нашите храмове. Докато се издаде нова, последованието за този ден ще се съставя от Общия миней, както е изложено по-горе. (Вж. и пс. минейник, стр. 250)

На утренята. На *Бог Господ* тропара на св. Неделя два пъти, *Слава, И нине — Тя ходатайствовавшую*, Седални от октоиха. Чете се 50 псалом. Канони: Богородичния *Воду прошед* (Ч., с. 266) и на великомъченицата (може да се чете канона от 17 юли, като се заменя името на великомъченицата). След кондака и икоса на шестата песен: *„Месяца тогожде в седмий ден памят празднуем святия великомученици Недели и преподобних отец наших Томи и Акакиа. Тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“*. Катавасии: *Отверзу уста моя*. Пее се *Честнейшую*. Светилните — от минея. На *Хвалите* се пеят стихирите на великомъченицата, *Слава* — също, *И нине* — Богородичен. Велико славословие. Тропар *Одеянием твоим чудесним*.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: *Одеянием твоим чудесним*, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан*. Апостол на великомъченицата (Ап., с. 516), евангелие — също.

2. КОГАТО ПАМЕТТА НА СВ. НЕДЕЛЯ — 7 ЮЛИ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА ВСИЧКИ БЪЛГАРСКИ СВЕТИИ, редът е както за 2 юли, когато се случи в тая неделя (вж. т. 3 за 2 юли).

3. КОГАТО ПАМЕТТА НА СВ. НЕДЕЛЯ — 7 ЮЛИ — СЕ СЛУЧИ В ДРУГ НЕДЕЛЕН ДЕН, редът е следният:

На вечернята, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на великомъченицата: *Слава* — на св. Неделя, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*. Възкресните стиховни стихири. *Слава* — на великомъченицата, *И нине* — Богородичен възкресен. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава — Одиеянием твоим чудесним, И нине — Тя ходатайствовавшую*.

Възкресна полунощница.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални възкресни. *Благословен еси Господи, Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен възкресни.

Канони: възкресен и на великомъчениците (от 17 юли, като се заменя името)[1]. След трета песен кондак на св. Неделя, и всичко писано между трета и шеста песен. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в седмий ден памят празднуем святия великомученици Недели и преподобних отец наших Томи и Акакиа. Тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую*. Светилни: възкресен и на св. Неделя. На *Хвалите* се пеят 4 възкресни стихири и 4 на св. Неделя. *Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на св. Неделя — *Одеянием твоим чудесним* (Ч. 247), на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан*. Апостол на великомъчениците (стр. 516). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес*.

11 ЮЛИ — СВ. МЪЧЕНИЦА ПРЕХВАЛНА ЕВФИМИЯ И СВ. КНЯГИНЯ ОЛГА

Последованието е дадено в минея.

1. **КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ,** редът е следният:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и 6 на светиците от минея. *Слава* от минея: *Одесную Спаса. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*. На стиховните — възкресните стихири. *Слава* на св. Евфимия: *Одеяна добродетели. И нине: Творец и избавител мой*. Отпустителни тропари: възкресен, на св. Евфимия (Ч., с. 248), *Слава* — на св. Олга: *Крилами богоразумния, И нине: Гавриилу вещавшу*.

Възкресна полунощница.

[1] Докато се отпечата специална служба за св. Неделя.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Възкресни седални. *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и двата на светиците. След трета песен кондак на св. Евфимия и всичко писано след трета песен в минея. След шеста песен кондак и икос — възкресни. „*Месяца тогожде в единонадесятий ден памят празднуем святия мученици и прехвалния Евфимии и преставление блаженния Олги княгини Российския, во святом крещении нареченния Елени; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя.* Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен и от минея. На *Хвалите* се пеят 4 възкресни стихири и 4 на светиците, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Дивен Бог во святих своих Бог Израилев;* 2. *В церквах благословите Бога Господа от источник Израилевих. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на мъчениците, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан.* Апостол стр. 518. Евангелие на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

НЕДЕЛЯ НА СВ. ОТЦИ ОТ ШЕСТТЕ ВСЕЛЕНСКИ СЪБОРИ

Празнува се в неделния ден от 13 до 19 юли.
Службата се намира на 16 юли, след тази на светията. Последованието (освен за дните 15 и 17 юли) е следното:

На вечернята, в събота вечер, след като се прочете цялата първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на св. отци. *Слава* — на св. отци: *Тайния днес духа труби. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Паримии на св. отци (стр. 47—48). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на св. отци, *И нине: Призри на моления.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на св. отци, *И нине: Иже нас ради.*

Възкресна полунощница. След троичния канон се пее *Слава* на литията от минея, *И нине* — възкре-

сен Богородичен: *Без семене от божественнаго Духа.* Тропар на св. отци.

На утрената. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Седални възкресни. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и на св. отци (втория — на осми глас). След трета песен възкресен кондак, а след шеста песен кондак и икос на св. отци. *„В сию неделю памят празднуем святих отец шести вселенских соборов. Тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: *Отверзу уста моя.* Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — на св. отци, *И нине* — Богородичен: *Радуйся Божия палато.* На *Хвалите*: 4 възкресни стихири и 4 на св. отци, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Благословен еси Господи Боже отец наших и хвално и прославлено имя Твое во веки;* 2. *Соберите ему преподобния его. Слава* — на св. отци, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен; на св. отци, и на храмовия светия. Кондак: *Предстателство християн.* Апостол на *св. отци* (стр. 520). Евангелие на св. отци.

13 ЮЛИ — СВ. АРХАНГЕЛ ГАВРИИЛ

Службата е според минея.

АКО СЕ СЛУЧИ 13 ЮЛИ В НЕДЕЛЯ НА СВ. ОТЦИ, тогава службата на СВ. АРХАНГЕЛ ГАВРИИЛА СЕ ИЗВЪРШВА НА СЛЕДНИЯ ДЕН — 14 ЮЛИ, по следния ред:

На вечерната, в неделя вечер, катизма **не се чете.** На *Господи воззвах* се пеят трите стихири на св. архангел на 6. *Слава: Срадуйтеся с нами. И нине: Кто тебе не ублажит.* Вход, *Свете тихий,* прокимен: *Се нине благословите. . .* Сугуба ектения. *Сподоби Господи.* Просителна ектения. Стиховните от октоиха. *Слава, И нине: Яко чиноначалник и поборник.* Отпустителни тропари: *Небесних*

воинств архистратиже. . . Слава, И нине: Еже от века утаенное.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седалните от октоиха. Канони: първия от октоиха и на св. архангел от минея. Катавасии: *Отверзу уста моя. Честнейшую.* Нататък реда според минея.

15 ЮЛИ — СВ. МЪЧЕНИЦИ КИРИК И ЮЛИТА. СВЕТИ РАВНОАПОСТОЛЕН ВЕЛИКИ КНЯЗ ВЛАДИМИР

1. ИЗВЪРШВА СЕ СЛУЖБАТА НА СВ. КНЯЗ ВЛАДИМИРА, изцяло според минея.

2. КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ НА СВ. ОТЦИ, редът е следният:

На вечернята. Чете се цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на св. отци и 3 на св. Владимира. *Слава* — на св. отци, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии на св. отци (стр. 47). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на св. Владимира: *Началника благочестия*, *И нине:* на св. отци. Отпустителни тропари: възкресен, на св. отци, *Слава* — на св. Владимира, *И нине: Еже от века утаенное.*

На полунощницата, след троичния канон — лития на св. Владимира, *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на св. отци.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални възкресни. Полиелей и величание на св. Владимира (К., стр. 83), и веднага се пее *Благословен еси Господи: Ангелский собор.* Малка ектения. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен, втория на св. отци и първия на св. Владимира. След трета песен — възкресен кондак, седален на св. отци, *Слава* — седален на св. Владимира, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на св. отци. „*Месяца тогожде в пятнадесятий ден памят празднуем святих мученик Ки-*

рика и Иулитти и святаго равноапостолнаго, великаго княза Владимира, нареченнаго во святом крещении Василиа. В сию неделю памят творим и святих отец наших шести вселенских соборов; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин". Катавасии: *Отверзу уста моя.* Възкресно утрено евангелие. Светилни: възкресен, на св. отци, *Слава* — на св. Владимира. *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири, 3 на св. отци и 3 на св. Владимира, със следните припеви на последните четири стихири: 1. *Дивен Бог во святих своих Бог Израилев;* 2. *Вознесох избраннаго от людей моих, обретох Давида, раба моего;* 3. *Сего ради помаза тя Боже Бог твой елеем радости;* 4. *Господи силою твоею возвеселится цар и о спасении Твоем возрадуется зело. Слава* — на св. отци. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на св. отци, на св. Владимира, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан.* Апостол и евангелие — на св. отци (стр. 520 — за апостола). Нататък всичко както в обикновена неделя.

3. Там дето особено се тачи паметта на СВ. МЪЧЕНИЦИ КИРИК И ЮЛИТА, или има ХРАМОВ ПРАЗНИК НА ТЯХНО ИМЕ, службата им е празнична, както на св. МАРИНА, и се извършва **от минея, писана на 14 юли.**

В делничен ден последованието е според минея — от 14 юли.

КОГАТО СЪВПАДНЕ С НЕДЕЛЯ НА СВ. ОТЦИ, редът е следният:

На вечернята, след прочитане на цялата първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на св. отци и 3 на св. мъченици. *Слава* — на св. отци, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*, паримии на св. отци (стр. 47—48). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на св. мъченици: *Трилетен Троицу, И нине:* на св. отци.

Отпустителни тропари: възкресен, на св. отци, *Слава* — на св. мъченици, *И нине: Еже от века утаенное.*

На полунощницата, след троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на св. отци.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални възкресни. *Благословен еси Господи: Ангелский собор.* Малка ектения. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен, втория на св. отци и на мъчениците (втория от минея). След трета песен възкресния кондак, седалния на св. отци, *Слава* — на мъчениците: *Тезоименно страдалче, И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на св. отци. „*Месяца тогожде в пятнадесятий ден памят празднуем святих мученик Кирика и Иулитти, и святаго равноапостолнаго великаго княза Владимира, нареченнаго во святом крещении Василиа. В сию неделю памят творим и святих отец Шести вселенских соборов; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя.* Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, на св. отци, *Слава* — на св. мъченици, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири, 3 на св. отци и 3 на св. мъченици, със следните припеви на последните четири стихири: 1. *Дивен Бог во святих Своих Бог Израилев;* 2. *Праведник яко финикс процветет и яко кедр иже в Ливане умножится;* 3. *Насаждени в дому Господни, во дворех Бога нашего процветут;* и 4. *Возвеселится праведник о Господе и уповает на Него. Слава* — на св. отци, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на св. отци, на св. мъченици, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан.* Апостол и евангелие — на св. отци. Нататък като в обикновена неделя

17 ЮЛИ — СВ. ВЕЛИКОМЪЧЕНИЦА МАРИНА

1. **Службата е празнична** и се отслужва по следния ред:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят стихирите на мъчениците на 6. *Слава* от минея, *И нине: Прейде сен законная* (ако е петък вечер пее се първия Богородичен на гласа). Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня. Стиховните стихири от октоиха. *Слава* от минея: *Во гласе радования. И нине: О чудесе новаго.* Отпустителни тропари: на мъчениците, *Слава, И нине: Еже от века утаенное.*

На утренята. На *Бог Господ* тропара на мъчениците два пъти, *Слава, И нине: Еже от века утаенное.* Седални от октоиха. Чете се 50 псалом. Канони: Богородичния *Воду прошед* (Ч. 266) и на св. Марина — от минея. След трета песен седален от минея, *Слава, И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос също на мъчениците. „*Месяца тогожде в седминадесятий ден памят празднуем святия великомученици Марини; тоя молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя.* Пее се *Честнейшую.* Светилните от минея. На *Хвалите* се пеят стихирите от вечернята — на 4. *Слава: Яко на камени тверде* (от стиховните на утренята), *И нине* — Богородичен: *Молитвами Господи всех святих и Богородици Твой мир дажд нам, И помилуй нас яко един щедр.* Велико славословие. Тропар на мъчениците.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на мъчениците, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан.* Апостол на мъчениците, евангелие също (Ап., стр. 522).

2. **КОГАТО 17 ЮЛИ СЪВПАДНЕ С НЕДЕЛЯ НА СВ. ОТЦИ,** редът е следният:

На вечернята. След като се прочете цялата първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на св. отци и 3 на св. Марина. *Слава* — на св. отци, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии

на св. отци (стр. 47—48). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на светицата, *И нине* — на св. отци. Отпустителни тропари: възкресен, на св. отци, *Слава: Агница Твоя Иисусе, И нине: Еже от века утаенное.*

Полунощница възкресна. След троичния канон — тропар на св. отци.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седалните от октоиха. *Благословен еси Господи: Ангелский собор.* Малка ектения. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен, втория на св. отци и на св. Марина. След трета песен — възкресния кондак, седален на св. отци, *Слава* — на светицата, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на св. отци. „*Месяца тогожде в седминадесятий ден памят празднуем святия великомученици Марини. В сию неделю памят творим и святих отец шести вселенских соборов. Тех молитвами. Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя.* Възкресно утрено евангелие. Светилни: възкресен, на св. отци, *Слава* — на светицата, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири, 3 на св. отци и 3 на св. Марина, със следните припеви на последните четири стиха: 1. *Дивен Бог во святих своих Бог Израилев;* 2. *В церквах благословите Бога Господа от источник Израилевих;* 3. *Терпя потерпех Господи и внят ми;* 4. *Честна пред Господем смерт преподобних Его. Слава* — на св. отци, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на св. отци, на св. Марина, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан.* Апостол и евангелие на св. отци. Нататък всичко както за обикновен неделен ден.

20 ЮЛИ — СВ. ПРОРОК ИЛИЯ

Редът е изложен в минея.

На вечернята. След *Блажен муж*, на *Господи воззвах* се пеят шестте стихири. *Слава* на пророка: *Пришедите*

православних. И нине: Кто тебе не ублажит. Вход, *Свете тихий,* прокимен на деня и паримии (стр. 49—50). Стиховните и *Слава* — от минея. *И нине: Творец и избавител мой.* Тропар на пророка (Ч. 248), *Слава, И нине: Еже от века утаенное.*

На полунощницата — литийните стихири и *Слава* — на пророка, *И нине* — Богородичен. Тропар на пророка.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на пророка два пъти, *Слава, И нине: Еже от века утаенное.* Двата седални с Богородичните им. Полиелей и величание на пророка (К., стр. 82, с начален стих: *„Величаем тя славний пророче Илие и чтим святую памят твою, ти бо молиши за нас Христа Бога нашего“*). Седален след полиелея. *От юности моея.* Прокимен. Утрено евангелие на пророка. Чете се 50 псалом и се пее стихирата: *На огненней колеснице.* Канони: Богородичния *Воду прошед* и втория на пророка: *Орган явился еси.* След трета песен седалния с Богородичния. След шеста песен кондак и икос — също на пророка. *„Месяца тогожде в двадесятий ден памят празднуем святаго славнаго пророка Илии; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: Отверзу *уста моя. Честнейшую.* Светилните от минея. На *Хвалите* 6 стихири. *Слава: Пророков верховники. И нине: Владичице приими молитви рабов твоих.* Велико славословие. Тропар на пророка.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа: тропара на пророка (Ч. 248), на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан.* Апостол (стр. 523) и евангелие — на пророка. Причастен: *В памят вечную.*

КОГАТО 20 ЮЛИ — СВ. ПРОРОК ИЛИЯ — СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на пророка. *Слава: Приидите православних. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 49—50). На стиховните — въз-

кресните стихири. *Слава* на пророка, *И нине: Творец и избавител мой.* Тропари: възкресен, *Слава* — на пророка, *И нине: Еже от века утаенное.*

На полунощницата, след троичния канон се пеят литийните стихири на пророка. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на пророка.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални. Полиелей и величание на пророка (стр. 82, с начален стих: „*Величаем тя славний пророче Илие и чтим святую памят твою, ти бо молиши за нас Христа Бога нашего*"). Седален след полиелея. *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и втория на пророка. След трета песен седалния на пророка и Богородичния му. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в двадесятий ден памят празднуем святаго славнаго пророка Илии; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя.* Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — на пророка, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на пророка, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Ти еси иерей во веки по чину Мелхиседекову;* 2. *Мойсей и Аарон во иереех Его, и Самуил в призивающих имя Его.* *Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на пророка (Ч. 248), на храмовия светия. Кондак: *Предстателство християн.* Апостол на пророка (стр. 523), евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

25 ЮЛИ — УСПЕНИЕ НА СВ. АНА, МАЙКА НА ПРЕСВЕТА БОГОРОДИЦА

1. Редът е изложен в минея.

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят стихирите на 6. *Слава, И нине: Иже от неплодних чресл.* Вход,

Свете тихий и прокимен на деня. Стиховните от минея. *Слава, И нине: Приидите вся твар.* Тропар на св. Ана — един път.

Полунощница, с тропар на св. Ана.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на св. Ана — два пъти, без *Слава, И нине.* Седалните според минея. Чете се 50 псалом. Канони: Богородичния *Воду прошед* (Часослов стр. 266) и на св. Ана. След трета песен седалния един път. След шеста песен — кондак и икос. „*Месяца тогожде в двадесят пятий ден празднуем успение святия Анни, матере Святия Богородици. И памят святих жен Олимпияди и Евпраксии; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя. Честнейшую.* Светилни — както са в минея. На *Хвалите* — стихирите — на 4. *Слава, И нине: Приидите любодевственнии вси.* Велико славословие. Тропар на св. Ана.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропара на св. Ана (Ч. 248). Кондак: *Прародителей Христових памят празднуем* (Ч. 249). Апостол на светицата (стр. 526), евангелие — също. Причастен: *Радуйтеся праведнии.*

2. КОГАТО ПАМЕТТА НА СВ. АНА — 25 ЮЛИ — СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, последованието е следното:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и първите три стихири на светицата — на 4. *Слава* на светицата: *Иже от неплодних чресл. И нине:* първия Богородичен на гласа. Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися.* На Стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине* — на светицата: *Приидите вся твар.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава, И нине* — на светицата.

На полунощницата, след троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на св. Ана.

На утренята. На *Бог Господ* се изпява два пъти възкресния тропар, *Слава, И нине* — на св. Ана. Седалните: двата от октоиха, *Слава, И нине* — от минея. По същия

начин се изпяват и вторите седални. *Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и на светицата. След трета песен седалния на св. Ана — един път. След шеста песен кондак и икос възкресни. *„Месяца тогожде в двадесят и пятий ден празднуем успение святия Анни, матере Святия Богородици и памят святих жен Олимпияди и Евпраксии; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“*. Катавасии: *Отверзу уста моя*. Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую*. Светилни: възкресен, *Слава, И нине:* на светицата. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на св. Ана, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Радуйтеся праведнии о Господе;* 2. *Блажени вси боящиися Господа, ходящии в путех Его. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на св. Ана, на храмовия светия. Кондак на св. Ана: *Прародителей Христових памят празднуем* (Ч. 249). Апостол на св. Ана (стр. 526), евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес*.

27 ЮЛИ — СВ. ВЕЛИКОМЪЧЕНИК И ЦЕЛИТЕЛ ПАНТЕЛЕИМОН. СВЕТИ РАВНОАПОСТОЛНИ СЕДМОЧИСЛЕНИЦИ: Методия и Кирила, Климента и Наума, Сава, Горазда и Ангелария

За богослужебното последование на този празник има специална служба в книгата за св. Седмочисленици — стр. 111—133.

КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечерната. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на св. Пантелеимона и 3 на св. Седмочисленици. *Слава* — на св. седмочисленици. *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*,

прокимен *Господ воцарися* и паримии (на български — Паримийник стр. 20—23). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на св. Пантелеимона, *И нине: Безневестная Дево.* Отпустителни тропари: възкресен; на св. Пантелеимона, *Слава* — на св. седмочисленици (Ч. 249), *И нине* — Богородичен възкресен: *Гавриилу вещавшу.*

Възкресна полунощница. След троичния канон се пеят литиите на св. седмочисленици. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на св. седмочисленици.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални възкресни. Полиелей и величание на св. седмочисленици (К., стр. 83, с начален стих: „*Величаем вас, святии равноапостоли седмочисленнии, вся словенския страни ученми своими просветившии и ко Христу приведшии*"). Веднага се пее *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* След малката ектения — третите седални от службата за св. Седмочисленици. Степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен, на св. Пантелеимона, на св. седмочисленици. След трета песен възкресен кондак, седален на св. Пантелеимона: *Добляго страдалца, Слава* — седален на св. Седмочисленици, *И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос на св. седмочисленици. „*Месяца тогожде в двадесят седмий ден памят совершаем святаго великомученика и целителя Пантелеимона и святих седмочисленних славяноболгарских равноапостолних просветителей Методия и Кирилла, Климента и Наума, Савви, Горазда и Ангелариа; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Отверзу уста моя.* Възкресно утрено евангелие. Светилни: възкресен, на св. Пантелеимона, *Слава* — на св. седмочисленици, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на св. седмочисленици, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Священици твои облекутся в правду и преподобнии Твои возрадуются;* 2. *Моисей и Аарон во иереех его и Самуил в призивающих имя Его. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на св. Пантелеимона (Ч. 249), на св. седмочисленици (Ч. 249), на храмовия светия. Кондак: *На горе преобразился еси.* Апостол на св. седмочисленици (стр. 528). Евангелие — на неделята. Нататък всичко както в обикновена неделя.

АВГУСТ

1 АВГУСТ — ПРОИЗХОЖДЕНИЕ НА СВ. КРЪСТ. СВ. БРАТЯ МАКАВЕИ

1. Службата е изложена в минея.
От тоя ден започва Богородичния пост.

Забележка. Преди да започне вечернята, свещеникът взема честния кръст от мястото дето се пази през годината, поставя го на приготвен дискос върху босилек и цветя и го слага върху жертвеника.

На вечернята, на *Господи воззвах* се пеят 3 стихири на кръста и 3 на св. Макавеи. *Слава* на светиите, *И нине* — на кръста. Прави се вход с кадилница, *Свете тихий,* прокимен на деня. Стиховните стихири от октоиха. *Слава* — на светиите: *Души праведних, И нине* — на кръста. Тропар на светиите, *Слава, И нине* — на кръста.

След отпуст на вечернята свещеникът пренася дискоса с честния кръст от жертвеника на престола по следния ред: *Благословен Бог наш. Трисвятое. Яко Твое ест царство. . .* Певците пеят *Спаси Господи,* а свещеникът покадява така приготвения св. кръст, целува го и когато певците запеят кондака: *Вознесийся на крест. . .* , взема дискоса с честния кръст на главата си и предшествуван от свещоносец с кадилница, пренася го на св. престол и го поставя на мястото на св. евангелие, което пък се поставя малко по-горе. След това прави малък отпуст.

Цяла нощ на св. престол гори кандило или светилник.

На утренята. На *Бог Господ* тропари: *Спаси Господи,* Слава: *Болезнми святих, И нине: Спаси Господи.* Седалните от октоиха. Канони: на кръста и на мъчениците, както са в минея. След шеста песен се казва: „*Месяца августа в первий ден происхождение честних древ честнаго и животворящаго креста Господня и памят святих седми мученик Маккавеи и матере их Соломонии и учителя их*

Елеазара. Силою честнаго и животворящаго Твоего Креста и молитвами святих мученик Маккавеи, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин". Катавасии: *Крест начертав.* Нататък всичко според минея. След Великото славословие, преди последното *Святий Боже*, свещеникът покадява св. кръст, прави три поклона и го целува; след това взема дискоса на главата си и, предшествуван от църковнослужител, който кади с кадилница пред него, обхожда св. престол и през северните врата излиза от олтара, като пред тях вървят свещоносец и певците, които пеят бавно *Святий Боже* (на четвърти глас, гл. пс. мин., стр. 400). Свещеникът, като дойде насред храма, дето има приготвен от по-рано аналой, обикаля три пъти аналоя и застава пред него. Певците в това време допяват *Святий Боже* и свещеникът пред аналоя възглася: *Премудрост прости!* като поставя дискоса с честния кръст върху аналоя.

След това свещеникът изпява един път и певците два пъти *Спаси Господи*. В това време свещеникът обикаля три пъти около аналоя и кади. После прави три земни поклони, взема честния кръст в ръце, като запява: „*Кресту Твоему покланяемся Владико и святое воскресение Твое славим*". Същото изпяват още два пъти и певците и започват да пеят стихирата: *Приидите верни*и. В това време народът пристъпва, всеки се покланя и целува честния кръст. Накрая се изпява тропара *Спаси Господи*.

На св. литургия. Всекидневни антифони. След входа тропари: на кръста, на св. Макавеи и на храмовия светия. Кондак: *Вознесийся на крест волею*. Пее се *Святий Боже*. Апостол на св. Макавеи (стр. 529), евангелие на 1 август (Ев., стр. 361). Причастен: *Знаменася на нас свет лица Твоего, Господи*.

След отпуст на св. литургия (а дето по някаква причина не се отслужва св. литургия на този ден — след отпуст на утренята) се извършва **водосвет** по реда, изложен в минея. Този ред е еднакъв с реда, указан в требника.

Внасянето на св. кръст става на 1 август вечерта, непосредствено след вечернята, по следния ред:

Свещеникът, както е в одежди: кади св. кръст пред аналоя, взема го с дискоса на главата си и предшествуван от църковнослужители със светилник и кадилница, влиза в св. олтар през царските двери и слага дискоса на св. престол. В това време певците пеят: *Спаси Господи*. Свещеникът след това покадява св. кръст, целува го и го оставя на мястото, където стои през цялата година.

2. КОГАТО 1 АВГУСТ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ — извършва се **СЛУЖБАТА САМО НА СВ. КРЪСТ С ВЪЗКРЕСНАТА,** по следния ред:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на кръста. *Слава* — на кръста: *Егоже древле Моисей прообрази собою, И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Възкресни стиховни стихири. *Слава, И нине* — на кръста: *Глас пророка Твоего Моисея Боже*. Тропари: възкресен, *Слава, И нине* — на кръста.

След отпуст на вечернята свещеникът пренася св. кръст от жертвеника на св. престол, по реда изложен в т. 1 (за пренасянето му на жертвеника виж т. 1).

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти, *Слава, И нине* — на кръста. Седални от октоиха. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на кръста. След трета песен — седалния на кръста. *Крест Твой Господи*. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца августа в первий ден произхождение честних древ честнаго и животворящаго креста Господня. В сей ден памят празднуем святих седми мученик Маккавеи и матере их Соломонии и учителя их Елеазара. Силою честнаго и животворящаго Твоего Креста и молитвами святих мученик Маккавеи, Христе Боже наш, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Крест начертав*. Възкресно утрено евангелие. Светилни: възкресен, *Слава, И нине: Крест хранител*. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на кръста, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Возносите Господа Бога нашего и покланяйтеся подножию ногу его яко свято ест;* 2. *Бог же цар наш прежде века, содела спасение посреде земли. Слава* —

евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. **Преди последното Святий Боже свещеникът изнася св. кръст** по реда изложен по-горе. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, *Спаси Господи*, на храмовия светия. Кондак: *На горе преобразился еси.* Пее се *Святий Боже.* Апостол и евангелие — на неделята.

Забележка I: На св. литургия след входа се пее кондака: *На горе преобразился еси* — само ако се служи в неделя. В други дни се пее: *Вознесийся на крест волею.*

Забележка II. Когато 1 август се случи в неделя, службата на св. Макавеи се чете на повечерието. **След отпуст на св. литургия се извършва водосвет,** по реда изложен в минея. Този ред е еднакъв с реда, указан в требника.

Васянето на св. кръст става на 1 август вечерта, след вечернята, по реда описан по-горе.

2 АВГУСТ — ПРЕНАСЯНЕ МОЩИТЕ НА СВ. ПЪРВОМЪЧЕНИК И АРХИДЯКОН СТЕФАН

Последованието е изложено в минея.

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят първите три стихири на 6. *Слава: Первий в мученицех, И нине: Кто тебе не ублажит.* Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня. Сугуба ектения. *Сподоби Господи.* Просителна ектения. На стиховните се пеят вторите три стихири писани на *Господи воззвах*, със следните припеви: на втората: *Праведник яко финикс процветет, яко кедр иже в Ливане умножится*, а на третата: *Насаждени в дому Господни, во дворех Бога нашего процветут. Слава: Радуйся о Господе. И нине: Безневестная Дево. Нине отпущаеши.*

И веднага почва молебенът на св. Богородица, който се пее всяка вечер през Богоро-

дични пости, освен срещу неделя и срещу празниците: Преображение Господне — 6 август, и св. ап. Матия — 9 август.

Молебенът се извършва според реда изложен в часослова, стр. 264, както следва:

След прочитане 142 псалом се пее *Бог Господ* и тропарите: *К Богородице прилежно. . . Слава* — тропара на храмовия светия, *И нине: Не умолчим никогда.* Чете се *Помилуй мя Боже* и се пее нататък канона с ирмосите и с припев пред тропарите *Пресвятая Богородице спаси нас.* След трета песен: *Спаси от бед раби Твоя.* Свещеникът казва съкратена сугуба ектения и на последното прошение споменава имена, а певецът пее *Господи помилуй* няколко пъти. Изпява се *Моление теплое* и продължава 4, 5 и 6 песни и пак се пее *Спаси от бед.* След възгласа на ектенията се пее *Предстателство християн,* прокимена и се чете Евангелието. Певецът: *Слава — Молитвами Богородици, И нине* — същото. *Помилуй мя Боже* и стихирата. Свещеникът казва литийната молитва *Спаси Боже люди Твоя.* Певецът: *Господи помилуй* 12 пъти, свещеникът: *Милостию и щедротами.* Певецът продължава 7, 8 и 9 песен. След девета песен се пее *Достойно ест* (цялото) и след това тропарите *Вышшую небес. . .* които се пеят бавно, защото през това време свещеникът кади. Чете се *Трисвятое* и се изпява тропара на св. Стефана: *Царским венцем* (Ч., стр. 250), *Слава, И нине: Еже от века утаенное.* Кратка сугуба ектения. След молитвата към св. Богородица: *О пресвятая Госпоже. . .* отпуст.

Забележка. В други дни (освен срещу 2 август) — вместо отпустителния тропар на св. Стефана, се пеят умилителните тропари: *Помилуй нас Господи* и пр. (Ч., стр. 27).

На утренята, на 2 август сутринта, на *Бог Господ* тропара на св. Стефана два пъти, *Слава, И нине: Еже от века.* Седалните от октоиха. Каноните: от октоиха и на св. Стефана. След трета песен — седалния със *Слава, И нине* — от минея. След шеста песен кондак и икос на св. Стефана. „*Месяца тогожде во вторий ден Пренесение мощей святаго первомученика и архидякона Стефана; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Лици израилтестии* (К., стр. 27). *Честнейшую*

Светилните от минея. На *Хвалите* — стихирите от минея. *Слава: Стефан доброе начало мучеников.И нине: От всех бед раби твоя сохраняй.* Велико славословие. Тропар на светията.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на св. Стефана (Ч. 250), на храмовия светия. Кондак: *На горе преобразился еси.* Апостол (стр. 530) и евангелие — на св. Стефана. Причастен: *Во всю землю изиде вещание. . . Видехом свет истинний.*

КОГАТО 2 АВГУСТ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът на службата е следният:

На вечернята, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и трите първи стихири на светията — на 4. *Слава* на светията: *Первий в мученицех, И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися.* На стиховните — възкресните стихири. *Слава: Радуйтеся о Господе* (от минея), *И нине: Безневестная Дево.* Отпустителни тропари: възкресният, *Слава* — на светията, *И нине: Еже от века утаенное.*

На полунощницата, след троичния канон за литийни стихири се пеят трите самогласни от вечернята. *Слава: Первомучениче апостоле* (писана за *Слава* на стиховните на утренята), *И нине: Блажим Тя Богородице Дево. Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на светията.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални. *Благословен еси Господи, Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и на светията. След трета песен седалния на светията. *Слава, И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде во вторий ден Пренесение мощей святаго первомученика и архидякона Стефана; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Лици израилтестии* (К. 27). Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкре-

сен, *Слава* — на светията, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на светията, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их;* 2. *Небеса поведают славу Божию, творение же руку его возвещает тверд. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на св. Стефана, на храмовия светия. Кондак: *На горе преобразился еси.* Апостол на св. Стефана (стр. 530). Евангелие на неделята.

5 АВГУСТ — ПРЕДПРАЗНЕНСТВО НА ПРЕОБРАЖЕНИЕ ГОСПОДНЕ

Службата е само според минея.

АКО СЕ СЛУЧИ В СЪБОТА, вечернята на предпразненството е с вход и се пее молебния канон на св. Богородица, като в края вместо умилителните тропари се пее тропара на предпразненството (Ч. 250).

На утренята, в събота сутринта, на *Бог Господ* тропара на предпразненството три пъти. Седалните и канона от минея. Светилния от минея, *Слава, И нине* — втория светилен. На *Хвалите* се пеят стихирите от стиховните на утренята. *Слава, И нине: Закона и пророков Тя Христе. Тебе слава подобает. . .* На стиховните се пеят стихирите: *Сиянием добродетелей* (стиховни на вечернята). *Слава, И нине: Иже на горе.* Нататък както обикновена утреня.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на предпразненството (Ч. 250), на храмовия светия и кондак на предпразненството: *Божественним днес преображением* (Ч. 250).

КОГАТО ПРЕДПРАЗНЕНСТВОТО НА ПРЕОБРАЖЕНИЕ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на предпразненството.

Слава на предпразненството: *Приидите взидем на гору Господню. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*. На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине* — на предпразненството: *Иже на горе*. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава, И нине* — на предпразненството.

На полунощницата, след троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя*. Тропар на предпразненството.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: възкресния два пъти, *Слава, И нине* — на предпразненството. Възкресни седални. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и на предпразненството. След трета песен се чете само седалния на предпразненството. След шеста песен възкресните кондак и икос. „*Месяца тогожде в пятий ден предпразненство Преображения Господа нашего Иисуса Христа и святаго мученика Евсигниа; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Лици израилтестии* (стр. 27). Възкресно утренно евангелие. *Честнейшую*. Светилни: възкресен, *Слава, И нине* — на предпразненството. На *Хвалите* — 4 възкресни стихири и 4 на предпразненството (от стиховните на утренята — на 4, с припевите на последните две стихири, както са дадени в минея). *Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на предпразненството; на храмовия светия. Кондак: *Божественним днес преображением* (на предпразненството — Ч., стр. 250). Апостол и евангелие — на неделята.

6 АВГУСТ — СВ. ПРЕОБРАЖЕНИЕ ГОСПОДНЕ

Службата е изцяло според минея, в какъвто и ден да се случи празникът.

Забележка. Ако се случи в събота, на вечернята в петък вечерта се пее **велик прокимен:** *Бог наш на небеси*

и на земли, вся елика восхоте сотвори, — а в събота вечерта се пее *Господ воцарися.*

В какъвто и друг ден да се случи празникът, вечерта на самия ден срещу седми август на вечернята се пее великия прокимен, а срещу празника се пее прокимена на деня.

На св. литургия. Първи антифони: *Молитвами Богородици;* втори — *Спаси ни, Сине Божий, преобразившийся на горе, поющия Ти аллилуиа.* Трети антифон: *Преобразился еси на горе Христе Боже. . .* Входно: *Яко у Тебе источник живота Господи, во свете Твоем узрим свет, Спаси ни Сине Божий преобразившийся на горе поющия Ти аллилуиа.* Тропара: *Преобразился еси на горе. . .* Кондак: *На горе преобразился еси.* Задостойник: *Нине неуслишанная...* (третия тропар от седма песен на втория канон). Причастен: *Господи во свете лица Твоего пойдем и о имени Твоем возрадуемся во веки.* Вместо *Видехом свет истинний — Преобразился еси. . .*

Забележка. В края на св. литургия, веднага след заамвонната молитва, преди да се пее: *Буди имя Господне* — певците пеят тропара на празника, а свещеникът покадява приготвеното за благословение грозде и чете отредената за това молитва (писана в минея, а също и в служебника).

СЪБОТА СЛЕД ПРАЗНИКА ПРЕОБРАЖЕНИЕ ГОСПОДНЕ

На утренята, след прочитане на каноните, изпява се ирмоса на осма песен. *Честнейшую.* Светилния на попразненството. На *Хвалите* се пеят 4 стихири: *Пресвятаго славнаго преображения* (писани на 5 август сутринта на стиховните). *Слава, И нине: Иже светом Твоим всю вселенную* (писана на литията на празника). На стиховните се пеят стихирите: *На горе Таворстей* (писани на *Хвалите* на 9 август, с припев на втората стихира: *Твоя сут небеса и Твоя ест земля* и на третата стихира: *Тавор и Ермон о имени Твоем возрадуетася*).

На св. литургия. Първи антифон: *Молитвами Богородици,* втория *Спаси ни, Сине Божий, преобразившийся*

на горе. . . и третия — тропара на празника. След входа тропари: на празника, на храмовия светия и кондак: *На горе преобразился еси.*

В **тая събота вечерта,** след вечернята **не се пее молебния канон на св. Богородица.**

НЕДЕЛЯ СЛЕД ПРАЗНИКА ПРЕОБРАЖЕНИЕ ГОСПОДНЕ (освен 9 август)

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на попразненството. *Слава: Приидите взидем на гору* (литийната *Слава* от празника), *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*. На стиховните — възкресните стихири, *Слава, И нине* — на празника: *Петру и Иакову*. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава, И нине* — на празника.

Възкресна полунощница.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: възкресния два пъти, *Слава, И нине* — на празника. Канони: възкресен и на празника. След трета песен седалния на празника един път. След шеста песен кондак и икос възкресни. *„Месяца тогожде. . .“*. Катавасии: *Крест начертав*. Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую*. Светилни: възкресен и на празника. На *Хвалите:* възкресни стихири — 4 и на празника — 4 (от 6 август) със следните припеви на последните две стихири: 1. *Твоя сут небеса и твоя ест земля;* 2. *Тавор и Ермон о имени Твоем возрадуетася. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преоблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Входно — за Преображение. След входа тропари: възкресен, на празника, на храмовия светия. Кондак: *На горе преобразился еси.* Апостол и евангелие — на неделята по реда си. *Достойно ест.* Причастен: *Хвалите Господа с небес. Видехом свет истинний.*

Вечерта в неделя се извършва вечерня по реда в минея, като се **прави вход,** а в края **се пее молебния канон на пресвета Богородица.**

9 АВГУСТ — СВ. АПОСТОЛ МАТИЯ

Службата е полиелейна — според минея.

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 3 стихири на празника и 3 на апостола. *Слава: Излияся благодат. Н нине: Иже светом* (все от минея). Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня. Паримиите се четат на български както следва: първата — от Апостола, стр. 3, започва от деветия ред на самия апостол до края; втората и третата — от Паримийника стр. 37. Първата паримия се чете обикновена, а втората и третата — „на разпев". Стиховните от минея. *Слава* — на апостола: *Ревности божественния исполнен. И нине: Иже на горе Таворстей.* Отпустителни тропари: на апостола, *Слава, И нине* — на празника.

Полунощница, с тропар на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: *Преобразился еси, Слава* — на апостола, *И нине* — на празника. Седалните от минея. Полиелей и величание на апостола (стр. 83). След малката ектения третите седални и веднага: *От юности моея.* Прокимен: *Во всю землю изиде вещание их. . .* Утрено евангелие на апостола. След 50 псалом — стихирата: *Излияся благодат.* Канони: на празника и на апостола (както са в минея). След трета песен се прочита всичко, писано след тази песен. След шеста песен — кондак и икос на апостола. „*Месяца тогожде в девятий ден памят празднуем святаго апостола Матия; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Лици израилтестии* (К. 27). Светилни и хвалитни — според минея. *Слава: Оставив земная. И нине: Видеша на горе.* Велико славословие. Тропар на апостола.

На св. литургия. Делнични антифони. Входно на празника. След малкия вход тропари: на празника, на апостола, на храмовия светия. Кондак: *На горе преобра-*

зился еси. Апостол (стр. 534) и евангелие — на апостола. Причастен: *Во всю землю. Видехом свет истинний.*

КОГАТО 9 АВГУСТ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на празника и 3 на апостола. *Слава* — на апостола: *Излияся благодат. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (първата на български се намира в „Апостол" — стр. 3, от деветия ред надолу, а втората и третата в Паримийника, стр. 37). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — на апостола, *И нине* — на празника. Отпустителни тропари: възкресния, *Слава* — на апостола, *И нине* — на празника.

Възкресна полунощница.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Седални възкресни. *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен, на празника и на апостола. След трета песен — кондака на празника, *Слава* — седалния на апостола, *И нине* — на празника. След шеста песен — възкресни кондак и икос. *„Месяца тогожде в девятий ден памят празднуем святаго апостола Матия, того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин".* Катавасии: *Лици израилтестии.* Възкресно утрено евангелие. Светилни: възкресен, *Слава* — на апостола, *И нине* — на празника. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на апостола, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Во всю землю изиде вещание их и в конци вселенния глаголи их;* 2. *Небеса поведают славу Божию, творение же руку его возвещает тверд. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни; Блажени. След входа тропари: възкресен, на празника, на апостола, на храмовия светия. Кондак: *На горе преобразился еси.* Апостол — на св. Матия (стр. 534). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

13 АВГУСТ — ОТДАНИЕ НА ПРАЗНИК ПРЕОБРАЖЕНИЕ ГОСПОДНЕ

Последованието е както на самия празник, с особеностите за отдание на Господските и Богородичните празници: на вечернята няма вход и паримии, а на полунощницата няма литии и на утренята няма полиелей ,величание и утрено евангелие. Направо след вторите седални се чете 50 псалом и след това каноните. На св. литургия — апостол и евангелие не се четат на празника, а **редовните на деня.**

КОГАТО ОТДАНИЕТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на празника. *Слава* на празника, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*. На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине* — на празника. Отпустителни тропари: възкресен един път и два пъти на празника, без *Слава, И нине*.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални, ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на празника. След трета песен — седален на празника. След шеста песен — възкресен кондак и икос. „*Месяца тогожде в тринадесятий ден отдается праздник Господня Преображения; в сий ден памят празднуем преподобнаго отца нашего Максима исповедника; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Крест начертав*. Възкресно утрено евангелие. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона на празника. Светилни: възкресен и два пъти на празника. На *Хвалите* се пеят 4 възкресни стихири и 4 на празника, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Твоя сут небеса и твоя ест земля;* 2. *Тавор и Ермон о имени твоем возрадуетася. Слава* — на празника, *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Антифоните на празника.

Входно: *Яко у Тебе источник живота Господи, во свете Твоем узрим свет, спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* Тропари след входа: възкресен, на празника и на храмовия светия. Кондак: *На горе преобразился еси.* Задостойник: *Рождество Твое нетленно явися.* Причастен: *Господи во свете лица Твоего.* Вместо *Видехом свет истинний* — пее се тропара: *Преобразился еси на горе. . .* и отпуст.

14 АВГУСТ — ПРЕДПРАЗНЕНСТВО НА УСПЕНИЕ БОГОРОДИЧНО

Последованието е изцяло според минея.

КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. След прочитане цялата първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на предпразненството. *Слава: Всечестное твое успение. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*. На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине: Яже небес вишшая.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава, И нине* — на предпразненството.

Възкресна полунощница.

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти, *Слава, И нине* — на предпразненството. Седални възкресни със *Слава, И нине* — седални от минея. *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и на предпразненството. След трета песен седалния на предпразненството. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в четиринадесятий ден Предпразненство Успения Пресвятия Богородици и святаго пророка Михея; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Отверзу уста моя* — за Успение Богородично (К., стр. 29). Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава, И нине* — на предпразненството: *Твоего честнаго успения.* На *Хвалите* — 4 възкресни стихири и 4 на предпразненството: *Собор ученик* (писани на малката вечерня за

15 август, на стиховните с припевите им). *Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на предпразненството, на храмовия светия. Кондак на предпразненството: *В славней памяти твоей* (от канона на предпразненството — Ч., стр. 252). Апостол и евангелие на неделята по реда си.

15 АВГУСТ — УСПЕНИЕ НА ПРЕСВЕТА БОГОРОДИЦА

На вечернята. След първа статия от първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят трите стихири — на 6. *Слава, И нине: Богоначалним мановением* (осмогласна—пс. мин., стр. 220). Вход, *Свете тихий,* прокимен и паримии (стр. 31—32). След стиховните стихири — *Слава, И нине: Егда изшла еси.* Отпустителния тропар три пъти.

Празнична полунощница, с литийните стихири и тропара на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на празника три пъти. Седалните според указанията в минея. Полиелей: *Слово благо. . . Отригну сердце мое . . .* и величание на празника (К., стр. 86). Седален след полиелея: *Возопий, Давиде. От юности моея.* Прокимен: *Помяну имя твое во всяком роде и роде.* Утрено евангелие на празника. 50 псалом се чете. *Слава: Молитвами Богородици, И нине* — същото. Стих: *Помилуй мя, Боже* и стихирата: *Егда преставление.* Двата канона от минея, с припев: *Пресвятая Богородице спаси нас.* На предпоследния тропар — *Слава,* на последния — *И нине.* След трета песен — ипакои. След шеста песен кондак и икос. „*Месяца тогожде в пятнадесятий ден Успение пресвятия славния владичици нашея Богородици и приснодеви Марии; тоя молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: На Успение — двойни (стр. 29). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от двата канона. Светилен: *Апостоли от конец* — три пъти. На *Хвалите* — стихирите на 4. *Слава, И нине:*

На безсмертное твое успение. Велико славословие. Тропара на празника.

На св. литургия. Първи антифон: *Молитвами Богородици.* Втори антифон — *Спаси ни, Сине Божий, во святих дивен сий. . .* Трети антифон: тропара на празника: *В рождестве девство.* След входа тропара и кондака на празника. Апостол и евангелие на празника (ап., стр. 535). Задостойник: *Роди вси блажим. . . Побеждаются естества устави.* Причастен: *Чашу спасения. Видехом свет истинний* и отпуст.

КОГАТО УСПЕНИЕ БОГОРОДИЧНО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. След предначинателния псалом се чете цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и 6 на празника. *Слава, И нине: Богоначалним мановением* (осмогласната). Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 31—32). На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине: Егда изшла еси.* Отпустителни тропари: възкресен и два пъти на празника, без *Слава, И нине.*

На полунощницата, след троичния канон се пеят литийните стихири на празника. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални: два възкресни, *Слава, И нине: Всечестний лик.* Пак два възкресни, *Слава, И нине: В рождестве твоем.* Полиелей: *Слово благо. . . Отригну сердце мое . . .* и величание на празника (К., стр. 86). След ектенията — третите седални на празника. Ипакои, степенни — възкресни, прокимен: *Помяну имя твое во всяком роде и роде.* Утрено евангелие на празника. *Воскресение Христово,* 50 псалом се четат. *Слава: Молитвами Богородици, И нине* — същото. Самогласна стихира: *Егда преставление.* Канони: възкресен и първия на празника. След трета песен ипакои на празника. След шеста песен — кондак и икос на празника. „*Месяца тогожде в пятнадесятий ден Успение пресвятия, славния владичици нашея Богородици*

и Приснодеви Марии; тоя молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин". Катавасии: *Преукрашенная божественною славою*. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от двата канона на празника. Светилни: възкресен и два пъти на празника. На *Хвалите:* възкресни стихири — 4 и на празника — 4, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Воскресни Господи в покой Твой, Ти и кивот святини Твоея;* 2. *Клятся Господ Давиду истиною и не отвержется ея. Слава: На безсмертное твое успение. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Антифоните на празника. На втория антифон. . . *воскресий из мертвих.* След входа тропари: възкресен, на празника и кондак: *В молитвах неусипающую Богородицу* (Ч. 252). Апостол и евангелие на празника (ап., стр. 535). Задостойник: *Роди вси блажим. . . Побеждаются естества устави.* Причастен: *Чашу спасения. Видехом свет истинний.*

16 АВГУСТ — ПРЕНАСЯНЕ НА СВ. УБРУС. СВ. МЪЧЕНИК ДИОМИД. ПРЕПОДОБНИ ИОАКИМ ОСОГОВСКИ

Службата на св. Диомида се чете на повечерието. За св. Иоаким Осоговски има тропар в часослова — стр. 253.

ИЗВЪРШВА СЕ ПОСЛЕДОВАНИЕТО НА СВ. УБРУС, заедно с това на попразненството, според минея, както следва:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 3 стихири на попразненството и 3 на св. Убрус. *Слава* на Образа, *И нине* — на празника: *Девичестии лици.* Вход, *Свете тихий,* прокимен на деня. На стиховните — стихирите от минея. Отпустителни тропари: на св. Убрус, *Слава, И нине* — на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седалните от минея. 50 псалом се чете. Ка-

нони: на празника и на св. Убрус — от минея. След трета песен кондак на празника, седален на св. Убрус, *Слава, И нине: Лик божественних*. След шеста песен кондак и икос от минея и се казва: „*Месяца тогожде в шестнадесятий ден Еже от Едеса пренесение нерукотвореннаго образа Господа нашего Иисуса Христа, рекше святаго Убруса, в Константин града, и святаго мученика Диомида и преподобнаго отца нашего Иоакима Осоговскаго; тех молитвами Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Преукрашенная божественною славою* (К., стр. 29). *Честнейшую*. Светилните според минея. На *Хвалите* — стихирите на св. Убрус — на 4. *Слава* — на св. Убрус: *Да каплют облаци. И нине* — на попразненството: *Подобаше самовидец*. Велико славословие. Тропар на св. Убрус: *Пречистому Твоему образу*.

На св. литургия. Делнични антифони. Тропари след входа: *Пречистому Твоему образу* (Ч. 252), *В рождестве девство*, на преподобни Иоаким — Ч. 253) и на храмовия светия. Кондак: *В молитвах неусипающую*. Апостол и евангелие на деня (ап., стр. 536). Причастен: *Хвалите Господа с небес. Видехом свет истинний*.

КОГАТО 16 АВГУСТ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на св. Убрус: и 3 на празника (на малката вечерня). *Слава: Приидите всемирное успение* (от малката вечерня на празника). *И нине* — първия Богородичен на гласа. Възкресни стиховни стихири. *Слава, И нине: Яже небес вишшая сущи* (от литията на празника). Тропари: възкресен, *Слава* — на св. Убрус, *И нине* — на празника: *В рождестве девство*.

Възкресна полунощница с тропар на св. Убрус: *Пречистому Твоему образу*.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални възкресни, *Слава, И нине* — от минея. Също и на второто стихословие. *Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони:

възкресен и на св. Убрус, с припев: *Слава Тебе Боже наш, слава Тебе.* След трета песен седален на св. Убрус. *Едеский цар. Слава, И нине: Лик божественних.* След шеста песен възкресни кондак и икос и се казва: „*Месяца тогожде в шестнадесятий ден Еже от Едеса пренесение нерукотвореннаго образа, Господа нашего Иисуса Христа, рекше святаго Убруса, в Константин града, и святаго мученика Диомида и преподобнаго отца нашего Иоакима Осоговскаго; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин.*“ Катавасии: *Преукрашенная божественною славою* (К. стр. 29). Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, на св. Убрус и на празника. На *Хвалите* — възкресни стихири — 4 и на празника — 4, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Воскресни, Господи, в покой Твой, Ти и кивот святини Твоея;* 2. *Клятся Господ Давиду истиною и не отвержется ея. Слава* — евангелска стихира, *И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на св. Убрус, *В рождестве девство* и на храмовия светия. Кондак: *В молитвах неусипающую.* Апостол (стр. 536) и евангелие — на неделята. На *Изрядно: Достойно ест.* Причастен: *Хвалите Господа с небес. Видехом свет истинний.*

СЪБОТА СЛЕД ПРАЗНИКА УСПЕНИЕ БОГОРОДИЧНО.

В съботата след празника (освен когато се случи на 16 и 18 август, които са празнични дни), последованието е според минея, с тази разлика, че **на утренята,** след като се изпее два пъти светилния на празника — Хвалитните стихири се вземат от малката вечерня на Успение — на стиховните.

На св. литургия, след входа тропарите се изпяват така: на празника, на храмовия светия, и кондак: *В молитвах неусипающую.*

В НЕДЕЛЯ СЛЕД ПРАЗНИК УСПЕНИЕ БОГОРОДИЧНО (освен дните 16 и 18 август) редът е следният:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на празника. *Слава: Яже небес вишшая сущи* (втората литийна стихира на празника). *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*. На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине: Воспойте людие* (също от литията на празника). Тропарите: възкресен, *Слава, И нине: В рождестве девство*.

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти, *Слава, И нине: В рождестве девство*. Канони: възкресен и втория на празника: *Деви отроковици*. След трета песен седален на празника: *В руце нас ради* (писан на 16 август — на вторите седални). След шеста песен възкресни кондак и икос. „*Месяца тогожде. . .*“ (според деня). Катавасии: *Преукрашенная божественною славою*. Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую*. Светилни: възкресен и на празника. На *Хвалите* се пеят 4 възкресни стихири и 4 на празника, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Воскресни, Господи, в покой Твой, Ти и кивот святини Твоея;* 2. *Клятся Господ Давиду истиною и не отвержется ея. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на празника, и на храмовия светия. Кондак: *В молитвах неусипающую*. Апостол и евангелие — на неделята.

18 АВГУСТ — МЪЧЕНИЦИ ФЛОР И ЛАВР. ПРЕСТАВЛЕНИЕ НА СВ. ИОАН РИЛСКИ

Извършва се последованието на св. Иоан Рилски, според издадената от Св. Синод книга със службите за св. И. Рилски (стр. 77—96).

КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на попразненството и

3 на преподобния. *Слава* — на преподобния, *И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии на преподобния (стр. 15—16). Възкресни стиховни стихири. *Слава* — на преподобния, *И нине* — на попразненството: *Давидскую песн днес*. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* — на преподобния (Ч. 224), *И нине* — на празника: *В рождестве девство*.

Полунощница възкресна, с литийните стихири на преподобния, *Слава* — на преподобния, *И нине* — на празника: *Егда изшла еси* (вж. вечернята на Успение Богородично). *Достойно ест яко воистину славити Тя*. Тропар на преподобния.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: възкресния два пъти, *Слава* — на преподобния, *И нине* — на празника. След първото стихословие два възкресни седални. *Слава* — на преподобния, *И нине* — на попразненството Също така и на второто стихословие. Полиелей и величание на преподобния (К. стр. 91). Веднага се пее *Благословен еси Господи, Ангелский собор*. Малка ектения. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен, на празника — първия в минея (от 18 август) и на преподобния. След трета песен възкресен кондак. *Слава* — седален на преподобния, *И нине* — на попразненството. След шеста песен кондак и икос на преподобния. „*Месяца тогожде во осемнадесятий ден памят празднуем святих мученик Флора и Лавра и преставление преподобнаго отца нашего Иоанна пустинножителя Рилскаго чудотворца; тех молитвами Христе Боже помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Преукрашенная божественною славою* (К. 29). Чинът на утреното възкресно евангелие. Светилни: възкресен, *Слава* — на преподобния, *И нине* — на празника: *Апостоли от конец*. На *Хвалите* — 3 възкресни стихири и 3 на преподобния. *Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, *В рождестве девство*, на преподобния (Ч. 224) и на храмовия светия. Кондак: *В мо-*

литвах неусипающую (Ч. 252). Апостол на преподобния (стр. 537), евангелие на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

23 АВГУСТ — ОТДАНИЕ НА ПРАЗНИК УСПЕНИЕ БОГОРОДИЧНО

Службата е на самия празник, със особеностите за отданията: **на вечернята,** на *Господи воззвах* се пеят трите подобни стихири на 6. *Слава, И нине: Богоначалним мановением. Свете тихий,* и прокимен на деня. Стиховните от минея. *Слава, И нине: Егда изшла еси.* Тропара на празника три пъти.

На утренята, на *Бог Господ* тропара на празника три пъти. Двата седални на празника. Направо се чете 50 псалом (без полиелей и величание и без утрено евангелие). Четат се двата канона. След трета песен — ипакои от минея. След шеста песен кондак и икос на празника. Катавасии: *Преукрашенная божественною славою* — двойни (стр. 29). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от двата канона. Светилния — три пъти. Хвалитните стихири — на 4, *Слава, И нине: На безсмертное твое успение.* Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Антифоните на празника. След входа тропар и кондак на празника. Апостол и евангелие — на празника. На *Изрядно: Роди вси. . . Побеждаются естества устави.* Причастен: *Чашу спасения. Видехом свет истинний* и отпуст.

КОГАТО ОТДАНИЕТО НА ПРАЗНИКА — 23 АВГУСТ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, последованието е следното:

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири и 6 на празника. *Слава, И нине: Богоначалним мановением.* Вход, *Свете тихий* и прокимен *Господ воцарися.* На Стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине: Егда изшла еси.* Тропарите: възкресен и два пъти на празника.

На полунощницата, след троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Възкресните седални. *Ангелский собор*, ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Два канона: възкресен и първия на празника. След трета песен — възкресния кондак и седалния на празника: *Возопий Давиде* (седалния след полиелея), *Слава, И нине: Всечестний лик* (все от празника — първия седален). След шеста песен кондак и икос на празника. „*Месяца тогожде в двадесят и третий ден отдается праздник Успения пресвятия матере нашея Богородици; тоя молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Преукрашенная божественною славою* — двойни (К. 29). Утрено възкресно евангелие. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от двата канона. Светилни: възкресен и два пъти на празника. На *Хвалите* — 4 възкресни стихири и 4 на празника, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Воскресни, Господи, в покой Твой, Ти и кивот святини Твоея;* 2. *Клятся Господ Давиду истиною и не отвержется ея. Слава* — на празника: *На безсмертное твое успение. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Антифоните на празника. На втория антифон . . . *воскресий из мертвих.* . . След входа тропари: възкресен и на празника. Кондак на празника: *В молитвах неусипающую.* Апостол и евангелие на неделята. Задостойник: *Роди вси. . . Побеждаются естества устави.* Причастен: *Чашу спасения. Видехом свет истинний* и отпуст.

29 АВГУСТ — УСЕКНОВЕНИЕ ГЛАВАТА НА СВ. ИОАН ПРЕДТЕЧА

Последованието е изложено в минея.

На вечернята. След първа статия от първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят самогласните стихири — на 6. *Слава: Рождеству сотворяему. И нине: Кто тебе не*

ублажит. Вход, *Свете тихий*, прокимен и паримии (стр. 54). Стиховните по реда си от минея. *Слава: Предтече Спасов. И нине: Безневестная Дево*. Отпустителен тропар: *Памят праведнаго* (Ч. 211). *Слава, И нине: Вся паче смисла.*

Полунощница празнична, с литийни стихири на празника, *Слава: Беззаконнаго деяния, И нине: Воспойте людие*. Тропар на св. И. Предтеча.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на св. И. Предтеча два пъти, *Слава, И нине: Вся паче смисла*. Седалните от минея. Полиелей и величание (К. 87). Седалния след полиелея. *От юности моея*. Прокимен: *Честна пред Господем смерт преподобних Его*. Утрено евангелие на Предтеча. Чете се 50 псалом. *Слава: Молитвами Предтечи Твоего, Милостиве. . . И нине: Молитвами Богородици*. Стих *Помилуй мя Боже* и самогласната стихира: *Пляса ученица*. Канони: *Воду прошед* (Богородичния — от Часослова стр. 266) и първия от минея (пак с ирмос „*Воду прошед*"): *От утроби неплодния*. След трета песен — седален на Предтеча и Богородичен. След шеста песен кондак и икос също от минея. „*Месяца тогожде в двадесят и девятий ден усекновение честния глави честнаго славнаго пророка и предтечи и крестителя Иоанна; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*". Кетавасии: *Крест начертав Моисей* (стр. 8). *Честнейшую*. Светилните от минея. На *Хвалите* — стихирите на 4. *Слава: Паки Иродиа бесится. И нине: Богородице Ти еси лоза истинная. . . молися Владичице со Предтечею. . .* Велико славословие. Тропар на св. И. Предтеча.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: на Предтеча и на храмовия светия. Кондак: *Иоаким и Анна поношения безчадства* (Ч. 220). Причастен: *В памят вечную*.

Забележка. В този ден се пази строг пост. Ако се случи с събота или в неделя, разрешава се елей и вино.

КОГАТО 29 АВГУСТ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечерната. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на Предтеча. *Слава:*

Рождеству сотворяему. И нине — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 54). На стиховните — възкресните стихири. *Слава: Предтече Спасов. И нине: Безневестная Дево.* Тропари: възкресен, *Слава* — на Предтеча, *И нине: Вся паче смисла.*

На полунощницата, след троичния канон — литиите на Предтеча. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на Предтеча.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресни седални, *Слава* — на предтеча, *И нине:* Богородичен. На второ стихословие — също. Полиелей и величание на Предтеча (К. стр. 87). Седален след полиелея. *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и първия на Предтеча: *От утроби неплодния.* След трета песен възкресния кондак и седалния на Предтеча с Богородичния. След шеста песен — кондак и икос на Предтеча. *„Месяца тогожде в двадесят и девятий ден памят празднуем усекновения честния глави честнаго и славнаго пророка и предтечи и крестителя Иоанна; того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: *Крест начертав.* Утрено възкресно евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен и на Предтеча: *Во пророцех,* с Богородичен. На *Хвалите* — възкресни стихири — на 4 и на Предтеча — на 4, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Честна пред Господем смерт преподобних Его;* 2. *В памят вечную будет праведник. Слава: Паки Иродиа бесится. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на Предтеча, на храмовия светия. Кондак: *Иоаким и Анна* (Ч. 220). Апостол и евангелие — на Предтеча (ап. стр. 540). Причастен: *Хвалите Господа с небес. Видехом свет истинний.*

30 АВГУСТ — СВ. АЛЕКСАНДЪР, ИОАН И ПАВЕЛ, ПАТРИАРСИ ЦАРИГРАДСКИ. СВ. БЛАГОВЕРНИ ВЕЛИКИ КНЯЗ АЛЕКСАНДЪР НЕВСКИ

Службата на св. Александър Невски е празнична и се извършва според чина изложен **в минея — от втората служба,** както следва:

На вечерната, след прочитане първа статия от първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят: 3 на Предтеча и 3 — на св. Ал. Невски: *По имени твоему тако. . . Слава: Веселися Ижерская земле. . . И нине: Кто тебе не ублажит.* Вход, *Свете тихий,* прокимен на деня и паримии (стр. 56). Стиховни стихири от минея: *Исповедавшаго имя Иисусово. Слава: Предтече Спасов, И нине: Безневестная Дево.* Отпустителни тропари: на Предтеча, *Слава* — на св. Ал. Невски: *Благочестием украшен* (Ч. 253), *И нине: Еже от века утаенное.*

Полунощница празнична, с литийни стихири на светията: *Да веселится днес. . .* и другите 3. *Слава: Возвеселитеся днес. И нине: Се исполнися Исаино пророчение.* Тропар на светията.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на светията два пъти, *Слава, И нине: Еже от века утаенное.* Седални: *Да веселится днес* и Богородичния. На второто стихословие: *Благодарно зовем.* Следва полиелей и величание (от минея): *Величаем тя, благоверний княже Александре. . .* и стиховете от минея. Ектения и седален след полиелея: *Дух святий тя. От юности моея.* Прокимен: *Вознесох избраннаго от людей моих.* Утрено евангелие (стр. 368). *Слава: Молитвами благовернаго княза, Милостиве. . . И нине: Молитвами Богородици. Помилуй мя Боже* и стихирата: *Приидите вси людие. . .* Канони: Богородичния *Воду прошед* и втория от минея (на св. Ал. Невски): *Достойними похвалами.* След трета песен седален: *Яко звезда многосветлая.* След шеста песен кондак и икос на светията (писани след трета песен на този канон): *Якоже сродники твои. . .* и *Иже древле наветами. „Месяца тогожде в тридесятий ден пренесение мощей святаго благовернаго и великаго княза Александра Невскаго из Владимира в царствующий град святаго Пе-*

тра; в тойже ден памят празднуем иже во святих отец наших патриархов Константина града Александра, Иоанна и Павла новаго; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин". Катавасии: *Крест начертав* (К. 8). *Честнейшую*. Светилните от минея: *Слышана бист*. На *Хвалите* — стихирите от минея на 4. *Слава: Подвигом добрим. И ниче: Владичице приими*. Велико славословие. Тропар на св. Ал. Невски.

На св. литургия: Делнични антифони. След входа тропари: на св. Ал. Невски (Ч. 253), и на храмовия светия. Кондак: *Иоаким и Анна* (Ч. 220). Апостол на светията (стр. 541). Евангелие също на светията. Причастен: *В памят вечную. . .*

КОГАТО 30 АВГУСТ СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на св. И. Предтеча и 3 на св. Ал. Невски. *Слава* — на св. Александра: *Веселися Ижерская земле. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 56). Възкресни стиховни стихири: *Слава: Рождение неподобно* (на св. И. Предтеча). *И нине: Призри на моления*. Отпустителни тропари: възкресен, на Предтеча, *Слава* — на св. Александра Невски: *Благочестием украшен* (Ч. 253), *И нине: Еже от века утаенное*.

На утренята, на *Бог Господ* тропари: възкресния два пъти, *Слава* — на св. Ал. Невски, *И нине: Еже от века утаенное*. Седални възкресни. Полиелей и величание на св. Александра (в минея има специално величание). *Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и втория от минея — на св. Александра. След трета песен кондак и седален на светията. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в тридесятий ден пренесение мощей святаго благовернаго и великаго княза Александра Невскаго из Владимира в царствующий град святаго Петра; в тойже ден памят празднуем иже во святих отец наших патриархов Константина града Александра, Иоанна и Павла новаго; тех молитвами,*

Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин". Катавасии: *Крест начертав*. Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую*. Светилни: възкресен, *Слава* — на св. Александра: *Слишана бист. И нине* — Богородичен възкресен. На *Хвалите* — възкресни 4 стихири и 4 на св. Александра, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Честна пред Господем смерт преподобних Его;* 2. *Блажен муж бояйся Господа, в заповедех Его восхощет зело. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на св. Александра (Ч. 253) и на храмовия светия. Кондак: *Иоаким и Анна* (Ч. 220). Апостол на св. Александра (стр. 541). Евангелие — на неделята. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

31 АВГУСТ — ПОЛАГАНЕ ПОЯСА НА ПРЕСВЕТА БОГОРОДИЦА

Последованието се отслужва само от минея.

КОГАТО СЕ СЛУЧИ В НЕДЕЛЯ, редът е следният:

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на св. Богородица. *Слава: Яко венцем пресветлим. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*. На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине: Смисл очистивше*. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава, И нине* — на св. Богородица.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, с повтаряне на първия. Седални — възкресни, *Слава, И нине* — от минея: *Красотою девства*. Вторите седални — по същия начин. *Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и втория от минея. След трета песен се чете всичко писано след тази песен. След шеста песен кондак и икос възкресни. „*Месяца тогожде в тридесят и первий ден положение честнаго пояса Пресвятия Богородици; тоя молитвами, Христе Боже,*

помилуй и спаси нас, Амин". Катавасии: *Крест начертав.* Утрено възкресно евангелие. Пее се *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава, И нине* — на св. Богородица. На *Хвалите* — 4 възкресни стихири и 4 на св. Богородица, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Воскресни, Господи, в покой Твой, Ти и кивот святини Твоея;* 2. *Лицу твоему помолятся богатии людстии. Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на св. Богородица, на храмовия светия. Кондак: *Благоприятное твое чрево Богородице* (Ч. стр. 254 — кондака след трета песен от канона). Апостол на св. Богородица (стр 542), а евангелие — на неделята.

ТРЕТИ ОТДЕЛ

ТРИОД

I. ПОСТЕН ТРИОД

Последованията за великопостното богослужение се съдържат в богослужебната книга **«ПОСТЕН ТРИОД»**. Той обхваща три периода: **1. Подготвителни дни, 2. Св. Четиридесетница и 3. Страстна седмица.**

1. ПОДГОТВИТЕЛНИ ДНИ

а) Неделя на митаря и фарисея
б) Неделя на блудния син
в) Месопустна събота
г) Месопустна неделя
д) Сирна седмица
е) Сиропустна неделя

Предварителни бележки

Последованието както за вечерното, така и за утреното богослужение в подготвителните недели се взема само от октоиха и триода. Службата на случившия се в минея светия се изоставя.

Забележка 1. Ако обаче в изброените неделни дни се случат следните празници: св. Григорий Богослов — 25. I.; Пренасяне мощите на св. Иоан Златоуст — 27. I.; св. Три светители — 30. I.; Предпразненство на Сретение Господне — 1. II.; Сретение Господне — 2. II.; св. Хараламлий — 10. II.; Успение на св. Кирил Славянобълга-

ски — 14. II.; Първо и второ намиране главата на св. Иоан Предтеча — 24. II.; и св. 40 мъченици — 9. III., — тогава службата се извършва от трите богослужебни книги: октоих, триод и миней. За образец на такава служба може да се вземе тази на 25 януари — св. Григорий Богослов.

Забележка II. СИНАКСАРИТЕ през периода на постния и цветния триод да се четат от книгата издадена от Св. Синод.

Когато в тия дни има празнуем светия — да се четат по съкратения начин, както са дадени на съответните места в този типик; а отделно, като проповед, да се прочитат целите от сборника със синаксариите — на български език.

а. НЕДЕЛЯ, В КОЯТО ОТ СВ. ЕВАНГЕЛИЕ СЕ ЧЕТЕ ПРИТЧАТА ЗА МИТАРЯ И ФАРИСЕЯ

На вечерната. В събота вечер, след като се прочете цялата първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 от триода (в триода има само две стихири и те се повтарят). *Слава* от триода: *Вседержителю Господи. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися.* На стиховните — възкресните стихири (в триода стиховни няма). *Слава* — от триода: *Отягченнима очима моима. И нине: Храм и двер еси. . .* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава, И нине* — Богородичен възкресен по гласа на тропара (в триода тропари няма).

Възкресна полунощница. След *Достойно ест яко воистину славити Тя. . .* се пеят трите умилителни тропара: *Помилуй нас Господи* и пр.

Ако тази неделя се случи от 3 до 9 февруари, вместо тези умилителни тропари се пее тропара на Сретение: *Радуйся благодатная. . .*

На утренята. На *Бог Господ* възкресният тропар два пъти, *Слава, И нине* — Богородичен възкресен. Възкресни седални. *Ангелский собор.* Ипакои, степенни, прокимен — възкресни. Канони: възкресен и от триода. След трета песен се чете възкресния кондак, след това се-

далния и Богородичния от триода. След шеста песен се чете втория кондак и икос от триода. Веднага се чете синаксара. Ако се съкрати, да се чете така: „*Зиждителю горних и долних, Трисвятую убо песн от ангелов: трипеснец же и от человеков приими; фарисейски кто живет, церкви далече бивает, Христос бо внутр, о смиреннии, приемлемий. В настоящий же ден с Богом и триод начинаем: юже убо мнози от святих и богоносних красотодетел наших отец, добре и яко достояше, от святаго движими Духа, сложившe песноделаша. Святих всех песноделателей Твоих молитвами Христе Боже наш, помилуй нас, Амин*".

Катавасии: *Яко по суху пешествовав Израил* (писани в Катавасийника за Неделя сиропустна — стр. 38). Ако празник Сретение Господне не е отдаден, пеят се катавасиите на този празник: *Сушу глубородителную землю* (К. с. 22). След осмата песен — утрено възкресно евангелие. Чете се *Воскресение Христово* и се пее 50 псалом. *Слава: Покаяния отверзи ми двери. И нине: На спасения стези.* Стих: *Помилуй мя Боже* и стихирата: *Множества содеянних мною лютих.* Пее се *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — от триода; *И нине* — Богородичен също от триода. На *Хвалите*: 4 възкресни стихири и 4 от триода (има указания в триода кои стихири се пеят). *Слава* от триода: *От дел похваленми. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на храмовия светия. Кондак от триода: *Фарисеева убежим высокоглаголания* (Ч. 254). Ако празник Сретение Господне не е отдаден, пее се кондака на този празник: *Утробу девичу освятивий* (Ч. 240). Апостол и евангелие на неделята от триода.

Забележка. През седмицата от тази неделя до Неделя на блудния син в сряда и петък не се пости.

6. НЕДЕЛЯ, В КОЯТО ОТ СВ. ЕВАНГЕЛИЕ СЕ ЧЕТЕ ПРИТЧАТА ЗА БЛУДНИЯ СИН

На вечернята, в събота вечер, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 от триода (като се повтарят двете). *Слава: От коликих благ окаянний. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*. На стиховните — възкресните стихири. *Слава* от триода: *Отеческаго дара. И нине: Творец и избавител мой*. Тропари: възкресен, *Слава, И нине* — Богородичен възкресен.

Възкресна полунощница. След троичния канон и *Достойно ест яко воистину славити Тя Бога. . .* се пеят трите умилителни тропари: *Помилуй нас Господи* и пр. Ако не е отдаден празник Сретение Господне, то вместо тези умилителни тропари се пее тропара на празника: *Радуйся благодатная*.

На утренята. Възкресния тропар два пъти, *Слава, И нине* — Богородичен възкресен. Възкресни седални. Полиелей: *На реках Вавилонских. Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и от триода. След трета песен възкресен кондак, седалния и Богородичния от триода. След шеста песен кондак и икос от триода. От синаксара се прочита (ако се съкрати — така): „*В сий ден блуднаго сина воззвание празднуем. Блудник аще кто ест яко аз, дерзай, гряди: Божиих бо щедрот всем отверзеся двер. Неизреченним человеколюбеем Твоим Христе Боже наш помилуй нас, Амин*“. Катавасии: *Мойсейскую песн* (К. с. 34). Ако не е отдаден празник Сретение Господне, пее се *Сушу глубородителную землю*). Утрено възкресно евангелие. Чете се *Воскресение Христово* и се пее *Помилуй мя Боже. Слава: Покаяния отверзи ми двери, И нине: На спасения стези*. Стих *Помилуй мя Боже: Множества содеянних мною лютих. Честнейшую*. Светилни: възкресен, *Слава* — от триода, *И нине* — също. На *Хвалите:* 5 възкресни стихири и 3 от триода. *Слава* от триода: *Отче благий. И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени.

След входа тропари: възкресен и на храмовия светия. Кондак: *Отеческия слави твоея.* Апостол и евангелие на Неделя на блудния син.

в. СЪБОТА ОТ МЕСОПУСТНАТА СЕДМИЦА (ЗАДУШНИЦА)

На вечернята, в петък вечерта, след предначинателния псалом, на *Господи воззвах* се пеят 3 мъченични стихири от октоиха и 3 от триода. *Слава: Плачу и рыдаю. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. *Свете тихий.* Вместо прокимен на деня се пее **Аллилуиа.** *Сподоби Господи.* На стиховните: мъченичния на владеещия глас и два мертвени (от октоиха). *Слава* от триода: *Начаток ми и состав. И нине: Молитвами рождшия Тя. Нине отпущаеши.* Тропар *Глубиною мудрости. Слава, И нине: Тебе и стену.* Отпуст.

След вечернята се отслужва панихида за починалите.

На утренята, в събота сутринта, вместо *Бог Господ* се пее **Аллилуиа**. . . и тропарите както на вечернята. Седални от октоиха. *Благословен еси Господи* и мертвените тропари от триода: *Святих лик обрете* и пр. Малка ектения. Седален: *Покой Спасе наш. . .* Канони само от триода. След това се пее ирмоса на осмата песен от канона с припев: *Хвалим благословим. . .* Пее се *Честнейшую.* Светилните и хвалитните от триода. *Слава: Яко цвет увядает. И нине: Радуйся Марие Богородице. Тебе слава подобает.* Стиховни от октоиха. *Слава: Болезни Адаму бист. И нине: Ти еси Бог наш. Благо ест* и пр. Тропар *Глубиною мудрости.*

На св. литургия. Всекидневни антифони. След входа тропари: *Глубиною мудрости,* на храмовия светия. Кондак: *Со святими упокой.* Апостол и евангелие на задушница и пр. Причастен: *Блажени яже избрал. . . Видехом свет истинний.*

След *Буди имя Господне* се пее *Со духи праведних скончавшихся. . .* и се поменават имената на починалите наши братя, отци и др.

г. МЕСОПУСТНА НЕДЕЛЯ

Службата е според указанията в триода.

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 от триода. *Слава: Егда поставятся престоли. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*. Възкресни стиховни стихири. *Слава* от триода: *Уви мне мрачная душе. И нине: Безневестная Дево*. Тропар възкресен, *Слава, И нине* — Богородичен възкресен.

На полунощницата. След троичния канон се пее литийната *Слава* от триода: *Господи разумевше заповеди. И нине: Под кров твой Владичице. Достойно ест яко воистину славити Тя*. Умилителните тропари: *Помилуй нас Господи* и пр.

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар — два пъти, *Слава, И нине* — Богородичен възкресен. Седалните от октоиха. Полиелей: *На реках Вавилонских. Ангелский собор*. Ипакои, степенни, прокимен — възкресни. Канони: възкресен и от триода. След трета песен се чете възкресния кондак, а след това седалния и Богородичния от триода. След шеста песен се чете кондак и икос от триода. Синаксарът, ако се съкрати, да се чете така: „*В сий ден втораго и неумитнаго пришествия Христова памят творим. Егда судяй земли судие всех сядеши. Приидите, онаго гласа, достойна и мене усуди. Неизреченним человеколюбием Твоим, Христе Боже, желателнаго Твоего гласа нас сподоби и сущим одесную Тебе сопричти и помилуй нас, Амин*“. Катавасии: *Помощник и покровител* (К., стр. 36). Възкресно утрено евангелие. След 50 псалом, *Слава: Покаяния* и пр. *Честнейшую*. Светилни: възкресен, от триода и Богородичния — също. На *Хвалите* се пеят 5 възкресни стихири и 3 от триода. *Слава* от триода: *Предочистим себе братие. И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на храмовия светия. Кондак: *Егда приидеши Боже* (Ч. 255).

В неделя вечер на месопустната неделя, на *Господи воззвах* се пеят само от минея стихирите на 6, със *Слава, И нине* — Богородичен. *Свете тихий*, прокимен на деня. От този ден стиховните се пеят от триода, тъй както е указано там. За тази неделя самогласната стиховна стихира е: *Ласкосердствовавше первую* (два пъти) и мученичния, *Слава, И нине: Небесная поют тя.* Тропар от минея, *Слава, И нине* — Богородичен.

Забележка. През сиропустната седмица месо вече не се яде, а през всички дни се разрешава риба, сирене, яйца и масло.

д. СИРНА СЕДМИЦА

От понеделник — на утренята и през следващите дни има седални от триода. На *Бог Господ* се пее тропар от минея, а след това се изпяват седалните от октоиха „по първото стихословие"; на „второто стихословие" седалните са от триода. Каноните се четат от октоиха и от минея. Но понеже **от този ден има и трипеснеци** от триода, то за песните, за които има в триода, не се четат съответните песни от октоиха, а само от минея и от триода. Ирмосите се пеят: за трета песен от минея (освен сряда, когато има трета песен в трипеснеца от триода и се пее този ирмос); за шеста песен се пее винаги от минея, а за осма и девета песни — винаги от триода. След трета песен се чете седален и Богородичен (или Кръстобогородичен) от минея. Кондак и икос след шеста песен — също от минея (ако има такива).

Светилни: от октоиха, със *Слава, И нине* — Богородичен. Ако обаче има светилни и в минея, пее се първом светилния от октоиха, *Слава* — светилен от минея, *И нине* — Богородичен от октоиха. Стиховните са от триода. Нататък утренята следва както в обикновени дни.

ВЪВ ВТОРНИК ВЕЧЕРТА И В СРЯДА СУТРИНТА, през Сирната седмица, както и в ЧЕТВЪРТЪК ВЕЧЕРТА И В ПЕТЪК СУТРИНТА — службата е ВЕЛИКОПОСТНА.

На вечернята. На *Господи воззвах* се пеят стихирите от минея, със *Слава, И нине* — Кръстобогородичен. Прокимен на деня. Стиховните са от триода. След *Нине отпущаеши* и *Трисвятое*, вместо тропара от минея пеят се тропарите: *Богородице Дево, Крестителю Христов, Слава — Молите за ни, И нине — Под Твое благоутробие* (Ч., стр. 146). При пеенето на първите три се правят от всички присъствуващи поклони, а на последния тропар — не се прави поклон. Нататък реда следва по часослова: *Господи помилуй* 40 пъти и т. н. както е за великопостните дни и завършва с молитвата на св. Ефрем Сирин (с поклони).

На утренята. Вместо *Бог Господ* се пее *Аллилуиа* и троичните тропари по гласа, който владее, както през великия пост. След това не се казва ектения, нито между седалните се казва ектения, а само: *Слава, И нине: Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, слава Тебе Боже* (3 пъти), *Господи помилуй* (3 пъти) *Слава. . . И нине. . .*

Първите седални се пеят от октоиха (има ги и в края на триода), — вторите седални са от триода. Чете се 50 псалом и веднага канона от минея и трипеснеца от триода. След трета песен седален и *Слава, И нине* — Богородичен от минея, след шеста песен — кондак на светията. Ако светията няма кондак, четем мученичния на гласа, писан в края на триода при седалните.

Светилните са великопостни (има ги и в часослова — стр. 55), според владеещия глас. На стиховните се пее самогласния на деня два пъти и мученичния един път. *Слава, И нине* — Кръстобогородичен пак от триода. *Благо ест, Трисвятое* и следва: *В храме стояще. . .* и нататък според часослова (стр. 65).

След молитвата на св. Ефрем Сирин, започват великопостни часове с изобразителни според реда, изложен в часослова. На шестия час се чете и паримия (вж. реда на часовете в общите указания).

Според заведената практика, в **сряда и петък**

на тази (сирна) седмица не се служи св. литургия.

Ако обаче се случи в тия дни паметта на празнуем светия (напр. св. Харалампи, св. 40 мъченици и др.), тогава службата е само според минея. Вечернята и утренята са без поклони, по обикновения ред за светийските празници. Пеят се катавасии: *Отверзу уста моя.* Отслужва се св. Златоустова литургия. След входа на св. литургия се пее кондак: *Предстателство христиан*, или ако храмът е Богородичен — кондака на храма.

Така се постъпва във всичките дни (освен събота) през сирната седмица, когато се случи празнуем светия — октоихът и триодът се изоставят и службата е изцяло от минея.

СЪБОТА ОТ СИРОПУСТНАТА СЕДМИЦА

На вечернята в петък, както и на утренята в събота, се извършва последованието на „Преподобните отци", които са просияли с подвизи. Последованието е според триода. На *Бог Господ* тропара: *Боже отец наших* — два пъти и *Слава, И нине* — Богородичен: *Еже от века утаенное.* Канон само от триода.

е. СИРОПУСТНА НЕДЕЛЯ

Службата е според реда, изложен в триода.

На вечернята, в събота вечер, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 от триода. *Слава: Седе Адам. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися.* На стиховните — възкресните стихири, *Слава* от триода: *Изгнан бист Адам. И нине: Творец и избавител мой.* Възкресния тропар, *Слава, И нине* — Богородичен възкресен.

На полунощницата, след троичния канон се пее литийната *Слава: Солнце лучи скри. И чине: Таин-*

ственно воспеваем Тя. Достойно ест яко воистину славити Тя. Умилителните тропари: *Помилуй нас Господи. . .*

На утренята. На *Бог Господ* се пее възкресния тропар два пъти, *Слава, И нине* — Богородичен възкресен. Седални възкресни. Полиелей: *На реках Вавилонских.* След полиелея веднага се пее *Ангелский собор.* Малка ектения. Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и от триода. След трета песен възкресен кондак, след което се чете седален от триода със *Слава, И нине* — Богородичен. След шеста песен кондак и икос от триода. Следва: „*В сий ден воспоминание творим от райския пищи испадения первозданнаго Адама, еже божественнии святии отци наши прежде святия Четиридесятници вчиниша. Мир с родоначалники горко да посплачет. Снедию сладкою падший с падшими. Неизреченним твоим благоутробием, Христе Боже наш, пищи райския нас сподоби и помилуй, яко един человеколюбец, Амин*". Катавасии: *Яко по суху пешествовав Израил* (К., с. 38). Възкресно утрено евангелие. *Воскресение Христово* се чете, а 50 псалом се пее. *Слава: Покаяния отверзи ми двери* и пр. Светилни: възкресен, *Слава* от триода, *И нине* — Богородичен. На *Хвалите:* 5 възкресни стихири и 3 от триода. *Слава: Приспе время. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес пасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен и на храмовия светия. Кондак: *Нине время добродетелей явися* (Ч., с. 255).

Същата неделя (сиропустна) вечерта, на *Господи воззвах* се пеят 4 стихири умилителни от октоиха (по гласа), 3 от триода и 3 от минея. *Слава, И нине* — Богородичен (от минея). Пее се бавно, за да има време свещеникът да прекади на входа. Ако има *Слава* в минея, пее се тази *Слава,* а *И нине* — Богородичен от края на минея. Прави се вход с кадилница. *Свете тихий* и велик прокимен: *Не отврати лица Твоего. . .*, с припевите му. (Първом от олтара, по един път от двата клира, заключителния — пак от олтара до половината, а втората половина допяват певците).

Забележка. От тази неделя вечер почват да се редуват двата велики прокимена: 1. *Не отврати лица Твоего* и 2. *Дал еси достояние*. . . до петата неделя на св. Четиридесетница.

След великия прокимен се казва съкратена сугуба ектения, според указанието в Служебника. *Сподоби Господи*. Просителна ектения. На стиховните се пее самогласния: *Возсия благодат Твоя, Господи* (два пъти) и мъченичния. *Слава, И нине* — Богородичен (все от триода). Чете се *Нине отпущаеши*. Тропарите: *Богородице Дево* и останалите се пеят, като се правят три поклони на първите три, а на последния — няма поклон.

Господи помилуй 40 пъти и нататък според часослова. След молитвата на св. Ефрем Сирин и поклоните се пее: *Всем предстателствуеши благая*. . . и се целуват светите икони.

Този ред е същият и за вечерните в следващите недели.

Тази неделя вечер, след отпуста на вечернята, **става взаимно опрощаване.**

2. СВ. ЧЕТИРИДЕСЕТНИЦА

Редът на службите през св. Четиридесетница е следният:

Утрено богослужение

а. В понеделник, вторник и четвъртък сутрин се извършва: полунощница, утреня, часовете — 1, 3, 6 и 9, Изобразителните и вечернята за следващия ден.

б. В сряда и петък — горепосочените служби се съединяват с Преждеосвещена св. литургия.

в. В събота — през всичките великопостни седмици утреното богослужение се състои от: полунощница, утреня и св. Златоустова литургия.

г. В неделя — полунощница, утреня и св. Василиева литургия (с изключение на Връбница, когато се отслужва св. Златоустова литургия).

Вечерно богослужение

а. Срещу неделя и срещу понеделник се извършва вечерня.

б. Срещу вторник, сряда, четвъртък и петък **велико повечерие.**

в. Срещу събота (и срещу четвъртък от V седмица) — **малко повечерие.**

Забележка. Преждеосвещена св. литургия се извършва (освен в сряда и петък) още и в понеделник, вторник и четвъртък през св. Четиридесетница, когато в тези дни се случи празнуем светия (24. II., св. 40 мъченици или пък храмов празник).

ПОНЕДЕЛНИК ОТ ПЪРВАТА СЕДМИЦА НА ВЕЛИКИЯ ПОСТ

Забележка. В понеделник от първата седмица, на св. Четиридесетница не се чете полунощница.

Службата започва **направо с утреня** по следния ред: Свещеникът с кадилница от олтара възглася: *Благословен Бог наш.* Певецът чете *Трисвятое.* Свещеникът: *Слава святей. . .* и веднага се чете шестопсалмието. Вместо. *Бог Господ* се пее 4 пъти *Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа* и се пеят троичните песни от края на триода. Седалните също се вземат от триода (в края). Каноните се вземат от минея (на дневния светия) и от триода, а от октоиха не се четат канони през цялата св. Четиридесетница. Ирмосите на осма и девета песни винаги се пеят от триода и то от втория канон. Светилните също се намират в края на триода, при троичните песни (има ги и в часослова — стр. 55). Стиховните се пеят от триода. *Благо ест. Трисвятое* и веднага се чете (вместо тропар): *В храме стояще слави твоея* (от часослова) и утренята завършва с молитвата на св Ефрем Сирин.

Часовете се извършват по реда в часослова. Паримията на шестия час се намира (на български) в Паримийника, стр. 91.

Изобразителните и **вечернята** също се извършват по реда, изложен в часослова и триода. На вечернята също има две паримии (стр. 92—93). На *Господи воззвах* се пеят 3 стихири от триода и 3 от минея. *Слава, И нине* — Богородичен от минея. Стиховните от триода. Завършва се с тропарите: *Богородице Дево. . .*

За следващите делнични дни през великия пост има подробни упътвания в Общите указания в този типик.

В ПОНЕДЕЛНИК ВЕЧЕРТА СЕ ЧЕТЕ ВЕЛИКО ПОВЕЧЕРИЕ.

Чинопоследованието му е изложено в часослова.

След прочитане на Славословието започва да се пее **Великия канон** на св. Андрей Критски — първа четвърт. Намира се в четвъртък на петата седмица — в триода.

Останалите три части от канона се пеят на великото повечерие във вторник, сряда и четвъртък на първата седмица, а целият канон се пее в сряда вечерта на петата седмица от великия пост.

В края на великото повечерие през първите четири дни на великия пост се **чете и евангелие** — веднага след като се прочете „*Упование мое Отец. . .*“ **Евангелие се чете също и на малкото повечерие в петък на първата седмица,** след акатиста, пак след „*Упование мое Отец. . .*“

В края на великото повечерие се пее: *Всем предстателствуеши. . .* (в понеделник и сряда вечер), или: *Заколение Твое. . .* (във вторник и четвъртък).

СРЯДА ОТ ПЪРВАТА СЕДМИЦА НА ВЕЛИКИЯ ПОСТ

Сутринта, след като се прочете полунощницата, утренята, часовете и Изобразителните — **вечернята се съединява с Преждеосвещена св. литургия по следния начин:**

Свещеникът казва: *Благословено царство. . .* и веднага четецът: *Придите поклонимся. . .* и се чете предначинателния псалом. След великата ектения се чете 18-та катизма, като след всяка статия се казва малка ектения (вж. и други подробни указания в началото, в отдела за великопостното богослужение). След като се прочетат псалмите от първата статия, четецът казва: *Слава Отцу и Сину и Святому Духу, И нине и присно и во веки веков, Амин; Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, слава Тебе Боже* (3 пъти), *Господи помилуй* (3 пъти), *Слава Отцу и Сину и Святому Духу* (и спира).

Свещеникът казва малка ектения. Четецът продължава: *И нине и присно и во веки веков, Амин*, и чете нататък псалмите от следващата статия. Същото се казва и след втората статия. След като се прочете и третата статия, четецът казва: *Слава. . . И нине. . . Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, слава Тебе Боже* (3 пъти), *упование наше, Господи, слава Тебе.*

Господи воззвах се пее по гласа на самогласната стихира в триода за този ден. Изпява се тази самогласна стихира два пъти, следващия мъченичен — един път и останалите три стихири от триода, както и 4 стихири от минея — всичко 10. *Слава, И нине* — Богородичен от минея, който се пее бавно, за да има свещеникът време да покади при входа.

Прави се вход с кадилница. *Свете тихий*, четат се двете **паримии** (стр. 98—99). В началото на втората паримия, след като се каже: *Прокимен. . .* четецът велегласно казва: **Повелите,** през което време всички богомолци коленичат, а свещеникът взема с две ръце светилника заедно с кадилницата, издига го нагоре и като се обръща на изток, казва: *Премудрост, прости*, след което се обръща около лявата си страна към богомолците и казва: *Свет Христов просвещает всех.*

Верующите стават и четецът доизчита втората паримия: *Из притчи Соломонови чтение.* След това се пее 6 пъти „*Да исправится молитва моя. . .*“: първом свещеникът, после само певецът изпява следващите 4, на които свещеникът казва съответните припеви. Последното „*Да исправится. . .*“ пее свещеникът до половината, а втората половина. . . „*воздеяние руку моею жертва вечерняя*“ — изпява певецът. На последното „*Да исправится. . .*“ всички коленичат.

Когато се пее *Нине сили небесния. . .*, след като се изпее *Се бо входит Цар слави* — свещеникът пренася св. Дарове от жертвеника на св. престол. При излизане от северната врата на св. олтар се дава знак със звънчето и всички падат на колене. След като свещеникът внесе в св. олтар и постави св. Дарове на св. престол, дава се отново знак със звънчето и богомолците стават. Певците допяват: *Се жертва тайная. . .* (или от *Верою и любовию приступим. . .*) до края.

Следва ектения. Певецът: *Отче наш.* Причастен: *Вкусите и видите, яко благ Господ, аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа.*

След като свещеникът възгласи: *Со страхом Божиим. . .* певецът изпява: *Благословлю Господа на всякое время, вину хвала Его во устех моих.* След като свещеникът каже: *Спаси Боже люди Твоя и благослови достояние Твое,* певецът продължава: *Хлеб небесний и чашу жизни вкусите и видите, яко благ Господ, аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа.*

След като свещеникът каже: *Всегда нине и присно и во веки веков,* певецът пее: *Амин, Да исполнятся уста наша. . .*

След заамвонната молитва певците пеят: *Буди имя Господне. . .* (3) и веднага се чете 33 псалом: *Благословлю Господа на всякое время. . .* В това време свещеникът раздава нафора и след прочитане на псалома прави отпуст.

Забележка. Когато празнуем светия (напр. 24 февруари, св. 40 мъченици — 9 март, или др.) **се случи в някой от седмичните дни** на поста (освен събота), — тогава сутринта след полунощницата се чете **празнична утреня** според чина в минея. Часовете се четат обикновени („прости"), тъй както се четат, когато не е велик пост — с тропара на светията и кондака на светията след *Трисвятое.* Четат се и Изобразителните, но по великопостния ред, като се почне от Блажените, които се пеят, правят се поклони, чете се молитвата на св. Ефрем Сирин. След това започва по реда си:

Преждеосвещена св. литургия. След *Благословено царство* и прочитане на предначинателния псалом, чете се 18-та катизма. На *Господи воззвах* се пеят 6 стихири от триода: самогласния на деня от стиховните (два пъти) и мученичния и трите следващи стихири, — и от минея — четири стихири на светията от вечернята (на празнуемия светия). *Слава* — на светията от минея. *И нине* — първия Богородичен по гласа на Славата. Вход с евангелие. *Свете тихий,* паримии от триода. Следва: *Да исправится молитва моя. . .* (по изложения по-горе ред). Апостол и евангелие на светията и нататък следва реда си Преждеосвещената св. литургия.

ПЕТЪК ПРЕЗ ПЪРВАТА СЕДМИЦА НА ВЕЛИКИЯ ПОСТ

Сутринта в петък след като се изчетат полунощница, утреня, часове и изобразителни, **започва вечернята с Преждеосвещена св. литургия** по реда, изложен в триода. От **минея не се взема нищо.** В триода има песнопения за **св. Теодора.**

На вечернята, на *Господи воззвах* се изпяват: два пъти самогласната стихира: *Приидите вернии* — от триода; и следващите стихири на св. Теодора — от триода. *Слава: Сосуда употребив. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий* и паримии (П., стр. 104). Нататък следва службата според триода.

Вечерта в петък се чете **малко повечерие,** по реда в часослова. След *Достойно ест* се пее канона: *Отверзу уста моя. . .* (намира се в триода през V седмица в събота на утренята). Между песните ектения не се казва. От 6, 7, 8 и 9 песни нататък втория и третия канон се изоставят. След девета песен се запява „*Возбранной воеводе. . .*“ и свещеникът започва да чете „на разпев“ пред иконата на св. Богородица **първата статия на Богородичния акатист.** След всеки икос се изпява: *Радуйся, невесто неневестная,* а след всеки кондак: „*Аллилуиа*“. След акатиста пак се изпява *Возбранной воеводе* (краткото) и продължава повечерието според часослова. След *Трисвятое* в Първата седмица на поста не се четат тропарите от часослова („*Боже отец наших. . .*„ и следващите), а кондака на св. Теодора: *Веру Христову яко щит. . .* Накрая, след *Нескверная, неблазная* и пр. се чете евангелие. Ектения и отпуст.

СЪБОТА ОТ ПЪРВАТА СЕДМИЦА НА ВЕЛИКИЯ ПОСТ. СВ. ТЕОДОР ТИРОН

Редът е изложен в триода.

На утренята, след шестопсалмието, на *Бог Господ* се пее тропара: *Велия вери исправление* — два пъти, *Слава, И нине: Вся паче смисла.* Седалните на св. Теодора.

Чете се 50 псалом. Канони: двата от триода. След трета песен седалните, след шеста песен кондак и икос — на св. Теодора и се казва: *„В сий ден, в суботу първую постов, еже коливами преславное чудо святаго и славнаго великомученика Теодора Тирона празднуем. Пищею колив питает Тирон град: Пищу оскверненую учинив непотребну. Того молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: *Отверзу уста моя.* Утрено евангелие няма. Светилни и хвалитни стихири — според триода. *Слава: Священия дар. И нине: Богородице Ти еси лоза истинная.* Велико славословие. Тропар на светията.

Служи се **св. Златоустова литургия.** Делнични антифони. След входа тропари: на св. Теодора, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан.* Апостол на св. Теодора (стр. 324), евангелие — също. *Достойно ест.* Причастен: *В памят вечную.*

ПЪРВА НЕДЕЛЯ ОТ ВЕЛИКИЯ ПОСТ — НЕДЕЛЯ НА ПРАВОСЛАВИЕТО

На вечернята, в събота, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 от триода. *Слава: Благодат возсия истини. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий*, прокимен. След възкресните стиховни стихири се пее *Слава, И нине: Из нечестия во благочестие пришедше.* Отпустителни тропари: възкресен, *Слава: Пречистому образу Твоему, И нине: Вся паче смисла.* След това се пее *Со духи праведних скончавшихся* и се поменуват прежде почивши иерарси и заслужили на светото Православие и на местната църква починали християни. Отпуст.

На полунощницата, след тричния канон, *Слава* от триода: *Радуйтеся пророци честнии, И нине: Все упование мое. Достойно ест яко воистину славити Тя Бога Слова.* Тропар: *Пречистому образу Твоему.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седални възкресни. *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и от триода. След трета песен се чете възкресния кондак. След

шеста песен кондак и икос от триода. „*В сий ден, в неделю първую святих постов православия, сиреч возставление святих и честних икон, Церков Христова праздновати прият. Нелепотно изметаеми икони: Радуюся лепотно покланяеми видя. Неизменний Образе Отчий, молитвами святих твоих исповедников, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Моря чермную пучину* (К., стр. 40). Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен и от триода. На *Хвалите:* възкресни стихири — 4 и от триода — 4. Също *Слава* от триода: *Мойсей во время воздержания. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Първи антифон: *Молитвами Богородици.* Втори — *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .* Трети: *Пречистому образу Твоему.* След входа тропари: възкресен, *Пречистому образу Твоему,* на храмовия светия. Кондак: *Возбранной воеводе.* Апостол — стр. 325, евангелие на неделята (Православна). Следва св. Василиева литургия. Причастен: *Хвалите Господа с небес. Видехом свет истинний.*

Същия ден вечерта, на вечернята, след предначинателния псалом, на *Господи воззвах* се пеят 4 умилителни стихири от октоиха, 3 от триода и 3 от минея. *Слава, И нине* — Богородичен от минея. Вход с кадилница. *Свете тихий,* велик прокимен: *Дал еси достояние.* Стиховни от триода: *Приидите очистим себе* (два пъти) и мъченичния. *Слава, И нине: Небесная поют Тя. Нине отпущаеши. Трисвятое.* Отпустителни тропари: *Богородице Дево* и пр.

В сряда и петък на втората седмица от поста, сутринта на Преждеосвещената св. литургия, на *Господи воззвах* се пеят: от триода 6 стихири и от минея — 4. В сряда — *Слава, И нине* — Богородичен от минея. В петък: *Слава* — мертвен (на владеещия глас), *И нине* — първия Богородичен на гласа. Вход, *Свете тихий* и паримии. . . *Да исправится молитва моя* и нататък следва Преждеосвещената св. литургия.

В петък вечерта се чете малко повечерие с втората статия от Богородичния акатист

според реда, изложен в предидущата седмица. След *Трисвятое* се чете кондак: *Яко начатки естества*. Този кондак се чете и в следващите два петъка.

СЪБОТА ОТ ВТОРАТА СЕДМИЦА НА ВЕЛИКИЯ ПОСТ

На утренята, на *Бог Господ се пеят тропарите: Апостоли, мученици и пророци. Слава: Помяни Господи, И нине: Мати святая* (Ч., с. 46). Седални от октоиха — само първите. *Благословен еси Господи, Святих лик обрете.* Заупокойна ектения. Седални от триода: *Покой спасе наш.* Чете се 50 псалом. Канони: от минея и четирипеснеците от триода. След трета песен се пее ирмоса на трета песен от минея. Малка ектения. Чете се седалния и Богородичния от минея. След шеста песен се пее ирмоса на шеста песен от триода, на втория четирипеснец. Малка ектения. Кондак и икос от триода. „*Месяца тогожде*" (за светията от минея). *Хвалим благословим* и ирмоса на осма песен пак от триода. Също и след *Честнейшую* — ирмоса на девета песен от триода. Светилните се пеят от триода. Хвалитните и стиховните стихири — от октоиха. След *Трисвятое* — тропара: *Апостоли, мученици и пророци* (Ч. 46).

Златоустова св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: *Апостоли, мученици и пророци,* на храмовия светия. Кондак: *Яко начатки естества.* Причастен: *Блажени яже избрал и приял еси, Господи. Видехом свет истинний.*

По тоя начин се отслужва последованието и през следващите две събота от великия пост.

ВТОРА НЕДЕЛЯ ОТ ВЕЛИКИЯ ПОСТ — НА СВ. ГРИГОРИЙ ПАЛАМА

На вечернята, в събота вечер, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на св. Григорий Палама — от триода. *Слава: Преподобне треблаженне. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий* и прокимен *Господ воцарися.* На сти-

ховните — възкресните стихири. *Слава* — на светията: *Бодрий язик твой. И нине: Безневестная Дево.* Тропари: възкресен, *Слава* — на светията: *Православия наставниче. И нине: Иже нас ради рождейся.*

Възкресна полунощница. След троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на светията.

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти. *Слава* — на светията, *И нине — Иже нас ради.* Възкресни седални. *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни. Канони: възкресен и двата от триода. След трета песен седален на светията от триода и Богородичен. След шеста песен кондак и икос възкресни. *„В неделю вторую святих постов памят празднуем иже во святих отца нашего Григориа, архиепископа Тесалонитскаго чудотворца, Палами. Сей божественнаго и невечерняго света син, истинний воистину божий человек и чудний божественних слуга и служител. Света светлаго проповедника нине воистину велия, Источник света, к незаходимому водит свету. Того убо молитвами, Боже, помилуй нас, Амин“.* Катавасии: *Отверзу уста моя.* Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни според указанията в триода. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 от триода (като първата се повтаря), с припеви на последните две стихири: 1. *Уста моя возглаголют премудрост и поучение сердца моего разум;* 2. *Уста праведнаго поучатся премудрости и язик его возглаголет суд. Слава: Во тме согрешений. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на св. Григорий Палама, на храмовия светия. Кондак: *Возбранной воеводе* (Ч. 242). Апостол (стр. 327) и евангелие на неделята от триода. **Следва св. Василиева литургия.** Причастен: *Хвалите Господа с небес. Видехом свет истинний.*

Вечерта в тази неделя, на вечерня-та, на *Господи воззвах* се пеят 4 стихири умилителни от октоиха, 3 от триода и 3 от минея. *Слава, И нине* от минея

Богородичен. Вход, *Свете тихий*, и велик прокимен: *Не отврати лица Твоего*. На стиховните — самогласния от триода два пъти и мученичния. *Слава, И нине: Небесная поют тя. Нине отпущаеши, Трисвятое* и тропарите: *Богородице Дево*.

В сряда и петък всичко по реда, изложен в триода и според указанията, дадени в началото на типика за делничните служби през времето, когато владее триода.

В петък вечерта на малкото повечерие се чете **третата** статия от Богородичния акатист.

ТРЕТА НЕДЕЛЯ ОТ ВЕЛИКИЯ ПОСТ — КРЪСТОПОКЛОННА

Преди да почне вечернята, свещеникът взема честния кръст от мястото, дето се пази през годината, поставя го на приготвен дискос върху босилек и цветя и го слага върху жертвеника.

На вечернята, в събота вечер, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на св. кръст. *Слава: Христе Боже наш. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий* и прокимен *Господ воцарися*. На стиховните — възкресните стихири. *Слава, И нине: Пособивий Господи* (от триода). Отпустителни тропари: възкресен, *Слава, И нине: Спаси Господи*.

Пренасяне на св. кръст. След отпуст на вечернята свещеникът пренася св. кръст от жертвеника на престола по следния ред: *Благословен Бог наш, Трисвятое; Яко Твое ест царство. . .* Певците пеят *Спаси Господи*, свещеникът покадява приготвения на дискоса св. кръст, целува го и когато певците запеят пак *Спаси Господи*, взема дискоса на главата си и, предшествуван от свещоносец с кадилница, го пренася на св. престол и го поставя на мястото на св. евангелие, което пък поставя малко по-горе. След това прави малък отпуст.

Цяла нощ на св. престол гори кандило или светилник.

Полунощница възкресна. След троичния

канон се пее *Слава, И нине:* литийната стихира от триода: *Зрящи Тя твар вся.* В края на полунощницата тропара: *Спаси Господи.*

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти, *Слава: Спаси Господи, И нине: Гавриилу вещавшу.* След седалните от октоиха се пее полиелей и величанията за Кръстовден (стр. 68). След ектенията — седални от триода: *В раи убо прежде. (Благословен еси Господи* **не се пее**). Ипакои, степенни и прокимен на гласа. Канон само от триода с припев на първия тропар: *Слава Господи святому воскресению Твоему,* а на следващите — *Слава Тебе Боже наш, слава Тебе;* на предпоследния тропар — *Слава,* и на последния — *И нине.* След трета песен седалните както са в триода. След шеста песен кондак и икос от триода „*В тойже ден, в неделю третию постов, поклонение празднуем честнаго и животворящаго Креста. Кресту вся земля да покланяется: Имже позна Тебе покланятися, Слова. Того силою, Христе Боже, и нас сохрани от лукаваго искушений: и божественним Твоим страстем и живоносному воскресению поклонитися сподоби, четиридесятодневное благосветле прешедшим поприще и помилуй нас, яко един благ и человеколюбец, Амин*“. Катавасии: *Божественнейший прообрази* (К. 42). Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — на кръста: *Крест Христов, И нине* — Богородичен: *Древу на немже. . .* На *Хвалите:* (ако служи архиерей, когато взема време не целува светите икони) — 4 възкресни и 4 от триода, като се повтаря първата, с припевите както са писани в триода. *Слава* от триода: *Високомудраго разума. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. Последното *Святий Боже* от славословието се пее бавно и тогава се извършва:

Изнасяне на св. кръст. Чредният свещеник (ако има съслужение — старшият свещеник) покадява св. кръст, прави три поклони и го целува. След това взема дискоса със св. кръст на главата си и, предшествуван от дякон или свещеник, или църковнослужител, който кади с кадилница пред него, обхожда св. престол и през северната врата излиза от олтара като пред тях вървят свещоносец и певците, които бавно пеят *Святий Боже* (на четвърти глас — пс. триод, стр. 264). Свещеникът, като дойде насред

храма, дето има приготвен от по-рано аналой, обикаля три пъти аналоя и застава пред него. Певците в това време допяват *Святий Боже* и свещеникът пред аналоя възглася: *Премудрост, прости!*, като поставя дискоса с честния кръст върху аналоя.

След това свещеникът изпява един път и певците два пъти *Спаси Господи*. В това време свещеникът обикаля три пъти около аналоя и кади. После прави три земни поклона, взема честния кръст в ръце заедно с босилкови клончета, повдига го, застанал пред аналоя, и запява: *Кресту Твоему покланяемся Владико. . .* като се покланя ниско до земята. Същото изпяват и певците още два пъти, когато също така свещеникът се покланя ниско до земята и целува св. кръст. Певците запяват самогласната стихира: *Приидите верни*, а народът пристъпва и целува св. кръст. След стихирата се изпява тропара *Спаси Господи* и започва направо **св. Василиева литургия.**

Забележка. След като народът целуне св. кръст, аналоят със св. кръст се поставя до малкия иконостас, дето е храмовата и празнична икона и тук стои до петъка на Четвъртата седмица, в който ден сутринта се внася в св. олтар (по реда изложен в следващата страница).

На св. литургия. Първи антифон: *Молитвами Богородици*. Втори: *Спаси ни, Сине Божий. . . воскресий из мертвих*. Трети антифон: *Спаси Господи люди Твоя*. След малкия вход тропари: възкресен, *Спаси Господи* и на храмовия светия. Кондак: *Возбранной воеводе*. Вместо *Святий Боже* се пее *Кресту Твоему покланяемся Владико. . .* Апостол — стр. 329. Причастен: *Знаменася на нас свет лица Твоего Господи*. Вместо *Видехом свет истинний* се пее *Спаси Господи люди Твоя*.

Вечерта в третата неделя, на вечерня та, на *Господи воззвах* се пеят: 4 умилителни стихири на гласа от октоиха, 3 от триода и 3 от минея. *Слава, И нине* — Богородичен. Вход, *Свете тихий*, велик прокимен: *Дал еси достояние*. На стиховните: *Воззрети очима на небо* — два пъти и мученичния, *Слава, И нине: Небесная поют Тя. Нине отпущаеши. Трисвятое*. Отпустителни тропари: *Богородице Дево* и пр.

В СРЯДА НА ЧЕТВЪРТАТА СЕДМИЦА ОТ ВЕЛИКИЯ ПОСТ

На първия час вместо *Стопи моя направи* — се пее *Кресту Твоему* — 3 пъти. Същото се прави и в петък през тази седмица.

На Преждеосвещената св. литургия, след стихирите на *Господи воззвах* се пее *Слава, И нине: Днес неприкосновенний существом.*

Забележка. Тази *Слава* се пее и когато се случи в този ден празника на св. 40 мъченици — 9 март, или друг празднуем светия, а не *Славата* на светиите от деня.

От този ден нататък свещеникът казва и вторите ектении за оглашените — за готвещите се към светото просвещение (кръщение).

В петък утреното богослужение се извършва според реда, указан в триода. След отпуста на вечернята (ако не се отслужва Преждеосвещена св. литургия, или пред *Благословено царство* — ако ще се отслужва такава литургия) става

Внасянето на св. кръст по следния ред:

Свещеникът, както е в одежди, кади св. кръст, взема го с дискоса на главата си и, предшествуван от църковнослужител със светилник и кадилница, при пеене на *Спаси Господи* (от певците), влиза в олтара през царските двери и слага дискоса на св. престол. Покадява св. кръст, целува го и го поставя на мястото, дето стои през годината.

Вечерта в петък на малкото повечерие се чете четвъртата статия от Богородичния акатист.

ЧЕТВЪРТА НЕДЕЛЯ ОТ ВЕЛИКИЯ ПОСТ — ПРЕПОДОБНИ ИОАН ЛЕСТВИЧНИК

На вечернята, в събота вечер, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 от минея. *Слава: Преподобне отче. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий* и прокимен

Господ воцарися. На стиховните — възкресните стихири. *Слава* на преподобни Иоанна Лествичника: *На земли ангел. И нине: О чудесе новаго.* Тропари: възкресен, Слава — на светията: *Пустинний жител, И нине: Гавриилу вещавшу.*

Възкресна полунощница. След троичния канон — *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на преподобния.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като възкресният се изпява два пъти. Възкресни седални. *Ангелский собор*, ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и двата от триода; на първия от триода припев: *Слава Тебе Боже наш, слава Тебе.* След трета песен седален на преподобния от триода и Богородичен. След шеста песен възкресен кондак и икос. Следва: „*В сий ден, неделю четвертую святих постов, памят совершаем иже во святих отца нашего Иоанна Лествичника. Иже плотию живий, мертв сий Иоан, вечно живет, и мертва явлся бездиханний, списание оставл лествицу восхождения, показует своего пут восхождения. Егоже молитвами, Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“.

Катавасии: *Отверзу уста моя.* Утрено евангелие на неделята. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* на преподобния и Богородичен. На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и 4 на преподобния: *Отче Иоанне преподобне* (писани на вечернята). Припеви на последните две стихири: 1. *Блажен муж бояйся Господа, в заповедех Его восхощет зело;* 2. *Честна пред Господем смерт преподобних Его. Слава* от триода: *Приидите делаим. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на преподобния и на храмовия светия. Кондак: *Возбранной воеводе* (Ч. 242)[1]. Апостол и евангелие — на неделята. Следва Василиева св. литургия.

В неделя вечерта, на вечернята, на *Господи воззвах* се пеят: 4 умилителни възкресни стихири, 3 от

[1] **Ако е минал празник Благовещение, след малкия вход се пее кондака** *Предстателство христиан.*

триода и 3 от минея. *Слава, И нине* — Богородичен от минея. Вход, *Свете тихий*, велик прокимен: *Не отврати лица Твоего*. Стиховните от триода. *Слава, И нине: Архангелски воспоим. Нине отпущаеши. Трисвятое* и тропарите: *Богородице Дево и* пр.

СРЯДА НА ПЕТАТА СЕДМИЦА ОТ ВЕЛИКИЯ ПОСТ

Сутринта, на Преждеосвещената св. литургия, на *Господи воззвах* са предвидени да се пеят много стихири (всичко 27), като се почне с припев: *„Падут во мрежу свою грешници. . .„. Слава: О неизреченнаго Твоего. И нине: О неизреченнаго снисхождения.* Вход, *Свете тихий*, и паримии. Следва Преждеосвещена св. литургия.

Ако поради някоя благословена причина не се отслужва Преждеосвещена св. литургия, то първата стихира: *Моими помишлении* и мученичния след нея се оставят за стиховни.

Същата сряда вечер се чете малко повечерие и след *Достойно ест* се чете или се пее **целия канон на св. Андрей Критски.**

В четвъртък сутринта, на утренята, след троичните тропари, се пеят първите седални от октоиха (има ги и в триода на края); вторите седални от триода (писани след трета песен на канона). Чете се 50 псалом. Следва: *Спаси Боже люди Твоя. . .* Канонът се чете така: първа и трета песен от минея и се изпява ирмоса на трета песен от минея. След малката ектения — седален и Богородичен от минея. Четвърта песен от трипеснеците на триода: *Услишах Господи смотрения Твоего таинство;* пета и шеста песен от минея и се изпява ирмоса на шеста песен от минея. След малката ектения — кондак: *„Душе моя. . .“. „В сий ден, по древнему преданию, поем и великаго канона последование. Умиления, Христе мой, образи дажд, поющим нине канон Тебе великий. Молитвами отца нашего Андрея Критскаго, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* След това се пеят Блаженните, писани в триода след синаксара, преди седмата песен, със съответните припеви. Четат се трипеснеците на осма и девета песен от триода. Пее се *Честнейшую*

и след това ирмоса на девета песен: *Безсеменнаго зачатия. . . Достойно ест. . .* Редовните великопостни светилни.

Нататък следва всичко по реда си до края на утренята. Четат се часовете, изобразителните и се възглася: *Благословено царство* — за Преждеосвещената св. литургия.

В ПЕТЪК НА ПЕТАТА СЕДМИЦА ОТ ВЕЛИКИЯ ПОСТ

Сутринта след утренята, часовете и изобразителните се отслужва Преждеосвещена св. литургия. На *Господи воззвах* се пеят стихирите само от триода на 6: самогласната се повтаря, мученичния, следващата: *Совет превечний. . .* също се повтаря, и шестата стихира е: *Являеши ми ся яко человек. Слава, И нине: Еже от века таинство. . .* Вход, *Свете тихий*, паримии (П., с. 161—163). Следва „*Да исправится молитва моя. . .*“ и реда на Преждеосвещената св. литургия.

Петък вечерта се извършва **малко повечерие**, с **ЦЕЛИЯ БОГОРОДИЧЕН КАНОН** и **ЦЕЛИЯ АКАТИСТ НА СВ. БОГОРОДИЦА.** (Намират се в събота на Пета седмица на утренята в триода).

След *Достойно ест* се пее *Повеленное тайно* (два пъти бавно, а третия — по-скоро). След това се чете „на разпев“ първата статия от Богородичния акатист. Веднага след това почваме да пеем Богородичния канон: *Отверзу уста моя.* След трета песен се пее *Возбранной воеводе* — бавно. Чете се втората статия от акатиста. След това продължаваме да пеем канона — четвърта, пета и шеста песен. След шестата песен пак изпяваме *Возбранной воеводе.* Чете се третата статия от акатиста. Довършваме пеенето на канона: седма, осма и девета песен (на деветата песен свещеникът кади храма). Пак изпяваме *Возбранной воеводе* и се чете четвъртата статия от акатиста, като четем три пъти последния кондак: *О всепетая Мати.* След това се повтаря първия икос: *Ангел предстател* — от началото на акатиста, а подир него се изпява кратко *Возбранной воеводе.* Следва *Трисвятое*, чете се *Возбранной воеводе, Госпо-*

ди помилуй (40 пъти), *Иже на всякое время. Нескверная, неблазная. И дажд нам Владико, Преславная Приснодево, Все упование. Слава тебе Боже.* Ектения и отпуст.

В СЪБОТА НА ПЕТАТА СЕДМИЦА ОТ ВЕЛИКИЯ ПОСТ

Утреня обикновена. На *Бог Господ* тропара *Повеленное тайно* — два пъти, без *Слава, И нине.* Седални: *Великий воин, Слава, И нине* — същия (писан след 10-я кондак, преди четвърта песен). Чете се 50 псалом. Следва канона на св. Богородица (без трипеснеците). След трета песен се чете веднаж седалния: *Великий воин.* След шеста песен кондак: *Возбранной воеводе.* Икос: *Ангел предстател,* и се казва: „*Песнми неусипними благодарствено град во бранех бодрую поет предстателницу. В сей ден неседалную песн празднуем пресвятия Владичици нашея Богородици; Твоея матере молитвами, Христе Боже, от облежащих напастей и нас избави и помилуй нас, яко един Человеколюбец*“.

Катавасии: *Отверзу уста моя.* Пее се *Честнейшую.* Светилен от триода — два пъти. На *Хвалите*: 4 стихири от триода, като първата се повтаря. *Слава, И нине: Язика егоже не ведяше.* Велико славословие. Тропар: *Повеленное тайно.*

На св. литургия. Делнични антифони. След малкия вход тропар *Повеленное тайно* и кондак: *Возбранной воеводе.* Отслужва се св. Златоустова литургия. Задостойник: *Всяк земнородний.* Причастен: *Чашу спасения.*

ПЕТА НЕДЕЛЯ ОТ ВЕЛИКИЯ ПОСТ — ПРЕПОДОБНА МАРИЯ ЕГИПЕТСКА

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на преподобна Мария Египетска. *Слава: Очудотвори Христе. И нине* — първия Богородичен на владеещия глас. Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися.* На стиховните — възкресните стихири. *Слава: Душевная ловления. И нине: О чудесе но-*

ваго. Отпустителни тропари: възкресен, *Слава* на преподобната и Богородичен възкресен.

На полунощницата, след троичния канон, *Достойно ест яко воистину славити Тя*. Тропар на преподобната.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, с повторение на възкресния. Седални възкресни. *Ангелский собор*. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и двата от триода, с припев на първия: *Слава Тебе Боже наш, слава Тебе;* на втория: *Преподобная мати Марие, моли Бога о нас*. След трета песен седален и Богородичен от триода. След шеста песен възкресен кондак и икос. „*В тойже ден, в неделю пятую святих постов, памят совершаем преподобния матере нашея Марии Египтянини. Отиде дух, плод разпадеся прежде. Зосимо, в земли соскутовай мертвеца Марию. Тоя святими молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*".

Катавасии: *Отверзу уста моя*. Чинът на утреното евангелие. *Честнейшую*. Светилни според указанията в триода. На *Хвалите* — възкресните стихири. *Слава: Нест царство Божие пища и питие* (от триода). *И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. *Днес спасение миру бист*.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа тропари: възкресен, на преподобната, на храмовия светия. Кондак: *Возбранной воеводе*. Следва св. Василиева литургия.

Забележка. Ако е минал празник Благовещение, след малкия вход се пее кондака *Предстателство христиан*.

На вечернята в пета неделя, на *Господи воззвах* се пеят: 4 умилителни стихири от октоиха, 3 от триода и 3 от минея. *Слава, И нине* — Богородичен от минея. Вход, *Свете тихий* и велик прокимен: *Дал еси достояние*. Стиховните — както са в триода. *Нине отпущаеши, Трисвятое* и тропарите: *Богородице Дево*. . .

В СРЯДА ОТ ШЕСТАТА СЕДМИЦА — ВАЙА

Сутринта на Преждеосвещената св. литургия, на *Господи воззвах* се пеят стихирите в триода както са дадени — на 6 и от минея — на 4. *Слава, И нине* — от минея. Вход, *Свете тихий*, паримии и нататък следва Преждеосвещена св. литургия.

В ПЕТЪК ОТ ШЕСТАТА СЕДМИЦА — ВАЙА

Сутринта, след утренята, часовете, изобразителните, — на Преждеосвещената св. литургия, на *Господи воззвах* се пеят: самогласния на деня (два пъти), мученичния и следват 5 стихири на св. Лазаря. *Слава: Представ гробу Лазареву, И нине: Душеполезную совершивше.* Вход, *Свете тихий*, паримии (П., 178—180) и следва „*Да исправится молитва моя. . .*“

Забележка. Оттук нататък до Томина неделя включително, всички служби са само според триода. Изключение се прави само, ако се случи някой голям празник, като Гергьовден, 2 май и др., за които са дадени указания в самите празници, кое ще се взема от минея.

В ПЕТЪК ВЕЧЕРТА ОТ ШЕСТАТА СЕДМИЦА — ВАЙА.

Чете се **малко повечерие.** След *Достойно ест* се пее канона от триода: *Песн победную поим вси Богу*, с припев: *Слава Тебе Боже наш, слава Тебе.* След края на девета песен изпяваме отново ирмоса: *Сотвори державу мишцею своею.* След *Трисвятое* — кондак: *Всех радост Христос* (писан на Лазарова събота, след шеста песен на канона — Ч., стр. 257). Нататък следва малкото повечерие както си е дадено в часослова.

ЛАЗАРОВА СЪБОТА

На утренята. На *Бог Господ* тропара *Общее воскресение* — три пъти. Седалните от триода. *Благословен еси Госпооди, Ангелский собор.* Следва малка ектения и другия седален. **Евангелие не се чете.** *Воскресение Христово*

и направо 50 псалом. Канони: двата от триода, с припев: *Слава Тебе Боже наш, слава Тебе.* След трета и шеста песен — както са в триода. *„В тойже ден востание празднуем святаго и праведнаго друга Христова Лазаря четвородневнаго. Ридаеши Иисусе, сие смертнаго существа: Оживляеши друга Твоего, сие Божественния крепости. Молитвами друга Твоего Лазаря, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: *Воду прошед* (К., с. 44). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона. След ектенията: *Свят Господ Бог наш* (3), *Возносите Господа Бога нашего. . .* Светилните от триода. На *Хвалите* — стихирите от триода — на 8. *Слава: Велие и преславное чудо. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След входа: *Приидите поклонимся. . . воскресий из мертвих;* тропари: *Общее воскресение* и кондака: *Всех радост Христос* (Ч. 257). Вместо *Святий Боже* се пее *Елици во Христа крестистеся.* Нататък следва св. Златоустова литургия. Задостойник: *Чистую славно почтим* (от канона на деветата песен). Причастен: *Из уст младенец и ссущих совершил еси хвалу, аллилуиа.* Вместо *Видехом свет истинний* се пее тропара *Общее воскресение.*

Забележка. От Лазарова събота до Томина неделя, включително, не се правят помени за починалите.

ВРЪБНИЦА — НЕДЕЛЯ ВАЙА (ЦВЕТНИЦА)

На вечернята. След предначинателния псалом се чете цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят самогласните стихири от триода — на 6. *Слава, И нине: Днес благодат Святаго Духа.* Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися.* Паримии (стр. 181—183). Стиховните, както и *Слава, И нине* — от триода. Тропари: *Общее воскресение. Слава, И нине: Спогребшеся тебе крещением.*

Празнична полунощница, с лития от триода. Тропар: *Спогребшеся тебе крещением.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите: *Общее воскресение* — два пъти, *Слава, И нине: Спогребшеся тебе крещением.* Седалните от триода. Полиелей за празника и седален след полиелея. *От юности моея.* Прокимен: *Из уст младенец и ссущих совершил еси хвалу.* Утрено евангелие. Чете се 50 псалом. *Слава: Днес Христос входит во град Витанию. . . И нине* — същото. Стих *Помилуй мя Боже. . .* и стихирата: *Днес благодат Святаго Духа.* Канона от триода без припеви След трета песен — ипакои, след шеста песен кондак и икос. „*В сий ден, славний и пресветлий праздник Ваий празднуем. На жребя всед словом прострий небо. Человеки взискуяй, разрешити безсловесия. Ясное же и живоносное воскресение видети сподоби, и помилуй нас, нине и присно и во веки веков, Амин*“. Катавасии: *Явившася источници бездни* (К., с. 46). Вместо *Честнейшую* се пее деветата песен от канона. След малка ектения, **не се пеят светилни,** а само три пъти: *Свят Господ Бог наш.*

Свещеникът възглася: *Господу помолимся. . .* и се чете молитвата над върбовите клонки, като предварително се покадяват.

На *Хвалите* се пеят четиритех стихири от триода. *Слава, И нине: Прежде шести дней Пасхи.* Велико славословие. Тропар: *Спогребшеся тебе крещением.*

На св. литургия. Празнични антифони: първи — *Молитвами Богородици;* втори: *Спаси ни, Сине Божий, возседий на жребя, поющия Ти аллилуиа.* Третият антифон: *Общее воскресение.* Входно: *Благословен грядий во имя Господне, благословихом ви из дому Господня, Бог Господ и явися нам, Спаси ни, Сине Божий, возседий на жребя, поющия Ти аллилуиа.* След входа тропари: *Общее воскресение, Спогребшеся тебе.* Кондак: *На престоле на небеси* (Ч., с. 258). Следва **св. Златоустова литургия.** Задостойник: *Бог Господ и явися нам, составите праздник.* Причастен: *Благословен грядий во имя Господне, Бог Господ и явися нам.* Вместо *Видехом свет истинний* — тропар *Общее воскресение.*

Вечерта — на вечернята. На *Господи воззвах* се пеят стихирите от триода. *Слава: Радуйся и веселися. И нине: На херувимех носимий.* Вход, *Свете тихий* и прокимен на деня: *Се нине благословите. . .* Стиховните

според триода. След *Нине отпущаеши* веднага се пее трипеснец: *Сокрушившему брани*, с припев: *Слава Тебе Боже наш, слава Тебе* — без седалния. След девета песен изпява се ирмоса на девета песен: *Чужде матерем девство*. След *Трисвятое* пеят се тропарите: *Богородице Дево. . . Господи помилуй* (40 пъти) и пр. по реда на великия пост. При целование на иконите се пее *Заколение Твое*. Свещеникът прави отпуст: *Грядий Господ на волную страст. . .*

3. СТРАСТНА СЕДМИЦА

ПОСЛЕДОВАНИЕ НА ЖЕНИХА. То се извършва в дните: **Неделя — Връбница, велики понеделник, велики вторник** — вечерта, след залез слънце, по следния ред:

Благословен Бог наш, Трисвятое; четецът казва *Господи помилуй* 12 пъти, *Слава. . . И нине. . . Приидите поклонимся* (3 пъти) и чете псалмите 19-и и 20-и: *Услишит тя Господ в ден печали*, — бавно, за да има време свещеникът да прекади с ръчна кадилница целия храм. След шестопсалмието и великата ектения се пее: *Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа* — бавно — 4 пъти. Тропара: *Се жених грядет* — два пъти бавно, като накрая се изпява (в неделя вечерта): *Предстателстви безплотних Твоих помилуй нас*, — и третия път по-бързо, а накрая: *Богородицею помилуй нас.*

Забележка. В понеделник вечерта тропара: *Се жених грядет* и в края се пее: *Молитвами Предтечи Твоего помилуй нас.* **Във вторник** вечерта се пее: *. . . Силою креста Твоего сохрани нас, Господи.* На третото изпяване обаче се пее винаги: *Богородицею помилуй нас.*

Малка ектения. Седалния: *Страдания честная, Слава, И нине: Невидимий судие.* Малка ектения. Седалния: *Страстей Господних начатки, Слава, И нине* — същия. Веднага: *И о сподобитися. . .* и се чете определеното евангелие. Чете се 50 псалом. *Спаси Боже люди Твоя* и *Милостию и щедротами. . .* След това се пее трипеснеца от триода с припев: *Слава Тебе Боже наш, слава Тебе.* След всяка песен се пее по-бавно ирмоса. След като се изпее ирмоса, казва се малка ектения. Чете се кондак и икос от триода. Казва се: „*Во святий и великий понеделник памят*

творим блаженнаго Иосифа прекраснаго и изсохшия смоковници. Соборище смоковницу Христос еврейское. Плодов чуждую духовних вообразуяй. Клятвою усушает: еяже бежим страсти. Прекраснаго Иосифа молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин". Изпява се осмата песен, след което: *Хвалим, благословим. . .* и ирмоса на осма песен. Казва се *Богородицу и матер света.* Пее се девета песен по-бавно, за да има време свещеникът да прекади храма, и накрая се завършва с ирмоса на девета песен. След малката ектения се пее светилния: *Чертог Твой вижду, Спасе мой* (3 пъти).

Забележка. В неделя вечер, след като се запее светилния, свещеникът изнася насред храма иконата на Христовите страдания, поставя я на определеното място, покланя се и я целува. След това и богомолците също целуват иконата.

На *Хвалите* — стихирите според триода. *Тебе слава подобает.* Стиховните също както са подредени в триода. *Благо ест. Трисвятое.* Чете се кондака: *Иаков ридаше. . . Господи помилуй* 12 пъти, *Небесний царю. . .* и молитвата на св. Ефрем Сирин с поклони и отпуста: *Грядий Господ на волную страст.*

ВЕЛИКИ ПОНЕДЕЛНИК

Сутринта свещеникът започва: *Благословен Бог наш.* Четецът чете **часовете.** Четат се **обикновени («прости»)** часове, с тропар: *Се жених грядет. . .* и след *Трисвятое* — кондак: *Иаков ридаше.* На **изобразителните,** след *Отче наш* се чете само кондака *Иаков ридаше.* След *Благословено царство,* започва се вечернята с Преждеосвещена св. литургия. На *Господи воззвах* се пеят посочените в триода стихири. *Слава, И нине: Вторую Еву.* Вход с евангелие. *Свете тихий,* паримии (стр. 185—187). Следва „*Да исправится молитва моя. . .*„, след което се чете св. евангелие и нататък следва св. литургия по реда си.

СЛЕД ПЛАДНЕ В ПОНЕДЕЛНИК, по времето когато следва да има вечерня, някъде се извършва **велико повечерие.** След *Слава в вишних Богу. . .* се пее трипеснеца от триода: *Вонми небо. . .* без седалния и другия:

Видите, видите. . . След девета песен се пее пак ирмоса: *Проявленное на горе.* При целование на иконите се пее: *Заколение Твое.*

ВЕЧЕРТА СЕ ПЕЕ ПОСЛЕДОВАНИЕТО НА ЖЕНИХА, както предната вечер.

ВЕЛИКИ ВТОРНИК

Сутринта се извършват същите последования както в понеделник сутринта и накрая Преждеосвещена св. литургия.

ВЕЧЕРТА — ПОСЛЕДОВАНИЕТО НА ЖЕНИХА

ВЕЛИКА СРЯДА

Сутринта се извършват същите последования както в понеделник и във вторник и завършва с Преждеосвещена св. литургия.

След пладне се чете МАЛКО ПОВЕЧЕРИЕ. След *Достойно ест* се пее трипеснеца от триода. След *Трисвятое* се чете кондака: *Хлеб прием в руце предател* (писан в канона след шеста песен на велики четвъртък — гл. часослова, стр. 259).

ВЕЛИКИ ЧЕТВЪРТЪК — СУТРИНТА

На утренята. След шестопсалмието, вместо *Бог Господ* се пее *Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа* (4 пъти) и тропара *Егда славнии ученици* (3 пъти — тропарически). Следва евангелие. Чете се 50 псалом и канона от триода. Катавасии: *Сеченое сечется* (К., с. 48). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона. Светилния: *Чертог Твой вижду* (3 пъти) и хвалитните стихири, както са в триода. *Тебе слава подобает.* Стиховните също както са в триода. *Благо ест. Трисвятое* и тропара: *Заушенний за род.* Следва паримия (П., с. 193) с прокимен, сугуба ектения и отпуст.

Според обичая, **след утренята тоя ден се извършва общ маслосвет.**

Веднага след това започва св. Василиева литургия.

Свещеникът възглася: *Благословено царство.* Четецът: *Приидите поклонимся. . .* 103 псалом. На *Господи воззвах* се пеят самогласните стихири на 6. *Слава, И нине: Рождение ехиднов. . .* Вход с евангелие. *Свете тихий* и паримии (П., с. 194—196). Малка ектения и се пее *Святий Боже.* Чете се апостол (стр. 335) и евангелие. Вместо херувимска песен се пее: *Вечери Твоея тайния.* Това същото се пее и за причастен, и вместо *Видехом свет истинний.*

Задмвонната молитва: *Благословляй благословящия Тя, Господи.* (След това става измиване на нозете, според особения чин).

Накрая свещеникът казва особен отпуст: *Иже за превозходящую благост. . .*

ВЕЧЕРТА — ПОСЛЕДОВАНИЕ НА СВЕТИТЕ И СПАСИТЕЛНИ СТРАДАНИЯ НА ГОСПОДА НАШЕГО ИИСУСА ХРИСТА — ЧЕТЕНЕ НА 12-ТЕ ЕВАНГЕЛИЯ

Започва след залез слънце — около 7 часа след пладне.

Благословен Бог наш, Трисвятое, Спаси Господи, съкратена сугуба ектения. Шестопсалмието. Велика ектения. Запява се *Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа* (4 пъти) и тропара *Егда славнии ученици* — два пъти бавно и третия — по-бързо. *И о сподобитися нам. . .* и се чете **Първо евангелие.** Преди него пеем: *Слава страстем Твоим Господи,* а след като се изчете — *Слава долготерпению Твоему, Господи.* Тези се пеят на всяко евангелие.

Антифоните от триода се пеят по един път: *Слава, И нине* — Богородичен. Седалните се пеят също по един път. След седалния на седми глас *На вечери ученики питая. . .* се чете **Второто евангелие.**

Следват пак антифони и след седалния: *Кий тя образ Иудо* — се чете **Третото евангелие.** След седалния: *О како Иуда иногда Твой ученик* — **Четвъртото евангелие.** След седалния на осми глас: *Егда предстал еси Каиафе* — се чете **Петото евангелие.**

След Богородичния на осми глас (след 14-и антифон): *Радуйся ангелом радост мира приемшая,* **преди 15-и анти-**

фон, става **изнасяне на кръста от св. олтар** насред храма по реда, указан в служебника. Певецът също взема участие, като застава пред северните врата на олтара и като пристъпва бавно пред свещеника, пее „на разпев" 15-ий антифон: *Днес висит на древе. . .* докато се постави Разпятието Христово на подножието. След това певецът изпява същия антифон на VI глас.

След седалния на IV глас: *Искупил ни еси от клятви законния* — се чете **Шестото евангелие.** После се пеят Блажените, както са изложени в триода, със стихирите. След прокимена: *Разделиша ризи Моя себе. . .* се чете **Седмото евангелие.** Следва 50 псалом и веднага се чете **Осмото евангелие.** Започва пеенето на трипеснеца, като след пета песен се изпява ирмоса: *К Тебе утреннюю* и се казва малка ектения; чете се кондака и икоса, синаксар: „*Во святий и великий пяток святия и спасителния, и страшния страсти совершаем Господа и Бога Спаса нашего Иисуса Христа. Живий еси, Боже, Ти и умерщвленний на древе: О мертвече нагий и Бога живаго Слове. Заключенная отверзе едемская врата. Вложив разбойник ключ, еже помяни мя. Преестественним и еже о нас неисчетним Твоим благоутробием, Христе Боже, помилуй нас, Амин*". След осмата песен, *Хвалим благословим. . .* и ирмоса на осма песен: *Столп злоби богопротивния. Богородицу и матер света.* Пее се девета песен и накрая бавно ирмоса: *Честнейшую херувим.* Малка ектения. Светилния: *Разбойника благоразумнаго* (три пъти). Чете се **Девето евангелие.** Хвалитните стихири се пеят на 4. *Слава: Совлекоша с Мене ризи Моя. И нине: Плещи Моя дах на рани. . .* и се чете **Десетото евангелие.** *Тебе слава подобает.* Просителна ектения и след възгласа се чете **Единадесетото евангелие.** След стиховните, както са писани в триода, се чете **Дванадесетото евангелие.** *Трисвятое*, тропара: *Искупил ни еси от клятви законния* — три пъти. Съкратена сугуба ектения и особения отпуст: *Иже оплевания и биения. . .*

ВЕЛИКИ ПЕТЪК — СУТРИНТА

Четат се ЦАРСКИТЕ ЧАСОВЕ по следния ред:

Свещеникът, облечен в епитрахил и фелон, изнася светото евангелие и го поставя на аналоя насред храма и възглася: *Благословен Бог наш.* Четецът: *Амин.* Свещеникът: *Царю небесний.* Четецът: *Трисвятое.* Свещеникът: *Яко Твое ест царство. . .* Четецът: *Господи помилуй,* — 12 пъти, *Слава, И нине: Приидите, поклонимся* — 3 пъти и трите нарочни псалми на **първи час.** *Слава, И нине: Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа, слава Тебе Боже* — три пъти, *Господи помилуй* (3 пъти), *Слава. . .* тропара: *Разпенишуся Тебе Христе, И нине* — Богородичен: *Что тя наречем.* След това пеем стихирите без да ги повтаряме: *Днес церковная завеса.* Стих: *Вскую шаташася язици* и стихирата: *Яко овча на заколение. Слава, И нине: Емшим Тя беззаконним.* Паримия (стр. 197), апостол (стр. 336) и евангелие. Чете се *Стопи моя направи* и пр. След *Трисвятое* — кондака: *Нас ради распятаго,* и нататък според часослова.

Забележка. Когато почнат да пеят стихирите, свещеникът кади св. олтар и целия храм. Това върши той и на трети, шести и девети час.

По същия начин се четат и **трети,** и **шести** час (както е **в триода**).

На **деветия час,** след като се изпеят първата и втората стихири, десният клир изпява *Слава,* левият — *И нине* и десният певец насред храма чете на разпев: *Днес висит на древе.* След като изчете цялата тази стихира, тя се изпява от клира. Следва паримия (стр. 200), апостол, евангелие и пр. След като се изчете евангелието за девети час, то се внася в св. олтар. В края на девети час се прави кратък отпуст. Веднага след това започва:

Вечернята. *Благословен Бог наш, Приидите поклонимся,* предначинателния псалом и нататък всичко по реда, изложен в триода. След стихирите на *Господи воззвах, Слава: О како беззаконное сонмище. И нине: Страшное и преславное.* Вход с евангелие. *Свете тихий* и паримии (стр. 201—204). Апостол (стр. 339). Евангелието се чете от амвона. Ектения. При започване на стиховните стихири става:

ИЗНАСЯНЕ НА ПЛАЩАНИЦАТА според реда, изложен в служебника. Певецът застава пред северните врата на св. олтар и започва да пее бавно първата стихира: *Егда от древа. . .*, а след него върви свещеникът и други църковнослужители, които носят св. плащаница, обикалят три пъти около разпятието и приготвената маса (кувуклия) и слагат плащаницата на масата. Свещеникът, а след него и богомолците, целуват св. кръст, св. евангелие и самата плащаница. Певецът доизпява стиховните стихири. *Слава, И нине: Тебе одеющагося. Нине отпущаеши. Трисвятое.* Тропарите: *Благообразний Иосиф* и *Мироносицам женам* (съкратени) тъй както са писани в триода. Специален отпуст: *Иже нас ради человек. . .*

ВЕЛИКИ ПЕТЪК ВЕЧЕРТА — ОПЕЛО ХРИСТОВО

Започва след залез слънце

Благословен Бог наш, Царю небесний, Трисвятое, Спаси Господи. Шестопсалмието. Пее се *Бог Господ* на втори глас и тропарите: *Благообразний Иосиф* (както сутринта на вечернята), *Слава: Егда снизшел еси к смерти* — целия, *И нине: Мироносицам женам* (както на вечернята). Малка ектения. Седален: *Плащаницею чистою, Слава, И нине: Ужасошася лици* (писани преди канона). В това време свещеникът се облича в пълно одеяние. Чете се 50 псалом. Певците след това пеят канона: *Волною морскою* (в триода е даден след Опелото), като на всяка песен се изпява ирмоса. След ирмоса на трета песен — малка ектения. Пее се седалния: *Гроб Твой Спасе. . .* без да се повтаря. След шеста песен — кондак и икос. Чете се синаксар: „*Во святую и великою субботу, боготелесное погребение Господа Бога и Спаса нашего Иисуса Христа. Всуе храниши гроб кустодие. Не бо содержит рака саможивотия. Неизреченним снисхождением Твоим, Христе Боже наш, помилуй нас, Амин*“. Следва пеенето на седма и осма песен, след което: *Хвалим благословим. . .* и се пее ирмоса на осма песен. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на канона.

След като се изпее деветата песен, свещенослужителите излизат от олтара през царските двери, идват до плащаницата и **започва Опелото Христово,** като се пеят

трите статии. След статиите и третата малка ектения се пее *Благословен еси Господи: Ангелский собор*. Докато се пеят тези тропари, свещеникът кади целия храм и богомолците. След това пак малка ектения и възглас: *Яко Тя хвалят вся сили небесния*. Веднага се запява (вместо светилен) *Свят Господ Бог наш* (3 пъти). *Всякое дихание* и хвалитните стихири. През това време клирът и народът целуват св. плащаница. *Слава: Днешний ден тайно. И нине: Преблагословена еси*. Велико славословие. В края на славословието, при последното *Святий Боже* се извършва **лития около храма** (за това има указания в служебника). Певците вървят отпред и пеят бавно — погребално *Святий Боже*. На три места при обикаляне на храма се казват определените ектении. Процесията влиза пак през западните врати, народът минава под плащаницата и свещеникът споменава имена за здраве. След като влязат всички богомолци в храма, свещеникът влиза в св. олтар и възглася: *Вонмем*, *Мир всем*, *Премудрост* и като обикаля около св. престол със св. плащаница, пее тропарите: *Егда снизшел еси* — целия, *Мироносицам женам* и *Благообразний Иосиф* (както са писани на вечернята на велики петък). Следва паримията (П., стр. 204), апостол (стр. 340) и евангелие; ектения — по реда в триода. След възгласа на просителната ектения се казва особения отпуст, който е същият както на вечернята сутринта.

ВЕЛИКА СЪБОТА

Сутринта се отслужва ВЕЧЕРНЯ със СВ. ВАСИЛИЕВА ЛИТУРГИЯ.

След като свещеникът извърши **предварително проскомидия**, поставя начало с *Благословено царство*. Чете се предначинателния псалом. Велика ектения. *Господи воззвах* се пее на първи глас и четирите стихири на гласа, както и следващите самогласни — на 4. *Слава: Днешний ден тайно. . . И нине: Всемирную славу*. Вход с евангелие. *Свете тихий* и веднага паримии (стр. 205) от книга Битие — първата, от пророчеството на Иона, и последната — от пророк Даниила, като от означеното място певецът пее „*Господа пойте и превозносите Его во вся веки*“ на първи

глас, а четецът чете стиховете от песента за трите момци. Малка ектения с възглас: *Яко свят еси Боже наш и Тебе славу возсилаем. . .* Вместо *Святий Боже* се пее *Елици во Христа. . .*

След апостола не се пее *Аллилуиа*, а се пее велик прокимен: *Воскресни, Боже, суди земли, яко Ти наследиши во всех язицех* — по реда, както се пеят велики прокимени. Докато се пее първия път прокимена, свещеникът излиза през царските двери от св. олтар и разхвърля цветя из храма. Чете се евангелие и продължава **св. литургия на св. Василий Велики.** Вместо херувимска песен се пее: *Да молчит всяка плот человеча* (писан в триода; Ч., стр. 71). Причастен: *Воста яко спя Господ и воскресе, спасая нас, Аллилуиа.* Вместо *Видехом свет истинний* се пее: *Помяни, Благоутробне, и нас, якоже помянул еси разбойника во царствии небеснем.*

II. ЦВЕТЕН ТРИОД
(ПЕНТИКОСТАР)

БОГОСЛУЖЕНИЕТО НА ПАСХА (ВЕЛИКДЕН)

В 11 часа през нощта бият камбаните и след това започва:

Полунощница: *Слава Тебе Боже наш, слава Тебе, Царю небесний, Трисвятое, Господи помилуй* — 12 пъти; *Слава. . ., И нине. . . Приидите поклонимся. . .* и 50 псалом. След това започва пеенето на канона *Волною морскою*, без седалния. След всяка песен се пее отделно и ирмоса. След девета песен — *Трисвятое*, тропар: *Егда снизшел еси к смерти*, съкратена сугуба ектения и отпуст.

Като наближи 12 часа, свещеникът излиза на царските двери със запалена свещ и възглася: *Приидите, приимите свет от невечерняго Света, и прославите Христа, воскресшаго из мертвих.* Същото пеят и певците (на пети глас), докато богомолците си запалят свещите.

След това се извършва лития: свещеникът излиза от св. олтар и пее стихирата: *Воскресение Твое, Христе Спасе, ангели поют на небесех, и нас на земли сподоби чистим сердцем Тебе славити.* Същото пеят и певците и всички излизат от св. храм на отреденото място, дето свещеникът казва: „*И о сподобитися нам. . .*“ и се чете светото евангелие.

ПАСХАЛНА УТРЕНЯ

Веднага след прочитане на св. евангелие свещеникът възглася: „*Слава святей, единосущней. . .*„ и запява *Христос воскресе*, като пресмята по време това да стане точно в 12 часа на полунощ, според приетия обичай. Свещеникът изпява три пъти *Христос воскресе*, като първия и втория път

певците допяват: „*и сущим во гробех живот даровав*“, а третия път изпява до края. След това свещеникът казва стиховете, а певците пеят на всеки стих *Христос воскресе* — 6 пъти. Най-после свещеникът пак изпява по-бавно *Христос воскресе* — до половината, и певците допяват бавно „*и сущим во гробех живот даровав*“, — докато свещеникът покади народа.

Следва велика ектения. След ектенията свещеникът и народът тръгват към храма и в това време певците пеят *Христос воскресе.*

След литията, при влизане в храма вратите са затворени и никой не остава в храма, освен едно лице (обикновено певец), което да отговаря на свещеника. Свещеникът казва: „*Возмите, врата, князи ваша и возмитеся, врата вечная, и внидет Цар слави*“. Певецът отговаря отвътре: „*Кто ест сей Цар слави?*“ Свещеникът отговаря: „*Господ крепок и силен, Господ силен в брани*“. Това се повтаря два пъти. Третия път свещеникът казва: „*Возмите, врата, князи ваша. . .*“, певецът: „*Кто ест сей Цар слави?*“ Свещеникът отговаря: „*Господ сил, Той ест Цар слави*“, блъсва вратата и влиза напред той, а след него певците и народът в св. храм, дето започва пеението на канона, като на всяка песен в края се повтаря ирмоса, изпява се три пъти *Христос воскресе* и един път: *Воскрес Иисус от гроба* (това важи и за осма, и за девета песен). След всяка песен от канона се казва ектения, с определените за свещеника възгласи. Казва се и след *Хвалим благословим: Сей нареченний и святий ден. . .* (защото и тук се пее след това *Христос воскресе* — три пъти и *Воскрес Иисус от гроба*) и след възгласа на малката ектения свещеникът възглася *Богородицу и матер света. . .* След трета песен се чете ипакои, а след шеста песен — кондак и икос. Следва синаксара: „*Во святую и великую неделю Пасхи самое живоносное воскресение празднуем Господа Бога и Спаса нашего Иисуса Христа, еже убо и Пасху именуем. Христос сшед в борбе адове един. Многия взем победи користи, взиде. И славу Ему во веки веков, Амин*“. Чете се *Воскресение Христово* — три пъти, *Воскрес Иисус от гроба* (3 пъти) и веднага продължава пеенето на канона. След *Богородицу и матер света* се пее девета песен с припевите, накрая: *Ангел вопияше благодатней, Светися, светися; Христос воскресе* — 3 пъти и

Воскрес Иисус от гроба — един път. Следва малка ектения. Ексапостиларий: *Плотию уснув* (3 пъти — без *Слава, И нине*). На *Хвалите* се пеят 4 възкресни стихири на първи глас: *Поем Твою Христе спасителную страст. . .* и следващите 3, после припева: *Да воскреснет Бог. . . Пасха священная* и следващите 3 стихири.

(През това време свещеникът излиза през царските двери, като държи кръста и Евангелието, а църковнослужител носи иконата на Възкресението, и я поставя на аналой насред храма до архиерейския трон. Богомолците пристъпват да целуват).

Певецът продължава: *Слава, И нине: Воскресения ден* и след това *Христос воскресе* (3 пъти).

На св. литургия. След *Благословено царство* се пее *Христос воскресе,* както в началото на утренята. Празднични антифони: първия *Молитвами Богородици, Спасе, спаси нас* (3). Втория: *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих, поющия Ти аллилуиа. . .* Третия: *Христос воскресе из мертвих, смертию смерт поправ, и сущим во гробех живот даровав.* Входно: *В церквах благословите Бога Господа от источник Израилевих, спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих. . .*

(Това входно се пее до отдание на Пасха).

След входа се пее тропара *Христос воскресе. . .* ипакои: *Предварившия утро* и кондака: *Аще и во гроб снизшел еси.* Вместо *Святий Боже* се пее *Елици во Христа крестистеся. . .* (това се пее през цялата Светла седмица — до събота включително). Апостол и евангелие, и следва по реда си **св. Златоустова литургия.** Задостойник: *Ангел вопияше. . . Светися, светися.* Причастен: *Тело Христово приимите, источника безсмертнаго вкусите, аллилуиа.* След *Со страхом Божиим,* вместо *Благословен грядий. . .* се пее *Христос воскресе* — един път. Също и след *Спаси Боже люди Твоя,* и след *Всегда нине и присно. . .* (все по един път; така се пее през цялата Светла седмица). След заамвонната молитва, вместо *Буди имя Господне* се пее *Христос воскресе* три пъти (през цялата Светла седмица).

На първия ден, след последното *Христос воскресе,* се прочита пасхалното слово на св. Иоан Златоуст: **Който е благочестив. . .**

Прави се особен отпуст: свещеникът вместо *Слава Тебе Христе. . .* пее *Христос воскресе*, а певците допяват: „*и сущим во гробех живот даровав*“. След отпуста (*Христос воскресий из мертвих, смертию смерт поправий и сущим во гробех живот даровавий, истинний Бог наш. . .*) свещеникът осенява с кръста и казва три пъти *Христос воскресе*, а народът отговаря: *Воистину воскресе!* Вместо *Молитвами святих отец*, свещеникът казва: *Христос воскресе из мертвих, смертию смерт поправ, и сущим во гробех живот даровав*, а певците казват: *И нам дарова живот вечний, покланяемся Его тридневному воскресению.* (И това се казва само през Светлата седмица).

По такъв начин се извършва утреня и св. литургия през цялата Светла седмица (утренята има лития само на първия ден на Пасха).

Забележка. Синаксар и словото на св. Иоан Златоуст се четат само на първия ден.

ПАСХАЛНИ ЧАСОВЕ, ПОВЕЧЕРИЕ И ПОЛУНОЩНИЦА

От Светли понеделник до Светла събота включително, **вместо всички тези служби се чете следното ПОСЛЕДОВАНИЕ:**

Благословен Бог наш, чете се *Христос воскресе* — 3 пъти, *Воскресение Христово* — 3 пъти, ипакои: *Предварившия утро*, кондак: *Аще и во гроб снизшел еси. . .* Тропарите: *Во гробе плотски*, *Слава: Яко живоносец. . . И нине: Вишняго освещение* (писани в пентикостара), *Господи помилуй* — 40 пъти, *Слава*, *И нине: Честнейшую херувим*, *Именем Господним благослови отче.* Свещеникът: *Молитвами святих отец. . .* Четецът: *Амин*, *Христос воскресе* — 3 пъти, *Слава*, *И нине*, *Господи помилуй* (3 пъти), *благослови!* Свещеникът прави кратък отпуст: *Воскресий из мертвих. . .* Вместо *Молитвами святих отец* — накрая: *Христос воскресе.*

ЗА ЧИНА НА ВОДОСВЕТ И ПОГРЕБЕНИЕ през СВЕТЛА СЕДМИЦА, гл. ТРЕБНИКА.

ВЕЧЕРНЯ В ПЪРВИЯ ДЕН НА ПАСХА, през деня.

Свещеникът в пълно одеяние с кръст и запалена свещ в ръка поставя началото: *Слава святей. . .* Пее се *Христос воскресе* — 10 пъти, както е показано в началото на пасхалната утреня. Веднага следва велика ектения. *Господи воззвах* на втори глас и се пеят 6 стихири от пентикостара. (През това време свещеникът кади навсякъде.) *Слава: Спасителную песн поюще, И нине: Прейде сен законная.* Вход с евангелие. Пее се *Свете тихий* и великия прокимен: *Кто Бог велий, яко Бог наш; Ти еси Бог, творяй чудеса.* Първи път от олтара се изпява от свещеника целия. От двата клира по един път и накрая пак от св. олтар до половината, а втората половина — от певците.

След това се чете св. евангелие на разни езици. Ако служат повече клирици, евангелието се разпределя за четене от свещениците. След евангелието се казва сугуба ектения: *Рцем вси. . .* Чете се *Сподоби Господи.* Просителна ектения: *Исполним вечернюю молитву нашу. . .* Изпява се една възкресна стихира: *Воскресение Твое Христе Спасе, всю просвети вселенную. . .* и пасхалните стихири: *Пасха священная,* с припевите им (през което време свещеникът излиза със св. кръст и евангелие и народът ги целува). *Слава, И нине: Воскресения ден, Христос воскресе* — 3 пъти и отпуст както в края на св. литургия.

По този ред се извършва вечерня през Светлата седмица, обаче през останалите дни (освен първия ден) **не се чете евангелие, вход** се прави не с евангелие, а с кадилница.

На вечерните през днитe на Светлата седмица, до петък включително, има **особени велики прокимени.**

В ПЕТЪК ПРЕЗ СВЕТЛАТА СЕДМИЦА — ЖИВОПРИЕМНИ ИЗТОЧНИК

На вечернята, в четвъртък вечерта, се извършва пасхална вечерня. На *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на св. Богородица: *Странная и преславная; Слава: Кто возглаголет сили Твоя* (VI глас),

И нине: Кто тебе не ублажит. Стиховни стихири: възкресната — *Воскресение Твое, Христе Спасе. . .* и три стихири на св. Богородица от пентикостара с припевите им. *Слава: Вострубим празднолюбци, И нине: Воскресения ден*, и нататък по реда на пасхалната вечерня.

На утренята, в петък сутринта, пасхална утреня, с начало както на утренята на Пасха. Канони: пасхалния и на св. Богородица с припев: *Пресвятая Богородице, спаси нас*, като след всяка песен се пее ирмоса на пасхалния канон, *Христос воскресе* и пр. и се казва малка ектения, както в другите дни. След трета песен се чете кондак на Пасха: *Аще и во гроб* и седалния: *Приснотекущий источник.* След шеста песен кондак: *От неистощимия*, икос и синаксар от триода: „*В пяток светлия седмици празднуем обновление храма Пресвятия и Госпожи нашея Богородици, именуемаго Живоноснаго источника. Твоея Матере молитвами, Христе Боже наш, помилуй нас, Амин*". *Воскресение Христово* (3 пъти), *Воскрес Иисус от гроба* (3) и продължава пеенето на канона. Когато се пее девета песен, от пасхалния канон се оставят двата последни припева, пее се Богородичния канон с припев *Пресвятая Богородице, спаси нас. . .* и след това се пее: *Слава: Величай душе моя триипостаснаго. . . И нине: Радуйся, Дево, радуйся* (припеви от пасхалния канон), с последните тропари от Богородичния канон: 1. *Возвисися источника твоего вода* и 2. *Веселиши Дево. . .* Пее се след това ирмоса на девета песен с припева: *Ангел вопияше, Светися, светися. . . Христос воскресе* — 3 пъти и пр. След малката ектения — светилните: *Плотию уснув. . . Слава, И нине: Источник еси воистину.* На *Хвалите* — 4 възкресни стихири, 4 на св. Богородица от пентикостара (като на последните две пеем припеви: 1. *Исповедят небеса чудеса Твоя, Господи*, 2. *Слиши, дщи, и вижд, и приклони ухо твое*, и пасхалните стихири *Пасха священная*, с припевите им. *Слава, И нине: Воскресения ден* и пр.).

На св. литургия. Пасхалните антифони. След малкия вход: *Христос воскресе*, ипакои: *Предварившия утро*, кондака: *От неистощимия ти источниче* и кондака на Пасха: *Аще и во гроб. Елици во Христа крестистеся.* Апостол (стр. 7) и евангелие — на деня.

ТОМИНА НЕДЕЛЯ (НЕДЕЛЯ АНТИПАСХА)

В събота вечерта се чете **пасхален девети час.**

На вечернята. *Благословен Бог наш* и се изпява един път от олтара *Христос воскресе.* Същото се изпява два пъти от певците. Веднага след това се чете предначинателния псалом (без *Приидите поклонимся*). Чете се цялата първа катизма. На *Господи воззвах* се пеят стихирите (6) от пентикостара[1], *Слава, И нине: Дверем заключенним.* Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися.* Стиховните стихири от пентикостара. Отпустителния тропар: *Запечатану гробу* — 3 пъти, без *Слава, И нине.*

Полунощница възкресна, с троичния канон на първи глас. Следва лития от пентикостара, *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар: *Запечатану гробу.*

На утренята. На *Бог Господ* тропара *Запечатану гробу* — 3 пъти, както на вечернята. Седалните от пентикостара. След малката ектения — третите седални. *От юности моея.* Прокимен глас четвърти: *Похвали, Иерусалиме, Господа, хвали Бога твоего, Сионе.* Канон от пентикостара, без припеви; само на предпоследния тропар се казва *Слава*, и на последния — *И нине.* След трета песен — ипакои. След шеста песен кондак и икос. „*В сий ден, в неделю вторую по Пасце, обновление празднуем Христова воскресения и святаго апостола Томи осязание. Аще ада или из гроба ключ не возбраняет; Твое, Спасе, стремление ключ дверей како возбранит. Твоего апостола Томи молитвами, Христе Боже наш, помилуй нас, Амин*“. Катавасии: *Воскресения ден.* Възкресно утрено евангелие, с целия чин както в обикновена неделя. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от пентикостара и катавасията *Ангел вопияше, Светися, светися.* Малка ектения. *Свят Господ Бог наш* — 3 пъти. Ексапостилария: *Моих удов* (2 пъти), *Слава, И нине* — втория светилен. На *Хвалите:* 4 стихири от пенти-

[1] **При запяване първата стихира:** *Дверем заключенним. . .* **царските двери се затварят.**

костара. *Слава, И нине: По днех осмих.* Велико славословие. Тропар: *Запечатану гробу.*

На св. литургия. Антифоните на Пасха. Също и входното. След малкия вход: *Запечатану гробу*, кондак: *Аще и во гроб снизшел еси. . .* Пее се *Святий Боже.* Задостойник: *Тебе светлую свещу* (от девета песен). Причастен: *Похвали, Иерусалиме, Господа, хвали Бога твоего, Сионе.* Вместо *Видехом свет истинний* се пее *Христос воскресе.*

От този ден вечерта **започва употребата и на минея** в службите.

В СЪБОТА НА ВТОРАТА СЕДМИЦА СТАВА ОТДАНИЕ НА ТОМИНА НЕДЕЛЯ

В петък вечерта последованието е според указанията в пентикостара.

На утренята, в събота, на *Бог Господ* тропара: *Запечатану гробу* — три пъти. Седалните — от пентикостара. *Воскресение Христово*, 50 псалом и канона на празника — Томина неделя, както на самата неделя, но без синаксар. Катавасии: *Воскресения ден.* Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона на Томина неделя и накрая катавасията: *Ангел вопияше. . . Светися, светися.* Светилните се пеят по един път (на празника). На *Хвалите* се пеят: трите възкресни стихири: *Поем Твою, Христе, спасителную страст. . .* и следващите две, и три стихири на празника: *По еже из гроба* (писани на стиховните за същия ден); *Слава, И нине: По днех осмих.* Велико славословие. Тропар: *Запечатану гробу*

На св. литургия. Антифоните на Пасха. Също и входното. След малкия вход тропари: *Запечатану гробу*, кондак: *Любопитною десницею* (Ч., стр. 260). Задостойник: *Тебе светлую свещу.* Причастен: *Похвали, Иерусалиме, Господа, хвали Бога твоего, Сионе.* Вместо *Видехом свет истинний* се пее *Христос воскресе.*

ТРЕТА НЕДЕЛЯ — НА СВЕТИТЕ ЖЕНИ МИРОНОСИЦИ И НА БЛАЖЕНИТЕ УЧЕНИЦИ НА СПАСИТЕЛЯ ИОСИФА И НИКОДИМА

На вечернята, в събота вечер, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 7 възкресни стихири и 3 на жените мироносици. *Слава: Мироносици жени... И нине: Прейде сен законная.* Вход, *Свете тихий* и прокимен *Господ воцарися.* На стиховните — само първата стихира: *Воскресение Твое Христе Спасе...* и *Пасха священная. Слава, И нине: Тебе одеющагося.* Отпустителни тропари, — възкресен: *Егда снизшел еси, Слава: Благообразний Иосиф, И нине: Мироносицам женам.*

Възкресна полунощница. След троичния канон се пее литията от пентикостара. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар: *Мироносицам женам.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седалните са от пентикостара. *Ангелский собор.* Ипакои — също от пентикостара. Степенните и прокимена са дадени на мястото си. Чете се канона на Пасха и след всяка песен се четат и Богородичните, писани в пентикостара под надслов: *Иний канон Богородичен,* с припев на първия тропар: *Слава,* на втория — *И нине.* След трета песен — седалните. След шеста песен — кондак и икос на мироносиците, писани на мястото си. „*В сий ден, неделю третию по Пасце, святих жен мироносиц праздник празднуем. Христу носят ученици мира. Аз же сим песн, яко мира ношу. Еще же и памят творим иже от Ариматея Иосифу. К сим же и нощнаго ученика Никодима, иже от князей ко Христу приступи. Тех и святих мироносиц молитвоми, Боже, помилуй нас, Амин*". Катавасии: *Воскресения ден.* Възкресно утрено евангелие. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от пасхалния канон с Богородичните; накрая катавасията *Ангел вопияше... Светися, светися.* След малката ектения — *Свят Господ Бог наш* (3). Светилни: *Плотию уснув, Слава, И нине: Жени услишите.* На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и *Пасха священная* с припевите им. *Слава:* евангелска стихира: *С мири пришедшим* (която е и на мироносиците). *И нине: Воскресения ден.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. Тропари след входа: *Егда снизшел еси, Мироносицам женам, Благообразний Иосиф*, на храмовия светия. Кондак: *Аще и во гроб снизшел еси. Святий Боже*, апостол и евангелие по реда си (на празника). *Ангел вопияше, Светися, светися.* Вместо *Видехом свет истинний — Христос воскресе* и отпуст.

В СЪБОТА НА ТРЕТАТА СЕДМИЦА — ОТДАНИЕ НА НЕДЕЛЯ НА МИРОНОСИЦИТЕ

На вечернята, в петък вечерта, всичко според указанията в пентикостара. Отпустителни тропари: *Егда снизшел еси, Слава: Благообразний Иосиф, И нине: Мироносицам женам.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седалните от пентикостара. Ипакои, степенни и прокимен — възкресни (има ги на мястото им в пентикостара). Чете се канона на мироносиците: *Моисейскую песн. . . Разпялся еси плотию* и пр. (писан в Неделя на мироносиците), с посочените там седални след трета песен и кондак и икос след шеста песен, без синаксара. Катавасии: *Воскресения ден.* Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от пасхалния канон, с припевите и Богородичните.

Пасхалния ексапостиларий: *Плотию уснув. Слава, И нине: Жени услишите.* На *Хвалите:* 4 възкресни стихири (дадени са в пентикостара) и *Пасха священная. Слава: С мири пришедшим. И нине: Воскресения ден.* Велико славословие. Тропар: *Мироносицам женам.*

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. Тропари след малкия вход: *Егда снизшел еси, Мироносицам женам, Благообразний Иосиф*, на храмовия светия. Кондак: *Аще и во гроб снизшел еси.*

ЧЕТВЪРТА НЕДЕЛЯ — НА РАЗСЛАБЕНИЯ

На вечернята. След катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 7 възкресни стихири и 3 на разслабения, като се повтаря първата. *Слава: Взиде Иисус во Иерусалиме. И нине: Како не дивимся.* Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися.* На стиховните: първата стихира възкресна: *Страстию Твоею Христе*, и *Пасха священная. Слава: В притворе Соломонове. И нине: Воскресения ден.* Отпустителни тропари: *Да веселятся небесная, Слава, И нине: Тя ходатайствовавшую.*

На полунощницата, след троичния канон се пее литийната *Слава* от пентикостара: *При овчей купели, И нине: Храм и двер еси. Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар: *Да веселятся.*

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята, като първия се повтаря. Седалните по реда си от пентикостара. *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни (от пентикостара). Канон — пасхалния, с Богородичните, писани в неделя на мироносиците. След трета песен седалния и Богородичния — от пентикостара. След шеста песен кондак и икос, писани в пентикостара. „*В тойже ден, в неделю четвертую по Пасце, разслабленнаго памят творим. Глагол Христов стягнение разслабленному. Сице исцеление сей глагол и токмо. Неизреченную Твоею милостию, Христе Боже наш, помилуй нас, Амин*“. Катавасии: *Воскресения ден.* Утрено евангелие. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от пасхалния канон с Богородичните. Светилни: *Плотию уснув, Слава, И нине: Предста человеколюбец.* На *Хвалите:* 4 възкресни стихири и *Пасха священная* с припевите им. *Слава: Господи разслабленнаго не купел изцели. И нине: Воскресения ден.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Антифоните на Пасха. Входното също. След входа тропари: *Да веселятся небесная*, на храмовия светия. Кондак: *Аще и во гроб. Ангел вопияше.* Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

ВТОРНИК СЛЕД ЧЕТВЪРТА НЕДЕЛЯ — ОТДАНИЕ НА НЕДЕЛЯ НА РАЗСЛАБЕНИЯ

На вечернята, в понеделник вечерта. На *Господи воззвах* се пеят двете стихири от пентикостара (с повторение на първата) и 3 от минея — всичко 6. *Слава* от минея, *И нине* — Богородичен. Ако няма *Слава* в минея, тогава се пее *Слава, И нине: Взиде Иисус во Иерусалиме. Свете тихий*, прокимен на деня. Стиховните от пентикостара. Тропарите: *Да веселятся небесная, Слава, И нине: Тя ходатайствовавшую.*

На утренята, във вторник сутринта, на *Бог Господ* тропарите се пеят както на вечернята. Седалните от пентикостара. Чете се канона на разслабения: *Дивно славно творяй чудеса* (от самата неделя), със седалните след трета песен и кондак и икос след шеста песен, без синаксара. Катавасии: *Воскресения ден.* Светилен от неделята: *Предста Человеколюбец* — един път. *Всякое дихание.* На *Хвалите* се пеят: 4 възкресни стихири от пентикостара и 4 за разслабения, писани на стиховните във вторник, заедно със *Славата: При овчей купели. Слава, И нине: Господи разслабленнаго не купел изцели.* Велико славословие. Тропар: *Да веселятся.*

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. Тропари след малкия вход: *Да веселятся небесная*, на храмовия светия. Кондак: *Аще и во гроб.*

В СРЯДА НА ЧЕТВЪРТАТА СЕДМИЦА СЛЕД ПАСХА ПРАЗНИК ПРЕПОЛОВЕНИЕ

На вечернята, във вторник вечерта, след *Христос воскресе*, предначинателния псалом. На *Господи воззвах* се пеят стихирите от пентикостара — на 4. *Слава, И нине: Празднику преполовившуся.* Вход, *Свете тихий*, прокимен на деня и паримии (стр. 216—218). Стиховните, както и *Слава, И нине* — според пентикостара. Отпустителния тропар: *Преполовившуся празднику* (три пъти, без *Слава* и *Нине*).

На полунощницата тропар на празника.

На утренята. На *Бог Господ* тропара на празника — три пъти. Пеят се седалните на празника, чете се *Воскресение Христово*, 50 псалом. Канони — двата на празника. След трета песен — седалните, след шеста песен кондак и икос. „*В среду разслабленнаго, праздник Преполовения пятдесятници празднуем, почести ради великою двою дню празднику Пасхи, глаголю и Пятдесятници. Став научает, посреде праздника, Христос Мессиа среде учителей. Неизчетною милостию Твоею Христе Боже наш, помилуй нас, Амин*". Катавасии: *Море огустил еси* (К., стр. 54). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен. Светилният се пее два пъти. На *Хвалите* се пеят трите стихири — на 4. *Слава, И нине: Просветившиеся братие.* Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. След входа тропара на празника, кондак: *Празднику законному.* Задостойник: *Чужде матерем девство.* Причастен: *Ядий Мою плот и пияй Мою кров во Мне пребивает и Аз в нем, рече Господ, аллилуиа.* Вместо *Видехом свет истинний* се пее *Христос воскресе.*

ПЕТА НЕДЕЛЯ — НА САМАРЯНКАТА

На вечернята, в събота вечерта, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 4 възкресни стихири, 3 на Преполовение (от вторник вечер) и 3 на самарянката. *Слава: При студенце Иаковли. И нине: Иже тебе ради богоотец. . .* Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися.* На стиховните — възкресната стихира и *Пасха священная. Слава* на самарянката: *Егда явился еси во плоти. И нине: Воскресения ден.* Тропар: *Светлую воскресения проповед, Слава, И нине: Преполовившуся празднику.*

На полунощницата, след троичния канон се пее *Слава, И нине* — литийната стихира: *Да радуется днес. Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар — *Преполовившуся празднику.*

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти, *Слава, И нине: Преполовившуся празднику.* Седалните според пентикостара. *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен възкресни (от пентикостара). Чете се пасхалния канон с Богородичните, писани в Неделя на мироносиците. След трета песен седалните, писани на реда си. След шеста песен кондак и икос. *„В тойже ден, в неделю пятую по Пасце, самарянини праздник празднуем. Воду приятии пришедши тленную жено: Живую почерпаеши, ею же скверни душевния омываеши. Твоея мученици Фотинии молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин“.* Катавасии: *Воскресения ден.* Възкресно утрено евангелие. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от пасхалния канон с припевите и с двата Богородични тропара. Светилните — двата от пентикостара. На *Хвалите* — 4 възкресни стихири и *Пасха священная* с припевите им. *Слава: Источник живоначалия. И нине: Воскресения ден.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. Тропари след малкия вход: *Светлую воскресения, Преполовившуся празднику,* на храмовия светия. Кондак: *Аще и во гроб.* Причастен: *Тело Христово приимите.*

Забележка. В понеделник и вторник на петата седмица е попразненство на Преполовение, а в сряда се отдава празника Преполовение. В четвъртък, петък и събота е попразненство на празника Неделя на самарянката, като в събота е отданието на тази неделя.

В СРЯДА НА ПЕТАТА СЕДМИЦА — ОТДАНИЕ НА ПРЕПОЛОВЕНИЕ

На вечернята във вторник и на утренята в сряда, всичко се извършва съгласно указанията в пентикостара. В края на утренята, след Великото славословие се пее тропара на Преполовение. На св. литургия всичко както е било на празника Преполовение.

В СЪБОТА НА ПЕТАТА СЕДМИЦА — ОТДАНИЕ НА НЕДЕЛЯ НА САМАРЯНКАТА

На вечернята, в петък вечерта, както е посочено в пентикостара: на *Господи воззвах* се пеят 3 стихири на самарянката и 3 от минея. *Слава* — на самарянката, *И нине: Иже тебе ради*. Стиховните, както и *Слава, И нине* — все от пентикостара. Тропари: *Светлую воскресения проповед, Слава, И нине: Еже от века утаенное*.

На утренята, в събота сутринта, на *Бог Господ* възкресния тропар два пъти, *Слава, И нине: Еже от века утаенное*. Седалните, *Воскресение Христово*, 50 псалом. Канон — на празника от неделята, третият, без синаксар. Светилен също на празника: *В Самарию пришел еси* — един път. На *Хвалите* — 4 възкресни стихири и 4 на самарянката: *Источника приснотекущаго* и следващите с припевите им, като се пее за стихира и тази от Славата (писани на стиховните в събота). *Слава, И нине: Источник живоначалия*. Велико славословие. Тропар: *Светлую воскресения проповед*.

На св. литургия. Антифони на Пасха. След малкия вход тропари: *Светлую воскресения*, на храмовия светия. Кондак — *Аще и во гроб*.

ШЕСТА НЕДЕЛЯ — НА СЛЕПИЯ

На вечернята, в събота вечер, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 7 възкресни стихири и двете на слепия, като се повтаря първата. *Слава: Господи мимоходя путем, И нине: Вчермнем мори*. Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися*. На стиховните — възкресните стихири и *Пасха священная. Слава: Правди солнце мысленное, И нине: Воскресения ден*. Тропар: *Собезначалное Слово; Слава, И нине: Радуйся двере Господня*. . .

На полунощницата, след троичния канон се пее литийната *Слава: Все житие слепий. И нине: Призри на моления. Достойно ест*. Накрая тропара *Собезначалное Слово*.

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти, *Слава, И нине: Радуйся двере Господня.* Седалните според пентикостара, *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — от пентикостара. Канона на Пасха и два Богородични тропари, писани в Неделя на мироносиците. След трета песен седалните писани на мястото си в канона. След шеста песен кондак, икос и синаксар: „*В тойже дѣн, в неделю шестую по Пасце, иже от рождения слепаго празднуем Господа Бога и Спаса нашего Иисуса Христа чудо, Света подател, от света сий свет, от рождения воочаеши слепаго слове. Неизчетною милостию Твоею, светодавче Христе Боже наш, помилуй и спаси нас, Амин*". Катавасии: *Спасителю Богу* (стр. 56). Чинът на утреното евангелие. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от пасхалния канон с припевите и с двата Богородични. След това се пее катавасията: *Тя паче ума.* Светилните според пентикостара. На *Хвалите* — 4 възкресни стихири и *Пасха священная* с припевите. *Слава: Кто возглаголет сили Твоя, Христе, И нине: Воскресения дѣн.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Антифони и входно на Пасха. Тропари след малкия вход: *Собезначалное Слово,* на храмовия светия. Кондак: *Аще и во гроб снизшел еси.* Задостойник: *Ангел вопияше. . . Светися, светися.*

ВЪВ ВТОРНИК НА ШЕСТА СЕДМИЦА — ОТДАНИЕ НА НЕДЕЛЯ НА СЛЕПИЯ

На вечернята, в понеделник вечерта, на *Господи воззвах* се пеят 6 стихири: *Слепий родивийся, Мимоходя Иисус* (писани на *Господи воззвах* срещу Неделя на слепия), *Все житие слепий* (първата литийна стихира), *Господи мимоходя путем* (*Слава* на *Господи воззвах*), *Правди солнце* (*Слава* на стиховните) и *За милосердие милости* (писана в края на хвалитните стихири в неделята). *Слава: Кто возглаголет сили Твоя, Христе* (*Славата* на хвалитните в неделя), *И нине: В чермнем мори. Свете тихий,* прокимен на деня: *Господ услишит мя.* Възкресните стиховни стихири: *Тебе воплощеннаго Спаса Христа* и следващите, с

припевите: *Господ воцарися* и пр. *Слава, И нине: Правди солнце* (писана на стиховните на вечернята в събота). Отпустителни тропари: *Собезначалное Слово, Слава, И нине: Радуйся, двере Господня.*

На утренята, във вторник, на *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седалните: *Крест Господен похвалим*, и следващите, писани на утренята в Неделя на слепия. *Воскресение Христово*, 50 псалом. Канони: първи — от Неделята на слепия *(Землю на нюже не возсия. . .)* и втори: *Горе ко Отцу Христос* (писан в сряда на утренята). След трета песен седалния: *Воочил еси Христе, Слава, И нине: Родился еси* (писани в сряда след трета песен на канона). След шеста песен — кондак и икос на Неделя на слепия (без синаксар). Катавасии: *Спасителю Богу* (К., с. 56). Пее се *Честнейшую*. Светилни: *Умния мои очи, Слава, И нине: Мимоидий Спас наш* (от неделята). На *Хвалите:* 3 възкресни стихири: *Господи вереи вечния*, и следващите две, писани в неделя на *Хвалите* и 3 на слепия: *Слепий родившийся* и следващите две, писани във вторник вечерта на вечернята. *Слава, И нине: Кто возглаголет* (пак там). Велико славословие. Тропар: *Собезначалное Слово.*

На св. литургия. Антифони и входно — на Пасха. Тропари: *Собезначалное Слово* и на храмовия светия. Кондак: *Душевнима очима ослеплен* (в Неделя на слепия). Задостойник: *Ангел вопияше, Светися, светися.* Причастен: *В памят вечную.*

В СРЯДА НА ШЕСТАТА СЕДМИЦА СЛЕД ПАСХА ОТДАНИЕ НА ПАСХА

ВЪВ ВТОРНИК ВЕЧЕРТА.

Девети час — обикновен, с тропар *Собезначалное Слово* и кондак: *Душевнима очима ослеплен.*

На вечернята. Редът е както през Светлата седмица. Свещеникът започва: *Слава святей. . .* Пее се 10 пъти *Христос воскресе*, със стиховете. След великата ектения, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири на първи глас: *Вечерния наша молитви. . .* и следващите.

Слава, И нине: Всемирную славу. **Вход не се прави.** *Свете тихий,* прокимен на деня: *Милост Твоя Господи. . .* На стиховните — една възкресна стиховна стихира на първи глас: *Страстию Твоею Христе. . .* и *Пасха священная,* със стиховете им. *Слава, И нине: Воскресения ден. Христос воскресе* (3 пъти) и пасхален отпуст.

Пасхална полунощница.

На утренята. Свещеникът възглася: *Слава святей. . .* Пее се *Христос воскресе* 10 пъти, със стиховете. Велика ектения и се пее пасхалния канон, като след всяка песен се изпява ирмоса, 3 пъти *Христос воскресе* и един път *Воскрес Иисус от гроба.* След трета песен — ипакои. След шеста песен — кондак и икос. *Воскресение Христово,* седма и осма песен. След възгласа: *Богородицу и матер света. . .* се пее девета песен от канона, с припевите. Светилен: *Плотию уснув* — три пъти. На *Хвалите* — възкресните стихири: *Поем Твою, Христе, спасителную страст. . .* и *Пасха священная. Слава, И нине: Воскресения ден, Христос воскресе* — 3 пъти и направо започва св. литургия.

На св. литургия. След *Благословено царство* се изпява 10 пъти *Христос воскресе.* След великата ектения пасхалните антифони и входното. След входа се изпява: *Христос воскресе,* ипакои: *Предварившия утро* и кондак: *Аще и во гроб. . . Елици во Христа крестистеся.* Апостол и евангелие — на деня. Задостойник: *Ангел вопияше. . . Светися, светися.* Причастен: *Тело Христово.* Нататък както на Пасха, с особен пасхален отпуст. Вместо *Буди имя Господне* се пее *Христос воскресе* 3 пъти и. . . отпуст.

ВЪЗНЕСЕНИЕ ГОСПОДНЕ (СПАСОВДЕН)

В сряда вечерта, преди вечернята се чете пасхален девети час.

На вечернята. *Благословен Бог наш. Приидите поклонимся* — три пъти и предначинателния псалом. Катизма не се чете. На *Господи воззвах* се пеят стихирите на 6. *Слава, И нине: Недр отеческих не разлучся.* Вход, *Свете тихий,* прокимен и паримии (П., стр. 218). Нататък всичко

според пентикостара. Отпустителния тропар: *Вознесл̀ся еси во славе* — три пъти, без *Слава, И нине.*

Празнична полунощница, с лития на празника. В края тропара *Вознесл̀ся еси во славе.*

На утренята. На *Бог Господ* тропара както на вечернята. Двата седални от пентикостара, полиелей и величание (К., с. 79), седален след полиелея. *От юности моея.* Прокимен: *Взиде Бог в воскликновении, Господ во гласе трубне.* Чинът на утреното евангелие. Чете се *Воскресение Христово.* Има и самогласна стихира. Канони: двата от пентикостара с припев: *Слава Тебе Боже наш, слава Тебе.* След трета песен седалния се чете един път. След шеста песен кондак и икос. „*В тойже ден, в четверток шестия недели по Пасце, Вознесения празднуем Господа Бога и Спаса нашего Иисуса Христа. Одесную сел еси Отца Слове: Веру учеником известившую показавий. Вознесийся во славе, Христе Боже, помилуй нас, Амин*“. Катавасии: *Божественним покровен* (К., с. 58). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от канона, с посочените припеви и накрая ирмоса: *Радуйся царице матеродевственная слово.* Светилния — три пъти. На *Хвалите* — стихирите — на 4, *Слава, И нине: Родился еси яко сам. . .* Велико славословие. Тропар: *Вознесл̀ся еси во славе.*

На св. литургия. Празднични антифони: първият — *Молитвами Богородици.* Вторият: *Спаси ни, Сине Божий, вознесийся во славе, поющия Ти аллилуиа.* Трети: *Вознесл̀ся еси во славе. . .* Входно: *Взиде Бог в воскликновении Господ во гласе трубне, спаси ни, Сине Божий, вознесийся во славе, поющия Ти аллилуиа.* След малкия вход тропара и кондака на празника. Задостойник: *Тя паче ума.* Причастен: *Взиде Бог в воскликновении. . .* Вместо *Видехом свет истинний* — тропара *Вознесл̀ся еси во славе.*

Забележка. Този тропар вместо *Видехом свет истинний* се пее до отдание на празника (петък на седмата седмица). До тогава се пее на *Изрядно — Достойно ест.* Обаче на самото отдание — задостойника: *Тя паче ума.*

В СЪЩИЯ ДЕН ВЕЧЕРТА СЕ ИЗВЪРШВА ВЕЛИКА ВЕЧЕРНЯ, според реда в пентикостара, с вход и велик прокимен: *Бог наш на небеси и на земли, вся елика восхоте сотвори.*

СЕДМА НЕДЕЛЯ — НА СВ. ОТЦИ ОТ ПЪРВИЯ ВСЕЛЕНСКИ СЪБОР

На вечернята, след катизмата, на *Господи воззвах* се пеят 3 възкресни стихири, 3 на празника Възнесение и 4 на св. отци; *Слава: Тайния днес духа труби. И нине: Кто тебе не ублажит.* Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися* и паримии (П. 220). На стиховните — възкресните стихири. *Слава: Молебную памят днес. И нине: Господи таинство еже от веков.* Отпустителни тропари: *Ангелския сили, Слава: Препрославлен еси. . . И нине: Вознеслся еси.*

Възкресна полунощница. След троичния канон — литията от пентикостара. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропар на св. отци.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите се пеят както на вечернята, като възкресния се изпява два пъти. Възкресните седални, *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — от пентикостара. Канони: възкресен (първия): *Яко по суху пешествовав Израил,* и на св. отци: *Святих отец восхваляя всесвятий собор.* След трета песен — седалния на св. отци: *Светилници пресветлии. . . Слава, И нине: Возшед на небеса со славою.* След шеста песен кондак, икос и синаксар според пентикостара: „*В тойже ден, в неделю седмую по Пасце, иже в Никеи первий собор празднуем триста и осминадесяти богоносних отец. Светил собрание избранное. Лучевидни просветите мне мисли. Странна Сина Отча существа, глаголя: Арий сице, Божия слави странен. Святих трех сот осминадесяти богоносних отец молитвами, Христе Боже наш, помилуй нас, Амин*“. Катавасии: *Божественним покровен* (К. 58). Възкресно утрено евангелие. Пее се *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — на св. отци, *И нине* — на празника. Хвалитните сти-

хири — както са в пентикостара, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Благословен еси, Господи, Боже отец наших, и хвално и прославлено имя Твое во веки;* 2. *Соберите Ему преподобния Его, завещающия завет Его о жертвах. Слава: Святих отцев лик, И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Първи антифон: *Молитвами Богородици;* втори: *Спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих, поющия Ти аллилуиа.* Трети: *Вознесля еси во славе.* Входно: *Приидите поклонимся. . . воскресий из мертвих. . .* Тропари: *Ангелския сили, Вознесля еси, Препрославлен еси,* на храмовия светия. Кондак на Възнесение: *Еже о нас исполнив смотрение* (Ч. 262). На *Изрядно: Достойно ест.* Причастен: *Хвалите Господа с небес.* Вместо *Видехом свет истинний — Вознесля еси во славе.*

ОТДАНИЕ НА ПРАЗНИК ВЪЗНЕСЕНИЕ

Извършва се **в четвъртък вечерта и в петък сутринта** на седмата седмица.

Последованието е същото както на самия празник, като не се прави вход и не се четат паримии — на вечернята, а на утренята няма полиелей, величание и утрено евангелие. Направо след седалните се чете 50 псалом и следват каноните. На св. литургия апостолът и евангелието са на деня, а не на празника.

В петък вечерта (също и в събота сутринта) се прави **панихида** за починалите и **задушница,** по реда както е за месопустна събота (гл. стр. **417**).

На вечернята, на *Господи воззвах* се пеят 3 мученични и 3 мертвени стихири, тъй както са дадени в пентикостара. След *Свете тихий,* вместо прокимен се пее 3 пъти: *Аллилуиа, аллилуиа, аллилуиа* — на осми глас. Чете се *Сподоби Господи.* Стиховните и тропарите — според пентикостара. И веднага след вечернята се извършва **панихидата за починалите.**

В събота сутринта службата е според пентикостара.

На утренята. Вместо *Бог Господ* се пее *Аллилуиа,* както на вечернята, а после тропарите — както са

в пентикостара. Седалните също от пентикостара и следва: *Благословен еси Господи* и мертвените тропари: *Святих лик обрете* и пр. заупокойна ектения. Седалния: *Покой Спасе наш.* Канона само от пентикостара. Преди ирмоса на осма песен се казва: *Хвалим благословим. . .* и се изпява ирмоса: *На горе святей прославлшеся. Честнейшую.* Светилните и хвалитните — от пентикостара. *Тебе слава подобает.* Стиховните и до края — както е в пентикостара.

На св. литургия. Делнични антифони. След входа тропари: *Глубиною мудрости*, на храмовия светия, кондак: *Со святими упокой.* Причастен: *Блажени яже избрал. . .* Вместо *Видехом свет истинний* се пее тропара: *Глубиною мудрости.*

След *Буди имя Господне* се пее: *Со духи праведних скончавшихся* и пак се поменават имената на починалите отци, братя и др.

ПЕТДЕСЕТНИЦА (Осма неделя след Пасха)

В събота вечер, на вечернята, след предначинателния псалом (катизма не се чете), на *Господи воззвах* се пеят стихирите както са в пентикостара. *Слава, И нине: Приидите людие.* Вход, *Свете тихий*, прокимен *Господ воцарися* и паримии (П. 222). На стиховните — трите самогласни стихири. *Слава, И нине: Язици иногда размесишася. Нине отпущаеши, Трисвятое.* Тропара: *Благословен еси Христе Боже наш* — три пъти, без *Слава, И нине.*

Празнична полунощница. *Благословен Бог наш, Трисвятое, Яко Твое ест царство, Господи помилуй* — 12 пъти, *Слава, И нине: Приидите поклонимся*, 50 псалом, пее се литията на празника. *Трисвятое*, тропар: *Благословен еси Христе Боже наш.* Отпуст и ектенията: *Помолимся. . .*

На утренята. На *Бог Господ* тропара както на вечернята. Седалните от пентикостара. Полиелей и величание на празника (К. 81), и седален след полиелея. *От юности моея.* Прокимен: *Дух Твой благий наставит мя на землю праву.* Утрено евангелие. Не се чете *Воскресение*

Христово, а направо се чете 50 псалом. *Слава: Молитвами апостолов, И нине: Молитвами Богородици;* стих *Помилуй мя Боже* и самогласната стихира: *Царю небесний. . .* Каноните (двата) се четат без припеви. След трета песен се чете един път седалния. След шеста песен — кондак и икос и се казва: „*В сий ден, в неделю осмую по Пасце, святую Пятдесятницу празднуем. Диханием нужним, язикоогненно подает Христос божественнаго Духа апостолом. Излияся в великом дни дух рибарем. Святих апостол молитвами, Христе, помилуй нас, Амин*". Катавасии: *Понтом покри фараона* и *Божественним покровен* (двойни) — К., с. 58. Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на двата канона (също без припеви). Светилните — според пентикостара. На *Хвалите* — стихирите на 4. *Слава, И нине: Царю небесний.* Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Антифони на празника: първи *Молитвами Богородици;* втори — *Спаси, ни Утешителю благий, поющия Ти аллилуиа;* трети — *Благословен еси Христе Боже наш.* Входно: *Вознесися Господи силою Твоею, воспоем и поем сили Твоя, спаси ни, Утешителю благий, поющия Ти аллилуиа.* След малкия вход тропара *Благословен еси* и кондака: *Егда снизшед язики слия* (Ч., с. 263). Вместо *Святий Боже* се пее *Елици.* Задостойник: *Нетления искушением рождшая. . .* Причастен: *Дух Твой благий наставит мя на землю праву, аллилуиа* (3). Вместо *Видехом свет истинний — Благословен еси Христе Боже наш.* Отпуст: *Иже в видении огненних язик.*

ВЕДНАГА СЛЕД ОТПУСТА ЗАПОЧВА ВЕЧЕРНЯТА. Свещеникът казва: *Благословен Бог наш. . . Царю небесний. . .* и четецът: *Приидите поклонимся* и 103 псалом. Казва се велика ектения с нарочни за празника прибавени прошения. На *Господи воззвах* се пеят стихирите: *Преславная днес* (писани на *Хвалите*) — на 4. *Слава, И нине: Царю небесний.* Вход с кадилница. *Свете тихий.* Пее се **велик прокимен:** *Кто Бог велий, яко Бог наш, Ти еси Бог, творяй чудеса.*

Свещеникът възглася: *Паки и паки преклонше. . .* и се четат **първите молитви на преклонението.** Свещеникът продължава: *Заступи, спаси, по-*

милуй. . . Твое бо ест еже миловати. . ., сугуба ектения и след възгласа *Паки и паки преклонше. . .* се четат **втората молитва на преклонението.** Ектения, чете се *Сподоби Господи* и след третия възглас: *Паки и паки преклонше. . .* се четат **третите молитви на преклонението.** Довършва се ектенията и се казва просителна ектения. След това се пеят стиховните стихири от пентикостара, *Нине отпущаеши*, *Трисвятое*, отпустителния тропар — три пъти (без *Слава*, *И нине*) и отпуст: *Иже от Отчих и Божественних недр. . .*

ПОНЕДЕЛНИК — СВ. ДУХ

СУТРИНТА — СЪКРАТЕНА ПРАЗНИЧНА ПОЛУНОЩНИЦА: *Благословен Бог наш, Царю небесний, Трисвятое, Яко Твое ест царство. . . Господи помилуй* — 12 пъти, *Слава, И нине — Придите поклонимся. . .* 50 псалом, изпява се тропара на празника и се прави отпуст.

На утренята. На *Бог Господ* — тропара три пъти. Седалните от пентикостара, 50 псалом и каноните се четат както на Петдесетница. След шеста песен кондак и икос и се казва: „*В сий ден, в понеделник Пятдесятници, того всесвятаго и животворящаго, и всесилнаго Духа празднуем, единаго от Троици Бога, единочестна и единосущна и единославна Отцу и Сину. Всякое дихание прослави Духа Господня. Имже лукавих духов всуе дерзости. Молитвами святих апостол, Христе Боже наш, помилуй нас, Амин*". Катавасии: *Божественним покровен* (К. 58). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен от втория канон. Светилните и хвалитните — от пентикостара. Също и *Слава, И нине: Язици иногда размесишася.* Велико славословие. Тропар на празника.

На св. литургия. Антифоните на празника. Входното — също. Тропар след входа: *Благословен еси Христе Боже наш* и кондака: *Егда снизшед язики слия* (Ч. 263). Пее се *Елици во Христа крестистеся.* Задостойник: *Радуйся царице матеродевственая славо.* Причастен: *Дух Твой благий наставит мя на землю праву. Видехом свет истинний.* Отпуст: *Иже в видении огненних язик. . .*

*

I забележка. От този ден започва произнасянето и на молитвата *Царю небесний*, защото от Пасха до Петдесетница тя не се чете.

II забележка. На св. литургия от този ден почва да се пее след: *Спаси Боже люди Твоя. . . Видехом свет истинний.*

III забележка. През тази седмица от Петдесетница до Неделя на всички светии (заговезни) не се пости.

В СЪБОТА СЛЕД ПРАЗНИКА — ОТДАНИЕ НА ПЕТДЕСЕТНИЦА

На вечернята, в петък вечерта, на *Господи воззвах* се пеят стихирите на празника — на 8, *Слава, И нине: Приидите людие.* Вход не се прави, паримии не се четат. Прокимен: *Боже заступник мой еси Ти и милост Твоя предварит мя.* Стиховните — както на празника. Тропар: *Благословен еси Христе Боже наш* — три пъти.

На утренята, в събота сутринта — всичко както в понеделник на Св. Дух, до канона. Четат се два канона, без синаксар. Пеят се двойни катавасии (стр. 58). Вместо *Честнейшую* се пее девета песен на двата канона. Светилните и хвалитните (4) — както на празника. *Слава, И нине: Царю небесний.* Велико славословие. Тропара.

На св. литургия. Антифони, входно, тропар и кондак след малкия вход — както на самия празник. Вместо *Святий Боже* се пее *Елици во Христа крестистеся.* Апостол и евангелие — на деня, а не на празника. Задостойник: *Радуйся царице матеродевственная славо.* Причастен: *Дух Твой благий. . . Видехом свет истинний.* Отпуст.

Забележка. От следващия ден нататък започват катавасиите *Отверзу уста моя* и кондак: *Предстателство християн.*

НЕДЕЛЯ НА ВСИЧКИ СВЕТИИ

На вечернята, в събота вечер, — прочита се цялата катизма, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири и 4 на светиите (от пентикостара). *Слава: Мучеников Божественний лик, И нине: Цар небесний.* Вход, *Свете тихий,* прокимен *Господ воцарися* и паримии (стр. 224). Стиховните — както са в пентикостара. Отпустителни тропари: възкресен *С висоти снизшел еси, Слава* — тропара на всички светии: *Иже во всем мире* (Ч. 263), *И нине: Еже от века утаенное.*

На полунощницата, след троичния канон се пее литията от пентикостара. *Достойно ест яко воистину славити Тя.* Тропара на всички светии.

На утренята. На *Бог Господ* тропарите както на вечернята. Седалните от пентикостара, *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен и на светиите. След трета песен се чете възкресния кондак, след това седалния: *Праотец, отец, патриарх. . . Слава, И нине* — Богородичен: *Небесную двер и кивот.* След шеста песен кондак и икос на всички светии и синаксар: „*В тойже ден, в неделю по Пятдесятнице, иже повсюду вселенния, во Асии, Ливии и Европии, севере же и юзе, святих всех праздник празднуем. Господа моего вся пою други. Аще же кто хотя ко всем да идет. Всех от века святих твоих помилуй и спаси нас, яко един благ и человеколюбец, Амин*“. Катавасии: *Отверзу уста моя.* Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен и на светиите. На *Хвалите* се пеят: 4 възкресни стихири и 4 на всички светии, с припевите им. *Слава* — евангелска стихира: *На гору учеником. И нине: Преблагословена еси.* Велико славословие. *Днес спасение миру бист.*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. След малкия вход тропари: възкресен, на всички светии и на храмовия светия. Кондак: *Яко начатки естества. Достойно ест.* Причастен: *Радуйтеся праведнии о Господе, правим подобает похвала, Аллилуиа* (3). *Видехом свет истинний.*

НЕДЕЛЯ НА ВСИЧКИ БЪЛГАРСКИ СВЕТИИ

Във втората неделя след Петдесетница, след Неделята на всички светии, Българската православна църква празнува паметта на всички български светии.

Последованието е следното:

На вечернята, в събота вечер, след прочитане на цялата първа катизма, на *Господи воззвах* се пеят 6 възкресни стихири на първи глас и 4 на българските светии, подобни: *Киими похвалними. Слава* — на светиите, гл. осми: *Вседержителю Господи. И нине: Всемирную славу* (първия Богородичен на владеещия глас). На стиховните — възкресните стихири. *Слава* — на светиите: *Верници раби и мудрии. . .* (гл. шести). *И нине* — Богородичен: *Творец и Избавител мой.* Отпустителни тропари: възкресен *Камени запечатану. . . Слава* — на светиите: *Собор ваш честнии почитающе. . .* (гл. 4). *И нине: Еже от века утаенное.*

На полунощницата. След тройчния канон се пеят литийните стихири от службата на всички български светии, също и *Слава: Ублажает вас Христос, И нине: Храм и двер еси палата. . .* Следва: *Достойно ест яко воистину славити Тя.*

На утренята. На *Бог Господ* възкресния тропар два пъти. *Слава* — на светиите, *И нине: Еже от века утаенное.* Седалните от октоиха. *Ангелский собор.* Ипакои, степенни и прокимен — възкресни. Канони: възкресен, Богородичен (от октоиха) и на всички български светии. След трета песен възкресния кондак, седален: *Милосердием и благостию, Слава, И нине: Милосердия сущи источник.* След шеста песен кондак и икос на светиите. „*В сей ден, неделю вторую по Пятдесятнице, памят празднуем всех святих в земле болгарстей просиявших; тех молитвами, Христе Боже, помилуй и спаси нас, Амин*“. Катавасии: *Отверзу уста моя.* Възкресно утрено евангелие. *Честнейшую.* Светилни: възкресен, *Слава* — на светиите: *Сошедшеся днес. И нине:* Богородичен възкресен. На *Хвалите*

се пеят: 4 възкресни стихири и 4 на светиите, със следните припеви на последните две стихири: 1. *Святим иже сут на земли Его, удиви Господ вся хотения Своя в них;* 2. *Восхвалятся преподобнии во славе и возрадуются на ложах своих. Слава* — евангелска стихира. *И нине: Преблагосло. вена еси*, Велико славословие. *Днес спасение миру бист,*

На св. литургия. Изобразителни, Блажени-Тропари след входа: възкресен, на всички български свети, на храмовия светия. Кондак: *Предстателство христиан* (Ч., стр. 263). Апостол на светиите (зач. 176, Ап. стр. 171) Евангелие на втора неделя след Петдесетница. Причастен: *Хвалите Господа с небес.*

АКО ХРАМЪТ Е В ЧЕСТ НА ВСИЧКИ БЪЛГАРСКИ СВЕТИИ, редът е следният:

Вечернята е същата, както е по-горе. Също и **Полунощницата.**

На утренята. След седалните има полиелей и величание: „*Величаем вас, святии рода болгарскаго и чтем святую памят вашу, ви бо молите за нас Христа Бога нашего*". Следва избран псалом: *Блажен муж бояйся Господа. . .* (гл. на 29 август — К., стр. 87). След малката ектения — седален на светиите, **писан** след трета песен на канона, с Богородичен. Степенни **и прокимен** — от октоиха. Утрено евангелие възкресно. След 50 псалом — *Слава: Молитвами святих рода болгарскаго, Милостиве. И нине: Молитвами Богородици.* Стих: *Помилуй мя Боже...* и една стихира — по избор от последованието на светиите: „*Излияся благодат во устнах ваших, преподобнии отци, и бисте пастирие Христови церкве, учаще словесния овци веровати в Троицу единосущную во едином Божестве*". Нататък реда е както по-горе.

На св. литургия. Изобразителни, Блажени. Тропари след входа: възкресен, на всички български светии. Кондак: *Предстателство христиан* (Ч. 263). Апостол — на всички български светии (стр. 171). Евангелие — също на светиите (стр. 46 — за вторник на I седмица). Причастен: *Радуйтеся праведнии о Господе, правим подобает похвала, Аллилуиа.*

*

Забележка I. Ако паметта на някой български светия (след празника на св. Кирил и Методий) съвпадне с Неделя на всички български светии, — то неговата служба не се изпълнява, а се отслужва само последованието на Неделята на всички български светии, в чийто сонм влиза и отделният светец, празнуван на тази дата.

Забележка II. В триода, пентикостара и минеите на някои места има различия в чинопоследованията, изложени там и в чинопоследованията в настоящия типик. Тази разлика се дължи на това, че в изброените по-горе богослужебни книги редът е изложен според Иерусалимския типик, а настоящият типик е съобразен с Цариградския такъв.

ПРИЛОЖЕНИЯ

1. УКАЗАНИЕ ЗА ЧЕТЕНЕ НЕДЕЛНИТЕ ЕВАНГЕЛСКИ И АПОСТОЛСКИ ЧЕТИВА ПОДИР НЕДЕЛЯ СЛЕД БОГОЯВЛЕНИЕ ДО НЕДЕЛЯ НА МИТАРЯ И ФАРИСЕЯ

Неделята на митаря и фарисея може да се случи най-рано на 24 януари и най-късно на 27 февруари.

В зависимост от това между Неделя след Богоявление и Неделя на митаря и фарисея могат да се случат от един до шест неделни дни.

1. Ако между Неделя след Богоявление и Неделя на митаря и фарисея **има само една неделя** (когато Пасхата се случи между 4 и 7 април, вкл.), — в този неделен ден се чете **евангелието за Закхея** (Лук., зач. 94 — стр. 155) и апостола на 32 неделя след Петдесетница (Ап., с. 291).

2. **Ако има два неделни дни** (когато Пасхата е между 8 и 14 април, вкл.), — четат се:

а) в първата неделя — **евангелието за десетте прокажени** (Лук., зач. 85 — стр. 145) и **апостола на 29 неделя** след Петдесетница (Ап., с. 266).

б) във втората неделя — евангелието за Закхея (ев. с. 155) и апостола на 32 неделя след 50-ца (Ап., с. 291).

3. **Ако има три неделни дни** (когато Пасхата е между 15—21 април, вкл.), — четат се:

а) в първата неделя — евангелието за прокажените (Ев. стр. 145) и апостола на 29 неделя след 50-ца (Ап., с. 266);

б) във втората неделя — **евангелието за Иерихонския слепец** (Лук., зач. 93 — стр. 151) и **апостола на 31 неделя след 50-ца** (Ап., с. 281).

в) в третата неделя — евангелието за Закхея (Ев., с. 155) и апостола на 32 неделя след 50-ца (Ап., с. 291).

4) Ако има четири неделни дни (когато Пасхата е между 22 и 28 април, вкл.), — четат се:

а) в първата неделя — евангелието за прокажените (Ев., с. 145) и апостола на 29 неделя след 50-ца (Ап., с. 266);

б) във втората неделя — евангелието за Иерихонския слепец (Ев., с. 151) и апостола на 31 неделя след 50-ца (Ап., с. 281);

в) в третата неделя — евангелието за Закхея (Ев., с. 155) и апостола на 32 неделя след 50-ца (Ап., с. 291).

г) в четвъртата неделя — **евангелието за хананейката** (Мат., зач. 62 — стр. 101) и апостола на 17 неделя след 50-ца (Ап., с. 185).

5. Ако има пет неделни дни (когато Пасхата е между 29 април и 4 май, вкл.), — четат се:

а) в първата неделя — евангелието за прокажените (Ев., с. 145) и апостола на 29 неделя след 50-ца (Ап., с. 266);

б) във втората неделя — евангелието за Иерихонския слепец (Ев., с. 151) и апостола на 31 неделя след 50-ца (Ап., с. 281);

в) в третата неделя — евангелието за Закхея (Ев., с. 155) и апостола на 32 неделя след 50-ца (Ап., с. 291);

г) в четвъртата неделя — **евангелието за талантите** (Мат., зач. 105 — с. 97) и **апостола за 16 неделя след 50-ца** (Ап., стр. 178);

д) в петата неделя — евангелието за хананейката (Ев. с. 101) и апостола на 17 неделя след 50-ца (Ап., с. 185);

6. Ако има шест неделни дни (когато Пасхата е между 5 и 8 май, вкл.) четат се:

а) в първата неделя — евангелието за прокажените (Ев., с. 145) и апостола на 29 неделя след 50-ца (Ап., с. 266);

б) във втората неделя — евангелието за Иерихонския слепец (Ев., с. 151) и апостола на 31 неделя след 50-ца (Ап., с. 281);

в) в третата неделя — евангелието за Закхея (Ев., с. 155) и апостола на 32 неделя след 50-ца (Ап., с. 291);

г) в четвъртата неделя — **евангелието за законника** (Мат., зач. 92 — стр. 94) и **апостола на 15 неделя след Петдесетница** (Ап., с. 171);

д) в петата неделя — евангелието за талантите (Ев. с. 97) и апостола на 16 неделя след 50-ца (Ап., с. 178) и

е) в шестата неделя — евангелието за хананейката (Ев., с. 101) и апостола на 17 неделя след 50-ца (Ап., с. 18

Забележка. Когато се случи в някой от тези неделни дни празникът Сретение Господне (2 февруари), — тогава в този неделен ден се чете евангелието и апостолът на празника Сретение, а поредното евангелие по тази таблица се отлага за следващата неделя. Обаче апостолът за този неделен ден се счита за прочетен и за следващата неделя се чете апостолът по реда си по тази таблица.

Евангелските и апостолските четива за делничните дни през този период следват реда на седмиците, без оглед на неделните четива.

2. КАТАВАСИИ на Господски, Богородични, недели и светийски празници.

А. КАТАВАСИИ ПРЕЗ ГОДИНАТА

1. Отверзу уста моя — общи катавасии, К., стр. 5[1], пеят се:

а) от 22 септември до 20 ноември, включително;

б) от 10 февруари (след отданието на Сретение Господне) до началото на великия пост.

в) На Втората, Четвъртата и Петата недели от великия пост.

г) Когато се случи празнуем светия през седмичните дни на великия пост.

д) От Неделя на всички светии до 31 юли, включително.

1а. *Отверзу уста моя* — на *Въведение Богородично* стр. 11, пеят се: От 8 до 20 ноември, включително

1б. *Отверзу уста моя* — на *Благовещение*, стр. 25

1в. *Отверзу уста моя* — на *Успение Богородично* (от Втория канон на правника), стр. 30. Пеят се: на 14 август — Предпразненството на Успение Богородично;

На самия празник (15 август) и на отданието му (23 август) тези катавасии се пеят заедно с катавасиите **Пре-**

[1] **Страниците са показани по „КАТАВАСИЙНИКА“ — издание 1935 година.**

украшенная Божественною славою — двойни, стр. 29.

2. Крест начертав, стр. 8. Пеят се: на 1, 6 и 13 август и от 24 август до 21 септември, включително.

Пеят се и в Неделя след Преображение.

3. Лици израилтестии, стр. 27, пеят се:

От 2 до 5 август включително и от 7 до 12 август включително.

4. Преукрашенная Божественною славою, стр. 29 — от 15 до 23 август.

На самия празник Успение Богородично (15 август) и на отданието му (23 август) се пеят **двойни** — тези заедно с Отверзу уста моя (от канона за Успение), а в дните от 16 до 22 август, вкл. — само Преукрашенная.

5. Христос раждается... и Спасе люди — стр. 13.

Първите се пеят от 21 ноември до 24 декември, включително.

На 25 декември и 31 декември се пеят двойни.

Само вторите **(Спасе люди)** се пеят от 26 до 30 декември. вкл.

6. Глубини открил ест дно... и Шествует морскую, стр. 18.

От 1 до 14 януари, като на 1, 6 и 14 януари се пеят двойни

От 2 до 5 януари, вкл. се пеят само първите, а от 7 до 13 януари — само вторите.

7. Сушу глубородителную землю, стр. 22.

От 15 януари до отданието на Сретение Господне.

Б. КАТАВАСИИ ПРЕЗ ВРЕМЕ НА ТРИОДА (ПОСТЕН И ЦВЕТЕН)

8. Яко по суху пешествовав Израил, стр. 38.

В Неделя на митаря и фарисея и на Сиропустна неделя.

9. *Моисейскую песен,* стр. 34.

На Неделя на блудния син, ако е отдаден празник Сретение.

10. Помощник и покровител, стр. 36

На Месопустна неделя, ако е отдаден празник Сретение.

11. Моря чермную пучину, стр. 40 — на Неделя на Православието.

12. Божественнейший прообрази, стр. 42 — на Трета неделя — Кръстопоклонна.

13. Воду прошед, стр. 44 — на Лазарова събота.

14. Явишася источници бездни, стр. 46 — на Връбница.

15. Сеченое сечется, стр. 48 — на Велики четвъртък.

16. Воскресения ден, стр. 52 — от Пасха до отданието ѝ, освен на Преполовение и отданието му.

17. Море огустил еси, стр. 54 — на Преполовение и на отданието му.

18. Спасителю Богу — стр. 56 — на Шеста-

та неделя след Пасха (на слепия) и на отданието ѝ (във вторник на шестата седмица) и в делничните дни от петъка след Възнесение до отданието на празника, когато в тези дни се случи празнуем светия.

19. **Божественним покровен,** стр. 58 — на Възнесение Господне и на Седмата неделя след Пасха — на св. отци и от Петдесетница до отданието ѝ.

20. **Понтом покри,** заедно с **Божественним покровен** (двойни), стр. 58. Пеят се на Петдесетница и на отданието ѝ.

3. ВХОДНИ СТИХОВЕ («ВХОДНО») НА СВ. ЛИТУРГИЯ — след малкия вход:

А. В НЕДЕЛНИ ДНИ (освен на: 14 септември, 25 декември, 2 февруари, 6 януари и 6 август — когато се паднат в неделни дни, а също и на Връбница и Възкресение Христово и следващите неделни дни до Възнесение, както и деня на Петдесетница, за които дни има други **Входни стихове**):

Приидите поклонимся и припадем ко Христу; спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих, поющия Ти, аллилуиа.

Б. ОПРЕДЕЛЕНИ «ВХОДНИ СТИХОВЕ» има за следните дни:

1. 14—21 **септември** (**Кръстовден** и до отданието му, освен в неделен ден от 15 до 21 септември): „*Возносите Господа Бога нашего и покланяйтеся подножию ногу Его, яко свято ест; спаси ни, Сине Божий, плотию разпнийся, поющия Ти, аллилуиа*“.

2. 25—31 **декември** (**Рождество Христово** и до отданието му, освен в неделния ден от 26 до 31 декември): „*Из чрева прежде денници родих Тя, клятся Господ и не раскается, Ти иерей во век по чину Мелхиседекову; спаси ни, Сине Божий, рождейся от Деви, поющия Ти, аллилуиа*“.

3. 1 **януари** (**Обрезание Господне**, освен ако се случи в неделя): „*Приидите поклонимся и припадем ко Христу, спаси ни, Сине Божий, плотию обрезавийся, поющия Ти, аллилуиа*“.

4. 6—14 **януари** (**Богоявление** и до отданието му, освен в неделните дни от 7 до 14 януари): „*Бла-*

гословен грядий во имя Господне, благословихом ви из дому Господня, Бог Господ и явися нам; спаси ни, Сине Божий, во Иордане крестивийся, поющия Ти, аллилуиа".

5. 2—9 февруари (**Сретение Господне** и до отданието му, освен в неделния ден от 3. II до отданието му): „*Сказа Господ спасение Свое, пред язики откри правду Свою; спаси ни, Сине Божий, иже во обятиих праведнаго Симеона носивийся, поющия Ти, аллилуиа*".

6. 25 март — **Благовещение** (освен когато се случи в неделя): „*Благовестите ден от дне спасение Бога нашего; спаси ни, Сине Божий, нас ради воплотивийся поющия Ти, аллилуиа*".

7. **Връбница:** „*Благословен грядий во имя Господне, благословихом ви из дому Господня, Бог Господ и явися нам; спаси ни, Сине Божий, возседий на жребя, поющия Ти, аллилуиа*".

8. **Възкресение Христово и до Отданието му:** „*В церквах благословите Бога Господа от источник Израилевих; спаси ни, Сине Божий, воскресий из мертвих, поющия Ти, аллилуиа*".

9. **Възнесение Господне и до Отданието му** (освен Неделя на св. отци): „*Взиде Бог в воскликновении Господ по гласе трубне; спаси ни, Сине Божий, вознесийся во славе, поющия Ти, аллилуиа*".

10. **Петдесетница и до Отданието й:** „*Вознесися Господи силою Твоею, воспоем и поем сили Твоя; спаси ни, Утешителю благий, поющия Ти, аллилуиа*".

11. 6—13 август (**Преображение Господне,** освен в неделния ден от 7 до 13 август): „*Яко у Тебе*

източник живота Господи, во свете Твоем узрим свет; спаси ни, Сине Божий, преобразившийся на горе, поющия Ти, аллилуиа".

В. ВЪВ ВСИЧКИ ДРУГИ ДНИ ПРЕЗ ГОДИНАТА:

„Приидите поклонимся и припадем ко Христу, спаси ни, Сине Божий, во святих дивен сий, поющия Ти аллилуиа"

4. ЗАВЪРШИТЕЛНИ КОНДАЦИ НА СВ. ЛИТУРГИЯ
след малкия вход, подир тропарите

1 септември (църковна Нова година): *Веков Творче и Владико*... глас четвърти, подобен: *Вознесийся на крест волею* . . . . . Ч. 218

2—12 септември (освен на 7. IX) — кондака на Рождество Богородично: *Иоаким и Анна поношения безчадства*... глас четвърти . . . . . Ч. 220

7 септември (предпразненство на Рождество Богородично): *Дева днес и Богородица Мариа*... глас трети, подобен: *Дева днес* . . . . . Ч. 219

13 септември (предпразненство на Кръстовден и обновление на храма „Св. Възкресение"): *Небо многосветлое Церков показася*... глас четвърти, подобен: *Явился еси* . . . . . Ч. 220

14—21 септември (Кондака на Кръстовден): *Вознесийся на крест волею*... глас четвърти- Ч. 212

22 септември до 7 ноември (освен 1 октомври): *Предстателство христиан*... глас шести . . . . . Ч. 263

1 октомври (Покров Богородичен): *Дева днес предстоит в церкви*... глас трети, подобен: *Дева днес* . . . . . Ч. 223

8—25 ноември (освен 20 ноември) — кондака на Въведение Богородично: *Пречистий храм Спасов*... глас четвърти . . . . . Ч. 228

20 ноември (предпразненство на Въведение Богородично): *Веселия днес вселенная исполнися вся*... глас четвърти, подобен: *Явился еси* . . . . . Ч. 228

26 ноември до 24 декември (освен 9 декември): *Дева днес превечное Слово в вертепе грядет родити неизреченно*, глас трети . . . . . Ч. 232

9 декември (зачатие на св. Анна): *Празднует днес вселенная. . .* глас четвърти, подобен: *Явился еси. . .* от минея — в канона за 9. XII. . .

25—31 декември — кондака на Рождество Христово: *Дева днес пресъществяннаго раждает. . .* глас трети . . . . . Ч. 233

1 януари (Обрезание Господне): *Всех Господ обрезание терпит. . .* глас трети, подобен: *Дева днес* . . . . . Ч. 234

2—5 януари — кондака на предпразненството на Богоявление: *Во струях днес Иорданских див. . .* глас четвърти, подобен: *Явился еси* . . . . Ч. 235

6—14 януари (кондака на Богоявление): *Явился еси днес вселенней. . .* глас четвърти . . . Ч. 236

15 януари—до Отданието на празник Сретение Господне — кондака на Сретение: *Утробу девичу освятивий рождеством Твоим* — глас първи . . . . . Ч. 240

1 февруари (предпразненство на Сретение Господне): *Со Отцем Слово сий невидимо,* глас шести Ч. 240

Неделя на митаря и фарисея (ако е след отдание на Сретение Господне): *Фарисеева убежим високоглаголания. . .* глас четвърти, подобен: *Явился еси* . . . . . Ч. 254

В делнични дни след 9 февруари до началото на Великия пост (освен събота месопустна и събота сиропустна), в празници на светии през Великия пост, когато не са в неделни

дни и в първа, втора, трета и четвърта събота от Великия пост — кондака: *Предстателство христиан* Ч. 263

Неделя на блудния син (ако е след отдание на Сретение Господне): *Отеческия слави Твоея удалихся безумно. . .* глас трети, подобен: *Дева днес* Ч. 254

Събота месопустна: *Со святими упокой. . .* глас осми . . . . . Ч. 213

Неделя месопустна (когато е след отдание на Сретение): *Егда приидеши, Боже, на землю со славою. . .* глас първи . . . . . Ч. 255

Събота сиропустна: *Яко начатки естества. . .* глас осми . . . . . Ч. 213

Неделя сиропустна: *Нине време добродетелей явися. . .* (втория седален в триода след трета песен) глас четвърти, подобен: *Вознесийся* Ч. 255

Неделните дни на великия пост (от първа до пета неделя включително): *Возбранной оеводе победителная*, глас осми . . . . . Ч. 242

Забележка. В **четвърта** и **пета неделя,** ако е минал празник Благовещение, се пее: *Предстателство христиан* . . . . . Ч. 263

25 март — Благовещение: *Возбранной воеводе* . . . . . Ч. 242

Лазарова събота: *Всех радост, Христос. . .* глас втори, подобен *Вишних ищя* . . . . Ч. 257

Връбница: *На престоле на небеси. . .* глас шести . . . . . Ч. 258

Пасха (Възкресение Христово) и до отданието ѝ (освен изброените случаи в следните три точки): *Аще и во гроб снизшел еси,* — глас осми . . . . . Ч. 260

1. Светли петък: *От неистощимия ти, Источниче...* глас осми, подобен *Возбранной воеводе* и пасхалния кондак *Аще и во гроб снизшел еси* . . . . . Ч. 260

2. От понеделник до събота, вкл., през седмицата след Томина неделя: *Любопитною десницею...* глас осми . . . . . Ч. 260

3. Преполовение и до отданието му: *Празднику законному преполовляющуся...* глас четвърти, подобен *Вознесийся* . . . . . Ч. 261

Възнесение Господне и до отданието му: *Еже о нас исполнив смотрение...* глас шести . . . . . Ч. 262

Задушница в събота пред Петдесетница: *Со святими упокой* . . . . . Ч. 213

Празник Петдесетница и до отданието му: *Егда снизшед языки слия...* глас осми . . . . . Ч. 263

Неделя на всички светии: *Яко начатки естества насадителю твари...* глас осми Ч. 213

След Неделя на всички светии до 26 юли включително (освен на 2 и 25 юли): *Предстателство христиан*, глас шести . . . . . Ч. 263

2 юли (Полагане честната дреха на св. Богородица във Влахерна): *Одеяние всем верним...* глас четвърти, подобен *Вознесийся на крест волею* . . . Ч. 247

25 юли (Успение на св. Ана): *Прародителей Христових памят празднуем...* глас втори, подобен: *Вишних ищя* . . . . . Ч. 249

27 юли до 13 август (освен 1 август) — кондака на Преображение Господне: *На горе преобразился еси...* глас седми . . . . . Ч. 251

1 август (Изнасяне на честния кръст), когато се случи в делничен ден: *Вознесийся на крест волею* Ч. 212

Но когато се случи в неделя: *На горе преобразился еси* . . . . . Ч. 251

14 август (Предпразненство на Успение Богородично): *В славней памяти твоей*. . . глас четвърти, подобен: *Явился еси* . . . . . Ч. 252

15—23 август (кондака на Успение Богородично): *В молитвах неусипающую Богородицу*. . . глас втори . . . . . Ч. 252

24—30 август (кондака на Рождество Богородично): *Иоаким и Анна поношения безчадства*. . . глас четвърти, подобен: *Вознесийся на крест волею* . Ч. 220

31 август (Полагане честния пояс на св. Богородица): *Богоприятное твое чрево Богородице*. . . глас втори, подобен: *В молитвах неусипающую Богородицу* . . . . . Ч. 254

5. РЕДЪТ ЗА ЧЕТЕНЕ НА КАТИЗМИТЕ

Седмични дни	От Томина неделя до отдание на Кръстовден (21. IX.); от 20. XII. до 15. I.: седмицата след Неделя на блудния син и Сиропустната седмица			След отдание на Кръстовден (22.IX.) до предпразненството на Рождество Христово (19. XII. вкл.); след отдание на Богоявление до Неделята на блудния син; през Месопустната седмица			Първа, Втора, Трета, Четвърта и Шеста седмици от Великия пост					Пета седмица от Великия пост						Страстна седмица					
	утреня		вечерня	утреня		вечерня	утреня	часове			вечерня	утреня	часове			вечерня	утреня	часове			вечерня				
								1	3	6	9			1	3	6	9			1	3	6	9	
неделя	2	3	—	2	3	—	2	3	17	—	—	—	—	2	3	17	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	—
понеделник	4	5	6	4	5	6	18	4	5	6	—	7	8	9	18	4	5	6	—	7	8	9	10	4	5	6	—	7	8	—	18
вторник	7	8	9	7	8	9	18	10	11	12	13	14	15	16	18	11	12	13	14	15	16	18	19	9	10	11	—	12	13	—	18
сряда	10	11	12	10	11	12	18	19	20	1	2	3	4	5	18	20	1	2	3	4	5	6	7	14	15	16	—	19	20	—	18
четвъртък	13	14	15	13	14	15	18	6	7	8	9	10	11	12	18	8	—	—	—	9	10	11	12				—	—	—	—	—
петък	19	20	18	19	20		18	13	14	15		19	20		18	13	14	15		19	20		18				—	—	—	—	—
събота	16	17	1	16	17		1	16	17						1	16	17						1	17							

6. ТАБЛИЦА ЗА ЧРЕДУВАНЕ НА ГЛАСОВЕТЕ И УТРЕНИТЕ ЕВАНГЕЛИЯ

I стълб		II стълб		III стълб	
Започва от Неделя на всички светии		Започва след Илинден		Започва след Кръстовден	
глас	евангелие	глас	евангелие	глас	евангелие
1	2	1	10	1	7
2	3	2	11	2	8
3	4	3	1	3	9
4	5	4	2	4	10
5	6	5	3	5	11
6	7	6	4	6	1
7	8	7	5	7	2
8	9	8	6	8	3
IV стълб		V стълб		VI стълб	
Започва през Коледния пост		Започва след Богоявление		Започва през Великия пост	
глас	евангелие	глас	евангелие	глас	евангелие
1	4	1	1	1	9
2	5	2	2	2	10
3	6	3	3	3	11
4	7	4	4	4	1
5	8	5	5	5	2
6	9	6	6	6	3
7	10	7	7	7	4
8	11	8	8	8	5

7. КОГА СВЕЩЕНИКЪТ «ВЗЕМА ВРЕМЕ» ПРЕДИ ЗАПОЧВАНЕ НА СВ. ЛИТУРГИЯ

1. В делнични дни, в неделни и празнични дни — след втората ектения на седалните, за да има време да прочете молитвите и да се облече преди следващата ектения, която е: в делнични дни — след трета песен на канона; в празнични дни — след полиелея и величанието и в неделни дни — след *Благословен еси Господи*, *Ангелский собор* и пр.

2. На Пасха и през цялата Светла седмица — преди започване на утренята, защото трябва да е в пълно облачение, когато я започва.

3. Когато на свещеника предстои да извърши Преждеосвещена св. литургия, — той взема време при четене на шестия час.

4. На Велика събота — преди започване на службата, защото на този ден службата започва направо с *Благословено царство*.

5. Когато срещу празника се е отслужило бдение — сутринта в самия празник свещеникът се облича (след като е взел време) и извършва Проскомидията преди *Благословено царство*. Но и в други случаи, ако му е по-удобно, може да постъпи по същия начин.

8. КОГА СЕ УПОТРЕБЯВАТ СВЕТЛИ И ЧЕРНИ ОДЕЖДИ

(Същото важи и за покривките на св. престол, олтарната завеса и покровците за св. дарове).

На вечернята на Сиропустната неделя, когато става взаимното опрощаване, свещеникът започва вечернята със

светли одежди. След просителната ектения, след като каже възгласа: *Буди държава. . .*, свещеникът съблича фелона и епитрахила и поставя черен епитрахил, с който завършва богослужението на този ден.

С черни одежди служи през всичките първи 6 седмици на великия пост, освен събота и неделя, когато служи със светли одежди. Също с черни одежди служи и Преждеосвещена св. литургия.

Със светли одежди служи в петък вечер на акатиста през всичките седмици на великия пост.

В неделните дни на вечернята върши същото както на Сиропустна неделя.

Малкото повечерие срещу Лазарова събота отслужва със светъл епитрахил.

Вечерта на Връбница, на вечернята, върши същото както на Сиропустна неделя. С черни одежди отслужва Последованието на Жениха, както и часовете, и Преждеосвещената св. литургия в понеделник, вторник и сряда на Страстната седмица. С черен епитрахил отслужва и малкото повечерие на велика сряда вечерта.

На **Великия четвъртък** сутринта на утренята, маслосвета и св. Василиева литургия, както и вечерта на последованието на 12-те евангелия се обличат **светли одежди.**

Сутринта на **Велики петък** царските часове и вечернята се извършват **с черни одежди.** Вечерта Опелото Христово — със светли.

На Велика събота сутринта свещеникът (ако служи дякон — и дяконът) започва св. литургия с черни одежди. Веднага след прочитане апостола той заменя черните одежди със светли и тогава пее прокимена: *Воскресни Боже. . .* и разхвърля цветя из храма.

(За улеснение, свещеникът още отначало облича светли: стихар и наръкавници и сменя само епитрахила, пояса и фелона).

През останалото време на годината се служи със светли одежди.

Забележка. През Светлата седмица следва да се извършва опело непременно със светли одежди.

9. КОГА СЕ ОТВАРЯ И ЗАТВАРЯ ЗАВЕСАТА НА ЦАРСКИТЕ ДВЕРИ

Преди започване на пасхалното богослужение дверите се изваждат и се поставят настрана. След отпуста на полунощницата, преди да се извърши пасхалната лития, се отваря и завесата и така стои отворена през цялата Светла седмица, без оглед на това дали се извършва в храма богослужение или не. На вечернята срещу Томина неделя, когато се запее стихирата: *Дверем заключенним*. . . царските двери се затварят. А завесата се затваря след края на вечернята.

През останалото време на годината завесата стои затворена когато не се извършва обществено богослужение.

Когато се четат часове (освен царските часове преди Рождество Христово и Богоявление и на Велики петък), полунощница и малко повечерие — завесата стои през цялото време затворена. Когато се чете велико повечерие, завесата отначало е затворена; според указанията на Служебника завесата се отваря когато се пее тропара *Милосердия двери*.

През великия пост, в делнични дни, след като се изчетат часовете, завесата се отваря в началото на Изобразителните (когато се запее *Во царствии Твоем*. . .) и стои отворена до края на вечернята, ако няма Преждеосвещена св. литургия. Ако се служи такава св. литургия, завесата се затваря и отваря според указанията на Служебника на отредените места.

На св. Златоустова и св. Василиева литургия, според Служебника, завесата се затваря след великия вход и се отваря при възгласа: *Двери, двери премудростию вонмем*. . . След това се затваря при възгласа: *Благодатию и щедротами*. . . (след *Отче наш*) и се отваря преди да каже свещеникът *Со страхом Божиим*. След отпуста на св. литургия завесата пак се затваря.

10. УКАЗАНИЯ ЗА ПАЛЕНЕ НА СВЕЩНИЦИ, ПОЛИЕЛЕИ И КАНДИЛА ПРИ БОГОСЛУЖЕНИЯТА В ХРАМА

I.

Във време на обществено богослужение, на св. престол (или зад него, или над него) трябва да има запалено кандило или свещ.

II.

ЗА ДЕЛНИЧНИ ДНИ

На вечерня и утреня в делнични дни се палят кандилата пред иконите на Спасителя, св. Богородица и храмовия светия

Прието е в повече посещаваните църкви да има запалено кандило на мястото дето се палят свещи за починалите, за да могат богомолците от него да си палят свещите.

На малко и велико повечерие се палят кандилата пред иконите на Спасителя и св. Богородица.

Когато на малко повечерие се чете през Великия пост Богородичния **акатист,** запалва се полиелей когато певците почнат да пеят *Возбранной воеводе*.

На св. литургия — във всички случаи — преди да започне извършване на проскомидията се запалва свещник

на св. жертвеник. Преди да се каже *Благословено царство*, на св. престол се запалват един или два свещника (напрестолните), както и седмокандилник, дето има такъв, и стоят запалени до края на св. литургия.

Там, дето осветлението е електрическо, на св. престол, освен електрическите лампи, следва **НЕПРЕМЕННО** да има и запалена свещ или кандило.

На св. жертвеник след Великия вход до *Со страхом Божиим* може да се загаси свещта.

Високият светилник в храма се пали когато се пее *Честнейшую* (или девета песен от канона, дето е предвидено да се пее вместо *Честнейшую*) и се поставя пред иконата на св. Богородица. Пали се за велико славословие, когато такова се пее в някои делнични дни и се поставя пред солея; при четене апостол и евангелие на утренята, когато не се служи св. литургия, както и на апостол и евангелие на св. литургия.

Когато се чете апостола, светилникът се поставя пред четеца. Когато се чете св. евангелие, светилникът се поставя на солея пред царските двери.

Пали се след това при запяване херувимската песен и се поставя пред солея; през време на великия вход църковнослужител го носи пред свещеника. Когато се пее: *Свят, свят, свят Господ Саваот*. . . светилникът се запалва и се поставя пред иконата на Спасителя, отдето на *Достойно ест*. . . (или задостойника) се премества пред иконата на св. Богородица. След *Достойно ест* светилникът се загасва.

Когато се каже *Со страхом Божиим*. . . и *Всегда нине и присно, и во веки веков* — църковнослужителят държи запален светилника издигнат в ръцете си пред солея и след това го поставя пред иконата на Спасителя, дето остава докато се прочете заамвонната молитва.

III.

ЗА ПРАЗНИЧНИ ДНИ

На възкресна и празнична утреня и вечерня, както и на всенощно бдение, се палят всички кандила пред иконите на иконостаса, както и кандилото пред проскинитара — мястото дето се поставят храмовата и празнична икони. Също и кандилата пред особено почитани св. икони.

Високият светилник се пали освен в по-горе изброените случаи, също и за входа на вечернята и за утреното евангелие.

На утренята, когато се пее полиелей и величание се палят всички полиелеи, които стоят запалени до изчитане на евангелието (и на *Воскресение Христово*, когато то се полага да се чете).

На великото славословие се палят пак един или два полиелея (или на големи празници — всички) и стоят запалени докато се изпее *Буди имя Господне* в края на св. литургия.

IV.

ВСЕНОЩНО БДЕНИЕ

При започване на бдението има запалени част от светлините (лампи, кандила и свещи) колкото да се ползуват клирицте и певците. Когато се запее *Свете тихий* запалва се и средния полиелей. След приключване на вечернята, когато почне да се чете шестопсалмието, се загасват всички светлини. Чредникът-свещеник чете светилничните молитви със свещ в ръка. Също със свещ в ръка чете и четецът шестопсалмието. След като се прочете шестопсалмието се запалват светлини както в началото на бдението — колкото да могат да си служат с тях клирицте и певците. Когато се запее полиелея, запалват се всички светлини в храма и остават запалени до края на славословието. След

славословието остават само някои светлини (както на *Свете тихий*), а след отпуста на утренята, когато се чете първи час, остават светлини само за четеца и чредния свещеник.

V.

СТРАСТНА СЕДМИЦА

На последованието на Жениха; в началото горят само кандила пред иконите и свещи, запалени от богомолците на свещниците. Когато свещеникът възгласи *Слава святей*. . . изгасват се свещите, запалени от богомолците на свещниците и се запалват след изчитане на шестопсалмието. Тогава се запалват и малки светлини, необходими за певците. Като се запее светилния *Чертог Твой Спасе*. . . се запалва един полиелей, който стои запален докато се изпеят стиховните стихири.

Забележка. Казаното тук за шестопсалмието се отнася и за всички други дни през годината, когато то се чете.

На **Велики четвъртък сутринта** осветлението е както в други празнични дни.

Вечерта — на 12-те евангелия — се запалват всички кандила. Преди започване на първото евангелие се запалва един полиелей и се изгасва след изчитане на последното евангелие (дванадесетото).

На Велики петък сутринта, на Царските часове, се запалват кандилата пред иконите на Спасителя, св. Богородица и на храмовия светия. На вечернята, която следва след часовете — се извършва същото както и на други празнични вечерни.

Вечерта — **на Опелото Христово**, се палят всички кандила. През време на самото опело (когато се пеят статиите) се запалва един полиелей и стои запален до изчитане на евангелието към края на утренята.

VI.

ПАСХА

Преди започване на полунощницата се запалват всичките кандила. Преди започване на пасхалната лития свещеникът приканва богомолците да запалят свещите си, като възглася *„Приидите приимите свет от невечерняго света. . .“* (същото пеят и певците) и поднася свещ или трисвещник, от който богомолците запалват свещите си.

Докато трае литията, след като се каже *Христос воскресе*, в храма се запалват всички светлини и стоят запалени до края на отпуста.

През Пасхалната седмица — на вечерня, утреня и св. литургия има пълно осветление, както на самия ден Пасха.

11. ПАСХАЛНА ТАБЛИЦА

1976	25 април	1995	23 април	2014	20 април
1977	10 април	1996	14 април	2015	12 април
1978	30 април	1997	27 април	2016	1 май
1979	22 април	1998	19 април	2017	16 април
1980	6 април	1999	11 април	2018	8 април
1981	26 април	2000	30 април	2019	28 април
1982	18 април	2001	15 април	2020	19 април
1983	8 май	2002	5 май	2021	2 май
1984	22 април	2003	27 април	2022	24 април
1985	14 април	2004	11 април	2023	16 април
1986	4 май	2005	1 май	2024	5 май
1987	19 април	2006	23 април	2025	20 април
1988	10 април	2007	8 април	2026	12 април
1989	30 април	2008	27 април	2027	2 май
1990	15 април	2009	19 април	2028	16 април
1991	7 април	2010	4 април	2029	8 април
1992	26 април	2011	24 април	2030	28 април
1993	18 април	2012	15 април		
1994	1 май	2013	5 май		

12. ТАБЛИЦА ЗА НАМИРАНЕ ДАТАТА НА ПАСХАТА

Остатък от делението на 19	Остатък от делението на 28							Месец
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
	9 15 20 26	4 10 21 27	5 11 16 22	6 17 23 0	1 7 12 18	2 13 19 24	3 8 14 25	
15	6	5	4	10	9	8	7	Април
4	6	5	11	10	9	8	7	
12	13	12	11	10	9	8	7	
1	13	12	11	10	9	8	14	
9	13	12	11	10	16	15	14	
17	13	12	18	17	16	15	14	
6	13	19	18	17	16	15	14	
14	20	19	18	17	16	15	21	
3	20	19	18	17	16	22	21	
11	20	19	18	24	23	22	21	
0	20	19	25	24	23	22	21	
8	27	26	25	24	23	22	21	
16	27	26	25	24	30	29	28	
5	27	26	25	24	30	29	28	
13	27	26	2	1	30	29	28	
2	27	3	2	1	30	29	28	
10	4	3	2	1	30	29	5	Май
18	4	3	2	1	7	6	5	
7	4	3	2	8	7	6	5	

Остатък от делението на 19

За да се намери в кой ден и месец през годината ще се случи празник **П а с х а,** разделяме числото на годината

последователно на 28 и на 19. Остатъка от делението на 28 търсим в коя колона на горния ред (над червената линия) се пада, а остатъка от делението на 19 — в първата колона — отляво. Цифрата, върху която се пресичат в таблицата тези две числа показва деня и съответния месец (април или май) на празника Пасха.

Например за годината 1983. Разделяме 1983 на 28 и получаваме неделим остатък 23. Разделяме след това пак 1983 на 19 и получаваме остатък 7. В таблицата числото 23 е в петата колона, а в лявата — първа колона — 7 е крайната цифра отдолу. Те се пресичат на числото 8 май, която е и датата на Пасха през 1983 година.

Или например за годината 1995. Разделяме 1995 на 28 и получаваме неделим остатък 7. Разделяме след това пак 1995 на 19 и получаваме остатък 11. В таблицата числото 7 е в шестата колона, а в лявата (първа) колона 11 е десетото число отгоре надолу. Те се пресичат върху цифрата 23 април, която е датата на Пасха през 1995 година.

13. ПОСТИТЕ В ПРАВОСЛАВНАТА ЦЪРКВА

1. **В манастирите,** по принцип, се пази по-строг пост. Но според правилото „всеки манастир си има свой устав". В някои манастири например се позволява да се яде месо когато не е определено да се пости. В други манастири въобще никога не се яде месо.

2. **За миряните** манастирският устав не важи. Миряни са всички християни, които не са монаси в манастири.

СТЕПЕНИ НА ПОСТИТЕ

а. На Велики петък не се полага да се яде нищо. За немощни и престарели — само хляб и вода.

б. В понеделник, вторник и сряда на Страстната седмица и първите пет дни от първата седмица на Великия пост се пази строг пост (растителна храна без мазнина).

Също такъв строг пост има и за 5 януари и 29 август. В тези два дни, когато се случат в събота или неделя, се разрешава *„елей и вино“*.

в. През Великия пост (освен първата и последната седмица) и Богородичния пост, както и през първата седмица на Коледния пост и от 20 до 24 декември, включително — постът се състои в ядене само на растителна храна с олио. Това важи и за 14 септември.

Безгръбначни животни: охлюви, миди, октоподи и др. такива — се считат за постни храни.

г. През останалите дни на Коледния пост, през Петрови пости и в сряда и петък (когато не са в постния период) се разрешава риба. Риба се разрешава и на празниците: Благовещение, Преображение Господне и Връбница.

д. През Сирната седмица постът се състои в това — да не се яде месо. Разрешава се риба, масло, яйца, сирене и други млечни продукти.

УКАЗАТЕЛ ЗА СЪКРАЩЕНИЯТА

Съкр. знак	Заглавие на книгата	Издание на:	Год. на издав.
Ч.	Часослов	Св. Синод	1941
П.	Паримийник	Св. Синод	1935
К.	Катавасийник	Св. Синод	1935
Ап.	Апостол	Св. Синод	1926
Ев.	Евангелие на бълг. език	Св. Синод	1943
Пс. мин.	Псалтикиен минейник	Манасия Поп Теодоров	1923
Пс. тр.	Псалтикиен триод	Манасия Поп Теодоров	1922
Пс. лит.	Псалтикийна литургия, II изд.	Св. Синод	1971
Слж.	Служебник	Св. Синод	1928
Тип.	Типик	Св. Синод	1979

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор 7

ПЪРВИ ОТДЕЛ

ОБЩИ УКАЗАНИЯ

I. Делнично богослужение
1. Делнично богослужение вън от обсега на триода
а) С октоих и миней 11
б) С октоих и миней в съботни дни 18
в) Само от минея 20
2. Делнично богослужение през време на триода
а) През постния триод 21
б) През цветния триод 34

II. Празнично богослужение
1. Възкресно богослужение 35
2. Богослужение на Господски и Богородични празници 42
3. Богослужение в празници на светии 44
а) Полиелейни празници 44
б) По-малки празници 45
в) Празници на български светии 45
г) Храмови празници 46
4. Особености на св. литургия 46

III. Архиерейска служба (упътване за певците) 51

IV. Всенощно бдение 54
1. Бдение срещу неделни дни 54

2. Бдение срещу празнични дни 58
а) срещу Господски и Богородични празници 58
б) срещу празници на светии с полиелейна служба 60

V. Последование на Опелото на Пресвета Богородица 62

ВТОРИ ОТДЕЛ

ПРАЗНИЦИ ОТ МИНЕЯ (МЕСЕЦОСЛОВ)

Септември

1 Септември — Църковна нова година (начало индикта) 65
5 Септември — Св. пророк Захария 67
6 Септември — Чудо на св. архангел Михаил . . 68
7 Септември — Предпразненство на Рождество Богородично 69
8 Септември — Рождество Богородично 71
9 Септември — св. праведни Богоотци Иоаким и Анна 73
12 Септември — Отдание на Рождество Богородично 75
13 Септември — Предпразненство на Кръстовден и Обновление на хр. св. Възкресение . 76
14 Септември — Въздвижение на честния кръст (Кръстовден) 77
Неделя след Въздвижение 82
21 Септември — Отдание на Кръстовден 84
23 Септември — Зачатие на св. Иоан Предтеча . . . 85
25 Септември — Преподобна Ефросиния. Препод. Сергий Радонежски 86
26 Септември — Успение на св. ап. и ев. Иоан Богослов 88
28 Септември — св. Преподобни Харитон Изповедник 90

Октомври

1 Октомври — Покров на Пресвета Богородица. Препод. Иоан Кукузел 93
6 Октомври — св. апостол Тома 95
9 Октомври — св. апостол Яков Алфеев 96
Неделя на св. отци от Седмия вселенски събор (11—17. X.) 97
14 Октомври — Св. Петка (преподобна Параскева Епиватска) 98
18 Октомври — св. апостол и ев. Лука. Св. Злата Мъгленска 99
19 Октомври — Преподобни Иоан Рилски 102
21 Октомври — Преподобни Иларион Велики. Св. Иларион Мъгленски 103
23 Октомври — Св. апостол Иаков, брат Божи . . 104
26 Октомври — Св. великомъченик Димитрий Мироточец (Димитровден) 105
28 Октомври — Св. мъченица Параскева 108

Ноември

Задушница преди Архангеловден . . 110
8 Ноември — Архангеловден 112
11 Ноември — Св. мъченици Мина, Виктор и Викенти. Препод. Теодор Студит 114
13 Ноември — Св. Иоан Златоуст 116
14 Ноември — Св. апостол Филип 118
16 Ноември — Св. апостол и евангелист Матей . . . 120
20 Ноември — Предпразненство на Въведение Богородично 122
21 Ноември — Въведение Богородично 123
24 Ноември — Св. великомъченица Екатерина . . . 126
25 Ноември — Свети Климент Охридски и Отдание на Въведение Богородично 127
27 Ноември — Преподобни Теодосий Търновски . . 129
30 Ноември — Св. апостол Андрей Първозванний . .

Декември

4 Декември — св. великомъченица Варвара. Препод. Иоан Дамаскин 133

5 Декември — Преподобни Сава Освящени 135
6 Декември — Св. Николай Мирликийски (Никулден) 138
9 Декември — Зачатие на св. Ана 139
Неделя на св. праотци (11 до 17 XII.) 140
12 Декември — Св. Спиридон Чудотворец 141
15 Декември — Св. свещеномъченик Елевтерий . . 143
17 Декември — Св. пророк Даниил и св. три отроци 145
Неделя пред Рождество Христово . 145
20 Декември — Св. великомъченик Игнатий Богоносец 147
23 Декември — Преподобни Наум Охридски 149
Последование на Царските масове в навечерието на Р. Хр. 151
25 Декември — Рождество Христово 153
26 Декември — Рождество Христово. Събор на Пресвета Богородица 156
27 Декември — св. Архидякон Стефан 158
Неделя след Рождество Христово . . 160
31 Декември — Отдание на Рождество Христово . . 162

Януари

1 Януари — Обрезание Господне. Св. Василий Велики 164
2 Януари — Предпразненство на Богоявление. Препод. Серафим Саровски 166
4 Януари — Св. 70 апостоли. Преподобни Онуфрий Габровски 168
6 Януари — Богоявление 174
7 Януари — Събор на св. Иоан Кръстител (Ивановден) 177
Неделя след Богоявление 179
11 Януари — Преподобни Теодосий Велики 180
14 Януари — Отдание на Богоявление 181
16 Януари — Преподобни Ромил Видински 183
17 Януари — Преподобни Антоний Велики 184
18 Януари — св. Атанасий и Кирил Александрийски. 187
Св. Иоаким патриарх Търновски . . 191
20 Януари — Преподобни Евтимий Велики. Св. Евтимий патриарх Търновски 191
25 Януари — Св. Григорий Богослов 193

27 Януари — Пренасяне мощите на св. Иоан Златоуст 196
30 Януари — Св. Три светители 200

Февруари

1 Февруари — Предпразненство на Сретение Господне. Св. мъченик Трифон 205
2 Февруари — Сретение Господне 208
6 Февруари — Св. равноапостолен Фотий, Патриарх Цариградски 216
Отдание на Сретение Господне 9. II. 216
10 Февруари — Св. свещеномъченик Харалампий . . 219
11 Февруари — Св. мъченик Георги Софийски Нови 224
24 Февруари — Първо и второ намиране главата на Св. И. Предтеча 225

Март

9 Март — Св. 40 мъченици 233
25 Март — Благовещение 241

Април

6 Април — Успение на св. Методий, просветител славянски и архиепископ Моравски . . . 265
23 Април — Св. великомъченик Георги Победоносец 265
25 Април — Св. ап. и евангелист Марк 274
30 Април — Св. апостол Иаков Зеведеев 277

Май

2 Май — Св. Атанасий Велики. Св. цар Борис-Михаил 281
8 Май — Св. апостол и евангелист Иоан Богослов 291
9 Май — Св. пр. Исаия — Летен св. Никола . . . 303
11 Май — Св. равноапостолни Методий и Кирил . . 303
17 Май — Св. мъченик Николай Софийски 317
21 Май — Св. равноапостолни Константин и Елена . 317
25 Май — Трето намиране главата на св. И., Предтеча 329
26 Май — Св. мъченик Георги Софийски 334
20 Юни — Преподобни Наум Охридски 335

Юни

24 Юни — Рождение на св. И. Предтеча (Еньовден) 336
29 Юни — Св. първовърховни апостоли Петър и Павел (Петровден) 345
30 Юни — Св. славни 12 апостоли 351

Юли

1 Юли — Св. Безсребреници Козма и Дамян. Възвръщане мощите на св. Иоан Рилски . . 357
2 Юли — Полагане честната дреха на Пресвета Богородица 363
5 Юли — Преподобни Атанаси Атонски 366
7 Юли — Св. великомъченица Неделя. Преподобни Тома и Акакий 367
11 Юли — Св. мъченици Евфимия и княгиня Олга 369
Неделя на св. отци от шестте вселенски събори (13—19 юли) 370
13 Юли — Св. архангел Гавриил 371
15 Юли — Св. мъченици Кирик и Юлита. Св. княз Владимир 372
17 Юли — Св. великомъченица Марина 375
20 Юли — Св. пророк Илия (Илинден) 376
25 Юли — Успение на св. Ана — майка на Пресвета Богородица 378
25 Юли — Св. влкм. Пантелеимон. Св. Седмочисленици 380

Август

1 Август — Произхождение на св. кръст. Св. братя Макавеи 383
2 Август — Пренасяне мощите на св. архид. Стефан 386
5 Август — Предпразненство на Преображение Господне 389
6 Август — Св. Преображение Господне 390
9 Август — Св. апостол Матия 393
13 Август — Отдание на Преображение Господне . 395
14 Август — Предпразненство на Успение Богородично 396
15 Август — Успение на Пресвета Богородица . . . 397
16 Август — Пренасяне св. Убрус. Св. Иоаким Осоговски 399
18 Август — Преставление на св. Иоан Рилски . . 402

23 Август — Отдание на Успение Богородично . . 404
29 Август — Усекновение главата на св. Й. Предтеча 405
30 Август — Св. благоверни княз Александър Невски 408
31 Август — Полагане пояса на Пресвета Богородица 410

ТРЕТИ ОТДЕЛ

ТРИОД

I. Постен триод

1. Подготвителни дни
а) Неделя на битаря и фарисея 414
б) Неделя на блудния син 416
в) Месопустна събота (Задушница) 417
г) Месопустна неделя 418
д) Сирна седмица 419
е) Сиропустна неделя 421
2. Св. Четиридесетница
Понеделник на първата седмица от великия пост 424
Сряда на първа седмица от поста 425
Петък на първа седмица от поста 428
Събота на първа седмица от поста — Тодоровден 428
Първа неделя от поста — Неделя Православна 429
Втора неделя от поста — св. Григорий Палама 431
Трета неделя от поста — Кръстопоклонна 432
Четвърта неделя от поста — прд. Йоан Лествичник 436
Сряда на пета седмица от поста 438
Петък от пета седмица на поста 439
Пета неделя от поста — преподобна Мария Египетска 440
Лазарова събота 442
Връбница (Цветница) — Неделя Вайя 443
3. Страстна седмица 445
Велики четвъртък — сутринта 447
Велики четвъртък вечерта — Четене 12-те евангелия 448
Велики петък сутринта 450
Велики петък вечерта — Опелото Христово . . . 451
Велика събота 452

II. Цветен триод

Богослужението на Пасха (Великден) 454
Пасхални часове, повечерие и полунощница 457
Светли петък — Живоприемен източник 458
Томина неделя (Неделя Антипасха) 460
Отдание на Томина неделя — в събота на II седмица след Пасха 461
Трета неделя — на жените Мироносици 462
Отдание на Трета неделя — в събота на III седмица след Пасха 463
Четвърта неделя — на Разслабения 464
Отдание на IV неделя — във вторник на IV седмица след Пасха 465
Преполовение — в сряда на IV седмица след Пасха 465
Пета неделя — на Самарянката 466
Отдание на Преполовение — в сряда на V седмица след Пасха 467
Отдание на Неделя на Самарянката — в събота на V седмица 468
Шеста неделя — на Слепия 468
Отдание на шеста неделя — във вторник на шеста седмица 469
Отдание на Пасха — в сряда на VI седмица 470
Възнесение Господне — в четвъртък на VI седмица 471
Седма неделя — на св. отци от Първия вселенски събор 473
Отдание на Възнесение 474
Петдесетница (Осма неделя след Пасха) 475
Понеделник след Петдесетница — Св. Дух 477
Отдание на Петдесетница — в събота след празника 478
Неделя на всички светии 479
Неделя на всички български светии 480

Приложения

1. Указание за неделните и делнични евангелия от Неделя след Богоявление до Неделя на митаря и фарисея 483
2. Катавасии на Господските, Богородичните и други празници 486
3. Входни стихове („Входно“) на св. литургия — след малкия вход 490

4. Завършителни кондаци на св. литургия, подир тропарите след входа 493
5. Редът за четене катизмите (таблица) 499
6. Таблица за чредуване на гласовете и утренните евангелия 500
7. Кога свещеникът „взема време“ преди св. литургия 501
8. Кога се употребяват светли и черни одежди . . . 501
9. Кога се отваря и затваря завесата на царските двери 503
10. Указания за палене на свещниците, полиелеите и кандилата 504
11. Пасхална таблица 509
12. Таблица за намиране датата на Пасхата . . 510
13. Постите в Православната църква 511
Указател за съкратени названия на богослужебни и др. книги 512
Съдържание 513